
MAICA GAVRILIA
ASCETA IUBIRII

MAICA GAVRILIA

Autor:
Maica Gavrilia

Traducere în limba română

Medana Oltean

Corectura

Arhim. Mihail Muscariu

ISBN 978-606-93501-3-3

Editura Episcopiei Giurgiului

MAICA GAVRILIA

ASCETA IUBIRII

Aceasta carte apare cu binecuvantarea

Preasfintitului Parinte

† **A M B R O Z I E**

Episcopul Giurgiului

Editura Episcopiei Giurgiului 2014

Maica Gavrilia, un model de admirat

Am fost rugată să scriu un cuvânt despre Maica Gavrilia. Dar nu sunt vrednică în niciun fel să scriu acest cuvânt! Mintea mea nu găsește cuvinte potrivite. Uimirea mea nu poate fi cuprinsă de niciun gând.

Această maică, această femeie, a trăit cu adevărat în Hristos Domnul și cu El. A trăit Poruncile Lui ca iubire și nu ca nevoință. L-a iubit pe Domnul, L-a văzut în orice față omenească și L-a slujit în orice suferind întâlnit în Cale! Cum să vorbesc despre Maica Gavrilia?!

Tot ce pot să fac este să vă rog, pe cei ce țineți în mână această carte, să nu vă comparați cu sfinția sa. Ea este un model de admirat, cum spunea un Părinte despre creștinii care chiar trăiesc evanghelic, și nu neapărat de imitat. Avem nevoie de astfel de modele pentru a ne vedea în smerita noastră realitate și pentru a nu deznădăjdui la gândul că nu mai sunt oameni pe pământ care să trăiască Evanghelia așa cum o cere Domnul. Ei sunt mulți, se roagă pentru noi și trăiesc în ascunsul în care Îl văd pe Domnul în Lumina cea neapropiată, rugându-se pentru noi. Să mulțumim Domnului că îngăduie ca unii dintre ei să fie cunoscuți și de noi.

Da, avem nevoie de modele pe care nu le putem imita, ci doar admira. Și asta e un mare dar pentru că dorința de a imita decade, de cele mai mult ori, în rivalitate și, când modelul este mult superior, ca în cazul de față, doritorul va simți nevoia pătimașă de a judeca, de a ponegri, de a pune la îndoială realitatea modelului. Vedem asta și în ce o privește pe Maica

Gavrilia care e privită de unii ochi răi ca „ecumenistă", non-conformistă etc. Nu eu o voi apăra pe Maica de acestea, că o apără Duhul Sfânt Care răzbate până la noi prin cuvintele ei!

Dacă e să apăr pe cineva, i-aş apăra pe cei ce-ar putea să cadă în această ispită rugându-i ca înainte de a se compara cu Maica după sugestiile vrăjmaşe să se oglindească pe ei înşişi, cu onestitate, în mărturiile sale de mai mai jos:

„Domnul m-a trimis în India fără bani pentru a putea vedea măreţia şi slava Lui, pentru a putea fi martora felului în care El se îngrijeşte de noi atunci când ne lăsăm cu desăvârşire în mâinile Sale. Am văzut toate acestea cu ochii mei, am văzut-o la fiecare pas în toţi acei ani în India. De atunci şi până astăzi nu am încetat nici măcar un singur moment să mă minunez de lucrarea Lui... "

„Vedeţi voi, am locuit mulţi ani în India – o ţară foarte săracă, oprimată, plină de suferinţă, care nu-L cunoaşte pe Hristos. Ei bine, să luăm acum o ţară în care Hristos este cunoscut, cum ar fi Elveţia sau Franţa. De îndată ce cobori din tren, nu vezi altceva decât feţe posomorâte, îngrijorate. Cu toţii par nerăbdători! Ce s-a întâmplat aici? Bucuria s-a pierdut. Este într-adevăr un lucru foarte grav! În India, oamenii Îl aşteaptă pe Hristos şi această aşteptare este plină de bucurie. Noi Îl «avem» pe El, dar nu-L reflectăm. E numai vina noastră pentru asta. Suntem foarte vinovaţi... "

„Am fost adesea întrebată: „De ce îi consideraţi pe indieni ca fiind de-ai dumneavoastră? Sau pe musulmani sau pe evrei?" Pur şi simplu pentru că-L văd pe Hristos Însuşi în ei. Poate că ei nu sunt încă conştienţi de El, dar am văzut că mulţi dintre ei acţionează ca şi cum ar fi călăuziţi de Duhul lui Dumnezeu...

Problema n-o constituie aceşti oameni care nu-L pot accepta pe Hristos, ci persoanele care-L prezintă pe Hristos acestor oameni, care nu trăiesc conform Cuvântului Său. Ei oferă doar cuvinte şi nu un exemplu viu, «Cuvântul Întrupat», deşi Hristos a spus: «Eu sunt viaţa...» Aşadar, oamenii aud aceste lucruri, citesc despre ele şi chiar le pun în practică, dar nu doresc să devină creştini. Pentru că, aşa cum i-a spus Gandhi marelui misionar Stanley Jones: «Voi, creştinii sunteţi cel mai prost exemplu de creştinism...» Şi atunci?"

Maica Gavrilia vorbea cinci limbi: zâmbetul, lacrimile, atingerea, rugăciunea şi dragostea. „Cu aceste cinci limbi poţi călători în jurul lumii şi toată lumea este a ta. Îi iubeşti pe toţi la fel – indiferent de religie sau naţionalitate, indiferent de orice. Poporul lui Dumnezeu este pretutindeni. Şi niciodată nu poţi şti dacă persoana pe care o întâlneşti astăzi nu va fi sfântă mâine..."

«Unde te duci, ce faci, cum trăieşti, dacă îi ajuţi pe alţii sau nu contează prea puţin. Doar un singur lucru este important: calitatea şi cantitatea iubirii pe care o dăruieşti tuturor – tuturor, fără discriminare.»

„Ori de câte ori mă invitau să vorbesc, spuneam mereu: Sunt deosebit de fericită să vă stau alături în această ţară de

«Dinainte de Hristos»[1]*, pentru că observ că sunteți în căutare și sper că într-o zi, ca mulți alții din întreaga lume, și dumneavoastră veți găsi Lumina..."*

Iată și duhovnicescul discernământ al Maicii Gavrilia: „Am observat, de mai multe ori, că această învățătură (indiană) nu este potrivită pentru un creștin. Acest tânăr creștin prieten de-al tău a vrut să îmbine filozofia, literatura și religia și, dacă este posibil, să adapteze toate acestea la învățătura lui Hristos. Dacă ar fi acceptat filozofia indiană ca pe o simplă filozofie, nu i s-ar fi întâmplat nimic. Dar când a ajuns să-și dorească să devină zeu – pentru că așa cum spun ei, gurul este întruparea unui zeu – atunci..."

„Totuși ar trebui să știți – și o voi spune din nou – că atunci când vă supuneți în întregime puterii și dragostei lui Dumnezeu, veți înțelege că totul – ascultați cu atenție, TOTUL, cu majuscule – se face fie pentru că Dumnezeu vrea sau pentru că Dumnezeu permite. Nu există a treia variantă! Prin urmare, de vreme ce Dumnezeu vrea așa, accept cu toată inima mea; din moment ce Dumnezeu permite așa, iarăși, accept cu aceeași bucurie. Pentru că El are motivele Sale – este vorba de o lecție... Nu îndrăznesc să întreb «de ce». Niciodată! Pentru că cel care întreabă «de ce», scrie «eu». Și unde există «eu», nu poate exista nici progres, nici speranță."

„Îmi dau seama că nimic nu se poate întâmpla fără voia lui Dumnezeu sau fără permisiunea Lui. Tocmai pentru că El este Atotputernic. De aceea eu nu sunt niciodată îngrijorată, deși se petrec atâtea nenorociri în jurul nostru. Nu mă simt deloc tensionată sau speriată, pentru că întotdeauna mă supun voii lui Dumnezeu."

Vă mulțumesc pentru acest exercițiu de smerenie și vă răsplătesc răbdarea cu o prorocie a Maicii pe care o doresc împlinită și pentru noi:

„Va veni totuși o vreme când vei fi atât de sigur de dragostea lui Dumnezeu și atât de atent să nu judeci alte persoane sau să faci ceva care le-ar putea răni, încât nu vei mai avea nicio povară pe conștiință. Apoi, cu bucurie, vei primi bucuria lui Dumnezeu și o vei da altor persoane. Eu asta cred. Apoi, vom începe să spunem: «Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc» și vom dansa de bucurie."

Amin!

Maică Gavrilia, roagă-te pentru noi!

Cu rugăciune și respect,

Maica Siluana Vlad

---

[1] Așa putem înțelege dragostea maicii pentru orice om, indiferent de religie sau confesiune. Oricine nu L-a aflat încă pe Hristos este un căutător, iar cel care L-a aflat, trebuie să devină un îndrumător pe Cale, un martor viu al Acestuia. Și singura mărturie reală este dragostea, acea dragoste pe care Domnul o are pentru tot omul. (M. Siluana)

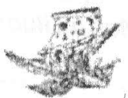
Maica Gavrilia

«Dumnezeu este Iubire»... și întreaga viață a Maicii Gavrilia, care a fost un imn închinat Domnului, a devenit datorită Lui, o ardere de tot, un holocaust al iubirii Sale.

Poezia tipărită mai jos, datând din 24 martie 1964, exact la zece ani după ce ea «renăscuse», a fost descoperită printre hârtiile sale. Credem că prin versurile sale putem fi inițiați în ascetismul iubirii, pe calea pe care ea a urmat-o întreaga viață, în acea parte a Cerului spre care privea întotdeauna, cu fiecare bătaie a inimii sale, la fiecare pas.

Fie ca viața și cuvintele Maicii Gavrilia, pe măsură ce le descoperim în fiecare pagină a acestei cărți, să deschidă o fereastră către Cerul ei, să ne facă să simțim că este și al nostru și să cântăm cu ea imnul de slavă «Biserica este un cer luminos»...

La urma urmei, Raiul este chemarea noastră a tuturor...

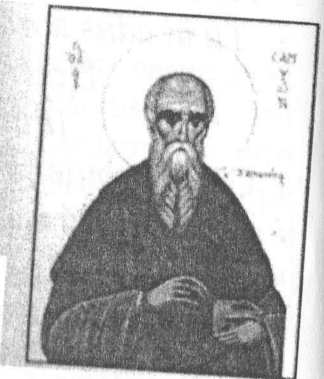
De R. Tugore, Gitanjali, LXIII.

Maica Gavrilia Georgiou *Leros*

«Tu m-ai prezentat prietenilor pe care nu îi
cunoșteam
Tu m-ai adăpostit în case care nu îmi aparțin
Tu ai adus aproape ce era departe și ai făcut
Dintr-un străin un frate.
Inima mi-e neliniștită
Când trebuie să părăsesc cortul meu obișnuit,
Uit că vechiul locuiește în loc nou
Și că acolo locuiești și tu.
La naștere și moarte, în lumea aceasta sau în alte
lumi,
Oriunde mă vei călăuzi,
Tu același ești,
Singurul tovarăș al vieții mele nesfârșite,
Care de-a pururi îmi legi inima
Cu lanțurile bucuriei a tot ce mi-e necunoscut.
Atunci când omul te cunoaște, nimeni nu-i e
străin
Și nicio ușă nu-i închisă.
O, împlinește-mi ruga să nu pierd niciodată
Fericirea atingerii unuia în îmbrățișarea celor
mulți.»

INTRODUCERE

la prima ediție de limbă greacă

Avrilia Papayanni. Cea iubită. S-a născut în Constantinopol, în 1897, pe 15 octombrie, în ziua prăznuirii Sfinților Ciprian și Iustina. A fost al patrulea și ultimul copil al lui Elisei și al Victoriei Papayanni, care mai aveau un fiu, Alexandros, și două fiice, Vassiliki si Paulina. Mai târziu, mama ei le povestea rudelor că, atunci când micuța Avrilia a venit pe lume (la șapte ani după sora ei, Paulina), a simțit că acest din urmă copil al ei era deosebit.

Toți cei care o întâlneau întâmplător simțeau din primul moment această deosebire, această «lumină» cu care Dumnezeu a dăruit-o. Era ca și cum o ușă secretă se deschidea brusc pentru a descoperi o lume cu totul nouă - una pe care ai fi vrut dintotdeauna să o vezi, chiar și pe furiș. Aveai siguranța că cineva te iubea profund, din totdeauna, necondiționat, fără ca tu să fi meritat și fără să fi știut. Ea obișnuia să spună că *așa trebuie să iubești, așa ne învață Dumnezeu să iubim...*

Nu te-ai gândi niciodată că poți întâlni astfel de oameni în normalitatea nebănuitoare a vieții de zi cu zi a orașului. Ai impresia că ei există undeva departe, în munți și în peșteri, sau îți închipui cum trăiau în acele binecuvântate secole timpurii.

Din acest motiv rămâi uimit atunci când ai fericirea de a-i vedea umblând neobservați printre noi - intrând și ieșind din case, mergând cu autobuzul, zburând cu avionul, vizitând spitale, mergând discret pretutindeni, îmbrăcați în smerenia lor «subversivă», ceea ce face ca despărțirea de ei să fie atât de greu de suportat...

Venirea ei în viața noastră a fost un dar mare și neașteptat de la Dumnezeu. Dar încă și ce datorie!... Pentru că, prin tot ce ne-a arătat, prin tot ceea ce ne-a învățat, în mod treptat și fără să ne dăm seama - așa cum spune poeta - ea ne-a lipsit de o dezvinovățire extrem de convenabilă. Căci ce mai putem spune acum? Că astfel de lucruri nu se petrec în zilele noastre? Că nu știam? Că nu am văzut?

Cu toate acestea... am văzut și am auzit într-adevăr cum o persoană din vremurile noastre, pe care o considerăm a fi săracă, prin sfințenie, trăiește Evanghelia, respiră Evanghelia, aplică Evanghelia în fiecare dintre gândurile și acțiunile sale.

Le-am văzut pe toate... Le-am auzit pe toate... Prin sărăcia ei desăvârșită. Prin credința sa nețărmurită pe care o comunica celor din jur. Prin faptul că împlinea cu dragoste voia lui Dumnezeu, pe care a iubit-o fără rezerve și din toată inima și la bine și la greu. Prin dragostea ei inepuizabilă, pe care Domnul a picurat-o în inima sa, o dragoste pe care ea a împărtășit-o cu noi și care era mai mult decât suficientă, care curgea către

toți, fără excepție, oferindu-ne sentimentul de siguranță și încredere pe care îl simte un copil singur la părinți. O dragoste care ne dădea tuturor aripi, în toate activitățile noastre... Prin smerenia cu care își ascundea harismele, prin numeroasele sale daruri duhovnicești. Prin discernământul ei. Prin preștiința sa. Prin mâinile ei tămăduitoare. Prin limbile în care o surprindeam vorbind noaptea. În harul în care unii dintre fiii ei au văzut-o, scăldată în lumină și ridicându-se deasupra pământului. Prin călăuzirea și sfatul său inspirat, fie duhovnicesc, fie practic. Prin nesfârșitele ore pe care le dedica oamenilor ascultându-le problemele si necazurile - față în față sau la telefon. Prin faptul că știa care este duhovnicul potrivit pentru fiecare dintre fiii săi. Prin ospitalitatea sa, pe care o practica și la care îi îndemna și pe alții cu atâta mărinimie cu binecuvântarea Sfântului Samson, primitorul de străini. Prin modul în care ea minimiza așa-numitele noastre «probleme majore» până când acestea se topeau și erau uitate cu desăvârșire... Prin felul în care știa să «toarne ulei» pe rănile provocate de slăbiciunile noastre, explicându-ne de ce și cum le-am dobândit. Prin modul în care își alegea cuvintele care ne încurajau să progresăm pe *cale* și ne povățuia cum să mergem mai departe... Prin atât de multe lucruri!

Ca niște vrăbiuțe - purtate de berze, imaginați-vă că acestea zboară pe aripile lor - noi, cei care am avut binecuvântarea și fericirea de a o cunoaște, am zburat o vreme datorită ei la alte Ceruri, ridicați de aripile ei mari, ca niște sărmani pasageri clandestini peste a căror sărăcie Dumnezeu Și-a vărsat mila...

Cred că nici nu mai contează faptul că nu există cuvinte pentru a descrie dragostea ei care se extinde «dincolo» de această viață. Pentru că ea se simte tainic, doar în inimă, și ne ajută să mergem mai departe, în ciuda absenței sale...

Plecarea ei din această viață ne-a adus brusc înapoi pe pământ, înapoi la propria noastră realitate personală săracă.

Astăzi, aproape cinci ani mai târziu, continuăm să ne întrebăm: În ce măsură suntem cu adevărat fiii ei? Cât de mult merităm acest dar? Ce-am făcut cu acest «talant»? Urmăm noi oare cu adevărat calea? Căci «am privit și am auzit și am văzut...»

Să avem binecuvântarea ei. *Leros,*
15.10.1996

1. PARTEA ÎNTÂI

VIATA MAICII GAVRILIA

1. Constantinopol

Spune-voi numele Tău fraților mei

«Maica Gavrilia a fost călugărița din Biserica Ortodoxă care a ajuns să fie cunoscută pe plan international pentru talentul său unic de îndrumător duhovnicesc...

O caracteriza o inteligență sclipitoare și vivace, care nu a slăbit nicidecum odată cu înaintarea în vârstă. Ea avea entu-ziasmul și râvna spontană de a-i ajuta pe ceilalți, indiferent de costul de timp și devotament. Mai mult decât atât, avea darul remarcabil de a-i înțelege pe cei care o căutau pentru a-i călăuzi...

Mică de statură și plină de viață, Maica Gavrilia a păstrat până la sfârșitul vieții sale o prospețime tinerească, precum și o strălucire care se reflecta în toate, dezvăluind viața sa lăuntrică creștinească»...

(*Canon* E. Every, 1992)

Acestea sunt cuvintele folosite de unul dintre cei mai vechi prieteni ai săi, teologul anglican, cărturar şi filoelen, Canon E. Every, care o descriu în câteva rânduri pe Fericita noastră Maică Gavrilia.

S-au cunoscut la Constantinopol, când E. Every era student la Şcoala Teologică din Halki («Rum Ruhban Mektebi», cum o numesc turcii), iar prietenia lor a durat mai bine de şaptezeci de ani. În această perioadă s-au întâlnit din nou, în mod repetat, în Anglia, Palestina şi Grecia. Canon Every este, probabil, una dintre puţinele persoane care ştiu foarte multe despre viaţa ei.

Avrilia Papayanni - mai târziu Gerondissa Gavrilia - s-a născut în Constantinopol, pe 15 octombrie 1897. A crescut în cartierul Fanar. Tatăl ei, Elisei Papayannis, fiul lui Sotiris şi Vassiliki, era reprezentantul companiei franceze «Messagerie de France» şi un prosper negustor de cherestea. Mama sa, Victoria Christaki-Papayanni, era fiica doctorului Christakis, medic însoţitor al sultanului. Ca plată pentru serviciile sale, sultanul i-a acordat proprietăţi funciare extinse în nordul Greciei: satul Lofoi, în apropiere de Fiorina. Victoria a fost, de asemenea, strănepoata lui Harissios D. Megdanis - un preot învăţat, membru al mişcării Philiki Heteria[2], scriitor şi profesor la Şcoala Kozani, căreia el i-a donat biblioteca bizantină personală.

---

[2] Mişcarea secretă de eliberare împotriva ocupaţiei de patru secole a Greciei de către Turcia.

O fotografie, făcută cam prin anul 1904, îi prezintă de la stânga la dreapta pe Alexandros, tânăra Avrilia şi surorile ei Vassiliki şi Paulina, împreună cu părinţii lor.

Numele Avrilia a fost ales de naşul ei, Vassilios Antoniadis - un prieten de familie care a fost scriitor, profesor de teologie, precum şi director al Şcolii Teologice din Halki. A fost botezată de către Mitropolitul Germanos Strinopoulos.

Avrilia era o fetiţă fermecătoare pe care o iubea toată lumea. Tatăl ei, precum şi fratele său şi cele două surori, care erau mult mai în vârstă decât ea, o îndrăgeau mult, dar cel mai puternic ataşament îl avea faţă de mama ei. Pur şi simplu nu se putea despărţi de ea.

Orice separare de acest mediu familial iubitor era dureros pentru Avrilia. Prima dată când a mers la şcoală, ca elevă la cursurile de zi, s-a întors acasă plângând şi a căzut în braţele mamei sale.

- Nu mă trimite acolo din nou! Sunt atât de speriată!

Pur şi simplu nu suporta să fie departe de mama ei. Aşa că a petrecut încă un an acasă, aproape de mama sa, având în poală doi pisoi inseparabili, foarte îndrăgiţi, pe care ea i-a numit «Ţi-am spus» şi «Mi-ai spus»[3].

De la ferestre, privea trecătorii, oraşul acoperit cu zăpadă în timpul iernii şi copacii înfloriţi primavara. Viaţa continua... Într-un an, când familia sa şi-a prelungit până toamna şederea în casa de vară pe insula Halki (una dintre Insulele Prinţilor), s-a sugerat

---

[3] În limba greacă, «Soupa-Moupes».

ca, pentru puțină vreme, Avrilia să meargă la o școală cu internat... În loc să facă aceasta, ea a preferat să meargă la cursurile de zi în Constantinopol cu barca - însoțită de tatăl ei - în fiecare dimineață și să se întoarcă acasă seara. Bărcile erau mici și de multe ori marea era agitată. Avea rău de mare...

- Cum te simți, micuța mea Avrilia? o întreba tatăl ei.

Iar ea, adunându-și tot curajul și încercând să pară calmă, răspundea:

-Bine... Ce traversare frumoasă. Cât de frumoasă este marea!

Fetița nu îndrăznea să se plângă - de teama de a nu deveni elevă de internat!

În ziua din săptămână când familia Papayannis își «primea» prietenii acasă (cum era obiceiul în acele zile când nu exista telefon), micuța Avrilia avea prilej de mare bucurie. De fiecare dată când cineva suna la ușă, ea o implora pe mama ei să nu vină jos imediat, ci să-i permită ei să răspundă la ușă și să-i primească pe vizitatori. Micuța vorbea cu aceștia, le spunea veștile săptămâni, afla noutățile și, atunci când mama sa cobora scările, se grăbea întotdeauna să o informeze despre toate. Sociabilitatea ei a devenit evidentă încă din copilăria timpurie... și toate capriciile îi erau împlinite.

Prima persoană care i-a vorbit despre Dumnezeu a fost sora ei cea mare, Vassiliki, care obișnuia să-i citească basme, precum și povestiri din Vechiul Testament și Evanghelie. Într-o zi, Vassiliki i-a spus că

Dumnezeu este «omniprezent» și că El vede tot ceea ce facem. Avrilia, care avea pe atunci 4 sau 5 ani, s-a mirat și a întrebat cu o voce speriată:

-Dacă mă duc și mă ascund în garderoba de acolo, El mă va găsi?

-Da, a venit răspunsul.

-Și dacă aș deveni foarte-foarte mică și aș intra în această cutie de chibrituri? Mă va vedea chiar și aici?

-Da, chiar și aici.

Atunci ea a înțeles că viața este o chestiune serioasă, că nu putem face tot timpul ceea ce ne place sau să fim indisciplinați. Ar trebui să ne comportăm frumos, pentru că «Cel-Care-este-pretutindeni» ne privește! Ea a izbucnit în lacrimi, s-a ascuns în brațele surorii sale și a strigat:

- Păi atunci sunt pierdută!

Altă dată, când a ucis o muscă, Vassiliki a întrebat-o foarte serios:

- Poți face o muscă, micuța mea Avrilia ?

(Foto: Avrilia împreună cu sora sa, Paulina.)

Ce-ar fi putut spune?

- Atunci învață că nu trebuie să distrugi ceea ce nu poți crea.

Asta a impresionat foarte mult copilul. Atât de mult încât pe parcursul întregii sale vieți a evitat să calce chiar și pe o furnică.

Ca elev, Avrilia a mers la Școala de Fete Zappeion și a luat lecții particulare la limbile franceză și engleză la domiciliu. A studiat, de asemenea, muzica și a luat lecții de pian. Uneori, în timpul iernii «dezvolta» - cum obișnuia să spună - diverse afecțiuni, precum bronșită, pleurezie etc, ceea ce îi permitea să petreacă mai mult timp aproape de mama ei dragă. Așa cum îi mărturisea mai târziu prietenei sale de o viață Elena Virvou, în timpul copilăriei sale, Avrilia prefera odihna și jocul în loc să citească. Dar odată ajunsă aproape la adolescență, când a intrat la liceu, a devenit o studentă serioasă și harnică. A citit, de asemenea, o mulțime de cărți extrașcolare. Obișnuia să spună că atunci a început să-i iubească pe autorii greci antici. Timp de mulți ani, autorul ei preferat a fost Epictet, pe care l-a citit aproape în fiecare zi în tinerețe.

- El m-a pregătit pentru *Facă-se Voia Ta*, avea să spună mai târziu.

La școală, cel mai mult îi plăceau lecțiile de recitare, după cum i-a mărturisit prietenei sale. Până la sfârșitul vieții sale, ne făcea să ne dea lacrimile atunci când recita texte, cu aceeași eleganță fie că era vorba de autori greci antici sau moderni sau scriitori de limbă franceză sau engleză.

Geografia era un alt subiect pe care îl îndrăgea mult. Obișnuia să ne spună că și-a dorit să călătorească pretutindeni în hărțile lumii, să viziteze țări necunoscute și

îndepărtate. În cele din urmă, visurile ei au devenit realitate, căci a călătorit, de fapt, peste tot în lume, cu Hristos.

Anii au trecut fericiți, plini de veselie. Iubea pe toată lumea și era iubită de toți. Apoi, într-o zi, când avea 15 de ani, unul dintre profesorii ei i-a spus că nu este «un caracter puternic», pentru că nu făcea nicio deosebire între oameni, ci îi iubea la fel și pe cei buni și pe cei răi. În opinia acestuia, îi lipsea rațiunea și nu avea o minte critică. Ce concepție pedagogică!...

Avrilia s-a întors acasă foarte nedumerită. S-a dus la bibliotecă, a luat din raft Antigona lui Sofocle și a deschis cartea la întâmplare. Privirea i-a căzut pe versetul 523, în care Antigona îi spune lui Creon: «Cu adevărat, nu ca să urăsc, ci ca să iubesc m-am născut...» A primit răspunsul și a fost mulțumitor. Așa că a continuat să-i iubească pe toți la fel și l-a ignorat pe sărmanul ei profesor. Slavă Domnului pentru asta!

Cincizeci de ani mai târziu, Elena Virvou o întreba:

-De unde iei toată această iubire, această dragoste cu care îmbrățișezi toată lumea?

Răspunsul ei a fost:

-Dacă lucrurile stau așa se datorează faptului că, în ciuda numeroaselor greutăți prin care am trecut în viața mea, simt că am fost - ca noi toți - fiul iubit al lui Dumnezeu. În afară de asta, fiind cel mai mic copil acasă, familia mea m-a iubit foarte mult: mama, tatăl, fratele și cele două surori ale mele. Prin dragostea și exemplul lor, am învățat și eu să iubesc. Imaginați-vă că am devenit ascultătoare - deși nu eram prin firea mea -

pentru că nu am vrut să-i mâhnesc şi pentru că am înţeles că ceea ce ei aşteaptă de la mine era un lucru bun.

Desigur, aceasta este motivul pentru care obişnuia să ne spună că, atunci când părinţii nu le dau copiilor toată dragostea lor sau atunci când nu au dragoste unul pentru celălalt, ei nu se pot aştepta ca bieţii lor copii să fie buni şi ascultători. Aceştia pot ajunge să aibă necazuri, se pot asocia cu persoane nepotrivite, se pot încurca cu droguri sau alte lucruri dăunătoare...

«Cu cât trece timpul, cu atât mai mult înţeleg de ce Domnul mi-a dat o mamă atât de distinsă. Pentru că pentru mine ea a fost dragoste şi nimic altceva. Acesta este motivul pentru care pot iubi pe toată lumea şi totul. Nu am fost nevoită să fac niciun efort pentru aceasta şi nici în ziua de azi nu fac...»

Aceste lucruri le-a scris ea vechiului său prieten, Y. Hanegbi, în 1955.

Familia Papayannis locuia în casa lor, în districtul Taksim din suburbia Pera. Verile le petreceau în conacul lor pe insula Halki. Bunicul Avriliei, Sotiris Papayannis (*foto*) a fost preşedintele Comitetului de Impozitare din Halki. Informaţiile de mai jos sunt oferite de Akylas Miias în cartea sa, „Halki din Insulele Prinţilor". S. Papayannis a instalat Oficiul Telegrafic în Halki şi, mai târziu, pe

Muntele Athos. De asemenea, a funcţionat ca ambasador la Viena.

Îmi amintesc cum ne-a spus odată că, într-una din verile petrecute pe insula sa iubită Halki, a învăţat o lecţie de viaţă. Avea atunci aproximativ 8 ani şi de această dată «profesoara» a fost colega sa, Maria.

În vremurile acelea, una dintre distracţiile copiilor de pe insulă era călăritul măgarilor. Într-o zi, după ce a obţinut permisiunea mamei sale, Avrilia i-a cerut prietenei sale Maria să i se alăture.

-Ei bine... Nu ştiu... Poate... Poate că am putea merge după-amiază, pentru că acum, ştii, eu nu pot...

În cele din urmă, lecţia de echitaţie a fost amânată. Avrilia a fost dezamăgită, dar ce putea face? Câteva zile mai târziu, i-a spus prietenei sale:

- Maria, mama mea spune că putem merge cu barca. Vii?

- Ei bine... Voi vedea... Nu pot chiar acum...

Altă amânare, altă dezamăgire! Apoi, într-o zi a înţeles... şi a schimbat tactica.

- Maria, mă duc să călăresc măgari. Vii? Plec în curând...

- Nu pleca. Aşteaptă-mă, vin şi eu.

Câteva zile mai târziu, a încercat iarăşi noua metodă, cu un succes la fel de mare:

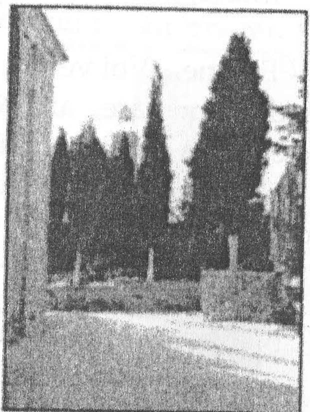
- Maria, măgarii sunt aici. Am plecat. Vii?

- Stai puţin, vin şi eu.

Încă îmi amintesc cum râdea atunci când ne relata această întâmplare, în stilul ei narativ unic.

- Copiii mei, spunea ea, aşa trebuie să facem în viaţă. Trebuie să plecăm la drum fără să-i aşteptăm pe ceilalţi să se hotărască... Dumnezeu nu ne cheamă doi sau trei în acelaşi timp. El ne cheamă pe fiecare dintre noi personal, la un moment dat. Vai de noi dacă nu-L urmăm imediat, ci aşteptăm un tovarăş de drum! Ratăm şansa unică; pierdem momentul potrivit.

După terminarea studiilor liceale, Avrilia a plecat în Elveţia pentru a studia botanica la Estavayer-le-Lac. Ea şi-a păstrat dragostea pentru plante, copaci şi flori până la sfârşitul vieţii şi a împărtăşit această dragoste oricui a cunoscut-o. Pur şi simplu ea le «vorbea» plantelor, şi, uneori, aveai impresia că acestea îi «răspund» - cum era cazul copăcelului «său», la intrarea din «Casa îngerilor».

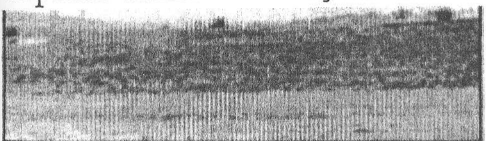

Odată ne-a spus cât de mult a fost mângâiată de către un chiparos care creştea în ograda Mănăstirii din Betania. Printre puţinele sale suveniruri, am găsit o mică crenguţă din acest copac. Altă dată, când unul dintre fiii săi duhovniceşti a mers într-un pelerinaj la Constantinopol, ea i-a cerut să salute din partea ei primul chiparos care se afla în partea stângă la ieşirea din Aghia Sofia!

2. În Salonic şi Atena. Prima chemare.

În anul 1923, odată cu Schimbul de Populaţie (între Grecia şi Turcia), familia Papayannis a ajuns în Salonic. Avrilia s-a înscris la Şcoala de Filozofie de la Universitatea Aristotelică şi a asistat la conferinţele profesorilor D. Glynos, G. Apostolakis, M. Triantafillidis şi A. Delmouzos. A fost al doilea student de gen feminin care a intrat la o universitate greacă.

Familia petrecea verile la moşia lor din Lofoi, la ieşirea din Fiorina (*foto*), unde, după cum ne spune Elena Virvou, «tânăra Avrilia s-a oferit să predea copiilor din sat citirea şi scrierea».

Odată, s-a îmbolnăvit grav o vreme mai îndelungată. Avea febră mare, persistentă. Familia ei s-a îngrijorat foarte mult. Dintr-o dată, într-o noapte, când toată lumea dormea, Avrilia a auzit zgomote puternice de paşi în cameră. Apoi o mână a tras deoparte plasa de ţânţari şi a văzut un tânăr într-o îmbrăcăminte anume, care i-a spus într-o voce liniştitoare:

- Nu te teme. Mâine te vei face bine.

Apoi tânărul a plecat. Avrilia a strigat şi a venit mama ei. Când a auzit descrierea neobişnuitului vizitator, ea a făcut semnul crucii şi a spus:

- Domnul fie lăudat!

Era ajunul zilei de 26 octombrie, în care se prăznuieşte Sf. Dimitrie, şi febra s-a potolit...

Anii au trecut... În 1932, ea a avut o altă experienţă duhovnicească, de data aceasta cu o icoană a lui Hristos. A durat toată noaptea şi i-a dat un sentiment ciudat - un anumit imbold. Ea *ştia* că trebuia să meargă la Atena, departe de cei pe care îi iubea cel mai mult.

«Şi-a lăsat în urmă familia şi, cu un curaj nestăvilit, şi-a început lupta de a lucra şi de a trăi de una singură», scrie Elena Virvou, prietena ei de la Salonic, de care s-a apropiat foarte mult la Londra, în timpul războiului.

În timp ce se afla în Salonic, un alt «gând» i-a trecut prin minte. Aşezată la un balcon cu vedere spre mare şi privind spre navele care navigau în depărtare, a spus deodată, ca şi cum ar fi vorbi cu ea însăşi:

-Tot aşa, într-o bună zi, o navă mă va duce departe, într-o altă ţară îndepărtată...

Vorbea despre viitoarea ei plecare în Anglia, în 1938.

De îndată ce tânăra Avrilia a sosit la Atena, a început să-şi caute un loc de muncă. În secţiunea de mică publicitate a ziarului Estia, a citit că o casă de recuperare din Kifissia, în apropiere de Atena, oferea un post unei tinere. A aplicat şi a obţinut locul de muncă. Când s-a dus acolo să lucreze, auzea în fiecare noapte strigăte şi zgomote ca nişte lovituri: acel loc era o clinică de psihiatrie - una din numeroasele în care Domnul a trimis-o pentru a îngriji pacienţi în ultimii ani. După două săptămâni, a plecat cu 500 de drahme in buzunar.

Apoi şi-a gasit un post de asistent şef într-un cămin de bătrâni. Din păcate, proprietarul şi directorul, N. K., avea un caracter imposibil. Odată, el a avut o izbucnire necuviincioasă şi Avrilia l-a mustrat pentru atitudinea sa. De atunci, el a persecutat-o permanent, comportându-se foarte nepoliticos, dar ea a îndurat totul cu multă răbdare.

Într-o zi, un pacient aflat pe patul de moarte a cerut să primească Sfânta Împărtăşanie.

- Ce putem face? a întrebat-o medicul de gardă, şi ea s-a oferit să cheme un preot.

- Sunteţi sigură că vreţi să vin? Nu am mai fost chemat niciodată la această clinică, a spus preotul uimit.

La scurtă vreme după ce preotul a părăsit clinica, a sunat telefonul. Era directorul, care aflase ce s-a întâmplat şi era furios pe ea:

- Ce? Ai adus un preot să dea Sfânta Împărtăşanie unui pacient pe moarte?

-Da, a răspuns ea.

-Cu ce drept? Cine ţi-a spus să faci asta?

Furios din calea afară, directorul şi-a chemat asistentul şi a început să vorbească foarte nepoliticos cu amândoi.

În trei zile, a început ceva groaznic: o serie de decese succesive, care a durat o săptămână! Directorul şi asistenţii săi erau foarte dezorientaţi. De fiecare dată când vorbea cu Avrilia, directorul îşi ţinea capul plecat. Apoi, într-o zi, nemaiputând suporta, a trimis după ea.

- Tu, soră, eşti în relaţii bune cu ei...

-Cu cine?

-Cu aceşti preoţii... Du-te şi cheamă pe unul dintre ei ca să săvârşească sfinţirea apei, pentru că nu ştiu ce se întâmplă aici!

Ea s-a grăbit să-l cheme pe preot.

– Cum? La omul acela? La clinica aceea? a spus părintele. Cred că glumeşti, soră. Ei bine, omul acela este diavolul în persoană, să mă ierte Dumnezeu.

Cu greu l-a putut convinge Avrilia pe acel preot, care a urmat-o în cele din urmă, aproape împotriva voinţei sale. Totul era pregătit la clinică. Cu directorul prezent, deşi fără tragere de inimă, preotul a săvârşit slujba de sfinţire a a apei. Ca printr-o minune, a doua zi decesele au încetat!

Avrilia a lucrat un an în această clinică. Apoi a plecat, pentru că directorul începuse să redevină un om imposibil ca şi mai înainte.

Tânăra a reluat căutarea unui loc de muncă în anunţurile de mică publicitate ale ziarului Estia. De data aceasta, a fost angajată pentru a-i preda unei fetiţe limbile engleză şi franceză.

Apoi, a sosit anul 1937. Grecia a intrat sub regimul Metaxas.

«Dacă-Mi slujeşte cineva, să-Mi urmeze, şi unde sunt Eu, acolo va fi şi slujitorul Meu.» (Ioan 12:26)

3. Anglia

Avrilia a simţit că trebuie să meargă şi mai departe: în Anglia... Era imposibil totuşi ca în vremurile acelea să obţii o viză pentru Marea Britanie. Apoi, ea a auzit că se ţinea un Târg Internaţional la Paris şi s-a gândit că ar putea încerca să meargă la Londra de acolo. Şi-a rezervat un bilet pentru călătoria în Franţa, iar familia ei a condus-o la vapor, simţind că li se frâng inimile. «Cum putea ea să călătorească singură în străinătate?... Şi totuşi sufletul Avriliei ascundea o putere nesfârşită. Ea nu se temea de nimic...», scrie Elena Virvou.

În timp ce se familiariza cu corabia, a auzit pe cineva vorbind în spatele său. Avrilia s-a întors şi a văzut o tânără.

– Eşti din Constantinopol? a întrebat-o ea.

– Da, sunt. Cum ai ghicit?

– După accentul tău...

Ele şi-au ţinut companie în timpul călătoriei. Când au ajuns la Marsilia, au mers la un hotel mic, care îi fusese recomandat noii sale cunoştinţe. Totul mergea bine. La hotel, a avut o întâlnire neaşteptată cu un membru al Parlamentului pe care îl cunoştea şi care venise, de asemenea, pentru Târgul Internaţional.

-Mă duc la Londra, i-a spus ea.

-Imposibil. Nu vei primi viză.

-Ei bine, vei vedea că voi primi, a răspuns ea încrezătoare.

Avrilia a mers la Consulatul Britanic. În maniera ei obişnuită, politicoasă şi blândă, a solicitat o viză din partea consulului:

– Am venit aici pentru Târgul Internațional şi cu această ocazie aş dori foarte mult să vizitez țara dumneavoastră minunată. Ați putea, vă rog, să îmi acordați viză pentru doar 15 de zile?

– Desigur, a venit răspunsul. Vă voi da o viză de 3 luni, pentru că nu veți reuşi să vedeți prea multe în două săptămâni!

Membrul Parlamentului şi tânăra din Constantinopol care o aşteptau nu şi-a putut crede ochilor atunci când au văzut-o venind cu un zâmbet pe față şi cu viza în mână!

După cum vom vedea, este uimitor cât de puține eforturi a trebuit să depună la Consulate şi consuli în viața ei plină de călătorii. Noua cale pe care urma să meargă era larg deschisă în fața ei.

Avea 40 de ani şi doar o bancnotă de o liră în buzunar. Acesta a fost începutul aventurii sale în Hristos...

La Londra, şi-a petrecut prima noapte la YWCA (Asociația Tinerilor Creştini). Chiar a doua zi, printr-o agenție de muncă pentru profesori şi personal de serviciu, a gasit un post de guvernantă. Trebuia să-i

învețe limba franceză pe cei doi copii ai familiei lui Henry Mara, în vârstă de 8 şi 10 ani.

– Noi suntem evrei, i-a spus doamna Mara la telefon. Aveți ceva împotrivă?

De ce ar fi trebuit să aibă?... Urma să o ia cu maşina a doua zi la prânz.

În dimineața următoare, şi-a plătit cazarea la YWCA cu singura liră pe care o avea. Acum rămăsese fără niciun ban. La prânz, şi-a luat valiza mică şi a mers la colțul străzii, pentru a-şi aştepta noii angajatori.

A aşteptat timp de două ore întregi – cu răbdare şi calm! Atunci a ştiut că Dumnezeu nu o va abandona. A fost un test prin care a trebuit să treacă, ca atâtea altele care veniseră sau urmau să vină.

Şi într-adevăr, maşina a sosit... Avea să-şi înceapă noua ei muncă...

Ceea ce este cu adevarat uimitor este faptul că, aşa cum i s-a mărturisit mai târziu – atunci când s-a împrietenit cu doamna Mara – intenția familiei fusese de a se întâlni cu ea pentru a-i explica faptul că aranjamentul nu putea fi ținut. Însă când au văzut-o aşteptând cu atât de multă răbdare s-au simțit jenați şi nu au spus nimic...

– Îngerii lucrau, ne spunea ea mai târziu...

Aproape până la sfârşitul vieții sale, a menținut o relație iubitoare şi corespondență cu cei doi foşti elevi.

Elena Virvou scrie: «Când s-a dus singură în Anglia şi războiul a forțat-o să rămână acolo timp de opt ani îndelungați, Hristos a devenit o realitate, o călăuză. Încetul cu încetul, învățăturile Evangheliei au devenit

un mod de viață - viața însăşi. Ea nu şi-a permis să economisească bani într-o bancă. Odată, presată de prieteni, a contractat o asigurare de viață şi a făcut prima plată. Când a realizat ce făcuse, a întrerupt totul.»

Odată - avea să ne spună mai târziu - i-a fost oferit un loc de muncă şi a fost rugată să dea numărul de cont bancar. Atunci când a răspuns că nu avea niciunul, pentru că banca ei era... în Cer, angajatorul a zâmbit şi a spus:

– Ei bine, dacă lucrați cu astfel de bănci, credem că vă putem angaja cu siguranță!

Apoi a lucrat pentru o doamna britanică în vârstă. Dom-nişoara Florence Bright fusese actriță de teatru şi dramaturg, o sufragetă[4] bine cunoscută care a sprijinit în mod activ cauza votului femeilor, şi prietenă personală a lui George Bernard Shaw - pe care Avrilia l-a întâlnit cândva. Suferind acum dureri de picioare, domnişoara Bright era imobilizată la pat şi avea nevoie de cineva care să-i poarte de grijă. Acesta a fost primul caz de vindecare remarcabilă: în termen de două luni, femeia bolnavă a reuşit să participe la festivitățile de aniversare a douăzeci de ani de la obținerea dreptului de vot pentru femei, mergând fără baston! La vremea aceea, Avrilia nici măcar nu începuse studiile de fizioterapie, dar asta nu avea nicio importanță, deoarece Tămăduitorul era altcineva...

[4] Partizană a mişcării feministe din Anglia de la începutul sec. al XX-lea, al cărei scop a fost obţinerea drepturilor politice pentru femei.

Până la finalul îndelungatei sale slujiri în folosul bol-navilor, noi, cei care o cunoşteam bine, am auzit-o de multe ori făcând referire la «acea veche metodă englezească». În spatele acestor cuvinte, Maica Gavrilia încerca să ascundă acest dar prețios al lui Dumnezeu - un dar pe care Ortodoxia l-a păstrat de-a lungul secolelor, cu modestie, fără bine cunoscuta fanfară «carismatică» zgomotoasă...

În casa domnişoarei Bright ea făcea totul în afară de gătit. Această domnişoară era vegetariană şi membră a unei societăți de iubitori de animale, al cărei membru fondator era şi GB Shaw. Din necesitate, Avrilia a devenit, şi a rămas de atunci, vegetariană. În mod destul de surprinzator, sănătatea ei delicată - când era mică, a fost grav bolnavă de pleurezie - s-a întremat. În ciuda muncii asidue şi a adversităților cărora a fost nevoită să le facă față în timpul acelor opt ani dificili în climatul umed din Londra, nu s-a îmbolnăvit nici măcar o dată! După cum ne-a povestit, camera ei era atât de umedă, încât unul dintre pereții acesteia era acoperit de un strat gros de mucegai, pe care îl răzuia cu un cuțit din când în când. Şi totuşi...

După o vreme, văzând că ar putea avea o altă ocupație în timpul orelor de după-amiază, şi-a gasit un loc de munca în altă parte, predând limbi străine la doi copii.

Odată, în drum spre casa copiilor, Avrilia a trecut pe lângă un semn pe care scria «Podlog». A intrat ca să vadă despre ce specialitatea era vorba şi a aflat că era o ramură a medicinei care trata afecțiuni ale picioarelor.

Aşa că a decis să studieze podlogia. Atunci o cunoştinţă, teologul rus Nicolae Zernov, a întrebat-o de ce a luat decizia de a studia această ştiinţă mai degrabă decât Teologia, cu care ar fi putut vorbi inimii oamenilor. Ea i-a dat replica sa favorită:

– De la picioare la inimă...

Când s-au întâlnit din nou, douăzeci de ani mai târziu, ea i-a spus:

–Nicolae, nu mai fac ceea ce făceam. Acum mă duc direct la inima!

– Domnul fie lăudat! a răspuns el.

Lecţiile păreau destul de uşoare la început. Ceea ce nu a realizat totuşi la început era că în primul an trebuia să participe la cursuri şi să fie examinată şi în materie de medicină generală. Asta nu a oprit-o însă! Şi-a continuat studiile şi a continuat să lucreze de dimineaţă până la amiază. În acelaşi timp, supraveghea clinica unui doctor care servea pe front. Toată lumea îi spunea ea că e nesăbuit să meargă în inima Londrei în timpul bombardamentelor şi prăpădului cauzat de acestea. Însă Avrilia a continuat ca şi mai înainte, chiar şi atunci când a fost invitată să lucreze la o clinică într-o suburbie londoneză.

Credinţa ei a fost întotdeauna puternică. Elena Virvou scria: «Nu şi-a luat măsuri de precauţie împotriva bombardamentelor nici măcar o singură noapte. Dormea în patul ei de parcă nu ar fi existat niciun pericol... În vremea aceea, le oferea tratament gratuit unor ciprioţi care munceau din greu în fabrici şi

brutării şi care aveau dureri din cauză că stăteau mult timp în picioare.»

Acesta a fost motivul pentru care a primit o invitaţie în Cipru, în 1954, după cum vom vedea mai târziu.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, Avrilia a reuşit să-şi termine studiile. În 1946, a devenit membru acreditat al Societăţii de Podologie (certificatul ei avea numărul 71/1946). Într-adevăr, Dumnezeu a ajutat-o, dăruindu-i atât puterea, cât şi voinţa în faţa unor circumstanţe atât de nefavorabile...

Acest certificat a fost un punct de reper major în viaţa ei. Acum devenise independentă. Avea o profesie care urma să o ducă peste tot în lume, dincolo de graniţe, fără nicio grijă, fără bani...

Noi orizonturi duhovniceşti se deschideau în faţa ei. Era la începutul contactului său zilnic cu durerea şi, în acelaşi timp, al lucrării sale dedicate sufletului omenesc. Picioarele bolnave erau doar pretextul, ocazia. Pentru câţi oameni a fost acest certificat binecuvântat cauza pentru care au deschis ochii sufletului?

De atunci, abilitatea ei de a asculta mai degrabă decât de a vorbi – pe care o datora experienţei sale cu domnişoara Bright (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre cum îi ascultăm pe alţii»*) – a făcut atingerea ei vindecătoare eficientă, ajutând oamenii să-şi deschidă inima. Domnul a dorit ca ea să înveţe să asculte, pentru alinarea şi tămăduirea atât a trupului, cât şi a sufletului. Avrilia a fost fizioterapeut, dar şi *psihoterapeut în Hristos*. Dacă ar fi toţi psihoterapeuţii vremurilor noastre la fel ca ea!...

La începutul anului 1939, Avriliei i s-a încredințat sarcina de a însoți o tânără bolnavă psihic înapoi în Grecia. De îndată ce a ajuns la Atena, a mers la Maroussi, o suburbie unde părinții ei locuiau în acea vreme, și a petrecut două săptămâni fericite, în atmosfera de familie care i-a lipsit atat de mult.

La câteva luni după întoarcerea ei la Londra, a izbucnit al Doilea Război Mondial. Urmau ani grei, cu raiduri aeriene, bombe, ruine și atât de multe de făcut... În fiecare noapte, în timpul orelor de întrerupere a curentului electric și panică, când oamenii căutau adăpost în metrou, ea - după o zi de muncă grea - oferea consolare tinerilor și bătrânilor. Unora le oferea o ceașcă de ceai, altora un zâmbet binevoitor și un cuvânt de mângâiere. Atunci Sylvia Scapa, o prietenă evreică din Salonic, i-a cerut ajutorul. Pierderea întregii sale familii în lagărele de concentrare ale lui Hitler îi cauzaseră probleme psihice serioase. Suferind de claustrofobie, ea nu putea rămâne într-un adăpost pentru raidurile aeriene. Așa că mergeau împreună de-a lungul străzilor pustii, așteptând semnalul de încetare a alarmei, în timp ce Avrilia îi vorbea încercând să o consoleze. Sylvia nu a uitat niciodată asta. Ele au continuat să-și scrie până în 1992. Oricum, așa cum ne spune Elena Virvou, atunci când Avrilia nu le făcea altora servicii, dormea în patul ei.

– Nu vrei să mergi la adăpostul anti raiduri aeriene? o întreba ea, iar răspunsul Avriliei era:

– Dacă este voia lui Dumnezeu, bomba mă va lovi, indiferent unde mă aflu.

Așa că ea dormea liniștită, în ciuda a ceea ce se petrecea.

În acei ani, Avrilia a avut fericirea de a face cunoștință cu Iacovos Virvos, pe atunci arhimandrit și mai târziu episcop de Thyateira, un cleric remarcabil, care a devenit părintele ei duhovnicesc. Sora sa, Elena Virvou - căreia îi datorăm informațiile detaliate și valoroase incluse aici - și Avrilia au menținut o prietenie strânsă până în 1987, când Elena a murit, după mulți ani de boală.

De la ea am aflat două întâmplări fermecătoare, care demonstrează simțul umorului special al Avriliei, pe care îl etala chiar și în cele mai dificile circumstanțe.

În ciuda bombardamentelor grele, viața continua, întocmai ca umorul său inepuizabil. Într-o zi, în timp ce lucra într-o clinică englezească de ortopedie, ea trata picioarele unei doamne britanice. Simțind nevoia de a rupe tăcerea, doamna a întrebat-o:

– Ești franțuzoiacă, dragă?

– Nu, a răspuns ea. Sunt grecoaică.

–Grecia este de partea noastră în acest război teribil?

–Nu, a spus ea foarte serios. Grecia este cu... Hitler!

–Vezi, a continuat această doamnă cu un suspin, suntem singuri, nu avem prieteni...

După ce pacienta a plecat, doctorul care fusese într-o cameră alăturată și auzise conversația, a întrebat-o cu un zâmbet nedumerit:

– De ce ai mințit?

– Ce-aş fi putut să-i spun? Toate ziarele şi radiourile dau ştiri despre lupta Greciei şi ea mă întreabă de partea cui suntem!

Amândoi au izbucnit în râs.

Altă dată, o doamnă, pacienta aceleiaşi clinici, a între- bat-o:

– De unde eşti tu, draga mea?

-Sunt grecoaică.

– Înţeleg... Grecii poartă pantofi sau merg desculţi?

-Ei bine, a răspuns ea destul de serioasă, acum 2.000 de ani, când noi eram cel mai civilizat popor de pe pământ, obişnuiam să umblăm desculţi sau să purtăm sandale. De atunci, am imitat alte popoare şi ne-am pierdut civilizaţia. Acum, din păcate, şi noi purtăm pantofi!

De data aceasta, doctorul din camera alăturată şi-a pierdut sângele său rece britanic şi a izbucnit în râs.

Cu doar câteva săptămâni înainte de a pleca din Anglia, Avriliei i s-a oferit cetăţenia britanică, dar nu a acceptat-o.

4. Grecia

În 1945, odată cu sfârşitul războiului, toată lumea a început să trimită ajutoare pentru Grecia – printre ei şi UNRRA[5] şi numeroase misiuni străine. Cu

[5] Administraţia Naţiunilor Unite de Ajutor şi Reabilitare (UNRRA), organizaţie înfiinţată în 1943 în timpul celui de-al Doilea Război Mondial

binecuvântarea Arhiepiscopului de Thyateira şi Marea Britanie, Avrilia s-a angajat în formarea profesională a persoanelor responsabile învăţându-i greacă şi franceză.

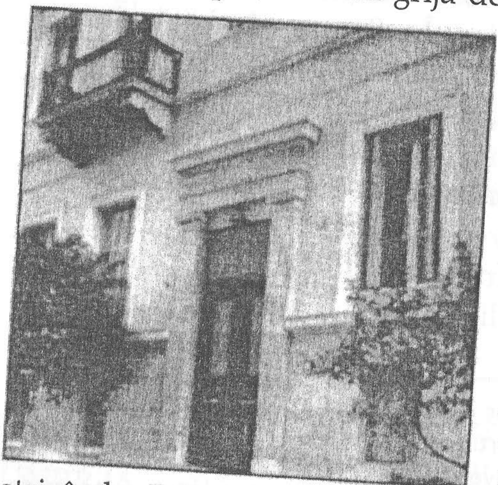
La scurt timp după aceea, ea a revenit în Grecia cu quakerii, care au fondat în afara Salonicului Şcoala Americană de Agricultură pentru copii din Macedonia (în nordul Greciei). Împreună cu ea a venit Charlie House (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt, «Despre dragoste»*) şi Sydney Loch... Ni s-a spus că la Şcoala de Agricultură a fost plantat recent un copăcel în memoria ei.

Prima ei sarcină a fost predarea limbilor străine. Destul de curând, a fost numită directoarea Şcolii pentru Ştiinţe Domestice. În fiecare sâmbătă citea şi explica Scripturile, iar duminică însoţea elevii la Biserica Ortodoxă din localitate. Copiii o adorau pur şi simplu... Printre ei se afla o fetiţă care avea probleme cu auzul – «Olia mea», cum avea să o numească în cele din urmă – pentru care avea o afecţiune specială. În 1958, din Uttar Kashi din India, Avrilia îi scria prietenului său evreu Yehuda: «Olia mea, cu dragostea, răbdarea şi

pentru a oferi ajutor zonelor eliberate de sub puterea Axei. Au fost în cele din urmă 52 de ţări participante, fiecare dintre ele contribuind cu fonduri în valoare de 2% din venitul naţional în 1943. O sumă de aproape 4 miliarde de dolari a fost cheltuită pentru diverse tipuri de ajutoare de urgenţă, inclusiv distribuirea de produse alimentare şi medicamente, restaurarea serviciilor publice, a agriculturii şi a industriei. China, Cehoslovacia, Grecia, Italia, Polonia, RSS Ucraineană şi Iugoslavia au fost principalii beneficiari. (N. tr.)

tandreţea ei, m-a inspirat întotdeauna, din prima zi în care am întâlnit-o, acum treisprezece ani, la Şcoala Americană de Agricultură a quakerilor, în Salonic.»

«Olia mea» - aşa cum ne-am obişnuit şi noi să-i spunem - o prietenă foarte dragă şi colaboratoare a Maicii Gavrilia în anii următori, ne-a spus: «Ea s-a întors din Anglia în 1945, cu quakerii, care aduceau ajutoare pentru Grecia. Am cunoscut-o în calitate de directoare a Şcolii pentru Ştiinţe Domestice, pe care au construit-o în afara Salonicului, pe drumul spre aeroport. Era o şcoală de fete din mai multe sate ale Macedoniei. Nu era o şcoală tehnică. Pur şi simplu ajuta aceste fete să înveţe menajul şi agricultura, pentru a reuşi, cu timpul, să aibă grijă de propria lor moşie, de casă şi copii. Ne învăţa limbi străine şi, în fiecare sâmbătă, Sfânta Evanghelie. Vorbea blând, era dulce, veselă şi iubitoare. Era ca o mamă pentru noi. Alergam la ea din momentul în care o zăream venind, ca nişte pui la cloşcă, strigînd: „Domnişoară, domnişoară Avrilia!" pentru că aşa o chema pe atunci. Ea a fost singura care m-a pus pe drumul cel bun. A încercat să-mi dea încredere în sine, având în vedere că toate celelalte fete mă

desconsiderau din pricina problemei mele cu auzul. Ea m-a dus la doctor şi m-a ajutat să mă operez într-un spital numit „Merimna", unde, din câte ştiu, era membru al consiliul de conducere. A continuat să aibă grijă de mine şi să mă ajute, chiar şi atunci când am plecat la Atena...»

Avrilia a cunoscut-o, de asemenea, în vremea aceea pe doamna Loch, renumită în Ouranopolis pentru covoarele pe care le ţesea.

În 1947, a revenit la Atena şi a început să practice fizioterapia într-un apartament din strada Massalias (*foto*).

«Avea o clientelă bogată, care includea şi unele persoane de renume. Chiar şi regina Frederica mergea acolo pentru tratament la picioare,» ne-a istorisit Olia. În scurt timp, numele ei a devenit cunoscut, întocmai ca şi darul său de tămăduire.

Aşa cum Elena Virvou scria: «Lucra foarte mult, pentru că ea nu numai trata, ci îi şi asculta pe oamenii care îi destăinuiau necazurile, grijile şi suferinţele lor. Devenise confidenta tuturor şi le oferea sfaturi şi consiliere. Odată, în timp eram cu ea în apartamentul unde avea cabinetul, am putut vedea că, până la sfârşitul zilei lucrătoare, ajunsese complet epuizată. „Ei bine", i-am spus, „am tot auzit discuţii. Nu-ţi dai seama că asta te epuizează?" „Ce pot să fac?", a răspuns ea. „De ce crezi că majoritatea oamenilor vin aici? Mai degrabă ca să vorbească despre necazurile lor decât pentru a primi tratament pentru picioare..." Vedeţi, chiar şi atunci ea inspira încredere şi vindeca sufletul şi

trupul... Din câte îmi amintesc, câştiga 500-600 drahme pe zi. Până seara, nu mai avea niciun ban! „Ţi-ai ieşit din minţi? Ce ai făcut cu toţi banii?", o întrebam. „Ei bine... Chiar nu ştiu," răspundea ea. Plătise chiria unui orb, cumparase un costum pentru cineva fără serviciu... Asta e ceea ce am văzut în acele zile. Imaginaţi-vă câte altele mai făcea... I-am spus: „Ei văd că eşti un om bun şi profită de bunăvoinţa ta!" Şi care a fost răspunsul său? „Nu pot refuza să ajut atunci când mi se cere." „Ei bine, în acest caz," am spus, „din moment tu nu păstrezi nimic pentru tine, de ce mai lucrezi din greu ?" Căci într-adevăr, lucra neîncetat de la 9 dimineaţa la 6 seara. Între tratamente, mergea la bucătărie, bea un pahar de lapte şi se întorcea la muncă. Nu avea viaţă socială. Ocazional, mergea la un concert sau, vara, la vreo punere în scenă a unei tragedii antice... Avea cinci sau şase prieteni apropiaţi şi propria ei familie».

«Oricui îţi cere, dă-i.»

Clientela ei includea oameni săraci pe care îi trata gratuit. De asemenea, ajuta copii orfani şi oameni care nu aveau loc de muncă.

Olia S. ne povesteşte: «A ajutat mulţi oameni. Când locuiam cu ea, am înţeles că plătea cheltuielile a doi tineri studenţi în Anglia. Acesta este motivul pentru

care de multe ori spunea că nu avem destui bani. Nu ştiu ce studiau acei tineri. Ştiu doar că, după absolvire, au venit într-o dimineaţă să-i mulţumească. Făcea multe lucruri în scopuri caritabile... Îmi amintesc că descopeream aproape în fiecare zi, agăţată de mânerul uşii sale, o plasă plină de alimente. Obişnuia să le lase acolo, pentru trecătorii săraci...»

Maica Gavrilia ne-a spus ea însăşi povestea unui băiat de zece ani, care este acum un avocat foarte cunoscut în Atena. După ce i-a tratat piciorul de platfus o vreme destul de îndelungată, a văzut că starea lui s-a îmbunătăţit. Dar când l-a întrebat cum se simte, băiatul a răspuns:

– Încă nu foarte bine.

Într-o zi, ea i-a spus:

– Gata, am făcut tot ce se putea pentru tine!

Băiatul a izbucnit în râs.

– Ştii de când m-am simţit bine? Din doua vizită, dar nu ţi-am spus, pentru că îmi place aici! Acasă sunt multe strigăte şi certuri...

–N-am auzit reclamaţii de la copii! obişnuia ea să spună.

În 1949, soţia ambasadorului britanic, Lady Norton, i-a încredinţat sarcina de a însoţi unsprezece copii, victime ale războiului civil, la Societatea Internaţională de Ajutorare pentru Copii, la Londra. Elena Virvou ne-a arătat ziarele britanice cu poza Avriliei pe prima pagină. După o primire călduroasă din partea Ambasadei Greciei la Londra, ea a petrecut o lună cu copiii în

Surrey. Pe parcursul următoarelor două luni, copiii au rămas cu diferite familii britanice.

Chiar şi în acele zile, activităţile ei erau variate şi călătorea mult. «În vremea când avea cabinetul de fizioterapie din strada Massalias», adaugă Olia S., «a avut, de asemenea, mai multe misiuni. În 1949, a călătorit din nou în Anglia, cu un grup de orfani greci. Îmi amintesc când am mers cu ea la Ambasada Britanică pentru fotografierea copiilor. O avea cu ea şi pe Angelica, o fetiţă surdă şi oarbă pe care o luase în custodia ei... Era mereu pe drumuri, oferind găzduire, primind găzduire. A întreprins multe misiuni, de care nu ştiam nimic, pentru că nu vorbea niciodată. Abia după ce se întorcea, mă suna să mă duc să o văd.»

După întoarcerea din Anglia cu orfanii, şi-a reluat munca pentru o vreme, apoi a călătorit de multe ori la Londra, însoţind persoane bolnave.

În toamna anului 1949, a plecat în Statele Unite ale Americii (aproximativ 12 ani mai târziu, avea să meargă din nou în Statele Unite). În acel an i-a cunoscut pe Rose Kennedy, Martin Luther King şi pe mama acestuia.

Ne-a spus ea însăşi că avea grijă de nevăzători, printre care un bărbat din Haiti (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre* oameni celebri *pe care i*-a cunoscut»).

În 1950, a mai călătorit o dată în Statele Unite ale Americii - de data asta cu Angelica, fetiţa surdă şi oarbă. Vechea ei prietenă evreică, Sylvia Scapa, scrie: «Era hotărâtă să-i ofere micuţei Angelica educaţie într-o instituţie specială. S-a străduit din răsputeri. Copila era

foarte inteligentă, dar nu a fost acceptată în nicio şcoală specială.»

Printre alte instituţii, s-au dus la Institutul Perkins pentru orbi, în Watertown, Boston, şi la Institutul Helen Keller. Avrilia făcut cunoştinţă cu însăşi Helen Keller.

Avrilia rămas cu Angelica un an întreg, până la sfârşitul anului, timp în care fetiţa a dobândit, prin atingere şi iubire, contact deplin cu ea şi împrejurimile. Chiar a învăţat-o să-şi facă păpuşi de cârpă. În cele din urmă, după multe încercări nereuşite, s-au întors la Atena... Din păcate, Angelica este acum într-un spital de alienaţi mintal... Îmi amintesc că Maica Gavriilia ne spunea că a asistat la cel mai cumplit comportament uman în instituţiile din toată lumea. Era de părere că multe persoane care au şi ele probleme psihologice aleg să lucreze pentru oameni slabi şi neajutoraţi, cum ar fi invalizii sau copiii.

«Biata mea micuţă Angelica», îi scria ea lui Yehuda în 1958. «A fost tratată prost chiar şi acolo. Ce muceniţă a fost să fie în această lume!»

Pe peretele camerei sale de lucru, Avrilia a avea o icoană care reprezenta «Spălarea picioarelor», pe care o putea vedea în timp ce îşi îngrijea pacienţii. Munca era, de asemenea, şi un moment de rugăciune. Din acest motiv, nu vorbea în timpul tratamentului. Spunea în sinea ei rugăciunea lui Iisus şi «Împărate Ceresc» în timp ce asculta problemele oamenilor.

Vorbea din nou doar atunci când termina tratamentul. În salonul de aşteptare, avea o copie a «Mâinilor rugătoare» al lui Dürer.

Într-un moment neaşteptat, în 1953, ea i-a scris Elenei Virvou: «Când nu o voi mai avea pe mama, mă voi întoarce în Anglia. Clima de acolo mi se potriveste. Zece ani de muncă foarte grea şi nicio zi de boală, după cum îţi aminteşti...» Dar Domnul a avut alte planuri pentru ea: un an mai târziu, a fost călăuzită într-o direcţie complet diferită. Avea să meargă - «pentru totdeauna», cum credea ea la vremea aceea - în India, o ţară pe care avea să o iubească şi unde avea să fie iubită atât de mult...

Apoi a venit 1954 - un an care a devenit un punct de reper în viaţa ei duhovnicească. Pe 24 martie, mama ei, cu care avea o legătură de dragoste cum rar găseşti, a trecut la cele veşnice. Aşa cum i-a spus însăşi Avrilia Elenei Virvou: «Din ziua în care m-am născut, inspiraţia mea călăuzitoare, forţa care m-a modelat, a fost mama mea, o fiinţă cu o iubire nemăsurată. Bogăţia şi intensitatea acestei iubiri şi influenţa constantă a exemplului ei plin de lumină m-au făcut să-L iubesc din ce în ce mai mult pe Dumnezeu, pe toţi şi pe toate.»

Acesta a fost miracolul iubirii... Această dragoste maternă unică şi nemăsurată a reuşit să «se golească pe sine» şi să se estompeze înaintea iubirii lui Dumnezeu. Această mamă i-a dat întotdeauna copilului ei iubit binecuvântarea din toată inima pentru a merge şi a se grăbi pe cale. «Du-te, copilul meu. Te voi aştepta! Nu-ţi face griji. Du-te!» Acestea au fost cuvintele - după cum ne spunea, cu care mama ei o petrecea întotdeauna,

până în ultima zi a vieţii sale. Pentru ea, marea aventură a credinţei în Hristos abia începea...

Mulţi ani mai târziu, asceta franceză şi prietena ei, Maica Marie - pe atunci în vârsă de 85 de ani - avea să-i scrie pe data de 10 martie 1978. În această scrisoare, descrie ceva mistic şi minunat. Este ca şi cum am putea discerne, strălucind prin cuvinte, focul Lui, dându-i aripile de aur pe care le avea în inima ei: «Tot ce s-a întâmplat din ziua aceea şi până în prezent este, în primul rând, spre slava lui Dumnezeu, dar şi un triumf al credinţei tale... Astfel, încă o dată, pe calea celor care trăiesc aventura în Hristos, luminile Domnului aprind permanent farul nezdruncinatei credinţe - în ciuda tuturor „stingătoarelor" celor... precauţi, raţionali şi înţelepţi ai acestei lumi.»

«*Cât de frumoase sunt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc cele bune!*» (Romani 10:15)

5. Pustnicia

«*De voi lua aripile mele de dimineaţă şi de mă voi aşeza la marginile mării. Şi acolo mâna Ta mă va povăţui şi mă va ţine dreapta Ta.*» (Ps. 138:9-10)

Pe 24 martie 1954, iubita ei mama a murit. A fost cea mai dureroasă, cea mai importantă şi cea mai

hotărâtoare zi din viața Avriliei. Iată ce îi spunea Elenei Virvou:

« Ziua despărțirii noastre, ziua crizei mele interioare, a retezat ultima legătură care mă mai ținea atașată de o viață normală, materială, pe acest pământ. Dintr-o dată, am murit... am murit pentru lume. Singura cale care era deschisă în fața mea acum mă îndemna să fac pasul decisiv: „Du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor; apoi vino și urmează-Mi." Dar unde? Chemarea a venit cu totul neașteptat: India... Acesta era răspunsul. Aceasta era destinația mea. Până atunci însă nu avusesem nicio legătură deosebită cu această țară îndepărtată - în afară de respectul înnăscut pe care noi, grecii, îl avem pentru toate civilizațiile antice. Am știut că în India, ca și în Grecia, oamenii posedă acea noblețe spirituală care este darul culturii. De asemenea, am auzit de existența, și în India, a unor înțelepți care își dedică toată viața lui Dumnezeu, chiar și în zilele noastre...»

O imensă schimbare a avut loc în ea - într-o singură noapte, despărțirea, în câteva momente, moartea. Obișnuia să ne spună că se simțea ca și cum s-ar fi văzut pe ea însăși moartă, alături de mama ei răposată.

În acea noapte, a avut una dintre cele mai intense și semnificative experiențe duhovnicești din viața ei. A petrecut aproape toată noaptea trează, pentru că sala era plină de lumină - o lumină orbitoare care radia din icoana lui Hristos... Nu a îndrăznit să-și ridice capul de

sub cuverturile în care se învelise. O voce interioară a spus:... INDIA... În același timp, avea senzația că aude pasajul din Evanghelie în care Hristos le spune ucenicilor Săi: «Vă este de folos ca să mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi.» (Ioan 16:7), precum și cuvintele «Vino și urmează-Mi.»

Douăzeci și patru de ani mai târziu, pe 25 martie 1978, ea i-a scris Yehuda, prietenul său evreu: «Era 24 martie 1954, și în următoarele două zile (26 martie este sărbătoarea Sf. Arhanghel Gavriil), am văzut lumina care mă călăuzea să „las totul și să urmez". De atunci, în fiecare an, mi se dă un mesaj special. Atât de minunat este Dumnezeu. El ne educă în conformitate cu dispoziția noastră; pe unii cu blândețe, pe alții cu un imbold puternic etc...»

Ea obișnuia să spună că mama sa fusese cea care îi des-chisese calea - mama care fusese legătura ei cu iubirea lui Dumnezeu, sfătuitoarea ei, călăuza ei în dificultăți. S-ar fi dus, dacă era cu adevărat voia lui Dumnezeu, într-o țară străină: un străin printre străini, cu Hristos care să o călăuzească.

În rugăciunile sale, ea L-a rugat pe Domnul să-i dea o confirmare: un semn care să indice faptul că India era cu adevărat porunca Lui și nu ceva din imaginația ei. Pentru că, așa cum spusese, până în ziua aceea, nu avusese nimic de a face cu acea țară. Nu avusese nicio legătură duhovnicească, nicio «căutare» de niciun fel, așa cum avea să devină moda mult mai târziu.

Confirmarea a venit după trei zile. Un tânăr necunoscut, de aproximativ treizeci de ani, a sunat la uşă. Arăta ca un indian, dar Cameron - aceasta era numele lui - era englez, un quaker din Indiile de Vest, care tocmai sosise de la Viena să o întâlnească, la recomandarea unor cunoştinţe comune. Poposea în Atena pentru câteva zile, în drum spre India, în căutarea rădăcinilor şi a strămoşilor săi. Destinaţia sa finală era Himalaya... Avrilia a înţeles dintr-o dată că aceasta era confirmarea pentru care se rugase lui Dumnezeu.

Atunci ea l-a întrebat pe Cameron dacă putea aştepta până când îşi vindea lucrurile - în principal echipamentele de lucru şi cărţile - pentru ca să plece împreună. Cameron a acceptat imediat. A răspuns pozitiv la propunerea ei şi a fost bucuros să-şi amâne plecarea. Răspunsul lui a fost decisiv pentru toată viaţa ei. «Acest DA», spunea ea, «a fost un punct de reper în viaţa mea. M-a făcut să înţeleg că ar trebui, în acelaşi mod, să spun DA voii lui Dumnezeu şi tuturor oamenilor. Întotdeauna.»

Prima prietenă căreia i-a scris despre decizia sa a fost Elena Virvou, care era încă în Anglia. «Plec pentru tot-deauna şi nu voi mai scrie nimănui altcuiva.» Această scrisoare a întristat-o pe prietena ei foarte mult: «Era ca şi cum moartea ne separa. Avrilia pleca în Răsărit... sub soarele dogoritor care îi displăcea... aruncându-se în necunoscut, fără bani, doar cu profesia pe care o învăţase, singură, călăuzită de Dumnezeu...»

A trecut o luna... Ştirea s-a răspândit, iar prietenii au început să reacţioneze criticându-i decizia.

Aşa cum ne-a spus Elena Virvou, într-o zi Avrilia a primit o scrisoare de la un vechi colaborator, un quaker. După ce a auzit că era pe punctul de a-şi schimba viaţa, că vindea totul şi pleca din Atena, i-a scris, spunându-i - printre altele - că se lăsa bătută prea uşor, era un fugar şi că socotea că decizia ei de a părăsi lumea era complet greşită.

Era doar o reacţie tipică de a se pustnici...

Ea s-a gândit ce să-i scrie, cum să-i răspundă...

Apoi, în aceeaşi noapte, a avut un vis ciudat. A văzut o pajişte verde împânzită de şoricei şi de o mulţime de capcane. La capătul îndepărtat al luncii se aflau multe clădiri - case, magazine, bănci, teatre. Dintr-o dată, un fascicul puternic de lumină a căzut pe o bancă şi a văzut un şoricel care a evadat printr-o spărtură mică şi a scăpat...

În ziua următoare, Avrilia s-a aşezat şi i-a scris acestui prieten, descriind visul pe care îl avusese şi adăugând: «Eu sunt acel şoricel care a scăpat. Am greşit cu ceva?» În următoarea sa scrisoare, el i-a spus că fusese foarte impresionat de visul ei şi i-a cerut să se roage pentru ca să poată să acţioneze şi el în acelaşi mod într-o bună zi!

Pregătirile au continuat... A început să-şi vândă mobi-lierul şi echipamentul de lucru. «Când am vândut totul şi mi-am îndrumat clientela către alţi colegi, toată lumea a crezut că am înnebunit sau că mintea mi-a fost afectată de moartea mamei mele. Pentru mine însă,

când am simțit că mâinile mamei, care întotdeauna m-au binecuvântat în Numele Lui, mi-au așezat mâinile mele slabe în ale Lui pentru totdeauna, am considerat că aș putea cel puțin să încerc să găsesc calea care duce la Dumnezeu», i-a scris ea lui Y. Hanegbi.

Tocmai își terminase de vândut bunurile, când i-a venit o invitație. Era solicitată să participe la un seminar pentru tineret în Viena. Acum era rândul ei să răspundă DA.

Așa a și făcut, și în felul acesta drumul ei s-a despărțit de cel al lui Cameron. Pentru că, așa cum obișnuia ea să spună, «Domnul ne cheamă unul câte unul».

Plecând spre Viena, a luat cu sine numai două cărți: Evanghelia și un dar de despărțire primit în ultimul moment de la un prieten, care auzise de plecarea ei în India. Cadoul era o carte de Sivananda, un faimos guru indian din acele vremuri.

La Viena, la Seminar, ea a întâlnit doi studenți indieni care erau creștini. «Acest autor mai trăiește?», i-a întrebat ea. «Da», au răspuns ei. Ei bine, de ce a ajuns această carte în mâinile ei? A doua zi, s-a dus însoțită de cei doi studenți la Consulatul indian pentru a obține viza. Nu i-a fost acordată, dar nu și-a făcut gânduri despre asta. În adâncul inimii sale, știa că o va obține cândva. Își cunoștea destinația.

Două săptămâni mai târziu, a plecat din Viena și a ajuns, trecând prin Elveția și Italia, la Haifa, în Israel.

Primise o nouă invitație. Odată ajunsă acolo, a lucrat ca voluntar la un *kibbutz*[6], până la mijlocul lunii octombrie. Atunci l-a cunoscut pe scriitorul israelian Yehuda Hanegbi. Prietenia și corespondența lor a durat 38 ani încheiați - până la sfârșitul vieții sale, în 1992.

Așa cum le-a relatat prietenilor săi, când a ajuns în Palestina și s-a întâlnit din nou cu Cameron C., ea s-a întâlnit, de asemenea, și cu Dr. Bergman, celebrul profesor universitar. Printr-o coincidență extraordinară, în timp ce vorbeau, conversația lor s-a îndreptat spre cărți și profesorul l-a menționat - ghici pe cine - pe Sivananda! Ea a fost atat de impresionată de interesul doctorului Bergman cu privire la acest autor, încât a vrut să-i dea cartea oferită de prietenul său... Doctorul a refuzat politicos. O cititse deja. La un moment dat, ne-a spus Helen Virvou, Dr. Bergman i-a zis: «Observ că aveți o intimitate cu Necunoscutul. Cred că acesta este motivul pentru care simțiți o putere care vă duce pe tărâmul acela neobișnuit.»

O altă coincidență remarcabilă o aștepta la casa în care era cazată la kibbutz: în camera ei a găsit alte cărți de Sivananda!

Ea a înțeles că acestea erau semne pe care trebuia să le urmeze. Trebuia să-l întâlnească pe acest autor cândva...

[6] O fermă comunală în Israel, cu o conducere asociată, în care membrii nu primesc salariu, ci li se oferă găzduire, îmbrăcăminte, asistență medicală și educație din partea cooperativei.

În timp ce lucra la kibbutz, a primit o invitație să meargă în Cipru, probabil din partea unor persoane pe care le întâlnise și le ajutase la Londra, în timpul războiului. A petrecut o lună la Famagusta și Nicosia, îngrijind bolnavi și făcându-și mulți prieteni noi, așa cum reiese din notițele micilor sale jurnale. Până la sfârșitul lunii noiembrie, se afla în Liban.

Între timp, a primit o scrisoare de la Consulatul indian prin care era informată că cererea sa pentru viza de intrare fusese refuzată. Ca și cum ar fi fost mânată de o forță, Avrilia și-a continuat drumul complet neafectată. În luna decembrie, a plecat în Amman, în Iordania.

În timp ce stătea pe gânduri la gară, a observat un magazin numit *Emporiu indian* și, sub imboldul momentului, a intrat. L-a întrebat pe vânzător dacă știa cum ar putea obține o viză pentru India prin Bagdad. Cei doi au început să vorbească și, în momentul în care Avrilia a menționat cartea lui Sivananda, el i-a dat numele fratelui său, care - printr-o minune - era atașat al Consulatului indian.

În sfârșit, viza i-a fost acordată! Prietenilor și cunoștințelor nu le venea să creadă. «Cu siguranță știai dinainte ce va fi. Din cauza asta nu ți-ai făcut griji», îi spuneau ei. Și răspunsul ei era: «Vă asigur că nu știam, deși sunt aproape obișnuită cu minunile pe care Domnul le face la fiecare pas.»

Încă o dată, calea îi era deschisă. A călătorit cu autobuzul la Bagdad, prin Liban. Pe drum, a ajutat câteva persoane bolnave, atunci când se opreau la

diverse hanuri. Printre călători, ea era singurul european, singura femeie. Gândiți-vă numai la asta! Un lucru uimitor - așa cum i-a scris Elenei Virvou - a fost faptul că la fiecare oprire era invitată să meargă, dacă dorea, la mica moschee atașată hanului ca să «se roage Dumnezeului ei»! Greu de crezut, în aceste zile ale fundamentalismului islamic. Incredibil chiar și ca expresie a recunoștinței pentru tot ceea ce făcuse pentru ei și pentru familiile lor.

Anul 1955 abia începuse. Avrilia simțea vocea Indiei venind din ce în ce mai aproape. Ea i-a a scris Elenei Virvou: «Am traversat deșertul cu autobuzul, zi și noapte... Era foarte mult praf, nu aveam apă și era o mulțime de oamenii bolnavi. Ei bine, nimic nu m-a tulburat. Eram fericită în credința mea. Am avut destule ocazii să îngrijesc bolnavi în puținele ore când autobuzul se oprea la diferite hanuri. Începusem să-mi dau seama că limbajul nu este singurul mijloc de comunicare între oameni. Compasiunea avea o importanță mai mare decât limbajul și, prin urmare, era o modalitate mai bună de comunicare. În timpul îndelungatei călătorii, mulți misionari europeni, medici și alți călători mă tot întrebau cum aveam de gând să merg în India, fără recomandări sau cunoscuți, chiar și fără să știu care va fi următorul meu pas... Singurul lucru pe care îl știam era că trebuia să merg - și să merg singură...»

«Dar cei ce nădăjduiesc întru Domnul vor înnoi puterea lor, le vor creşte aripi ca ale vulturului; vor alerga şi nu-şi vor slei puterea, vor merge şi nu vor obosi.» (Isaia 40:31)

Irak. Prima oprire, Bagdad. Apoi, călătoria cu autobuzul a continuat spre Basra, Khorramshahr. Acolo, ne-a spus ea, este cel mai impozant disc solar, cel mai uimitor apus de soare, cea mai surprinzătoare «Lumină lină» pe care a văzut-o vreodată în viaţa ei... De acolo, a traversat Iranul şi a ajuns la Teheran, în luna februarie.

În ziua următoare, plimbându-se pe o stradă, s-a oprit la fereastra unei librării. O carte intitulată «Continuă-ţi drumul, cu mine», de Peter Patrick, i-a atras atenţia şi a intrat să se uite mai bine. A deschis cartea şi a aruncat o privire asupra introducerii, care era semnată de Sivananda! Nu încăpea nicio îndoială: era sigură că va întâlni în curând această persoană, că experienţa ei în India va începe cu această întâlnire! Un colonel rus, care se întâmpla să fie în librărie în acel moment, s-a oferit să-i furnizeze o scrisoare de prezentare. Ea l-a refuzat, spunând: «Credinţa este scrisoarea mea de prezentare».

În timp ce se afla la Teheran, a mers la Biserica Ortodoxă pe bulevardul Roosevelt şi a făcut cunoştinţă cu preotul grec, Parintele George Gropatis.

De la Teheran a plecat către Golful Persic, dar nu a reuşit să găsească o călătorie spre India. Deoarece fusese sfătuită să evite Afganistanul, pentru că era o trecere periculoasă, Gavrilia a revenit la Teheran. În câteva zile, a pornit din nou la drum. Meshed, Birjan... La Zahidan a stat la un hotel - un hotel grec! Spre marea ei surpriză şi bucurie am aflat că era proprietatea familiei lui George Kalfidis care venea, ca şi ea, de la Constantinopol!

Jurnalele pe care le-a ţinut în acei ani conţin sute de nume. Trebuie să fie peste o mie de nume de iranieni, iordanieni, israelieni, irakieni, libanezi, egipteni, pakistanezi, ceylonezi, indieni, europeni şi americani!

Dacă cineva nu s-a născut sau nu a trăit în afara propriei ţării i-ar fi greu să înţeleagă cât de uşor poţi dobândi o înflăcărată nelinişte.Te temi că ţi-ai putea pierde identitatea culturală, integritatea spirituală. În timpul vieţii Maicii Gavrilia, unii poate că s-au întrebat: «Cum se face că are atât de mulţi prieteni străini? Este oare eretică? Ar putea fi asta explicaţia?» Cu toate acestea, aşa cum s-a exprimat Înalt Prea Sfinţitul George Khodr, Mitropolitul Libanului, într-un mod foarte caracteristic: «Noi, creştinii, ne primejduim numai prin propriile noastre slăbiciuni.» În cazul ei, după cum vom vedea, cei care «se primejduiau» au fost nenumăraţii străini care, în cele din urmă, cu ajutorul

lui Dumnezeu, au văzut «lumina cea adevărată» datorită ei.

Din Zahidan a ajuns în Pakistan. Karachi, apoi Hyderabad. Următoarea oprire – şi ce oprire! – a fost India. Era ziua de 14 mai 1955. Căci lumina trebuia să strălucească...

«*Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor...*» (Mat. 5:16)

6. Din Delhi în Himalaya

La recomandarea unor prieteni americani din Atena, Avrilia şi-a petrecut prima noapte în India la hanul Quakerilor din strada Rajpur numărul 24, în Delhi. În dimineaţa următoare, o aştepta o... surpriză muzicală! Cineva fluiera o melodie grecească pe stradă, una dintre cele mai populare în Atena din acele zile. Ea a crezut că greutăţile pe care le întâmpinase în ultimele luni îi provocau halucinaţii. Deschizând fereastra, l-a văzut pe... Govind, un student indian din Secunderabad, pe care îl întâlnise în Grecia. Govind lucrase cu un grup de asistenţă socială – atunci când au fost trimise ajutoare din diferite părţi ale lumii în Insulele Ionice lovite de cutremur–, iar Avrilia îi tratase o gleznă luxată!

După ce a auzit că a sosit o doamnă din Grecia – prima femeie misionar –, Govind s-a grăbit să-i ureze

bun venit. Cum ar fi putut să-şi imagineze că această grecoaică era aceeaşi care i-a tratat piciorul în Atena!

Bucuria lor a fost mai mare decât surpriza pe care o avuseseră. Era una din acele întâlniri extraordinare, care nu pot fi uitate niciodată... Era ca şi cum însăşi India îi ura bun venit. Era un semn al bucuriilor care urmau să vină.

Atunci, în Delhi, ne povestea ea, şi-a făcut cele mai importante cunoştinţe.

Două zile mai târziu, pe 16 mai, s-a întâlnit cu Pierre Oppliger, un prieten din Elveţia, care a invitat-o imediat într-o tabără de elevi, unde a rămas timp de două săptămâni. Prin P. Oppliger, ea a făcut cunoştinţă cu Alfred Knauss si cu Paul Brand, cei mai mari specialişti în tratarea leprei în acele zile. Un chirurg britanic cu abilităţi excepţionale, precum şi o persoană cu alese calităţi sufleteşti, dr. Brand a renunţat la averea lui şi la cariera strălucită din Londra pentru a lucra în India, la Spitalul Madras pentru leproşi... Ei urmau să se întâlnească din nou în 1959, când ea – pe cale să plece din India – i-a vorbit acestuia despre o metodă de tratare a leprei de inspiraţie proprie...

Mâna lui Dumnezeu a devenit evidentă dintr-odată! Pentru că, după cum ne-a spus ea însăşi, chiar în aceste prime zile în Delhi şi-a făcut cele mai importante cunoştinţe – care s-au dovedit importante pentru activităţile sale misio-nare de mai târziu, la diferite instituţii din toată ţara.

Pe parcursul celor cinci ani în India, datorită felului său de vieţuire cu totul excepţional – singură, fără bani

și spunând întotdeauna «da» iubirii pentru toți semenii săi – a întâlnit și a făcut cunoștință cu multe persoane reputabile, inclusiv toți gurușii de vază din acele vremuri, care aveau ucenici din Occident și ashramuri cu dispensare, cum ar fi ashramul lui Sivananda, la Uttar Pradesh, ashramul lui Aurobindo, la Pondicherry, ashramul lui Gandhi, ashramul lui Govind la Uttar Kashi (unde a primit chemarea de a deveni călugăriță și indicația de a merge la Landour (vezi *Maică, dați-ne un cuvânt...* «Despre chemarea la monahism»). A întâlnit, de asemenea, misionarii străini celebri, cum ar fi Billy Graham, și renumitul metodist, Stanley Jones, care îi era foarte drag; lucrători sociali, precum Ramachandra; doctori, printre care bine cunoscutul dr. Sinha; specialiști în tratarea leprei, numărându-l și pe celebrul chirurg Paul Brand menționat mai sus; avocați; politicieni, cum ar fi Yawaharlal Nehru și fiica lui Indira Gandhi; oameni cu realizări remarcabile precum Baba Amte, onorat și aclamat la nivel internațional; Maharajas; scriitori; poeți, ca Rabindranath Tagore; călugărul francez Dom Le Saux, cunoscut în India ca Abishiktananda, care și-a dedicat întreaga viață rugăciunii pentru acest popor; și mulți, mulți alții...

Micuțele sale jurnale sale conțin o mulțime de nume uimitoare! Nume din toate părțile lumii; de orice rasă și crez; de persoane celebre sau necunoscute, dar al căror curs în viața a fost dictat de dragostea pentru aproapele.

Într-o scrisoare către Baba Amte din iulie 1956, ea scrie: «Am venit în India și i-am întâlnit pe înțelepții și

filozofii ei... Simt că devin legată de prietenii mei din Apus care vin aici... Un tânăr american a devenit și el foarte interesat de munca ta. Îți va scrie. Poate că vom avea rezultate bune... Dar voia lui Dumnezeu este singura pe care o urmăm și acolo este locul în care noi doi ne întâlnim...»

Dumnezeu a trimis-o în India. La vremea aceea, nici ea nu știa de ce. Ce contează însă este că toți cei care au întâlnit-o, fie indieni sau occidentali, au văzut și au recunoscut în ea un mod de viață complet diferit. Ei au văzut și au descoperit caracterul ascetic, smerenia și spiritualitatea profundă pe care Ortodoxia a păstrat-o de-a lungul secolelor. Cei din Răsărit vedeau un Apus diferit. Cei din Apus vedeau propriul lor Răsărit, a cărui existență nici măcar nu o bănuiau. Oare se mai identificase vreun alt «misionar» într-o asemenea măsură cu cei pe care îi slujea? Cine a mâncat, a băut, a dormit sau a călătorit vreodată în modul în care aceste persoane mâncau, beau, dormeau sau călătoreau? Cine altcineva ar fi făcut așa ceva? Și în vremurile acelea, aproape toți «misionariștii» (așa cum îi numea Fericitul Stareț Hrisostom Papasarandopoulos), oriunde ar fi mers, trăiau în condiții excepționale – hoteluri bune, alimente și apă speciale, își făceau aranjamente de călătorie confortabilă –, pentru ca să se poată îngriji mai bine de băștinașii «lor». Cine erau acești oameni pe care îi numeau «ai lor»? Prin faptul că nu își asumase niciodată această atitudine de superioritate (uneori imperceptibilă și latentă în activitatea misionară) față de cei pe care îi îngrijea, Avrilia întotdeauna trata și

ajuta oamenii fără să-i rănească... Da... Acesta este motivul pentru care trecerea ei lăsa un semn profund. «Tuturor toate m-am făcut, ca, în orice chip, să mântuiesc pe unii.» (I Cor. 9:22)

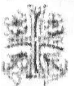
De fapt, ea nu a propovăduit niciodată Ortodoxia, ci mai degrabă a catehizat cu inima, fără cuvinte, cu exemplul unic al propriei sale vieți.

Când i-a scris lui Baba Amte în 1973 pentru a i-o reco-manda pe Maica Maria din Argentina care dorea să îngrijească bolnavii de lepră din colonia lui la Anand Wan, Avrilia a folosit următoarele cuvinte caracteristice: «Nu este o „misionară", ci o iubitoare de oameni - ca tine şi ca mine. Ea nu este de acord cu modul în care se comportă misionarii...»

Domnul nostru a spus: «Cel ce va face şi va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor...» (Matei 05:19) Acesta este modul în care ea îi «învăța» pe alții: prin modul ei de trăi, însăşi viața ei fiind un exemplu... În felul acesta, oriunde mergea, cu harul lui Dumnezeu, ea deschidea o fereastra spre Ortodoxie şi - pentru noi toți - o fereastră spre restul lumii, făcând astfel o deschizătură încăpătoare în peretele temerilor noastre dobândite.

După câteva zile, împreună cu doi avocați indieni care îi fuseseră prezentați de Pierre Oppliger, Avrilia a plecat în Himalaya - sus, în apropierea izvoarelor râului Gange, în junglă - şi a ajuns la una dintre cele mai importante repere ale şederii sale în India: primul loc - un dispensar - în care a lucrat întru Hristos, fără plată. Acum, rămăsese fără bani şi, din cauza aceasta,

devenise supusă cu desăvârşire Voinței lui Dumnezeu, fără posibilitatea de a alege şi fără soluții alternative, fără o voință proprie, fără posibilitatea de a pleca sau de a avea vreo preferință... Aşa cum obişnuia să spună: «Domnul m-a trimis în India fără bani pentru ca să pot vedea măreția şi slava Lui, ca să pot fi martora felului în care El se îngrijeşte de noi atunci când ne lasăm complet în mâinile Sale... Am văzut toate acestea cu ochii mei, am văzut-o la fiecare pas în toți acei ani în India. De atunci şi până astăzi nu am încetat nici măcar un singur moment să mă minunez de lucrarea Lui...»

Ashramul lui Sivananda, «Societatea Viața Divină» a fost prima ei oprire. Avrilia a sosit pe data de 24 mai 1955 - exact la 14 luni de la data renaşterii sale - şi a fost primită chiar de către guru, care i-a spus zâmbind: «Bine ai venit, descendent al lui Pitagora!» Ea i-a povestit călătoria sa de 11 luni. Gurul a fost foarte impresionat de aventura ei şi chiar mai mult de credința sa, care a susținut-o de-a lungul călătoriei şi a îndrumat-o spre pasul următor. În dimineața următoare, Sivananda i-a propus să rămână cu ei, să preia conducerea dispensarului lor şi să predea, de asemenea, fizioterapia unora dintre călugări şi călugărițe. Erau aproximativ 80 la număr, toți cu capetele rase. Erau dedicați gurului lor, ca şi cum ar fi fost un zeu, lucru pe care ei chiar îl credeau a fi adevărat...

Acum ea avea adăpost și hrană (orez, legume verzi si iaurt în fiecare zi). Noul ei mod de viață nouă avea două linii directoare: lipsa absolută de proprietate, precum și acceptarea tuturor cererilor de slujire a semenilor.

Acest mod de viață, credința ei și abandonarea de sine în mâinile lui Dumnezeu, slujirea sa tămăduitoare și blândețea ei au fost ținute minte multă vreme, chiar și după ce Avrilia a plecat din India. Ea a rămas în memoria celor care au cunoscut-o ca Lila a Greciei - «Figura maternă națională», așa cum obișnuia să spună prietena ei, Sylvia Scapa, în mod caracteristic.

«În toți acești ani în India, din 1955, Avrilia a călătorit în aproape toate locurile din această țară mare», a scris Elena Virvou. «A întâlnit, a cunoscut oameni și și-a oferit serviciile și dragostea tuturor. Ea considera că toți sunt buni. La un moment dat, a crezut că urma să-și petreacă toată viața acolo, că va muri în acele locuri. Nu muncea pentru bani. Ea nu a avut niciodată bani. Cu toate acestea, nu a suferit niciodată de foame... I s-a oferit ospitalitatea poporului indian. Ei i-o arătau în momentul în care înțelegeau bunătatea inimii și măreția sufletului ei. O considerau ca fiind de-a lor, o vedeau ca pe o rudă...»

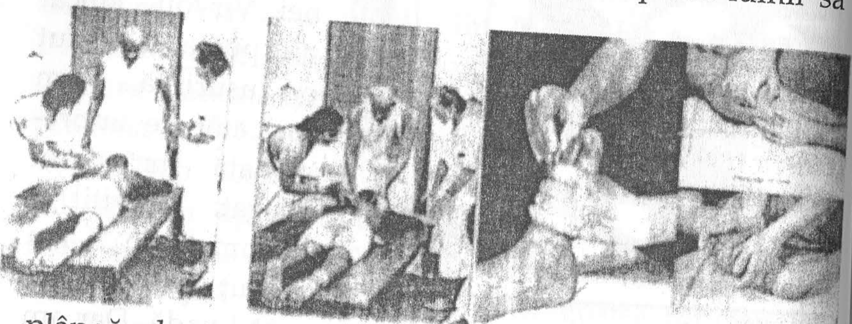
Trebuie să ai cu adevărat inimă, o inimă «în Hristos», pentru a-ți face aproapele să face simtă aceste lucruri, în special atunci când aproapele este din altă țară, are altă religie și vorbește altă limbă.

În dimineața următoare, împreună cu cei doi colegi de drum, avocații indieni de la Delhi, s-a dus la o plimbare în pădure. Dintr-o dată, a văzut un om stând nemișcat sub un copac... «Se pierdea atât de mult între copaci și pământ», i-a povestit ea Elenei Virvou, «încât nu putea fi văzut cu ușurință... Am fost atât de impresionată încât am strigat: „Priviți! E un om acolo..." Au crezut că mi-am pierdut mințile, pentru că nu puteau să-l vadă. Dar am insistat și ne-am dus mai aproape. Atunci l-au văzut și ei. Ei bine, din acea zi au crezut că sunt ieșită din comun... Yoghinii, cum era omul acela de sub copac, consideră că este o mare realizare atunci când nu sunt văzuți de ceilalți! Dacă ar știi ei că printre asceți noștri acest lucru este ceva obișnuit»...

Și astfel, sora Lila a primit conducerea dispensarului de la ashramul lui Sivananda, pentru a îngriji și trata pelerinii locali care treceau pe acolo.

Primul lucru pe care a trebuit să-l facă a fost să se ocupe de pregătirea pentru înmormântare a unui copilaş. Acesta murise în braţele mamei sale din pricina suferinţelor mai multor zile de mers pe jos. După cum le era obiceiul, indienii lăsau trupul mort să plutească pe râul Gange. La vederea copilaşului, a fost mişcată până la lacrimi şi acest lucru i-a impresionat pe toţi. «Gândiţi-vă! Un străin a venit de la capătul lumii să

plângă după acest copil», a spus Sivananda celor prezenţi.

Avrilia a rămas şi a lucrat la ashramul lui Sivananda timp de şapte luni (în fotografie ea poate fi văzută printre unele dintre călugăriţele indiene şi gurul Sivananda). De fapt, mănăstirea a publicat la vremea aceea o carte despre fizioterapie, cu texte scrise de ea şi fotografiile mâinilor ei ilustrând diverse tehnici.

Este ciudat, într-adevăr! În următoarele fotografii, femeia din partea stângă este menţionată într-o scrisoare mult mai târzie către Baba Amte, din data de 24 septembrie 1958, cu puţin timp înainte de a pleca din

India (vedeţi *Maică, daţi-ne* un cuvânt... «Despre chemarea la monahism»).

«Smt. Kumundini, de la Secunderabad, adeptă a lui Siva-nanda şi una dintre cele mai bogate femei din India, a cum-părat în 1958 aproximativ 50 de hectare de teren şi mi-a propus să colaborez cu ea la Centrul de Tratament pentru Leproşi aflat în construcţie. Acesta va oferi adăpost, hrană şi asistenţă medicală pentru leproşii rătăcitori. Ea va face toate acestea pentru Sivananda.»

În toţi aceşti ani, Avrilia a văzut mulţi europeni şi americani - majoritatea protestanţi - venind în India şi îmbră-ţişând hinduismul. Dar au văzut-o şi ei: o creştină care nu venise acolo pentru a deveni hindusă, o grecoaică îmbrăcată în haine albe, «europene»... Aşa cum vom menţiona mai târziu, acest lucru se va dovedi punctul de cotitură în nenumărate cazuri de «căutători» creştini care veniseră în această ţară în căutarea Celui pe care Îl cunoşteau deja.

Oriunde se ducea, era abordată de aceşti străini. Toţi aceşti căutători o preocupau. Ei îi puneau întrebări, iar ea era acolo, întotdeauna, la momentul potrivit... În plus, chemarea pe care o primise era de a merge la «oile pierdute ale casei lui Israel»...

«Aceşti străinii sunt oile pierdute ale Evangheliei, care au luat drumul spre India. De obicei, atracţia din adâncul sufletului lor este amestecată cu mândria de a deveni celebru, ceea ce nu s-ar întâmpla în ţara lor de baştină», îi scria ea lui Baba Amte, la 15 aprilie 1964, de la Sat Tal.

La fiecare pas, a întâlnit mulți dintre acești «căutători». Madeleine Bachon, o veche prietenă franceză, își amintește: «Îmi aduc aminte că mi-a spus că, pe când se afla în India, lucrând într-un spital, Sai Baba, a cărui faimă era în creștere, s-a întâmplat să treacă pe acolo. El se afla în compania unor americani care se mirau de «trucurile» sale magice, cum ar fi «transpunerile» și «materializările» unor bijuterii de aur si argint. Când a văzut-o, el i-a dat numai cateva pietricele de râu. Se pare că el îi recunoscuse spiritualitatea și nu a putut să facă nimic mai mult... Mulți ani mai târziu, în Atena, am văzut-o reînviind florile ofilite dintr-o vază, ca și cum ar fi fost ceva absolut normal. S-a aplecat asupra lor, a șoptit câteva cuvinte și le-a sărutat. Atunci când, după o scurtă vreme, am văzut că au reînviat, nu-mi puteam crede ochilor...»

Înainte de a închide această paranteză referitoare la așa-zisul «zeu» și «mesia», să amintim un incident amuzant pe care ni l-a spus chiar ea. Este posibil să fi avut loc în aceeași zi. Sai Baba își trata... escorta încântată cu un fel de gogoși pe care le pregătise chiar el din nisipul de pe malul râului. Adepții săi, plini de uimire, au mâncat cu multă evlavie! Ea sătea de vorbă cu o doamnă străină când el a venit să-i ofere o prăjitură. Refuzând politicos tratația, Avrilia l-a întrebat cu un zâmbet absolut nevinovat: «Dar dacă se schimbă din nou în nisip în stomacul meu?»

Programul zilnic în ashramul lui Sivananda includea ore lungi de tăcere, citirea cărților religioase - Vedanta - invocarea constantă a numelui zeului lor, ceremonii sacre cu imnuri, prosternări, arderea tămâii. Acestea erau urmate de distribuirea alimentelor «binecuvântate» pentru credincioși...

Ea a observat că ceremoniile indiene aveau similitudini mari cu cele din Grecia antică. Privea tămâierea, cultul figurilor divine, îngânarea imnurilor, sunetul clopoțelelor și s-a gândit: «Acești oameni sunt încă într-o epocă precreștină. Și totuși India este foarte pregătită pentru Ortodoxie!»

Avrilia avea speranța că Ortodoxia va veni acolo într-o zi - poate din Rusia.

Odată ea a avut o discuție cu un misionar protestant care îi critica pe indieni pentru că ardeau grâu și fructe în altare, în ciuda sărăciei și a lipsei de hrană pentru copiii lor. «Ce păcat,» a strigat el, «copiii lor nu au ce mânca!» Iar ea i-a spus: «Și în Grecia, în timpul ocupației germane, când oamenii mureau de foame pe străzi, candelele ardeau în biserici și case zi și noapte. Îi înțeleg. Aceasta este credința lor.»

Ce a uimit-o, încă din primele zile, a fost faptul că, potrivit tradiției religioase indiene, adepții unui guru cred că acesta este reîncarnarea unui zeu. Îl consideră un idol uman, i se închină, se prosternează înaintea lui și îl cinstesc prin ritualuri, întocmai cum fac pentru celelalte zeități ale lor.

Îmi amintesc o povestire de-a ei. Odată s-a găsit într-o situație destul de dificilă în timpul festivităților

organizate cu ocazia zilei de naştere a lui Sivananda. Sosiseră sute de «credincioşi» şi, la un moment dat, a avut onoarea de a i se oferi să bea dintr-un castron cu lapte în care îi fuseseră spă-late picioarele gurului lor. Într-o străfulgerare, ea s-a rugat Domnului pentru un răspuns şi acesta a venit! Ea şi-a înmuiat pur si simplu mâinile în lapte. Când a fost întrebată de ce nu a băut ca toţi ceilalţi, a răspuns foarte serios (pentru că nu voia să-i facă să se simtă prost): «Aşa se obişnuieşte în ţara mea...» Într-adevăr, a avut o minte ageră până la sfârşitul vieţii!

Acest cult centrat pe o persoană umană era contrară Adevărului lui Hristos care sălăşluia în inima ei. Ea îi scria Elenei Vivrou: «Am întâlnit ascetism auster, postire, sărăcie desăvârşită, renunţarea la obligaţiile de familie. Dar am văzut şi multe exagerări... se închină gurului ca unui zeu. Şi el acceptă toate acestea... şi crede şi el că este un zeu! Într-o zi, am întrebat un guru: „Cum poţi să accepţi aşa ceva?" Răspunsul lui a fost: „Nu ne putem împotrivi tradiţiei poporului!"»

La un moment dat, s-a gândit că timpul plecării sale a sosit. Cum nu avea bani - pentru că, de când îşi înnoise viaţa, Domnul a vrut ca ea să fie lipsită de mijloace materiale - nu avea nimic de făcut decât să aştepte chemarea. Dar şi în rugăciunile sale răspunsul era clar: şi aici şederea ei era temporară.

«Cei pe care i-am întâlnit în această mănăstire indiană nu erau ostili creştinismului», îi spunea Elenei Virvou. «Respectau învăţătura lui Hristos şi unii dintre ei chiar ştiau anumite pasaje din Evanghelie. Desigur,

nu era uşor pentru ei să-şi schimbe credinţa. Oricum, influenţa misionarilor creştini era evidentă, în special asupra lui Rama Krishna.»

Un incident caracteristic s-a petrecut cu discipolul lui Sivananda, Chidananda, pe atunci un simplu călugăr şi în prezent conducătorul aceluiaşi ashram. După cum vom vedea, la un moment dat ea i-a dat Filocalia, de care el a fost foarte impresionat. Chidananda a recunoscut că până atunci nu ştiuse nimic despre spiritualitatea interioară şi ascetismul creştin. Imaginaţi-vă... ce fel de creştinism s-a întâmplat să cunoască! Lecturile sale din Filocalie aveau să fie motivul pentru care, câţiva ani mai târziu, a cerut voie să viziteze Sfântul Munte Athos. În cele din urmă l-a vizitat şi a fost sincer mişcat de tot ceea ce a descoperit în ceea ce el credea că este «Apusul».

Pe 2 octombrie 1968, pe când ea se afla în Mănăstirea Noul Ierusalim, Chidananda îi scria:

«M-am bucurat nespus să îţi citesc scrisoarea şi să mă alătur amintirilor tale din acele fericite zile, în prezenţa venerabilului gurudev. Sosirea şi şederea ta în ashram acum 20 de ani a fost o perioadă de inspiraţie pentru mulţi dintre noi, cei care eram mai tineri la momentul acela. Dorinţa ta de a ajuta şi entuziasmul de a te pune în slujba aproapelui au evocat un răspuns imediat în inima iubitului gurudev Sri Swami Sivananda Maharaj. A fost o experienţă înălţătoare să asist la simpatia spirituală care ţâşnea între două suflete care proveneau din locuri atât de îndepărtate şi medii total diferite. Cu toate acestea, ne-a făcut cunoscută

existența unei conexiuni lăuntrice neîndoielnice între cultura Greciei și vechea cultură indiană. Căci pentru noi tu nu păreai câtuși de puțin străină, încă de la bun început. Cel puțin pentru mine, lucrurile așa au stat.

Îmi amintesc foarte bine anul sosirii tale pe care l-ai menționat, ca de altfel numeroasele tale activități în ashram, îngrijind pacienții bolnavi de lepră din Dhalwala, inclusiv vizita ta la Uttar Kashi...»

Incidentul cu reînnoirea pașaportului său - așa cum vom vedea mai târziu - s-a petrecut în timpul șederii sale la ashramul lui Sivananda. La fel și remarcabila întâmplare cu maimuțicile și bananele (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre cei o sută de dolari în India»*), din care avea să învețe o lecție. Tot aici trebuie să fi avut loc întâlnirea semnificativă pe care a avut-o cu Alan (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre Alan în India»*), care a fost începutul unei serii de «coincidențe» extraordinare care în cele din urmă au dus la convertirea acestuia la creștinism. Cu siguranță, acest lucru a provocat o schimbare de atitudine a unor persoane față de ea și ar fi putut fi motivul pentru lucrurile amenințătoarele care aveau să urmeze.

Experiența aceasta ne-a povestit-o odată, după multe insistențe din partea noastră. Poate că merită citită...

Într-o noapte, în timp ce se ruga în camera ei, a deschis ochii și a văzut că patul era în alt loc! Apoi a închis ochii și a continuat să spună rugăciunea lui Iisus. După un timp, și-a deschis din nou ochii și s-a întors la fereastră, dar nu mai putea vedea luna! «Orbisem,» i-a

spus Elenei Virvou. «Disperată, am continuat să mă rog cu mai multă râvnă. La un moment dat, am adormit... Dimineața, când m-am trezit, vedeam! Atunci am înțeles că mi se făcuse ceva... Câteva luni mai târziu, am aflat că unele persoane fac astfel de scamatorii cu ajutorul duhurilor rele, pentru a-i înspăimânta pe oaspeții nedoriți sau pentru a-i înșela pe alții să rămână acolo pentru totdeauna. Cunosc o nemțoaică care și-a pierdut mințile prin ceea ce i-au făcut... De atunci, au început să se uite la mine într-un fel ciudat... Au simțit că Cineva mai puternic mă proteja; și am simțit că momentul să merg mai departe se apropia...»

În decembrie, a mers la Centrul de Orbi pentru Adulți la Dehra Dun, unde a predat fizioterapia, cu rezultate excelente... De Crăciun, a revenit la ashramul lui Sivananda. De data aceasta era doar un pelerin, o prezență temporară, așa cum fusese întotdeauna și pretutindeni...

Un nou drum se deschidea acum în fața ei. Următorii ei pași aveau să o conducă la Warora, la Anand Wan, Colonia pentru leproși, care fusese înființată cu ceva timp în urmă de către marele asistent social, renumitul Baba Amte. O nouă colaborare urma să înceapă, o nouă slujire, precum și o mare prietenie cu însuși Baba Amte, soția lui și cei doi fii ai lor. Familia Amte a devenit familia ei. În 1986, ei îi scriau: «Întoarce-te în India; vino la familia ta...»

Noii săi prieteni erau persoane evlavioase, pline de dragoste, cu viziune și dăruire pentru idealul slujirii celor suferinzi. Acesta este motivul pentru care ea a

împărtăşit cu ei o prietenie atât de strânsă şi respect reciproc. Familia Amte nu era creştină, nici nu Îl cunoştea pe Hristos, dar ei Îl slujeau în persoana leprosului. În această lucrare a lor, ei au ascultat cuvintele Sale: «Du-te şi vinde ce ai, apoi vino şi urmează-Mi Mie.» Şi, fără să Îl cunoască, ei L-au urmat de îndată - în junglă (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt...* «*Despre Baba Amte*»), cu toate că aveau doi copii mici, cu toate că aveau multe bogăţii (Matei 19:22).

7. La Colonia de leproşi a lui Baba Amte

«... *Şi iată un lepros, apropiindu-se, I se închina, zicând: Doamne, dacă voieşti, poţi să mă curăţeşti.*» (Matei 8:2)

«Ce este ciudat este faptul că, deşi omul de multe ori caută inspiraţie divină în temple vechi şi ruine, el nu reuşeşte să-l găsească în ruinele umane... Ce păcat!» Avrilia cugeta aceste lucruri, aşa cum îi spunea Elenei Virvou, în timp ce un car tras de boi o ducea la Warora, prin jungla din India Centrală. Noaptea era foarte rece şi îngheţase până la os. Purta unica ei îmbrăcăminte: o haină albă de vară şi o bluză albă de doctor, care avea să-i devină uniformă în timpul şederii sale de cinci ani în India. Fără să spună niciun cuvânt, indianul care conducea carul şi care stătea lângă ea îi acoperi picioarele cu o pătură groasă de lână. Probabil că făcea acelaşi lucru pentru bolnavii din Colonie, leproşii pe

care îi transporta spre şi de la Anand Wan. Drumul era accidentat şi noaptea foarte întunecată.

Era 1 ianuarie 1956. Eforturile sale în slujba leproşilor din India aveau să înceapă în ziua următoare.

Prima dată, Avrilia a rămas timp de două luni la Anand Wan. «În aceste două luni», i-a povestit ea Elenei Virvou, «am înţeles că există mult mai multe lucruri de admirat şi de salvat la ruinele umane decât la cele mai magnifice ruine de piatră...

Curajul, credinţa, răbdarea, rezistenţa şi, mai presus de toate, speranţa şi bucuria pot prinde rădăcini şi înflori în inima omului, dacă i se dă ocazia, dacă i se dă *dragoste*.» Apoi ea a continuat: «Orele lungi de călătorie cu trenul mă obosiseră mult. Nici drumul cu carul tras de boi prin noaptea rece nu a fost mai uşor. Dar din momentul în care am intrat în „casa" temporară a lui Baba Amte, oboseala mi-a disparut şi duhul meu s-a bucurat de atmosfera simplă, caldă şi modestă. Nu a avut loc nici formula de adresare oficială şi nici strângerea mâinilor tipic apuseană. Zâmbetul blajin de pe faţa lui Baba Amte când a venit cu nerăbdare să mă

întâlnească a vorbit inimii mele mai mult decât cele mai calde „salutări". În tot acest timp, doamna Amte stătea în spatele soțului ei, tăcută, ținând un copilaș în brațe. Băiatul nu era al ei, ci al unei femei leproase din Colonie, dar îl creșteau în casa lor, împreună cu proprii lor copii, pentru a nu fi contaminat de mama sa... Cei doi fii ai lor dormeau la ora aceea din noapte.

În dimineața următoare, Baba Amte mi-a prezentat colonia și mi-a explicat cum fusese înființată. De fapt, aceasta era povestea vieții lui... La început, a fost avocat în Warora. În timpul mandatului său de președinte al Consiliului Muni-cipal au început să-l intereseze activitățile Asistenței Sociale. Pentru a afla mai multe despre sarcinile și condițiile de lucru ale muncitorilor de la Municipal, a lucrat chiar el timp de mai multe luni - inclusiv pe post de om de serviciu. Într-o zi, în timp ce făcea curățenie, a văzut un om culcat pe podea, cu trupul acoperit cu ulcerații: omul era bolnav în ultimul stadiu de lepră. În ciuda compasiunii puternice pe care o simțea, nu a putut face nimic. Ca mulți alții, a trecut pe lângă bietul om. Dar, spre deosebire de ceilalți, el nu l-a putut uita. Nu și-a putut alunga din minte ceea ce văzuse și simțise. Fața acelei epave umane îl bântuia zi și noapte, până când a înțeles că nu va găsi pace și odihnă pentru sufletul său dacă nu va face ceva pentru a potoli durerea și suferința a mii de victime ale acestei boli teribile, pe care indienii au numit cu înțelepciune „maharoga[7]". Asta a fost motorul care a creat Anand

[7] Maharoga (sanscrită) = boală gravă. (n.tr.)

Wan în cele din urmă. Guvernul i-a donat câteva hectare de teren în junglă și proiectul a demarat cu donații din partea unor prieteni și cunoscuți.

La început, erau doar câțiva pacienți, adăpostiți sub un cort mare și... o vacă șchioapă. Nimic încurajator... Înainte de a începe lupta împotriva leprei el a trebuit să lupte împotriva condițiilor naturale ale amplasamentului. Pământul era plin de șerpi, scorpioni și alte asemenea dăunătoare. Câini lor erau adesea prinși de tigri. A fost nevoit să taie copaci, să strămute arbuști, să curețe pământul de bolovani. Era o sarcină care necesita curaj, credință, răbdare, în cel mai înalt grad... Baba Amte și colaboratorii săi au fost înzestrați cu aceste trei virtuți! Astăzi, imaginea care apare în fața ochilor vizitatorilor este cu totul diferită. În locul junglei, se întind împrejur pajiști verzi, producând ceea ce este necesar pentru subzistența coloniei de leproși. Corturile și hangarele au fost înlocuite de clădiri. Grajdurile adapostesc 60 de boi și 40 de vaci și vânzarea de lapte dă un venit bun. În vremurile de început, înșuși Baba Amte și soția lui îngrijeau animalele. Acum, doi leproși vindecați au grijă de ele.

În prezent, întregul proiect se află sub auspiciile lui Maharoji Sewa Samiti si are anexe în Warora și împrejurimile sale.

Astăzi, Anand Wan are 112 pacienți internați și ajută câteva mii de pacienți externi în fiecare an. Numărul ar putea crește dacă ar fi disponibile mijloace de transport corespunzătoare, dar, deocamdată, toate solicitările au fost refuzate. Continuarea eforturilor este posibilă doar

datorită contribuților sărăcăcioase ale pacienților și donaților din partea prietenilor.

Anand Wan nu este doar un spital pentru leproși. Aici bolnavii se vindecă nu numai de boala trupului, dar și de cumplitele afecțiuni sufletești care însoțesc această boală teribilă: sentimentul de singurătate totală, care este rezultatul respingerii sociale și care conduce, la rândul ei, la disperare...

Adeseori, chiar leproșii vindecați sunt respinși de către propria familie! Un astfel de caz a fost cel al infirmierei care îl asistă pe Baba Amte.

Pentru toți acești nefericiți „țapi ispășitori", un cămin poate fi găsit, în orice moment, la Anand Wan. Aici, ei nu sunt doar vindecați, ci sunt și reabilitați. Rezultatul poate fi văzut pe fețele lor zâmbitoare și în cântecul vesel pe care îl auzi cât e ziua de lungă... Toate acestea și multe alte lucruri dovedesc faptul că Anand Wan este într-adevăr ceea ce înseamnă numele său indian: o „Casă a Bucuriei" - nu doar un nume, ci o realitate...»

Este evident faptul că ea simțea atât respect profund, cât și admirație în fața unei astfel de dăruiri. Din prima clipă, ea le-a arătat dragoste acestor oameni și a început să-i îngrijească. La Anand Wan, Îl vedea pe Hristos în fiecare lepros și Îi slujea în fiecare zi. «Am venit în India fără niciun motiv special. După cum știți, lumea este casa mea. Mă preocupă toți copiii lui

Dumnezeu, fără nicio excepție, nu numai leproșii», îi scria ea lui Baba Amte de la Delhi, la data de 1 ianuarie 1956.

Zi de zi, ea transforma dragostea pentru El în grijă și rugăciune pentru bolnavi. În fiecare zi, în timp ce curăța carnea cangrenoasă, ea transforma duhoarea teribilă într-un «parfum bine mirositor», ceea ce o ajuta să rămână în «bucuria Lui». Această bucurie îi umplea inima și putea fi simțită de oricine o vedea lucrând acolo. Cei care o cunoșteau câștigau ceva din credința ei profundă și deveneau mai curajoși și plini de speranță. Credința ei era contagioasă, înlăturând orice temere, anxietate sau îndoială, precum și lipsa de încredere în Providența Divină.

Dintr-o scrisoare către bunul ei prieten, Yehuda, aflăm unele detalii din viața ei de zi cu zi la colonia de leproși:

Anand Wan, 10 ianuarie 1956. «Trupul meu îmi poartă sufletul pe tot parcursul zilei și sufletul Îl găsește pe Dumnezeu pe timp de noapte. Aici nu vorbesc limba, dar pacienții nu par să fie deranjați. Acest lucru se datorează faptului că îi ating. Îi ating pe cei care sunt de neatins atât din pricina faptului că sunt alungați, cât și cuprinși de lepră. Îl laud pe Dumnezeu, chiar și atunci când trebuie să tai cu foarfecele carnea de pe degetele lor cangrenate de la mâini și picioare pentru că sunt anesteziați și nu simt nicio durere. Noaptea, când citesc Biblia, vin șerpi și scorpioni și șobolani. Atunci trebuie să mă opresc din lectură și să îi scot afară. Mă trezesc la 5, ies din camera la 6 pentru a saluta soarele.

Beau apă cu lămâie şi mănânc o banana. Apoi pansez ulcerațiile leproase şi fac masaje. Nu pot decât să mă minunez şi să admir succesul de vindecare al... vaselinei. Apoi, mă duc la fântână să aduc apă sau să spăl haine. La prânz (la ora 12), mănânc. După aceea, linişte, meditație şi contemplație până la 15. Apoi predau limba engleză la doi băieței (singura dată când vorbesc în 24 de ore). După aceea, la ferma de vaci pentru două ore de muncă liniştită. Mai târziu, urmăresc apusul de soare, în prezența lui Dumnezeu... Apoi, luna se ridică şi sunt încă acolo, în picioare. Mă întorc în camera mea. Iau cina şi citesc din Sfânta Scriptură. De la 8:30 până la 9:30, contemplez, la 9:30, adorm. Mi s-a terminat hârtia. Te rog să-mi mai trimiți...»

Providența lui Dumnezeu şi protecția şi îndrumarea «îngerilor săi» - aşa cum obişnuia ea să spună - se manifestau permanent. Într-o noapte, a fost chemată la o persoană bolnavă într-un sat îndepartat. Un car cu boi mânat de un ciobănaş a fost trimis să o aducă. În timp ce mergeau în linişte prin jungla întunecată, două lumini mici şi rotunde au străfulgerat brusc în întuneric: ochii unui tigru mare, care îi fixau, indecişi. «Îngerii ne-au protejat», a spus ea, «şi a plecat tigrul...»

Credința ei absolută şi libertatea vastă pe care aceasta i-o dădea nu au putut înăbuşite. Oriunde se ducea şi orice ar fi făcut, îşi manifesta entuziasmul său debordant, inspirându-i şi încurajându-i pe ceilalți. Într-o scrisoare către un prieten drag, ea scria: «Găsiți o gaură în peretele închisorii voastre şi evadați! Veți fi liberi pretutindeni în lume şi în curând veți descoperi

că doar dragostea contează. Şi, acolo unde există dragoste, chiar şi tăierea degetelor de la mâinile şi picioarele leproşilor mâncate de cangrenă şi şobolani devin momente binecuvântate. Atunci, soarele răsare în inima voastră şi, din interiorul vostru, se ivesc cuvintele proorocului David: „Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul..."»

Ea împărtăşea cu familia Amte o prietenie spirituală foarte adâncă. Descoperim acest lucru din corespondența lor, care a început în 1956 şi s-a încheiat în decembrie 1990, precum şi din ajutorul pe care ea l-a oferit ori de câte ori «Fratele» ei s-a confruntat cu o problemă de sănătate, până în 1971, când Baba Amte s-a îmbolnăvit şi a trebuit să fie adus la Londra; de asemenea, acest lucru se vede şi din interesul ei activ, din entuziasmul său pentru această lucrare prin care a inspirat zeci, poate chiar sute de prieteni şi cunoscuți din toată lumea. Scrisorile ei dau mărturie despre apelurile sale eficiente către politicieni, donatori, oameni de ştiință, tehnicieni. Ea ne-a vorbit de multe ori despre Vikas şi Prakash, cei doi fii iubiți ai familiei Amte, pe care au convenit ca ea să-i cheme Socrate şi Platon. Ei trebuie să fi simțit cât de mult îi iubea această grecoaică ca să fie dispuşi să accepte acest lucru. Când i-a întâlnit prima oară, copiii aveau 5 şi 6 ani. Avea multe de făcut şi munca era foarte solicitantă, dar cumva ea a găsit timp să-i învețe limba engleză. Din scrisorile sale, aflăm că mai târziu, Maica Gavrilia a continuat să se intereseze de instruirea lor, precum şi de studiile lor universitare şi postuniversitare. În

prezent, ambii sunt distinşi oameni de ştiinţă: unul dintre ei este doctor, iar celălalt ecolog. Ambii au familii şi continuă cu succes activitatea marelui lor părinte.

La un moment dat, Sylvia Scapa, tânăra chimistă ameri-cană de origine iudaică pe care Avrilia a întâlnit-o la Londra în timpul războiului, a venit alături de ei la Anand Wan.

Într-una din scrisorile sale către Baba Amte de la Centrul de Terapie Profesională din strada Queensway, Delhi, datată la 1 octombrie, ea scria: «Sylvia a avut întotdeauna un interes special pentru India şi pentru tratarea leproşilor. Eu am venit în India fără niciun interes deosebit, lumea fiind ţara mea. Pe mine mă preocupă toate fiinţele umane şi nu în special leproşii... Aşa că vom veni la tine în curând. Am învăţat-o deja să călătorească cu trenul la clasa a treia şi să se odihnească în sălile de aşteptare. Acum poate face faţă oricărei situaţii...»

În 1992, Sylvia Scapa ne-a scris: «Am văzut că toţi misionarii fierb apa înainte de a o bea şi totuşi suferă atacuri succesive de dizenterie. Pe de altă parte, eu şi Lila am băut apă din diferite fântâni, chiar şi direct din Gange, fără a ne îmbolnăvi vreodată! Am văzut, de asemenea, că ea făcea întotdeauna semnul crucii peste apa pe care urma să o bea, spunând: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh". După aceasta, îmi dădea să beau şi apoi bea şi ea.»
Toate acestea, de la - şi împreună cu - o prietenă evreică...

8. În alte părţi ale Indiei

În februarie 1956, ea a fost invitată la Lucknow pentru a instrui personalul şi pentru a trata pacienţii din Centrul de Psihiatrie stabilit de misionari metodişti şi condus de profesorul Boss din Elveţia.

Acolo ea s-a întâlnit cu Lalita, tânăra deznădăjduită des-pre care vom povesti mai târziu, şi care a devenit ortodoxă şi s-a călugărit datorită ei (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt, «Despre greutăţi»*). Tot acolo l-a întâlnit pe Dr. Norell, Dr. Charles şi Dr. Sinha. Prietenia ei cu Dr. Sinha şi soţia sa a durat până la sfârşitul vieţii acestuia, în 1991. Suntem îndatoraţi doamnei Sinha pentru faptul că a avut amabilitatea de a ne trimite corespondenţa lor în scopul scrierii acestei cărţi.

La Lucknow, ea l-a întâlnit pentru prima dată pe Stanley Jones, marele misionar metodist american. Atunci el a întrebat-o care credea că este scopul vieţii şi ea a răspuns: «Ei bine... să iubeşti.» Tot atunci Stanley Jones i-a spus că, deşi pare a fi o persoană bună, totuşi nu este şi o bună creştină, deoarece nu era familiarizată cu dialectele vorbite în India - ceea ce a provocat răspunsul ei remarcabil despre cele cinci limbi care le ştia (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt, «Despre cele cinci limbi»*). Într-o altă zi, el i-a spus: «Soră, roagă-te ca Dumnezeu să ne dea mai mult har.» Iar ea, ridicându-şi mâinile adunate căuş, aşa cum facem atunci când vrem să prindem apa de ploaie, a răspuns: «Dar harul curge, frate, curge şiroaie!» El a fost foarte impresionat de

această creştină devotată - atât de mult încât, câţiva ani mai târziu, atunci când ea devenise călugăriţă, a invitat-o, cu toate că el aparţinea unei denominaţiuni, în Statele Unite ale Americii şi în Canada pentru a vorbi publicului protestant pe parcursul unui mare turneu. El i-a dat libertate completă să îşi aleagă subiectele despre care dorea să vorbească! Maica Gavrilia ne-a istorisit că toţi s-au arătat foarte interesaţi, mai ales în legătură cu rugăciunea lui Iisus. Un exemplu de discurs pe care l-a ţinut este redat într-o altă parte a cărţii (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt, «Despre Preasfânta Născătoare de Dumnezeu»*). După turneu, Stanley Jones a invitat-o din nou - de data aceasta, să lucreze la Sat Tal, «Cele Şapte Lacuri», într-un Centru creştin pentru străinii veniţi în India pentru a îmbrăţişa hinduismul. Centre similare au fost înfiinţate de către alţi doi misionari britanici pe care îi cunoştea: Murray Rogers şi Grifiths Beda.

În timp ce se afla în Lucknow, Avrilia a primit o invitaţie să predea fizioterapie asistenţilor medicali din Spitalul Uni-versitar de Ortopedie.

În martie şi aprilie, împreuna cu Dr. Boss şi Dr. Norell, a vizitat din nou dispensarul din ashramul lui Sivananda. Acolo, la data de 5 mai, l-a cunoscut pe Alan. Avea să fie una dintre cele mai remarcabile şi interesante întâlniri. Mai târziu, amândoi urmau să se întâlnească şi să se împrietească cu Judith Grundy, misionara olandeză (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt, «Despre Alan în India»* şi «Despre Judith Grundy în India»).

Dar indiferent unde mergea, se gândea la Anand Wan! Pe 6 ianuarie 1957, ea i-a scris lui Baba Amte: «Când mă voi întoarce la Anand Wan, voi lua un concediu de 48 de ore, voi rămâne în camera mea, voi lua masa cu voi toţi, apoi voi reveni în camera mea pentru a mă odihni. De când am venit în India, nu am vorbit atât de mult despre lepră, arătând atât de multe fotografii şi spunând atâtor oameni povestea vieţii voastre!...»

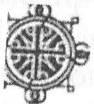
Este o minune cum, cu ajutorul lui Dumnezeu, la fiecare pas, cu fiecare nouă cunoştinţă veche sau nouă, a reuşit să trimită la Anand Wan tot soiul de ajutoare. Scrisorile ei vorbesc despre tractoare, jeepuri, materiale de construcţii, frigidere, paturi, plase de ţânţari, alimente, jucării pentru copiii leproşilor şi cei din grădiniţă, medicamente, vată, antiseptice, lapte praf... În scrisori sunt menţionate numele unor americani şi europeni cărora ea le-a vorbit despre Anand Wan şi pe care i-a îndrumat într-acolo - pentru a face această mare lucrare a Iubirii cunoscută şi în alte părţi ale Indiei şi în toată lumea. Avrilia a contactat diferite organizaţii internaţionale, cum ar fi OMS[8], UNICEF şi Crucea Roşie Internaţională şi a obţinut ajutor din partea acestora.

Toate acestea şi multe altele...

Din confesiunile lui Baba Amte, într-una din scrisorile sale, scrise la 25 octombrie 1961, se poate înţelege mai clar iubirea pe care Domnul a sădit-o în sufletul ei pentru această mare lucrare.

[8] Organizaţia Mondială a Sănătăţii.

În scrisoarea menționată, el îi transmite «surorii» sale foarte, foarte dragi «Lila», noutăți privind contribuțiile primite... «Draga mea soră - adaugă el - visurile nu sunt cai care aleargă spre noi în fugă. Dacă sora mea dragă și activă ar fi rămas în India, acestea s-ar fi materializat... Doar tu ai putea să mergi prin sate și orașe. Te rog, întoarce-te la familia ta. Fratele tău are nevoie de inspirația ta, de mesajul tău. Vino la Anand Wan și umple-ne de binecuvântarea ta...»

«... *Iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor.*» (Matei 5:19)

La acea dată, sora Lila devenise mai cunoscută. Ocupația sa principală era tratamentul ulcerațiilor leproase, dar ea se ocupa, de asemenea, și de predarea fizioterapiei pentru personalul mai multor spitale. Era chemată dintr-un oraș în altul, de la o instituție la alta. A călătorit în această țară imensă de la un capăt la altul, folosind toate tipurile de transport - trenuri (întotdeauna la clasa a treia), autobuze, care cu boi - fără răgaz, fără să se gândească la oboseală. Pentru că, așa cum obișnuia să spună, «cine iubește nu obosește». Nu poți să nu te miri, sau mai degrabă să nu admiri puterea, vitalitatea și credința pe care le primise de la Dumnezeu. Nu trebuie să uităm totuși faptul că, deși avea pe atunci 61 de ani, a trăit în permanență în cele

mai grele condiții și într-un ritm adecvat mai degrabă unei persoane mult mai tinere. Totuși acesta era doar începutul! Ea a continuat, în același ritm, călătoria în Statele Unite ale Americii și în Africa, apoi, pentru a doua oară, în India. Aceasta ultimă dată, când a mers acolo era deja călugăriță...

La 6 ianuarie 1957, ea îi scria lui Baba Amte: «Este foarte frig. Oamenii se întorc și se uită la mine pe strada de parcă aș fi „neobișnuită", în rochia mea albă cu mâneci scurte și fără haină. Vânt teribil... Dar eu nu sunt trupul, nu sunt mintea și imaginația sa în ceea ce privește frigul și căldura... Slavă lui Dumnezeu!»

În ceea ce privește produse alimentare, era o persoană cu obiceiuri foarte frugale: orez, chapati, iaurt, linte, fructe uscate. «Omul nu trăiește numai cu pâine», obișnuia să spună destul de des.

În martie 1957, a fost la Chandigarh, Punjab, lucrând la Saket, o Casă pentru copii nevăzători, unde fusese recomandată de gurul Sivananda și cunoscutul asistent social Ramachandra. A predat fizioterapia practică, care făcea parte din programul de Terapie Ocupațională. Într-o scrisoare către Baba Amte din data de 8 martie 1957 scrie: «Aici vezi aceeași dragoste pentru copii, dar mulți bani. Saket este ajutat de maharajahi, prințese și persoanele care conduc societatea. Sunt zece copii - opt băieți și două fete - de aproxmativ 10 ani. Unii nu-și mișcă degetele bine, alții nu pot merge. Sunt foarte drăguți și ne jucăm fotbal și alte jocuri. Un om foarte în vârstă vine în fiecare dimineață timp de o oră pentru a le preda lecțiile. Guvernatorul își trimite mașina în

fiecare după-amiază să mă ducă la sediul societății Crucea Roșie unde predau lecții de masaj numeroaselor asistente medicale, doamne și tinere. Fac mai multe pentru Anand Wan de aici. Dacă Dumnezeu mă duce din nou la acest grup social în care m-am născut și de care am încercat să scap toată viața, înțeleg acum că El are un scop pentru aceasta și accept... Citește Luca 5:27-33[9], și, de asemenea, 6:20-24[10]. Apoi, veți vedea că ați urmat calea cea bună și că pacienții voștri nu au nevoie de mine. Soră Amte, acum ești celebră datorită creșterii copiilor celor alungați. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți. Așa cum v-am spus odată, oriunde mă duc, am impresia că este mult mai frumos decât locul de unde am plecat și acest lucru face ca viața mea să fie una foarte fericită. Aici, în Saket, este atât de frumos...»

Așa cum ne-a spus chiar ea, înainte de a pleca din Saket, a primit o «lecție dură din partea îngerilor». Copiii orbi au prins o pisică și au exersat pe bietul animal exercițiile de fizioterapie pe care le învățaseră, iar a doua zi pisica era moartă. Adânc în sufletul ei, Avrilia s-a revoltat împotriva violenței și s-a înfuriat. În câteva ore, s-a îmbolnăvit și a făcut febră de 40 °C. Atunci ea a înțeles lecția! Copiii nu erau responsabili pentru ceea ce s-a întâmplat. Ea fusese cea care nu a reușit să prevină incidentul și a avut gânduri de judecată. Febra a scăzut aproape imediat!

[9] Iisus stand la masă cu vameșii și păcătoșii.
[10] Fericirile.

La scurt timp după aceea, pe 27 martie, urma să înceapă cel mai mare turneu al său. A durat 40 de zile și s-a încheiat la data de 6 aprilie. Împreună cu asistentul social Ramachandra, consilierul Ambasadei americane, și mulți alți funcționari de stat, a vizitat întreaga Indie și a fost în: Jaipur, Ahmadabad, asrahamul lui Gandhi, Bombay, Poona, Uruli, Kanshan, Bangalore, Madura, Trivendrum, Madras, Cuttuck, Pondicherry, Calcuta, Shanti Nikctan, Patna, Banaras, Allahabad, Kashmir și multe alte orașe mai mici. Ca de obicei, a călătorit la clasa a treia, în timp ce toți ceilalți au mers la clasa întâi.

«Vizităm cel puțin zece instituții în fiecare zi. Noaptea dorm în tren. Ce miracol că sunt încă în viață! Am avut desfătarea de a dormi într-o sală de așteptare la gară doar o singură dată...»

Acestea i le-a scris lui Yehuda Hanegbi, adăugând:

«Nu am obosit niciodată făcând ceva pentru Dumnezeu. Alții poate că au crezut că mă voi îmbolnăvi sau voi muri sau alte absurdități de genul acesta. Nu am pățit nimic rău și am fost tot timpul liniștită și fericită.»

Paștele ortodox a fost sărbătorit la 21 aprilie și ea a avut ocazia să participe la Sfânta Liturghie la Biserica Ortodoxă

Greacă din Calcuta, unde preotul paroh era un bătrân cu viață sfântă, după cum ne-a povestit Avrilia.

Pe 27 septembrie 1957, ea s-a întâlnit cu Baba Amte și au călătorit împreună la Delhi, unde avea să lucreze la Institutul de Terapie Ocupațională. Acesta a rămas la Bombay, dar două zile mai târziu s-a îmbolnăvit. El i-a trimis o telegramă și ea a plecat degrabă la Nagpur ca să-l îngrijească. Timp de două săptămâni, își petrecea toată ziua la spital, iar noaptea dormea pe o bancă din sala de așteptare din gară. Aici a avut loc remarcabilul incident și conversația cu șeful de gară (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre Baba Amte»*).

Purtarea de grijă a lui Dumnezeu a condus-o înapoi la Delhi, unde fusese invitată să participe la un Congres de alimentație sănătoasă și kinetoterapie organizat de către doctorul Sen, pe care însuși Gandhi îl inspirase în acest sens mulți ani mai devreme. Pe 23 octombrie 1957, ea i-a trimis lui Baba Amte o scrisoare foarte frumoasă: «Știu că în spatele tuturor lucrurilor este voia Lui. Facă-se voia Sa, pentru că este întotdeauna mai bine decât ceea ce micile noastre ego-uri și-ar putea dori sau imagina. Știți foarte bine acest lucru. Sunteți în siguranță în mâinile Sale și El vă va da puterea Sa să continuați să-i ajutați pe copiii Săi preaiubiți, nevoiașii. El vă va da posibilitatea să faceți pasul următor și altora să progreseze sufletește ajutându-vă să vă îndepliniți planurile. Am o veste pentru proiectul Kashi Uthar[11]. Dr. Sen este pregătit să vină cu toată inima sa iubitoare și să-L

[11] Se referă la o nouă colonie pentru leproși.

slujească pe El la Uttar Kashi. A dat deja 1.000 de rupii. Dna Singh a oferit 400 de rupii pentru camera mea. Domnișoara Sen a dat 100 de rupii pentru amenajarea unui loc în aer liber pentru bandajarea ulcerațiilor pacienților. Încercați să veniți la Delhi în jur de 17 noiembrie pentru Congresul Internațional Vegetarian unde îl veți întâlni pe Albert Schweitzer. Acum are 80 de ani și se va afla la prima sa vizită în India, timp de numai 4 zile. Va fi minunat! Doi... Schweitzeri[12]! Yehuda va sosi la sfârșitul lunii decembrie. Prima sa oprire: Anand Wan. Pe 1 martie, grupul american va trimite o donație pentru Uttar Kashi! Am fost invitată la Poona să lucrez timp de două săptămâni într-o clinică. Veți primi în curând frigiderul și radioul...»

Activitățile sale erau incredibil de dinamice. Ea l-a prezentat pe doctorul Sen lui Indira Gandhi și a promovat proiectul lui Baba Amte pentru înființarea unei clinici de profilaxie în Delhi... Datorită intervenției lui Baba Amte și eforturilor Avriliei, pe Ramachandra a început să-l preocupe noua colonie de leproși de la Uttar Kashi.

Dintr-o altă scrisoare expediată pe 22 august 1957 de la Bankheri în Hoshangabad – unde prietenul și colaboratorul ei, Esther Close, îi oferise găzduire – aflăm că se pregătea să plece la Uttar Kashi. Avrilia intenționa să trăiască și să lucre-ze acolo pentru tot restul vieții sale, sau cel puțin așa credea ea atunci...

[12] În cele din urmă, dr. Schweitzer nu a efectuat această călătorie.

«Iată că pe munţi sunt picioarele celui ce binevesteşte, ale celui ce vesteşte pacea!» (Naum 2:1)

9. În Uttar Kashi

Era anul 1958... După patru ani întregi de muncă asiduă, timp în care Gavrilia oferise tot ce avea de oferit, India o răsplătea. Urma să petreacă unsprezece luni *singură*, în Himalaya, în apropierea surselor râului Gange, unde niciun european nu pusese piciorul, nu departe de un sat cu o mănăstire mare de călugări hinduşi, ashramul Govind.

Priveliştea era unică. Mareţia lui Dumnezeu domina acel loc şi făcea ca rugăciunea să curgă... A trăit în isihie, iubita ei linişte, aşteptând voia lui Dumnezeu, fără griji sau tulburări. Existau planuri, desigur, pentru înfiinţarea unei noi colonii de leproşi care să fie construită în apropiere, dar nimic nu era sigur deocamdată.

În această stare de linişte interioară, Dumnezeu îi pregătea inima pentru a primi următoarea chemare - chemarea la monahism - care era, de asemenea, şi un apel la isihie. De atunci, isihia avea să devină permanentă, în ciuda tuturor mişcărilor ulterioare, din loc în loc...

Locuia în rugăciune şi tăcere. Din când în când, vreun cerşetor sau un bolnav trecea pe alături, întrerupându-i singurătatea. După aceste întâlniri rare, se întorcea la starea ei obişnuită de linişte.

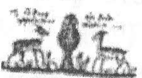
Aşa cum i-a relatat mai târziu Părintelui Elias Mastroyannopoulos, se gândea la vremea aceea: «Oh! Ce bine ar fi ca un creştin să vină şi să rămână aici, pentru totdeauna, să-l slăvească pe Dumnezeul nostru în aceste părţi...» Rugăciunea ei a fost primită şi, într-adevăr, patru ani mai târziu, un alt om al rugăciunii a venit acolo: un ascet francez, fratele Dom Le Saux - cunoscut de către localnici sub numele de Abishiktananda - care şi-a dedicat viaţa rugăciunii pentru acest popor.

Şi aici harul lui Dumnezeu îi călăuzea fiecare pas şi, ca întotdeauna, nu avea nicio grijă. Pentru că ea L-a crezut pe Cel care a spus: «Nu vă gândiţi...» Într-o zi, a fost chemată într-un sat îndepărtat pentru a îngriji o persoană bolnavă. În scrisoarea sa către Baba Amte, trimisă de la Uttar Kashi, în 1958, citim: «Am început să merg pe jos de la 4:30 dimineaţa şi am ajuns la Dunna (9 km) cam pe la ora 9. Clar de lună frumos, apoi răsărit. Râu frumos şi drum.»

O altă minune a proniei divine a avut loc în aceeaşi zi, în timpul drumului lung şi obositor până la destinaţie şi înapoi. Şi aceasta a fost o lecţie. Îi era cald şi sete, dar nu luase apă cu ea. Râul Gange curgea mai jos în defileu, dar nu a putut coborî terenul abrupt. Aşa că a continuat să meargă. Dintr-o dată, a văzut un izvor mic. Apa era limpede şi rece! După ce a băut, s-a gândit că ar fi bine să marcheze locul cu câteva pietre, în cazul în care i se făcea sete pe drum la întoarcere.

A ajuns în sat, a îngrijit persoana bolnavă şi a plecat înapoi. După câţiva kilometri de mers pe jos prin

jungla, i s-a făcut sete din nou. A început să caute izvorul până când a văzut pietrele pe care le așezase pentru a marca locul. «Mulțumesc lui Dumnezeu!» S-a aplecat să bea, dar... apa nu era! Nu mai era niciun izvor - doar pământ uscat! «Asta a fost lecția mea pentru că mi-am făcut griji. De ce ar trebui să te îngrijorezi? Ei bine? Nu spune Domnul: „Eu Mă voi îngriji."?» Așa ne povestea acest eveniment.

«Cei ce sunteți însetați, mergeți la apă...» (Isaia 55:1)

În vremea aceea, s-a cazat la un han pentru pelerinii - o daramsalla, așa cum este numit pe plan local - administrat de o tânără văduvă indiană. Hanul este situat într-o pădure, lângă râul Gange, și dispune de o priveliște superbă. În cele ce urmează, vom auzi mai multe detalii chiar de la ea (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre darurile pe care nu le merităm»*). Dedica multe ore rugăciunii și adesea cobora la râu, unde cânta un imn care nu mai fusese auzit vreodată în acele părți: «Slavă Ție, Celui ce ne-ai arătat Lumina». Am aflat detalii cu privire la rutina sa zilnică dintr-o scrisoare trimisă familiei Amte: «Duc o viață de pustnic, deoarece nu am alte activități. Mă trezesc la ora 4 dimineața și rămân în tăcere, ascultând păsările matinale. Este încă întuneric, căci soarele rasare la 5:45. Micul dejun la ora 6: două cești de ceai și ovăz. Apoi cobor până la Gange.

Între 8 și 9, citesc din Sfânta Scriptură. La 9, predau o oră de limba engleză băiatului doamnei care conduce hanul. După aceea, merg la poștă și iau proviziile zilnice: un pahar de lapte, linte, două pâinici (chapati) și o roșie. Masa de prânz la 12. Imediat după aceea, mai citesc din Sfânta Scriptură. Între 5 și 6 după amiaza, fac o plimbare, apoi, până la 8 seara, stau liniștita. De la 9 la 4, încui ușa...»

Curând însă liniștea ei a ajuns la final. Cum nu exista niciun dispensar prin aceste părți, din ce în ce mai multe persoane veneau la ea cautând ajutor pentru diverse afecțiuni, cum ar fi picioare inflamate, dureri de urechi, ochi inflamați, dureri de cap, leziuni... Ea nu avea nici vată, nici bandaje, nici antiseptice. Din fericire, prietena ei, doamna Velodi, soția ministrului care o recomandase la han, îi trimitea în mod regulat echipamentul necesar de la Delhi.

Cum obișnuia să spună Maica Gavrilia, ea *a fost întotdeauna un spectator tăcut al vieții sale*. Următorul pasaj dintr-o altă scrisoare către Yehuda Hanegbi, din data de 10 martie 1958, îi este caracteristică: «Asta a început din 1937, când m-am aventurat să merg să trăiesc în Anglia. Am început să-mi privesc propria ființă și să ma uit la faptele mele ca un spectator. Dar acum acest fenomen este mai pregnant. Trupul însuși nu-mi mai stă în cale. De exemplu, într-o vreme teribil de caldă am călătorit fără apă sau lichide ore în șir și nu am resimțit setea. În vremea rece de ianuarie, la Delhi, m-am plimbat în rochia mea de vară și tot nu am suferit în vreun fel. Și alte lucruri, cum ar fi comportamentul

Ocara ca şi cinstea!

dispreţuitor al oamenilor, sau dimpotrivă, mă lasă indiferentă. Mă uit la viaţa mea ca şi cum m-aş uita la un film. Toată ziua ascult suferinţele şi tragediile vieţii şi văd oamenii bolnavi, bolnavi în întregime, pentru că mintea lor este bolnavă. Îmi las mâinile să le atingă trupurile suferinde, iar ei sunt atenţi la ceea ce fac şi se arată interesaţi. Sunt atât de fericită să fiu moartă pentru toţi; dacă într-adevăr aceasta înseamnă să fii „mort pentru lume" şi totuşi în viaţă... Eu nu mai sunt implicată în ceea ce se mi întâmplă. Când spun „eu", mă refer la Avrilia Papayanni, Lila, dr. Lila, sora Lila, „Mataji", sau orice alt nume dat acestei fiinţe umane de către alţii şi pe care nimeni nu o „cunoaşte" în afară de EL şi de mine - adevărata „eu". Când ajung într-un loc nou, am încă bucuria de a afla cui doreşte El să-i împărtăşesc dragostea Sa! Cuiva care este deja al Lui. Situaţia mea aici este destul de stingheră pentru oricine în afară de mine. Sunt singura creatură albă pe care au văzut-o vreodată!»

Îmi amintesc că ne spunea că bebeluşul unei indience din acele părţi a început să plângă când a zărit-o: nu mai văzuse niciodată o persoană atât de palidă până atunci!

La data de 21 martie 1958, îi scria lui Baba Amte: «Deci stau aici şi aştept. În sensul literal al cuvântului, niciodată în viaţa mea nu am simţit atât de mult ce înseamnă «a aştepta», cu toate că am spus în glumă că ne petrecem toată viaţa aşteptând: un autobuz, o scrisoare, un prieten, o masă, trenul şi, în cele din urmă, ieşirea din... trup. Aşa cum spune poetul vostru

îndrăgit: „Sunt un străin până când aripile albe şi prietenoase ale morţii mă duc acasă în ţara mea frumoasă. Acolo unde locuiesc lumina şi pacea şi înţelegerea voi aştepta alţi străinii care vor fi eliberaţi din capcana prietenoasă a timpului, din lumea întunecată şi îngustă." (Kahlil Gibran) Deci aştept... Am aproximativ zece pacienţi pe zi, cea mai mare parte dintre ei având probleme cu ochii. Aici pacienţii leproşi vin să mă vadă chiar şi de la 18-25 km la distanţă. Există o propunere să deschidem o Casă pentru femei „căzute". Vom vedea. Oricum, orice se va întâmpla în privinţa coloniei de leproşi, doresc ca Maharoji Sewa Semiti să fie proprietarul, pentru că nu doresc să deţin proprietăţi în această lume...»

La data de 20 aprilie 1958, ea a scria din nou: «În prezent, mă dedic mai mult singurătăţii şi izolării decât oamenilor - chiar şi prieteni - cu excepţia pacienţilor... Toată viaţa mea am avut un singur ideal: viaţa şi activitatea fratelui Lawrence şi ale lui Thomas Kempis. Am sperat să trăiesc aici, în India, acest fel de viaţă. Adânc înrădăcinată în sufletul meu este viziunea unei mănăstiri. Dar probabil, pentru că nu sunt încă pregătită, trebuie să fiu aici. Citind din Faptele Apostolilor 4:34, am căutat în inima mea creştinul adevărat: v-am descoperit pe tine şi pe Yehuda - amândoi nefiind creştini cu numele! Ciudat... Cameron scrie despre «mândria» mea şi, în acelaşi timp, el scrie că deşi Lila nu ar refuza bani sau ajutor de la o persoană săracă, ea nu ar accepta nimic de la cei bogaţi... Eu tot sunt de părere că, dacă vom accepta bani

de la cei bogați, nu-i va mustra niciodată conștiința ca să vadă Adevărul și să-și schimbe modul de gândire și de viață...»

Dintr-o altă scrisoare către Baba Amte, scrisă în grabă și trimisă din Uttar Kashi pe 19 mai 1958, aflăm mai multe detalii despre noua colonie de leproși: «Dragul meu frate Amte. Am primit o scrisoare care m-a informat că am fost desemnați distribuitori pentru sate de către C.A.R.E.[13] Eu voi reprezenta, de asemenea, Crucea Roșie Internațională în acest domeniu. Ministrul Lucknow, în timpul vizitei sale de ieri, mi-a spus că am putea începe construcția. Dr. Sen a donat 1200 de rupii și ieri am pus piatra de temelie pentru prima clădire. Păcat că începe sezonul ploilor și vom fi nevoiți să întrerupem lucrările. Voi trimite în scurt timp chi-tanța oficială pentru cele 1200 de rupii și voi scrie în Virginia pentru a le raporta unde au fost cheltuiți banii trimiși. Sunt sigură că vom găsi mai mulți donatori. Shri Kishore vine în luna iunie. Împreună vom începe proiectul de binefaceri.»

Interesul ei nu se limita doar în privința viitorului noii colonii de leproși care urma să fie pusă sub supravegherea lui Baba Amte. Oriunde se ducea, își amintea de copiii lui Baba Amte pe care îi iubea atât de mult. În data de 27 mai 1958, i-a scris o micului ei «Socrate», Vikas Amte, care atunci avea aproximativ 10 ani: «Sunt bucuroasă să aud că, atunci când vei crește, vei veni să lucrezi cu mine. Sper că nu voi... muri până

[13] Cooperativa Americană de Trimiteri de Fonduri.

atunci! Aici este cald în timpul zilei și rece seara, noaptea și dimineața devreme. Sunt multe, multe păsările! Mă trezesc la ora 4 dimineața și merg la culcare la 8 seara. Râul Gange este foarte rece acum. Am trimis 13 timbre în această scrisoare. Cred că nu le ai pe cele cu Ceylon și pe cel roșu. Toată dragostea mea ție și tuturor.»

Iubirea ei nu s-a împuținat nicicând. Ea nu a încetat niciodată să se îngrijească de acești copii. Din scrisorile sale am aflat că se interesa tot timpul de educația lor, de cărțile și de studiile lor. Dar și ei au continuat să o iubească și i-au scris până la sfârșitul vieții sale. Într-o scrisoare trimisă 16 ani mai târziu, în 1974, din Atena către «Socrate» al ei, care era deja Dr. Vikas, ea spunea: «În opinia mea, atunci când mă gândesc la India, tatăl tău reprezintă energia plină de iubire a țării. Mama ta este răbdarea iubitoare a Indiei, iar voi reprezentați viitorul său luminos. Cu dragostea ta pentru acei pacienți pe care i-ai cunoscut de la începutul vieții, inima ta a ajuns să se unească cu ei în asemenea măsură încât, îmi amintesc că atunci când erai doar un băiețel, îți doreai să fii unul dintre ei – Doamne ferește! –, ca să poți să te contopești cu ei și să îi iubești în mod liber și deplin... Tu îmi mulțumești pentru că ți-am predat prima lecție de limba engleză. Eu trebuie să îți mulțumesc mai degrabă. Te-am învățat nu pentru a te ajuta. Te-am iubit atât de mult de când erai băiețel – și încă te iubesc – încât a trebuit să o fac, pentru a putea vorbi într-o zi cu tine. Aceasta era singura cale...»

Din când în când, era chemată la ashramul Govind pentru a da primul ajutor sau pentru a fi de folos cu orice îi stătea în puteri.

În cele din urmă, a demarat construirea micuței colonii de leproşi. Fondurile au fost furnizate de doctorul şi d-na Sen şi de multe alte persoane importante. Urma să fie construit dispensarul şi, lângă el, o cameră mică pentru ea. Un locuitor al satului din apropiere - care avea un magazin de ceai - s-a oferit să furnizeze puţina mâncare de care avea nevoie. Ea trebuia să îngrijească ulceraţiile pacienţilor leproşi şi «să vorbească» cu ei în limba tăcută a iubirii pe care o ştia atât de bine!

Pentru moment, cu mijloacele precare pe care le avea la îndemână, îngrijea bolnavii cât putea de bine. Harul lui Dumnezeu a ajutat, iar rezultatele au fost uimitoare! Într-o zi i-au adus un băiat de 6 ani al cărui corp era acoperit de abcese groaznice. Nu avea decât nişte aspirină şi puţină va-selină. Îşi dorea atât de mult să ajute. S-a rugat... Apoi, a zdrobit aspirina, a amestecat-o cu vaselină şi a uns corpul copilului cu acel amestec. În câteva zile părinţii, radiind de bucurie, au adus copilul complet vindecat! «Durerea părinţilor şi strigătele copilului au atras harul lui Dumnezeu.» Aceste cuvinte ni le-a spus Maica Gavrilia, cum ne spunea întotdeauna când harul lui Dumnezeu lucra minuni prin mâinile ei.

La data de 10 iunie 1958, ea a scria: «Cei mai mulţi vin cu arsuri din cauza anesteziei. Deocamdată tratez mâini şi picioare. Aproape toţi vin cu feţele roşii,

umflate, cu petice de piele, cu dureri nervoase şi degete deformate. Toate acestea sub un copac, pe străzi... Am propus înfiinţarea unui cămin pentru copiii de până la 4 ani cu părinţi bolnavi de lepră în ashramul abandonat Shakti. Vom vedea...»

O lună mai târziu, pe data de 10 iulie 1958, îşi exprima îngrijorarea prietenilor săi indieni: «Mi-au spus: tibetanii te vor ucide înainte de afla că nu ai bani; atunci va fi prea târziu!»

În curând, voia lui Dumnezeu a devenit mai clară. Prin dispoziţie divină, planurile pentru noua colonie de leproşi au fost anulate. Într-o scrisoare scurtă către Baba Amte, din data de 12 iulie 1958, ea îl informa: «Printr-o radiotelegramă, ni s-a cerut de către magistrat să oprim construirea acolo şi să alegem un alt teren. Acest lucru a fost realizat prin influenţa puternică a lui Shri Goswani (un asistent social celebru din India), prieten al tuturor oamenilor influenţi din Delhi, care nu doreşte să aibă clinica noastră în apropierea casei sale şi în apropiere de ashramul Shakti pe care urmează să îl achiziţioneze. Într-o zi, când se va afla în faţa lui Dumne-zeu, va trebui să dea socoteală pentru faptul că s-a opus „cercetării bolnavilor" şi „hrănirii flămânzilor". În ceea ce ne priveşte, ştim că „nu a fost să fie". Îmi amintesc că mi-ai spus într-o zi: „Sunt la fel de antipatizat ca şi pacienţii mei.» Dar, aşa cum Iisus Hristos a spus: „Dacă lumea vă urăşte, pe Mine M-a urât mai întâi»... Şi acum mă întreb: ce muncă mă aşteaptă? Nu vreau să fiu un „slujitor inutil", chiar dacă Th. Kempis spune că numai

așa putem vedea cu adevărat cine suntem. Diogene este încă în căutarea unui bărbat adevărat, cred...»

Printr-o coincidență, chiar în acele zile supraveghetorul hanului în care locuia i-a spus că trebuie să elibereze camera care îi fusese dată. În schimb, el i-a propus o... peșteră, jos lângă țărmul râului Gange. Dar vom afla mai multe informații chiar de la ea în cele ce urmează (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt...* «*Despre darurile pe care nu le merităm*»).

La data de 29 iulie 1958, ea îi scria lui Yehuda: «Spre surprinderea ta (și eu aș fi fost surprinsă în urmă cu un an), vei auzi că voi pleca din India!» Și mai departe: «Din ziua în care am ajuns în India, toată lumea a încercat să mă ajute să încep ceva. Știam, prin intuiție, că nimic nu se va materializa. Miniștri, demnitari, pacienți, prieteni, Crucea Roșie, spitale... În cele din urmă, a fost donată o parcelă - dar nu s-a confirmat - și s-a pus fundația pentru o camera. A fost numită «mormântul Lilei». Am tratat totul ca pe o glumă... Curând totul a luat sfârșit. Ei nu voiau străini, cu atât mai puțin leproși. Un swami din mănăstirea din apropiere a venit și a spus „foarte surprins": „Nu văd niciun progres cu mormântul Lilei". „A fost voia lui Dumnezeu ca el să rămână gol," i-am răspuns. Răspunsul lui a fost: „Ești foarte inteligentă."»

În toți anii petrecuți în India, Avrilia a citit doar Sfânta Scriptură. Citea în fiecare seară, după ce își termina activitățile de zi cu zi. Obișnuia să citească așezată pe un sac de dormit, care îi servea drept pat, și sub plasa de țânțari, care constituia singura ei

extravaganță, așa cum obișnuia să ne spună. Nu numai că nu era un obiect de lux, ci mai degrabă singura protecție posibilă împotriva scorpionilor, șerpilor și, în special, împotriva șobolanilor monstruoși. Aprindea o lumânare și citea la lumina acesteia. Și de fiecare dată, ca și cum ar fi fost trimis de ispititorul, un șobolan venea, urca deasupra plasei de țânțari și... făcea un tărăboi - enervat parcă de lectura sa! (În cele din urmă, ea și-a făcut «un al doilea acoperiș» de pânză și își găsea liniștea ferită de scandalagiu). Cu toate acestea, lectura la lumina pâlpâietoare a lumânării i-a cauzat daune ireparabile vederii. Câțiva ani mai târziu, vederea i-a fost afectată de cataractă. Dar chiar și acest lucru a devenit ocazia pentru încă o minune a lui Dumnezeu.

Într-o scrisoare către Yehuda, scrisă pe data de 20 ianuarie 1956, ea menționa că o americancă ce petrecuse o vreme în ashramul lui Shri Aurobindo pe când ea lucra acolo i-a dat o carte care a impresionat-o. Acesta conținea scrisori și discuții ale unui călugăr francez carmelit din secolul al XVII-lea. Acest călugăr își ținea mintea permanent la Dumnezeu, iar titlul cărții era „Practica prezenței lui Dumnezeu".

Într-o zi, în timp ce se afla la Uttar Kashi, Avrilia s-a dus la plimbare prin pădurile din apropierea râului Gange. Medita asupra prezenței lui Dumnezeu, așa cum o numesc scrierile Sfinților Părinți. Pe drum, dintr-o dată a simțit prezența a doi bărbați mergând în tăcere de-o parte și de alta a sa. Ea i-a recunoscut ca fiind

Thomas Kempis şi Fratele Lawrence, călugărul carmelit.

Trecuseră trei ani de la sosirea sa în India: de la Rishikesh la Anand Wan şi de acolo la Uttar Kashi. Un capitol se apropia de sfârşit, şi unul nou era pe cale să înceapă. La data de 10 august 1958, ea îi scria din nou lui Yehuda: «Mă aflu încă aici, în Himalaya. Râul Gange nu vrea să mă lase să plec. Podul Darassu a fost măturat de ploile abundente. Este atât de frumos. Greierii, păsările matinale, de la ora 2 dimineața când mă trezesc; verdele, pacea...»

Prima chemare către viața monahală avea să vină în următoarele câteva zile. Instrucțiunea a fost foarte clară: ea trebuia să meargă la Landour şi să fie îndrumată în privința următorilor săi paşi de către o femeie străină (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre chemarea la monahism»*).

Asta a surprins-o foarte mult. În primul rând, pentru că niciodată nu s-a gândit serios la viața monahală până atunci, şi nici nu cunoscuse vreodată o mănastire. În al doilea rând, pentru că ea crezuse că Domnul era - după cum spunea chiar ea - «mulțumit» de viața pe care ea o ducea. Cu toate acestea, chemarea a mai venit de două ori. Anularea planurilor pentru o nouă colonie de leproşi nu mai era un lucru inexplicabil. Acum ea înțelegea planul lui Dumnezeu.

Avrilia a iubit foarte mult India şi a crezut va trăi acolo până la sfârşitul vieții sale. A iubit poporul şi el a iubit-o pe ea. Chiar daca nu avea bani, nu avea motive pentru care să dorească să plece. Era convinsă că viața ei va continua în felul acesta şi nu şi-ar fi putut imagina că drumul său va fi diferit în anii care vor urma.

Cu toate acestea, din moment ce nu a avea niciodată bani, nu putea merge nicăieri. A aşteptat liniştită ca Dumnezeu să-i arate calea. Şi Dumnezeu a făcut-o...

Vizita neaşteptată a Dayei, o prietenă franceză de-a ei, care devenise călugăriță hindusă, avea să fie motorul pentru urmatoarea mişcare...

Câteva zile mai târziu, printr-o hotărâre divină, avea să devină ținta unui puternic «atac» din partea puterilor întunericului. Au avut loc multe lucruri teribile şi incredibile. Dar, ca întotdeauna, Harul lui Dumnezeu a precedat tot ce avea să se întâmple...

Într-o zi, la amiază, în timp ce se afla la rugăciune, a avut o viziune, o vizită. Ar fi mai bine să o lăsăm pe ea să vorbească despre această viziune în propriile sale cuvinte. Ea ne-a descris-o, ca şi cum ar fi vorbit cu ea însăşi, în timp ce ascultam cu respirația tăiată, neîndrăznind să spunem vreun cuvânt.

Era târziu, în seara zilei de 28 ianuarie 1986, şi eram singură în apartamentul din Atena. Acest *Apodeipnon*[14] mistic a fost un cadou pentru unul dintre copiii ei duhovniceşti. Înregistram vocea Maicii Gavrilia în

[14] Gr. „pavecerniţă", literal rugaciunea de „dupa cină".

secret, fără să ştim ce ne va spune. Sperăm că ne-a iertat...

G.G.: Părul lui, şaten închis. Tenul lui, culoarea grâului copt. Am avut o experienţă... Dar numai atât. Am văzut doar ochii lui. Am văzut doar ochii şi fruntea. De neuitat. Nu era din această lume. Ochii căprui, plini de viaţă şi de lumină. Erau doar ochi şi erau foarte aproape de ai mei - atât de aproape încât pentru o clipă am crezut că mă uit într-o oglindă... dar nu erau propriii mei ochi. Erau ochii lui. Numai ochii... Aceşti ochii au fost de neuitat şi au apărut într-un moment din viaţa mea când aveam mare nevoie să apară ceva dincolo de lumea aceasta... Fusesem în Himalaya şi petrecusem un an la Uttar Kashi, singură. După această experienţă, s-a auzit un zgomot înspăimântător de paşi, eu am fost alungată, şi apoi ştiţi ce s-a întâmplat. Dar, înainte de aceste evenimente teribile, i-am văzut ochii... Şi nu era întuneric, era la lumina zilei. Mă rugam şi aveam ochii închişi când s-a întâmplat. Nu am simţit nici teamă, nici mirare. Eram conştientă de ceea ce vedeam şi am luat-o drept un semn de mare protecţie. Nu aveam de ce să-mi fie frică. Aţi înţeles? Asta a fost tot...

D.: Ochii erau blânzi?

G.G.: Da. Foarte... Nu am văzut niciodată o astfel de expresie. Dar nu zâmbind. Blajini. Foarte blajini. Ca şi cum îţi învăluiau întregul suflet, întreaga fiinţă... Dar numai ochii. Nu am văzut faţa. Totuşi în acel moment, am avut sentimentul că a fost el...

A urmat, după cum ne-a spus, un «atac» înfricoşător care fusese lansat de către ashramul din apropiere. Ea a auzit un zgomot îngrozitor, înspăimântător, care a cutremurat tăcerea absolută a locului. A fost un sunet teribil, precum zgomotul copitelor unei herghelii imense. În orice alt moment, ar fi putut fi îngrozită. Dar harul pe care îl primise cu o zi înainte era încă cu ea. Ea a înţeles: devenise indezirabilă. Poate că invocarea Numelui, existenţa unei alte spiritualităţi, propria sa prezenţă, cauzase perturbarea acestei aşezări neumblate.

Sosirea neaşteptată a Dayei era un dar de la Dumnezeu. De îndată ce a venit, Daya s-a îmbolnăvit de dizenterie. După câteva zile, ea a rugat-o să o însoţească la Landour unde se putea reface!

Trecuseră câteva zile de la chemare şi, datorită evenimentelor extraordinare care se petrecuseră între timp, numele «Landour» îi ieşise din minte. Dintr-o dată, şi-a dat seama! Mare eşti Tu, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale! Evenimente trepidante şi emoţiile pe care le-a încercat le povesteşte cu vioiciune ea însăşi mai târziu (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre chemarea la monahism»*)

Pe 16 august 1958, îi scria «fratelui» său, Baba Amte: «Dacă este voia lui Dumnezeu, Daya şi cu mine vom pleca la Landour lunea viitoare, pe 18, pornind de aici dimineaţa devreme, şi vom ajunge la Darassu în aceeaşi seară. Ziua următoare, la Rishikesh şi pe 20, la Landour...»

În acele vremuri, acele părţi din Ultar Kashi erau periculoase şi necunoscute pentru europeni. Cele două femei au primit o escortă de şase oameni şi un car mic tras de un catâr (un *dundee*, cum se numeşte acest animal în zonă) pentru Daya care avea dureri. Îi aşteptau ore lungi de mers pe jos.

În cele din urmă, au ajuns Landour. În dimineaţa urmă-toare, Avrilia a însoţit-o pe Daya la dentist. Auzind că era grecoaică, medicul dentist i-a spus că ar trebui să întâlnească o doamnă care adora Grecia. Datorită faptului că a spus «da», întâlnirea a avut loc în aceeaşi după-amiaza!

Această doamnă era Nella Graham-Cook, o americancă ce fusese găzduită de către părintele Theodosios la mănăstirea din Betania cu hramul Învierii lui Lazăr! Încă o dată, calea Avriliei era trasată, prescrisă. Acel «Iată-mă» al ei îi conducea paşii, ca întotdeauna, fără greş.

Nella i-a scris Părintelui Theodosios imediat. «Dacă este voia lui Dumnezeu, s-a gândit ea, el îi va scrie înapoi.» Până atunci, va aştepta... După cum vom vedea, a durat mult până când a venit răspunsul.

Între timp, ca de obicei, ea nu avea niciun ban, nici unde să stea, nici nu avea loc de muncă; şi, ca întotdeauna, era gata să răspundă afirmativ oricărei invitaţii de a lucra spre slava lui Dumnezeu. Invitaţia a venit de la Smt. Kumundini, o văduvă indiancă, printre cele mai bogate persoane din ţară. Aceasta îşi pierduse fiul recent şi dorea să facă ceva pentru Dumnezeu. Se cunoşteau din 1955, de la ashramul lui Sivananda.

Doamna indiancă era discipol al gurului şi el o sfătuise să întemeieze un Centru pentru leproşi (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre greutăţi»*).

10. Ultimele luni în India

În timp ce aştepta răspunsul din Betania, Avrilia a accep-tat propunerea de a lucra la noul Centru pentru leproşi. În prima săptămână a lunii octombrie 1958, se afla la Begumpet, Secunderabad. Pe 8 octombrie, îi scria lui Baba Amte: «Există un singur Uttar Kashi pentru mine şi nu voi înceta niciodată să-I fiu recunoscătoare lui Dumnezeu pentru acele luni binecuvântate de singurătate - primele din viaţa mea. Ele mi-au arătat cum trebuie să fie viaţa mea. De acum înainte, nu contează unde sunt şi ce fac. Ca şi în Chandigarh, şi aici lucrez neîncetat: în spitale, predau, aplic tratamente etc.»

Chiar şi de la distanţă, nu a încetat niciodată să se îngrijească de colonia de leproşi a lui Baba Amte. S-a dus la Lucknow şi s-a întâlnit cu Ministrul Sănătăţii. A început să coordoneze din nou sosirile şi plecările străinilor care se ofereau să lucreze ca voluntari la Anand Wan. Pe 9 februarie 1959, i-a scris din nou lui Baba Amte: «Oh! Aş vrea să mai existe în ţară câţiva oameni cu sufletul viu ca tine, interesaţi să ajute bolnavii de lepră!»

Două săptămâni mai târziu, pe 24 februarie, a mers la Anand Wan pentru câteva zile. În curând, a primit o altă invitație. Era una neașteptată și venea din partea lui Alan, tânărul australian care – ca mulți alții pe care i-a întâlnit în India în anii aceia – avea să devină ortodox mai târziu (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre Alan în India»*). Acesta i-a trimis banii necesari pentru o călătorie în Australia.

Ea a așteptat ca Dumnezeu să-i arate calea... Călătoria în Australia nu a avut loc, pentru că, între timp, a sosit răspunsul părintelui Theodosios din Betania. Banii trimiși de Alan au acoperit o parte din biletul ei de avion.

Între timp, trăia la Secunderabad foarte fericită – cum era ea peste tot.

Și-a continuat activitățile până în ultima zi a șederii sale în India, mergând la diferite spitale din Vikaragad, în Vellore, Madras, New Delhi.

În New Delhi, l-a întâlnit pe Indira Gandhi și i-a scris lui Baba Amte pe 11 martie 1959: «Am sosit joi seara. Am întâlnit-o pe doamna Gandhi sâmbătă și am luat masa cu dumneaei și cu domnul Nehru, Contesa de Mountbatten și fiica acesteia. Cred că doamna Gandhi vă va trimite în curând tractorul și celelalte bunuri.»

Pe măsură ce se apropia momentul plecării sale, unii dintre prietenii și colaboratorii săi – prieteni indieni, britanici, francezi și americani, inclusiv misionarul metodist Stanley Jones – au făcut o mică colectă pentru biletul său.

De data aceasta, avea să călătorească la Iordan cu avionul. Nici Iranul, nici Irakul nu mai acordau vize – nici măcar de tranzit. «Lumea a devenit atât de săracă», îi scria ea lui Yehuda.

Sora Lila pleca din India, dar avea ceva «nerezolvat», un lucru pe care spera că Dumnezeu îl va aranja.

De-a lungul anilor în care a tratat bolnavii de lepră la Anand Wan și în alte părți, Dumnezeu a inspirat-o să încerce o metodă nouă, care, deși foarte simplă, era destul de eficace, ajutându-i pe cei cu picioarele cangrenate să se ridice și să umble. Urma să plece și nu mai avea posibilitatea să transmită acest «tratament» chirurgului britanic Paul Brand, cea mai mare autoritate în tratamentul leprei la acel moment. S-a rugat atât de mult să-l întâlnească înainte de a pleca din India. Așa cum ne-a spus de multe ori: «Fiecare suspin al inimii, fiecare dorință pentru ceva care este după iubirea lui Dumnezeu, va avea cu siguranță răspuns de la Domnul, după o vreme.»

Exact așa s-a și întâmplat. La un prânz de rămas bun oferit de către prietenii ei din New Delhi, Domnul i-a împlinit dorința inimii sale (Psalmul 20/21: 3).

Alături de ea s-a așezat un doctor indian. Acesta contractase lepră, după cum i-a mărturisit în privat, și avea deja primele simptome ale bolii la ambele mâini. Singura sa speranță, a adăugat el, era Dr. Paul Brand, în Madras. Cu toate acestea, deoarece familia sa nu cunoștea situația, avea nevoie de cineva care să-l însoțească. Ar putea ea oare?... Acceptul ei, acel «da»

care lăsa cârma vieții ei în mâinile lui Dumnezeu, a făcut posibilă împlinirea dorinței sale.

Timp de douăsprezece zile - din 17 până pe 29 aprilie 1959 - Avrilia s-a aflat la Vellore, Madras, la «Spitalul Colegiului Medical Creștin», îngrijindu-l pe sărmanul medic indian care a fost operat pe 23 aprilie. Ea a rămas alături de pacient zi și noapte, dormind pe o rogojină de paie, afară, pe balcon, deoarece - după cum ne-a spus - în acele zile, cei care însoțeau un pacient erau considerați slujitori și, ca atare, nu aveau dreptul la un pat de spital... Dar ei nu-i păsa. Domnul a «aranjat» lucrurile în așa fel încât îl putea întâlni pe Dr. Paul Brand! Asta conta cel mai mult. Cât despre ea, ei bine - oricum, ea «nu exista», cum obișnuia să spună.

Nu numai că dr. Brand i-a ascultat «descoperirea» cu interes, dar a și aplicat-o cu rezultate minunate. Era ceva destul de simplu: ea folosea violet de gențiana aplicat pe niște «tampoane» de invenție proprie care permiteau bolnavilor de lepră să meargă fără să folosească pansamentele din ghips, care le trădau boala. Datorită violetului de gențiana, această «metodă» a devenit celebră în India sub numele de «Clinica albastră a doctoriței Lila».

La început, Avrilia a crezut ca va trebui să-l îngrijească pe doctorul operat doar trei săptămâni. Cu toate acestea, a trebuit să rămână cu el chiar și după ce acesta a ieșit din spital. Pe 5 mai 1959, ea îi scria lui Baba Amte: «Acum am aflat că perioada cea mai delicată, de care depinde succesul final, este perioada post-operatorie, după ce ghipsul a fost scos, atunci când

«noile» mâini nu trebuie să facă altceva în afară de exercițiile prescrise. Prin urmare, pacientul trebuie să fie hrănit, spălat, îmbrăcat etc, timp de 4 săptămâni. Deci vezi că așa a «trebuit» să fie și nu depinde de bunăvoința mea. Nu putea să-l ajute nimeni altcineva, deoarece nimeni nu știe de boala lui. Aici este foarte cald... Sunt cu pacientul meu în casa de oaspeți de la YMCA. În același timp, lucrez la spital, tratând ulcerațiile, și deja se observă eficacitatea violetului de gențiana; asistenții doctorului Brand țin evidența... Sper că vei veni să îl cunoști pe dr. Brand și să vezi cum operează mâinile. Eu l-am văzut. Este nevoie de mai multe ore, în care se grefează țesuturi noi pentru fiecare deget - ca o broderie. Minunat! Acum că el este în concediu, o doamnă chirurg indiancă efectuează operațiile șezând într-un scaun cu rotile. Aceasta s-a îmbolnăvit de poliomelită pe când era încă studentă la medicină și s-a rugat lui Dumnezeu să-și poată ajuta semenii. Este un chirurg remarcabil.»

Scrisoarea pe care i-a trimis-o Dr. P.W. Brand câțiva ani mai târziu, în decembrie 1971, merită să fie citită: «A fost o mare plăcere să primesc vești despre dumneavoastră după atâția ani. Încă mai folosesc metoda de tratament al ulcerațiilor pe care ne-ați prezentat-o în India. Desigur, folosim și alte metode, dar felul în care ați îngrijit pacienții cu picioarele deteriorate și nesimțitoare a fost întotdeauna un exemplu pentru mine. M-aș bucura foarte mult dacă ne-am putea întâlni din nou într-o zi să discutăm mai multe despre

experiențele pe care le-am avut fiecare dintre noi de când ne-am văzut ultima oară.»

Săptămânile treceau. Avrilia privea cu ochii ei minunea lui Dumnezeu. Mâinile pacientului - acele mâini care cu câteva zile în urmă fuseseră «de lemn», moarte - acum reveneau la viață!

Până în ultimul moment, a fost chemată pentru a-și oferi ajutorul. Chiar înainte de a-și încheia activitatea pentru recuperarea doctorului, i s-a cerut să lucreze în Centrul de Leproși Cheshire din Dehra Dun. Dar Betania o aștepta...

India a început să treacă pe planul secund. La data de 3 august 1959, ea a trimis familiei Amte ultima ei scrisoare din India, din New Delhi: «Când veți primi această scrisoare voi fi, cu voia lui Dumnezeu, în Ierusalim. Mâine voi zbura la Karachi, apoi la Beirut, iar poimâine în jurul prânzului voi ajunge la Ierusalim. Cât de tare mă doare despărțirea noastră. Într-o bună zi, sunt sigură că Dumnezeu va face în așa fel încât ne vom reîntâlni. Îmi voi aminti mereu felul în care pacienții din Anand Wan și-au luat rămas bun. Fie ca iubirea să strălucească pentru totdeauna în voi toți - Socrate, Platon, Aristotel, Renuka, Virili, și mai presus de toate, Sadhana! Sora voastră, Lila.»

Așadar, pleca din India. O durea despărțirea, dar ea mai știa că - așa cum s-a exprimat în poemul din Prefață - Dumnezeu locuiește peste tot și că va regăsi

vechiul în nou. Pe 4 august 1959, a pornit iarăși la drum, înfruntând necunoscutul - viața monahală în Betania.

Trecuseră cinci ani de când «s-a dus, a vândut și a urmat». Toți acești ani trăise fără vreuna dintre «garanțiile» pe care le cererea slăbiciunea înainte de a începe un lucru. Cu toate acestea, nu rămăsese nici o singură zi fără mâncare sau adăpost, nici măcar o zi fără loc de muncă pentru Hristos, nici o zi fără ~~Lui~~ pronia Lui, fără purtare de grijă și călăuzire din partea Lui.

Ajutorul ei a fost de la Domnul, Cel Ce a făcut Cerul și Pământul (Psalmul 123:8). Nu a avut grijă de ea nici măcar o clipă. Supusă, ea a lăsat totul în mâinile Lui, și astfel a devenit o floare în câmpul lui Dumnezeu, emanând mireasma dulce a lui Hristos; o pasăre a cerului care aducea în fiecare dimineață din sălașul luminos al Domnul nostru mesajul iubirii Sale biruitoare.

Venise ca un străin, dar când a plecat, îi cunoștea pe toți și toți o cunoșteau. A rămas în inimile lor drept *Lila din Grecia*.

Astfel se încheia acest capitol însemnat din viața ei - viața cuiva care, întocmai ca un pionier al inimii și al Duhului, a umblat pe unde puțini s-au aventurat: în slujirea nesilită și fără de arginți a iubirii pentru omenire, pe care ea o ținea cu toată inima și sufletul ei departe de orice meschinărie umană. Cu ajutorul Celui Care i-a fost întotdeauna călăuză, a evitat jalnicele bancuri de nisip în care chiar și navele celor mai nobile

intenții ale noastre se scufundă în apele puțin adânci ale deșertăciunilor lumești.

De la Maica Gavrilia am aflat doar o părticică din încercările și activitățile sale. Mulțumim lui Dumnezeu pentru scrisorile pe care le-au păstrat vechii săi prieteni. Fără ele, am fi cunoscut foarte puține, aproape nimic.

India îi spunea la revedere lui *Mataji Lila*, adică Mamei Lila, ca un copil care cu greu își ia rămas bun de la mama sa la prima lor despărțire. Căci a fost ca o mamă bună, care nu a acceptat nimic în schimb, cu excepția iubirii pe care o oferise ea mai întâi.

«La plecarea din India, Nehru însuşi i-a dat singurul lucru pe care l-ar fi acceptat: o ghirlanda de flori». (L. Sariyanni)

În India, ca și în multe alte țări, Maica Gavrilia a cinstit credința în Domnul nostru, urcând, cu ajutorul Lui, la cele mai înalte culmi la care pot ajunge idealurile creștine. Noi toți - și mai ales noi, ortodocșii - îi suntem profund recunoscători pentru că a fost un atlet atât de mare al credinței. Dacă a câștigat un premiu, acest lucru îl știe numai Domnul nostru...

11. Betania

A ajuns în Betania într-un mod destul de neașteptat Din vârful munților Himalaya a mers la Landour, după cum a călăuzit-o Domnul. Așa cum am menționat mai devreme, a fost îndrumată să meargă acolo și să aștepte

instrucțiuni în continuare printr-o anumită persoană (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre chemarea la monahism»*). Această persoană a fost Nella Graham Cook, o americancă ce fusese găzduită în Betania de către părintele Theodosios. Cu adevărat, intervenția Domnului în viața noastră este minunată atunci când ne lăsăm în mâinile Sale! Ce se întâmplă este aproape incredibil... Fără credință, astfel de evenimente par simple «coincidențe», «întâmplări accidentale» sau putem da orice altă explicație născocită de mintea noastră somnoroasă. *(În fotografie ea este a*

doua persoană din stânga).

Un detaliu foarte emoționant este faptul că o parte din banii pentru biletul ei de avion au fost colectați și dăruiți de către prietenii ei indieni! India, țara pe care a iubit-o atât de mult, o petrecea înspre următorul ei pas major. Ei i-au spus: «În loc să dăm acești bani la templul nostru, ia-i și du-te unde trebuie să te duci pentru Dumnezeul tău.» Cine ar face asta pentru un străin? Cine ar putea face așa ceva fără dragoste?

Banii colectați au fost suficienți pentru a acoperi nu numai costul biletului său, ci și al lui Cameron - cel care venise la ușa ei din strada Massalias, în Atena, pe 28 martie 1954, să-i spună că pleacă în India, țara în care

avea să meargă şi ea! Cameron a plecat din India înaintea ei.

Un număr de prieteni şi de cunoştinţe au vizitat-o în Betania - printre ei Marie Angely Rebillard, asistenta socială franceză din sudul Franţei, de la Cluny, misionarul metodist Stanley Jones şi vechea ei prietenă de la Londra din timpul războiului, Helen Virvou, care a stat un timp în mănăstire. În ciuda protestelor Avriliei, prietena ei intenţiona să colecteze informaţii şi detalii suplimentare, cu scopul de a scrie o carte. Nu a avut timp să o termine... (*Foto: chilia ei.*)

Helen Virvou a scris: «Din India, unde a trăit cinci ani şi a călătorit în multe părţi ale ţării, întâlnind oameni, cunoscând oameni, oferindu-şi dragostea şi serviciile tuturor, gândindu-se că îşi va sfârşi viaţa acolo, în acei munţi din apropierea izvorului râului Gange... Avrilia, care a devenit cunoscută sub numele de *Lila din Grecia*, pentru că nu a lucrat niciodată pentru bani, nu a avut niciodată bani şi totuşi nu a rămas niciodată flămândă... care a fost acceptată de către oameni ca una dintre ei, atunci când au înţeles inima şi sufletul ei mare. Această Avrilia a auzit la un moment dat o voce interioară spunându-i să meargă la mănăstire. A fost foarte surprinsă, pentru că niciodată nu se gândise la viaţa monahală; nu dăduse niciodată

atenţie formelor convenţionale ale religiei noastre... Până atunci, religia ei fusese Hristos, Iubirea. Cu toate acestea, cu cât refuza mai mult să se gândească la asta, cu atât mai puternică devenea vocea interioară care a călăuzit-o întotdeauna... Aşadar ea le-a spus: «Eu plec.» Lor nu le venea să creadă - atât de mult o considerau una de-a lor. «Cum ai de gând să călătoreşti? Tu nu ai niciun ban.», au spus ei. «Nu am avut niciodată», a răspuns ea, «şi totuşi am călătorit peste tot în India. Dumnezeul meu mi-a spus să merg. El îmi va oferi mijloacele...» Prietenii săi au colectat banii şi ea a zburat la destinaţie cu un surplus de... 400 de lire sterline, pe care i-a dat Părintelui Theodosios, egumenul Mănăstirii, deoarece ea nu avea nevoie de bani. Făgăduise să trăiască din mila lui Dumnezeu, precum păsările cerului, pe care El le hrăneşte în fiecare dimineaţă. Şi vedeam cum se îngrămădeau stoluri de vrăbii în jurul său când le chema...»

Timp de trei ani a rămas soră în mănăstirea de la Betania. În zile de început, era o enigmă pentru toţi. Oamenii se gândeau probabil: «A venit din India... A locuit mult timp acolo, printre păgâni. A acceptat oare practicile lor ciudate?»

Pentru a fi sigur, Pr. Theodosios i-a cerut părerea unui arhimandrit de la Frăţia Sfântului Mormânt. Câteva zile mai târziu, arhimandritul a luat-o cu sine pentru săvârşirea unei slujbei de sfinţire a apei şi pe drum i-a adresat diverse întrebări. A consumat jertfele păgânilor? Sau a băut, oare, apa provenită de la spălările rituale? Când au mers înapoi la Mănăstire, s-a

aplecat pe fereastra maşinii şi a strigat către Gheronda Theodosios, care stătea la poartă: «E bine, Gheronda. Totul este în regulă!» Ea s-a prefăcut că nu înțelege, dar părintele Theodosios, care se liniştise în privința ei, i-a povestit totul mai târziu.

La început, a făcut doar muncă manuală: mătura curtea, uda plantele - până într-o zi când, trăgând pompa cu mâna pentru a scoate apă, a suferit o anchilozare a umărului drept, care a necesitat tratament.

În timpul unui pelerinaj recent în Țara Sfântă, am avut ocazia să îi fotografiem chilia, chiparosul din curte - cel care a «mângâiat-o» - pompa manuală pentru scoaterea apei din bazin şi fresca Arhanghelului Gavriil din pridvorul bisericii (*foto*), unde obişnuia să stea în timpul slujbelor. Chiar în acest loc a a primit o «lecție» dură, aşa cum ne-a povestit (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre mănăstirea din Betania»*). Am avut, de asemenea, posibilitatea să vorbim, pe scurt, cu egumenul. Ce păcat că fluxul de pelerini ne-a împiedicat să discutăm mai multe despre Gerondissa noastră...

Pe 5 august 1959, a ajuns la Mănăstire. Acesta a fost un pas important, o mare schimbare a vieții sale: de la viața de slujire neîncetată a aproapelui, la viața de rugăciune cenobitică; de la mişcarea neîncetată pe care i-o dăduse Dumnezeu, la oprirea dintr-un singur loc; de

la marşul permanent spre ziua necunoscută de mâine, la siguranța unui ieri recurent; de la varietatea nesfârşită a oamenilor şi a locurilor, la delimitarea în interiorul zidurilor Mănăstirii.

Toate acestea se petreceau numai la exterior. Modul în care ea a perceput această schimbare însă a fost complet diferit. Luni mai târziu, pe 22 decembrie 1960, ea îi scria lui Yehuda: «Venind la Mănăstire a fost ca şi cum m-aş fi întors în lume, după lunile pe care le-am petrecut în munții Uttar Kashi de lângă râul Gange. Poate că a trebuit să trăiesc ceea ce Adam şi Eva au simțit atunci când au fost alungați din Rai din pricina nevredniciei lor. Aşadar am fost nedemnă de isihia care li se acordă numai sufletelor sfinte. Cum am îndrăznit aspir la ea?»

După ceva timp, Părintele Theodosios (*foto*), a numit-o responsabilă cu scretariatul mănăstirii. Acest lucru i-a dat posibilitatea unor vizite frecvente la Ierusalim şi la poştă. Cu timpul, a reluat practica fizioterapiei. Între timp, i s-a atribuit sarcina de a avea grijă de o maică bătrână. Aşa cum vom citi mai departe (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre porunca de a nu ne împotrivi răului»*), ea a păstrat această responsabilitate până la sfârşitul şederii sale în Betania. Acesta ne-a oferit încă o ocazie de a asculta explicațiile sale despre cum Iubirea

transformă fiecare dificultate într-o binecuvântare, *care* se întoarce la cel care o dăruieşte.

Elena Virvou şi-a continuat eforturile de a aduna detalii despre viaţa Avriliei. «Lunea viitoare...» era răspunsul pe care îl primea de obicei. Şi aşa, se amâna de pe o luni pe alta. Nu se găsea niciodată timp, de vreme ce diakoniile (ascultările dintr-o mănăstire) curgeau una după alta. Elena Virvou scria: «Luni după luni, timpul trece. Avrilia nu are niciodată timp liber. Ea nu refuză niciodată să facă ceva. Toată lumea se duce la ea, toată lumea aşteaptă ceva de la ea, în ciuda numeroaselor sarcini care îi sunt impuse. Uneori, se întreabă de ce a adus-o Dumnezeu aici. În momentul următor, spune că trebuia să fie pusă la încercare mai mult, să fie curăţită mai bine... Cei care vin să o viziteze, ştiind inima şi sufletul ei mare, sunt uimiţi. Ei văd nivelul la care a ajuns, pentru că, aşa cum spune chiar ea, nimic nu o tulbură. Fiecare treaba măruntă, fiecare umilire, totul este acceptat şi făcut cu dragă inima, zâmbind, cu dragostea ei pentru tot şi pentru toate... Ea priveşte totul ca şi cum ar fi fost o piesă de teatru, ca şi cum nimic nu ar avea de-a face cu ea... Cred că are dreptate...»

Este un lucru oarecum firesc ca prietenii care te-au cunoscut din lume să nu înţeleagă monahismul, să se îndoiască şi chiar să fie intoleranţi cu astfel de practici. Nu se pot înţelege cu uşurinţă beneficiile duhovniceşti ale acestei «pregătiri» copleşitoare. Totuşi pentru o persoană care a intrat în viaţa monahală tot ceea ce fac «antrenorii» tăi este – uneori chiar fără ca ei să ştie – în

beneficiul tău. Sf. Pavel spune în Epistola sa către Romani: «Şi ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor care sunt chemaţi după voia Lui.» (Romani 8:28)

Elena Virvou continua: «Avrilia a venit la mănăstire şi le slujea tuturor. I se spunea să scoată apă din rezervor şi să ude grădina de legume şi straturile de flori; să mături curţile; să spele podeaua bisericii; să le îngrijească pe călugăriţele în vârstă. Şi, pentru că nu refuza niciodată nimic, îi dădeau şi mai multe de făcut: să curețe vasele de gătit, să scrie scrisori pentru Gheronda, să expedieze corespondenţa de la poştă şi să facă cumpărături la Ierusalim... În loc să-şi plângă de milă, ea se bucura: pentru că deşi crezuse că a progresat duhovniceşte, Dumnezeu îi arăta că trebuia să se silească mai mult, să se smerească şi să aibă răbdare. Problema este că nu se hrăneşte cum trebuie. În India, avea fructe, lapte... Aici se ţine mult post şi sunt puţine fructe. Ea nu mănâncă icre de peşte conservate, nici batog sărat şi uscat. Dar ea spune: „Domnul, Care m-a adus aici, ştie şi are motivele Lui." Şi atunci când i-a anchilozat umărul trăgând pompa de apa (*foto*), mi-a spus: „Se va destinde." Atunci o călugăriţă tânără din Cipru a început să o ajute să spele podeaua bisericii şi nu o mai lăsa să facă nimic singură.»

Cu toate acestea, viața ei nu a încetat niciodată să aibă o latură misionară. Chiar și în interiorul mănăstirii, iubirea și cunoașterea limbilor străine îi deschi-dea ușile pentru lumea exterioară.

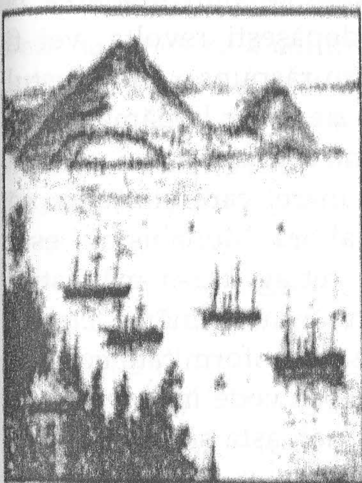
«Pentru că vorbește limbi străine, au trimis-o la diferite misiuni care oferă alimente pentru instituțiile de caritate și ea le aduce ceea ce se găsește în depozitele lor: saci de făină, brânză, unt, lapte și multe altele...», adaugă prietena ei, Elena Virvou.

Maica Gavrilia a făcut chiar mai mult de atât. În cola-borare cu un englez care venise la mănăstire, a tradus în limba engleză «Viața Sfintei Irina Chrysovalantou».

Odată, Stanley Jones, misionarul metodist american, a venit să o vadă și a fost găzduit la mănăstire. A întrebat-o pe Avrilia dacă are nevoie de ceva. «Și i-am răspuns că eu nu mai eram una, ci optsprezece și că aveam nevoie de haine noi. Mai târziu, el mi-a trimis pânză pentru... 20 de rase și un bilet în care spunea că se considera privilegiat să poată face ceva pentru persoane atât de devotate precum monahiile și că era foarte încântat că i-am cerut să ne ajute...» Aceste cuvinte i le-a scris lui Baba Amte în decembrie 1959. Încă o dată, Stanley Jones s-a oferit să-i plătească drumul spre India. Ea i-a mulțumit, dar a refuzat. Nu venise încă timpul să plece.

În India, fusese cunoscută ca Lila din Grecia. Acum, în Betania, o numeau Avrilia din India... Ea își dăruia inima tuturor și pentru toate - atât în interiorul, cât și în afara mănăstirii. Destul de des, se oferea voluntar

pentru servicii de prim-ajutor și tratata afecțiuni minore la Mănăstirea Rusă de pe Muntele Măslinilor sau în satele învecinate și chiar în unitatea militară din apropiere.

Într-o scrisoare către Baba Amte din data de 19 august 1960, scrie: «În fiecare dimineață, lucrez la Spitalul American pentru copiii cu handicap. I-am iubit foarte mult...»

Citim în notițele Elenei Virvou: «Ea are grijă și de bolnavii din sat și de soldații suferinzi din unitatea mili-tară. Cu toții aleargă la ea - unul pentru mână, celălalt pentru picior, al treilea pentru o durere de cap și așa mai departe. Și ea se duce încoace și încolo, aleargă dintr-un loc în altul. „Avrilia în sus, Avrilia în jos, Avrilia aici, Avrilia dincolo..." „Ce înseamnă asta?", am protestat într-o zi. „Ce se întâmplă cu tine?" Iar ea a răspuns: „Nu fi supărată. Acum o vei auzi chiar și pe *gâgâlice* strigându-mă pe nume!" (Gâgâlicea era o găinușă, animalul de companie al unei schimonahii, căreia i se permitea să sară pe masă și chiar să intre în biserică.)

„Îți tot spun că eu văd și aud toate aceste lucruri ca și cum ar fi o piesă de teatru. Vezi tu, Dumnezeu mă iubește și m-a adus aici prin India. Acolo, am dobândit

apatheia[15] şi acum nu mă mai deranjează nici măcar cele mai mari umilinţe. Acolo, am învăţat să Îi slujesc lui Dumnezeu şi oamenilor. Dacă aş fi venit aici înainte de India, poate că aş reacţionat aşa ca tine şi m-aş fi revoltat împotriva lucrurilor care îţi pun răbdarea la încercare. Dacă vei reuşi să depăşeşti revolta, vei fi foarte fericită." „Din păcate", am răspuns, „sunt destul de departe de unde eşti tu - ca de la cer la pământ." În cele din urmă, m-a convins, pentru că ea avea o metodă foarte convingătoare: o inimă mare, care ştia cum să trezească inimile adormite ale altora. Monahismul este foarte greu pentru cei care se retrag într-o mănăstire înainte de a se curăţa de patimi şi meschinărie. Dar în monahismul Avriliei, totul este în conformitate cu voia lui Dumnezeu. Asta este ceea ce ea vede în sine însăşi, asta este ceea ce urmează întocmai; asta şi iubirea. Am întrebat-o: „Unde ai găsit o iubire atât de mare cât să cuprindă întreaga lume? Te-ai născut cu acest dar?" „Da", a răspuns ea, „pentru că simt că, în ciuda numeroaselor încercări din viaţa mea, am fost copilul iubit, în primul rând, al lui Dumnezeu şi, apoi, al părinţilor mei. Când am fost nevoiţi să părăsim mult iubitul nostru Constantinopol, scumpa noastră insulă Halki[16], a trebuit să înfruntăm multe vicisitudini şi multe greutăţi. Dar am învăţat să filozofăm, să avem

---

[15] Nepătimirea.

[16] Fotografie preluată din cartea scrisă de Akylas Mylas, „Halki din Insulele Prinţilor"

răbdare şi să nu luăm în nume de rău faptul că vremurile noastre au văzut sfârşitul visurilor care i-au susţinut pe grecii cinci sute de ani - grecii care au credinţă în Dumnezeu şi ţară..."

În curând, Dumnezeu, Care o dusese din India în Betania - pentru a continua să o pună la încercare şi să o instruiască - a luat-o de acolo spre următoarea ei misiune. «Acesta este modul în care lucrează Dumnezeu atunci când vede că o serie de lecţii au fost finalizate cu succes», ne spunea ea.

Aproape de sfârşitul anului 1960, fratele său, Alexandru, i-a trimis un bilet spre Atena.

La 14 noiembrie 1960, ea îi scria lui Yehuda: «Fratele meu, soţia lui şi sora mea Paulina intenţionau să vină să mă vadă aici. Deoarece nu au reuşit, mi-au trimis un bilet. La trei zile după ce am ajuns la Maroussi, fratele meu s-a îmbolnăvit. Va rămâne la spital până pe 15 decembrie. Voi sta cu ei până de Anul Nou şi mă voi întoarce în Betania de Crăciunul prăznuit după calendarul iulian. Cât de minunată este dragostea... În momentul în care m-am întâlnit cu fratele şi cu sora mea a fost ca şi cum nu ne-am fi despărţit niciodată. Este întotdeauna aceeaşi căldură...»

Maica Gavrilia a revenit în Betania pentru încă un an. În aprilie 1962, a plecat şi s-a mai întors pe 11 iunie 1966, petrecând încă patru luni în Mănăstire.

Legăturile Maicii Gavrilia cu Betania nu s-au rupt nicio-dată. A continuat să corespondeze cu Gheronda Theodosios până cand acesta a trecut la cele veşnice la 27 august 1991.

Din ceea ce ne-au spus prietenii apropiați, fratele ei a trimis de multe ori donații; de asemenea, sora sa trimitea donații lunar. Totul era folosit la comun și Gheronda Theodosios a vizitat familia la Maroussi, să le mulțumească. În ceea ce o privea, ea nu a încetat niciodată să se îngrijească de Mănăstirea în care - după cum obișnuia să spună - asemenea Sfântului Lazăr, a «înviat», intrând în monahism ca Maica Gavrilia.

12. Komboskini[17]

În aprilie 1962, Maica Gavrilia a plecat din Betania la Constantinopol. O scrisoare de la Marie-Angely Rebillard, asistenta socială franceză care a vizitat-o la Mănăstirea din Betania, o informa că Patriarhul Ecumenic Athenagoras căuta o calugariță ortodoxă pentru o misiune în Franța. Răspunsul ei a fost «Da», și, cu binecuvântarea lui Gheronda a pornit la Constantinopol. Avea atunci 65 de ani... Călătorind cu autocarul, așezată ore în șir pe un scaun pliant între rândurile de scaune, a ajuns la Constantinopol. A mers la Patriarhie, a luat binecuvântarea Patriarhului (care îi

[17] *Komboskini* în limba greacă sau *chotki* în limba rusă se referă la *metanierul* sau *mătăniile* (șiragul de bobițe de lemn sau lână) folosite de credincioșii ortodocși în special când se rostește rugăciunea lui Iisus, „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul" sau la slujbele unde se repetă de multe ori „Doamne miluiește".

cunoștea familia personal) și a plecat la Taizé, lângă Cluny, în Franța. Urma să fie, împreună cu câțiva preoți, o prezență ortodoxă în Taizé, unde exista deja o biserică ortodoxă.

După ce a călătorit cu un bilet gratuit într-un autocar turistic timp de 7 zile, a ajuns la Paris și a fost întâmpinată de către Marie-Angely. A doua zi, a ajuns la Taizé și a făcut cunoștință cu protestantul francez, Roger Schutz. Mai târziu, el a prezentat-o Frăției de la Grandchamp. Șederea ei la Taizé însă a fost scurtă, deoarece foarte curând, Misiunea Ortodoxă s-a retras.

Deși era prietenoasă cu persoane de diferite confesiuni, Maica Gavrilia nu era dispusă să se roage cu alții. Am asistat personal la o scenă, atunci când trăia în Atena. Călugărițe din alte culte au sunat-o să-i spună: «Să venim să ne rugăm împreună?»

Răspunsul ei a fost: «Nu mă rog cu voce tare și niciodată în tovărășia altcuiva. Mă rog singură sau la biserică... Dar puteți veni să-mi spuneți ce mai e nou la o ceașcă cu ceai.»

Deși a trăit și a acționat printre atât de multe religii, ea nu a avut tendințe sincretiste în viața ei duhovnicească sau în materie de cult. Această trăsătură a fost foarte apreciată de însoțitorii ei de drum. Îmi amintesc că ne spunea că, atunci când a plecat în acel mare turneu în Statele Unite ale Americii și Canada, la sfârșitul zilei, de obicei obositoare, însoțitorii îi spuneau:

- Soră, acum vom merge să ne distrăm și te lăsăm să-ți găsești liniștea.

Într-o zi, cineva a făcut o remarcă lipsită de respect despre Preasfânta Fecioară. (Cei care se întâmplă numai să menționeze numele ei unor protestanți înțeleg ușor despre ce e vorba.) Maica Gavrila a tăcut câteva minute, apoi a luat deoparte persoana responsabilă și i-a spus:

– Frate, îmi pare rău, dar trebuie să îți spun că de mâine nu voi mai fi cu voi.

Omul a fost dezorientat și stingherit, pentru că nu mai văzuse niciodată expresia aceea pe fața ei. Maica Gavrilia a explicat:

– Nu pot să aud astfel de cuvinte la adresa ei, pe care o iubesc cel mai mult după Domnul nostru Iisus Hristos.

Desigur, bărbatul și-a cerut iertare și astfel de incidente nu au mai avut loc niciodată.

Înainte de acest turneu, Maica Gavrilia s-a dus la Berna, Elveția, și, după o predică pe care o ținuse, metania ei a fost cauza pentru care a primit o invitație din partea misionarului american, Stanley Jones. Acesta o întâlnise prima oară în India, în februarie 1956, ca sora Lila; apoi în Betania, în 1961, ca sora de mănăstire Avrilia; acum, din nou, ca Maica Gavrilia. El i-a cerut lămuriri despre modul în care se utilizează metania sa și i-a propus să meargă împreună cu el într-un turneu în SUA și Canada, pentru a discuta cu protestanții despre ascetismul Ortodox și Rugăciunea lui Iisus («Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul.»)

Incredibil, dar adevărat! Comunitatea ortodoxă din Boston a organizat o mare adunare, în frunte cu

Arhiepiscopul de atunci al Americii, Iakovos, pentru a-i ura bun venit. A primit binecuvântarea Arhiepiscopului și, pe 22 iunie 1962, a început un mare turneu care a durat mai mult de 10 săptămâni și a inclus 12 de state din SUA și Canada. În fața unui public numeros de americani și canadieni – care până atunci nu văzuseră niciodată o călugăriță ortodoxă – ea a dat mărturie ortodoxă și a vorbit despre minunile pe care Dumnezeu i le-a arătat la fiecare pas. A vorbit despre multe lucruri: despre faptul că nu ar trebui să existe «de ce» și nici «da, dar...» nu numai în relația noastră cu Dumnezeu, dar nici în relațiile cu semenii noștri. În timpul acestui tur de neuitat, a rostit unele dintre cele mai bune predici ale sale despre pe Preasfânta Maică a lui Dumnezeu, despre post etc. (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt...*).

Pe 15 februarie 1966, ea i-a scris Yehuda, prietenul său evreu: «Îmi amintesc când am fost cu Stanley Jones într-un turneu în 12 state din SUA și Canada. Într-o zi, în Mississippi, mă aflam pe un podium vorbind despre dragos-tea lui Dumnezeu în fața unui public de aproximativ 400 de persoane. Și ei ascultau... și priveau această siluetă micuță a unei „păcătoase nevrednice" îmbrăcată în rasă neagră, o „haină" care a avea o tradiție veche de secole. După predică, un tânăr pastor a venit la mine și a spus: „Ați văzut vreodată un martor în instanță? Martorul nu are personalitate, nici voință, nici părere. El doar declară ceea ce a auzit sau a văzut. Și dvs. faceți același lucru... O călugăriță liniștită, care nu judecă, condamnă sau critică – care doar afirmă.

Pentru prima dată în viața mea simt că trebuie să fac ceva. Nu în acțiune, în exterior, ci în interior. Acum pot spune că am înțeles ceea ce a vrut Hristos să spună prin *Voi sunteți* lumina lumii şi că nu putem face nimic atâta vreme cât Eul nostru este viu..."»

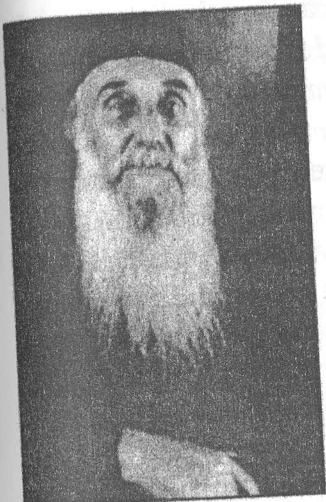
Atunci s-a născut ideea de a face ceva pentru creştinii care veneau în India «în căutarea Adevărului», o idee care a fost în cele din urmă materializată la Tal Sat. Dar mai mult despre aceasta în cele ce urmează.

Pe 31 octombrie, Maica Gavrilia a călătorit pe mare înapoi în Franța, apoi traversat munții în Elveția. În Berna, a întâlnit-o pe diaconița Martha şi pe Use Friedberg, o doamnă din Germania care i-a făcut un cadou foarte semnificativ: un komboskini pe care îl primise odată în timpul unui pelerinaj în insula Patmos, din partea unui Gheronda excepțional, părintele Amfilohie din Patmos.

Acum avea metania de la Gheronda Amfilohie şi o nouă invitație care aştepta un răspuns: în timpul turneului în Statele Unite ale Americii, Stanley Jones, văzând succesul de necrezut al discursurilor sale la publicul larg, a invitat-o să i se alăture într-o campanie nouă la Sat Tal. Acest lucru presupunea să meargă din nou în India ei iubită - pe care crezuse că nu o va mai revedea - şi, de asemenea, să se reîntâlnească cu «familia» ei dragă, famila Amte.

Era nevoie de o părere suplimentară cu privire la această chestiune, dar Gheronda al ei se afla departe. Cine putea s-o sfătuiască? Răspunsul a venit în timp ce se ruga cu metania ei - metania de Parintele Amfilohie... Va merge să-l întrebe pe el!

Luând-o cu sine pe Sora Thomais, care petrecuse ceva timp în Betania şi care se afla acum la Hosios Meletios, o Mănăstire de pe Muntele Cithairon, a plecat în Patmos.

În Părintele Amfilohie Makris (*foto*) Maica Gavrilia găsit ce cauta - un stareț înțelept care avea multă dragoste şi sprijinea lucrarea misionară. El a devenit duhovnicul şi îndrumătorul său duhovnicesc până pe 16 aprilie 1970, când a trecut la cele veşnice (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre Părintele Lev Gillet»*). El a întâmpinat-o cu următoarele cuvinte: «Am căutat mult timp maici care să fie dispuse să întreprindă lucrări misionare.» Pe insula Patmos, în Capela Sfântului Antonie de la Mănăstirea Evangelismos (Buna Vestire), în ziua de sărbătoare a *Zoodochos Pigi*[18], Părintele Amfilohie le-a spovedit şi le-a tuns în monahism.

---

[18] (Gr.) Izvorul tămăduirii, cinstirea Maicii Domnului ca Izvor dătător de viață.

Amândouă şi-au depus jurămintele primind schima mică monahală (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt*, «*Despre greutăţi*»). Apoi le-a dat *eulogia*[19] pentru lucrarea misionară, pentru a pleca în India ca să reprezinte Ortodoxia la Sat Tal.

Toate acestea datorită unui *komboskini*, cadou de la prietena ei din Suedia! Pentru că, aşa cum obişnuia să spună, «un lucru duce la altul», pentru că acel «da» pe care ea îl tot spunea din 1954 până la sfârşitul zilelor sale nu s-a opus niciodată, prin voinţa ei proprie sau prin refuzul său, planului pe care l-a avut Dumnezeu pentru viaţa ei. Cât de important, cât de dificil este acest «da», şi totuşi cât e de uşor - aşa cum ne-a spus - de îndată ce îl rosteşti.

13. 1963-1966

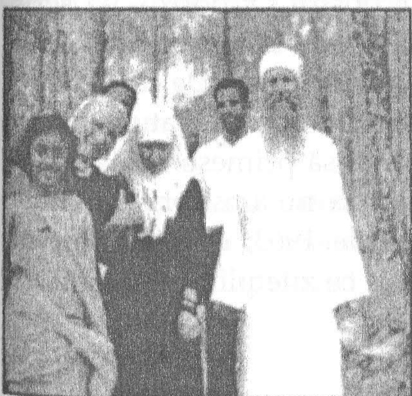
După mai multe călătorii în Danemarca, Suedia, Germania şi Austria, a plecat din Atena spre India, pe data de 8 mai 1963. Era profund mişcată... În curând, va vedea din nou ţara pe care o iubea atât de mult, pe vechii ei prieteni, «familia» ei, Amte, leproşii din Anand Wan, pe toţi şi tot ceea ce India fusese pentru ea în toţi acei ani. În adâncul inimii sale totuşi era puţin neliniştită: o vor accepta ei acum că îmbrăcase haina

[19] (Gr.) Binecuvântarea.

monahală? Acum că purta rasa neagră, culoarea pe care nimeni nu o place în India, vor fi la fel de prietenoşi ca înainte sau se vor simţi stânjeniţi?

În Delhi, a întâlnit doi călugări indieni de la ashramul lui Sivananda. Ei au spus: «Acum eşti cu adevărat sora noastră. Acum simţim şi mai mult că eşti una de-a noastră. Porţi haina, ca şi noi.»

Îmi amintesc expresia din ochii ei şi cât de mişcată era atunci când ne spunea că de data aceasta luase cu ea o sticlă cu apă sfinţită de la râul Iordan. Ori de câte ori avea ocazia, se oprea pe podurile de peste râul Gange şi turna câte puţin din ea, şoptind o rugăciune!

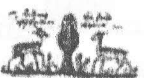
Prima oprire, Delhi. Apoi, Patna, Warora şi Anand Wan, unde s-a întâlnit din nou cu «familia» ei, familia Amte, şi, în final, Sat Tal - cele Şapte Lacuri - în Nainital, una dintre cele mai frumoase părţi ale Indiei. Părintele Lazăr Moor[20], din Biserica Rusă, a sosit la scurt timp după aceea.

Au construit o bisericuţă Ortodoxă şi Liturghia Ortodoxă s-a auzit pentru prima dată în acele părţi ale lumii. Printre vizitatori se numărau protestanţi

[20] Fotografia o prezintă pe Maica Gavrilia cu Părintele Lazăr, diaconiţa Marta şi câţiva indieni ortodocşi.

europeni și câțiva indieni ortodocși. Părintele Lazăr a slujit în calitate de preot paroh și duhovnic. În rasa lui albă și cu felul său natural de a fi (pe care l-am observat în 1989, când a venit să o vadă Maica Gavrilia în Schitul Aghia Skepi din insula Aegina), el a slujit și a lucrat acolo timp de 7 ani, însuflețindu-i pe oameni prin învățătura și înțelepciunea sa profundă. Asistentul său a fost Părintele David, un englez care a slujit mai târziu Biserica Ortodoxă la biserica Walsingham închinată Maicii Domnului în Marea Britanie.

«Părintele Lazăr este sufletul bisericuței noastre de aici. El slujește Sfânta Liturghie în fiecare zi și indienii sunt puter-nic atrași de ritul nostru Ortodox,» i-a scris ea lui Yehuda; iar lui Baba Amte îi scria: «Îți trimit dragostea mea, din nou, din India. Cum? De ce? Nu am cerut-o eu. A fost voia Lui să mă întorc aici atunci când mi s-a cerut... „Slujba” mea este să primesc vizitatori și să dedic ore rugăciunii. Ceva ce mi-am dorit în Uttar Kashi.» Pe data de 9 decembrie 1963, ea a continuat: «Sora mea Sadhana, dacă ai ști ce zile pline am. Gătesc, spăl, văd oameni...»

Viața de zi cu zi la Sat Tal, programată de Părintele Lazăr, era foarte simplă: trezirea la ora 5 dimineața. Rugăciune, citirea Evangheliei, mic dejun în liniște și apoi diverse activități. La prânz, o oră de studiu al Sfintei Scripturi și conversații, urmată de două ore de

liniște. Seara, Vecernia, cina și conversația cu vizitatorii. Aceasta a durat o lună, toată luna mai.

Printre picături, ea călătorit de multe ori în Europa. Pe 24 septembrie 1964, s-a întors la Atena, pentru a o îngrji pe sora ei, Paulina, care se îmbolnăvise. Apoi din nou în Elveția și Franța.

La începutul lunii mai în 1965, a călătorit în Anglia, unde a avut o întâlnire binecuvântată. S-a dus la Essex și l-a întâlnit pe Arhimandritul Sofronie Zacharov, fondatorul de mai târziu al Comunității Monahale Ortodoxe Sfântul Ioan Botezătorul din Essex. După cum ne-a povestit, Părintele Sofronie a invitat-o să rămână acolo ca egumenă a maicilor, dar ea a simțit că nu putea să-și asume o astfel de responsabilitate. Îngerii o țineau permanent «în mișcare», ne-a spus ea. După cum vom vedea, mai târziu a refuzat o propunere similară în Sinai.

După aceea, a plecat în Suedia, Germania și înapoi la Atena, apoi la Ierusalim, Teheran și, din nou la Delhi, Hyderabad, Bombay, Sat Tal...

Toate aceste călătorii erau întotdeauna rezultatul unor invitații, fie pentru a însoți persoane bolnave, fie pentru a ține prelegeri, dând mărturie ortodoxă. Ea accepta toate invitațiile prin acel «Da» spontan pe care îl spunea. Cei care o invitau cunoșteau foarte bine acest

«Da» al său, aşa cum ştiau şi că ea ar spune acelaşi «Da» altora dacă i s-ar cere. Ne spunea că singurele sale pretenţii erau un scop în slujba lui Dumnezeu şi costul călătoriei sale. Pentru că nu era decât o călugăriţă fără bani şi un pelerin rătăcitor pe pământul Lui!

Ne putem face o idee despre modul în care îngerii o «pasau» ca pe o «minge» citind o singură pagină din micul ei jurnal de buzunar din 1965, în care îşi nota datele de călătorie. «1 mai: Franţa. 5: Anglia. 7: întâlnirea cu Pr. Sofronie. 9: Danemarca. 12: Suedia 15: Atena. 24: Ierusalim. 26: Iran. 28: Delhi. 29: Sat Tal.»

Cu aproximativ 6 luni înainte de a pleca din Sat Tal, pe 1 aprilie 1966, ea îi scria lui Baba Amte: «Guvernul indian mi-a acordat o viză doar până la doar 20 august. O iau ca un „semn" de la Dumnezeu să plec din India. De aceea aş dori să vă mai vizitez o dată, în luna august, înainte să plec. Apoi, „Namaste"[21] definitiv şi mă duc la «chilia» mea în Grecia.» Ea se referea la Schitul cunoscut sub numele de «Noul Ierusalim» unde o trimisese Gheronda Chiril Tambaxis, de la Muntele Athos.

Corespondenţa ei cu acest stareţ începuse din zilele în care era mireancă şi locuia în Uttar Kashi (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre Părintele Chiril Tambaxis de la Muntele Athos»*). Ea a continuat să-i scrie chiar şi de la Sat Tal. Într-o zi, a primit o scrisoare în care el scria: «Când te întorci în Grecia, mergi la o mănăstire mică care este ţinută de către cinci femei

[21] Salut indian.

sfinte: o mamă cu trei fiice ale sale, care au depus toate jurămintele în aceeaşi zi, şi o refugiată care a a părăsit zona Mării Negre după masacrele din 1922[22]. Mănăstirea, numită „Noul Ierusalim", este la Kouvaras, Attica, nu departe de Atena, după cum mi s-a spus.»

La 22 mai 1966, ea îi scria lui Yehuda: «Cred că îngerii vor pasa iarăşi „mingea" şi voi pleca în curând din Sat Tal.»

Până la jumătatea anului 1966, vederea i-a fost grav afec-tată de progresul cataractei la ochiul stâng. Aceasta a fost «binecuvântarea» cu care avea a să plece din India pentru totdeauna...

După aceea, o aşteptau «Noul Ierusalim», Africa şi multe altele.

A plecat la Atena pe 4 octombrie 1966. Nu s-a mai întors niciodată în India ei dragă.

«Şi mi-a răspuns atunci îngerul care grăia cu mine...» (Zaharia 1:9)

Când s-a întors la Atena, a fost operată de cataractă la ochiul stâng, cu care nu mai vedea absolut deloc. Într-o scrisoare către Yehuda, din data de 12 ianuarie 1967, ea scria: «„Şi s-a făcut lumină." Ce experienţă minunată să fii observatorul acestei operaţii: să-i vezi,

[22] Asasinarea grecilor din Asia Mică de către turci.

cu noua lumină a ochiului operat, pe doctorii care foloseau instrumentele chirurgicale, la lumina electrică strălucitoare a sălii de operație, și să asculți discuțiile lor cu caracter personal care... nu aveau nimic de a face cu munca lor! Am fost atât de fericită, minunându-mă de mila și iubirea lui Dumnezeu când am primit acest dar, încât am simțit în inima mea acel „Du-te și să nu mai păcătuiești" al Său. Am simțit-o atât de puternic, atât de adevărat, că mi se pare că am devenit cumva un alt om...»

Operația a avut loc la Spitalul «Pammakaristos», unde atât familia ei, cât și ea fuseseră spitalizați de mai multe ori.

Așa cum se întâmplă în mod obișnuit în cadrul acestui tip de operație, cristalinul ochiului afectat a fost scos... Trei ani mai târziu, a suferit o infecție a ochiului drept și oftalmologul a trebuit să i-l bandajeze. În ciuda acestui fapt, ea putea vedea! «Dar acest lucru nu este posibil», a spus doctorul. Și totuși era! Cu ajutorul lui Dumnezeu, ochiul stâng și-a regenerat cristalinul! Acest lucru a fost în cele din urmă constatat și de către doctor. După cum vom afla mai târziu, un miracol similar a mai avut loc, prin dragostea lui Dumnezeu și datorită credinței sale puternice, și în anul 1990.

Pentru a se recupera după operație, a mers la Mănăstirea Bunei Vestiri - «Noul Ierusalim» - unde a fost bine primită.

Într-o scrisoare către Yehuda, scria: «Cele cinci monahii se rugau să primească și pe alții alături de ele. Într-o noapte, una dintre călugărițe l-a văzut în vis pe

profetul Ilie care i-a spus: «Vă voi trimite pe slujitoarea mea și împreună veți fi șase.» Așadar, când am ajuns, după ce am fost călăuzită în mod straniu - încă din India, prin scrisoarea unui stareț Athonit - în acest loc isihast necunoscut, ele m-au primit cu dragoste. Aici, slujbele sunt liniștite, cu *komboskini*...»

Aceste călugărițe erau foarte sporite duhovnicește. Ele duceau o viață extrem de simplă și smerită, conform tipicului isihast (un program de viață monahală): ore lungi de tăcere, post, priveghieri și slujbe cu rugăciunea lui Iisus... Aici, ca și în Uttar Kashi, Sat Tal și în toate celelalte locuri în care Domnul i-a îndreptat pașii, ea a găsit, ca întotdeauna, condiții de isihie...

Maica Gavrila nu și-a imaginat că va găsi un astfel de paradis.

Într-o altă scrisoare citim: «Monahismul ortodox are ceva în sine care amintește de Grecia Antică. Mănăstirile noastre nu au coridoare întunecate și colonade arcuite precum cele din mănăstirile medievale din Occident. Mănăstirile noastre au chilii mici și luminoase, curate și vesele, construite în jurul unor grădini de flori...»

Îngerii îi ofereau un repaus temporar aici și celelalte călugărițe au înțeles cumva acest lucru. În inima lor, știau că Maica Gavrilia va rămâne cu ele numai pentru o vreme și au început să se neliniștească cu mult înainte de apariția vreunei invitații!

Corespondența ei era voluminoasă, dar deoarece poșta-șul nu venea la mănăstire, primea scrisorile la casa fratelui său, în Maroussi. Am găsit o vedere trimisă

de Părintele Lazăr de la Mănăstirea Stavrovounion, Cipru. Acesta scria: «Fericită soră întru Hristos Gavrilia, fie ca harul Domnului nostru Iisus Hristos să te întărească. Am primit scrisoarea ta cu mult timp în urmă şi îmi cer iertare pentru răspunsul întârziat. Sunt încântat de decizia ta de a merge la acest Schit şi îţi doresc o viaţă liniştită acolo. Te rog să îi transmiţi salutările mele cinstitei egumene şi celorlalte surori, în special surorii Thomais. Cu dragoste întru Hristos, Părintele Lazăr, Ieromonahul, Mănăstirea Stavrovounion, Cipru.»

Mulţi oameni, inclusiv mulţi dintre vechii ei prieteni şi cunoscuţi, au vizitat Mănăstirea «Noul Ierusalim». Aceştia veneau pentru o zi sau două de pace şi linişte; printre ei, episcopi din Statele Unite ale Americii, Părintele Lev Gillet, Părintele Lazăr Moor; de asemenea, celebrul pictor de icoane şi fresce, Fotis Kontoglou, care a dorit să o întâlnească, după ce a aflat despre ea de la doamna Kyriakopoulou, o prietenă comună.

O altă vizită a fost aceea a călugărului hindus Chidanan-da, în prezent conducătorul Ashramului Sivananda. Filocalia pe care ea i-o recomandase mai înainte în India (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre viaţa monahală»*) l-au făcut să dorească să-i întâlnească pe călugării din Muntele Athos! Maica Gavrilia l-a ajutat să viziteze Sfântul Multe. Într-o scrisoare pe care i-a trimis-o din India, pe 2 octombrie 1968, el scria: «Păstrez cu drag amintirea ultimelor noastre întâlniri, la Nairobi şi Atena. Şi îmi amintesc

permanent, cu profundă recunoştinţă, faptul că ai organizat vizita mea de neuitat la Sfintele Mănăstiri din Muntele Athos, unde i-am întâlnit şi salutat pe sfinţii bărbaţi ai pocăinţei şi rugăciunii care trăiesc acolo. Cer binecuvantarea şi rugăciunile tale, precum şi cele ale prietenelor tale, maicile de la Sfânta Mănăstire. Te rog să le transmiţi acestora salutările mele frăţeşti, felicitările şi rugăciunile prin care le urez desăvârşita fericire duhovnicească în viaţă. Fie ca lumina lui Dumnezeu să radieze de la tine şi de la toate surorile tale monahii. Fie ca bucuria divină şi pacea să-ţi umple inima şi să trăieşti conştientă de prezenţa Sa măreaţă în toate clipele vieţii tale. Fie ca fluviul divin al neîntreruptei Sale amintiri să curgă fără încetare în tine...»

Acelaşi lucru se întâmpla oriunde mergea. Ea îi reco-manda pe prietenii săi, dădea o mână de ajutor şi apoi... se retrăgea, îndreptându-se către următoarea ei destinaţie! În felul acesta, lăsa mereu în urma sa un mic semn - ceva ca o adiere efemeră şi subtilă de primăvară... Acest lucru a continuat până la sfârşitul vieţii sale pământeşti.

La începutul lunii martie, a sosit o americancă recomandată de un prieten comun din India. Dorea să înveţe practica fizioterapiei de la Maica Gavrilia, apoi să meargă în India să îşi ofere serviciile bolnavilor de lepră. Când a sosit momentul pentru practica propriu-zisă, fratele Gerondissei, Alexandru Papayannis, a vorbit cu stareţul Heruvim de Mănăstirea Paraclet din Oropos, Attica, care era responsabil cu Azilul rus de

bătrâni, şi acesta le-a dat permisiunea să facă fizioterapie cu locuitorii vârstnici ai azilului. (Alexandru Papayannis ajutase cu transferul unei icoane foarte mari a Sfântului Serafim de Sarov de la Muntele Athos la paraclisul acestei instituţii, unde aceasta se află şi acum.)

Dintr-o scrisoare către Yehuda, din data de 18 martie 1967, aflăm: «Vă puteţi imagina bucuria mea de a fi aici şi de a-i trata pe aceşti oameni în vârstă. Îi ating - pentru că aceasta este practica fizioterapiei - glumesc şi râd cu ei şi observ cum feţele lor posomorâte se înveselesc. Ce păcat că nu-i decât ceva trecător! Dacă bucuria nu vine din lăuntru - adică de la Izvor - ea nu durează mult. De îndată ce plec, este ca şi cum nu aş fi împărtăşit niciodată cu ei bucuria Lui. Acum am înţeles cuvintele lui Hristos: „Bucuria Mea o dau vouă: nu cum dă lumea vă dau Eu..."»

În curând, a sosit prima invitaţie. Trebuia să însoţească o femeie bolnavă, Isabella Papageorgiou, la Londra, timp de 3 luni. În vremea aceea, a izbucnit războiul de 6 zile dintre Israel şi Egipt. Pe 12 iunie 1967, ea îi scria prietenului său, Yehuda: «Citeşte Isaia 41:10. Fie ca Dumnezeu să-i lumineze pe puternicii acestei lumi să nu comită vreo nedreptate...»

14. În Africa

În 1968, Maica Gavrilia se afla încă în frumoasa mănăstire «Noul Ierusalim». În acest timp, ea a tradus, pentru Părintele Antonios Romaios, articole în «Porefthentes»[23], o revistă lunară despre ortodocşii din Misiunile de dincolo de ocean. Într-o zi, el a întrebat-o dacă ar fi dispusă să meargă în Kenya, Africa. «Dacă poţi, adu-ţi şi un prieten. Avem nevoie de ajutor», a spus el.

După cum ne-a povestit, a mers acolo cu o doamnă care îşi pierduse de curând soţul, doamna Penelope Katsea care venise la Mănăstire pentru a aprinde o lumânare şi pentru a găsi mângâiere în durerea ei. Această doamnă a vorbit cu Maica Gavrilia, i-a dat adresa ei şi, câteva săptămâni mai târziu, în februarie... erau împreună la Nairobi! «Dansul îngerilor în plină acţiune», cum obişnuia fratele ei să spună în glumă, tachinând-o despre modul în care ea reuşea să-i antreneze şi pe alţii să lucreze pentru Dumnezeu!

Într-o scrisoare pe care i-a trimis-o lui Yehuda înainte de a pleca în Kenya, ea scria: «Nu m-am gândit niciodată la Africa. Dar mintea mea mică nu joacă niciun rol în planul Lui...»

Un om remarcabil cu viaţă sfântă, Părintele Chrysostomos Papasarantopoulos care a trecut la Domnul, deja activa acolo. De îndată ce a ajuns, Părintele i-a încredinţat secretariatul Misiunii. O altă

[23] (Gr.) «Du-te acum.»

sarcină care i-a fost atribuită era un program de consiliere pentru sănătate dedicat mamelor. În scurt timp, Maica Gavrila a adunat 35 de candidați din cartierele sărace ale orașului și satele învecinate pentru un program uimitor de rapid de predare pentru anafalbeți adulți. Programul, cunoscut sub numele de «Fiecare îl învață pe celălalt», a fost conceput de americanul Frank Laubach.

(În fotografia de grup îl putem vedea și pe Parintele Amfilohie Tsoukos, care astăzi se află în Tharri, Rhodos).

Informații cu privire la acest program au fost furnizate de către Dr. Saddler, un englez care tocmai venise din Tanzania. Dr. Saddler a invitat-o să participe la Congresul Internațional «AFROLIT», care urma să aibă loc la Nairobi, la acea vreme.

Pe 28 iunie 1968, ea îi scria prietenului și colaboratorului său, misionarul Hariklia Zissimou: «Voi participa la un Congres Internațional privind instruirea persoanelor analfabete. Există o metodă a unui american, Frank Laubach, care și-a cheltuit averea în acest scop. Folosind această metodă, în 3-4 săptămâni, adulții analfabeți învață să citească și să scrie în limba lor... Acum câteva zile, m-am dus la Ministerul Sănătății. Ei mi-au propus să vizitez Leprozeriile de stat pentru a le preda asistenților medicali și doctorilor metoda specială

cu care tratăm ulcerele. Dar aceasta numai după terminarea Congresului...»

Părintele Antonios Romaios împreună cu Părintele Paul, Părintele Amfilohie din Patmos și încă doi preoți vizitau permanent satele, catehizând și botezând oameni în râuri. Gheronda Hrisostom era neobosit... «Vino, Gerondissa. Ne-am făcut priveliște!»[24], obișnuia el să-i spună atunci când porneau la drum.

Hristos era în India... Hristos era și în Africa, Hristos, peste tot, omniprezent... Din notițele prietenei sale foarte vechi, Lili Sariyanni, aflăm:

«Cea mai reușită parte a corespondenței noastre a început atunci când ea a plecat în Africa. Eu îi tot spuneam că Hristos are o dimensiune africană... „Da", scria ea, „aici Hristos este african." Ea vorbea despre misiune, despre kenyenii care veneau la Ortodoxie și eram, ca și ea, atât de încântată și de fericită... Deoarece cu ea totul căpăta o altă dimensiune. Ea explica faptul că ura pe care mulți albi o simt nu era altceva decât teamă - teama că au luat ceva care nu era al lor... Ea a adăugat că Dumnezeu a binecuvântat Africa cu tot felul de bogății și acesta era motivul pentru care africanii aveau nevoie de atât de puține și erau mulțumiți așa... A fost foarte fericită în Africa - dar ea era fericită peste tot! Scria că ar trebui să merg acolo...

Desigur, era conștientă de nedreptățile care aveau loc, dar nu vorbea despre ele. Justifica toate lucrurile și credea că, dacă Dumnezeu a permis să se întâmple

[24] I Corinteni 4:9.

ceva, aşa trebuia să fie. Comportamentul unor oameni albi o mâhnea şi plângea pentru ei. Credea că aceştia ar trebui să scape de mentalitatea „coloniştilor" şi să vindece rănile cauzate de ea...

Fiica mea Christa, care atunci avea aproximativ 10 ani, auzise de aceste răni. Aşa că, atunci când Gavrilia s-a întors şi ne-am dus să o vedem, ea a întrebat-o: „Spune-mi, te rog, bunicuţă Gavrilia, nu-i aşa că noi, albii, i-am rănit destul pe africani? De ce ar trebui să le schimbăm religia?" Ea a răspuns: „Christa, dragă, nu iei în considerare viitorul? Aceşti oameni vor să uite, să uite, să uite şi să-şi vindece rănile... În afară de asta, nu noi îi chemăm - ei vin la noi?" „Crezi, bunicuţo, că vor suferi mai puţin cu ortodocşii?" „Da", a spus ea, „pentru că omul cu cât are mai multă lumină, cu atât este mai plin de Hristos..." „Bine atunci, dar în rugăciunile tale, te rog să trimiţi îngeri africanilor, ca să nu mai sufere..." Îmi amintesc că Gavrilia a fost profund mişcată de această conversaţie. A spus că este foarte important să fii sensibil la durerea umană şi să ai respect pentru libertatea fiecăruia. Ea ne-a învăţat că durerea este ceea ce face libertatea posibilă. Îmi amintesc că îmi scria despre botezuri în râurile din Kenya şi Tanzania - despre dorul şi speranţa care îi conducea pe africani la acest botez nou... Pentru ei, Ortodoxia era o înviere, o negare a trecutului lor. Am fost fericită, pentru că ştiam că, oriunde mergea, avea acea harismă a lui Dumnezeu care sparge lanţuri şi trezeşte oamenii... Apoi, într-o dimineaţă a sunat telefonul şi la celălalt capăt al firului era ea! Tocmai se

întorsese din Africa. Mi-a adus cel mai frumos cadou pe care Africa îl putea oferi: un crucifix negru din Tanzania. Era sculptat manual şi exprima atât durerea lumii întregi, cât şi victoria Vieţii. Hristos din Tanzania... din Africa... din locul unde ea a mers să „cânte un cântec" de speranţă şi iubire surorilor şi fraţiilor ei africani, să le spună cât de mult îi iubeşte Hristos pe copiii Săi africani...»

Mulţi prieteni şi cunoscuţi au venit să ajute în activitatea Misiunii. O prezenţă importantă printre aceştia a fost cea a Părintelui Lazăr Moor, ieromonahul ortodox de naţionalitate britanică, din Biserica Rusă, care a trăit şi a lucrat mulţi ani în India.

Pe 29 iunie 1968, ea scria: «A venit Părinte Lazăr. Ieri a ţinut o predică ce nu va fi uitată. Grecii care trăiesc aici l-au ascultat cu atenţie şi l-au invitat la casele lor. Sper că îl veţi cunoaşte dacă va veni în Grecia. Cred că voi reveni în scurtă vreme. Dumnezeu întotdeauna mă trimite undeva pentru un timp şi apoi mă duce în altă parte...»

Maica Gavrilia le-a cunoscut pe soţiile ambasadorilor grec şi indian şi a invitat-o pe cea de-a doua de multe ori la Biserica Sfinţilor Anargyroi[25] la Nairobi.

[25] (Gr.) Sfinţii *Fără de Arginţi*.

(În fotografie o vedem alături de Părintele Obadia din Uganda, Părintele Athanasios și cele două soții de ambasador.)

Ne-a spus că ambasadorul grec mergea des la Biserică și acest lucru i-a determinat pe mulți alți membri ai Comunității grecești din Nairobi să facă același lucru.

Necesitățile erau numeroase. O atingere aici, un zâmbet acolo, o lacrimă pentru asta, puțină consolare pentru cea-laltă. Încă o dată, «cele cinci limbi» ale Surorii-cu-acoperământ-alb vorbeau inimii - așa cum se întâmpla în India și pretutindeni...

Obișnuia să scrie că, în ciuda tuturor problemelor, pe fețele tuturor se afla un zâmbet, chiar și pe fețele copiilor cu burțile umflate și părul decolorat din pricina carenței de vitamine, chiar și pe fețele răvășite ale bătrânilor scofâlciți - acei Mzes din bunica Africa.

Oricine face misionarism știe ce înseamnă să vrei să oferi mai mult și să-ți lipsească mijloacele pentru aceasta. Dar mai mult decât atât, ce înseamnă să dai și în același timp să iei de la cel care aparent nu are nimic, să devii conștient de propria ta sărăcie și apoi să sângerezi în secret, în inima ta.

Africa, ca toate țările care au fost jefuite, are cea mai mare comoara - pe Hristos desculț și înfometat, pe care prădătorii L-au abandonat, pentru că ochii lor încețoșați nu L-au putut vedea...

15. Drumeția

Maica Gavrilia a plecat din Africa spre sfârșitul anului 1969. A revenit la Mănăstirea «Noul Ierusalim» și, în timp ce se afla acolo, a primit o scrisoare de la Gheronda Theodosios prin care o invita să vină să stea la Mănăstirea din Betania cât timp dorea. Ea spunea mereu «Da», dacă invitația includea tariful călătoriei. Gheronda nu i-a trimis nimic și astfel a așteptat ca Dumnezeu să-i arate calea. În câteva zile, Cecilia P., o prietenă din Scoția, a vizitat-o și i-a mărturisit că luase decizia de a deveni ortodoxă. Aceasta a spus: «Îmi doresc să devin ca tine: ortodoxă și călugăriță în Betania, cu condiția să vii și tu și să rămâi cu mine o vreme...»

Cecilia s-a oferit să-i plătească Maicii costul biletului și, în ianuarie 1970, plecau împreună în Israel - la Mănăstirea din Betania. Maica Gavrilia a rămas acolo timp de un an cu prietena ei, care în cele din urmă a fost călugăriță, primind numele Xenia. Apoi, în 1971, a plecat la Londra, unde era internat «fratele» ei, Baba Amte.

În anul următor, 1972, l-a întâlnit pe Prea Sfințitul Eirenaios (Episcopul din Kissamos și Selino, Creta) și a fost foarte impresionată de munca sa. Câteva zile mai târziu, Maica Gavrilia a plecat în Statele Unite ale Americii. Ea ne-a spus că, în orice loc se ducea, orice parohie vizita, întreba de Asociația Cretană și vorbea cu entuziasm despre munca episcopului lor. Sentimentele

sale erau împărtăşite, se făceau colecte şi Creta era copleşită cu donaţii!

Atunci când, după o vreme, s-a întors în Grecia, Prea Sfinţitul Eirenaios a invitat-o în vizită. Maica s-a dus, iar el i-a cerut să-l însoţească în Germania, unde urma să ia în primire îndatoririle pastorale pentru imigranţii greci ortodocşi. Ea a spus «Da», desigur... Au plecat la Bonn, cu avionul, pe data de 2 februarie. La Bonn, a rămas timp de câteva luni în Lennestrasse nr. 15.

Dintr-o scrisoare către Baba Amte, din data de 28 mai 1972, aflăm: «Pacea şi bucuria lui Hristos să fie cu voi! Îţi vine să crezi că scrisoarea lui Prakash, pe care mi-a trimis-o toamna anului trecut la Ierusalim, a ajuns la mine abia acum două săptămâni? M-a urmat în Grecia, iar de acolo în America, apoi iarăşi în Grecia şi în Germania, unde am rămas aproape două luni. Acum sunt din nou in Atena cu fratele meu, care a fost spitalizat. Am fost în Germania cu un om minunat al lui Dumnezeu, din insula Creta, care este acum Arhiepiscop la Bonn. Ca şi tine, Baba, el crede că nu este suficient să fim mândri de locul în care ne-am născut, ci trebuie, de asemenea, să facem cinste acestui loc... Aşa că el a făcut minuni: şcoli de pregătire tehnică, cămine pentru bătrâni, şcoli pentru surdo-muţi... toate din donaţii. În fiecare zi, el oferă produse alimentare pentru 1200 de persoane!»

Maica Gavrilia nu ne-a povestit multe lucruri despre ceea ce a făcut în Germania, căci, ca de obicei, a redus meritele muncii sale din modestie. În orice caz, ştim că

ea îi primea pe cei care aveau probleme şi doreau să-l întâlnească pe Arhiepiscop şi că îi vizita destul de des pe grecii bolnavi din spitale.

În vremea aceea, existau foarte puţine biserici ortodoxe în Germania. Liturghia se slujea în locaşurile de cult cedate de alte confesiuni creştine. Maica a călătorit împreună cu Arhiepiscopul, cu trenul, în diferite oraşe în care trăiau şi munceau imigranţii greci. Ducând cu sine o valiză mică cu vasele sfinte şi veşmintele, el îi spunea: «Să mergem, Gerondissa! Marea Biserică a lui Hristos porneşte la drum!»

Pe 21 mai, a primit o telegramă care o informa că fratele şi sora ei erau amândoi internaţi în spital. Fratele ei i-a trimis biletul de călătorie şi Maica a plecat imediat la Atena. Pe 17 iunie 1972, îi scria lui Yehuda, în detaliu: «Misterioase sunt căile Domnului... cum mi-a întrerupt şederea în Germania. Cu toate acestea, în ultima vreme, avusesem sentimentul că „a expirat timpul". Imaginează-ţi că, fără nici un motiv, am început să împachetez valiza mea mică. Mi-am trimis chiar rasa la curăţătorie. Îmi părea foarte rău că trebuie să plec, asemenea şi Prea Sfinţitului. Dar au sosit alte persoane care să-l ajute cu trei zile înainte a primi telegrama fratelui meu!»

În curând, a sosit o nouă invitaţie din India – din nou de la Stanley Jones. Ea a răspuns: «Da». În câteva zile, a primit vestea proastă. Stanley Jones s-a îmbolnăvit subit şi a fost internat la Spitalul Misionar Barrenly. A murit pe 30 ianuarie 1973.

Cea mai mare parte a anului 1973 a petrecut-o în Atena. În această perioadă, ea a îngrijit, a vizitat sau a însoțit persoane bolnave. «Mulți prieteni și străini sunt bolnavi la pat și în spitale. Ei mă cheamă și mă duc să stau cu ei. Asta este tot ce fac, afară de orele de rugăciune de mulțumire. Părintele Lazăr este la spitalul Crucii Roșii, cu o severă sângerare nazală...»

Deja oamenii știau... Toată lumea venea pentru a cere ajutor și asistență: tineri și bătrâni, bogați și săraci, bolnavi trupește sau bolnavi psihic. Prietena ei franceză, Madeleine Bachon, scria despre această cerere de ajutor: «Toți cei care aveau probleme de sănătate o căutau. Îi cereau să-i însoțească în străinătate: în Anglia, Elveția, Statele Unite ale Americii. De multe ori s-a întâmplat să i se ceară să meargă în diferite țări, în același timp! Atunci, se ruga îngerilor să îi ofere o soluție. Și soluția venea! Apărea un alt caz, mult mai grav...»

Anul 1974 a sosit... După ce a ieșit din spitalul în care vizitase un bolnav, Maica Gavrila a alunecat pe trotuarul noroios și și-a rupt glezna dreaptă. Ea i-a scris lui Yehuda, descriind această experiență: «A trecut o mașină. Am cerut să mă ducă acasă, dar omul a spus că merge în direcția opusă. I-am chemat pe îngeri - cum de uitasem să fac aceasta mai devreme? A trecut un camion cu un șofer (înger) și logodnica lui (un alt înger).

Ei m-au dus acasă, m-au pus în pat, mi-au dat numărul lor de telefon și au plecat. O oră mai târziu, fratele și sora mea (acum în vârstă de 84 și 85 de ani) m-au găsit în pat, liniștită, ca să nu-i sperii. Îți scriu dintr-o casă de recuperare. Nu mă gândesc la nimic, simt căldura iubirii lui Dumnezeu atât de intens! Nu-mi doresc nimic, mă simt doar recunoscătoare. Acum există atât de multe „probleme" și oamenii de iubit și consolat. Camera unde mă aflu aici a devenit precum vechiul meu salon de terapie. Întâlnesc persoane, una după alta, vorbim despre suferințele lor, despre ceea ce se află în inimile lor. Domnul să-i binecuvânteze pe toți.»

Discursul ei despre mărturia de credință în Hristos a fost ținut în această perioadă (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre mărturia de credință»*).

La sfârșitul lunii iulie 1974, a mers la Calamata, la o mica mănăstire din secolul al XIII-lea (în apropiere de site-ul Velanidies), care a fost restaurată de către două prietene, ambele mirence. Ea a rămas acolo până la începutul lunii octombrie și a descris-o ca pe o «oază în vremurile noastre.»

Acesta a fost anul tragediei cipriote... Pe 8 septembrie 1974, ea îi scria vechiul ei prieten, Hariklia Zissimou, misio-nar: «Astăzi, de sărbătoarea Preasfintei Fecioare, mă rog ca Dumnezeu să dea lumina Lui liderilor de pe pământ care lucrează pentru puterile întunericului și distrugerea omenirii. După tristele evenimente, am avut câteva întâlniri impresionante cu Părintele Lazăr și în fiecare luni la 07:45 dimineața vom face paraclisul Maicii Domnului pentru Cipru, în

bisericuța Tuturor Sfinților cu Părintele Elias Mastroyannopoulos. Te rog să le spui tuturor celor care nu pot participa să se roage împreună cu noi în același timp! Sâmbată, doamna M. Patera, Părinte Lazăr, sora Xenia și cu mine ne-am dus la Sf. Ioan Vânătorul[26], la Sf. Ioan din Kareas și la *Hosios* Patapie din Loutraki[27]. Într-o altă binecuvântată zi ne-am dus la Halkida. De aici, Părintele George Kapsanis, împreună cu doisprezece novici, au pornit spre Mănăstirea Sf. Grigorie, în Muntele Athos.»

În 1975, ea a revizitat Ierusalimul și Betania. În timp ce se afla acolo, în rugăciunile sale, s-a gândit adesea la Mănăstirea Sf. Ecaterina de pe Muntele Sinai. Odată, în timpul rugăciunii, a văzut Mânăstirea foarte clar, ca și cum ar fi vizionat un film, deși nu mai fusese niciodată acolo...

În anul următor, de Paști, a mers într-un pelerinaj la Mănăstirea Sf. Ecaterina... O aștepta o mare surpriză. Gheronda Sofronie a salutat-o ca și cum o cunoștea deja, deși nu se mai întâlniseră niciodată! El a vorbit și a menționat detalii de la întâlnirea lor care avusese loc... cu un an în urmă; detalii despre conversațiile lor și alte

[26] Construită în secolul al XII-lea pe pantele nordice ale Muntelui Hymettus în apropiere de satul Agia Paraskevi, biserica Sf. Ioan Vânătorul a fost asociată în timpul primelor decenii ale secolului al XX-lea cu Sfântul Părinte Nicolae Planas. După adormirea Sfântului Nicolae, s-a constuit o biserică nouă, mai mare, a Sfântului Ioan Vânătorul, iar această veche bisericuță din suburbiile Atenei a fost conservată. (N. tr.)

[27] Toate cele trei mănăstiri se află în sau lângă Attica.

asemenea lucruri. La final, el a întrebat-o: «Gerondissa, cum ai venit atunci? Cu autocarul?»

Ea venise, de fapt, «în duh», nu cu autocarul...

Când a spus că aceasta a fost prima sa vizită la mănăstire, Părintele Sofronie a înțeles. De la acea întâlnire și până în ziua morții sale, la Spitalul «Evangelismos» din Atena în 1986, cei doi au împărtășit o relație duhovnicească foarte profundă.

Pe 28 noiembrie 1976, Maica Gavrila a însoțit două maici bolnave - Sora Markella și Sora Paulina - în Elveția. Le întâlnise la Casa de recuperare «Marta și Maria» în Noul Herakleion, în timp ce își trata glezna fracturată. Oriunde se ducea, întâlnea oameni care ajungeau să fie punctul de plecare pentru următoarele sale experiențe.

Cu ajutorul «îngerilor săi», reușea să obțină bilete gratuite de la linia aeriană Olympic Airways. După o furtu-nă grozavă în timp zborului deasupra Alpilor, a ajuns la destinație... prin Amsterdam! «Având credință și vorbind limbi străine, reușești orice», obișnuia să spună.

Una dintre maici a fost internată la Davos, cealaltă în Basel. În ziua de Crăciun i-a scris lui Yehuda: «Am rămas în casa de oaspeți a spitalului, la etajul 8 al unui imobil nou, cu o priveliște frumoasă: cerul, munți, câmpii! Minunat! Stau cu pacienta mea doar între 10-12 dimineața și între 17-19. Restul timpului, rugăciune, singurătate, doxologie și fericire deplină. Numele orașului, Basel, adică *Basileia* în limba greacă, care se tâlcuiește Împărăție. Căci, într-adevăr, am simțit

Venirea Împărăției în inima mea. Acest Crăciun are o semnificație deosebită pentru maturitatea mea interioară...»

De-a lungul anului 1977, ea a continuat să însoțească oameni care aveau nevoie de tratament în Anglia sau Elveția. Între aceste călătorii, a petrecut puțin timp cu fratele și sora ei și a rămas din nou, o vreme, la Mănăstirea «Noul Ierusalim». Își făcea cunoștinte noi tot timpul și îi punea pe acești oameni în contact unul cu altul. Dumnezeu a continuat să facă minuni... «Nu spuneam niciodată NU. M-am dus acolo unde mă chema nevoia aproapelui meu», i-a spus ea Părintelui Elias Mastroyannopoulos, «și pretutindeni am fost călăuzită de mâna lui Dumnezeu. Nu eu eram cea care mergea: îngerii mă duceau acolo. Am avut întotdeauna încredințarea în Dumnezeu și am crezut în porunca Sfintei Scripturi: „Nu vă puneți încrederea în om..."»

Anul 1978 a găsit-o în Atena. Locuia pe strada Patission 259, cu Maria, o invalidă țintuită la pat, care suferea de scleroză în plăci.

În luna iulie, a mers la Schitul Aghia Skepi, pe insula Aegina. Zece ani mai târziu, în 1989, urma să meargă din nou la această mănăstire și să rămână acolo un an întreg...

În septembrie 1978, a călătorit la Viena. În cele câteva săptămâni pe care le-a petrecut acolo a avut loc un incident minunat. Mergând cu o ruda de-a ei să cumpere pâine de la brutărie, acesta a spus:

– Nu pot să înțeleg... Cum este posibil să trăiești fără niciun ban?

– Trăiesc, a răspuns ea, așa cum o fac numeroasele păsări ale cerului. Dumnezeu și-a asumat răspunderea de a mă hrăni.

– Ei, fii serioasă! a venit răspunsul neîncrezător. Așteaptă-mă aici până voi lua pâine, apoi vom relua discuția.

Când ruda ei a ieșit din brutărie, a văzut-o pe Maica Gavrila ținând o bancnotă în mână!

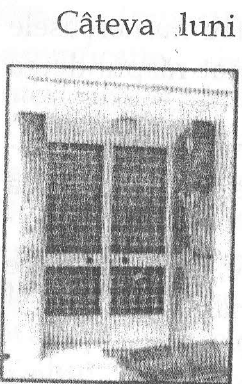
– De unde ai luat-o? Cine ți-a dat-o?

– Ei bine, a răspuns ea râzand, în timp ce te așteptam, s-a oprit un domn, m-a salutat politicos, mi-a dat aceasta bancnotă și a plecat. Asta se întâmplă tot timpul. Ai înțeles acum? Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să înțelegi!

De la Atena, din casa Mariei, invalida cu care locuia, a plecat la Faran, în deșertul Sinai, pe data de 5 decembrie 1978. Arhiepiscopul Damianos din Sinai o invitase să devină egumenă a mănăstirii de maici care se întemeia în Faran (*foto*). Ea a spus «Da», însă urma să meargă acolo doar temporar... Avea deja de 80 ani! Șederea sa în Faran este menționată pe o casetă pe care a fost înregistrată o parte dintr-o conversație semnificativă avută cu Maica Ecaterina (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre* Sfinții Îngeri»).

Câteva luni mai târziu, în martie 1979, Maica Gavrilia s-a întors la Atena. După o întâlnire binecuvântată cu Părintele Agathangelos, i s-a oferit o locuinţă în strada Medias - «Casa Îngerilor», cum am numit-o - care avea să devină un punct de reper în viaţa majorităţii dintre noi care au ajuns să o cunoască...

După toate aceste călătorii, în anul 1979, Maicii Gavrilia i s-a oferit găzduire temporară de către o doamnă pe care o cunoştea. Dar, aşa cum obişnuia să spună, ospitalitatea nu implică permanenţa... În acea perioadă, «îngerii ei» au decis să-i ofere o casă (vedeţi *Maică, daţi-ne un cuvânt... «Despre apartamentul din Medias»*). În modul în care lucrurile se întâmplă cu adevărat, prin minunile care vădesc «lucrarea» lui Dumnezeu, i-a fost oferit spre utilizare un apartament care aparţinea Părintelui Agathangelos Michaelidis şi care fusese folosit anterior ca reşedinţă a unei Frăţii de teologi.

«Influenţa ei benefică», scria Canon E. Every la vremea aceea, «devenise treptat cunoscută într-un cerc din ce în ce mai larg în Atena şi dincolo de graniţele oraşului. Ea avea prieteni fideli în Marea Britanie, America şi în multe alte locuri. Numeroşi tineri, atât bărbaţi cât şi femei, o căutau şi rămâneau discipolii ei devotaţi. Activitatea ei pastorală individuală şi «independentă» era considerată neobişnuită de către standardele monastice ortodoxe - de obicei, călugării şi

călugăriţele stau cuminţi în mănăstirile lor. Dar ea a rămas ferm credincioasă convingerii sale... că îi fusese hărăzit să combine viaţa monahală, respectând tradiţia ortodoxă, cu munca ei în lume, aşa cum primise binecuvântare pentru acest lucru de la marele Părinte Amfilohie, ctitorul Mănăstirii de Maici Evangelismos (Buna Vestire) din Patmos... Era departe de a a fi o simplă asistentă socială...»

Unul dintre fiii ei duhovniceşti îşi aminteşte...

«*De vei vedea înţelept, intră la el şi pragurile uşilor lui să le roadă piciorul tău.*» (Înţelepciunea lui Isus Sirah 6:37)

«După Cinema Radio City faceţi la dreapta pe strada Parou, traversaţi strada Drossopoulou şi mergeţi din nou la dreapta, pe strada Medias. La numărul 7, trageţi de clopoţelul cu indicaţia: Frăţia Teologilor „Harul".»

Nici măcar o clipă nu m-am gândit că voi întâlni o călu-găriţă! Călugării şi călugăriţele nu se numărau printre obişnuiţii mei... Impresia pe care o avusesem până atunci despre ei, din ziare şi televiziune, era mai degrabă negativă. Poate că era un pic prea negativă. În orice caz, când vorbisem la telefon cu trei zile în urmă, vocea ei părea foarte caldă şi liniştitoare. Era joi după-amiază şi tocmai ieşisem din biroul unde lucram. Am

sunat la uşă la intrarea principală a clădirii şi aşteptam, cu o năzuinţă stranie în inimă.

În acel moment, fără să ştiu, «noutatea» evanghelică intra în viaţa mea.

Tocmai atunci, a ieşit pe casa scării în care nu mai era nimeni - să apese butonul pentru deschiderea uşii de la intrarea principală - o siluetă uşor aplecată şi fragilă, mergând cu paşi mici... Doamne! Era cea mai luminoasă creatură pe care o văzusem vreodata!

-Da?... întrebă ea şovăitor.

I-am răspuns:

- Buna ziua... Sunt D. V-am sunat duminică de la casa Stamatis.

Cum ar fi putut să-şi dea seama cine era la uşa ei, cu vederea ei neclară, în timp ce eu stăteam în întuneric, în costumul meu ciudat?

Cu toate acestea, oricine ai fi fost, ea ar fi deschis oricum uşa... şi tu, fără să-ţi dai seama, intrai «gratuit» în «Casa îngerilor» şi în inima ei. De îndată, fără alte formalităţi, clauze, proceduri sau condiţii prealabile...

Ea îşi deschidea pur şi simplu braţele şi, ca şi cum v-aţi fi despărţit cu câteva zile în urmă, te întâmina cu un călduros «Bine ai venit! Bine ai venit!». Aceasta a fost prima surpriză a iubirii sale.

Te făcea să te simţi în largul tău din primul moment, ca şi cum te-ar fi aşteptat în secret sau te-ar fi cunoscut de demult. În plus, cum obişnuia să spună, nimeni nu era străin. Toată lumea era o cunoştinţă şi un prieten...

De cum păşeai înăuntru, respirai un aer atât de uşor încât nu putea fi cel din Atena. Instantaneu, era ca şi

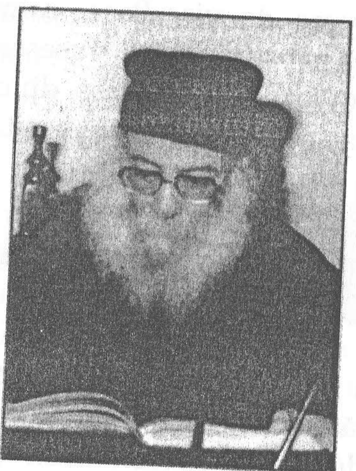
cum ceva te ridica într-o lume de vis. Pace, calm, linişte... sentimente care până atunci îţi fuseseră necunoscute. Aerul era parfumat, cu un miros dulce care te făcea să te întrebi ce era acest loc în care ai sosit...

Ei bine, tocmai sosise în Casa îngerilor şi a păcii. Cineva găsise pacea şi o răspândea în jur cu mâna deschisă. Sfântul Serafim de Sarov spune: «Găseşte pacea şi mii de oameni din jurul tău se vor mântui.»

În inima ta şi pretutindeni în jur, aceste cuvinte: «Iată, noi le facem pe toate.» Aveai impresia că totul acolo era binecuvântat şi cumva sfânt: scaunele desperecheate, mesele împrumutate, pereţii cu zugrăveala cojită, radiatoarele ruginite, chiar şi strada care părea să curgă în apartamentul de la parter!

Totul era absorbit de către inima ta cu aviditate, cu dragoste. Te întrebai: «Cum este posibil ca totul să pară per-fect, ideal?» Oare un nor invizibil să fi învăluit şi armonizat totul? Dar ce ştiai tu pe atunci despre astfel de lucruri? Sau mai degrabă, ştiai ceva, cât de puţin? Tu tocmai sosisei din micul «Oraş-eu» în luminosul «Oraş-tu», şi pentru moment, te simţeai cu adevărat confuz... Dacă ea, cea mai călduroasă gazdă pe care ai întâlnit-o vreodată, nu ar fi fost acolo să te întâmpine, ai fi fost, într-adevăr, foarte confuz.

«Casa îngerilor» – așa cum l-am numit – era un apartament vechi, pe care un părinte în vârstă, cu viață sfântă, Gheronda Agathangelos Michaelidis care a trecut la Domnul («Îngerul bun», cum îl numea ea atunci când vorbea despre el, *foto*), i l-a dat spre folosință. Fusese folosit ca locuință pentru studenți la Teologie din provincie. După mulți ani de utilizare, a rămas vacant și, într-o zi, Părintele Agathangelos i-a dat cheile, dorind ca ea să îl transforme într-o mică oază pentru cei care Îl căutau pe Hristos.

Dorința lui s-a împlinit. Din 1978 până în 1989, apar-tamentul din strada Medias a devenit pentru multe sute de oameni casa unde mergeau pentru a regăsi speranța pier-dută, soluția la care nu s-au gândit, iubirea pe care o căutau, pacea de care aveau nevoie, viața după care tânjeau, sfatul, alinarea, vindecarea trupului și a sufletului; călăuzirea, răspunsul la căutările lor spirituale; uneori găzduire și, cu siguranță, mulți prieteni noi în Hristos.

Mai presus de toate, aveai o vedere de aproape a unui «om al lui Dumnezeu». Vedeai pe cineva care L-a urmat și L-a iubit pe Domnul la fiecare pas al vieții sale, în toți și toate câte îi trimisese El în cale... Acesta a

fost, probabil, motivul pentru care cei care au cunoscut-o pe Maica Gavrilia au simțit chemarea Lui. Era ca și cum întreaga ei existență a devenit o oglindă binecuvântată care reflecta în adâncul inimii noastre raze din Lumina Lui – o lumină care ne dădea căldură și pace și făcea ca fiecare dintre noi să se simtă cumva o persoană mai bună, mai curată, mai luminoasă... Când ne aflam aproape de Gerondissa noastră, nu am aveam nelămuriri, probleme sau anxietăți. În mod misterios, acestea rămâneau afară din apartament, pe trotuar... Timpul se oprea și nu mai conta. Nu existau distrageri sau interferențe. Pe pământ, nu exista decât «Dumnezeu și cu mine», «Iubirea și cu mine»... Pentru că ea avea acest dar divin de a deveni transparentă, ca o fereastră de cristal străvezie care te face să uiți că privești prin ea. Poate că la aceasta se referea atunci când rostea zâmbind discret mărturisirea ei favorită: «Căci eu nu exist.» Pentru că ea cucerise într-adevăr, acest vârf ascetic greu de ajuns.

Pacea cerească umplea casa în orice moment și te liniștea, risipind puțin întunericul din jurul tău... Ți-ai fi dorit ca timpul să nu-și reia cursul, pentru că aici găseai o lumină strălucitoare și arzătoare căci... «voi ați voit să vă veseliți o clipă în lumina Lui.» (Ioan 5:35).

Pentru toate acestea, ce mai puteai face după ce plecai din Casa îngerilor? Ce altceva să faci... Decât să te rogi, să-L lauzi pe Dumnezeu și să-I mulțumești?

«Și miluiești pe toți, că toate le poți, și treci cu vederea greșelile oamenilor, ca să se pocăiască.» (Înțelepciunea lui Solomon 11:23) Ieșind din Casa

îngerilor îți doreai ca Dumnezeu să-ți dăruiască virtutea care îți lipsea și să șteargă toate păcatele din îmbrăcămintea sufletului tău. Căci acum, după ce văzusei Omul, erai cuprins de ardoare să recapeți majuscula «O» pe care o pierdusei pe drum... Te simțeai dintr-o dată «ca cel ce a aflat comoară mare» (Ps. 118:162).

Gândul următor era pentru prietenii care nu o cunoscuseră pe Maica Gavrilia, care nu știau că există această Casă a îngerilor! Așa că începeai să vorbești despre asta, să le spui și altora. Pentru că... «cei ce Te iubesc să fie ca soarele când răsare în toată strălucirea lui.» (Judecători 5:31) Cum ai fi putut să taci atunci? Nu aveai dreptul în aceste vremuri de sărăcie și, în special, în acest oraș! Îmi amintesc că ne spunea că dragostea se arată în a-ți împărți prietenii cu alții și a face să se cunoscă unii cu ceilalți; și vai de tine dacă nu făceai asta, pentru că «nu se știe niciodată care sunt căile lui Dumnezeu...» O prietenă englezoaică ortodoxă, Paula Eeman, o numea «prezentatoarea»...

Așadar, mergeai și anunțai: «Am găsit o Gerondissa! Am găsit o stareță!»

Adevăratul stareț este, în acest sens, o figură profetică, nu un funcționar instituțional. Deși cel mai frecvent este un ieromonah, el poate fi, de asemenea, un preot de mir căsătorit, sau, pur și simplu, un călugăr sau o călugăriță, chiar și o persoană laică ce trăiește în lume, după cum subliniază Episcopul din Diocleia, Kallistos Ware.

Surpriza era și mai mare pentru că ea era... femeie. Pentru că erai obișnuit altfel, auzisei că lucrurile nu stau așa. Cu toate acestea, acum vedeai că nu mai este nici bărbat, nici femeie (Galateni 3:28) și te simțeai de două ori mai bucuros din pricina creației «foarte bune». La urma urmei, ai auzit vreodată pe cineva spunând că mai există vreo Amma[28] în vremurile noastre? În special în Atena anului 1984?

Și totuși! În Casa îngerilor mulți veneau și găseau odihnă. Bărbați și femei, oameni de toate vârstele - de la copii mici la bătrâni de nouăzeci de ani; persoane din toate categoriile sociale; greci din toate părțile țării, din toate cartierele și suburbiile Atenei; străini din Statele Unite ale Americii și din multe țări ale Europei. Printre amatorii Casei îngerilor se numărau oameni de știinta și artiști. Puteai vedea episcopi și preoți; călugări și călugărițe, credincioși și necredincioși, oameni care fuseseră amăgiți într-o măsură mai mare sau mai mică. Întâlneai tot felul de «căutători» dezamăgiți - de la urmașii lui Sai Baba, la adepții Yoga, de la francmasoni care renunțaseră la loje, la astrologi care se întorseseră din «călătoria» lor; de la ghicitori la instructori de karate... Nimeni nu era exclus. Rareori, cei care nu reușeau să înțeleagă valoarea prezenței lor la astfel de întâlniri se simțeau stânjeniți și, probabil, oarecum nesiguri - întocmai ca fratele mai mare al Fiului risipitor...

---

[28] Maică duhovnicească.

Ce efect copleşitor a avut ea asupra noastră, a tuturor - oile pierdute... Cât de distructiv pentru jumătăţile noastre de adevăr era fiecare întâlnire cu ea...

Când intrai în Casa îngerilor era ca şi cum ai fi păşit într-o Biserică din casă (Romani 16:5), cum scria Episcopul Eirenaios de Kissamo şi Selino într-una din scrisorile sale adresate Maicii Gavrila. Te simţeai ca şi cum te-ai fi întors într-un secol timpuriu, într-o catacombă binecuvântată...

Adunările noastre, mici sau mari, erau întotdeauna pline de viaţă. Experienţa a fost fără precedent şi unică! Mulţumesc lui Dumnezeu, Casa îngerilor nu a avut - şi cum ar fi putut să aibă în prezenţa ei? - vreo asemănare cu toate acele «ghetouri» «importate», rigide, cu actele lor de discriminare (de toate felurile), şi nici cu acele cercuri exclusiviste, cu stagnarea lor latentă... Ne adunam toţi în jurul lui Hristos, Care se afla în mijloc, viu. Eram cu toţii fraţi şi surori - aşa ne numea ea. Şi Îl lăudam pe Domnul pentru acest paradis însorit în fumul şi ceaţa vremurilor noastre.

Toate suferinţele umane se aflau acolo: divorţuri, boli fizice şi mentale, SIDA, droguri; vieţi care fuseseră date peste cap prin diverse culte şi practici «exotice»; oameni care erau asupriţi, uitaţi; oameni îndoliaţi, care nu-şi puteau găsi mângâierea; discipoli dezamăgiţi de «îndrumători» vicleni sau «elevi» care îşi reveneau din toropeală - oameni din diferite «grupuri», «societăţi», «profesori» şi alţi asemenea «căutători» de adevăruri false - toţi în procesul unei recuperări incredibile...

Când venea timpul ca ultimul vizitator să plece, ea închidea uşa şi Îi mulţumea lui Dumnezeu, spunând «Slavă Ţie, Celui Ce ne-ai arătat Lumina», cu vocea aceea de neuitat, tremurând de emoţie...

Niciodată nu mai întâlnisem şi cunoscusem atât de mulţi oameni! Ne întrebam: cum aveau cu toţii loc într-o singură inimă? Într-o singură rugăciune? Ce era ciudat şi cu adevărat extraordinar era modul în care dragostea şi grija ei ne putea acoperi pe toţi într-o măsură atât de mare. Fără excepţie, cu toţii simţeam cu certitudine că aveam un loc special în inima ei mare. Având în vedere faptul că în această casă a trăit doar a zecea parte din viaţa ei, ne putem imagina, probabil, cât de multă şi ce aleasă iubire a dăruit şi a primit Maica Gavrilia în cei 94 de ani pe care i-a trăit pe acest Pământ...

Dacă nu era o zi de mers la slujbă, nimeni nu putea vizita Casa îngerilor înainte de prânz. De noaptea târziu, după plecarea ultimului vizitator, de obicei neaşteptat, până a doua zi la prânz, Gerondissa noastră se retrăgea în isihia ei iubită.

Maica Gavrilia a fost o isihastă pentru că Dumnezeu i-a dat darul de a experimenta această stare de linişte interioară, chiar şi în condiţiile cele mai nepotrivite şi nefavorabile. Casa îngerilor era un apartament la parter şi prin ferestrele sale intrau toate zgomotele oraşului agitat, inclusiv vaporii de benzină şi vuietul asurzitor al

țevilor de eșapament perforate. (Într-adevăr, au fost momente când nu puteam auzi ce spunea!)

Noaptea, erau doar «Dumnezeu și cu ea pe pământ». Toți cei pe care îi luase în inima sa în timpul zilei, îi așeza, după cum obișnuia să spună, la picioarele lui Hristos. Îi iubea, dar acum, sosise ora inimii, ora tăcerii...

După cum ne spunea, cea mai mare rugaciune pe care o poți face pentru cineva este să spui Domnului cu sinceritate: «Eu iubesc această persoană, facă-se voia Ta în viața lui sau a ei...»

În ceea ce ne privea, nu mai întâlnisem niciodată pe ci-neva care era în același timp o ascetă, isihastă și misionară... Nu voi uita niciodată cum umbla pe străzi, în toiul iernii, purtând *zostikon*-ul[29] ei de bumbac uzat, decolorat, fără ni-mic de lână, și binecuvântatele ei sandale pe care le încălța pretutindeni, care fuseseră de multe ori reparate, în timp ce eu, având mai puțin de jumătate din vârsta ei, eram îmbră-cată călduros; sau cât de puțin mânca și cu câtă strictețe ținea zilele de post; sau, iarăși, cum făcea privegheri de toată noaptea (de câte ori nu i-am văzut patul neatins în toți acești ani!). Ea își putea controla reacțiile fizice, răbda durerea și îndura suferințele într-un mod uimitor. Chila ei era înghe-țată în timpul iernii, cu caloriferele tot timpul defecte. În timpul verii, căldura înăbușitoare și smogul care pe noi ne făceau să ne simțim epuizați nu aveau nicun efect asupra ei, ba s-ar putea spune chiar că o

[29] (Gr.) Haină monahală.

reîmprospătau! Când o între-ba cineva cum suportă smogul sau căldura, ea râdea și spunea că «aripile îngerilor sunt cele mai eficiente aparate de aer condiționat»! Odată, a spus că, «pentru o persoană a lui Dumnezeu este cu totul nepotrivit chiar și să menționezi lucruri despre trup sau vreme.» După aceea, nimeni nu a îndrăznit să mai ridice astfel de probleme!

Așa cum spunea cu un zâmbet, ea pur și simplu «nu exista»... Pentru ea, cuvântul Sfântului Nil din Sinai devenise un mod de viață (vedeți *Maică, dați-ne un cuvânt... «Despre lepădarea de sine»*). Cu astfel de ușurință și simplitate trăia zi cu zi, printre noi, această mare virtute ascetică *Necrosis* (moartea pentru lume)... Poate că din această pricină nu ne simțeam «zdrobiți» lângă ea, în ciuda imaturității noastre totale.

După-amiaza era dedicată activităților misionare – se îngrijea de corespondența ei voluminoasă și vizita bolnavii. Întâlnirile care fuseseră programate cu câteva zile în urmă de către cei care îi căutau sfatul începeau la ora 17. Consilierea prin telefon urma la ora 19 și dura adeseori după ora 21, căci aproape nimeni nu îi respecta programul – de fapt, ea însăși permitea acest lucru.

Una dintre modalitățile prin care îi slujea pe oameni era să le asculte necazurile. Adeseori spunea că, în zilele noastre, nu mai știm să-i ascultăm pe ceilalți, pentru că, de obicei, preferăm să ne ascultăm pe noi înșine, să fim atenți la propriile noastre cuvinte, chiar și după ce punem o întrebare!

Tot aşa cum cele trei Persoane divine trăiesc în şi pentru Cealaltă, aşa şi omul - fiind făcut după chipul treimic - devine o persoană reală atunci când vede lumea prin ochii altora, atunci când îşi asumă bucuriile şi durerile altora, ne spune Episcopul de Diocleia, Kallistos Ware.

Fiii duhovniceşti nu îi lăsau Maicii Gavrilia mult timp liber, nici măcar pentru masă! Întotdeauna mânca rece terciul de ovăz pregătit pentru cină... Întotdeauna, «cei care veneau şi plecau erau mulţi şi nu exista timp, nici măcar pentru mâncare...» Odată, după una sau mai multe zile pline de vizitatori, m-am aşezat pe un scaun spunând «Oh! Am obosit!». Am văzut pe faţa ei acea expresie caracteristică, care însemna că ceva nu era în neregulă. Am întrebat-o şi, cu o privire foarte gravă, mi-a răspus cu un suspin: «Ce păcat, copilul meu, că încă nu ai învăţat să iubeşti. Cine iubeşte cu adevărat nu se simte obosit...» Atunci nu mai aveai nimic de făcut decât să îţi pleci capul şi să-i ceri stareţei tale să se roage pentru tine, de vreme ce «oricine va face şi va învăţa» are tot dreptul.

Când am intrat în Casa îngerilor pentru prima dată, în acea după-amiază binecuvântată din martie 1984, Maica Gavrilia avea deja 86 de ani, deşi modul în care se mişca, atât de uşor şi liniştit, cu siguranţă nu îi trăda vârsta. Mai întâi le oferea vizitatorilor o trataţie: o oranjadă şi un mic desert sau, în vremuri mai îmbelşugate, o bucată de tort de casă adusă de vreun prieten.

Abia după trei ani încheiaţi mi-a permis să mă apropii de chiuveta de la bucatarie, pentru că - spunea ea - eu nu ştiam să spăl vasele! Şi astfel, ea făcea totul singură. Îmi amintesc că odată aştepta vizita unei fetiţe. Când a sunat la uşă, Maica Gavrila nu m-a lăsat să deschid. De asemenea, atunci când fetiţa a plecat, a condus-o singură la uşă. Când am întrebat-o de ce făcea acest lucru, ea a răspuns:

- Cum aş putea să nu mă ridic în picioare de dragul celui făcut «după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu », copilul meu?

Desigur, am fost redusă la tăcere, pentru că niciodată nu mai întâlnisem o persoană cu o asemenea smerenie, cu o astfel de conştientizare a prezenţei Domnului, chiar şi într-o fetiţă de 10 ani... (Cititorul poate observa în fotografie veşmântul alb cu care îşi acoperise hainele negre înainte de a lua copilul în braţe - cum obişnuia să spună, negrul lângă piele nu cade bine.)

Alexander Schmemann...

«Oriunde se uită, îl găseşte pe Hristos şi bucuria Lui. Şi această bucurie transformă toate planurile şi programele omului, toate deciziile şi acţiunile sale, făcând din întreaga sa misiune o taină a întoarcerii lumii la El, Cel Care este viaţa lumii...»

Casa îngerilor era exact acest lucru, pentru fiecare dintre noi. Era o invitaţie să ne întoarcem la El... A

devenit școala noastră. Aceia dintre noi care au cunoscut-o atunci, am învățat primele noastre lecții acolo.

Logosul (discursul) său era întotdeauna din Sfintele Scripturi. Direct, tangibil, răscumpărător. Practic, niciodată teoretic sau moralizator. Adeseori îi ceream să ne explice unde și de ce am căzut sau ne durea, și ea ne dezvăluia motivele. Eram nevoiți să îi solicităm acest lucru totuși, pentru că, din smerenie, ea nu își asuma niciodată rolul de «profesor» decât dacă i se cerea în mod explicit.

În fiecare zi simțeam îndrumarea ei inspirată; uneori în mod dinamic, alteori blând. Venind de la ea, chiar și adevărul cel mai amar suna suportabil. A ne afla permanent «față în față» cu eșecurile și meschinăriile noastre nu fusese niciodată mai ușor de acceptat. În fiecare dintre căderile noastre, ea era acolo să ne ajute să ne ridicăm. Și apoi, ne explica de ce ne-am împiedicat, cu acea înțelepciune delicată care ne făcea să credem că, în ciuda înfrângerii noastre, totul va fi bine «data viitoare». Pentru că Însuși Domnul era Cel care «tămăduia și lega» rănile noastre. În ciuda egourilor noastre strivite, inimile noastre rănite, umplute din nou de curaj, Îl slăveau pe Dumnezeu.

Ca profesor și îndrumător, Maica Gavrilia era unică. Era binecuvântată, cuprinzătoare, pătrunzătoare și comunicativă. Te făcea să i te alături într-un dans «în Hristos» din inimă, poate la fel de incitant ca bucuria

care l-a făcut pe Prorocul David să danseze... Și tu o urmai, o vreme sau pentru totdeauna, trăind într-o lume diferită, într-un ritm diferit și cu priorități diferite. Ea îți anula propria voință cu o asemenea simplitate încât, în mod destul de curios, în loc să te simți ofensat, erai foarte fericit! În orice caz, ea nu propovăduia ascultarea ca pe un scop în sine. Nu pretindea niciodată acest lucru. Îmi amintesc că spunea: «Ce rost are să asculți dacă nu iubești? Ce rost are să fii un robot lipsit de viață? Cel mai important lucru este să iubești. Pentru că dragostea, smerenia, răbdarea sunt sinonime. Eu nu fac ascultare, eu iubesc.» Asta spunea ea.

Chiar dacă erai un caracter «îndăratnic» - și câți dintre noi nu sunt! - te potoleai. Îmi amintesc că, odată, văzând-o cu un astfel de om «dificil», mă întrebam cum putea să îl suporte! Câteva zile mai târziu, i-am văzut din nou. El era de nerecunoscut! Stând lângă ea, cu o față transfigurată care părea frumoasă, aproape angelică, era ca un copil nevinovat alături de mama sa iubită...

- Cum ai reușit? am întrebat-o când am rămas singure.

- Ce am reușit, copilul meu? Nu am facut nimic... Domnul face tot... Cu condiția să-l iubim pe celălalt.

- Chiar și pe cei... nesuferiți? am întrebat.

- Chiar și pe cei care îi considerați astfel - pentru că, în inima lor, ei nu sunt așa. Știi, din momentul în care îi iubești, ceva se schimbă. V-am mai spus că dragostea este ca o bombă - distruge tot răul...

Era o adevărată minune a lui Dumnezeu: dragostea transformă totul - la fel ca în basmul în care iubirea prinţesei preface broasca râioasă în ceea ce fusese dintotdeauna: un prinţ frumos...

Adeseori te întrebai cum era posibil ca ea să vadă lucrurile atât de profund sau atât de departe - de parcă ar fi putut să-ţi citească fiecare gând. Sau, iarăşi, nu înţelegeai cum reuşea să-ţi răspundă la întrebare sau dorinţă înainte să le exprimi.

Îmi aduc aminte că prima dată când am mers în Casa îngerilor - complet neştiutoare şi cu atât de multe întrebări lăuntrice - după ce am schimbat doar câteva cuvinte, s-a dus în chilia ei şi mi-a adus o ediţie veche, fotocopiată, a cărţii «Norul neştiinţei». A fost primul ei dar şi m-a umplut de uimire şi de încredere, căci am fost sigură că, de vreme ce Gerondissa mi-o dăduse, trebuia să fie importantă. După un timp, ea a părăsit camera şi am putut să deschid cartea şi să văd despre ce este vorba. Am citit câteva rânduri, nu am înţeles nimic şi am închis-o când i-am auzit paşii în hol...

- Ei, copilul meu, problema este aşa şi aşa şi aşa...

De fapt, ea răspundea la întrebarea specifică pe care o aveam în minte în acel moment! Nu voi uita niciodată expresia uşor enigmatică, pe jumătate zâmbitoare, de pe faţa ei când a văzut uimirea mea.

Desigur, aceste lucruri i se întâmplau tot timpul... Când suna telefonul, sau cu câteva zile înainte să ajungă o scri-soare, ea ştia de la cine era şi care era mesajul. Din nou, ori de câte ori apărea ceva important în viaţa noastră, ne spunea dinainte, folosind o frază

introductivă cum ar fi: «Mi se pare», «Cred că», «Îmi închipui că», sau «Închipuie-ţi doar», pentru a face lucrurile să sune mai puţin a... înaintevedere...

Adeseori, când ea dorea să vorbească cu cineva la telefon, dar nu îl găsea, persoana respectivă o suna în câteva minute. Sau, iarăşi, când trebuia să vorbească cu cineva, telefona şi afla că acea persoană *tocmai* se întorsese acasă! În plus, de câte ori nu ne-a sunat exact când treceam printr-un moment dificil sau eram chinuiţi de câte un gând negativ! Imediat, marea agitată se calma înainte ca inima să se scufunde... Unul dintre fiii săi duhovniceşti a fost salvat de la o izbucnire de furie în ultimul moment, datorită unui telefon «accidental» pe care i-l dăduse. Ea a sunat să-l întrebe: «Cine a fost autorul acelui cuvânt din Pateric[30]» - cuvânt care, iarăşi, «din întâmplare», avea de a face cu furia! «Aproape este de tine cuvântul...» (Romani 10:8)

Tot aşa se întâmpla cu lucrurile materiale. Dacă Geron-dissa noastră avea nevoie de ceva, unul dintre fiii ei duhovniceşti îi aducea acel lucru într-un fel sau altul sau îl trimitea prin poştă.

Cât de fericit erai atunci când, după câteva luni de la «adopţie», începeai să devii obişnuit cu această situaţie şi cu harul care «curgea» prin viaţă când erai cu Maica Gavrilia în Casa îngerilor! Înţelegeai ce voia să spună atunci când afirma că «ceea ce pare a fi un basm este realitatea, în timp ce toate celelalte lucruri pe care le numim „reale", de fapt, nu sunt.»

[30] Înţelepciunea Părinţilor pustiei.

Au existat întotdeauna flori în Casa îngerilor. Prietenii care știau cât de mult le iubește Gerondissa noastră le aduceau pentru a o mulțumi. Vedeam ce grijă și dragoste nemaipomenită avea pentru flori și plante. Ceea ce nu am înțeles a fost că, de fapt, noi îi provocam durere prin aceasta.

– Voi mi le aduceți încă vii și apoi, când se ofilesc, trebuie să le îngrop.

Lângă casă, pe trotuar, creșteau câțiva copaci tineri. În mod curios, un anumit copac, cel care se afla lângă chilia ei (*foto*, camera de pe colț), era cu mult mai înalt și mai sănătos decât restul. Incidental, într-o zi, ne-a spus că în fiecare dimineață avea o «mică discuție cu tânărul ei arbore». Altă dată ne-a spus că, dacă obosim mergând pe jos, am putea să ne oprim lângă un copac și să-i atingem trunchiul:

– Vă va da cu plăcere o parte din puterea pe care i-o dă lui Dumnezeu...

Unul dintre «fiii» ei, D., un muzician, ne-a relatat un eveniment fermecător din care se poate vedea din nou dragostea Maicii Gavrila pentru copaci. D. plantase niște pui de chiparoși în grădina sa. Câteva zile mai

târziu, a primit un loc de muncă în Cipru pentru sezonul de vară. Stătea în cumpănă: să accepte? Dacă da, ce se va întâmpla cu copă-ceii care vor rămâne neîngrijiți? D. s-a dus la Casa îngerilor și a întrebat-o pe Maica Gavrilia, care i-a spus:

– Du-te și ai grijă să uzi în fiecare zi un copăcel tânăr acolo, iar Dumnezeu ți-i va uda pe ai tăi...

Așa a făcut. Spre surprinderea colegilor săi, a cărat apă la un arbore mic pe munte, în fiecare zi, timp de trei luni întregi... Când s-a întors în Grecia și s-a dus să-și vadă chiparoșii, i-a găsit mai înalți și mai viguroși!

Maica Gavrilia avea aceeași dragoste pentru insecte. Îmi amintesc că într-o seară de vară un țânțar zbura în jurul meu cu intenții «rele»... L-am tot alungat, până când m-am enervat și l-am omorât.

– De ce l-ai ucis, copilul meu? Nu voia decât să mănânce. Doar o picătură de sânge și te-ar fi lăsat în pace!

Sunt sigură că, noaptea, dacă auzea un țânțar înfometat, ea își întindea mâinile...

Casa îngerilor era și Casa Sfântului Samson Ospitalierul. Aici, tămăduirea mergea mână în mână cu ospitalitatea. Se deschidea astfel o fereastră mare spre Ortodoxie. În această casă, străinul vedea ceea ce îi lipsea și lucrul după care tânjea, iar ortodoxul vedea bogăția tradiției sale pe care el, probabil, o ignora.

În Casa îngerilor se întâmplau şi lucruri «extraordinare». Într-o noapte, foarte târziu, cineva a sunat la uşa apartamentului. Maica Gavrilia nu deschidea niciodată la ora acea târzie, dar de data aceea, printr-un impuls interior, a deschis. Un african foarte înalt stătea în prag. Ridicând capul să se uite mai bine, l-a primit pe străin în casă. Acesta a intrat şi a început să se plimbe prin apartament. Maica Gavrila l-a tratat cu o ciocolată şi apoi el a plecat, urându-i «noapte bună» în limba engleză. Ea a închis uşa şi s-a retras în chilia ei.

Dimineaţa următoare, era o mare agitaţie în clădire. Doamna responsabilă pentru blocul de locuinţe - o doamnă foarte bună, pictoriţă de profesie - era foarte îngrijorată, pentru că vizitatorul din noaptea trecută sunase la uşa tutu-ror apartamentelor şi deranjase pe toată lumea!

- Nimeni nu a deschis uşa. Ştii, mi-au spus de la circa de poliţie că este dependent de droguri. Sper că nu i-ai deschis.

- Ei bine... de fapt, i-am deschis, dar nu era un om rău. A intrat, mi-a urat noapte bună şi a ieşit...

Încă o dată, îngerii lucrau!

Şi îngerii ne dădeau «lecţii» importante în casa aceasta - lucruri de neuitat!

Îmi amintesc că, odată, Maica Gavrila m-a trimis la Kastelli, în Creta. În autocar, o tânără americancă de origine greacă pe care o întâlnisem recent la apartament a venit şi s-a aşezat lângă mine. Numele ei era Ioanna - cred - şi nu prea era în toate minţile. A început să

povestească despre viaţa ei şi în curând a început să vorbească... urât despre Gerondissa. Eram uluită! Timpul a trecut, am plecat din Creta şi am uitat întregul incident. Imediat după întoarcerea mea la Atena, m-am dus să o văd pe Maica Gavrilia pentru că îmi era dor de ea. În momentul în care am intrat, am văzut-o pe... Ioanna! Maica Gavrilia ceruse ajutorul a doi dintre fiii ei să-i găsească sărmanei fete o locuinţă, pentru că nu avea unde să stea. Cu ajutorul lui Dumnezeu, au găsit o casă. Tot ce mai rămânea de făcut era să chemăm un taxi care să o ducă, împreună cu cele patru valize ale sale, la noua ei locuinţă. M-am oferit să merg să chem taxiul - nu din «sentimente nobile», ci pentru plăcerea de a o vedea că pleacă cât mai curând, ca să o lase în pace pe draga noastră Gerondissa, pe care o criticase pe nedrept! Taxiul a sosit şi Ioanna, cu valizele ei, a ieşit din viaţa noastră. «Adio şi... cale bătută», am gândit fără ruşine.

Uşa fusese lăsată deschisă, aşa că am intrat înapoi în apartament. Maica Gavrilia era aşezată pe canapeaua mică din hol. Privea atent la o icoană care Îl reprezenta pe Hristos în slavă pictată de Panselinos[31] care atârna pe peretele opus. Nu mi-am dat seama ce se întâmplă, pentru că eram încă indignată din pricina Ioannei şi mă gândeam: «Ce obrăznicie! Ea are grijă de tine şi tu îndrăzneşti să vorbeşti urât despre ea...»

[31] O reproducere a picturii murale celebră pe Muntele Athos.

Maica Gavrila a continuat să stea în tăcere câtva timp. Apoi, s-a uitat la mine cu lacrimi în ochi şi mi-a spus cu voce tremurândă:

- Oh! O iubesc atât de mult pe biata Ioanna!

Am înţeles dintr-o dată că «ştia». Îmi era ruşine înaintea Domnului, Care se uita la mine din icoană, din partea cealaltă a holului. Îmi era ruşine şi să mă uit la ea. Am plecat capul, i-am luat mâna şi am sărutat-o. Nu meritam o astfel de Gerondissa...

Ne-am ridicat.

- Vino. E timpul să-mi citieşti din Evanghelie, a spus ea.

Făceam asta în fiecare noapte. În noaptea aceea, când a deschis Evanghelia şi mi-a dat-o, s-a «întâmplat» să fie la Luca 5. Când am ajuns la versetul 8, am împietrit: «Iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicând: Ieşi de la mine, Doamne, că sunt om păcătos.»

În noaptea aceea, am rămas ruşinată înaintea Domnului.

În Casa îngerilor am stat înaintea Lui ruşinată de mai multe ori - de nenumărate ori...

Cuvinte înţelepte, mângâiere, ospitalitate, tămăduire... Toate pentru slava lui Dumnezeu. Am fost personal martorii modului în care aceste lucrări făceau minuni. Provocau schimbări şi întoarceri - atât de blând şi smerit, şi totuşi atât de decisiv! În fiecare zi, fie-care oaspete marca momentul pentru o

anumită acţiune.

P. Evdokimov scrie: «Ora pe care o trăieşti acum, persoa-na pe care o cunoşti aici şi acum, munca pe care o faci chiar în acest moment - acestea sunt întotdeauna cele mai importante lucruri din întreaga ta viaţă». Gerondissa noastră ştia aceste lucruri şi trăia ghidându-se după ele, aşa cum puţini o fac. Ea ţinea seama de «prezent», deoarece era *neptică*[32]. Înţelegea sacralitatea momentului de faţă şi faptul că el poate deschide larg o fereastră spre veşnicie.

Mâinile Maicii Gavrilia aveau o harismă unică. Am văzut de multe ori cu ochii noştri cum tămăduia persoanele aflate în dificultate, inclusiv pe noi înşine. Cu o atingere şi o rugăciune, durerea dispărea dintr-o dată şi, în schimb, simţeam ceva ca o căldură interioară. Desigur, ea insista asupra faptului că acest lucru se datora bandajului sau protezei plasate sub locul dureros. În cele din urmă, am înţeles că folosea astfel de explicaţii din modestie.

Odată, am văzut că ambele sale mâini se înroşiseră.

- Nu este nimic grav, copilul meu, a spus ea, şi după un timp a adăugat ca şi cum ar fi vorbit singură: Ah, mi-aş dori să vină acum cineva care are o durere... Fusese binecuvântată cu această harismă prin harul lui Dumnezeu... În cinci minute, a sunat la uşă.

---

[32] După Sfinţii Parinţi, trezvia, „nepsis" (gr.), este vigilenţa minţii şi paza „porţilor inimii", pentru a împiedica intrarea cugetelor necurate. Prin excelenţă, monahismul ortodox, conform tradiţiei apostolice şi patristice, este neptic şi isihast, implicând renunţare la lume, ascultare şi isihie.

Una dintre fiicele sale duhovniceşti îi adusese nişte cumpărături. În timp ce schimbam câteva cuvinte la uşă, ea ne-a spus că i se anchilozase gâtul dis de dimineaţă. Aşa cum stă-team în picioare, Gerondissa noastră pur şi simplu i-a atins gâtul şi, într-o clipă, toată durerea şi rigiditatea au dispărut! Nu îmi puteam crede ochilor! După ce am închis uşa, ne-am dus la bucătărie. Maica a pornit robinetul de la chiuveta, lăsând apa să-i curgă pe mâini. Cu altă ocazie, mi-a spus că, pe când era în India, simţea uneori că avea mâinile foarte calde şi le cufunda într-un lavoar cu apă rece. Şi acela era unul dintre darurile Duhului Sfânt, pe care încerca să-l ascundă cu smerenie.

Este foarte trist când auzi anumiţi creştini proclamând că «numai ei sunt beneficiari» ai harismelor.

- Săracii! spunea ea.

Slavă lui Dumnezeu, Ortodoxia ştie cum să-şi păzească comorile de larma aroganţei spirituale.

În ceea ce ne privea, de fiecare dată când eram nevoiţi să plecăm undeva sau să ne despărţim de ea pentru o vreme, îi cerem să facă semnul sfintei crucii asupra noastră şi să-şi pună ambele mâini pe capul nostru - indiferent dacă ne durea ceva sau nu! Îi ceream, de asemenea,

binecuvântarea. De ce altceva mai aveam nevoie? Într-adevăr, simţeam că zburăm! Cu toate acestea, după ce uşa îngerilor se închidea în urma noastră, simţeam un fior de suferinţă. Dar, cum ieşeam în stradă, ne aştepta o privelişte binecuvântată: fie iarnă sau vară, silueta ei dragă era mereu la fereastra chiliei sale, cu un zâmbet dulce pe faţă - acel zâmbet al iubirii care uneori aproape doare. Ea aştepta să dăm colţul de pe strada Medias şi apoi, ridicându-şi mâna, ne binecuvânta cu semnul sfintei cruci. «Iubită de Dumnezeu», iubita noastră Gerondissa...

În calitate de gazdă în Casa îngerilor, Maica Gavrilia era incomparabilă. Cele mai bune bucate pe care le putea dărui bucătăria ei mică ascetică erau oferite într-o manieră exterm de binevoitoare. De ce să amintesc mai întâi? De faimoasa «supă neagră» de vineri, care nu era de fapt altceva decât o farfurie de apă caldă, în care ea dizolva o lingură de «Marmite»[33] la care adauga pesmet? Nimic nu era mai gustos în lumea întreagă! Sau, iarăşi, supa de legume cu iaurt? Tot ce oferea era delicios, pentru că ea pregătise acele bucate cu mâinile ei binecuvântate. Privind acest ritual al iubirii, îţi veneau lacrimi în ochii. «Mai mult face o mâncare de verdeţuri şi cu dragoste...» (Pildele lui Solomon 15:17).

Unii dintre noi îşi vor aminti mereu acele dimineţi de sâmbătă, când, după Sfânta Liturghie la Biserica

[33] „Marmite” este o pastă lipicioasă de origine britanică, produsă din extract de drojdie, de culoare maro închis, cu o aromă aparte şi gust puternic, sărat şi picant.

Sfântului Luca, ea își golea micul bufet de cele mai bune lucruri pe care le conținea: biscuiți, tort, marmeladă, ceai parfumat și orice altceva prietenii ei - în special «Olia a ei» - îi aduceau. Ea nu păstra nimic pentru sine; *nimic pentru mai târziu.*

Erau cei «doi bănuți» ai săi, tot ce avea, puși pe masa iubirii.

«Cerșetoarea lui Dumnezeu» îi trata pe toți cu generozitate. Nimeni nu pleca flămând. Imaginați-vă numai...

De fiecare dată când aveam bucuria binecuvântată de a o vedea pe Gerondissa noastră privat, știam că vom trăi ceva unic. De obicei, aceasta se întâmpla seara devreme. Din când în când, conversația ne era întreruptă de apeluri telefonice. În timp ce ea vorbea la telefon, notam pe furiș cuvintele prețioase pe care le auzisem în timpul discuției noastre cu ea.

De fiecare dată, ne dezvăluia mai mult; și atunci când o făcea, tăceam și ascultam sensul profund al spuselor ei, ținându-ne respirația ca să nu întrerupem fluxul cuvintelor sale. Era ca o inițiere, în lumina albăstruie a felinarelor care intra prin fereastră, sau în strălucirea roșiatică a radiatorului electric care încălzea privegherile noastre de iarnă. Fericite Apodeipna*[34]! Nu există cuvinte pentru a le descrie. Pentru că ele au fost daruri prețioase de la Hristos, mistice, de neuitat, unice...

[34] (Gr.) Pavecernița, rugăciuni de seară, rugăciuni de la sfârșitul zilei.

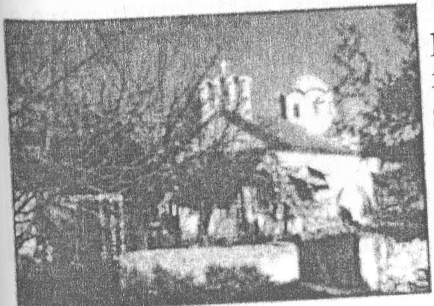
Îmi amintesc că vorbea, se oprea, apoi începea din nou să vorbească. Și această tăcere intermediară era sacră, ca și cum ar fi purtat o conversație secretă cu îngerul tău păzitor în acel moment. Când începea din nou să vorbească, vocea ei aducea ceva ca o lumină. Apoi, se oprea din nou. Dar iubeai această tăcere pentru că era diferită, revelatoare, potolită, regeneratoare...

Maica Gavrilia, «Gerondissa îngerilor» - cum a fost numită într-o scrisoare de către Episcopul Eirenaios - a plecat la Schitul Aghia Skepi din insula Aegina. A plecat luni, 17 aprilie 1989, și Atena a rămas săracă...

«Oricine dorește Voia lui Dumnezeu este călăuzit de îngeri.»
(Sf. Isaac Sirul)

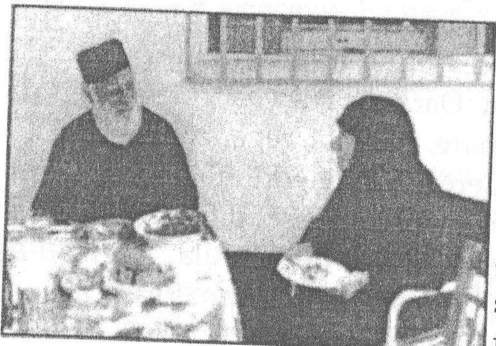
16. În Eghina

Maica Gavrilia a primit de la R.R. Hierotheos, Episcop de Hydra, Spetsai și Aegina, conducerea schitului Skepi Aghia, (Acoperământul Maicii Domnului), care era metoc al Mănăstirii Sf. Nectarie.

Acest schit era un mic paradis! Avea o biserică frumoasă cu hramul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, trei chilii mici, un atelier și o grădină frumoasă. De la fereastră aveam o vedere

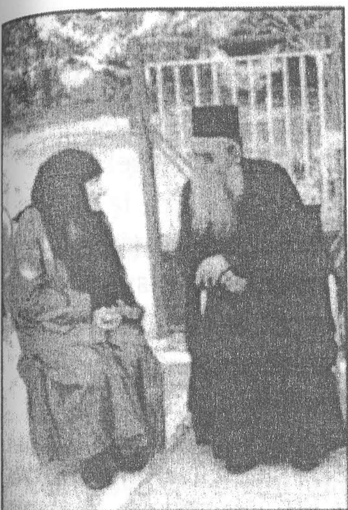
frumoasă a Palaiochorei, vechea capitală a insulei, cu nenumărate bisericuțe, vechea arhiepiscopie și chilia Sfântului Dionisie din Eghina.

Participam la Sfânta Liturghie în biserica principală a mănăstirii Sfântului Nectarie. Din primul moment, venerabila egumenă, Maica Irini și toate surorile mănăstirii i-au arătat dragoste stareței Gavrilia. Același schit o găzduise cu aproximativ 15 de ani în urmă, în 1974, atunci când era în convalescență după o glezna ruptă. O obște mică de trei maici care trăiau acolo la acea vreme au tratat-o cu multă atenție și dragoste. Îmi amintesc că ne povestea fiecare detaliu despre tot ce făcuseră pentru ea.

Aproape toți cei care o cunoșteau au venit să o viziteze pe Gerondissa la Aghia Skepi. Vedea oameni în fiecare zi. «Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului...» Ca de obicei, ca pretutindeni, bucuria ei era mare. Îi plăcea acest loc, «această sală de așteptare a Raiului», cum ea obișnuia să spună.

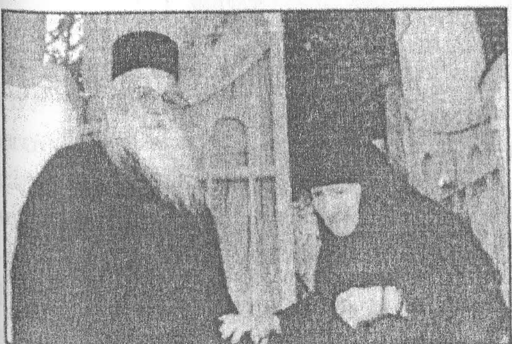
Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Eirinaios a fost unul dintre primii care au venit de la Mitropolia sa la Kastelli, în Creta.

Am asistat la întâlnirea lor în tăcere. Au vorbit despre zile petrecute în Germania și despre lucrările din Creta; despre tinerii acelor zile și despre viață din Atena. Atmosfera era binecuvântată, atât de ușoară și lipsită de convenții, încât ai fi crezut că urmărești doi camarazi de arme vorbind despre bătăliile pe care le câștigaseră.

Puțin mai târziu, o vizită neașteptată a starețului nostru, Părintele Dionisie Micrayannanitis, care venise într-un pelerinaj la Sfântul Nectarie, ne-a adus binecuvântare de la Muntele Athos.

După câteva luni a venit din nou - de data aceasta cu Gheron-da al său, Părintele Gherasim Micrayannanitis, imnograful Marii Biserici a lui Hristos (Biserica din Constantinopol).

A fost o binecuvântare dublă și o bucurie duhovnicească specială să-i asculți pe cei doi monahi în vârstă, care fuseseră născuți cu aproape un secol în urmă, vorbind despre vremurile lor și ale noastre.

«*Cununa bătrâneților este cunoașterea multor lucruri și mărirea lor, frica Domnului.*» (Înțelepciunea lui Isus Sirah 25:8)

Gheronda Gherasim îl cunoscuse personal pe Alexandru Papayannis – fratele Gerondissei noastre – încă din vremurile de odinioară, când acesta din urmă deținuse monopolul comerțului cu cherestea pentru Sfântul Munte și avea un birou la Karves.

Cei doi nu s-au mai reîntâlnit. A fost o reuniune de rămas bun. Nu la multă vreme după aceea, în

decembrie 1991 și în martie 1992, amândoi au plecat din această lume, la o vârstă înaintată.

Cei care au vizitat *Aghia Skepi* nu au fost numai clericii și monahi. Au venit, de asemenea, mulți prieteni vechi și unii noi. Vizitatorii includeau turiștii străini și chiar câțiva hippioți trecători.

Îmi amintesc că, într-o după-amiază târziu, în timpul Vecerniei ținute în paraclis, au sosit la schit patru tineri care aveau în jur de 20-25 de ani. Aspectul lor era complet diferit față de ceea ce te-ai aștepta în mod normal să vezi în cadrul bisericii: îmbrăcați neglijent, cu părul și barba lungi și dezordonate, cu sacii de dormit la spate...

S-au așezat pe niște scaune în afara paraclisului, au pus picior peste picior și și-au aprins țigări în timp ce ascultau slujba. Noi i-am văzut abia când am ieșit, după terminarea Vecerniei.

- Bine ați venit, copiii mei! Sunteți aici de mult timp? De ce n-ați intrat? a spus Gerondissa.

Luați prin surprindere, aceștia și-au «descrucișat» picioa-rele, s-au ridicat și au stins țigările. S-au adus băuturi răcoritoare și a început conversația. N-am auzit ce s-a spus... Ea mi-a cerut să-i aduc de la chilia ei patru cruci mici din lemn de măslin din Țara Sfântă. A dat câte una fiecăruia dintre ei, dimpreună cu binecu-vântarea ei, apoi au plecat.

În ziua următoare, unul dintre ei – cel cu părul mai lung – a venit din nou la aceeași oră. A intrat în biserică și s-a așezat lângă ușă. După slujbă, m-am dus să pregătesc băuturi răcoritoare. Când m-am întors cu

tava, am văzut că el se afla încă în biserică cu Maica Gavrilia. Stăteau unul lângă altul şi se uitau la iconostas[35], pe care razele de soare care intrau prin uşa deschisă îl pictaseră roşu-auriu. M-am oprit şi îi sorbeam din priviri. Mi s-a părut că acea conversaţie mistică, tăcută, în dragostea şi harul Domnului a durat mult timp. Dintr-o dată, tânărul a rupt tăcerea şi a început să vorbească. Nu am priceput ce spunea. Din câte mi-a povestit ea mai târziu, am înţeles că numele lui era Ioan. Când era strâmtorat cu banii, picta firme pentru magazine, iar noaptea îi plăcea să doarmă printre ruinele din Palaiohora, în vechea casă episcopală de pe deal.

Am putut însă vedea pe faţa Maicii Gavrila acea expresie deosebită care însemna că ea «conspira» cu îngerii săi de dragul unuia dintre copiii lui Dumnezeu. Am înţeles că ceva important avea să se întâmple în viaţa lui Ioan.

Trecuseră două luni. Spre sfârşitul verii, în timp ce udam grădina, un tânăr a bătut la uşă.

– Te rog deschide uşa, a spus Gerondissa.

Am făcut-o şi l-am văzut pe Ioan! Se schimbase atât de mult încât nu-l mai recunoşteam! Îşi tăiase părul, era proaspăt ras, îmbrăcat îngrijit, iar faţa lui strălucea pur şi simplu! Ce se întâmplase? Maica Gavrilia îi spusese să meargă la Muntele Athos şi să-l caute pe Părintele Paisie. Acesta l-a trimis să se spovedească şi, de atunci,

[35] Perete împodobit cu icoane care desparte altarul de naos.

Ioan şi-a schimbat purtarea – a renunţat la droguri şi celelalte.

Dintre cei patru care veniseră în acea după-amiază, Ioan a fost singurul care a auzit bătaia orologiului.

Mitropolitul Aeginei, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Hierotheos, Gerondissa Irini, egumena Mănăstirii Sf. Nectarie şi surorile de la mănăstirea au vizitat de multe ori chilia de la *Aghia Skepi*. Într-o zi, sora episcopului ne-a dus la Sfântul Mina, o mănăstire plină de viaţă şi de tineret. Maica Tecla, stareţa mănăstirii, şi toate călugăriţele au iubit-o pe Gerondissa Gavrilia din prima clipă. Ele chiar au înregistrat spusele sale într-o dimineaţă, în timp ce ne aflam în sala de oaspeţi a mănăstirii.

Au trecut multe luni binecuvantate până într-o zi, când un eveniment brusc a schimbat dramatic viaţa noastră.

Draga noastră Gerondissa, iubită de noi toţi, s-a îmbolnăvit grav. Dezvoltase boala Hodgkin: cancer al ganglionilor limfatici.

La insistenţa noastră a tuturor, a acceptat în cele din urmă să o consulte un doctor. De fapt, cred că ea a fost cea care l-a consultat pe doctor, pentru că acesta a ieşit din chilia sa în doar trei minute după ce intrase! Evident, ea a specificat foarte clar faptul că nu intenţiona să urmeze niciun tratament.

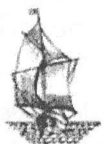
A mai trecut o lună. A început să aibe dureri, dar niciodată nu a suflat un cuvânt, nu s-a plâns niciodată. Ţinea tot timpul o cruce de lemn lângă urechea stângă.

Vorbea foarte puțin, mânca şi mai puțin şi aproape că nu dormea deloc.

Spitalizarea nu mai putea fi amânată. Maica Gavrilia a sunat la Spitalul Pammakaristos, în care muriseră fratele ei şi sora ei, şi, într-o după-amiază ploioasă, am plecat spre Atena. Era în data de 21 februarie.

Cam pe la jumătatea călătoriei pe mare, când vaporul se afla aproape de insula aceea mică şi stâncoasă cu pescăruşi, s-a auzit un zgomot ca şi cum s-ar fi rupt o crenguță...

Nu aveam să ne mai întoarcem niciodată în Eghina.

17. Încercarea

«*Ea a slăbit, dar Tu ai întărit-o.*» (Ps. 67:10)

Mulțumită Maicii Ecaterina Tombrou, s-a găsit o cameră de spital cu un singur pat: camera 133. După examinările preliminare şi biopsie, diagnosticul a fost confirmat: sindromul Hodgkin într-un stadiu avansat. Medicina nu putea ajuta, deoarece ea nu accepta niciun fel de tratament terapeutic.

Trecuse deja o lună, iar vestea tristă se răspândise. Prietenii apropiați şi fiii ei duhovniceşti au venit să o

viziteze: nimănui nu îi era permis să stea mai mult de câteva minute. Toți şi-au luat rămas bun.

– Să ne întâlnim în Rai, ura ea tuturor.

Maica Gavrilia încerca să-i consoleze, dar durerea lor era de necontrolat.

«Cred că sunt singurul om care şi-a văzut înmormântarea înainte de a muri...», i-a scris ea vechiului şi iubitului său prieten, Yehuda.

Gheronda al nostru, Părintele Dionisie, care a venit să o vadă, ne-a spus că, în ciuda durerilor, ea Îl preamărea neîn-cetat pe Dumnezeu. Fața ei, ne-a spus el, avea o strălucire alb-albastruie.

Ochii săi vedeau în spatele tuturor lucrurilor şi dincolo de toate, era calmă, serioasă, liniştită, desăvârşită. Ne părăsea, iar noi, rămaşi fără cuvinte şi uluiți, o priveam cum se îndepărtează de malul pe care ne aflam.

– Ce ați pățit, Gerondissa? o întrebau vizitatorii.

– Oh, nimic. Doar un cancer mic. Lăudat să fie Domnul! răspundea ea cu un zâmbet înțelept.

– Ce faceți, Gerondissa? o întrebau alții.

– Nu prea multe. Zi şi noapte doar citesc ce au scris îngerii cu litere uriaşe pe pereții camerei mele: facă-se voia Ta, precum în cer, aşa şi pe pământ.

Fiecare minut care trecea cu durerea ei mută ne amintea de ierburile aromatice sălbatice pe care le strivim în mână pentru a le face să-şi ofere parfumul. Aşa se întâmpla şi cu ea. În timp ce îndura această încercare în mâna lui Dumnezeu, degaja un miros dulce

de parfum duhovnicesc, ce se răspândise în cameră şi chiar pe coridoarele reci ale spitalului.

În ciuda semnului care interzicea accesul de pe uşa camerei 133, medici, asistente medicale, servitori şi zilieri veneau să o vadă şi să-i ceară binecuvântarea. Şi această cameră devenise Camera îngerilor.

Pe 9 aprilie, Maica Gavrilia a ieşit din spital şi a primit găzduire temporară în casa Maicii Augustina, în Kato Helioupolis. Zilele treceau triste şi împovărătoare. Nu puteam suporta să o vedem suferind. Ganglionii limfatici din apropiere urechii crescuseră cât o nucă şi îi cauzau dureri mari. Dar ea nu spunea nimic şi nu se plângea deloc.

Finalul era aproape. Nu mai era mult până la Paşti. Ea îşi dorise întotdeauna să moară cu imnul «Hristos a înviat!» Ne gândeam: o va lua Dumnezeu acum?

În Sâmbăta Mare de dimineaţă, pe 14 aprilie 1990, ne-am dus devreme la Liturghie la biserica din apropiere, *Aghia Paraskevi*[36]. După imnul «Scoală-te Doamne, şi judecă pământul...», ea a primit Sfânta Împărtăşanie.

Ne-am întors acasă. Maica Gavrilia stătea în camera ei. Şi-a ridicat camilafca şi mi-a spus:

- Vino şi pune mâna aici.

Fără tragere de inimă, mi-am apropiat mâna. Îmi era teamă că i-aş putea provoca dureri şi nu voiam să ating cancerul care o lua într-un mod atât de crud dintre noi.

[36] (Gr.) Sfânta Parascheva.

Cu mâna sa, mi-a ghidat mâna spre locul potrivit, deplasând-o în sus şi în jos, insistând, apăsând.

- Ce se întâmplă aici? am strigat. Unde au dispărut ganglionii umflaţi?

Ca Toma Necredinciosul, am căutat, am examinat şi am palpat încontinuu. Nu mai rămăsese nimic! Cancerul a dispărut în timpul Sfintei Liturghii! Într-o clipă! Pentru că Dumnezeu a voit!

Nu există cuvinte, desigur! Ele sunt atât de nepotrivite...

Strigăte de bucurie... Mulţumiri şi slavă lui Dumnezeu... Agitaţie mare... Telefoane la prieteni... Un mic ospăţ... «Ploaie de bunăvoie vei osebi, Dumnezeule, moştenirii Tale. Ea a slăbit, dar Tu ai întărit-o.» (Ps. 67:10) «Hristos a înviat»! «Adevărat a înviat!» Încercarea a durat exact 40 de zile.

«Du-te. arată-te!»

18. În Leros

În câteva zile, ne-am dus din nou la spi-talul «Pammakaristos». Păstrasem bine secretul asupra celor întâmplate. Ne-am aşezat în biroul Maicii Ecaterina şi Maica Gavrilia i-a arătat minunea...

- Oh, Doamne, slava Ţie!

A venit primul doctor, domnul P. Tzortzis, pe care ea îl îndrăgea în mod deosebit.

- Domnule doctor, am venit să mă consultaţi!

Încurcat, el a început să-i examineze gâtul. Dintr-o dată, l-am văzut coborându-şi mâinile ca şi cum el nu le mai putea ţine ridicate. Cu o voce foarte scăzută, el a reuşit să îngaime:

- Ori sunteţi o sfântă, ori Dumnezeu vă iubeşte foarte mult. În orice caz, vă rugăm să vă rugaţi pentru noi şi pentru spitalul nostru...

Apoi a căzut într-un scaun, extrem de zguduit.

Acelaşi lucru s-a întâmplat cu domnul Anoussis, directorul spitalului, şi domnul Papadopoulos, chirurgul care efectuase biopsia.

- Unde mergem de aici, Gerondissa? am întrebat-o.

Începând de astăzi şi până la Rusalii, vom repeta neîncetat rugăciunea «Împărate Ceresc», şi vom asculta cu atenţie, a răspuns ea.

Aşa am făcut şi în ziua sărbătorii Rusaliilor. Mesajul a venit - doar un singur cuvânt: Leros.

Maica Gavrilia a ajuns la Leros pe 25 noiembrie 1990, în ziua sărbătorii Sfântei Ecaterina din Sinai. Mitropolitul nostru, Înalt Prea Sfinţitul Nectarie, a primit-o cu respect şi iubire. De fiecare dată când venea la Leros, programul său includea o întâlnire cu Maica Gavrilia. Fiecare dintre reuniunile lor era o binecuvântare pentru noi. Vorbeau despre Dumnezeu, despre Preasfânta Fecioară, despre îngeri... El o întreba întotdeauna dacă avea nevoie de ceva. Nu o uita niciodată în

zilele de sărbătoare. În 1991, de sărbătoarea Prezentări Maicii Domnului la Templu, el scria:

«Prea cuvioasa mea Gerondissa,

Citim mult, dar nu cuvântul lui Dumnezeu. Avem multe clădiri, dar nu case ale lui Dumnezeu. Suntem binecuvântaţi pentru că în Leros ne reamintiţi de aceasta prin prezenţa, cuvântul şi dragostea sfinţiei voastre. Pentru aceasta, vă mulţumesc şi vă sunt recunoscător...»

În toată viaţa ei, oriunde mergea, iubirea pe care Domnul o sădise în inimile fiilor săi o înconjura şi o îmbrăţişa. Unii dintre ei au venit în Leros: doamna Casiana Panoutsopoulou din Atena şi mulţi alţii din diferite părţi ale Greciei; de asemenea, Părintele Simeon de la Muntele Athos, Maica Augustina din Faran, în deşertul Sinai, doamna Constance Babington-Smith din Marea Britanie, monahul Mihail din Statele Unite ale Americii, monahul Alexandru din Austria.

Corespondenţa cu fiii ei nu s-a oprit niciodată. Gerondissa nu mai era în Atena, dar iubirea ei îi adăpostea pe toţi. Acest lucru este destul de evident într-o scrisoare de la Lili Sariyanni:

«Atena, 17-12-1990

Draga mea Gavrilia,

Nu am nimic altceva să-ţi ofer în afară de dragostea mea şi consolarea pe care o simt atunci când gândurile mele te însoţesc sau când încerc să îmi aduc aminte de privirea ta, care întotdeauna merge la cer, la îngeri, la inimi.

Nu îți voi spune că ai plecat și ai lăsat în urmă un gol. Aceasta ar fi o minciună. Cum aş putea vorbi despre un gol, atunci când prezența ta dragă dăinuie în inima mea, împreună cu tot ceea ce mi-ai dăruit în toți aceşti ani...

Este suficient să mă gândesc la tine şi astfel să găsesc răspunsul pe care îl caut... Am rugat-o pe fiica mea, Christa, să cumpere o felicitare de Crăciun. „Te-ai gândit bine?" a întrebat ea. „Bunicuța Gavrilia nu are nevoie de fleacurile care se vând. Spune-i doar că o iubeşti şi va fi de ajuns!"»

În august 1991, cu şapte luni înainte de trecerea ei la Domnul, Gheronda al nostru, Părintele Dionisie Micrayannanitis, împreună cu Părintele Spiridon de la Mănăstirea Micra Aghia Anna din Athos, au venit să o vadă.

Acest eveniment important a fost descris prietenei sale, Hariklia Zissimou, de Gerondissa însăşi:

– Hariklia sora mea, în loc să fiu transportată de patru, am fost transportată de doi.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Vreau să-ți spun ceva îmbucurator: Gheronda al nostru, Părintele Dionisie Micrayannanitis, a venit de la Sfântul Munte Athos. Pentru că nu pot să merg, m-au aşezat într-un scaun, şi un alt călugăr, Părintele Spiridon, împreună cu un diacon, Părintele

Meliton, m-au dus până la Biserica Maicii Domnului a Castelului[37], unde am fost tunsă în schima mare, ca şi tânara Gavrilia.

Nu voi uita niciodată expresia de pe fața ei când era purtată pe scările abrupte ale castelului. Era atât de calmă şi încrezătoare, avea atât de multă pace... În loc să se țină de brațele scaunului, ea îşi ținea metaniile în mână, ca şi cum ar fi şezut în chilia ei. O altă persoană de vârsta ei s-ar fi simțit neliniştită. Dar ea avea credință absolută în Dumnezeu şi îngerii Săi. «Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău» (Matei 4:6).

Şi aşa, pe data de 13 august 1991, sus în Castelul din Leros, în Biserica Maicii Domnului a Castelului – la câțiva metri de locul unde se află astazi mormântul ei – în prezența părintelui Nicodim, a diaconului Meliton, a lui Th. şi M. Mores, Maica Gavrilia a depus ultimele sale voturi şi a fost tunsă în schima mare (*foto*).

Icoana făcătoare de minuni «Panaghia tou Kastrou» «Maica Domnului a Castelului» (Leros)

[37] (Gr.) Panagia tou Kastrou.

În Leros Maica Gavrilia a trăit ca isihastă. Erau ore lungi de tăcere şi foarte puţine apeluri telefonice - între orele 13 şi 15.

Sâmbăta şi duminica dimineaţa erau singurele zile când primea vizitatori. Veneau din toate părţile insulei - bărbaţi, femei, bătrâni, tineri, chiar şi copii. Îi puneau întrebari, iar ea, neobosită, le oferea răspunsuri. Le povestea nenumăratele experienţe pe care le avusese în viaţa ei în India şi în alte ţări, iar noi ascultam din nou aceste povestiri îndrăgite de parcă le-am fi auzit pentru prima dată. Ele păreau să aibă o viaţă proprie, pe care o descopeream din nou, de fiecare dată, ca un trandafir mistic neveştejit, care îşi desface petalele sale nesfârşite.

Lunile şi zilele treceau în mod irevocabil. În adâncul inimii noastre ştiam, dar alungam gândul despărţirii. Expresia de pe chipul ei era foarte gravă. Vorbea foarte puţin. Fiecare cuvânt avea o mare încărcătură...

Fiecare moment conta, pentru că timpul se scurgea. Pleca dintre noi...

«Când voi pleca din această lume, aşa cum o barcă nu lasă nicio urmă pe suprafaţa apei în trecerea sa - cum spune poetul - tot aşa nici eu nu voi lăsa nicio urmă... Cu toate acestea, nu am mustrări de conştiinţă. Asta e! Nepătimirea! Dacă Domnul ar fi vrut, m-ar fi făcut altfel. Dar El mă conduce pe cale, iar eu Îl urmez, privind minunile Sale! Sunt doar un spectator...»

Hristos Se naşte, slăviţi-L! Doamne, miluieşte.

2. PARTEA A DOUA

CASETE CU INREGISTRARI

«Nu te abate de la femeia bună și înțeleaptă, că harul ei este mai bun decât mărgăritarele.» (Ecclesiasticul 7:20)

Slavă lui Dumnezeu că în epoca noastră deținem mijloacele tehnice pentru înregistrarea vocii! Unele casete cu vocea Maicii Gavrilia au fost găsite[38]; alte înregistrări ale ei din numeroasele sale călătorii în Statele Unite ale Americii se află, probabil, încă nedescoperite. Materialul pe care l-am colectat cuprinde doar 22 de ani dintr-o viață întreagă dedicată misionarismului, slujirii și practicii ascetice.[39]

Cine ascultă aceste casete este impresionat încă de la început de elocvența grațioasă a vorbitoarei. Expunerea ei, densă și directă, fără pauze de gândire, este mai presus de toate extrem de reconfortantă, din pricina voiciunii și spontaneității sale.

Fluxul limpede al sufletul său era ca un izvor de apă care curge (Ioan 4:14). Și noi toți am alergat spre ea pentru a găsi odihnă și a obține cât de multă lumină încăpea în inimile noastre.

Aceia dintre noi care au avut ocazia i-au înregistrat convorbirile, alții au notat spusele ei pe furiș

[38] Notă: Acest material, colectat de pe casete, a fost clasificat pe subiecte. Din motive practice, pentru a veni în ajutorul cititorului, au fost compilate părți din mai multe dialoguri din date diferite referitoare la același subiect.

[39] Acest material, colectat de pe casete, a fost clasificat pe subiecte. Din motive practice, pentru a veni în ajutorul cititorului, au fost compilate părți din mai multe dialoguri din date diferite referitoare la același subiect.

în carnețele. Restul au păstrat doar în memorie cuvintele înțelepte și atitudinea caracteristică care au făcut-o un exemplu unic.

În aceste vremuri ale limbajului de lemn, astfel de fântâni limpezi sunt o adevarată binecuvântare. Pentru că ele au o transparență perfectă, fără de care este imposibil să discerni izvorul.

Logosul[40] său, întocmai ca și întreaga ei viață, a fost un far luminos arătând calea - spre Hristos. Numai un astfel de logos ar fi putut transcende limitele și granițele și umple inimile atât de multor oameni diferiți - creștini și necreștini, în Răsărit și în Apus.

În mod direct, fără expresii evazive sau formale, ea dădea întotdeauna un răspuns care pătrundea chiar în esența problemei, anulându-i atât logica cât și raționamentul, și mergând direct la rădăcină. Replica ei era adeseori surprinzătoare, dar întotdeauna primeam un răspuns la întrebările noastre. Apoi, ne spunea: «Cât de simplu este de fapt! Cât de familiar sună totul!»

Logosul ei a fost o nesfârșită «laudă a Domnului Creației» și o permanentă «preamărire a Domnului Scripturii», după cuvântul Sfântului Efrem Sirul.

Maica Gavrilia a fost înțeleaptă în adevăratul sens al cuvântului, așa cum îl găsim în Vechiul Testament. Ea era nu numai un gânditor teoretic, un filozof, un om de cultură. Înțelepciunea sa era inseparabilă de praxisul[41] ei, iar acest lucru i-a permis să

[40] Cuvânt, vorbire.

[41] Lucrare, modul de viețuire de zi cu zi.

slujească celor care îi căutau sfatul şi îndrumarea duhovnicească.

Ea nu teologhisea numai pentru că ştia să vorbească despre Dumnezeu. Maica Gavrilia teologhisea pentru că se ruga. Nu doar ca o persoana care spunea rugăciuni, ci ca cineva care devenise o rugăciune neîncetată a inimii - aşa cum Sfinţii Părinţi îi descriu pe cei care au atins scopul de a întrona intelectul în inimă.

Nu a ajuns în Împăraţia lui Dumnezeu pe cărările minţii. Maica Gavrilia s-a apropiat de El prin smerenie, în modul în care El Însuşi a învăţat şi a umblat mai întâi - prin slujirea iubirii.

Gerondissa Gavrilia a fost un mare profesor. Nu numai pentru că ea nu jucat niciodată rolul de profesor, ci pentru că a rămas de-a lungul întregii sale vieţi eleva Lui. De aceea, cuvintele ei ne-au atins pe toţi atât de profund. Într-adevăr, Maica noastră duhovnicească mai întâi făcea, apoi ne învăţa. (Matei 5:19)

În felul ei unic, ea ni L-a arătat pe Domnul în felul în care Îl trăia. Datorită purtării sale de grijă plină de iubire, am învăţat să Îl recunoaştem şi să Îl slăvim. Astfel, ea a pregătit revenirea noastră la El.

Vocea ei, în rândurile care urmează, este un cântec al credinţei care preamăreşte slava Lui. Pentru că şi ea se numără printre cei care «au crezut în cuvintele Lui şi au cântat laudă Lui». (Ps. 105:12)

1. Despre abandonarea de sine în mâinile lui Dumnezeu

M.G.: Adeseori, pacienţii cu dureri de braţe mă căutau pentru tratament. În momentul în care începeam să le masez braţul, pacientul se încorda şi eu îi spuneam:

- Relaxaţi-vă. Lăsaţi braţul liber, ca să pot să-mi fac meseria...

Dar el nu putea şi ţinea braţul rigid. Atunci îi spuneam din nou:

- În ciuda întregii mele bunăvoinţe, în ciuda experienţei şi iubirii pe care o am pentru munca mea şi pentru oameni, nu voi putea să vă ajut dacă nu vă veţi destinde braţul.

Am văzut cum atitudinea pacientului se schimba şi mi-am dat seama că aşa se întâmplă şi cu noi. Dacă ne abandonăm în mâinile lui Dumnezeu, El ne va modela aşa cum vrea El să fim. Ne va da atât de multe prilejuri! Ne va ajuta să întâlnim oamenii Săi! Vom progresa în viaţă! Şi, în sfârşit, vom înflori în Hristos, în Dumnezeu. Dar atunci când vrem ca lucrurile să fie în conformitate cu propria noastră voie măruntă şi Îi zicem: «Nu, eu nu vreau asta», Dumnezeu ne spune: «Destinde-te...» «Nu, vreau să fie ca mine.» «Eliberează-te.» «Nu, eu vreau asta.» Şi pentru că El ne-a creat liberi, ne spune: «Ei bine, de vreme ce asta doreşti, du-te şi sparge-ţi căpşorul. Apoi, vei veni să-mi spui: Iartă-mă, Doamne. Miluieşte-mă, Dumnezeul meu...» Să sperăm că va fi

așa, că ne vom întoarce la Dumnezeu și-I vom spune: «Doamne, miluiește-mă.» Căci chiar și atunci, chiar și cu capul spart, dacă El ne deschide ochii, totul va fi bine.

G. Meneopoulou. Atena, 1970-1980

2. Despre adolescență

K: Ce ne puteți spune de problemele privind relațiile dintre fete și băieți adolescenți?

M.G.: Cred că o discuție sinceră, fără severitate, ar putea preveni răul care poate fi săvârșit în secret, lucruri foarte rele...

K.: Dar despre adolescenții din ziua de azi și despre comportamentul lor rebel? Ce am putea face?

M.G.: Primul lucru pe care îl spun mamelor care au fiice este să îl cunoască pe băiat și să îl invite acasă, oricât de ciudat ar arăta acesta sau oricât de bizar s-ar comporta. Astfel, vor ști cu cine au de a face. Acest lucru, după părerea mea, ar trebui să fie primul pas. Mai presus de toate, mamele ar trebui să-și amintească de propria lor tinerețe și că au avut aceleași sentimente și dorințe - cu singura diferență că aces-tea au fost atunci ținute în secret, probabil, pe când astăzi ele nu mai sunt ascunse... Nu este așa?

K.: Ei bine, mă bucur că ați spus asta. În orice caz, în zilele noastre, tinerii nu sunt mulțumiți să aibă o singură relație. O caută pe a doua, pe a treia... Se spune că idealurile lipsesc în vremurile noastre.

M.G.: Da. Deoarece romantismul a dispărut și nu mai rămâne decât partea fizică a așa-numitei «iubiri», care nu mai este iubire. Aceasta în niciun caz nu este dragoste. Oricum, astfel de lucruri depind de obiceiurile sociale din diferite țări. În țara noastră, moralitatea socială s-a schimbat și tinde să se asemene celei din țările europene nordice. Însă nu putem opri această orientare. Ei bine, ce spuneau grecii antici? «Dacă destinul îți aduce un lucru, suportă-l și poartă-te bine. Căci dacă îl respingi, îți vei provoca mâhnire și destinul te va purta oricum oriunde voiește». Fie că ne place sau nu, ne va «lua valul», cum zice vorba din popor. Cu toate acestea, chiar și în acest «val» îi vom găsi pe cei aleși. Cunosc o mulțime de tineri ai zilelor noastre care se numără printre aleșii lui Dumnezeu...

K.: Tocmai ați spus ceva foarte important: că nu trebuie să ne împotrivim valului.

M.G.: Nu trebuie.

K.: Ar trebui, prin urmare, să-i lăsăm pe tineri să-și urmeze calea lor? Să-i lăsăm să învețe din propriile greșeli?

M.G.:? Putem face ceva pentru a preveni acest lucru? «Îți vei provoca mâhnire și destinul te va purta oricum oriunde voiește.» Adoptând o atitudine negativă ne vom supăra, ne vom înstrăina de tineri și tot nu vom putea face nimic. Oricum, nu ar trebui să lăsăm lucrurile în voia lor. Trebuie să ne rugăm zi și noapte lui Dumnezeu pentru ca să se facă voia Lui în viața lor - nu voia noastră, ci voia Lui. Căci, desigur, Dumnezeu îi iubește pe acești copii mai mult decât noi

și cu multă vreme înaintea noastră. Probabil mă veți întreba: «De ce Dumnezeu permite această situație? De ce trebuie ca acești tineri să treacă prin astfel de experiențe îngrozitoare?» Doar experiența teribilă a suportării consecințelor păcatului te mai poate trezi. Nu se poate altcumva. După cum spune poetul: «... și nemaiavând treaptă / să cazi mai jos pe scara Răului/ în urcușul la care El te cheamă iarăși, suflete, / vei simți cum îți cresc aripi / mărețele tale aripi de la început.»[42]

K.: Ce ne sfătuiți? Putem face ceva în fața tuturor acestor probleme? Cu droguri etc...

M.G.: Vă voi spune cuvintele Fericitului Augustin: «Iubește și fă ce vrei.» Pentru că orice veți face din dragoste pentru acești adolescenți va fi de la Dumnezeu.

K.: Dar dacă îi trag o mama de bataie unuia dintre ei, din dragoste, firește...

M.G.: Doamne ferește!

K.: De ce?

M.G.: Cum adică de ce?

K.: Pentru că a făcut ceva ce nu ar fi trebuit să facă. Îl prind și îl scutur bine... Acest lucru l-ar putea aduce înapoi la realitate.

M.G.: Vei sfârși cu două rele. În primul rând, îți vei tulbura pacea interioară, echilibrul tău. Vei fi nervos și îngerul tău păzitor nu se va mai afla lângă tine. În felul acesta,. te vei expune oricărui duh rău. Prima palmă ar putea conduce la a doua, a treia, a patra...

[42] Costis Palamas, *Cele douăsprezece cuvinte ale țiganului.*

Apoi, adolescentul te va asocia cu ceva neplăcut și poate va refuza să mai dea ochii cu tine.

3. Despre greutăți

Mănăstirea Sfântul Mina, Eghina, 21.05.1989

Grecii antici spuneau: «Dacă destinul îți aduce un lucru, suportă-l și poartă-te bine. Căci dacă îl respingi, îți vei provoca mâhnire și destinul te va purta oricum oriunde voiește». Cu alte cuvinte, dacă întâlnești obstacole în viața ta, acceptă-le. Cu pace. Pentru că dacă te revolți, îți vei provoca mâhnire și piedicile vor continua să apară în drumul tău.

G.Th.: Adică le vei întâlni oricum. Nutrind resenti-mente, îți faci ispita și mai mare!

M.G.: Exact.

E.: O zicală populară sună așa: «Omul nemulțumit fuge de bine și dă peste mărăcine.» De multe ori gândim și spunem: «De-aș scăpa de ispita aceasta, sau din cutare loc. Vreau să fug!»

M.G.: Aceasta este o mare prostie! Una foarte mare. E ca acel călugăr care nu putea găsi odihnă nicăieri, și când s-a hotărât să meargă în altă chilie, a văzut lângă el pe cineva care își încălța pantofii.

– Cine ești și unde te pregătești să mergi? a întrebat el.

- Eu sunt cel care îți va ura bun venit în noua ta chilie, a fost răspunsul.

Înțelegeți? Permiteți-mi să vă povestesc despre o englezoaică pe care am cunoscut-o, a cărei mamă era atât de rea și nesuferită, încât obișnuia să o închidă pe fiica ei într-o pivniță întunecată de la vârsta de patru ani. Când tânăra a împlinit șaptesprezece ani, s-a hotărât să plece de acasă după toți acești ani de chinuri. Ea și-a spus: «Voi pleca, voi merge la o școala cu internat, voi studia asistența socială și apoi îmi voi găsi un loc de muncă.» Și-a obținut diploma, dar la școala cu internat i-a fost foarte greu, pentru că directorul era chiar mai rău decât mama ei! Plină de amărăciune din pricina greutăților pe care le îndurase, s-a hotărât să plece din Anglia. «Voi merge în India să lucreze pentru săraci. Asta va pune capăt suferințelor prin care am trecut până acum...» Așa credea ea, dar șeful grupului pentru care lucra s-a dovedit a fi cu mult mai rău!...

Călugărița: Doamne!... Ea voia să scape...

G.Th.: Nu se poate să te sustragi ispitei. Te vei întâlni din nou cu ea!

M.G.: Hristos ne spune: «Nu vă împotriviți răului.» Cum spuneam. Doamna care conducea grupul a tratat-o pe tânăra noastră prietenă atât de rău, încât aceasta ajunsese la deznădejde. Într-o noapte, ea i-a spus: «Pleacă din grupul nostru. Du-te. Nu vrem ajutorul tău și nimic altceva.» Așa că ea a plecat în acea noapte. Plângând din pricina nenorocirilor prin care trecuse, a mers prin jungla indiană până când a ajuns la casa unui cuplu elvețian. Probabil că ei au crezut că era

alienată mintal și au adus-o la o clinica de psihiatrie, unde se întâmpla să predau fizioterapie perso-nalului. Când m-a văzut, s-a apropiat de mine și a întrebat:

- Cine ești și din ce biserică faci parte?

-Sunt ortodoxă, i-am spus.

-Nu am auzit de aceasta.

-Pentru că nu ai citit niciodată nimic despre ea.

- Vor să mă interneze într-un spital de psihiatrie, a continuat fata. Te rog, ajută-mă, dacă poți... Unde stai?

- La un complex indian în care avem grijă de câțiva oameni bolnavi, i-am spus.

- Sunt creștină. Nu pot sta cu indienii!

-Ei bine, i-am spus, nimeni nu poate spune că este creștin și să nu-și iubească aproapele, indiferent cine ar fi el!

În 24 de ore a mai avut o criză și au decis să o interneze la Spitalul de Psihiatrie. Ea a venit la mine cu lacrimi în ochi și a spus:

- Trimite-mă oriunde vrei!

I-am dat o scrisoare și am trimis-o la familia aceea indiană, cu care a petrecut două săptămâni. Ei i-au oferit toată dragostea lor, au tratat-o cu bunătate și au făcut tot ce au putut. Cincisprezece zile mai târziu, m-am dus să o văd, împreună cu psihiatru.

- Nu este nimic în neregulă cu ea... Pare a fi destul de normală acum, a spus el.

- Înțelegi ce s-a întâmplat? i-am spus. Toată această ranchiună, de când locuia cu mama ei până în prezent, i-a făcut mult rău și nu a putut să o depășească...

Anii au trecut și, din nou, s-a trezit într-o situație dificilă. A încercat să mă contacteze în India, dar la acea vreme eram soră de mănăstire în Betania. Când scrisoarea ei a ajuns la mine, i-am răspuns: «Îți dorești cu adevărat să scapi și să-ți mântuiești sufletul? Du-te în cutare loc în India și întreabă de un ieromonah ortodox, Părintele Lazăr[43].» Ea l-a găsit, s-a spovedit și, dintr-o dată a sosit în Betania.

– Vreau să devin ortodoxă și să mă călugăresc...

Da! A fost botezată și s-a călugărit, luând numele Th.. Mai târziu, ne-am dus împreună la Gheronda Amfilohie[44] din Patmos. Și știți cum? Datorită unui *komboskini*[45] pe care sfinția sa îl dăduse unei prietene - o suedeză care mi-a vorbit de Pr. Amfilohie, pe care eu nu îl cunoșteam pe atunci. De sărbătoarea *Zoodochos Pigi*[46], într-o mică capela a Sfânului Antonie, în Biserica Buna Vestire de pe insula Patmos, am depus jurămintele monahale primind schima mică, iar Părintele Amfilohie ne-a dat binecuvântare pentru lucrarea misionară. Așadar, ne-am întors în India - de data aceasta maici... Acum Maica Th. trăiește în altă țară și lucrează de douăzeci de ani ca asistent social la o casă de bătrâni. Are grijă de ei, îi ajută și le citește din Evanghelie în fiecare dimineață. Într-o Biserică de care

[43] Pr. Lazăr Moore, din Biserica Ortodoxă Rusă.
[44] Amfilohie Makris.
[45] Metanie.
[46] Sărbătoarea Maicii Domnului *Izvorul tămăduirii*.

nu mai auzise. Asta este. Așa e viața. Când ești atent, vei vedea ce se întâmplă!

4. Despre Alan în India

«Mergem și noi cu tine, căci am aflat că Dumnezeu este cu voi!» (Zah. 8:23)

M.G.: Așa cum spuneam deunăzi, suntem întotdeauna de vină atunci când ridicăm pe cineva pe un pie-destal și îl transformăm într-un idol. Îl admirăm și apoi... îl doborâm. A fost odată în India un «învățător» foarte mare, unul dintre aceia care se numesc guru. În vreme aceea, lucram la dispensarul care făcea parte din ashramul său. Într-o zi, a sosit un tânăr din Australia. Avea 26 de ani, era vesel și purta cu el un cufăr voluminos. S-a prezentat în locul în care Marele Învățător era așezat și vorbea cu cei care se adunaseră în jurul lui. Când a intrat, tânărul se îmbujorase de bucurie și emoție. Se uita la învățător așa cum noi privim - ce să spun? - icoana unui sfânt! Învățătorul l-a privit cu atenție și a spus:

– Deci tu ești cel care a venit din Australia. Ce ne-ai adus?

Tânărul a fost atât de încântat încât nu putea vorbi. Dar interlocutorul său a insistat:

– Ne-ai adus banane sau fructe? Poate dulciuri? Ce ne-ai adus?

Tânărul a deschis cufărul și a început să scoată hârtii, tot mai multe hârtii și iar hârtii...

- Ei bine, nu ai de gând să ne arăți darurile?

În cele din urmă a dat la iveală un magnetofon și mai multe casete pe care le adusese pentru a înregistra vocea acestui mare maestru!

- Ei, cum așa? Asta e tot? Nu ai adus nimic altceva? Conduceți-l în camera lui.

Sărmanul tânăr s-a dus în camera în care era cazat, s-a încuiat înăuntru și a refuzat să mai iasă... Avusese un șoc! Așteptase cu nerăbdare să se întâlnească cu un om pe care aproape că îl divinizase. În schimb, a văzut un bărbat care aștepta banane și alte fructe, ca un muritor de rând, și care, în cele din urmă, a poruncit să fie dus în camera lui din cauză că nu le adusese nimic... Bietul om venise să imortalizeze vocea gurului și să o trimită înapoi în Australia (unde toata lumea s-ar fi minunat de o astfel de realizarea din partea lui) - căci, cu siguranță, egoul său avea o mare responsabilitate în toate acestea... A doua zi au încercat să-l facă să iasă camera lui și să asiste la învățătură, dar el a refuzat. Într-o zi, l-am întâlnit plimbându-se prin pădure. I-am spus:

- Bună dimineața. Vrei să mă plimb cu tine puțin? Poate chiar să vorbim?

- Am putea face asta cândva, dar nu chiar acum, a răspuns și s-a îndepărtat.

Între timp, instructorul de exerciții fizice mi-a spus:

- Tu poți să-ți faci prieteni cu ușurință. Du-te și vorbește cu el...

A doua zi l-am întâlnit din nou.

- Ce mai faci? l-am întrebat. Te-ai acomodat la locul?

- Nu!

- Ai vrea să vorbim puțin? Am putea avea o mică discuție? Și eu am venit din străinătate...

- Poate altă dată...

Nu știam ce să fac! Stând liniștită în camera mea, am spus: «Oh, Doamne, știi că acest copil al tău merge la Gange în fiecare dimineață. Dacă s-ar... poticni doar un pic și avea nevoie de puțin masaj, poate aș vorbi cu el...» Printr-o minune, așa s-a și întâmplat! În dimineața următoare m-au chemat.

- Alan a mers la râu să înoate și și-a luxat glezna. Vino imediat.

- Duceți-l în camera lui, am spus. Voi veni acolo de îndată.

Ei bine, orice are legătură cu trupul unei persoane are legătură și cu sufletul său. În acel moment, am știut ce avea tânărul, pentru că știam cum se întâmplase. Am început tratamentul și nu am spus nimic. Nici măcar un cuvânt.

- Ei bine, nu ai de gând să spui nimic?

- Nu, am zis. Am venit doar să văd ce ai la picior.

- Asta-i bună! De fiecare dată când ne întâlnim mă întrebi ce impresii mi-am făcut despre acest loc. Acum nu te mai interesează ?

- Nu în acest moment. Trebuie să avem grijă de piciorul tău acum.

I-am răspuns în acest fel, pentru că știam că dacă aș fi zis: «Spune-mi...», el nu ar fi vorbit. Cu toate acestea, dacă simulezi indiferența, celălalt va începe să vorbească, deoarece suferă în interiorul său și are nevoie să-și spună oful.

Așa s-a întâmplat și cu Alan. A început să vorbească și nu mai termina... Despre cum acest învățător era cunoscut în cadrul unui cerc larg de oameni din Australia. Despre cum fusese trimis de prieteni să îi înregistreze discursurile și să-i promoveze învățătura... și așa mai departe. Și Alan tot spunea:

- Nu vreau să-l mai văd. Pur și simplu nu vreau! Nu vreau să-i înregistrez învățăturile sau orice altceva. Ce să fac?

Când am terminat tratamentul la gleznă, i-am spus:

- Vino cu mine. Te duc la un bătrân pe care îl cunosc foarte bine și el îți va spune tot ce vrei să înveți despre filosofia indiană. În același timp, îți va vorbi despre...

- Trebuie să-ți spun că nu vreau să aud despre creștinism și astfel de lucruri!

- Să mergem acolo și vei vedea.

Acest bătrân era foarte înțelept. Preda filosofia indiană și, de asemenea, mergea în școli creștine, însă nu propovăduia când vreun creștin venea să-l vadă. La scurtă vreme după ce am ajuns, l-a întrebat pe Alan dacă vrea să stea pe lângă el.

- Da, a răspuns acesta, deoarece fusese impresionat atât de smerenia bătrânului, cât și de înfățișarea lui, pentru că arata ca un profet din Vechiul Testament.

- Bine, atunci. Adu-ți și Biblia și vom citi împreună. Citești Scriptura?

- Nu.

- Ei bine, păcat pentru că nu îți pot spune: «Ia-ți patul tău și umblă...» În orice caz, adu-ți sacul de dormit și vino să stai aici.

Alan era într-un un impas... Însă s-a dus și a rămas cu bătrânul o vreme. Îl vedeam destul de des și am avut câteva discuții.

Odată mi-a zis:

- Îmi spui că atunci când Dumnezeu vrea să se întâmple ceva, se întâmplă și că atunci când te lași, din propria ta voință liberă, în mâinile lui Dumnezeu, El îți împlinește dorința. Mai spui și că singura cale de a ajunge la Dumnezeu este prin Hristos, Care ne ia de mână și ne conduce unde trebuie să mergem numai dacă ne încredințăm Lui.

- Da, am răspuns, dar trebuie să faci acest lucru în mod sincer.

Într-altă zi mi-a spus:

- Spui că trebuie să ne lăsăm complet în mâinile lui Dumnezeu și că apoi... Bine... Atunci să mergem noi doi, fără niciun ban, în munți, într-un loc necunoscut și să vedem ce se întâmplă. Vom găsi hrană și adăpost, așa cum ai spus că vom găsi?

- Nu am nicio îndoială că vom găsi!

– Ești sigură de asta?

– Sunt.

– Ei bine, dacă văd că să se întâmplă asta, voi crede în Hristos și voi renunța la toți învățătorii, guru și altele asemenea.

Totuși, copiii mei, Sfânta Scriptură spune: «Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău» și «Nu cere semne». Dar în acele zile eram atât de râvnitoare și sigură că acest tânăr nu ar trebui să-L piardă pe Hristos... deoarece se născuse într-o țară creștină. Ce mai puteam face în acel mo-ment? Așa că i-am spus:

– Bine, vom merge.

Am avut și puțini bani la noi: o rupie, adică suficient pentru biletul de tren și o cazare modestă pentru o noapte. Nu aveam nici cea mai mică idee ce ne va aduce ziua următoare, dar eram foarte încrezătoare – ca și cum am fi mers într-un loc cunoscut.

A doua zi dimineață, am pornit spre munți, luând cu noi niște fructe. Am urcat și am tot urcat... La prânz, ne-am oprit pe un deal să ne odihnim.

– Nu s-a întâmplat nicio minune până acum, a spus Alan.

– Nu fi atât de nerăbdător, ți-am spus că dacă vrea Dumnezeu, vom găsi un loc în care să rămânem peste noapte.

Soarele apunea și întunericul se lăsa rapid, așa cum se întâmplă de obicei sus în munți.

Jos se vedea valea și, sincer să vă spun, începusem să cred că minunea pe care o așteptam cumva... întârzia, dar atunci Dumnezeu ar fi avut grijă...

– Ei bine, ce spui acum? m-a întrebat Alan.

– Spun că vom petrece noaptea acolo unde vrea Dumnezeu.

În scurtă vreme, când soarele aproape apusese, am văzut ceva prinzând contur dincolo de creasta dealului. Mai întâi o cască colonială, apoi o față și apoi două siluete indi-ene. Curând după aceea, am priceput că persoana cu cască era o doamnă europeană în vârstă care purta ochelari. Celelalte două siluete erau niște tinere indiene. Când s-au apropiat, ne-am salutat.

– Bună seara.

– Bună seara. De unde veniți?

– Venim din vale.

– Și unde mergeți?

– La niște prieteni...

Alan s-a uitat strâmb la mine, gândindu-se: «De ce minte?»

– Și de unde sunteți?

– Eu sunt din Grecia, iar acest tânăr este din Australia.

– Eu sunt din Olanda, a spus doamna. Am crescut în Statele Unite, iar aceste fete sunt două dintre cele șase fiice pe care le-am adoptat aici. Am avut grijă de educația lor și acum sunt asistente medicale calificate. Cu ce vă ocupați?

–Predau fizioterapia si tocmai am terminat colaborarea cu un dispensar, am răspuns.

– Ah! Dumnezeu v-a trimis. Puteți veni la noi acasă în seara aceasta? Cele două fete au concediu o lună și probabil le-ați putea învăța câte ceva...

-Aş veni cu bucurie, am spus, dar acest tânăr este cu mine şi mergeam...

- Nu este nicio problemă. Am şi un fiu adoptat. Va sta cu el în cameră şi în seara acesta vom fi ca o familie.

- Vă mulţumesc şi Îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru întâlnirea noastră, am spus.

Tânărului australian nu-i venea să creadă. Era cu adevărat uluit! Dumnezeu făcuse minunea pe care o ceruse şi eram încântată la culme. Simţeam un entuziasm dincolo de cuvinte. India a fost marea mea aventură de credinţă în Dumnezeu. M-am dus acolo, străină într-o altă ţară, fără să cunosc limba...

Ca să nu mai lungesc vorba, am ajuns în sfârşit la casa lor în munte – o casă frumoasă construită pe un deal. Acolo, gazda noastră mi-a relatat cum a plecat de acasă din tinereţe, cum trăise în toţi aceşti ani, sprijinită în întreprinderile sale numai de prieteni, pentru că nu aparţinea niciunei misiuni, şi cum simţea că o binecuvântase Dumnezeu.

În acea noapte, prietenul nostru australian a fost atât de emoţionat, încât mi-a spus cu lacrimi în ochi:

- Sora Lila, te rog aşează-te la pian şi hai să cântăm acum toate colindele de Crăciun. Hristos tocmai S-a născut în inima mea.

Aşa că am început sa cânt la pian şi toată lumea, mama, fetele şi băieţii au început să cânte, în toiul verii, toate colindele de Crăciun pe care le ştiam... Alan avea literalmente o bucurie dumnezeiască!

Vedeţi, Dumnezeu face minuni unde şi când vrea. Pentru că acest tânăr luase un drum greşit, căutându-şi rostul în direcţii greşite. Şi pentru că Dumnezeu l-a vrut pe calea cea dreaptă, s-au întâmplat toate aceste lucruri. Am fost atât de sigură că nu va fi pierdut, la 26 de ani, prin practicarea acestor exerciţii periculoase, care sunt dăunătoare mai ales pentru ochi, dacă nu... Oricum... Am rămas cu noii noştri prieteni 15 zile şi le-am învăţat pe fete ceea ce voiau să ştie. Apoi Alan s-a întors în Australia. M-am împrietenit cu doamna misionară şi, de atunci, m-a invitat în casa sa în fiecare an să-mi petrec o parte din vară. Ea şi familia ei nu au uitat niciodată această poveste, mai ales când le-am spus ce s-a întâmplat cu Alan mai târziu...

Căci povestea lui Alan nu se termina aici. A trecut un an, apoi doi, şi Alan a revenit la aceleaşi practici şi la vechiul său cerc de prieteni. Între timp, urcasem în munţi, departe, şi nimeni nu ştia unde sunt. După cum mi-a spus mai târziu, el îşi mai amintea cuvintele mele şi se gândea: «Aşa cum sora Lila spune „da", atunci când este chemată, şi eu voi spune „da". Să vedem unde voi ajunge.» Luase această decizie pentru că se simţea din nou nemulţumit de el însuşi. Astfel, a călătorit în locul în care credea că mă va găsi, însă i s-a spus: «Sora Lila nu vine aici anul acesta. Este sus pe munte.» Acum, să vedeţi ce «coincidenţă»! Cineva a venit în locul unde mă aflam şi mi-a spus:

- Ştii, Alan din Australia este în cutare loc.

Ei bine, m-am gândit să-i scriu să-l invit să mă vadă. Desigur, nu ştiam ce se mai întâmplase cu el între

timp. Și, pe când Alan aștepta o invitație din partea cuiva, nădăjduind într-o mare schimbare în viața lui, a primit scrisoarea mea. A fost singura invitație pe care a primit-o! A pornit imediat la drum și a ajuns în locul în care mă aflam, în munți, unde eram singurii albi. Și el a început să-mi spună:

– Tot ce s-a întâmplat atunci a fost foarte bine. De atunci însă, o mulțime de lucruri nu au mers așa cum ai spus că vor merge, așa că m-am întors în India, în căutarea Adevărului.

– Dar ți-am spus, Alan, că adevărul nu este o teorie, este Hristos, Care a spus: «Eu sunt Adevărul». Ce altceva mai vrei? Mai multe minuni, poate?

– Tu spui că trăiești tot timpul printre minuni.

– Da, am răspuns, trăiesc o minune. Însuși faptul că ești în viață și că te-ai întors este o minune. Însuți faptul că tu și eu avem ochi și picioare este un miracol. Uită-te în jurul tău, aici, unde lucrez cu leproșii. Nu vezi orbii? Toți acei oameni bolnavi care suferă? De ce ei și nu noi? Te-ai întrebat vreodată acest lucru? Tot ce avem este prin harul Său! Numai prin harul lui Dumnezeu! În ciuda păcatelor noastre. Numai prin harul Său suntem cum suntem. Prin sângele jertfei lui Hristos. Nu înțelegeți acest lucru?

În timp ce eu vorbeam, a venit un bătrân cu ochii plini de lacrimi.

– Te rog, fugi la dispensar, băiatul meu este grav rănit, a spus el.

Satul era foarte mic, iar dispensarul sărăcăcios. Ne-am întâlnit cu doctorul, care ne-a spus:

– Ați venit pentru băiat? A căzut de pe schelă și cred că și-a rupt coloana vertebrală. Mă tem că nu va rezista până dimineață.

Ne-am dus și am văzut un băiat de 18 ani. Am fost profund mișcată și am început să-l mângai ușor pe frunte. Apoi m-am întors către tatăl său și am spus:

– Nu. Mari sunt minunile lui Dumnezeu. Băiatul va trăi, nu-ți face griji.

«*Atunci vei striga și Domnul te va auzi; la strigătul tău El va zice: Iată-mă!*» (Isaia 58:9)

Dintr-o dată, băiatul a deschis puțin ochii.[47] Tatăl, care credea că fiul său va muri, când a auzit că acesta ar putea trăi, s-a întors spre mine și a spus:

– Bine, dacă băiatul meu va trăi, da-mi niște bani pentru mâncare, pentru că mi-e foame!

Instinctul de autoconservare! I-am spus:

– Eu nu am bani. Acest tânăr îți va da câteva monede. Alan i-a dat ceva și am plecat de la dispensar. În dimineața următoare, el a vrut să meargă și să afle dacă băiatul mai trăia. Ne-am întâlnit cu doctorul la intrarea în dispensar și, cum ne-a văzut, ni s-a adresat:

– Să vă spun ceva uimitor. Uneori, natura face tot felul de trucuri! Băiatul și-a revenit și în

[47] Notă: A fost o mare minune pe care Dumnezeu a făcut-o ca răspuns la rugăciunile și compasiunea ei, pentru ca Alan să înțeleagă.

această dimineață, împreună cu tatăl lui, a plecat pe jos 10 kilometri până în satul lor!

De data aceasta, australianul a fost ca lovit de trăsnet. Era cu adevărat zdruncinat. S-a întors și a zis:

- Acum cred în atotputernicia lui Dumnezeu! Cred în Hristos. Sunt creștin în inima mea. Mă duc acasă, am găsit ceea ce am căutam!

Alan a plecat. Anii au trecut. Și eu am părăsit India. M-am dus în Betania și am devenit soră de mănăstire. Într-o zi, am primit o scrisoare de la Alan în care scria: «Marea mea mândrie m-a umplut de deznădejde. Trei tinere aproape se înecau și eu, pentru că sunt un înotător încercat, m-am aruncat în mare și le-am salvat. Fapta aceasta mi s-a urcat la cap și începusem să spun tuturor cum le-am salvat. În cele din urmă, am suferit o depresie și am fost dus la o clinica pentru alienați mintal. Acum am ieșit și m-au asigurat că sunt din nou normal. Cu toate acestea, în interior nu mă simt bine. Ce mă sfătuiești să fac?» În timpul șederii mele în India, l-am întâlnit Părintele Lazăr[48], englezul ortodox. Așa că i-am scris lui Alan: «Du-te în India, din nou, dar de data asta, te rog, du-te direct la Printele Lazăr.» Tot atunci i-am scris și Părintelui Lazăr. Alan s-a întors în India.

Când am primit o scrisoare de la Părintele Lazăr, am aflat că, timp de un an întreg, Alan doar l-a privit. Participa la Liturghie, dar niciodată nu spunea vreun cuvânt. Era foarte enigmatic. Într-o dimineață, a spus:

[48] Părintele Lazăr Moore, foto.

- Părinte, am cunoscut-o pe sora Lila de mulți ani. Ea nu m-a întrebat niciodată dacă eu sunt creștin sau dacă am fost botezat. Poate că a crezut că, devreme ce m-am născut în Australia, fusesem botezat. Nu sunt botezat, nici măcar nu sunt creștin! Vă rog, botezați-mă.

Bucuria Părintelui Lazăr a fost imensă. El l-a botezat dându-i numele Hadrian. Apoi Hadrian i-a cerut binecuvântare și a plecat în lume ca misionar. Acestea sunt marile minuni ale lui Dumnezeu, care îți mișcă sufletul!

5. Despre Baba Amte

G.: Maică, puteți să-mi spuneți câteva ocazii în care ați mărturisit în timp ce vă aflați în India?

M.G.: Nu-mi vine în minte niciun incident cu caracter personal în acest moment, dragă G. Cu toate acestea, îmi amintesc cazul remarcabil al unor prieteni indieni. Poate ți-am mai povestit despre acel om care s-a dedicat persoanelor afectate de lepră. Da... Fusese un avocat indian foarte bogat, căsătorit și cu doi copii mici. Prieten cu Gandhi, el a susținut marele efort de a elibera India de sub dominația britanică. Și-a donat întreaga avere mișcării lui Gandhi, dedicându-se cauzei. După mulți ani alături de Gandhi, s-a gândit că niciun copac nu poate crește la umbra unui copac mare, de accea ar trebui să plece, ca să descopere ce ar putea face și singur. Astfel, s-a întors în orașul său natal și

după o vreme, a fost ales primar, cred. Ei bine, Gandhi era de părere că toți ar trebui să participe în mod activ la orice fel de muncă pentru a-i ajuta astfel pe oameni să vadă că într-adevăr le pasă - în loc să stea doar și să dea cuiva, de exemplu, sarcina de a mătura străzile, fără să știe exact ce implică o astfel de activitate sau cu ce sumă ar trebui să fie remunerată și așa mai departe. Punând în practică aceste principii, prietenul nostru a mers într-o zi la curățarea toaletelor publice. Acolo a văzut un bătrân întins pe podea, cu fața și corpul acoperit cu ulcerații leproase teribile. Omul nostru s-a apropiat de el, dar nu a putut nici să-l atingă, nici să-l ajute...

G.: I-a fost frică...

M.G.: Da. Acesta a fost prima lui reacție. S-a dus acasă și în momentul în care a început să vorbească cu soția sa, fața bătrânului lepros i-a apărut înaintea ochilor. Copiii lui s-au întors acasă și s-a dus să se joace cu ei, dar, din nou, fața aceea a apărut între el și fii săi. Același lucru s-a întâmplat și la birou când a încercat să lucreze. Fața bătrânului l-a bântuit timp de două luni. În cele din urmă, și-a dat seama că dacă nu va face ceva pentru oamenii pe care fața aceea îi reprezenta, Dumnezeu nu va fi mulțumit de el, după cum spunea... Provenea dintr-o familie de vază de Brahmani și frecventase școli misionare britanice. Într-o zi, s-a dus acasă și i-a spus soției sale:

- Lăsăm totul. Închidem biroul, îi luăm pe cei doi copii ai noștri și cerem guvernului un loc în care să putem întemeia o colonie de leproși...

Știi, în India o soție crede că, dacă soțul ei ia o astfel de decizie, trebuie să fie foarte serioasă și absolut corectă, de aceea nu spune niciodată «nu». Așa că ea a spus «da». Și-au luat cei doi copii și au mers într-un loc acordat de către guvern în junglă. Așa cum mi-au spus mai târziu, au început cu șapte leproși, o vacă șchioapă și un câine. Greutățile cu care s-au confruntat au fost de neimaginat. Animalele sălbatice veneau noaptea în preajma lor, și o dată, în timp ce el era plecat - să caute colaboratori sau vreun ajutor - un leopard a atacat câinele chiar sub patul în care dormeau soția și copiii lui. Cu toate acestea, el era hotarat și foarte sigur că va reuși. Când am rămas la ei, șase sau șapte ani mai târziu, barăcile în care dormeam erau tot fără uși și noaptea veneau mistreți. A fost destul de înspăimântător! Cât despre șobolani, erau la fel de mare ca animalele domestice - ceva teribil. După o vreme, au început să scrie în toate părțile lumii și au stârnit interesul anumitor persoane din străinătate. (Căci unii dintre conaționalii săi s-au opus întreprinderii sale și chiar l-au învinuit pentru abandonarea profesiei sale...) În orice caz... Timpul a trecut și eu am plecat, căci mereu mă deplasam dintr-un loc în altul. Altcineva a ajuns acolo, un preot catolic aflat în trecere.

- Cine este Dumnezeul religiei tale? l-au întrebat.

- Hristos, a răspuns el.

- Atunci vino. Îți vom arăta camera de surorii Lila[49] pe care Dumnezeul tău a trimis-o la noi.

[49] Acesta era numele sub care era cunoscută în India.

A mai trecut un perioadă şi, într-o zi, undeva, în timpul unui congres, acest indian eminent s-a ridicat şi a spus în faţa a mii de oameni:

- Nu sunt creştin, dar mărturisesc că merg cu capul plecat în umbra crucii...

Mi se pare că într-adevăr Dumnezeu a lucrat în inimile acestor oameni şi le-a oferit un dar minunat... Acum cei doi fii ai lor sunt medici. Au mai mult de trei mii de pacienţi, câteva centre de tratare a leprei în mai multe locuri, iar întreaga familie continuă să întreprindă această mare lucrare, deplasându-se peste tot, pe jos, pe biciclete, cu maşina. Astăzi, este cunoscut pretutindeni în lume ca «Albert Schweizer al Indiei». Numele lui este Baba Amte...

G.: Te rog, spune-ne povestea de la gara...

M.G.: Ah, da... Odată, Baba Amte a trebuit să fie dus la un spital într-un oraş îndepărtat. Aşa că a telegrafiat: «Trimiteţi-o pe soră», şi m-am dus. În zilele acelea, spitalele din India nu permiteau nimănui care însoţea un pacient să-şi petreacă noaptea în incintă. Aşa că singura soluţie a fost gara, unde văzusem de multe ori oamenii dormind pe bănci. Petreceam toată ziua la spital şi noaptea dormeam pe o bancă în gară. Dimineaţa, spălam la toaletă una dintre cele două rochii albe pe care le aveam, o întindeam să se usuce şi îi dădeam un mic bacşiş angajatei că să aibă grijă de ea. În acest fel, cu ajutorul lui Dumnezeu şi fără să-mi dau seama, zilele treceau. În ajunul zilei în care Baba Amte trebuia să iasă din spital, m-am întâlnit cu şeful gării şi i-am spus:

- Îmi mai permiteţi o noapte în gară?

- Când aţi ajuns? a întrebat el. Au expirat cele 48 de ore în care aveţi dreptul să rămâneţi?

- Ah, nu m-aţi văzut? Îngerii trebuie să mă fi făcut invizibilă! Am petrecut deja 14 nopti în gară!

El a izbucnit în râs şi a spus:

- Ei bine, atunci să fie de 15. Dar pe cine aveţi aici?

- Pe fratele meu, am spus.

- Aşa? Şi cine este fratele dvs?

- Baba Amte, i-am răspuns şi i-am arătat telegrama.

- Din moment ce este vorba despre Baba Amte, puteţi să rămâneţi nestingherită...

La scurt timp după aceea, ne-am întors la colonia de leproşi. Una dintre sarcinile mele era să spăl în fiecare dimineaţă îmbrăcămintea a doisprezece oameni sănătoşi[50]. Am luat rufele la fântână şi - să vezi minune - cei mai frumoşi fluturi pe care i-am văzut vreodată, de toate culorile şi mărimile, zburau împrejur, jucându-se cu bulele de săpun. Acest lucru m-a facut atât de fericită! Când am terminat, hainele umede erau foarte grele şi doi leproşi au venit să transporte găleţile înapoi.

Anii au trecut... Astăzi am primit o scrisoare de la unul dintre fiii lui Baba Amte în care scria: «Întoarce-te la noi.» Ei nu pot vedea că am îmbătrânit. Acum? În junglă, ca altădată? În acele vremuri, pacienţii neinternaţi din colonia de leproşi numărau aproximativ

[50] Adică oameni care nu erau bolnavi de lepră.

7.000 pe an; pacienții internați cam 600-700. Am auzit că acum pacienții internați au ajuns la 2.000...

G.: De ce sunt atât de mulți leproși?

M.G.: Mai bine ai întreba de ce sunt atât de mulți săraci... Pentru că nu au locuri de muncă!

6. Despre pustnicie

M.G.: Copilul meu, când ești mort pentru această lume plină de deșertăciune și prin Harul Duhului Sfânt ești născut din nou și readus la viață de către Hristos, atunci ai grijă! Nu-ți aminti nimic despre viața ta de dinainte. Puterile întunericului vor folosi mijloace diabolice. În primul rând, se vor folosi de rudele tale. Acest lucru va fi cel mai greu, pentru că îi iubești pe acești oameni. Apoi îți vor trimite prieteni care îți vor reaminti de reușitele lumești și de laudele vechilor prieteni. Chiar dacă ești departe, îți vor trimite călători care cunosc persoane din trecutul vostru, pentru a-ți stimula interesul să vorbești depre acestea. Când se vor întoarce, ei vor adăuga propriile lor comentarii și unii nu vor mai crede în schimbarea ta. Mulți oameni sunt «mici la suflet». Și astfel de oameni nu vor putea înțelege niciodată cum a reușit unul dintre semenii lor să se elibereze! Prin urmare, ai grijă... Rugăciune, pace, liniște și, pe cât posibil, rucodelia. Cu siguranță, muncind cu mâinile, vei fi capabil, să te ții pe tine însuți ocupat, dar și pe alții.

Dumnezeu să te binecuvânteze, să te ajute și să te călăuzească întotdeauna. Dă slavă lui Dumnezeu în orice moment, pentru tot. Trăiește și privește înțelepciunea Lui, purtând permanent un «mulțumesc» în inima ta.

7. Despre vocile care se ridică împotriva Bisericii

G.: Maică, permiteți-mi să spun ceva care mă preocupă. Ne-ați spus: «Aceasta este Hristos. Urmați-L. Iubiți-L. Acceptați-L în viața voastră.» Totuși alții iau de la Hristos ce doresc, ce pot, însă nu vor să ia nimic esențial. Unii vorbesc despre ritualism sau acuză clerul...

M.G.: Ah! Cei care gândesc așa greșesc! Asta este doar o scuză. Ei vor să găsească vina în celălalt, însă de fapt chiar ei înșiși sunt de vină.

G.: Credeți?

M.G.: Absolut! Da! Pentru că avem Sfânta Scriptură, Evanghelia care ne vorbește. Cu cât citești mai mult, cu atât înțelegi mai mult; cu cât înaintezi în cunoaștere, cu atât înțelegi mai mult din tainele Sale și devii un om al lui Dumnezeu. Oameni care găsesc motive false împotriva Bisericii și a clerului sunt cei care refuză să recunoască că există și oameni sfinți în rândul clerului și îi văd numai pe cei care nu sunt sfinți.

În Biserica lui Dumnezeu se află Duhul Sfânt, Care vine și ne luminează în timpul Sfintei Liturghii. Dacă rămânem după ce adunarea credincioșilor a plecat și stăm așezați într-un colț, cu ochii închiși, Îl vom «vedea» pe Dumnezeu cu ochii sufletului. Vom înțelege ce sunt Îngerii. Vom înțelege semnificația rugăciunii: «Înconjoară-ne pe noi cu Sfinții Tăi Îngeri, ca prin mijlocirea lor fiind păziți și povățuiti, să ajungem la unitatea credinței» - în loc să ne îndoim unul de celălalt - «și la cunoștința slavei Tale celei neapropiate». Noi nu putem vedea slava cea neapropiată a lui Dumnezeu cu acești ochi pământești, dar o putem privi atunci când Duhul Sfânt ne umple mintea și sufletul, întreaga noastră ființă. Atunci putem înțelege ceea ce spune Sfânta Scriptură: «Să-L iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău». Asta este: total. Întreaga noastră ființă Îl iubește. Și atunci ce se întâmplă? Automat «îl iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți». Nu te poți distinge de ceilalți. Foarte des oamenii mă întreabă: «De ce te întovărășești cu hinduși, musulmani, evrei, cu persoane de alte religii?»

G.: Pentru că aveți dragoste în inimă. De aceea!

M.G.: Pentru că Dumnezeu este Iubire. Cum poți fi creștin dacă nu îi iubești și pe cei care nu sunt creștini? Dacă îi iubești doar pe creștini, ei bine... «chiar și păcătoșii fac acest lucru!»

G.: Totuși uneori ziarele publică articole împotriva Bisericii...

M.G.: De ce te surprinde aceasta? Bieții reporteri... ei văd doar ceea ce este rău, nu pot vedea ceea ce este bun. Ei nu scriu despre toate aceste persoane care slujesc în atâtea biserici, care spovedesc creștini, care organizează lucruri care dovedesc iubire... Ei nu menționează acestea, ci cauta anomalii, pe care să le proiecteze, să le generalizeze, să spună că toți oamenii Bisericii sunt așa. Vedem aceste lucruri. Am văzut-o duminica trecută în Pilda fariseului. Acesta a început prin a spune «Îți mulțumesc Ție, Dumnezeule» - ceea ce este foarte bine și un lucru pe care ar trebui să îl spunem cu toții de dimineață până seara. Și apoi, brusc, s-a sucit și a spus «că nu sunt ca acela care este așa și pe dincolo»... Cu toate acestea, toți cei care îi judecă pe alții – nu ar fi înțelept să înceapă cu ei înșiși? Dacă ar descoperi ceea ce zace în interiorul lor, și-ar da seama că sunt de o sută de ori mai răi decât cei pe care îi critică. Pentru că acest lucru este greșit. Oamenii sunt întotdeauna gata să-i critice pe alții.

8. Despre așa-numiții oameni răi

G.: Maică, ce ne puteți spune despre oamenii care nu au nicio fărâmă de dragoste în inima lor și sunt răi?

M.G.: Pentru început, eu nu accept că există oameni «răi». Există oameni ignoranți, care nu știu. De aceea, pentru a ne da un exemplu, Hristos a spus de pe cruce: «Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac.» Într-o zi, vorbeam cu un antisemit. L-am întrebat:

- De ce?

El a spus:

- Pentru că sunt antihriști.

Și i-am spus:

- Tu, un creștin, ești atât de plin de ură? Ai devenit susținătorul Domnului nostru, Care a spus: «Iartă-i, că nu știu ce fac»? Cum poți să faci singur dreptate? Ei bine? Putem să urâm actul în sine, dar nu pe cei care îl fac!

Pentru că, în momentul în care lași ura față de cineva să-ți intre în inimă, armonia ta cu Dumnezeu s-a pierdut. El nu mai poate trăi în tine...

K.: Ce credeți atunci? Că oamenii sunt buni?

M.G.: Oh... Foarte, foarte buni!

K.: Buni?

M.G.: Nu doar buni... Îngeri! Inima nu încetează niciodată să fie bună. Chiar și pe un răufăcător îl puteți vedea cu lacrimi în ochi la un moment dat și spunând: «Ei bine... Nici acum nu pot înțelege cum am făcut

asta...» Această scânteie a lui Dumnezeu este în noi. Ea nu poate să lipsească din nicio ființă umană.

K.: Da... Mai precis, credeți că elementul bun din om este acesta scânteie a lui Dumnezeu și că noi toți o avem...

M.G.: Ah... Dar nu există nimic altceva! Scoateți scânteia lui Dumnezeu și cu toții devenim «cadavre» umblătoare. Acea suflare a lui Dumnezeu în noi este Iubirea. Dispare iubirea? Atunci suntem ca niște zombi care hoinăresc de colo colo... Gândește-te la asta!

9. Despre Mănăstirea din Betania

M.G.: Și astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns la mănăstirea din Betania. Dar... nu știam că trebuie să aduc cadouri. Cum mi-aș fi putut imagina? În drum spre mănăstire, mi-am tot spus: «Cine știe unde mă duc acum.» După ce m-a salutat, starețul, Părintele Teodosie, a spus:

- Acum, să vedem ce ne-ați adus. Poate niște bucăți de mătase pentru a croi veșminte?

Vai! Mica mea valiză nu conținea astfel de lucruri. I-am spus:

- Părinte Teodosie, nu știu dacă Nella v-a scris că nu am niciun ban...

El nu a spus nimic. Am scos un crucifix pe care mi-l dăduse un prieten catolic în ziua plecării mele – o

cruce mare din lemn, cu silueta lui Hristos de bronz pe ea. I-am spus:

– Părinte, v-am adus acest crucifix.

El l-a luat și l-a pus pe masă... Îmi amintesc că în primele zile, Geronda Teodosie mi-a dat o carte, spunându-mi că, în vremurile noastre, din cauza lipsei de călăuzitori duhovnicești, suntem îndrumați prin cărți. Cartea era «Scara urcușului duhovnicesc» a Sfântului Ioan Scărarul. La scurtă vreme după aceea, el m-a întrebat:

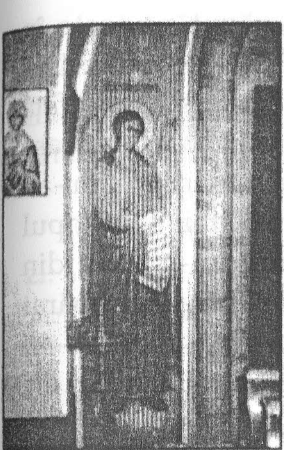
- Ce știi să faci?

- Tot ce doriți.

Ei bine, prima mea scultare a fost să mătur curtea. Dar, imediat ce terminam de măturat, o călugăriță venea cu o mătură în mână și-mi spunea: «Nu ai făcut nimic», apoi începea să mături din nou peste tot. Aceste lucruri sunt făcute pentru testarea începătorului, dar eu nu știam pe atunci, așa că am luat-o ca pe o glumă. Și știi de ce am râs? Pentru că aveam o aversiune pentru măturat, o aversiune puternică. La colonia de leproși AnandWan, de fiecare care dată când doamna Amte mătura, îmi puneam o batistă peste gură și plecam. Și ea spunea, râzând:

– Ai grijă. Conform religiei noastre, dacă nu depășești acum această neputință, în viața viitoare vei fi măturătoare și vei mătura tot timpul!

În prima mea scrisoare către ea am scris: «Am început deja să-mi depășesc neputința, așa cum mi-ai spus!»

Acesta era doar începutul... Fusesem crescută cu lecții de limbi străine etc, cu lecții de muzică - șezând la pian și exersând timp de cinci ore, gândindu-mă că aceea era o realizare... Și toate acestea, vai!, doar pentru a fi lăudată de unii oameni! - acum însă trebuia să merg la biserică la 4 dimineața pentru Utrenie și era atât de frig... foarte frig... groaznic de frig! Vedeam o clugăriță pe podea, lângă strană, ținând un Komboskini cu 300 de noduri; alta în alt loc, moțăind; alta mai departe, tremurând de frig, uitându-se în dreapta și în stânga; alta ridicându-se și, cu binecuvântarea stareței, ieșind să hrănească găinile, apoi întorcându-se la locul ei... Stând în liniște, am început să mă întreb ce căutam acolo. În fața mea, cum eram așezată în pronaos, era o icoană mare a Arhanghelului Gavriil (*foto*). Chiar în momentul în care m-am întrebat: «Ce caut eu aici printre ele?», m-am simțit de parcă m-ar fi lovit cineva în cap, ca și cum Arhanghelul mi-ar fi spus: «Copilul meu, deoarece sunt un înger și nu pot vorbi decât blând, vreau să-ți spun că atunci când aveai 17 sau 18 ani și studiai muzica sau limbile străine ore în șir, mergeai la teatru, vizitai muzee sau vizionai spectacole de balet, toate aceste femei de la aceeași vârstă au cântat *Kyrie eleison... Lăudămu-Te, bine Te cuvântam, închină-mu-ne Ție, Dumnezeule*. Rușine să-ți fie! Să-ți fie rușine pentru că nu ai înțeles!» În acel

moment, dragi frați și surori, le-am văzut pe toate în chip de îngeri! Mi-am spus: «Rușine! Să-mi fie rușine! Cine sunt eu?» Din ziua aceea, am făcut ascultare față de toate maicile. Nu numai de una, ci de toate! În așa măsură încât, ani mai târziu, când m-am întors, mi-au amintit de aceasta. Am stat acolo trei ani. În timpul celui de-al doilea an, vocea interioară mi-a spus din nou: «Și aici te afli doar temporar.» Știți, m-am supărat atunci, căci mă săturasem de călătorii. Nici nu-mi imaginam ce va urma - Africa, Statele Unite ale Americii, Patmos și multe alte locuri...

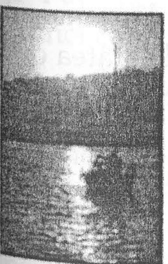
10. Despre urma lăsată de o barcă aflată în trecere

M.G.: Într-o zi, îi spuneam unei prietene, o doamnă misionară care a înființat un spital în Africa și care atunci se întor-cea mulțumită în Statele Unite ale Americii: «Când voi pleca din această lume, așa cum o barcă nu lasă nicio urmă pe suprafața apei în trecerea sa - cum spune poetul - tot așa nici eu nu voi lăsa nicio urmă... Cu toate acestea, nu am mustrări de conștiință. Asta e! Nepătimirea! Dacă Domnul ar fi vrut, m-ar fi făcut altfel. Dar El mă conduce pe cale, iar eu Îl urmez, privind minunile Sale! Sunt doar un spectator...»

11. Despre cărțile pe care le recomanda

- În primul rând, Sfânta Evanghelie. În fiecare zi, un capitol dimineața și unul seara.
- Profeții. Psaltirea.
- Epistola Sf. Iacob, fratele Domnului. În fiecare zi.
- Pelerinul rus.
- Norul necunoașterii.
- Scara urcușului duhovnicesc, de Sfântul Ioan Scărarul.
- Sfântul Isaac Sirul.
- Sfântul Maxim Mărturisitorul.
- Sf. Nil.
- Sfântul Simeon Noul Teolog.
- Imitarea lui Hristos, de Thomas Kempis.

12. Despre ce anume poate determina o schimbare în ceilalți

M.: Maică, atunci când vedem că o persoană greșește cu ceva, cum putem să schimba acel lucru?

M.G.: Este o mare greșeală să credem că putem schimba o persoană prin simpla noastră încercare. Acest lucru nu se întâmplă niciodată. Se poate face

prin exemplul propriei tale vieți. Nu se poate realiza niciodată sau foarte rar prin efort, vorbind, purtând discuții în contradictoriu și așa mai departe. Schimbarea va avea loc atunci când rânduiește Dumnezeu. Dacă te schimbi pe tine însuți și devii un exemplu viu pentru persoana pe care dorești să o schimbi, dacă devii idealul său și el vede că ești fericit, atunci se va întâmpla. Este foarte bine să ne rugăm pentru cineva - dar nu trebuie să încercăm să schimbăm acea persoană. Schimbarea stă nu-mai în mâna lui Dumnezeu. El are un plan pentru viața fiecăruia. Pentru *toți* oamenii. Suntem liberi, dar ceea ce nu știm este că El *știe* ce vom face. *Pentru că El știe totul.* Dumnezeu știe fiecare pas al vieții noastre, până în ultimul moment. Noi nu știm.

Și, dragă M., dacă am încerca mai mult să ne unim cu Dumnezeu, atunci nu ar trebui să facem nimic. Pentru că am deveni automat un exemplu pentru cei pe care ne-am dori să-i vedem mergând pe Calea Lui. Este firesc totuși ca tu, atât de tânără și cu atâta dragoste pe care Dumnezeu a sădi-t-o în inima ta, să nu poți să înțelege, cel puțin la început, să te simți dezamăgită și să spui: «Ce situație! Atât de mult efort și totuși niciun rezultat?» Dar te-ai gândit vreodată că Dumnezeu spune același lucru despre noi? «Am iertat de atâtea ori. Am arătat îndurare de nenumărate ori... Și to-tuși...» Următorul pas ar trebui să fie rugăciunea. Așa cum și începutul a fost rugăciunea. Fără a judeca acea persoană.

Odată, după ce am înțeles că rugăciunea este totul, am văzut doi băieți foarte furioși care se băteau pe

stradă. M-am abținut să intervin, așa cum aș fi făcut odinioară. În schimb, mi-am pus imediat în practică credința. M-am dat la o parte și am zis: «Doamne, așează pacea ta între aceștia doi.» Când m-am întors să mă uit din nou la ei, râdeau și se jucau. A fost un răspuns de la Dumnezeu.

Să știți, dragă M., că pacea și liniștea noastră, modul nostru de viață, arată cât de multă credință avem. Acesta este motivul pentru care dacă vedem că o persoană este tulburată, agitată și șovăitoare, chiar dacă ne învață cea mai bună lecție, nu putem avea încredere în ceea ce ne spune. Astfel, dacă dorim să-i ajutăm pe semenii noștri, scopul vieții noastre ar trebui să fie să ne apropiem cât de mult putem de exemplu: de Domnul nostru.

13. Despre ce s-a schimbat de când a îmbrăcat rasa

X: Gerondissa, ați fost mereu aproape de oameni și i-ați iubit întotdeauna. Ați simțit vreo schimbare atunci când ați devenit monahie?

M.G.: La început, am fost îngrozită! Am crezut că toată lumea va fugi, că aceia cărora le displace rasa vor spu-ne: «Să păstrăm distanța...» Dimpotrivă, din momentul în care am îmbrăcat rasa, oamenii vin, cer sfaturi și chiar le urmează. Acest lucru s-a întâmplat prin harul lui Dumne-zeu. Într-adevăr! În plus, să știți

că inclusiv cei care nu sunt creştini - chiar şi călugării indieni care poartă robe de culoare portocalie - mi-au spus: «Acum, că v-aţi întors în India ca monahie, sunteţi cu adevărat sora noastră!» (Pentru că eram mireancă atunci când m-am dus acolo pentru prima dată.) Aşa simţeau ei. Erau călugări şi eram şi eu călugăriţă...

14. Despre schimbarea direcţiei

M.G.: Uneori, se întâmplă ceva şi ne opreşte din ceea ce credem ca este drumul nostru. Dar dacă Dumnezeu permite să se întâmple aceasta, înseamnă că aşa a fost să fie. Iată marele secret: trebuie să înţelegem că orice se întâmplă este cu voia lui Dumnezeu. Noi trebuie să supunem mai întâi lui Dumnezeu şi apoi oamenilor. Şi nu ar trebui să dorim nimic şi nici să tânjim după ceva anume. Nu ar trebui să avem nici nevoi, nici dorinţe. Atunci când te eliberezi de acestea, nu contează unde te afli. Te vei simţi minunat oriunde ai fi...

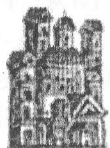
15. Despre cum ne răzgândim

N.: Gerondissa, uneori spuneţi vorba grecilor antici: «E firesc ca un înţelept să se răzgândească.» Ce

înseamnă acest lucru? Că ne putem răzgândi tot timpul?

M.G.: Eu nu cred asta. Cine face acest lucru va ajunge în cele din urmă într-un impas şi va fi ca un «chimval răsunător», răzgândindu-se tot timpul până la sfârşitul vieţii, fără să ia o decizie - iar Dumnezeu vrea să ne hotărâm. El ne spune: «Dacă vrei, urmează-Mă.» Se poate să mă răzgândesc uneori: atunci când, de exemplu, mi se cere părerea şi vorbesc sub imboldul momentului, fără să gândesc. Apoi cumpănesc mai bine problema şi spun: «O, ce prostie! Ce am spus nu este corect», atunci când îmi vine un gând mai profund, de la Dumnezeu. Aşa că spun: «Nu, copilul meu, m-am înşelat.» Acesta nu este numai un act de smerenie, ci şi decizia corectă. Altfel, rămâi cu o idee greşită, pentru că nu vrei să te răzgândeşti. În acest caz, desigur, ţi se poate reproşa: «Dar ai spus aşa mai întâi. De ce te răzgândeşti acum?» Acum spun un lucru diferit pentru că am o altă cunoaştere. Am înţeles cum este corect. Am realizat unde greşisem cu privire la această problemă. Am smerenia necesară pentru a recunoaşte acest lucru şi spun: «M-am răzgândit.» Acesta, dragă N., este sensul proverbului: «E firesc ca un înţelept să se răzgândească.»

Călugăriţa: Şi nu a-ţi dori astăzi un lucru şi mâine altul...

16. Despre generozitate

M.G.: Odată a venit să mă vadă un grup de tineri și tinere. În cursul conversației, unul dintre tineri (care câștiga mulți bani la locul de muncă) a spus:

- Dacă Iisus Hristos ar apărea în acest moment, eu unul m-aș speria foarte tare!

L-am întrebat:

- De ce să te temi, în loc să-I cazi la picioare și să te bucuri?

El a răspuns:

- Pentru că nu fac nimic din ceea ce ar trebui.

- Ca de exemplu?

- Ei bine, să dau de pomană, să fac lucruri dezinteresate. În plus, mă confrunt cu anumite rivalități profesionale...

I-am spus:

- Pune început bun. Pornește cu ceva din Vechiul Testament. Dă 10% din câștigurile tale și atunci conștiința ta va fi parțial liniștită...

El a fost mulțumit, foarte mulțumit... După câteva zile mi-a trimis un mesaj: «Cei 10% sunt pregătiți. Unde îi voi da?» «Trimite-i familiei cutare», i-am răspuns. O lună mai târziu, a trimis din nou bani. De atunci însă a dispărut. Vedeți cât de dificil este să oferi chiar și numai 10%? Pentru că dacă ai o mie de drahme, dai bucuros o sută. Dar dacă ai un milion, ți se pare dificil să dai 100.000 de drahme... Și dacă ai două sau trei milioane... atunci ia-ți gândul! Ce păcat! Îmi

amintesc că demult, când eram încă mireancă practicând fizioterapia în Atena, una dintre persoanele pe care le tratam era un multimilionar. Cum soția lui îmi era prietenă, am refuzat plata. Într-o zi, în timp ce îi masam ceafa, el a spus:

- Știi, Hristos nu a vorbit niciodată împotriva celor bogați... Toate acestea sunt doar vorbele preoților!

- Desigur, am răspuns. El niciodată nu a vorbit împo-trivă. A spus numai că cei bogați cu greu vor intra în Împărăția Cerurilor!

După aceea, m-a informat prin intermediul soției sale că întrerupe tratamentul. Însă el a fost cel care a pierdut, pentru că eu nu îi luam niciun ban...

Un alt domn, de asemenea, industriaș, care a venit la tratament în urmă cu câțiva ani mi-a spus:

- Mă gândesc să mă pensionez, dar apoi ce mai rămâ-ne de făcut? Cinci sute de oameni care lucrează pentru noi așteaptă să le ofer pâinea de zi cu zi.

- Și tu, i-am spus, îți aștepți pâinea de la ei și mult mai mult decât atât...

Nu înțeleg de ce oamenii nu pot să priceapă! Pur și simplu nu pot înțelege de ce. Oricum, este foarte dificil să convingi pe cineva care nu are o forță interioară care să-l miște să dăruiască.

Odată, o doamnă, prietenă de-a mea, a cerut cuiva cu un venit foarte mare să dea un ajutor financiar, dar răspun-sul acestuia a fost:

- Nu am nevoie de nimeni să sugereze donații. Eu dau din propria mea voință.

Probabil că ceea ce a vrut să spună a fost: «Nu te amesteca în afacerile mele, știu ce fac.» Ce orgoliu mare! Pe de altă parte, cine care are acea forță lăuntrică, dă înainte de a i se cere. Permiteți-mi să vă spun o altă poveste.

Cu mulți ani în urmă, urma să merg într-un pelerinaj de zece zile în Țara Sfântă și m-am gândit că ar fi frumos dacă i-aș putea duce o mică sumă de bani egumenului Mănăstirii[51]. Dar cum? Aveam să-i vizitez atunci cu mâna goală? După amiază m-am dus să iau masa de prânz la un restaurant și la un moment dat m-am ridicat să-mi iau un pahar cu apă. În timp ce îmi umpleam paharul, un domn a venit lângă mine și mi-a spus:.

- Scuzați-mă, maică, eu practic călugăria «albă»[52] și am făgăduit să dau o sumă din salariu în scopuri caritabile în prima zi a fiecărei luni (era 1 iulie, ziua în care sunt sărbătoriți Sfinților *Anargyroi*[53]). Ați accepta mica mea contribuție pentru munca filantropică pe care o desfășurați?

- Vă rog, am spus, să ne așezăm la masă și vă voi explica... Vedeți dumneavoastră, domnule, am făcut un jurământ să nu iau niciodată bani. Dacă doriți, îi puteți trimite la Mănăstirea din Țara Sfânta unde voi merge în curând. Dar, vă rog, să le dați adresa pentru a vă trimite o chitanță.

---

[51] Se referă la Părintele Theodosios de la mănăstirea din Betania.
[52] Un mirean necăsătorit care trăiește în lume dedicat lui Dumnezeu.
[53] Sfinții Doctori fără de arginți Cosma și Damian.

- Nu se poate să donez fără să dau detalii personale?

- Nu. Îmi pare rău.

Așa că și-a scris adresa de acasă, a pus ceva într-un plic și a spus:

- Știți, urmează să mă pensionez în doi ani și apoi voi urma și eu calea lui Dumnezeu...

- La revedere.

- La revedere.

Plicul conținea 500 de drahme și m-am gândit: «E un început bun»! Au urmat alți 6.000 de drahme! Ai văzut? Nu trebuie decât să te gândești la asta. Se poate recunoaște cu ușurință o minune a lui Dumnezeu, dacă ia o anumită formă materială.

Am cunoscut o doamnă din Rusia care era foarte bogată. Astăzi are 80 de ani, este bolnavă, aproape surdă și nici mai vede bine. Fusese muziciană, și, pentru că iubește muzica, își dorea foarte mult să aibă un radio mic cu tranzistori. M-am gândit în sinea mea: «Imaginează-ți, un mic radio ar face-o foarte fericită acum! Ce bine ar fi dacă aș putea găsi unul!» Era în data de 26 mai. Aproximativ zece zile mai târziu, am primit o scrisoare de la o prietenă din Statele Unite ale Americii datată la 26 mai. Ea a scris: «Îți pun în plic zece dolari. Aș fi foarte bucuroasă dacă i-ai folosi pentru a ajuta pe cineva.» Echivalentul era exact 300 de drahme! M-am dus într-un magazin și am zis:

- Vă rog, dați-mi cel mai ieftin radio cu tranzistori pe care îl aveți la vânzare.

– Ei bine, îl veți găsi cel mai ieftin în cutare loc, la 150 drahme, dar se va strica repede. Avem unul japonez la prețul de 350 drahme, însă vi-l las la 220 drahme.

Era un aparat frumos, roșu cu auriu, care prindea toate posturile. Și ce difuzor avea... se potrivea perfect pen-tru cineva tare de urechi! Două zile mai târziu, i l-am dus. Așa se fac lucrurile!

Permiteți-mi să vă mai dau un exemplu. O doamnă mi-a scris din nordul Macedoniei, anunțându-mă de lipsa acută de mijloace financiare și de faptul că avea nevoie de ajutor urgent. Două zile mai târziu, am primit un telefon de la o altă femeie cu care vizitasem Țara Sfântă. În timpul pelerinajului, ea și-a luxat glezna și am condus-o la spital pentru un examen cu raze X etc. Ea m-a sunat să-mi spună că piciorul era bine acum și că dorea să contribuie cu o anumită sumă de bani pe o puteam folosi cum consideram că este mai bine. I-am spus:

– Uite adresa doamnei cutare. Trimite-i dumneaei banii.

În câteva zile, cealaltă doamnă mi-a scris să-mi spună: «O doamnă necunoscută mi-a trimis o mie de drahme. Mă simt de parcă aș fi câștigat potul cel mare!» Puteți înțelege cu ușurință ce înseamnă o mie de drahme pentru cineva care se aștepta doar la o sută...

Tocmai mi-am amintit un alt incident remarcabil. Cineva mi-a scris din India că fiica sa a terminat liceul și și-ar dori, dacă este posibil, să studieze filozofia în SUA. Am început să mă gândesc cine i-ar putea oferi cazare

în SUA, și în rugăciunea mea, mi-au venit în minte oamenii la care fusesem cazată în Texas. În fiecare an, această familie acorda ospitalitate unui tânăr de altă națiune. Le-am scris, iar problema a fost aranjată... Așa se fac lucrurile!

17. Despre copii

K.: Maică, aș dori să vă întreb despre copil, această ființă umană nou-născută.

M.G.: Un copil este exact acest lucru – o ființă umană, nimic altceva. Personal, nu am simțit niciodată că un copil ar fi un copil... sau că ar trebui să-l tratez în mod diferit decât aș trata o persoană adultă. De la o vârstă foarte fragedă, un copil este foarte fericit dacă îl consideri prieten.

Unul dintre prietenii mei are o fetiță de doi ani care pur și simplu nu voia să-mi spună «Maica Gavrilia». Pentru ea, eu sunt doar «Gavrilia», chiar și atunci când vorbește cu mine la telefon. Pentru că mă simte apropiată de ea. Ați înțeles? Așa stau lucrurile.

Trebuie să ne amintim și altceva: un copil nu aparține nici tatălui, nici mamei. El Îi aparține lui Dumnezeu! Cineva a spus că un copil se află sub tutela părinților. El nu este cu adevărat al lor. Și, după umila mea părere, ei nu au dreptul să-l facă pe copil să le calce pe urme sau să-i modeleze viața așa cum doresc.

«Copilul meu, vreau să devii asta sau cealaltă!» Cine ești tu, domnule? Cine ești?...

Din experiența mea cu copiii din toate colțurile lumii, din toate categoriile sociale, bogați sau săraci, am ajuns la concluzia că toți copiii sunt la fel, până când părinții lor stabilesc anumite bariere pentru ei. Înțelegi ce spun? Odată, s-a întâmplat să ies cu copilul unei doamne foarte bogate. În timp ce ne plimbam pe o stradă îngustă, un baiat sarac a venit aproape de noi. Când eram pe cale să-i dau ceva, copilul pe care îl însoțeam a protestat:

-Nu, te rog, nu-i da. Nu-i da nimic. Mami mi-a spus că este un băiat rău și din această cauză este cerșetor...

Spune-mi, te rog! Atunci când o mamă îndrăznește să-i spună băiețelul ei asemenea lucruri despre o ființă umană îi denaturează sau nu sufletul acestuia? Dacă este lăsat în pace, copilul este gata să-l iubească pe celălalt. El nu poate înțelege nimic altceva...

Îmi amintesc că, pe când eram în India, la o colonie de leproși, cei doi copii mici ai cuplului care o administra[54] nu mai văzuseră niciodată alți copii, deoarece toți leproși erau persoane adulte. În prima zi când s-au dus la școală - aveau atunci șase și șapte ani - au refuzat să fie aduși înapoi acasă! Plângeau în hohote și spuneau:

[54] Baba Amte și soția sa.

- Nu vrem să plecăm. Vrem să rămânem aici, pentru că ceilalți sunt ca noi. Nu vrem să ne întoarcem acasă!

Toate acestea pentru că un copil simte că aparține unei alte lumi - lumea copiilor. Indiferent de cine sau ce fel de copil este vorba...

K.: Așadar tații și mamele sunt pur și simplu tutorii copiilor lor. Prin urmare, aceștia trebuie să respecte foarte mult tutela pe care le-a încredințat-o Dumnezeu.

M.G.: Da. Ar trebui să respecte, de asemenea, și perso-nalitatea copilului. Poate că li se naște un băiat și când va crește el și-ar ar putea dori să devină constructor. Și? Pot să spună «nu»? Îl pot forța să devină avocat?

K.: Problema este a tatălui și a mamei... Nu este problema copilului.

M.G.: Desigur că nu! Dar care sunt urmările aceastei schimbări forțate pentru copil? El va suferi... Puteți vedea cât de mult am «evoluat» în această privință în zilele noastre. Acum, când copiii ajung la adolescență, se răscoala și pleacă. Și apoi...

K.: Dar acest lucru poate duce la anarhie...

M.G.: Nu numai asta. Tinerii pot ajunge pe drumuri greșite, pentru că un lucru rău duce la altul. Încercând să se elibereze, întâlnesc forme mai grave de sclavie... cum ar fi drogurile, probabil, sau bandele.

K.: Cum Îl vor cunoaște pe Dumnezeu, dacă nu sunt învățați acasă sau în altă parte?

M.G.: Ei nu au nevoie să fie învățați prin cuvinte atunci când părinții trăiesc în armonie, când Îl iubesc pe Dumnezeu, când nu le spun copiilor să meargă la biserică singuri în timp ce ei stau acasă. Acești copii vor merge la biserică până împlinesc 12 sau 13 ani, apoi ei le vor spune părinților lor:

– Voi de ce nu mergeți? Acum nici eu nu mai am chef să merg...

Asta lucru se întâmplă tot timpul. Sau alt exemplu: tatăl și mama se ceartă des, își pierd cumpătul, își poartă pică. Cu toate acestea, ei le spun copiilor lor:

– Nu ridica vocea. Nu te enerva! și așa mai departe.

Spune-mi acum! Ce înseamnă asta?

Îmi amintesc că odată m-am dus la un Colegiu de Instruire a Profesorilor. În timp ce profesorul ne vorbea despre blândețe, delicatețe, un curent de aer a făcut ca un oblon să se izbească de perete în mod repetat. Acesta a sărit dintr-o dată și a început să strige foarte furios la studentul care stătea lângă fereastră:

– Idiotule... de ce nu prinzi oblonul acela? Zgomotul ne calcă pe nervi!

Asta în timp ce ținea o prelegere despre blândețe, despre ce putem face ca să nu ne pierdem cumpătul etc. Puteam să mai asist vreodată la alt curs predat de profesorului acela? Desigur, nu!

K.: Cu alte cuvinte, cel mai important este...

M.G.: Exemplul personal. Nimic altceva! Exemplul nostru, liniște și iubire. Aceasta este ceea ce

am învățat din experiență și este valabil atât pentru copii, cât și pentru adulți – în special pentru adulți.

18. Despre Biserică

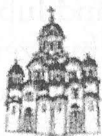
F.G.: Cu câteva zile în urmă, când i-am spus Gerondissei Gavrilia:

– Nu îndrăznesc să vă cer... Știu cât de obosită sunteți, câte persoane vin la chilia sfinției voastre. Aș dori să vă rog să veniți la bisericuța noastră într-o seară, însă nu mă pot hotărî...

Răspunsul ei a fost:

– Oh, nu! Decideți, anunțați-mă și voi veni!

M.G.: Într-adevăr, aceasta este cea mai mare bucurie pentru mine. Este minunat să mă aflu printre atâția oameni care Îl iubesc pe Dumnezeu la fel de mult ca și mine. Atunci se întâmplă ceva nemaipomenit: un fel de energie emană de la sfinți și îngeri și din acești oameni credincioși. O astfel de adunare este unul dintre cele mai mari evenimente. Așa este Biserica! Aceasta este Biserica!

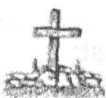
19. Despre Cruce

M.G.: Noi credem ceea ce spune Evanghelia: în primul rând, că Dumnezeu nu lăsa pe nimeni să fie ispitit mai mult decât poate suporta. În al doilea rând, că Hristos Însuși îndură alături de noi.

I-am auzit pe unii oameni spunând:

– Ah! Ea poartă o cruce atât de grea!

Dar crucea nu o poartă ea: Cel care își poartă propria Cruce o poartă în sufletul ei. În ceea ce ne privește, noi purtăm doar «cruci» mici.

20. Despre Iubirea de pe Cruce

M.G.: Crucea este simbolul jertfei de sine pentru ceilalți. Asta este. Cu toate acestea, cel care iubește și se jertfește pentru a-i ajuta pe alții nu percepe acest lucru ca pe o jertfă de sine. Când Iubirea este dată, nu omul o dă. Este iubirea lui Dumnezeu care curge prin inima celui care o dăruiește. El nu o simte ca pe o «jertfă», pentru că nu este conștient de asta. O simte ca pe starea lui naturală - fără nicio schimbare în viața sau sănătatea sa. Dimpotrivă, este într-o stare de bucurie permanentă,

pentru că el este în același timp atât cel care dăruiește, cât și cel care primește Iubirea și puterea Divină.

Hristos ne-a arătat acest lucru, prin viața, învățătura, Răstignirea și Învierea Lui. Acesta este motivul pentru dragostea adevărată este întotdeauna răstignită pe Cruce, dar, în același timp, se bucură în lumina Învierii...

G.: Și ea rămâne întotdeauna pe Cruce?

M.G.: Întotdeauna. Cu toate acestea, omul nu poate sta pe Cruce fără dragoste. Pentru că dragostea are în sine sămânța jertfei. Nu este cu putință să iubim dacă nu suntem dispuși să dăruim. Nu este așa? Și atunci când sacrificiul se face până la capăt, el devine o cruce. Uneori, persoanele cărora le oferi dragostea ta nu o apreciază și atunci rămâi singur cu Dumnezeu. Totuși Dumnezeu are oamenii Săi și El ți-i va trimite întotdeauna. În momentul în care începi să trăiești după voia Lui, imediat oamenii lui Dumnezeu vor începe să vină la tine. Ei bine, ce pot să spun, eu sunt foarte uimită de aceasta! Odinioară, eram nevoită să-mi aleg prietenii... Mă întrebam: «Se potrivește această persoană cu modul meu de viață, o interesează lucrurile care mă interesează?» Și așa mai departe. Astăzi, nu mai am nevoie de astfel de gânduri. Știu că oricine vine să-mi ureze «bună dimineața» este trimis de Dumnezeu - ca și cum ar fi personificarea unui înger. Dumnezeu alege pe cine trimite.

****

21. Despre Prorocul Daniel

G.: Maică, am observat că foarte des oamenii pe care îi întâlnim nu ne întâmpină cu obișnuitul «Ce mai faci?».

M.G.: Nu, nu o fac, pentru că înțeleg că nu avem nicio problemă. Și, într-adevăr, un om al lui Dumnezeu nu are probleme. El *nu poate* avea probleme. Într-adevăr, dacă mi-ai cere acum să-ți spun cum stau lucrurile cu mine, nu aș avea nimic de zis. Nu am nimic al meu despre care să-ți vorbesc. Iată ce gândesc: «Ce vrea Dumnezeu să spun? Ce vrea El să fac?» I-am spus Lui: «Ia-mi ochii și fă-i ai Tăi. Ia mâinile și picioarele mele...»

Știi, ieri a trebuit să merg destul de mult pe jos. De la o clinică de pe bulevardul Alexandra am urcat până pe strada Kallidromiou, apoi pe strada Skoufa, până la Kolonaki. Dar nu am obosit, pentru că tot timpul mă gândeam la doamna bolnavă pe care urma să o vizitez. Așa cum spune Psalmul: «Făclie picioarelor mele este legea Ta și lumină cărărilor mele.» (Ps. 118:105). Când mintea ta este la Dumnezeu și la Cuvântul Său, nu ții cont de distanțe.

- Nu ai obosit? mă întreabă oamenii.

- Nu!

Și când se sfârșește ziua, o pot lua din nou de la ince-put, fără întrerupere. Nu mă simt obosită. Acest lucru se întâmplă treptat totuși, atunci când ajungi să realizezi că mâna Sa te protejează la fiecare pas și te

păzește chiar și în cele mai mici lucruri, în cele mai neînsemnate. Asta este. Duhul lui Dumnezeu te călăuzește. Păi dacă îl rogi pe un om să-ți spună care este drumul drept, îți va spune; cu atât mai mult Dumnezeu, Care ne consideră «copiii Lui răsfățați»! Așa mă numeau în India: «copilul răsfățat al lui Dumnezeu». Căci le tot spun prietenilor:

- Știi ce sunt? Sunt copilul răsfățat al lui Dumnezeu!

Și ei mă dojenesc.

- Să-ți fie rușine! Câtă mândrie!

Apoi le spun:

- Știi ce este un copil răsfățat? În primul rând, un copil poznaș, dar care este iubit și răsfățat de părinții săi. Așa sunt eu. Și Dumnezeu mă iubește!

Aceasta este atitudinea mea față de viață, copilul meu. Pentru că știu cât de mult mă iubește Dumnezeu, nu mă pot abține să nu iubesc și eu la rândul meu toate creaturile Sale, așa cum le iubesc și îngerii.

Într-o zi, Părintele Lev Gillet ne-a ținut o predică despre Prorocul Daniel la care a venit un înger și i-a spus:

-Daniel, am venit să îți transmit aceasta, căci ești un om foarte iubit de Dumnezeu...

Și Părintele Lev Gillet a adăugat:

- V-ați gândit vreodată la asta? Dumnezeu trimite și la noi, odată cu îngerul Său, în fiecare zi, același mesaj pe care i l-a trimis Prorocului Daniel.

Acesta este motivul pentru care nu ar trebui să fim niciodată prost dispuși. Nu ar trebui să fim

îngrijorați pentru nimic. Ar trebui să mergem dansând. Și dacă cineva ne întreabă:

- De ce dansezi?

Ar trebui să răspundem:

- Pentru că suntem copiii răsfățați ai lui Dumnezeu.

Îmi amintesc că, pe când mă aflam la Londra, predam limba franceză unor copii care aveau un tată cam pesimist. De câte ori mă vedea intrând în casa lor, mă întreba:

- Care-i treaba? De ce ești așa de veselă?

Și eu răspundeam:

- Pentru că suntem în data de 20 mai și sunt în viață. Asta-i tot!

Asta e de ajuns. Darul vieții este foarte mare dacă știm să profităm de el...

22. Despre voia lui Dumnezeu

K.: Vorbiți destul de des despre lucrurile care ni se întâmplă pentru că Dumnezeu le îngăduie.

M.G.: Îmi dau seama că nimic nu se poate întâmplă fără voia lui Dumnezeu sau fără permisiunea Lui. Tocmai pentru că El este Atotputernic. De aceea, eu nu sunt niciodată îngrijorată, deși se petrec atâtea nenorociri în jurul nostru. Nu mă simt deloc tensionată

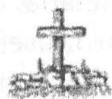
sau speriată, pentru că întotdeauna mă supun voii lui Dumnezeu.

K.: Așa este... Așadar considerați că stresul este practic rezultatul mândriei oamenilor și al lipsei de credință?

M.G.: Da, este lipsa încrederi depline în El. Și grijile lumești intră în aceeași categori. Dacă te superi, este ca și cum i-ai spune lui Dumnezeu că nu a făcut lucrurile așa cum ar trebui să fie, cum ai dori tu să fie. Dar cine sunt eu să spun acesta? Sau îi auzi pe oameni zicând: «De ce mi-a spus cutare așa sau de ce mi-a făcut pe dincolo?» Dar oare s-ar putea întâmpla aceste lucruri fără voia Lui, fără ca El să «îngăduie» să se întâmple? Nu! Deci putem fi pe pace.

Putem avea permanent liniște interioară. Fără această liniște permanentă Dumnezeu nu-L poate trimite pe Duhul Sfânt să ne ajute. Duhul Sfânt vine și ne arată calea numai atunci când suntem pe pace.

Mântuitorul ne-a spus că Îl va trimite pe Mângâietorul la noi, și El ne va călăuzi și ne va arăta toate cele ce vor să fie. Acesta este motivul pentru care uneori El ne spune: «Nu te duce acolo.» De ce? Pentru că nu ar fi spre slava Lui...

23. Despre cei o sută de dolari în India

M.G.: Deja mă aflam de câteva luni în Himalaya. Mare bucurie. Mulțumeam cu recunoștință. Cât de bine se aranjaseră toate! Nu aveam bani și totul se întâmpla conform planului lui Dumnezeu.

Acasă, în Grecia, însă familia mea avea alte gânduri. Așa că ei au reușit cumva să-mi trimită o sută de dolari! În momentul în care am primit banii, mi-am spus cu mândrie: «Ei bine, voi trimite întreaga sumă înapoi!» «Ei, hai,» a venit sugestia celui rău, «nu ar fi sfârșitul lumii dacă ai trimite nouăzeci de dolari și ai păstra zece...» Și exact așa am făcut.

În acele zile, ashramul a fost invadat de gândaci[55]. Se urcau pe patul meu de lemn și nu mă lăsau în pace toată noaptea. În plus, era foarte cald afară și multă umezeală - era atât de rău, încât spatele mi se umpluse de pustule provocate de căldură care mă înțepau și îmi provoacau durere zi și noapte.

«Ei bine», m-am gândit, «o să merg în cel mai apropiat sat să cumpăr niște pulbere de DTT pentru gândaci cu acești zece dolari, dar și puțină pulbere de talc pentru spate. Și... ar fi ceva rău dacă m-aș trata cu un borcănaș de marmeladă, de care nu am gustat de an întreg?» (Pentru că promisesem cu mult timp în urmă să nu cumpăr nimic din lucrurile care îmi plăceau. Cu ajutorul lui Dumnezeu, am ținut această promisiune

[55] Micul dispensar din ashramul lui G. Sivananda, unde lucra la momentul respectiv.

până în ziua de azi. Se poate să văd ceva într-o vitrină, un desert sau un obiect pe care mi-ar plăcea să-l am, dar ideea că aș putea să le dețin nu-mi trece prin minte. Le privesc doar ca pe simple obiecte din vitrină.) Așadar, cu banii în buzunar, am pornit spre sat, gândindu-mă că ar fi frumos să cumpăr și o duzină de banane coapte pentru yoginul care trăia într-o peșteră și care era un bătrân foarte cumsecade[56]. Am ajuns în sat, am făcut cumpărăturile și m-am întors. În timp ce urcam scara mare de marmură din ashram, o mulțime de maimuțe s-au repezit spre mine. Au înhățat cutia cu talc. Au apucat borcanul cu marmeladă. Au luat DDT-ul. Și... au fugit! Și ce credeți că mi-au lăsat? Singurul lucru pe care ar fi putut să-l mănânce: ciorchinele de banane! Pentru că bananele nu erau pentru mine, ci pentru bătrânul cumsecade...

Nu e uimitor? Cutia de cositor nu le era de niciun folos maimuțelor! Nu ar fi putut deschide recipientul cu marmeladă! M-am dus în camera mea și am cugetat la însemnătatea incidentului... Și mi-am dat seama că atunci când nu ne gândim la noi înșine, totul merge bine! Am început, de asemenea, să mă gândesc ce aș fi făcut dacă nu aș fi avut zece dolari. În loc de pudra de talc, aș fi putut să folosesc o soluție de apă cu sare. Bun! În loc de pulberea DDT pentru gândaci, aș fi putut să pun picioarele patului meu în cutii umplute cu apă, așa cum obișnuiau să facă oamenii în sate. Bine!

[56] Este foarte posibil să fie vorba despre sihastrul la care îl dusese pe Alan (vezi capitolul *Despre Alan...*).

Cât despre marmeladă... Ei bine, aş fi putut să mă descurc şi fără ea! Astfel, am încetat să mă mai gândesc la aceste lucruri...

La scurt timp după aceea, am fost chemată să ajut o femeie care avea gâtul anchilozat. I-am făcut un masaj şi durerea i-a dispărut.

- Oh, buna mea soră, a spus ea, nu ştii cât îţi sunt de recunoscătoare! Nu am ce să-ţi ofer, aşa că te rog să accepţi puţin gem de casă.

Şi mi-a oferit un borcan uriaş. Borcănaşul pe care îl pierdusem părea ceva cu totul neînsemnat! Am acceptat oferta, dar după şocul pe care l-am avut după această experienţă, am luat câte linguri de gem am putut şi restul l-am împărţit tuturor celor din jur, fără excepţie.

Aceasta este istorioara mea cu cei zeci de dolari pe care i-am păstrat dintr-o sută...

24. Despre egoism

G.: Maică, am observat că unii oameni, atunci când li se spune ce este bine, se supără şi resping acel lucru pur şi simplu dintr-o reacţie negativă...

M.G.: Din acest motiv, ori de câte ori ştiu ceva - din propria mea experienţă - care ar putea ajuta o persoană, îi prezint acel lucru ca provenind de la altcineva. Motivul pentru care fac acest lucru este

pentru a evita să provoc egoismul celeilalte persoane şi astfel să previn reacţia sa negativă.

Să spunem că ştiu cât de eficient este un anumit medicament în cazul unei persoane anume. Dacă i-aş sugera aceasta medicului curant ca pe o idee proprie, reacţia sa ar putea fi:

- De ce contează opinia ei şi nu a mea?

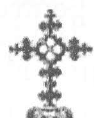
Şi ar putea refuza propunerea din pricina mândriei. De aceea, în astfel de cazuri, spun de obicei:

- Cineva din SUA a menţionat că... Sau am citit undeva că...

Atunci celălalt acceptă imediat. Face ceea ce trebuie, iar persoana bolnavă are de câştigat. Asta este ceea ce mă interesează - nu dacă eu am fost cea care a spus-o sau nu... Din păcate, astfel de fleacuri sunt foarte importante pentru egoismul uman.

K.: Vreţi să spuneţi că egoismul are legătură cu neascultarea?

M.G.: Egoismul presupune neascultare. Aceasta este ceea ce a cauzat căderea unor îngeri. Chiar şi astăzi, atunci când întâlneşti un egoist, vei vedea că această persoană nu poate accepta de la nimeni o opinie, un sfat sau orice altceva. Adeseori, el va acţiona chiar împotriva propriilor sale interese în loc să urmeze sugestia altcuiva...

25. Despre întâlnirile dintre oameni

M.G.: În principiu, fiecare întâlnire dintre oameni are o mare însemnătate. Nu trebuie să neglijăm o întâlnire întâmplătoare, pentru că nu se știe niciodată la ce poate duce. Acesta este motivul pentru Sfântul Pavel spune: «Nu uitați să fiți ospitalieri. Unii, făcând aceasta, fără să știe au primit oaspeți chiar îngerii.

Orice întâlnire este *foarte* importantă!

26. Despre mediul în care ne rugăm

A.: Maică, vreau să vă întreb dacă mediul are vreo importanță atunci când ne rugăm.

M.G.: Da. Până la un anumit punct, are. Dincolo de acest punct însă, nu are nicio importanță.

Așa cum i-am spus acelui Swami sus pe Himalaya[57], care alegea locuri cu vederi frumoase și așa mai departe:

- Swami, de ce alegi astfel de locuri frumoase, de vreme ce atunci când te rogi ții ochii închiși și nu vezi nimic în afară de Dumnezeu Care în tine. Și atunci, ce faci? Un orb oare nu se roagă?

El a rămas tăcut pentru o vreme și apoi mi-a spus: «Ai dreptate!» Poate din politețe...

---

[57] În Uttar Kashi.

27. Despre prezentul veșnic al lui Dumnezeu

M.G.: Eu nu pot să cuget la lucrurile care au trecut, pentru că trăiesc în prezent. Ieri nu există. Ziua de mâine este a lui Dumnezeu, așa cum a fost și ieri. Deci tac! În prezentul veșnic al lui Dumnezeu. Nici măcar un gând, nimic.

«Nu vă îngrijiți pentru viața voastră», zice Domnul, «căci Eu mă voi îngriji de toate.» Am pus acest lucru în practică și toată lumea mi-a spus:

- Cum? Nici măcar nu te gândești că se poate întâmpla acest lucru? Că ți se va spune că trebuie să eliberezi apartamentul în care locuiești? Sau că...?

Dar Cine m-a adus aici? Tot El mă va duce în altă parte...

Știi, dacă trăim în trecut, s-ar putea să întârziem ceea ce ne va aduce viitorul. Nu putem trăi în trecutul care nu există și să îi acordăm astfel o existență pe care nu o are.

Să spunem că am trecut printr-o experiență tristă și continuăm să o retrăim la infinit. Același lucru este valabil și pentru viitor. Când astazi suntem conștienți de conceptul și de existența lui Dumnezeu, nu suntem preocupați de ziua de mâine, pentru că aceasta este a Lui. El spune: «Nu vă îngrijiți de ziua de mâine.» Vom trăi ziua prezentă împlinind poruncile Lui, cu iubirea Lui, cu iubirea noastră și vom merge mai departe. Iar Dumnezeu va crea «ziua următoare», care este a Lui.

Cu toate acestea, nu trebuie să fim neglijenți. Trebuie să facem un plan. Dar dacă nu reușește, nu vom deznădăjdui. Pentru că acest eșec ne arată că planul nostru nu a fost în conformitate cu voia Lui. Totuși pentru ca planul nostru să reușească, nu trebuie să ne dorim astăzi un lucru, mâine altceva și ziua următoare ceva diferit... În primul rând, ar trebui să știm ce vrem, apoi să punem totul cu smerenie la picioarele Lui și, dacă este după voia Lui, El va binecuvânta.

Zi și noapte, rugăciunea noastră trebuie să fie: «Arată voia Ta în viața mea.» În orice caz, veșnicia este prezența eternă a lui Dumnezeu, în care trăiesc sfinții. Acesta este motivul pentru Biserica noastră ne spune: «Astăzi, Domnul s-a născut», «Astăzi, Domnul a înviat», «Astăzi este ziua mântuirii noastre.»

28. Despre cum să dăm un exemplu

M.G.: A fi un bun exemplu pentru alte persoane este un lucru extrem de important. Pentru că oamenii au nevoie de exemplul tău, de liniștea și de iubirea ta. Nimic altceva. Aceasta este ceea ce m-a învățat experiența, atât în ceea ce îi privește pe copii, cât și pe adulți – în special pe adulți.

Dacă se întâmplă să-ți exprimi o opinie, să faci un comentariu sau să emiți o judecată despre orice crede sau practică cineva, vei lovi direct în egoul său. Iar ego-ul nu va admite, nici măcar pentru sine, că ceea

ce spui este corect. Ego-ul nu vrea să-i spună nimeni nimic. Din păcate, așa stau lucrurile...

Așadar, păstrează tăcerea. Nu spune nimic decât atunci când ți se cere părerea. Domnul a spus foarte clar: «Dă fiecăruia ceea ce îți cere.» În toate privințele...

Ți s-a cerut părerea? Atunci dă-o. Aceasta este experiența mea. Dragoste și liniște: cu acestea două sunt atât de fericită, atât de liniștită, atât de împăcată... Nu pot să exprim în cuvinte. Acesta este Raiul pe pământ. Nu îmi doresc nimic altceva...

K.: Unde ați învățat toate astea?

M.G.: Nu știu. Totuși întotdeauna am înțeles că, dacă ai lăsa o persoană să vorbească cu tine fără să îi spui nimic, acel om își va deschide inima și vei ajunge să îl cunoști. Aceasta este temelia prieteniei.

Să presupunem că cineva vine și îți spune: «Mă doare capul îngrozitor. Nu-mi trece cu nimic!» În momentul acela, s-ar putea să suferi de o durere de cap și mai gravă. Dacă spui: «Stai să-ți spun ce durere de cap am eu,» s-a sfârșit! Nu mai poți avea niciun contact cu acea persoană. Tot timpul văd și aud astfel de lucruri.

În momentul în care o mamă începe să spună: «Știi, copilul meu are o problemă...», iar cealaltă femeie răspunde: «Stai să-ți spun ce probleme are copilul meu», nu mai poate avea loc nicio conversație în felul acesta. Pentru ca oamenii au devenit atât de egoiști, încât în inima lor nu mai încap și problemele altcuiva. Așa este?

K.: Da, într-adevăr...

29. Despre credință, credință și iar credință. Și despre a spune mereu «Da»

M.G.: Singurul lucru pe care știu că îl am în permanență - și nu vorbesc din mândire sau imaginație - este ceea ce am zi și noapte, oriunde aș fi. Acesta este: în primul rând, credința, în al doilea rând, credința, în al treilea rând, credința...

Asta este! Altceva nu am ce să vă spun. Credința îmi animă și îmi călăuzește viața. Pentru că am credință, dacă ar veni cineva și mi-ar spune:

- Vrei să vii cu mine în Liban?

Eu i-aș răspunde:

- Da.

- Cum poți să spui «da» pur și simplu? m-ar putea întreba cineva.

- Da, spun «da», pentru că eu cred că, dacă nu este pentru mine, Dumnezeu va aranja lucrurile în așa fel încât chiar aceleași persoane care m-au invitat să-mi spună «nu» - de exemplu, ar putea exista unele întârzieri cu formalitățile care ne-ar împiedica plecarea și așa mai departe.

De multe ori în viață mi s-a întâmplat aceasta, în ultimii cincizeci de ani - nu doar de un an sau doi, pentru că am acum nouăzeci și unu ani. (Vă doresc tuturor să ajungeți la această vârstă!)

Am citit de multe ori în Evanghelie ceva extraordinar. Iisus vine și le spune Apostolilor: «Lăsați plasele de pescuit acum și urmați-Mi Mie.» Dacă ar fi

răspuns: «Cine ești Tu? De ce să pierdem ziua de lucru? De ce să ne pierdem profitul? Unde ne vei duce? Ce vei face cu noi?» Dacă ar fi răspuns așa, ce s-ar fi întâmplat cu ei? Ar fi rămas în întuneric. Ei I-au spus «da» unui străin, Care a venit și le-a spus: «Vino, lasă totul și vino!» De ce? Pentru că aveau credință în Dumnezeu și Îl așteptau pe Acela Care le va spune: «Vino!» Și așa a început. Cu toate acestea, dacă ar fi spus «nu», ce s-ar fi întâmplat?

Și încă ceva. Dacă ai credință, vei merge pe apă, la fel ca Sfântul Petru. Dar dacă te sperii, te duci la fund, nimic altceva! Așa a fost toată viața mea...

Am fost chemată în locurile cele mai neobișnuite și îndepărtate din India. Într-o noapte a sosit un mesaj: «Vino să vezi un bolnav.» Am plecat cu un car cu boi, condus de un tânăr cioban. În timp ce urcam pe munte prin pădure, am văzut în întuneric două puncte strălucitoare chiar deasupra noastră. Erau ochii unui tigru! Ce poți să spui în acel moment? «Doamne, ai milă de mine» și «facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ».

Dacă închid ochii, văd aceste cuvinte scrise în inima mea. Pentru că El ne-a spus: «De ce sunteți neliniștiți? De ce vă îngrijorați? De vreme ce până și firele de păr de pe cap vă sunt toate numărate!» Deci de ce vă îngrijorați? Pentru că lip-sește credința! Însă dacă avem credință...

30. Despre credință și libertate

M.G.: Psalmistul spune: «Am crezut, de aceea am vorbit.» În primul rând crezi, apoi vorbești. Experiența este acordată de Dumnezeu celui care are credință. Nimic nu se poate face fără credință - nici măcar cel mai banal lucru...

Să zicem luăm un taxi și *credem* că șoferul nu va înnebuni și va arunca mașina de pe o stâncă. Căci atât de mulți oameni înnebunesc în fiecare zi. V-ați gândit vreodată la asta? Noi credem că vom ajunge la destinație. Pe de altă parte, luăm ființă și, deși știm că acest lucru nu a fost întâmplător, din senin, deoarece totul face parte din planul lui Dumnezeu, nu îndrăznim să-i spunem: «Doamne, ia-mă și fă cu mine ce voiești, oricum voiești.»

G.: În esență, aceasta este libertatea, nu-i așa?

M.G.: Aceasta este libertate, mare libertate!

G.: Și totuși unii spun că, în acest fel, omul nu este liber, pentru că este călăuzit de Dumnezeu, Care are planuri și aranjează totul pentru el. Prin urmare, îi lipsește libertatea desăvârșită!

M.G.: Dar tocmai atunci sufletul omului este liber! Inima lui este liberă. Mintea lui este liberă. Trupul său nu poate fi liber. Pentru că dacă sufletul, mintea și inima ta nu supun trupul, ce se va alege de tine?

Ceea ce urmăresc materialiștii este libertatea trupului. Ei vor să fie liberi să-și petreacă seara la teatru, la cinema sau în altă parte. Sau iarăși să stea în

fața televizorului până la ora 3 dimineața și să-și strice ochii. Ei consideră că libertatea înseamnă să faci tot ce este greșit.

Dar ce este libertatea? Înseamnă să înțelegi cuvintele lui Hristos: «Pacea mea o dau vouă: nu cum dă lumea...» Lumea astăzi te înălța până la cer și mâine te aruncă în prăpastie. Astăzi, te simți foarte bine la petrecerea la care te-ai dus. Mâine, vei auzi comentariile răutăcioase care au fost făcute în momentul în care ai plecat și te vei întrista.

31. Despre persoanele celebre pe care le-a cunoscut

S.: Gerondissa, în viața sfinției voastre ați întâlnit câteva persoane celebre. Cine au fost acestea?

M.G.: L-am întâlnit Martin Luther King. M-am dus la biserica sa - era pastor al unei biserici protestante, metodist. L-am cunoscut și l-am admirat, pentru că a fost una dintre cele mai remarcabile persoane pe care le-am întâlnit în viața mea. Am făcut, de asemenea, cunoștință cu mama sa, cu soția și copiii săi. Ca și cum asasinarea lui nu ar fost de ajuns, și mama sa a fost ucisă într-o zi de un glonț, în timp ce cânta la orga bisericii și spunea Aleluia... A fost groaznic! El și-a dedicat viața eliberării oamenilor de culoare din Statele Unite ale Americii.

Prima dată când am călătorit în Statele Unite ale Americii a fost în toamna anului 1949. Călătoream împreună cu un bărbat de culoare orb din Haiti pe care îl însoțeam. Ca să luăm autobuzul, trebuia să stăm la coadă și, indiferent cui venea rândul, trebuia să așteptăm până când toți oamenii albi coborau primii. De câte ori ne duceam la un restaurant, ne spuneau: «Negrii nu au voie aici!» și alte lucruri de genul acesta... Martin Luther King și-a dat viața pentru asta. El a mers pe urmele lui Gandhi, care nu a opus niciun fel de rezistență armată și altele asemănătoare - doar prin dragoste...

F.G.: Unde ați cunoscut-o pe Maica Tereza?

M.G.: În New Delhi. Directorul Serviciului Social din India era un bun prieten de-al meu, cu care am lucrat în multe dintre instituțiile lor. El o cunoștea foarte bine pe Maica Tereza. Într-o zi, am fost cu el într-un oraș în care se aflau și Maica Tereza și asistenții ei îngrijind leproșii și bolnavii, sub un copac. El a trimis după ea și am făcut cunoștință în biroul lui. După prezentări, ne-am salutat una pe cealaltă ca niște compatrioate, pentru că strămoșii noștri erau din regiuni învecinate[58]. Am schimbat câteva cuvinte și apoi m-a întrebat:

- Unde l-ai cunoscut acest asistent social minunat?

- M-am dus peste tot în India cu el, am spus.

-Deci ați lucrat cu localnicii? a continuat ea.

[58] Strămoșii Maicii Gavrilia erau din Monastir.

- Da. Cu localnicii.

- În ce ordin?

- Nu aparțin niciunui ordin. Sunt precum mă vedeți: singură.

F.G.: Gerondissa Gavrilia independentă!

M.G.: I-am explicat că eram mireancă (nu eram călugariță la acea vreme) și am venit în India...

Ea a spus:

- Știți ce este acest om? El este tot ceea ce a spus Hristos fără să fie dăruit Lui.

Era foarte adevărat. Mai târziu, acest domn a venit în Grecia și a vizitat multe biblioteci, făcând o paralelă între filosofia lor și textele noastre. A murit la scurt timp după aceea. Numele lui era Ramachandra. Un om remarcabil...[59]

32. Despre post

G.: Maică, ce ne puteți spune despre post?

M.G.: Postul este una dintre cele mai puternice arme împotriva celui rău. O să vă spun ce mi-a spus odată Părintele Lazăr. În 1962, am plecat în Statele Unite. Am rămas acolo mult timp și am călătorit în

[59] Știm, de asemenea, din puținele lucruri pe care ni le-a spus, că Maica Gavrilia s-a întâlnit cu Bernard Shaw, Helen Keller și Rose Kennedy, mama președintelui SUA care a fost asasinat.

multe state. Scrisorile de la Părintele Lazăr[60] au fost de

mare ajutor. El a fost îndrumătorul meu duhovnicesc și îi sunt profund recunoscătoare pentru scrisorile valoroase pe care mi le scria din când în când, oriunde mă duceam. El obișnuia să spună: «Du-te oriunde dorești, fă ce dorești, atâta timp cât ții postul.»

G.: De ce, Maică?

M.G.: Pentru că nicio săgeată de-a celui rău nu te poate atinge atunci când postești. Niciodată.

G.: Vreți să spuneți miercurea și vinerea?

M.G.: Nu numai atunci, în toate zilele și perioadele de post.

G.: Ce mancați atunci?

M.G.: Era postul primelor două săptămâni din luna august[61] și, acolo, se pregătește o masă bună, cu tot felul de delicatese. Dar pentru mine un suc de roșii și un compot de fructe erau mai mult decât suficient - în fiecare zi a postului. Atunci am fost martora mai multor minuni ale lui Dumnezeu! Când mi-au cerut o mărturisire a credinței ortodoxe sau a experiențelor mele cu Domnul și am ascultat apoi pe casete ce spusesem, m-am minunat, de parcă acele cuvinte nu

[60] Părintele Lazăr Moore.
[61] Postul Adormirii Maicii Domnului.

erau ale mele. Sunt profund recunoscătoare Părintelui Lazăr pentru sfatul său.

G.: Maică, așa cum ați spus, prin post suntem feriți de săgețile celui rău. Acest lucru se întâmplă pentru că sufletul este lăsat fără hrană spirituală?

M.G.: În primul rând, postul te face să uiți de trupul tău. «Ce vom mânca? Ce vom bea?» Astfel, atunci când nu dai atenție corpului, îți îndrepți atenția către suflet. Iar sufletul este binecuvântat de Dumnezeu. El primește și acceptă harul lui Dumnezeu. Atunci poți duce o viață după Hristos, așa cum toți dorim să fie viața noastră, așa cum toți vrem să ne trăim viața. Postul ajută să împlinim acest lucru. Sfântul Vasile cel Mare a spus că la baza progresului spiritual este obișnuința de a fi cumptat în toate. Strămoșii noștri aveau o zicală celebră: «Când burta e plină, mintea e goală.»

G.: Această regulă este pentru cinul monahal. Ce se întâmplă însă cu oamenii care trăiesc în lume?

M.G.: Nu, regula nu este numai pentru monahi și monahii. Am trăit în lume înainte, cu activitățile mele profe-sionale, practicând fizioterapia etc.

G.: Da, dar ce se întâmplă dacă cineva este căsătorit și are familie? În ceea ce privește postul, se pot găsi soluții. Dar în privința absinenței? Care este măsura corectă?

M.G.: Se poate practica cumpătarea în mâncare, dis-tracție și în relațiile maritale. Cu condiția ca ambii soți să fie de acord că modul lor de viață nu va fi complet «lumesc», ci că vor împărtăși, de asemenea, un

mod de viețuire după Dumnezeu. Cunosc multe cupluri care au întemeiat o familie și duc o viață decentă. Un tânăr sau o tânără care Îl iubește pe Dumnezeu ar trebui să se întrebe mai întâi: «Este viitoarea mea soție sau viitorul meu soț un adevărat creștin?»

G.: Dar dacă el sau ea nu este?

M.G.: În acest caz, nu există niciun motiv să întemeiezi o familie. Chiar și așa, cunosc unele cazuri în care soția credincioasă, după mulți ani de rugăciune, l-a văzut pe soțul ei mergând la Biserică și primind Sfânta Împărtășanie - pentru prima dată după treizeci sau patruzeci de ani, probabil. Imaginați-vă cât de multă vreme...

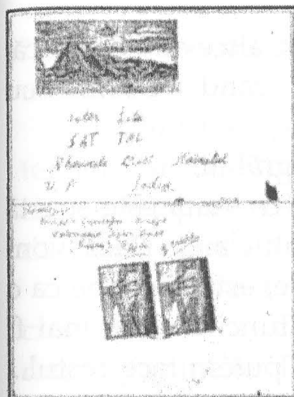
G.: Câtă răbdare!

M.G.: O rugăciune primește întotdeauna răspuns atunci când ceri schimbare și progres duhovnicesc...

33. Despre Părintele Chiril Tambaxis de la Katounakia, din Muntele Athos

M.G.: Știți ce am aici? Un canon[62] de la Sfântul Munte Athos: câte rugăciuni cu *komboskini* (rugăciunea cu metanie). Este de la Părintele Chiril Tambaxis de la Katounakia, care a plecat în Sfântul Munte la vârsta de paisprezece ani și a adormit acolo, la vârsta de optzeci

[62] O serie de rugăciuni.

și șapte de ani. Am corespondat în ultimii ani ai vieții sale la Katounakia. El nu corespondа cu nimeni, dar cartea sa a ajuns în mâinile mele «din întâmplare»: fratele meu a găsit-o într-o băcănie din Karyes, în Muntele Athos, și mi-a trimis-o în Himalaya! I-am scris Părintelui Chiril și el a răspuns: «Eu nu corespondez cu nimeni, dar pentru că a fost de la Dumnezeu, m-am apucat să îți scriu...»

34. Despre frică

M.G.: Frica nu trebuie să intre în inima noastră. Totuși, când Îl iubești pe Dumnezeu, nu mai ai nicio teamă. Pentru că, la urma urmei, de ce să te temi? Aceasta este întrebarea pe care o pun tuturor celor care vin plini de teamă. Nu-ți fie frică. De ce ți-e frică? De moarte? Spune că ești mort și ai terminat povestea! Adică, atunci când ai depășit frica de moarte, ai scăpat. Sau s-ar putea să te temi că se va întâmpla ceva cu ochii tăi și, dintr-o dată, să simți o durere în ochi! Acest lucru mi s-a întâmplat mie. Am avut probleme cu ochii. Ei, și? Dacă este voia lui Dumnezeu și crezi că îți vei pierde vederea, așa va fi. Așteaptă totuși. Așteaptă cu credință

– numai cu credință și răbdare, nimic altceva. Pentru că, adeseori, durează mult până când Dumnezeu împlinește rugăciunea...

G.: Asta e problema: suntem grăbiți!

M.G.: Suntem grăbiți pentru că viața este scurtă și credem că ar trebui să avem totul aici. Dacă vom crede că trecerea dincolo, în veșnicie, este aproape ca o călătorie de aici în Statele Unite, atunci nu am mai fi atât de grăbiți. Pentru că am ști că putem face restul... acolo!

35. Despre frica de moarte

E.: Spuneți-ne, Gerondissa, vă e frică de moarte?

M.G.: De asta nu mă tem – niciun pic!

E.: Așteptați moartea?

M.G.: În fiecare an, până în Ziua Înălțării. Pentru că îmi place ca slujba de înmormântare să includă imnul «Hristos a Înviat»... Mi se pare că atunci când va sosi timpul plecării mele, va fi ceva foarte simplu, pentru că moartea nu există. Va fi ca atunci când închizi o ușă și deschizi alta!

Îmi amintesc o pictură frumoasă care reprezenta două grădini de trandafiri separate de un zid. O crenguță dintr-un tufiș de trandafir pătrundea printr-o crăpătură în perete și un trandafir frumos înflorise pe partea cealaltă. Așa se întâmplă și cu viața noastră.

Părăsim această lume și ne ducem să înflorim în următoarea.

Chr.: Gerondissa, aș dori să vă spun despre o temere care o tulbură pe fiica mea. Având în vedere ce citește despre războaie și sfârșitul lumii, se întreabă dacă va avea timp să crească și să devină și ea mamă...

M.G.: Va avea timp să devină nu numai mamă, ci și străbunică. Ceea ce trebuie să facă este trăiască după poruncile Domnului. Nimic altceva. Știm ce porunci ne-a dat Dumnezeu. Și, oricum, dacă este voia lui Dumnezeu să ne lovească fulgerul, așa va fi. Se va întâmpla, fie că ne temem de asta sau nu. Atunci ce este? Cel care nu trebuie să piară nu va pieri. Iar cel care trebuie să piară, va pieri. Indiferent ce măsuri de precauție va lua!

Îmi amintesc, la Londra, în timpul războiului... Părin-ții a doi copii mici au construit un adăpost antiaerian în grădina lor. Copiii erau foarte emoționați și le cereau insistent părinților să-și petreacă noaptea în adăpost. Dar ei refuzau și atunci când copiii întrebau: «Atunci de ce l-ați construit?», le răspundeau: «Dumnezeu ne va arăta calea...»

Într-o zi, tatăl a trebuit să plece într-o călătorie de afaceri, iar copiii au profitat de ocazie și i-au spus mamei lor că nu vor mai avea o ocazie ca această. Așă că s-au dus la culcare în adăpostul antiaerian. În noaptea aceea, ca în fiecare noapte, bombardamentul a provocat prăpăd. Când s-au trezit dimineața, și-au adunat așternuturile și s-au pregătit să se întoarcă acasă. Au ieșit din adăpost și... Ce să vadă? Casa nu mai

exista! Singura noapte pe care au petrecut-o în adăpost a fost noaptea în care casa lor fost lovită din plin... Când tatăl s-a întors din călătorie, s-a dus acasă și când a văzut ce s-a întâmplat, a început să plângă pentru familia lui.

- Nu vă faceți griji, i-au spus vecinii. Familia dumneavoastră este în siguranță! Au scăpat ca prin urechile acului și se află într-o casă din apropiere...

Așa ne îndrumă Dumnezeu dacă trebuie să fim salvați.

36. Despre cel care călătorește împreună cu tine

M.G.: Cel mai mare dar al lui Dumnezeu în călătoria noastră prin viață este tovarășul de drum. Știți de câte ori am călătorit în viața mea în lung și-n lat pentru a găsi o persoană care să-mi spună: «Da, copilul meu, așa este.» O întâlnire cu un îndrumător duhovnicesc luminat este extrem de importantă. Te duci la duhovnic și ești fericit când îți spune: «Da, copilul meu, ești pe drumul cel bun...» Duhovnicul este indispensabil. Un duhovnic bun, la sfârșitul spovedaniei tale - sau al discuției avute -, dacă apreciază dialogul, îți va spune:

- Copilul meu, roagă-te lui Dumnezeu să-ți dea răspunsul.

Pentru că fiecare om este o ființă unică pentru Dumnezeu. Avem o scânteie a lui Hristos în sufletul nostru. Așa cum cântăm în acel imn minunat: «Hristos este Lumina cea adevărată care luminează și sfințește pe tot omul care vine în lume.» Pe tot omul! Nu uitați aceasta...

Am fost adesea întrebată:

- De ce îi considerați pe indieni ca fiind de-ai dumneavoastră? Sau pe musulmani sau evrei?

Pur și simplu pentru că îl văd pe Hristos Însuși în ei. Poate că ei nu sunt încă conștienți de El, dar am văzut că mulți dintre ei acționează ca și cum ar fi călăuziți de Duhul lui Dumnezeu.

K.: Aceasta este o problemă majoră. Toți acei oameni care au ascultat ani de zile Evanghelia, Cuvântul lui Hristos, dar nu-L pot accepta, pentru că au propriile lor scripturi.

M.G.: Problema nu o constituie oamenii care nu-L pot accepta pe Hristos, ci persoanele care Îl prezintă pe Hristos acestor oameni, dar care nu trăiesc conform Cuvântului Său. Ei oferă doar cuvinte și nu dau un exemplu viu, «Cuvântul Întrupat». Cu toate acestea, Hristos a spus: «Eu sunt viața...» Așadar, oamenii aud aceste lucruri, citesc despre ele și chiar le pun în practică, dar nu doresc să devină creștini. Pentru că, așa cum i-a spus Gandhi marelui misionar Stanley Jones: «Voi, creștinii, sunteți cel mai prost exemplu de creștinism.» Și atunci?

K.: Vreți să spuneți că doar foarte puțini pun cu adevărat în practică Cuvântul lui Hristos...

M.G.: Da. Pentru că este foarte dificil să facă acest lucru.

K.: Este foarte dificil? De ce?

M.G.: Pentru că dacă ar urma punctual Evanghelia, nimic nu ar mai rămâne pe Pământ! Ar fi un adevărat cutremur! Și apoi ați vedea ce se întâmplă! Nu asta au încercat să facă primii pustnici care s-au retras în deșert, atunci când au plecat acolo cu miile? La câțiva ani după ce a fost pus în practică Evanghelia, deșertul se împânzise de pustnici. Pentru că aceștia se temeau că trăind în lume ar putea păcătui. Acum însă cu toții ne-am obișnuit cu păcatul. Și facem toate lucrurile care sunt în contradicție cu principiile creștinismului.

K.: Da. Totuși cum este posibil ca o religie precum creștinismul – care propovăduiește dragostea și este atât de vie – nu poate fi pusă în practică?

M.G.: Nu poate. Tocmai pentru că cere de la noi, care avem o natură păcătoasă, să împărtășim totul cu aproapele. Poftim! Dă-ți jos haina și dăruiește-o! Retrage-ți banii de la banca și dă-i! Poți sa faci asta? Nu poți. Atunci?... Din această cauză mulți indieni au spus, de nenumarate ori, că, din moment ce această religie nu poate fi practicată, de ce ar trebui să-o acceptăm?

K.: Atunci înseamnă că această religie este doar pen-tru puțini oameni?

M.G.: Este pentru cei puțini. De aceea Hristos ne-a spus: «Voi sunteți sarea pământului.» Și tot din această cauză, El a spus în ultima Sa rugăciune: «Pe cei

pe care Mi-ai dat, Sfinte Părinte, i-am păzit. Ei sunt ai Tăi.»

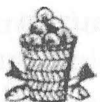
Dar să lăsăm deoparte lucrurile materiale și să ne întoarcem la problemele duhovnicești pe care le-am citit în Evanghelie. Hristos spune: «Dacă nu te jertfești, nu ești al Meu.» Ei, bine? Cine dintre noi îi pune pe ceilalți înaintea sa? Întotdeauna? În toate? Am putea fi puși în situația de a ne ajuta aproapele, nu material, ci spiritual, și totuși să-i spunem: «Oh, sunt atât de obosit astăzi, nu pot veni să ne întâlnim.» într-un moment în care aproapele nostru poate avea cu disperare nevoie de o mână de ajutor! Sau am putea spune: «Am obosit...» Care este sensul acestei «oboseli»? Oare am obosit să facem lucrarea pe care ne-a spus Domnul să o facem? Cu toate acestea, «Tatăl meu și astăzi lucrează, și Eu lucrez». Oboseala nu îi este permisă creștinului! Ai obosit? Înseamnă că nu ai vorbit de Dumnezeu cu toată inima ta. Pentru că Dumnezeu este odihnă.

37. Despre prima chemare pe care a primit-o

M.G.: Când auzim chemarea lui Dumnezeu, înseamnă că ceasul lui Dumnezeu a sosit. Îmi aduc aminte că, înainte de a pleca din lume, de câte ori ascultam o predică, auzeam cuvintele: «Du-te și vinde tot ce ai, apoi vino și urmează-Mi Mie.» După o vreme, într-o altă biserică, din nou, auzeam același pasaj din Evanghelie: «Du-te și vinde tot ce ai, apoi vino și

urmează-Mi Mie.» M-am întrebat cum este posibil că oriunde aş merge, predica să fie aceeaşi! În vremea aceea, călătoream foarte mult şi atunci când nu găseam o Biserică Ortodoxă, mă duceam la orice confesiune, dar din nou, auzeam o predică despre acest subiect anume. Parcă ar fi fost un semn.

S-a mai întâmplat ceva. În ultimul an înainte de a primi chemarea - când încă nu ştiam că voi lua această cale, am primit un calendar din Statele Unite ale Americii. Pe copertă era reprezentat Hristos spunându-i tânărului: «Du-te, vinde tot ce ai şi dă săracilor şi vei avea comoară în cer. Apoi vino şi urmează-Mi Mie.» Lângă Hristos erau mai multe persoane. Prima mea impresie a fost că erau săraci, dar apoi am observat că erau leproşi, slăbănogi, orbi. Aceasta se întâmpla în ianuarie 1954. În martie, a sosit chemarea pentru India. Îmi terminasem studiile de fizioterapie şi deja practicasem această meserie timp de şapte ani înainte de a pleca în India în 1954[63]. De aceea am spus că fac parte dintre cei veniţi în ceasul al unsprezecelea. Dar Domnul a spus că şi cei sosiţi în ultimul moment trebuie să lucreze!

[63] La vârsta de 56 de ani.

38. Despre cele cinci limbi

G.: Maică, care sunt cele cinci limbi pe care le-aţi vorbit în India şi în Africa?

M.G.: Ei, dar v-am spus povestea lor! Odată, când mă aflam în India, am întâlnit un misionar care mi-a spus:

- Poate că sunteţi o femeie bună, dar nu sunteţi un bun creştin!

L-am întrebat:

- De ce?

- Pentru că vă aflaţi aici de mult timp şi vorbiţi numai în engleză. Ce limbi ale băştinaşilor aţi învăţat?

I-am răspuns:

- Nu am timp să învăţa vreuna, pentru că mă mut din loc în loc şi înainte să reuşesc să învăţ un dialect, sunt chemată în altă parte. Învăţ să spun numai «bună dimineaţa» şi «bună seara». Nimic altceva.

- Ei bine, nu sunteţi un bun creştin! Nici misionar nu puteţi fi!

Ştiţi, desigur, că protestanţii şi catolicii învaţă întotdeauna dialectele locale, astfel încât... Atunci m-am rugat: «Doamne, dă-mi un răspuns la aceasta!» L-am rugat cu toată inima mea! Şi apoi am spus:

- Ah, am uitat să vă spun că vorbesc cinci limbi!

- Serios? Care cinci?

- Prima este zâmbetul. Cea de a doua, lacrimile. A treia, atingerea. A patra rugăciunea. A cincea,

dragostea. Cu aceste cinci limbi călătoresc în întreaga lume!

Și atunci omul, nedumerit, mi-a spus:

- Doar o clipă! Spuneți din nou ca să-mi notez!

Și a luat o bucată de hârtie și a scris cele cinci limbi! Asta este... Cu aceste cinci limbi poți călători în jurul lumii și toată lumea este a ta. Îi iubești pe toți la fel - indiferent de religie sau naționalitate, indiferent de orice. Poporul lui Dumnezeu este pretutindeni. Și niciodată nu poți ști dacă persoana pe care o întâlnești astăzi nu va fi sfântă mâine...

39. Despre vederea lui Dumnezeu - «Văzut-am mai înainte pe Domnul înaintea mea pururea»

M.G.: Dacă ar fi să ne folosim un pic de imaginația și L-am pune pe Domnul nostru Iisus Hristos lângă noi, permanent, știți ce sentiment copleșitor de adorație am avea?

Călugărița: L-am vazut pe Dumnezeu - «Văzut-am mai înainte pe Domnul înaintea mea pururea».

M.G.: Apoi, de fiecare dată, înainte de a deschide gura, ne-am gândi: «Ce ar spune? Cum ar judeca asta?

Cum S-ar uita la noi? Cum ar vorbi cu noi?» Nu există altă cale.

Când tinerii mă întreabă:

- Ce trebuie să facem ca să ne a controlăm limba și gândurile?

Eu le spun:

- Dacă El ar fi aici, lângă tine, ai îndrăzni faci una sau alta? Nu. Iar acum îndrăznești pentru că nu-L vezi?

40. Despre libertate

G.: «Când omul este absolut liber, atunci el este în stare harică. Aceasta este prezența elementului divin în om. Fără libertate, el nu poate primi harul dumnezeiesc. Și fără har, nu se poate elibera pe deplin de nevoi, înrobire și destin.» (Berdiaev).

B.: Maică, cum poate fi obținută libertatea?

M.G.: Când vorbesc de libertate, cei mai mulți oameni cred că aceasta are legătură cu factori externi. Adevărata libertate însă este o atitudine interioară și nu depinde de mediu, stat, lege sau de alte persoane. Ea depinde numai de relația care o avem cu noi înșine.

B.: Dar cum putem câștiga libertatea?

M.G.: Când simți că nu ești liber, ci sclav, înseamnă că ești robul unei patimi. Unii oameni spun: «Eu sunt liber. Nu dau socoteală nimănui. Câștig totul singur și cheltuiesc cum vreau.» În realitate însă, dragă

prietene, ești într-o mare robie. Pentru că nu ai libertate față de tine însuți. Ai dorințe, ai nevoi și, mai presus de toate, faci discriminări.

Acum, în cazul în care, cu ajutorul lui Dumnezeu, vrei să te eliberezi de toate aceste lucruri, trebuie să iei Evanghelia și să faci din ea un principiu de viață. Apoi, încetul cu încetul, vei începe să-ți subjugi patimile care te stăpânesc. De exemplu: simți că ești atașat de bani? Chiar dacă câștigi totul prin propriile forțe, ai grijă să pui deoparte pentru alții cei zece la suta menționați în Vechiul Testament. Mai presus de toate, dăruiește cu detașare. Nu aștepta «mulțumesc» pentru ceea ce oferi, altfel ar fi mai bine să nu dai nimic.

Nu există decât o singură libertate, așa cum nu există decât un singur adevăr. Nu poate exista un tip de libertate pentru o persoană și altul pentru altcineva. Căci în felul acesta, am sfârși făcând compromisuri și mințind.

Așadar să spunem că, printr-un mare efort, te eliberezi de atracția ta pentru bani. S-ar putea să-ți ia chiar și douăzeci de ani, dar și atunci s-ar putea să descoperi într-o bună zi că încă nu te-ai eliberat de ea. Apoi, vei încerca să scape de discriminarea pe care o faci între tine și alții. Și aceasta este o formă de egoism. Dacă nu ajunge la punctul în care simți că tu și aproapele tău sunteți una - orice alt om: un negru african, un indian, un chinez, un musulman, un evreu, un creștin - dacă nu conștientizezi că toți suntem copiii

lui Dumnezeu, dacă nu simți asta cu Adevărat - cu A mare - atunci... te afli încă în robie!

G.: Maică, când spun «sunt liber» înseamnă că m-am eliberat de dorințele mele?

M.G.: Nu numai de dorințele tale. Acesta este un alt capitol.

G.: Egoismul, banii, slava deșartă - nu sunt oare toate acestea o parte din dorințele noastre?

M.G.: Slava deșartă este dorința de a te făli în fața al-tor persoane. Să nu te mai îngrijești de părerea lor vine mai târziu, după ce te-ai înfrânt pe tine însuți. Nu poți să te simți liber și să nu iei în seamă ceea ce îți spun sau îți fac oamenii dacă nu te eliberezi mai întâi de tine însuți. Pentru ca să obții libertatea de sine, trebuie să supui și să respingi toate lucrurile pe care le-ai făcut din mândrie, cu alte cuvinte, prin păcatul primordial al omenirii.

B.: Eu cred că libertatea poate fi simțită doar cu harul lui Dumnezeu.

G.: Asta este ceea ce susține autorul...

M.G.: Cu toate acestea, nu poți primi harul lui Dumnezeu dacă nu te-ai eliberat de toate aceste lucruri.

B.: Dar ai putea să faci toate acestea și totuși să nu te simți liber...

M.G.: Nu! Asta se întâmplă numai dacă *nu* faci ce trebuie. Dacă faci ce trebuie, este imposibil să nu te simți liber! Și încă ceva: fără credință nimeni nu poate fi liber.

G.: Maică, autorul spune aici că, dacă nu avem libertate, este imposibil să primim harul lui Dumnezeu,

pentru că nu există receptacul pentru aceasta. Ce înseamnă acest lucru?

M.G.: Aici nu sunt de acord cu autorul. Harul lui Dumnezeu este primit de inima noastră, de sufletul nostru. Prin urmare, nu înțeleg ce vrea să spună că nu există receptacul. Dacă nu cumva, desigur, traducerea este greșită. Acesta este motivul pentru care am adus aici textul - pentru conversația la care ar putea duce. Încă o dată, vă spun că libertatea poate veni numai odată cu harul lui Dumnezeu: atunci când punem capăt mândriei noastre și când ne iubim unul pe altul. Hristos ne-a dat asta ca o nouă poruncă, pentru că numai astfel putem găsi libertatea desăvârșită. Căci Dumnezeu este Iubire. Adevărata libertate...

41. Despre prietenie

G.: Maică cum ne putem da seama dacă cineva ne este prieten adevărat?

M.G.: Un om trebuie să fie testat mult înainte de a-l numi prieten. Trebuie să afli dacă este capabil de jertfirea de sine - nu în ceea ce te privește, ci în general, față de toți oamenii. Dacă nu este, dacă vezi că e egoist, preocupat numai de ceea ce îl interesează, atunci îți poți da seama că nu are stofă de prieten.

Ai observat cu siguranță că uneori ai putea spune ceva de genul:

- Ieri m-a durut capul atât de tare, încât nu am putut citi nici măcar un rând toată ziua...

Și răspunsul pe care îl primești este:

- Stai să vezi ce am pățit eu...

Apoi, începe să vorbească despre problemele sale. Nu-i pasă de durerea ta de cap. Îi pasă doar de lucrurile care îl afectează pe el. Din acest motiv, nu te poate asculta nici pe tine, nici pe altcineva.

42. Despre Germania, în anul 1970

F.G.: Gerondissa, vă rugăm să ne spuneți cum l-ați cunoscut pe episcopul de atunci al Germaniei, astăzi Mitro-politul de Kissamos și Selino?

M.G.: În 1970, Înalt Preasfințitul Irineu se afla în Creta. M-am dus să-l văd împreună cu o prietenă de-a mea, regretata L.T. Această doamnă era foarte implicată în activitățile Preasfințitului, legate de școlile sale cu internat[64] și alte instituții de binefacere.

Într-o zi m-a întrebat dacă aș vrea să-l cunosc.

- Da, am răspuns.

Când l-am cunoscut - este într-adevăr o personalitate remarcabilă - m-a chestionat pe diverse teme și m-a întrebat dacă aș putea rămâne câteva zile să vorbesc cu fetele de la internat.

[64] Școală în care elevii primesc masă și cazare.

După aceea am plecat în SUA și, oriunde mă duceam, mă interesam dacă exista o asociație cretană. Fiecare parohie avea una. I-am informat cu privire la activitatea Episcopului Irineu și ei i-au scris, trimițându-i cecuri și spunându-i că o călugăriță trecuse pe la ei etc. După întoarcerea mea în Grecia, Preasfințitul m-a invitat din nou în Creta.

Într-o zi, Episcopul Irineu mi-a spus că pleacă în Germania. Nu dorea deloc să meargă. Dar erau zilele Coloneilor Junta[65]...

F.G.: Guvernul a vrut să-l trimită departe din cauza influenței pe care o avea pe plan local, în special la Chania – o influență care contravenea politicii lor. Așadar, l-au trimis în Germania.

M.G.: Da. Preasfințitul a făcut multe pentru populația cretană. Chiar a ajutat la fondarea unei companii locale de transport.

F.G.: ANEK Lines, după acele teribile naufragii. Prin urmare, episcopul era «periculos». Trebuia să plece...

M.G.: Așa că el a spus:

– Vrei să vii cu mine?

– Vreau.

– Problema este că plec săptămâna viitoare!

– Cu bucurie.

[65] Junta militară greacă din 1967-1974 (sau «regimul coloneilor») se referă la o serie de facțiuni militare de dreapta aflate la putere în Grecia în urma loviturii de stat din 1967, condusă de un grup de colonei la 21 aprilie 1967. Dictatura s-a încheiat în iulie 1974.

O săptămână mai târziu, ne aflam în avion și aterizam la Bonn, întâmpinați de reporteri etc. Apoi a avut loc ceremonia de întronizare a episcopului. Am stat cu el șase luni.

F.G.: Ați înființat vreo instituție, Maică?

M.G.: Nu. Știți ce se petrecea acolo? Eram cazată la Metropolis (Lennestr. 15) și mă întâlneam cu colegi greci, cu diverse probleme, care veneau să-l vadă pe Preasfințitul. Apoi, el mă trimitea la spitale, să vizitez bolnavi și așa mai departe.[66]

43. Despre «Dumnezeu și eu pe pământ»

K.: Maică, la ce vă referiți atunci când spuneți «Dumnezeu și eu pe pământ»?

M.G.: Acest lucru are menirea de a ne împiedica să cădem în înșelare prin cunoașterea și îndrumarea umană. Este foarte important. Deoarece puterile întunericului întotdeauna vor trimite aproape de noi

[66] Nota autoarei: Am aflat de la o grecoaică pe care a întâlnit-o în Germania că, pe lângă alte activități, Maica Gavrilia a organizat creșe. Înainte de asta, copiii mici rămâneau efectiv în stradă după orele de școală, până când părinții lor se întorceau acasă de la serviciu. Acești copii erau numiți în mod depreciativ «copiii cu cheie la gât», deoarece obișnuiau să poarte cheia de la casă legată de o sfoară în jurul gâtului. Din smerenie, Maica Gavrilia a răspuns «nu» și a evitat întrebarea.

persoane care sunt ca niște lupi în blană de oaie, după cum spune Domnul. Și de multe ori, duhurile rele intră în persoanele care ne sunt dragi.

Când vrăjmașul vede că urmați o cale cu unicul scop de a ajunge pe calea lui Dumnezeu, el îi trimite pentru a vă înșela. Persoane care vă sunt cele mai dragi pot veni și pot face lucruri care nu au nicio legătură cu Adevărul lui Dumnezeu. Din această cauză trebuie să vă întrebați mereu: «Dacă Hristos Cel Nevăzut ar fi aici, vizibil, așa cum s-a mai întâmplat, cum m-aș comporta? Ce aș face?» Și apoi, ați începe să tremurați atât de tare încât nu ați mai putea rosti nici măcar un cuvânt.

Într-adevăr!

44. Despre relația dintre har și dragoste

M.G.: Harul lui Dumnezeu se îndepărtează de multe ori de la noi din cauza faptelor și a modului nostru de viață. Se poate să revină la un moment dat, după mult efort, prin rugăciune, ascultare față de voia lui Dumnezeu și smerenie. Totuși cheia acestor lucruri este măsura iubirii noastre.

Odată i-am întrebat pe îngerii: «Unde vrea Dumnezeu să fiu? Ce vrea să fac?» Răspunsul categoric a fost: «Unde te duci, ce faci, cum trăiești, dacă îi ajuți pe alții sau nu, chiar nu contează. Doar un singur lucru este important: calitatea și cantitatea iubirii pe care o dăruiești tuturor – tuturor, fără discriminare.»

K.: Ce vreți să spuneți prin calitate și cantitate?

M.G.: Calitatea este determinată de acordarea iubirii fără a aștepta răsplată. În ceea ce privește cantitatea, iubirea trebuie să fie fără sfârșit, până la punctul jertfei de sine. Căci iubirea fără sacrificiu nu este iubire după Dumnezeu. Dar ce fel de sacrificiu? Acela care nu este perceput ca fiind sacrificiu! În asemenea măsură! Nu este genul de calcul care spune: «Am sacrificat asta și asta, și ce am primit în schimb?». Acest lucru este fariseism!

45. Despre recunoștință

M.G.: Vreau să vă spun să fiți foarte atenți în ceea ce privește recunoștința. Nu așteptați niciodată recunoștință din partea oamenilor. Voi sunteți cei care trebuie să fiți recunoscători, extrem de recunoscători. Când deveniți conștienți de faptul acesta, veți avea binecuvântarea lui Dumnezeu. Știți de ce? Pentru că atunci când Dumnezeu vrea să ajute pe cineva - pe voi, de exemplu - El va trimite pe cineva să vă ajute. Acest cineva ar putea fi oricine. Asta înseamnă că dacă Dumnezeu nu ar fi trimis o anumită persoană, ar fi trimis pe altcineva. Te-ar fi ajutat oricum. «Ajutorul meu este de la Domnul». Cine sunt eu atunci - acest «cineva» - să mă mândresc că pot ajuta?

Uneori, auzim oameni spunând: «Dacă nu aș fi fost eu, acest lucru nu s-ar fi putut face!» și alte prostii

de felul acesta. Însă totul s-ar fi făcut! Înțelegeți de ce? Pentru că, așa cum ni s-a spus, Dumnezeu îi poate ridica pe fii lui Avraam chiar din pietre și să-i trimită să ajute lumea!

46. Despre grup

K.: Ca asistenți sociali, folosim grupul de câte ori dorim să ajutăm o persoană să se înțeleagă pe sine. Noi suntem de părere că dimensiunea ideală pentru un grup este de doisprezece oameni. Ar putea fi acesta motivul pentru care Hristos Însuși a început cu cei doisprezece ucenici?

M.G.: Ei bine... Însă nu uitați că El niciodată nu le-a spus celor doisprezece ucenici laolaltă ceea ce le-a spus celor pe care i-a luat deoparte, în timp ce mergeau - lui Iacov și Ioan, lui Petru, Iacov și Ioan. Acestora le-a făcut toate descoperirile importante, în particular. Cu toate acestea, învățătura Sa era pentru întregul grup.

Eu sunt de părere că o persoană nu poate evolua în cadrul unui grup. Deoarece nu este posibil ca grupul să fie uniform. Grupul poate avea un ideal comun.

Să presupunem că idealul unui anumit grup este de a aduna toți cerșetorii de pe străzi pentru a-i adăposti în case mici, cu o bucătărie comună. Să presupunem apoi că eu mă opun acestui lucru și le spun:

- Lasă-l să fie liber să cerșească, să cumpere alimentele pe care le vrea, să se bucure de familia lui ca și tine. Nu-l închide ca pe un prizonier doar pentru că este sărac. Acum, iată care este problema... Vine cineva în vizită și, privind grupul, va presupune că toate persoanele care fac parte din el împărtășesc mereu aceeași opinie. Vizitatorul nu poate face distincția între membrii grupului...

Am avut odată o astfel de experiență. Mă aflam într-o anumită țară, invitată de un grup de oameni. Vorbitorul și-a rostit dicursul într-un mod impersonal, fără nicio referire la idealuri, fără să-L menționeze pe Dumnezeu... La final, un credincios s-a apropiat de mine și a întrebat:

- Ce faci aici? Nu vezi că acest om este întocmai ca Antihrist?

Am răspuns:

- Evident că observ. Acesta este motivul pentru care mă aflu aici...

- Ce faci, atunci?

- Exact asta, am spus. Am așteptat pe cineva care să se împotrivească așa ca tine și care să aibă curajul să vină să mă întrebe ce se întâmplă aici, iar eu să-i spun: «Ai dreptate, prietene. Aceste lucruri nu sunt nici pentru tine, nici pentru mine...»

K.: Așa cum bine ați menționat odată, conducătorul unui grup se află într-o situație foarte dificilă, pentru că nu este posibil să se dividă de atâtea ori, să se pună în pielea atâtor persoane diferite câte alcătuiesc grupul de care este responsabil.

M.G.: Tocmai din acest motiv - pentru că omul nu poate fi divizat în mai multe părți - eu cred că se poate lucra foarte bine cu doar două persoane, față în față. În acest fel, o persoana se exprimă în mod liber, își vede propria imagine în cealaltă persoană care îl ascultă și își deschide inima. Apoi cel care ascultă încetează să mai fie el însuși.

Pot să vă spun că aș putea deveni într-o singură zi, cu ajutorul lui Dumnezeu, cinci sau zece persoane complet diferite - tot atâtea câte vin să vorbească cu mine. În așa măsură încât uneori mă întreb dacă nu cumva este posibil ca dragostea să transforme o persoana într-alta! Și acest lucru poate fi repetat cu fiecare nou venit? Da, este posibil. Pentru că, la urma urmei, iubirea este singurul lucru pe îl dăruiesc, nimic altceva.

I.: Vă rugăm, ați putea să explicați acest lucru? La ce vă referiți atunci când spuneți că deveniți cealaltă persoană?

M.G.: Ei bine, să spunem că vine un băiat și îmi spune despre problemele lui, despre lucrurile cu care se confruntă acasă: cât de nefericit este din cauza mamei sale, care nu îl înțelege deloc și care - din momentul în care se întoarce de la școală până a doua zi dimineața când pleacă iar la școală - are o singură obsesie și îi repetă încontinuu:

- Fii primul în clasă. Nu lăsa pe nimeni să fie înaintea ta. Ai grijă să îi depășești pe toți. Asigură-te că devii un om puternic. Ai grijă să faci asta... Ai grijă să faci asta...

Această mamă nu spune niciodată:

- Încearcă să-ți iubești colegul de clasă. Nu-l trata cu răutate. Adu-ți aminte că toți copiii au părinți care îi iubesc. Trebuie să vă iubiți unul pe altul ca și cum ați fi o familie...

Ea nu spune nimic de genul acesta și băiatul este disperat. El vine la mine și-mi spune:

- Nu pot să mai suport. Nu mai rezist, pentru că vreau să mă comport în alt fel decât vrea mama. Ce să fac?

Te asigur, sora mea, că în acel moment încetez să mai exist așa cum mă cunoști. Dintr-o dată, devin această persoană, sufăr împreună cu el, mă pun în locul lui și spun:

- Ce trebuie să fac și cum trebuie să fac?

După aceea, și numai atunci, simt călăuzirea lui Dumnezeu și îl pot sfătui cu privire la atitudinea pe care ar trebui să o adopte în situația lui... După ce tânărul s-a comportat cum a fost sfătuit, se întoarce și încă o dată dezbatem problema. Și așa mai departe. În cinci sau șase luni, ajungem la o înțelegere - lucru care ar fi fost imposibil dacă aș fi gândit... în funcție de propria mea fire. Pentru că eu am fost crescută ca un copil «răsfățat», m-am nascut și am fost educată într-un mediu plin de iubire, lipsit de griji. Prin urmare, cum m-aș putea raporta la acest tânăr? Cum aș putea face orice dacă nu m-aș transforma complet în această persoană? Înțelegeți? Nu poți să-i spui pur și simplu:

- Fă asta. Nu face cealaltă, pentru că nu e bine...

Și așa mai departe... Nu poți face nimic dacă încetezi să mai «fii el». Trebuie să simți cu el, să suferi cu el, până când Dumnezeu vă va ajuta să rezolvați problema împreună, să găsiți o cale de ieșire din această situație dificilă...

K.: Adică, într-un fel, te confunzi cu acea persoană...

M.G.: Da, absolut! Eu trăiesc problema lui. Din fericire însă, o trăiesc doar atâta timp cât această persoană este în prezența mea... A plecat? Petrec ceva timp singură cu îngerii, așez această persoană la picioarele lui Hristos printr-o rugăciune a minții și acest caz s-a sfârșit... După un timp, vine o altă persoană... și apoi alta... Din nou, în fiecare caz, devin cealaltă persoană... Uneori, acest lucru durează zile în șir...

K.: Câte persoane puteți vedea într-o zi?

M.G.: În mod normal, și până în prezent, aproximativ paisprezece sau cincisprezece.

K.: Cât de obosită vă simțiți în momentul în care pleacă cea de-a cincisprezecea persoană?

M.G.: Nu mă simt obosită deloc! Nu simt nimic – așa încât aș putea lua ziua de la capăt, chiar în acel moment.

D.: Cum vă reîmprospătați puterile?

M.G.: Ar fi vai de mine dacă nu mi-aș putea reveni! Aceasta se întâmplă din pricină că nu îmi amintesc deloc chestiunile lumești, dar deloc... Cum să vă explic? Experiența mea cu oamenii m-a învățat asta treptat. Am avut o memorie destul de copilăroasă și mă miram ce bine este așa...

D.: Ați fost așa de când erați copil?

M.G.: Nu. Pentru mine, a început din momentul în care Domnul m-a dus în Anglia, în 1938, cu doar o lira sterlină în buzunar, și așa a rămas de atunci încoace...

D.: Adică lăsați totul în mâinile lui Dumnezeu: nu păstrați nimic în dumneavoastră?

M.G.: Nimic, absolut nimic. Eu nu exist. Nu știam asta... Tu doar asculți... apoi închizi «ușa de la cămara ta» și nu mai există nimic. Ai lăsat totul la picioarele lui Hristos...

K.: Cum ați realizat acest lucru?

M.G.: Nu am realizat eu. Este ca un dar de la Dumne-zeu... Eu așa înțeleg lucrurile. Știți de ce? Pentru că nu zăbovesc în nicio problemă, nici măcar în propriile mele probleme... Când persoana respectivă pleacă, nu mă gândesc la nimic. Mă bucur de o floare, mă uit la cer, sau ceva asemănător. Și din nou, suntem Dumnezeu și eu pe pământ... Înțelegeți?

Când Dumnezeu ne-a creat, El a spus: «Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău» (adică cu toată puterea ființei tale) «și pe aproapele tău ca pe tine însuți.» Când vine aproapele meu, iar eu devin aproapele său, și vorbim puțin, Îi spun Domnului meu: «Uite, acum pleacă fericit, și sunt și eu fericită...» Mi-am împlinit menirea. Nu îmi pierd timpul gândindu-mă prea mult și spunând: «Ah, săracul băiat, cine știe prin ce trece acum, cum îl tratează mama lui, etc. Niciodată nu îmi imaginez astfel de lucruri.

K.: Data viitoare când vine să vă vadă, să spunem după șase luni, cum continuați discuția? De la început sau din punctul în care v-ați oprit?

M.G.: Din punctul în care el începe să vorbească - nimic altceva. Trăiesc acel moment. Pentru că eu cred că trecutul nu există și că este destul de nesăbuit să ne gândim la viitor, din moment ce nu știm ce se va întâmpla... Nu există decât prezentul etern al lui Dumnezeu, pe care îl trăim chiar în acest moment. Pentru mine, acum nu există nimeni pe pământ în afară de Dumnezeu și voi. Nu sunteți de acord? (Râde). Cei care mă cunosc, uneori îmi spun în glumă: «În momentul în care plecăm, vei uita cu totul de noi!» Ei bine, acum plec, mă duc acasă și mă voi întâlni cu altcineva... Același lucru se va întâmpla mereu: numai această persoană și eu pe pământ!

47. Despre Judith Grundy, misionara olandeză din India

M.G.: Părinții lui Judith Grundy erau olandezi. Cu cât creștea numărul copiilor lor, cu atât le era mai greu să îi întrețină - cu ajutorul lui Dumnezeu, au avut unsprezece copii. Așa că au decis să emigreze în Statele Unite, unde își puteau întreține familia mai ușor.

Judith era cea mai mare. Într-o zi, când avea 12 ani, l-a auzit pe pastor vorbind despre lucrarea

misionară în India și Africa. În scurt timp, ea a renunțat la școală și a început să frecventeze cursuri despre știițele domestice. După aceea, a luat lecții de pregătire pentru lucrarea misionară. Părinții săi voiau ca ea să-și găsească un loc de muncă ca să-și ajute familia, însă nu au reușit să o convingă să renunțe la dorința ei puternică de a deveni misionar. Deși familia sa era luterană, Judith s-a înscris la o școală metodistă pentru misio-nari. A aprofundat studiile biblice și totul părea să prindă viață în inima ei. Obișnuia să-mi spună că îi simțea pe profeți ca pe niște prieteni...

După finalizarea studiilor, Judith a așteptat chemarea - să afle în ce țară voia Dumnezeu să o trimită. Într-o zi, s-a rugat foarte intens și cu multă evlavie lui Dumnezeu să-i arate calea. Apoi, în biserică, după predică, l-a auzit pe pas-tor spunând că în India existau multe oportunități pentru creștinism și că «secerișul e mult, dar lucrătorii sunt puțini...»[67]

- Cine dintre voi simte dragostea pentru Hristos și pentru adevărul Evangheliei? Să ridice mâna!

Prima care a făcut acest lucru a fost Judith. Îmi amin-tesc că mi-a spus că în acel moment nu era conștientă de ceea ce făcuse, însă știa că o putere divină îi ridicase mâna.

Pregătirile au demarat în câteva zile, însă s-au iscat și diverse comentarii.

[67] Matei 9:37.

– Nu e potrivit să meargă cu acel grup, de vreme ce aparține unei alte congregații..., și multe astfel de remarci.

Aproape că au făcut-o să-și piardă orientarea. Părinții ei refuzau să o lase să plece. Aproape că a picat în deznădejde și la un moment dat a vrut să renunțe. Atunci s-a cufundat în rugăciune și a înțeles ce înseamnă cuvintele: «Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.»[68] Așadar, cu toată credința, cu tot devotamentul ei, și-a depus povara la picioarele Domnului. Desigur, a apărut un semn de la Domnul Hristos, căci, câteva zile mai târziu, au sosit niște prieteni de familie care le-au dat vestea că, împreună cu alte cunoștințe, o vor ajuta să plece în India. I-au promis că îi vor plăti călătoria și i-au asigurat o mică îndemnizație lunară din care putea să trăias-că. Și astfel, la vârsta de 25 de ani, Judith a plecat spre acel tărâm necunoscut.

Pașii au dus-o într-un un sat de la poalele munților Himalaya, unde se aflau câteva familii olandeze. Două săptămâni mai târziu, a fost chemată să ajute la nașterea unei femei indiene. Mama, o văduvă, a murit la cinci zile după ce a născut o fetiță și copilul a rămas singur pe lume...

Judith a luat copilul și l-a adoptat, dându-i fetiței propriul ei nume.

Acesta a fost începutul unei familii numeroase de copii adoptați pe care Providența i i-a dat și

[68] Matei 11:28.

întreținut, pentru credința ei. Viața sa a fost simplă, iar ea a crescut copiii ca și cum ar fi fost ai ei. Nici ea însăși, nici vreunul dintre copii nu purtau vreodată ceva nou – se îmbrăcau întotdeauna cu orice primeau de la prietenii din Statele Unite.

Judith le-a dat copiilor săi o educație bună, trimi-țându-i la școli misionare și învățându-i să fie buni creștini. Aceștia au devenit profesori, pictori, asistente medicale, excelenți instructori religioși etc. Au fost crescuți cu multă dragoste și fiecare și-a urmat propria vocație...

Au trecut treizeci și cinci de ani. Fiii și fiicele ei s-au căsătorit și Judith a devenit bunică. Toți continuă munca mamei lor, întemeind familii de buni creștini.

În toți acești ani, ea a rămas în acel sătuc înconjurat de plantații de ceai. În timpul verii, se mută într-un sat mai mare, sus în Munții Himalaya, împreună cu toată familia ei. Ea nu refuza niciodată un serviciu, nu își impunea niciodată voia. Copiii ei o adorau literalmente.

Într-o seară, stăteam în curtea ei, privind apusul de soare. Judith îl ținea pe unul dintre nepoții ei în poală, mângâindu-l. Am început să vorbim despre viață, moarte și viața de după moarte... Cu un aer nostalgic pe chip, femeia s-a întors către mine și mi-a spus:

– În tinerețe eram atât de râvnitoare! Credeam că pot face multe lucruri mari pentru Dumnezeu, dar nu am făcut nimic important...

Am privit-o îndelung pe această femeie plină de harul lui Dumnezeu - era ca o sfântă - care nu s-a gândit niciodată se se mulțumească pe sine, ci numai să se supună lui Dumnezeu și să dobîndească lumina Lui prin dragoste. Din această pricină nu era conștientă de sfințenia ei, după cum niciun sfânt nu este vreodată conștient...[69]

48. Despre «lecția care intră în cap imediat»

M.G.: Tot timpul avem, pe de o parte, dorința noastră umană și, pe de altă parte, sfatul îngerilor care ne spun:

- Nu, nu trebuie să fie așa.

De exemplu: vrei să mai dormi puțin...

- Nu, nu vei dormi - pentru că toată ziua nu vei putea vedea nimic, nu te vei bucura de nimic, nu vei fi recu-noscător pentru nimic...

Sau, poate că te gândești:

- De ce să nu mănânc desertul acesta acum? De ce să mă ostenesc postind? Ce contează dacă țin postul sau îl încalc?

- Nu, nu vei mânca. În acest fel, în fiecare zi te vei disciplina în privința unor lucruri mici, ca să fii

[69] Judith Grundy este femeia cu cască colonială despre care am amintit în povestirea despre acea întâlnire extraordinară din munți - vedeți «Despre Alan». De atunci, ele au devenit bune prietene.

pregătit pentru marele test, pe care mai devreme sau mai târziu îl vei da pentru desăvârșirea ta...

Îmi amintesc că în tinerețe mi se făcea greață foarte ușor. Într-o zi, am intrat într-o cofetarie să cumpăr biscuiți. Vânzătorul era un tânăr care se dăduse cu mult ulei de păr. I-am spus:

- Aș dori două sute de grame de biscuiți, te rog.

În timp ce îmi pregătea comanda, o șuviță de păr i-a căzut pe ochii. El a periat-o cu mâna și a continuat să cântărească biscuiții. Așa că i-am spus:

- Poți să te coafezi în continuare, tinere. Buna ziua!

Și am plecat... Ah, copiii mei! Părea atunci un lucru atât de banal, dar trebuie să fi fost un gest foarte răutăcios din partea mea, deoarece am plătit pentru el mai târziu. Cum? În India, la țară, unde fusesem invitată de către niște prieteni indieni. Eram cu toții așezați pe pământ, gata să luăm masa împreună. Capul familiei, cu picioarele încrucișate, desculț, distrat, jucându-se cu degetele de la picioare, ia o bucată de pâine și mi-o întinde!... Asta-i bună! Ei bine, surorile mele, într-o străfulgerare, tânărul cu șuvița de păr mi-a venit în minte. Înțelegeți? Este atât de... Toate, toate... vom trece prin toate! De atunci, L-am rugat pe Dumnezeu să-mi dea lecția imediat - să-mi intre în cap imediat, și El a făcut așa!...

Eram începătoare în mănăstirea din Betania. La acea vreme, se afla în apropiere o tabără militară. Niște turiști care veniseră să viziteze Mănăstirea aveau un aparat de fotografiat și doreau să facă fotografii. Pentru

că vorbeam limba lor, i-am însoțit pe terasă ca să vadă Pera[70]. În timp ce un biet turist își pregătea aparatul de fotografiat, un soldat a venit în fugă pe scări și a strigat la mine ca un ieșit din minți:

- Cum ai îndrăznit să faci așa ceva: să îl aduci pe acest om pe terasa să facă fotografii, știind că este interzis?

Și a luat aparatul de fotografiat din mâinile lui... Am simțit că mă apucă furia și i-am spus soldatului:

- Așa urați bun venit unui străin, care nu dorea decât să fotografieze un loc biblic etc...

În timp ce spuneam acestea... hop!... am simțit o durere în cap, chiar aici! Mi-a trecut imediat mânia și i-am spus:

- Scuzați-mă! Vă rog să mă scuzați Știu că vă faceți numai datoria. Și am fost atât de nepoliticoasă cu dumneavoastră! N-ar fi trebuit să vă vorbesc în acest mod!

Durerea de cap a dispărut la fel de brusc cum venise! Apoi, soldatul s-a întors către vizitator și a spus:

- Haideți, vă rog...

L-au luat și l-au dus într-un tur al întregii Iudeii, sub supraveghere militară. Soldații l-au însoțit la aeroport și chiar i-au returnat aparatul de fotografiat!

[70] Locul în care Iisus a încălecat pe un măgar și a plecat spre Ierusalim, în Duminica Floriilor.

49. Despre călătoria «doar cu capul»

M.G.: În urmă cu două săptămâni, un domn foarte învățat a venit împreună cu soția sa să mă viziteze și mi-a spus:

- Ar trebui să veniți în Italia. Avem un cerc frumos de prieteni acolo și am fi foarte bucuroși dacă ați putea să ne vorbiți.

La care am răspuns:

- Vă mulțumesc foarte mult. Dacă aș putea călători doar cu capul, aș fi acolo mâine, dar, din păcate, este nevoie și de picioare.

Oamenii nu își dau seama că acum am 91 de ani!

K.: Nu 91, ci 19...

50. Despre pustnicie

K.: Ce ne puteți spune despre pustnicii care se retrag din lume și trăiesc ani de zile în izolare?

M.G.: Ce credeți că fac aceștia? Ei se îndeletnicesc cu lucrul cel mai greu: se roagă și postesc. Cu alte cuvinte, ajung la două dintre cele mai înalte măsuri ale iubirii umane care duce la Dumnezeu. Acesta este testul limită. Ferice de cel care este chemat la acest mod de viață. Am trăit așa doar un an: pe Himalaya, singură[71]...

K.: Cum a fost atunci?

[71] În Uttarkashi, vezi biografia.

M.G.: Nenumarate ore de rugăciune și isihie. Am trăit singură. Jertfa însă nu se oprește, nici măcar pe acoperișul lumii... Pentru că se poate întâmpla să treacă cineva pe alături - vreun om bolnav care are nevoie de ajutorul tău sau vreun drumeț cu care să împarți o coajă de pâine. Dar, în principiu, ești singur - niciun prieten, nicio cunoștință, nimeni cu care să vorbești, niciun cuvânt, nimic. Nu vorbești. Stai...

Uneori, vreme de cinci sau zece zile în șir nu spuneam nici măcar un «bună dimineața» cuiva... Doar mai tarziu, când am citit despre monahismul isihast, am înțeles ce făcusem fără să știu. Oricum... Acolo sus nu te poți gândi la nimic altceva decât la slava lui Dumnezeu. De la o dimineață la alta... Zi și noapte... Cu soarele, cu stelele, cu păsările, cu tot... Nimic altceva... La cine altcineva te mai poți gândi?

K.: Cum ați supraviețuit? Ce ați mâncat?

M.G.: Am trăit cu chapati - un fel pâine rotunjită, coaptă tare, care costa cam un cent în toate magazinele mici. Cu aproximativ cinci cenți, puteai cumpăra un chapati și un bol mic de linte fierte. Asta era masa mea de prânz. Dimineața și seara beam un pahar de lapte praf, care era distribuit pe atunci de către Crucea Roșie. Am slăbit cam 14 kilograme în unsprezece luni, dar eram destul de în formă.

K.: Citeați ceva?

M.G.: În zilele acelea, nu aveam nicio problema cu ochii și puteam citi. Singura carte pe care am avut-o cu mine a fost Biblia. Nicio altă carte.

K.: Ați studiat Biblia un an întreg, în acele împreju-rimi, mănâncând atât de frugal, rugându-vă...

M.G.: Și acolo am primit chemarea de a mă călugări...

K.: Ați primit chemarea? Câți ani aveați pe atunci?

M.G.: Acesta este lucrul cel mai ciudat. Am crezut că Dumnezeu va fi mulțumit cu toate acestea și că mă va trimite înapoi printre oameni pentru a-i ajuta pe bolnavi... Cu toate acestea, mesajul[72] a fost că acum mă puteam călugări... Ceea ce înseamnă că monahismul este foarte diferit de viața pe care o dusesem în acești cinci ani în India. Monahismul are harul de a te face «impersonal». Auzi oameni spunând: «A trecut o călugăriță... A venit un călugăr... Un preot mi-a spus...» Când îți pierzi identitatea socială de dragul lui Dumnezeu, atunci Îi aparții Lui cu adevărat... Ai întrebat câți ani aveam pe atunci. Trebuie să fi avut 60 de ani...

K.: O persoană matură... La maturitatea deplină.

M.G.: Aveam 55 de ani când am plecat în India și tre-cuseră 5 ani...

K.: Ați căutat timp de 5 ani...

M.G.: Nu am căutat niciodată nimic. Am continuat să merg, urmând glasul Domnului. Nimic altceva.

K.: Pe care l-ați simțit ca un imbold interior...

[72] Chemarea, plerophoria (gr. asigurarea, încredințarea deplină (n.tr.)).

M.G.: Așa este. Era ca și cum m-ar fi călăuzit un înger:

- Vei merge acolo... Vei pleca de aici...

Primeam tot timpul invitații de la diferite persoane, iar acestea au determinat cursul vieții mele...

51. Despre aureola sfințeniei

C: A dobândit cineva vreodată aureola sfințeniei?

M.G.: Pe acest pământ? Niciodată - cu majuscule! Nu... Totuși, pas-cu-pas, pas-cu-pas... Cu condiția ca noi să nu ne întoarcem la răutate, cum a făcut soția lui Lot, sau să facem ca acel om care avea mâna pe plug, dar se uita înapoi. Niciodată înapoi! Chiar dacă progresăm cu pași foarte mici în fiecare zi!

Mai presus de toate, nu ține multe în inima ta. Du-te degrabă la spovedanie și nu lăsa aceste lucruri să rămână în tine. Dacă nu te eliberezi de ele, se vor întoarce la nesfârșit. În acest fel, vei face din răutate o entitate. Veți face ca răutatea să «existe», când de fapt ea nu ar trebui să aibă ființă proprie. Nici nelegiuirile voastre, nici ale altora nu ar trebui să «existe». Nu îți aduce aminte de persoana care ți-a greșit. Las-o la picioarele lui Hristos și termină povestea! Asta este...

52. Despre Sfinții Îngeri

M.G.: Îngerii sunt întotdeauna gata să ne ajute. Am văzut asta cu ochii mei, cu ochii minții mele - chiar și în cele mai grele momente... Când am fost în India, șacalii, o haită întreagă de șacali, cu ochii strălucind în întuneric, alergau în direcția mea în junglă și Dumnezeu m-a făcut nevăzută pentru ei, ca și cum nu existam. Nu a fost protecția îngerilor? Ce crezi? După astfel de aventuri nimic nu mă mai înspăimântă...

Și încă ceva. Când avem dragoste în inima noastră, îngerii devin cei mai buni «colegii» ai noștri. Ei vin atunci când ne întrebăm uneori:

- Încotro să mă îndrept acum? Ce voi găsi acolo?

Am călătorit foarte mult în viața mea și adeseori mă mutam dintr-un loc în altul, fără nicio siguranță materială, dar întotdeauna cu protecția îngerilor. Spuneam, și încă spun:

- Mă duc de la ceva bun la ceva și mai bun.

Întotdeauna cu bucurie, chiar dacă era vorba de ceva mai rău sau mai greu din punct de vedere fizic. Pentru că știu că face parte din planul lui Dumnezeu.

Așa trebuie să faci și tu tot timpul, copilul meu. Indiferent unde te afli. Indiferent cine este aproape de tine. Indiferent cine te insultă sau te supără. Indiferent cine te iubește. Tot ce se întâmplă este conform planului lui Dumnezeu, și din acest motiv o să-ți placă...

G.: Maică, am observat că oferiți fiecăruia ce are nevoie: dragoste, ajutor, mângâiere și multe altele. În

același timp, mi-am dat seama că există ceva ca o protecție, ca o distanță, care nu permite să vă rănească nimeni și nimic...

M.G.: Da. Deși eu cred că nu sunt eu cea care mă protejează...

G.: ... Ci îngerii, cum spuneți!

M.G.: Este acel «înconjoară-ne pe noi cu sfinții Tăi îngeri...» Totuși «distanța» pe care ai menționat-o este adevărată. Știi de ce? Când suntem cu Dumnezeu, nu avem nicio «problemă», nici «psihologică», nici de ordinul «problemelor personale». Noi le rezolvăm cu Sfânta Scriptură, cu îndrumătorul nostru duhovnicesc, cu scrierile Sfinților Părinți, cu Hristos Însuși care ne spune: «Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi...» Când omul ajunge la punctul de a crede astfel, de a lucra astfel, de a trăi astfel, atunci acestă «distanță» pe care ai menționat-o, dragă G., va exista întotdeauna - în ciuda iubirii noastre. Faptul că nu am nicio «problemă» pe care să i-o spun celuilalt este ceea ce cauzeaza această «distanță». Ascult problemele ceilorlalți și nu am să le dăruiesc decât iubire. Când se întâmplă acest lucru, toți te vor căuta, pentru că oamenii au nevoie să vorbească despre necazurile lor. Vei fi cel care ascultă - întru Dumnezeu, întotdeauna.

G.: Așadar îngerii ne protejează de toate?

M.G.: Da. Așa cum ai spus, îngerii ne protejează. Am văzut acest lucru de multe ori. Este ca și cum ar ridica un zid de protecție în jurul nostru. Spunem aceasta în fiecare seară la Pavecerniță: «Înconjoară-ne

pe noi cu sfinții Tăi îngeri, ca prin mijlocirea lor fiind păziți și povățuiți, să ajungem la unimea credinței.» Știi cât de important este acest lucru? Să nu-ți pierzi niciodată credința? Să o ai permanent?

Tocmai mi-am amintit o pildă care vi se poate părea banală. Dar e ceva ce mi s-a întâmplat. Când am ajuns la Faran (în deșertul Sinai), totul era foarte frumos. Chilii mici, toate noi, cu uși și ferestre prevăzute cu plasă. Așadar, în prima noapte m-am dus la culcare cu un puternic sentiment de siguranță. «Sunt în deșert acum», m-am gândit, «și nu voi avea nimic din ceea ce mă deranja în India - nici șerpi, nici scorpioni, nici țânțarii.» Liniște deplină... Apoi, ce mi s-a întâmplat în zori? Ce să văd? Podeaua era acoperită cu un covor format din furnici enorme - un covor întreg! Dar să vezi minune: în jurul patului, la o distanță de aproximativ 50 cm, nu era picior de furnică pe podea . Lăsaseră ceva ca o marjă... Am chemat-o pe sora Ecaterina să mă ajute. Căci, cu toată credința și curajul meu, dacă trebuie să mă confrunt cu o furnică, sunt complet neputincioasă! Nu pot nici să calc pe ea, și nici să o alung... Așa că ea a venit cu o mătură și le-a măturat. Acest lucru s-a întâmplat ca să văd încă o dată acel «Sunt aici» pe care mi-l spune îngerul păzitor. Așa se întâmplă mereu, cu toți și cu toate...

Chr.:. Gerondissa, această voce tainică pe care o «auzim» de multe ori este a îngerului nostru?

M.G.: Da. Și trebuie să devenim conștienți de ea. Trebuie să o recunoaștem în mod clar. Apoi, încetul cu

încetul, Dumnezeu ne va acorda puterea sfântă a discernământului ca să o punem în practică.

Chr.:. Pentru că de fiecare dată când mă opresc să «ascult» această «voce», ajung cu adevărat să mă relaxez și să văd totul clar. Se întâmplă exact așa. De multe ori. Dar nu observam aceasta mai demult...

M.G.: Să fii sigură de asta. Nu asculta când ți se vor-bește despre ispite, ispite și iar ispite. Au ajuns la punctul în care îl au pe Ispititorul în loc de Hristos! Așadar... Te lași în mâinile lui Dumnezeu, spunând «da, da, da»... Și dacă este ceva nociv duhovnicește pentru tine, Dumnezeu îl va face «nu». Asta e tot.

Cu toții ar trebui să facem asta.

X.: Și cum putem deveni prieteni cu îngerii?

M.G.: Aceasta este o chestiune personală. Veți afla aceasta singuri...

K.: Ce ne mai puteți spune despre îngeri?

M.G.: S-a publicat o carte bună: «O interpretare a Sfintei Liturghii». Conține foarte multe informații despre îngeri. Pentru că, după cum știți, în Liturghia noastră, îngerii au un rol de slujire - «Heruvimii cu mulți ochii și Serafimii cei cu șase aripi», sunt cu toții prezenți. Întreaga slujire a Jertfei din Altar se face cu participarea lor...

K.: Prin urmare există înger păzitor?

M.G.: Da. El este în noi.

K.: În toată lumea?

M.G.: Da. El locuiește în fiecare dintre noi.

K.: Este el oare vocea conștiinței noastre?

M.G.: Nu, nu este. Pentru că vocea conștiinței este vocea lui Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care, chiar și fără să fi citit prea multe despre Dumnezeu nu ne simțim «bine» atunci când încălcăm vreuna din poruncile Sale. Fiecare dintre noi are acest «sentiment», toți oamenii, indiferent dacă sunt dezvoltați din punct de vedere social sau fac parte dintre așa-numiții «primitivi».

Este imposibil ca o persoană să păcătuiască și să nu fie conștientă de asta. De fapt, multe persoane mi-au spus că atunci când păcătuiesc, simt un gust de amărăciune în gură, ca și cum ar fi înghițit chinină, sau simt o tristețe care rămâne în ei mult timp după aceea... Prin urmare, această voce nu este a lor. Este vocea lui Dumnezeu, Care locuiește în ei. Acum, îngerul păzitor este altcineva. Și are și el «prietenii» lui. Căci mai există și alți îngeri care ne protejează, nu doar unul singur.

Odată, Părintele Ilie[73] a ținut o predică frumoasă despre îngeri la Mănăstirea Tinos. El ne-a spus cât de dornici sunt îngerii să ne ajute. Acesta este scopul lor. Tot ce trebuie să facem este să îi chemăm în ajutor și totul va deveni mult mai ușor decât ar fi fost altfel.

[73] Mastroyannopoulos.

K.: Cum îi alungăm pe îngerii noștri de lângă noi?

M.G.: Când îi ignorăm.

K.: Înțeleg că aveți relații bune cu îngerii...

53. Despre Sfânta Împărtășanie

M.G.: Nu noi trebuie să hotărâm când trebuie să primim Sfânta Împărtășanie sau nu. Nu este ușor să vedem cu claritate partea întunecată a propriei noastre ființe. De aceea, trebuie să avem un îndrumător duhovnicesc. Trebuie să mergem la Sfânta Spovedanie, care va șterge ceea ce nu ar trebui să se afle în noi.

54. Despre Preasfânta Născătoare de Dumnezeu (dintr-un discurs pentru protestanți)

M.G.: Odată, în SUA, am fost rugată să mă adresez unei adunări de protestanți despre un subiect la alegerea mea. Așadar, am vorbit despre Maica Domnului. Am spus:

«Probabil din pricina unor studii deficitare, unele pasaje din Evanghelie au fost trecute cu vederea de anumite confesiuni creștine. În Biserica noastră, o

recunoaștem pe Preasfânta Fecioară ca Maica noastră, și din moment ce, mai ales noi, monahii, suntem slujitorii ei, acordăm o mare importanță studiului vieții sale. Dacă citiți Evanghelia cu atenție, veți vedea că ea a fost cea care a spus: „Mărește sufletul pe Domnul". Veți vedea că, atunci când Domnul a ales-o, El l-a trimis pe Arhanghel la ea, și că, de îndată ce a auzit cuvintele acestuia, ea a spus: „Iată roaba Domnului." Ea nu s-a împotrivit voii lui Dumnezeu. Așadar, în primul rând: de vreme ce ascultarea față de voia lui Dumnezeu este o chestiune extrem de importantă pentru a noi, Maica Domnului este un arhetip în ochii noștri. În al doilea rând: Sfânta Fecioară a fost teribil de calomniată pentru că a avut un fiu deși era necăsătorită. De aceea, dacă o femeie este acuzată astăzi, Sfânta Fecioară stă alături de ea ca o mamă și o sprijină în toate greutățile. În al treilea rând: noi grecii, care am fost de multe ori refugiați, ne amintim că Maica Domnului L-a luat pe Pruncul Hristos și a căutat refugiu în Egipt. În al patrulea rând: multe femei își pierd copiii, care sunt uciși în războaie sau în alt mod în floarea tinereții. Și Maica Domnului a trecut prin această durere, printr-o tragedie și mai mare. Căci ea și-a văzut Fiul Cel fără de păcat, cu totul nevinovat, pe Cruce. În al cincilea rând: când a rămas singură și nu avea unde să meargă (pentru că ea nu a avut alți copii), a fost încredințată în grija altcuiva, a ucenicului care a luat-o în casa lui. Și nouă ni se poate întâmpla acest lucru uneori, când îmbătrânim. Cu alte cuvinte, întreaga ei viață a urmat un anumit curs, întocmai ca viața fiecărei ființe umane.

Acum, prietenii mei, am să vă mai spun ceva. Nu spuneți oare: „Frate Robert, roagă-te pentru mine... Soră Lila, roagă-te pentru mine..." Atunci de ce să nu spunem: „Maica lui Hristos, roagă-te pentru noi." Atunci cineva din public s-a ridicat în picioare și mi-a spus:

- Dar ea este moartă!

Iar eu am răspuns:

- Oh! Vă rog să mă iertați! În Biserica noastră credem în Înviere!

Toate acestea, copiii mei, cu magnetofoanele pornite!»

55. Despre Duhul Sfânt

K.: Ce este Duhul Sfânt?

M.G.: Fără Duhul Sfânt, nimic nu se mişcă. Nimic nu se înfăptuieşte. Nimic nu există. Nimic nu se luminează. Duhul Sfânt este suflarea pe care Dumnezeu a suflat-o în om... Eu aşa L-am simțit. Avem Duhul Sfânt, pecetea Lui, prin botez.

56. Despre Sfânta și Marea Marți

M.G.: Ascultând Imnul Casianei (cântat în Sfânta şi Marea Marți) «Doamne, femeia ceea ce căzuse în

păcate multe...» nu poți să nu te gândeşti... N-am căzut oare cu toții în multe păcate? Dar cum altfel am fi putut simțit miracolul iertării şi dragostei Lui? Acesta este motivul pentru care noi toți, cei ce ne închinăm Domnului, sunt conştienți că fără ajutorul Lui, fără intervenția Lui, ne-am tăvăli la nesfârşit în noroi. O, Dumnezeul meu, Îți mulțumesc! Îți mulțumesc zi şi noapte, cu ochii deschişi sau închişi, cu sau fără cuvinte, vie sau moartă...

57. Despre Săptămâna Mare

M.G.: Îmi amintesc că, pe când nepotul meu Andrew avea şaptesprezece ani, mi-a spus:

- Ah... De ce nu avem Săptămâna Mare de patru sau cinci ori pe an, ca să ne intre în cap şi să asimilăm totul?

Într-adevăr, Săptămâna Mare ne face să contemplăm ore şi zile în şir... chiar neîncetat. Este ceva care transcede această lume...

58. Despre ceasul lui Dumnezeu

M.G.: Am observat că, uneori, atunci când spunem ceva care vine de la noi, oamenii nu pot să

accepte. Dar dacă spunem ceva că altcineva a spus aşa... atunci asta e!

G.: De aceea, când vrem să convingem pe cineva, noi îi spunem: «Maica Gavrilia a spus aşa», şi... gata! Nu mai avem nicio problemă.

M.G.: Aş vrea să vă întreb totuşi. Aveţi rezultate în acest fel?

G.: Într-adevăr, avem. Rezultate fantastice!

M.G.: Asta înseamnă că a sosit ceasul lui Dumnezeu, iar acest lucru nu are nimic de-a face cu ceea ce spun eu.

G.: Îmi amintesc că ne-aţi spus: «Lasă lucrurile în voia lor. Nu vorbi decât dacă te întreabă cineva.»

M.G.: Da. Nu vorbi despre cele sfinte atunci când nu trebuie. Evanghelia spune: «Dă atunci când ţi se cere.» Există atât de mulţi care caută Adevărul, care întotdeauna cer sfaturi. Aceştia sunt cei pe care i-aţi putea ajuta. Lăsaţi-i în pace pe ceilalţi. Ori va veni şi vremea lor ori...

G.: Ori ce? Este posibil să nu vină niciodată vremea cuiva?

M.G.: Dumnezeu îi cheamă pe toţi. Ştim lucrul acesta. Nu există nicio persoană care să nu fi fost chemată. Dar unii sunt sau se prefac a fi surzi. În acest caz, ce putem face?

G.: Sunt responsabili pentru asta?

M.G.: Desigur. Absolut...

59. Despre idolatrie

M.G.: Este imposibil să mulţumeşti un om care a fost «răsfăţat» cu prea multă iubire. Aceasta este rădăcina problemei. Dragostea pe care o avem faţă de o altă persoană nu ar trebui să ajungă niciodată până la idolatrie. Limita la care se termină dragostea şi începe idolatria este un lucru pe care mulţi oameni nu reuşesc să îl discearnă.

Suntem, de exemplu, părinţii unui copil şi îl iubim într-atât încât ne apropiem de adoraţie. Atunci acest copil Îi ia locul lui Dumnezeu. Am văzut asta de multe ori. Copilul devine un mic idol şi, de dragul lui, uităm de Dumnezeu...

Cineva şi-a iubit astfel copilul, iar Dumnezeu l-a luat. Pierderea a fost groaznică! Dar şi devotamentul a fost înspăimântător... Este necesară multă prudenţă.

X.: Maică, ce putem să facem atunci când iubim o persoană, un prieten, un tovarăş, şi într-o zi ne dăm seama că el nu este ceea ce am crezut. Parcă ar fi căzut o mască...

M.G.: Nu este aşa. Nu este vina celuilalt, ci a noastră. Pentru că noi iubim un ideal şi dorim ca acel om aceea să-l personifice. Îl admirăm, însă el nu merită admiraţie. Pe măsură ce îl cunoaştem mai bine însă, intervine uzura familiarităţii. Apoi, într-o zi, el cade de pe piedestalul pe care l-am plasat şi ne supărăm pe el! Cu toate acestea, în principiu, el nu este vinovat pentru dezamăgirea noastră. Noi suntem de vină pentru că

l-am pus pe piedestal cu imaginația noastră. L-am transformat într-un idol, l-am admirat și apoi l-am coborât... În timp ce el a fost, este și va fi ceea ce este!

60. Despre impunerea voinței noastre asupra cuiva

G.: Există oameni care par să sufere de un complex de inferioritate și vor să-și impună în orice moment propria voință asupra altora.

M.G.: Pentru început, toți cei care doresc să-și impună voința sunt oameni complexați.

G.: Eu cred că, dacă am arăta dragoste acestor persoane și le-am trata în mod nediscriminatoriu, ele pot scapa de complexele lor.

M.G.: Nu, nu le putem ajuta în acest fel. Și știi ce? Majoritatea acestor persoane caută să lucreze pentru oameni care depind de alții din cauza unui handicap, a unei boli sau a vârstei înaintate. Există chiar și unii educatori de grădiniță care își varsă nervii pe copiii mici. Dacă avem vreodată de a face cu astfel de persoane, pe de o parte, trebuie să fim indiferenți față de comportamentul lor și, pe de altă parte, trebuie să ne rugăm. Dar mai întâi de toate, trebuie să iubim cu toată inima persoana pentru care ne rugăm.

61. Despre India

X: Maică, vă rugăm, ne puteți spune cum v-ați început călătoria pe Himalaya?

M.G.: Am plecat în India, unde prima mea oprire a fost la un dispensar mic în Ashramul gurului Sivananda – un mare guru la acea vreme – până în Munții Himalaya. Am călătorit cu autobuzul, pentru că am vrut să evit toate acele vaccinuri și injecții. Astfel, am călătorit de la Beirut, în Siria, Iordania, Bagdad, Teheran, Meshed, Zahedan, Deșertul Persan, Pakistan și în cele din urmă am ajuns la destinație, după o călătorie care a durat unsprezece luni...

Nu voi uita niciodată apusul de soare din Khorramshahr. Cel mai mare disc solar pe care îl poți vedea se află acolo!... La acea vreme, și India era precum lumea de dina-inte de Cădere...

Când am ajuns în Himalaya, aproape că nu mai aveam niciun ban. Căci Dumnezeu m-a trimis la drum fără bani, ca să-I pot vedea slava la fiecare pas. Nu a trecut mult timp până când m-am confruntat cu prima dificultate. Îmi expirase pașaportul și trebuia să-l revalidez. După cum am aflat, Consulatul grec era în Bombay, așa că am trimis pașaportul acolo, împreună cu o scrisoare: «Dragă Domnule Consul, cu siguranță, vă este cunoscută natura aventuroasă a nației grecești și, de asemenea, demnitatea inerentă a poporului grec. Pentru că mă aflu aici oferindu-mi serviciile fără plată, m-aș bucura dacă mi-ați putea emite un pașaport nou

gratuit...» În câteva zile mi-am primit paşaportul, vizat gratuit, şi o scrisoare foarte frumoasă scrisă în limba engleză: «Cu multă plăcere etc.» Mai târziu, când Dumnezeu mi-a îndrumat paşii spre Bombay, m-am dus la consulatul grec şi vă puteţi imagina uimirea mea când am văzut că acel consul nu era grec, ci un domn indian! De fapt, nu a existat niciodată un consul grec în Bombay. Ei bine, astfel de lucruri surprinzătoare s-au întâmplat tot timpul, de la începutul până la sfârşitul şederii mele acolo...

La acea vreme, în 1954, India a cerut ajutor pretutindeni în lume - pentru persoanele afectate de lepră, pentru copiii care sufereau de paralizie infantilă şi aşa mai departe... Vocea interioară mi-a spus: «Nu vei mai accepta plata de acum încolo. Nu vei mai avea bani.» Cu toate acestea, totul este atât de simplu în viaţă. Chiar dacă nu ştii pe nimeni, atunci când Îl cunoşti pe Hristos, El te duce peste tot. Toate uşile ţi se deschid şi eşti considerată o persoană importantă, pentru că nu iei bani, cu toate că nu ai nimic. Asta este. Dar, dacă stai să te gândeşti, cât costă să oferi hrană şi adăpost unei persoane? Orez şi iaurt, orez şi iaurt - aceasta a fost mâncarea mea timp de cinci ani!

G.: Ştiaţi cu ce scop aţi mers în India?

M.G.: Nu. Domnul îmi deschidea calea şi eu Îl urmam. Dar ştiţi, de cum am ajuns în India, în primul loc unde mi s-a oferit găzduire[74] am primit ceva ca un

[74] Maica se referă la Dispensarul din Ashramul gurului Sivananda, unde a lucrat prima dată.

mesaj - un citat din Evanghelie: «În calea păgânilor să nu mergeţi, ci duceţi-vă mai bine la oile cele pierdute ale casei lui Israel.»[75] Într-adevăr, mulţi străini, europeni, americani şi alţii care au plecat acolo se îndreptau spre hinduism, aproape pierzându-L pe Hristos... Am văzut că toţi veniseră să caute ade-vărul. Căci, ştiţi, în India toată lumea se află încă în căutarea Adevărului. Mulţi dintre înţelepţii lor m-au întrebat:

- Eşti un căutător al adevărului?

Şi eu răspundeam:

- Eu sunt membră a Bisericii Ortodoxe.

Ei nu auziseară de ea acolo. Ştiau de catolici, ştiau de protestanţi, dar nu şi de această Biserică.

- Această Biserică există în Grecia şi în multe alte ţări.

- Am auzit de Socrate şi Pitagora, îmi spuneau, aşa că vă urăm bun venit ca unuia dintre descendenţii lor.

Ori de câte ori mă invitau să vorbesc, spuneam mereu:

- Sunt deosebit de fericită să vă stau alături în această ţară de «Dinainte de Hristos», pentru că observ că sunteţi în căutare şi sper că într-o zi, ca mulţi alţii din întreaga lume, şi dumneavoastră să găsiţi Lumina...

Odată, un membru al Parlamentului s-a ridicat în picioare şi a spus:

- Ei bine, şi noi avem nevoie de un Socrate...

[75] Matei 10:5-6.

De fapt, oriunde mă duceam, aproape peste tot am întâlnit europeni – și toți acești creștini erau pe cale să renunțe la Hristos! Mi-am spus: «Iată destinația ta. Iubește-i și ajută-i să se întoarcă.» Și, cu ajutorul lui Dumnezeu, mulți s-au întors... Aveam atât de mult entuziasm atunci, un sentiment care nu poate fi descris în cuvinte. India a fost marea mea aventură de credință și dragoste pentru Dumnezeu. M-am dus acolo fără să știu nimic, nici unde, nici cum aș putea trăi într-o țară străină, cu o limbă străină, fără bani. Doar Dumnezeu și cu mine pe pământ. Nu am cerut niciodată nimic. Am așteptat întotdeauna chemarea – în orice domeniu de acțiune. Pentru că atunci când Hristos te cheamă, nu mai ai voință proprie. Te duci oriunde te duce El. Iar El m-a condus în medii foarte sărace – ca și Părintele Athanasios Anthidis, care acum trăiește exact ceea ce am trăit eu cu treizeci de ani în urmă, și chiar în aceleași locuri: la Hooghly, la periferia orașului Calcuta. Știu cum este când te confrunți cu condiții atât de grele! Cu toate acestea, pînă în ziua de astăzi, sunt atât de sigură că nu trebuie să mă gândesc la nimic. Sunt la fel cum eram în prima zi când am plecat în India: în așteptarea voii lui Dumnezeu. Dacă cineva propune ceva, eu îi spun «Da» și merg mai departe. Așa am călătorit peste tot India.

– Vino și lucrează cu noi, îmi spuneau.

Mă duceam, lucram și plecam...

X.: Ați iubit foarte mult acest popor...

M.G.: Lucrul cel mai important pentru mine a fost dragostea. Am iubit oamenii de acolo. I-am iubit

din mai multe motive. În primul rând, pentru că a înceta să mai iubești este echivalent cu a înceta să mai respiri. Iubirea este respirația lui Dumnezeu. În locul în care mă aflam, veneau atât de mulți bolnavi, era atât de multă suferință, atât de mulți flămânzi. Familii întregi de pelerini urcau pe Himalaya mergând pe jos șase sau șapte zile. Unii mergeau chiar și cincisprezece zile la rând, alții o lună întreagă... Adeseori, copiii lor mureau acolo. Prima mea sarcină la dispensarul din Ashram a fost să pun un copil decedat într-un sac, împreună cu o piatră care să se cufunde în râul Gange. Am avut un șoc și am fost atât de întristată încât în mod inconștient, mi-au curs lacrimi din ochii. Apoi, conducătorul ashramului[76] a spus:

– Ia te uită! De la capătul lumii, a venit cineva care plânge pentru acest copil sărac...

În scurtă vreme, s-a răspândit vestea că exista cineva care putea ajuta la vindecarea unor boli. Într-adevăr, trebuie să vă spun că minunile lui Hristos au fost uimitoare! Am fost uluită! Știți, oamenii care nu au fost familiarizați cu medicina nu preau au îndoieli. Dacă le făceam un pic de masaj și le spuneam că brațul sau alte locuri dureroase se vor însănătoși, mă credeau. Având credință, cu ajutorul lui Dumnezeu se vindecau.

Așadar, s-a răspândit vestea că sosise o grecoaică care îi putea ajuta și așa mai departe. Atunci au început să întrebe:

– Din ce Biserică face parte?

[76] Gurul Sivananda.

Cam în acea vreme, când J. Nehru se afla la putere, s-a întâmplat să o întâlnesc pe fiica sa, Indira Gandhi. O durea ceafa și avea nevoie de un masaj. În timp ce o tratam, mi-a vorbit despre viața ei.

Într-o zi, a venit o doamnă și după ce am făcut cunoștință, a întrebat:

-Această doamnă este catolică?

- Oh, nu. Ea aparține unei Biserici de care nu ai mai auzit niciodată, o Biserică complet diferită..., a răspuns doamna Gandhi.

Difernța a fost - și cer iertare tuturor celor care cred că am greșit - că eu nu am vorbit. Nu am spus nimic. Doar i-am iubit pe acești oameni... și am muncit, am muncit și iar am muncit.

Odată, un om foarte înțelept, împreună cu alte persoane, a venit și m-a întrebat:

- Cine este Dumnezeul vostru?

I-am spus:

- Există un singur Dumnezeu și Hristos este Fiul Său. Acesta este Dumnezeul meu!

- Atâta lucru m-am gândit și eu. Dar de ce nu o spui? Este pentru prima dată când vedem un european care nu vorbește, care nu ne spune că zeii noștri nu sunt nimic. Vezi modul nostru de trai, cunoști filosofia noastră, dar nu faci nicio remarcă. Cum vine asta? Misionarii ne mustră întotdeauna și apoi se duc; critică și apoi pleacă...

- Eu nu pot să zic astfel de lucruri, i-am răspuns, pentru că strămoșii noștri erau ca voi!

- Ce vrei să spui cu asta? a întrebat el.

Astfel, am început să-i vorbesc despre vechii greci și să-i explic că, atunci când creștinismul a pătruns țara noastră, nu ne-a făcut să renunțăm la filosofia noastră antică, însă ni L-a dat pe Hristos, Care este Viața. Pentru că Hristos nu este numai o religie. Hristos este viața... Apoi, ei mi-au cerut cărțile Evangheliei. Chiar înainte de Evanghelie le-am dat și «Imitarea lui Hristos», pentru că este o carte de referință...

Am trăit în munții Himalaya un an întreg. După aceea, am fost invitată să vizitez diferite centre. Aș putea spune că în cinci ani am călătorit peste tot în India - în Nord, Sud, Est și Vest. Am fost în Bombay, Calcuta, Madras, Langpur, Cașmir, Himalaya, Dharasul, Uttar Kashi și în atât de multe alte locuri... fără niciun ban! Nu am avut deloc bani. Mi se plătea biletul și mă duceam la destinația mea. Și era într-adevăr ciudat: într-o zi, dormeam pe podea, cu șobolanii care alergau de colo-colo și scorpioni care se târau peste tot. A doua zi, Maharajahul de Patiala trimitea după mine ca să ajut la organizarea unui grup mic de fizioterapeuți la spitalul local; și apoi, slujitorii în uniformă veneau să mă întrebe ce doresc la cina! Așa am călătorit peste tot India. Dar ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost faptul că oriunde mă duceam, fie pentru câteva luni sau un an, am învățat «lecțiile».

G.: Din experiența dumneavoastră în India, ne-ați putea spune un incident în care s-a vădit ajutorul lui Dumnezeu în situațiile dificile cu care v-ați confruntat?

M.G.: Există atât de multe... În fiecare moment al vieții mele. În fiecare moment! Îmi amintesc că, odată, tocmai terminasem lucrul la un spital unde am predat o vreme fizioterapia. Oamenii de la acest spital erau aspri și foarte neomenoși. Ziua plecării mele se apropia, dar nu sosise încă nicio invitație să plec altundeva. Nimic... Mi-au spus:

– Vei pleca cu trenul mâine dimineață la ora zece.

Deci asta a fost! Mi-am luat valiza mică și, cu o rupie[77] în buzunar, m-am dus la gară, care era și punctul terminus. Din acel punct, nu știam încotro o să mă îndrept. Numai Dumnezeu știa. Așadar, m-am așezat liniștită în sala de așteptare. Oamenii se mișcau în jurul meu, intrau și ieșeau, iar eu așteptam să văd pe cine îmi va trimite Dumnezeu. Între timp, au venit doi băieți cerșetori și le-am dat rupia să o împartă între ei. Au luat-o și au plecat. Se pare că au spus altor băieți căci, în scurt timp, alți doi au venit la mine. Nu mai aveam bani, așa că le-am dat câteva bomboane pe care le aveam în buzunar. Curând după aceea, au venit alți copii. Nu mai aveam ce să le dau, dar ei nu m-au crezut. Așa că, pentru a-i convinge, mi-am întors buzunarele pe dos. Și ce credeți că au făcut? Au plecat, s-a urcat într-un copac de mango și s-au întors ca să-mi ofere un mango frumos! L-am luat și le-am mulțumit zâmbind, fără să spun niciun cuvânt. Și ce cedeți că s-a întâmplat apoi? Toată lumea care aștepta în sală s-a

[77] Echivalentul a o sută de drahme.

ridicat și a venit să mă salute, făcând o plecăciune în stil indian. Toată lumea.

– Ce se întâmplă aici? am întrebat pe cineva, iar el a răspuns:

– În religia noastră, atunci când un cerșetor îți dă ceva, înseamnă că Dumnezeu îți face un cadou și îți dă binecuvântare...

Cred că înțelegeți ce am simțit. Ei bine, după aceea, m-am așezat din nou acolo și am așteptat... Și, într-adevăr, după multă vreme, o tânără femeie indiană care avea o servietă de serviciu a intrat în sala de așteptare. Ea s-a apropiat și a întrebat în limba engleză:

– Pot să stau lângă dumneavoastră?

Acum, pentru că am avut întotdeauna ceea ce se numește «demnitatea de creștin» – nimeni nu a știut vreo-dată dacă sunt bogată sau săracă.

Așadar, această doamnă s-a asezat lângă mine și a întrebat din nou:

– De unde sunteți? Unde mergeți?

– Tocmai am terminat serviciul la Spitalul pentru Leproși unde am predat fizioterapie, i-am spus.

– Și ce faceți acum? a continuat ea. Sunteți cumva liberă? Ne-am dori atât de mult... Știți, avem un mic spital în apropiere și ne-am dori să avem pe cineva care să predea...

Și eu, care nu aveam unde să-mi petrec noaptea, într-o oră am ajuns la destinație și totul a fost bine! Acestea sunt lucrările lui Dumnezeu!

D.:. Ne puteți spune mai multe despre lucrarea dumneavoastră misionară din India?

M.G.: În India, când eram întrebată:

- Ești misionară? răspundeam:
- Nu.
- Ei bine, spuneau ei, cine te-a trimis, atunci?
- Hristos.
- Ce ți-a spus?
- «India» și «Urmează-Mă».

Ad.Rob:. Într-un fel, sunteți unul dintre pionierii creștinismului în India contemporană...

M.G.: Nu, pentru că Hristos era deja acolo! El mergea înainte și eu Îl urmam... Nu știți cât de mulți oameni veneau în India din țările creștine!

Când lucram în micile dispensare din ashramuri, vedeam că sunt gata să îmbrățișeze hinduismul și să uite de Hristos și de propria tradiție religioasă. Când mă vedeau acolo, întrebau:

- Pentru ce-ai venit aici?
- Hristos m-a adus, răspundeam.
- De ce?
- Nu știu.

Și apoi, cu ajutorul lui Dumnezeu, deveneam prieteni. În acele momente, nu îmi dădeam seama ce se întâmpla. Mulți ani mai târziu, din scrisorile pe care le-au trimis, am văzut cum a lucrat Dumnezeu...

62. Despre influența unor guru

G.: Maică, un așa-numit «guru» a vizitat Atena. A ținut prelegeri și a inițiat o serie de tineri. Unul dintre ei, un prieten de-al meu în vârstă de 19 ani, se află astăzi internat într-o clinică de boli mintale. Cu ce a greșit? Ce trebuie făcut?

M.G.: Am observat că, de obicei, indienii nu sunt susceptibili la tulburări mentale după astfel de experiențe... Însă mi s-a întâmplat să văd cum mulți creștini, bărbați și femei, care veniseră în India au fost inițiați și au acceptat să se lepede de Hristos, spunând despre El:

- Ei bine, și El este cineva ca Buddha sau Confucius sau ca unul dintre «noii profeți» ai vremurilor din urmă...

Urmând practicile indicate, unii au făcut strabism și au avut probleme cu vederea. Alții au suferit halucinații și s-au întors în țara lor, sau au rămas pentru totdeauna acolo și nu știu ce s-a ales de ei. Câțiva s-au călugărit în ordine monastice străine și așa mai departe...

Am observat, de mai multe ori, că această învățătură nu este potrivită pentru un creștin. Acest tânăr creștin prieten de-al tău a vrut să îmbine filosofia, literatura și religia și, dacă este posibil, să adapteze toate acestea la învățătura lui Hristos. Dacă ar fi acceptat filosofia indiană ca pe o simplă filosofie, nu i s-ar fi întâmplat nimic. Dar când a ajuns să-și dorească să

devină zeu - pentru că așa cum spun ei, gurul este întruparea unui zeu - atunci... Acesta a fost scopul acestui biet tânăr. El s-a straduit să fie la fel ca gurul. Ce li s-a întâmplat lui Adam și Evei? Ei au vrut să fie ca Dumnezeu! Ce li se întâmplă acestor tineri? Își doresc să devină la fel ca zei. Este de așteptat, prin urmare, să își piardă mințile. Ai înțeles ce se întâmplă?

Îți amintești când am vorbit cu acel tânăr și l-am întrebat:

- Când te concentrezi și meditezi, cine este îndrumătorul tău care îți arată Voia lui Dumnezeu despre cum să învingi răutatea din inima ta? Cine te ghidează în privința aceasta?

El a răspuns:

- Gurul. La el mă gândesc, pe el îl văd, asta este ceea ce fac...

Ei bine, dragă G., dacă l-ar fi pus deoparte pe gurul uman și ar fi încercat să Îl privească cu aceeași dragoste pe Hristos și fața Lui, acest băiat ar fi fost astăzi un ales slujitor al lui Hristos și unul dintre lucrătorii Săi. Acum, tânărul suferă și-i e foarte greu... E nevoie de multă rugăciune din partea celorlalți creștini. E nevoie de mult efort. În primul rând, din partea mamei lui - mai presus de toate, din partea mamei lui. Pentru că ea îl cunoaște de când era copil. Ea știe cum a crescut, cu ce s-a confruntat în trecut, ce fel de copilă-rie a avut, care îi sunt opiniile, în ce mod îi plăcea să studieze sau să se distreze... Mama cunoaște tot fundalul sufletului copilului ei. Asfel, dacă ea ar încerca acum, fără vreo «predică», să-i dăruiască iubire

nemăsurată și, fără să-i arate că este bolnav, să considere că este din nou sănătos; și dacă s-ar duce la o biserică să-i ceară preotului să-i citească molitfele Sfântului Vasile cel Mare[78] și ar pomeni numele copilului în rugăciunile sale, și dacă, totodată, ea s-ar ruga lui Hristos cu multă credință și evlavie să-l ierte pe acest biet copil... Desigur, în acest caz, și mama a făcut greșeli. Uneori, spunând ceva de genul «Am o întâlnire în această seară» într-un moment în care copilul avea nevoie de prezența și de sfatul mamei sale, se poate să fi rănit sufletul băiatului. Sufletul este atât de delicat!... Mai presus de toate, dacă vrea ajutorul unui medic, să caute un medic creștin.

G.: Oh, Maică! Mai există în zilele noastre vreun psihiatru care să fie creștin adevărat?

M.G.: Nu vreau să menționez niciun nume, dar cunosc o doamnă medic psihiatru care este o creștină adevărată. Cu toată inima mea spun că este o creștină mai bună decât mine sau decât tine sau decât orice altă persoană pe care o cunosc. Pot să mai adăug că din salariu, ea face contribuții generoase și ajută, păstrându-și anonimatul. Femeia locuiește în străinătate. Dacă părinții își pot permite să ducă băiatul în străinătate, aș recomanda-o. Toți cei care i-a tratat s-au vindecat... Știți de ce? Pentru că atunci când se roagă mama și se roagă și doctorul, Dumnezeu are milă de cei care au credință și iartă multe păcate. Pentru că există păcate...

[78] Acestea sunt exorcisme foarte puternice citite în toate bisericile.

63. Despre informațiile sale

H.: Gerondissa, sunt impresionat de cunoștințele și informațiile dumneavoastră cu privire la toate problemele vremurilor noastre. Conversațiile pe care le aveți cu oamenii reflectă nu numai ceea ce sunteți și cât de multă dragoste le oferiți tuturor, ci ele dezvăluie, de asemenea, o persoană cu vaste cunoștințe, bine informată despre subiectele care ne preocupă astăzi. Mă întreb cum?...

M.G.: Cum, nu v-am spus? Am devenit doisprezece persoane diferite într-o singură zi! Aceste douăsprezece persoane mă țin în pas cu vremea...

64. Despre gelozie

G.Th.: Gerondissa, ce ne puteți spune despre acea otravă puternică, gelozia?

M.G.: Gelozia este un vierme, un vierme foarte rău. Ea există pentru că, în loc să ne vedem de treaba noastră, ne uităm mereu la ceilalți și la toate detaliile. De ce trebuie acesta să facă asta? De ce se descurcă celălalt mai bine decât mine? De ce primește acela distincții și nu eu? Dacă totuși ne smerim, vom fi surprinși atunci când primim onoruri... Acesta este un lucru foarte important și trebuie să îl practicăm toată viața. Practica nu trebuie să se oprească niciodată. Nu

are nicio importanță dacă ne urmărește îndrumătorul nostru duhovnicesc sau nu, pentru că ne vede Dumnezeu și El nu poate fi înșelat.

65. Despre bucuria în Hristos

G.: Bucuria este un element esențial în viața unui creștin, nu-i așa? Când crezi în Hristos nu ești întotdeauna vesel?

M.G.: Chiar ești. Pentru că Hristos a spus: «Pacea Mea o dau vouă: nu cum dă lumea...» Și iarăși... «Pentru ca bucuria Mea să rămână în voi...» Această bucurie este precum harul lui Dumnezeu. Ea locuiește în noi. Noi nu așteptăm ca oamenii să ne dea bucurie, deoarece Hristos ne dă mai întâi.

G.: Am observat și eu acest lucru. Deși vedeți în fiecare zi oameni bolnavi, săraci și neajutorați, sunteți veselă.

M.G.: Da. Pentru că îi iubesc cu toată inima mea pe cei cu care mă întâlnesc. Leg viața mea de a lor și, în același timp, mă gândesc că dacă eu, un om muritor și păcătos, îi iubesc atât de mult, cu cât mai mult trebuie să-i iubească Dumnezeu - El Care i-a creat și ai Cărui copii sunt. Cu alte cuvinte: El este primul Care are grijă de ei. El știe de ce sunt bolnavi. El știe ce efect are boala lor asupra sufletului lor. El știe motivul tuturor lucrurilor. Eu nu pot judeca, nici înțelege mai multe.

Așadar eu asta fac. Pun această persoană bolnavă în inima mea. Fac o rugăciune fierbinte, cu toată dragostea mea, și o așez la picioarele lui Hristos. Adică spun: «Doamne, iartă-l, dă-i mila Ta, dă-i lumină, dă-i sănătate trupului și sufletului. Fă ca voia Ta să se vădească în viața lui.» Pentru că, uneori, dacă voia lui Dumnezeu nu se descoperă în viața unei persoane, aceasta poate suferi de boală o lungă perioadă de timp, pentru ca să-și învețe lecția prin experiență. Când ești țintuit la pat, poți fi singur, te poți gândi și poți găsi răspunsuri la o mulțime de întrebări. Cei care au fost nevoiți să petreacă zile în șir la pat - cum mi s-a întâmplat mie când eram tânără - știu ce binefacere este aceasta din cauza păcatelor care se află în noi. Pentru că păcatul trebuie să fie curățat. Stând în pat, putem rămâne singuri: fără activități sociale, fără imagini din lumea exterioară, fără nimic... Acest lucru ajută...

Așadar, spun rugăciunea și las bolnavul în mâinile lui Dumnezeu. Ce altceva mai pot face? Nimic! După ce am făcut aceasta, bucuria lui Dumnezeu rămâne neschimbată în inima mea. Nu pot plânge pentru starea acestei persoane. Pot plânge pentru păcatele mele și să-L implor pe Dumnezeu să mă ierte. Asta este altceva. Dar să plâng pentru alt copil al lui Dumnezeu... nu. Inima mea este plină de compa-siune - asta da. Această compasiune mă conduce la rugăciune! Rugăciunea va fi ca o uniune cu Dumnezeu...

Pentru a face minuni, Dumnezeu vrea ca noi să avem dragoste în această lume - cu adevărat, El vrea ca sufletul omenesc să iubească la unison cu El. Am

observat acest lucru... Acesta este motivul pentru care atunci când preoții și oamenii cu dragoste de Dumnezeu citesc un Paraclis[79], observă o schimbare imediată în starea persoanei pentru care se face Paraclisul, chiar dacă aceasta se află la mare distanță. Căci ea le spune:

- Știi cum m-am simțit? Din acel moment mă simt mai puternic, și așa mai departe...

Este un lucru evident. Pentru că nu există nicio energie mai mare decât cea a rugăciunii. Rugăciunea este energia lui Dumnezeu - asta este rugăciunea... Mai presus de toate însă, avem nevoie de altceva: trebuie să ascultăm glasul lui Dumnezeu - în tăcere.

Călugărița*: Vreți să spuneți, Gerondissa, că bucuria poate deveni permanentă?

M.G.: Da... Chiar dacă facem ceva foarte important, cum ar fi rugăciunea, trebuie să deschidem ușa dacă bate cineva. Așa cum spune sfântul, prefă-te că nu erai la rugăciune și primește-l. Deschide-i ușa și spune-i: «Intră, frate». Când ajungem să gândim în felul acesta, să ne gândim doar la fratele nostru și nu la noi înșine, bucuria noastră devine permanentă. Și, dacă devenim oglinda în care celălalt își vede propria reflexie, dacă această oglindă este plină de bucurie, cu siguranță că el va observa și aceasta... Este un lucru esențial.

Vedeți voi, am locuit mulți ani în India - o țară foarte săracă, oprimată, plină de suferință, care nu-L

[79] Rugăciune de cerere.

cunoaște pe Hristos. Ei bine, să luăm acum o țară în care Hristos este cunoscut, cum ar fi Elveția sau Franța. De îndată ce cobori din tren, nu vezi altceva decât fețe triste, îngrijorate. Cu toții par nerăbdători! Ce s-a întâmplat aici? Bucuria s-a pierdut. Este într-adevăr un lucru foarte grav! În India, oamenii Îl așteptă pe Hristos și această așteptare este plină de bucurie. Noi Îl «avem» pe El, dar nu Îl reflectăm. E numai vina noastră pentru asta. Suntem foarte vinovați...

Totuși ar trebui să știți - și o voi spune din nou - că atunci când vă supuneți în întregime puterii și dragostei lui Dumnezeu, veți înțelege că totul - ascultați cu atenție, TOTUL, cu majuscule - se face fie pentru că Dumnezeu vrea sau pentru că Dumnezeu permite. Nu există a treia variantă! Prin urmare, de vreme ce Dumnezeu vrea așa, accept cu toată inima mea; din moment ce Dumnezeu permite așa, iarăși, accept cu aceeași bucurie. Pentru că El are motive Sale - este vorba de o lecție... Nu îndrăznesc să întreb «de ce?». Niciodată! Pentru că cel care întreabă «de ce?», scrie «eu». Și unde există «eu», nu poate exista nici progres, nici speranță.

Călugărița: Gerondissa, ați vorbit despre bucurie. Cu toate acestea, Sfinții Părinți ne spun că trebuie să ne doară și să vărsăm lacrimi pentru păcatele noastre. Cum se îmbină aceste două lucruri?

M.G.: Vă voi explica. În momentul în care devenim conștienți de faptul că am făcut ceva greșit, vărsăm lacrimi, simțim căință, ne pocăim. Apoi,

urmează bucuria iertării, pentru că știm că Dumnezeu este Bun și Atotmilostiv.

Pleacă vreodată cineva de la spovedanie plângând? Nu. El plânge în timp ce se spovedește, pentru păcatele lui și pentru tot răul pe care l-a făcut. Dar să plece după spovedanie și să plângă? Eu nu accept asta.

G.Th.: Înseamnă că nu s-a spovedit cu adevărat...

M.G.: Așa este!

E.: Așadar, este vorba de «eul» dinăuntru...

G.Th.: Ego-ul nu a fost anihilat - încă. Și, pentru că acesta încă trăiește, lacrimile și tristețea și supărarea sunt normale...

M.G.: Așa este. Și mai avem și acele sentimente de remușcare, care nu ar trebui să existe după spovedanie.

Călugărița: Vrei să spuneți că trecem prin astfel de experiențe succesiv. Nu se poate să avem o viață întreagă plină de lacrimi și mustrare, ci ni se va acorda și mângâierea divină... mai întâi una, apoi cealaltă...

M.G.: Da. Va veni totuși o vreme când vei fi atât de sigur de dragostea lui Dumnezeu și atât de atent să nu judeci alte persoane sau să faci ceva care le-ar putea răni, încât nu vei mai avea nicio povară pe conștiință. Apoi, cu bucurie, vei primi bucuria lui Dumnezeu și o vei da altor persoane. Eu asta cred. Apoi, vom începe să spunem: «Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc» și vom dansa de bucurie!

66. Despre cum judecăm leul după gheare

M.G.: Îmi amintesc că, în vremurile când mergeam cu toată inima și cu toată credința mea dintr-un loc în altul, s-a întâmplat să întâlnesc câteva persoane importante. Imediat sau în prima jumătate de oră a întâlnirii noastre, ele spuneau sau făceau ceva care vădea adevăratul lor caracter. (După cum spune o zicală antică greacă, putem «judeca leul după gheare», adică după un indiciu mic, dar caracteristic).

Asta se întâmplă ca să îmi dau seama cum stau lucrurile și, în consecință, dacă putem să continuăm relația de prietenie sau trebuie să fiu atentă. Dumnezeu face acest lucru spre binele nostru, dar nu trebuie să te împiedice să-i iubești pe acești oameni! Oricum ar fi ei, trebuie să continui să-i iubești.

67. Despre kenoză

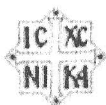
K.: După cum a spus K., Gerondissa primește un număr mare de persoane în chilia sa. Am văzut și eu acest lucru. Este de mirare că acești oameni sunt foarte diferiți - credincioși și necredincioși, creștini și ne-creștini, bărbați și femei, adolescenți și copii. Mă uit cum starețа se golește de sine cu adevărat - să spunem că se transformă. Uitând complet de ea însăși, devine

altă persoană - după cum ne povestește chiar ea - și îl ascultă pe om.

Pot să vă întreb, Gerondissa, cum se petrece această kenoză[80], această golire de sine? Vă rugați neîncetat în acest timp? Cum reușiți să vă apropiați de o persoană, cu toate problemele, necazurile și durerile sale - indiferent dacă este sau nu «omul lui Dumnezeu»? Această iubire totală, această iubire fără margini... cum o exercitați în fiecare zi, față de atât de mulți oameni?

M.G.: Dar, dragă K., acest lucru nu îl faci conștient, nici nu există vreo rețetă prin care poți pune dragostea în aplicare... Nu se poate înțelege. Este Duhul lui Dumnezeu, Care ne-a creat pentru a iubi. A venit un băiat? Îl iubești. Vreun evreu? Îl iubești. Un turc? Îl iubești. El nu a ales ceea ce este sau unde s-a născut... Să judec eu lucrurile acestea? Nu.

În acel moment, când nu te gândești la tine, ci la iubirea nesfârșită pe care Dumnezeu o are pentru acest om, îl iubești, puțin câte puțin, cât de mult poți, în timp ce El îl iubește foarte mult. Asta e deosebirea. Nu mă gândesc că îl voi iubi. Cine sunt eu? El! Tot timpul, El! Asta, da.

[80] (Gr. *kenosis*) Este starea de smerire, de deșertare sau golire pe care Fiul lui Dumnezeu o asumă în Întruparea Sa, ca act de ascultare față de Dumnezeu Tatăl.

68. Despre komboskini[81]

M.G.: Când ne rugăm cu komboskini[82] și ne gândim la cei pentru care dorim să ne rugăm, iubirea ne îndeamnă la aceasta.

«Doamne, Tu știi cât de mult îl iubesc pe acest om. Nu e iubirea mea, pentru că tu ești izvorul iubirii. Din acest izvor scot și eu iubire. Îți dăruiesc această persoană. Mă rog Ție, Dumnezeule, dă-i lumina Ta, dă-i mila Ta, dă-i putere, dă-i credință, dă-i toate binecuvântările bogate pe care i le poți da. Tot ce-i pot oferi este dragostea mea umilă.»

După această introducere, luați un șirag de komboskini și spuneți: «Mă rog pentru cutare pentru asta și asta...», vizualizând pe fiecare dintre aceste persoane la picioarele lui Hristos, rugându-se în genunchi înaintea Lui - ei înșiși, așa cum spune autorul anonim al «Pelerinului rus». Știu după mulți ani de experiență că spunând această rugăciune, Dumnezeu face multe minuni. Pentru că El vrea să-i fim «colaboratori», indiferent cât de neînsemnați am fi. Pentru că noi suntem creaturile Sale, iar El cu aceste creaturi ale Sale lucrează...

[81] Mănăstirea Faran, Sinai, 1978.
[82] Șirag de noduri folosite de călugării ortodocși pentru păstrarea numărului de rugăciuni.

69. Despre lepră

G.: Gersondissa, când v-ați găsit față în față cu leproșii, nu ați dat înapoi? Nici măcar o clipă?

M.G.: În India și pretutindeni se crede că simptomele leprei pot apărea după zece sau douăzeci de ani de la contaminare. Îmi amintesc că la colonia de leproși[83] erau câțiva medici indieni mai mult sau mai puțin în vârstă care obișnuiau să vină și să dea instrucțiuni ținându-și mâinile în buzunar, neîndrăznind să atingă pe nimeni.

Și le ziceam:

- Nu vă fie teamă! Nu vă veți îmbolnăvi decât în viața viitoare, cum se spune, atunci când veți renaște!...

Lepra nu se ia așa. Trebuie să te afli în contact foarte apropiat - de exemplu, să mănânci din aceeași farfurie sau lucruri de genul acesta.

Munca mea era să bandajez rănile pacienților. Uneori, în timp erau așezați într-o poziție mai înaltă ca să le pot îngriji degetele de la picioare - pentru că pe timp de noapte șobolani le

[83] A lui Baba Amte.

rodeau vârfurile degetelor de la picioare care erau insensibile din pricina bolii și dimineața trebuia să le bandajez - îi apuca strănutul în timp ce eram aplecată deasupra picioarele lor, și... mă împroșcau din cap până în picioare. Am scăpat ca prin minune, să zicem. Pentru că în felul acesta te poți infecta!

Cu toate acestea, nu mi-a trecut niciodată prin minte că aș putea să mă îmbolnăvesc. Nu știu de ce. Totuși una este să te temi de bacterie și alta să simți dezgust. Uneori, simt dezgust, fără să-mi pese de boală în sine, dar nu mă tem de bacterie. Pentru că eu cred că, dacă m-aș infectata, ar fi pentru că Dumnezeu o permite dintr-un motiv oarecare. Astfel că singura precauție pe care o luam era să folosesc apă și săpun din belșug și să-mi spăl pantofii de pânză în fiecare noapte. Doctorul râdea și spunea:

- Iată! Acestea sunt toate măsurile de protecție pe care le ia!

Oricum, nu este chiar atât de grav. Chiar și astăzi există multe boli de care oamenii se tem. Dar nu le iei atât de ușor.

K.: Este SIDA contagioasă? Ce putem face?

M.G.: Nimic. Igienă și nimic altceva.

FG: În privința microbilor, cred că este adevărat ceea ce spune Gerondissa. Poți să-ți iei măsuri de precauție, să te ferești și tot să iei boala. Dar dacă simți că celălalt face parte din tine, nu pățești nimic rău.

M.G.: Așa este. Cel mai important lucru însă este că atunci când spui: «Îi voi ajuta pe leproși», nu faci altceva decât să te amăgești! Atunci când, de exemplu, o

fată de douăzeci de ani vine la tine și îți arată o mână din care va trebui să tai cu foarfeca toate părțile gangrenoase, cine ajută pe cine? Eu, care tai și tremur în inima mea pentru biata fată? Sau ea, care-mi spune:

- Din moment ce aceasta este voia lui Dumnezeu, tăiați; haideți, tăiați.

Cine este cel care primește ajutor în acel moment? Eu...

70. Despre Părintele Lev Gillet

D.: «Lucrarea ta, atât de liniștită și harismatică, face ca în cadrul Bisericii lui Hristos misiunea ta - dacă îi pot spune așa - să fie originală. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că ți-a încredințat-o. Am convingerea că această chemare a ta rămâne zi de zi imprevizibilă. Întotdeauna urmează-ți orientarea interioară... Părintele Lev Gillet, mai 1970.» Ce scrisoare frumoasă! Când a murit Părintele Lev?

M.G.: În 1980. Pentru că îmi era duhovnic, cunoștea toată viața mea. Știa în detaliu despre cei opt ani pe care i-am petrecut la Londra.

D.: Când l-ați cunoscut?

M.G.: În 1940. Îmi amintesc că Starețul Amfilohie Makris din Patmos, care a fost duhovnicul meu, a murit în aprilie 1970. Rămăsesem fără duhovnic... Pe 12 mai, am pri-mit scrisoarea, un fragment din care tocmai ai citit! După cum puteți înțelege din datarea scrisorilor,

nu mai corespondasem de mulți ani. Acestea sunt căile lui Dumnezeu! Din acel moment, Părintele Lev Gillet mi-a devenit duhovnic...

71. Despre ce este viața

K.: Ați putea să ne spuneți, vă rugăm, ce este viața?

M.G.: Aceasta este cea mai dificilă întrebare care se poate pune. Viața este cea mai mare taină pentru om. Eu una am căutat cu mintea mea slabă un răspuns la această întrebare și nu am găsit niciunul. Totuși, citind de nenumărate ori din Sfânta Scriptură, am văzut că Hristos spune: «Eu sunt viața.» Așadar asta este tot ce știu...

72. Despre lumină și întuneric

M.G.: Puterile întunericului pot acționa numai atunci când nu suntem uniți cu desăvârșire cu Dumnezeu în inima noastră.

G.: Este posibil să ne unim cu desvârșire cu Dumnezeu?

M.G.: Sigur că da. Înțelegem că Hristos a venit să ne mântuiască de păcate. Înțelegem că Și-a vărsat

sângele pentru noi. Înțelegem că în momentul nașterii noastre din nou, El a suflat peste noi Duhul Său pe care L-am pierdut la cădere... Prin urmare, suntem născuți din nou, iar Sfântul Ioan Evanghelistul spune: «Oricine este născut din Dumnezeu, nu păcătuiește și nu poate păcătui, fiindcă s-a născut din Dumnezeu.» Înainte de aceasta însă el zice: «*Dacă spunem* că *nu avem păcat*, ne înșelăm pe noi înșine, iar adevărul *nu* este în noi.»

Cu alte cuvinte, păcatul există, dar a ceda în fața lui nu stă în natura unui om născut din nou. Păcatul va veni să te chinuie; ispitele te vor împresura; puterile întunericului vor veni - trebuie să recunoaștem aceasta, pentru că vor veni... Au venit și la sfinți. Ele vin și la noi, zi de zi. Vin fie prin gânduri, fie prin anumite persoane care, câteodată le reprezintă - uneori într-un fel, alteori în alt fel.

Sfântul Petru spune că pentru a prinde oamenii în capcană, demonii se pot preface chiar în îngeri de lumină. Putem învinge toate acestea urmând exemplul lui Hristos - atâta vreme cât păstrăm în inima noastră, neîncetat, sângele și jertfa Domnului nostru. Atunci vom reuși să învingem ispita. De multe ori, pentru că nu Îl putem vedea pe Domnul - în carne și oase, așa cum l-au văzut oamenii la vremea Sa - credem că El nu se află aproape de noi. Cu toate acestea, El este lângă noi, prin Duhul Său. Dacă L-am chema, El ar veni să locuiască în noi. Atunci puterile întunericului ar rămâne neputincioase. Desigur, ele ar încerca în continuare să lucreze (puterea lor în asta constă), dar noi nu le tolerăm, nu cedăm presiunii lor. Pentru că

Hristos a spus: «Du-te și să nu mai păcătuiești.» Mântuitorul nu a spus: «Aveți răbdare și vă veți vindeca.» Nici nu a zis vreodată: «Această boală îți va face bine, te va ajuta.» Nu! El a spus de îndată: «Iertate îți sunt păcatele tale» și asta a fost tot!

G.: Cu alte cuvinte, o persoană care Îl are pe Hristos în inima sa este liberă să decidă pe cine acceptă...

M.G.: Desigur! Omul nu a înțeles libertatea pe care i-a dat-o Dumnezeu atunci când l-a creat. Sunt unii care spun:

- De ce nu vede Dumnezeu răul de aici și de dincolo?

Tocmai pentru că El ne-a creat liberi. Dacă Dumnezeu ne-ar fi făcut sclavi, atunci...

G.: Cum rămâne cu cazurile în care oamenii nu sunt responsabili pentru ceea ce pătimesc?

M.G.: Această problemă, această întrebare, este foarte veche și toate generațiile se vor confrunta cu ea. Mă refer la victima care nu a greșit, la copilașul nevinovat...

Când a fost întrebat dacă a greșit orbul sau părinții lui, care făcuseră păcate, Hristos a răspuns că nici omul acela, nici părinții lui nu păcătuiseră. El s-a născut orb pentru ca numele lui Dumnezeu să fie lăudat prin miracolul vindecării sale.

Mama și tatăl unui copil cu handicap pătimesc și suferă mai mult decât copilul lor. Odată, în Statele Unite, mi s-a cerut să spun câteva cuvinte de mângâiere pentru parinții unor copii retardați. La final, câțiva s-au

apropiat de mine și au recunoscut că fuseseră călduți în credința lor. Alții au mărturisit că fuseseră pe punctul de a divorța înainte de nașterea copilului lor și că durerea pe care împărtășit-o i-a unit și le-a întărit credința în Hristos. Toate acestea datorită unui copil retardat! Dar chiar și în căminul pentru bolnavi incurabil poți găsi oameni imobilizați la pat de nici mai mult, nici mai puțin de 20 de ani răspunzând atunci când îi întrebam ce mai fac:

- Mulțumesc lui Dumnezeu, sunt bine!

G.: Și totuși noi, care avem de toate și ne bucurăm de o sănătate bună...

M.G.: Da. Aceasta este marea noastră nerecunoștință, imensa noastră nerecunoștință! De aceea mă întristez când aud pe cineva plângându-se că unul sau altul nu i-a arătat recunoștință pentru tot ce a făcut. Aș vrea să-i spun unei astfel de persoane:

- Dar tu, fratele meu, ce I-ai dat înapoi lui Dumnezeu pentru toate lucrurile bune pe care El ți le-a dăruit? L-ai ajutat pe fratele tău? Ai făcut ceva? Cu toate acestea, aștepți o mie de mulțumiri pentru puținul pe care l-ai făcut pentru cutare...

Nu suntem corecți - deloc! Acela care s-a născut din nou, care știe momentul în care Hristos a intrat în inima lui, a văzut întreg Universul schimbându-se. Atunci nu mai consideri că înainte de aceasta trăiai. Omul cel vechi a murit. Și din acel moment, în orice situație critică, aștepți și te întrebi:

- Ce aș face dacă Domnul ar fi prezent și vizibil? Aș face asta? Dacă ar fi prezent, aș face cealaltă?

Acest lucru te împiedică de la păcat.

G.: Adică Îi simți prezența permanent?

M.G.: Da, așa este! Și când ești singur, chiar Îi simți prezența în tine însuți. Atunci rugăciunea devine o stare și nu doar o acțiune. Și atunci ai liniștea și pacea pe care Dumnezeu o vrea pentru copiii Săi. Pentru că El ne spune: «Ca să fiți fii ai Luminii» - nu ai întunericului...

73. Despre cum îi ascultăm pe alții

G.: Într-adevăr, Maică, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că va dat puterea să stați să-i ascultați pe oameni ore în șir... Nu am mai văzut niciodată așa ceva!

M.G.: Ai dreptate când spui că Dumnezeu îți dă puterea. Mai demult, nu știam că pot face acest lucru. În copilărie, îmi plăcea să vorbesc atât de mult încât atunci când aveam vizitatori, îi spuneam mamei mele:

- Te rog, nu coborî când sosesc musafirii. Lasă-mă să-i întâmpin eu.

Așa că mă duceam și începeam să povestesc. Într-un fel, aveam nevoie să mă exprim. Crescând, am continuat să fac la fel și toți cei din jurul meu mă ascultau. La fel a fost și la școală.

Îmi aduc aminte că mi-au trebuit cinci ani să termin lucrul manual, pentru că în timpul cursului de broderie, când toată lumea era ocupată cu acul și ața, eu

povesteam cum petrecusem ziua de duminică, ce făcusem, pe unde mersesem, ce se întâmplase cu barca cu vâsle... Pălăvrăgeam întruna.

Îmi amintesc că odată unchiul meu mi-a spus:

- Hei, nu ai de gând să mai taci vreodată?

Și am replicat:

- De ce, păsările se opresc vreodată din ciripit? Nu le auzim toată ziua?

Anii au trecut, dragă G., iar eu am plecat în străinătate pentru prima dată. Am ajuns singură în Anglia[84]. Cău-tând un loc de muncă, am fost angajată de o doamnă pe care o dureau picioarele și avea nevoie de masaj. Asta a fost cu mult înainte să fac cursuri de fizioterapie. Această doamnă[85] era bine educată, avusese pe vremuri legătură cu teatrul, era autoare a numeroase cărți, celebră, o sufragetă[86] și o bună prietenă a lui George Bernard Shaw. Iar acum, la 85 de ani, era imobilizată la pat din cauza durerii de picioare. Treptat, și-a revenit și a reușit să participe la Congresul întrunit pentru aniversarea a 21 de ani de la obținerea dreptului de vot pentru femei, unde am însoțit-o. În zilele acelea, primeam scrisori de acasă - după cum am spus, era prima mea ședere în străinătate. Într-o zi, am primit o scrisoare de la mama mea dragă, care îmi dădea o mulțime de vești interesante și i-am spus:

84 În 1938, cu numai douăzeci de șilingi în buzunar.

85 Domnișoara Bright.

86 Partizană a mișcării feministe din Anglia de la începutul sec. al XX-lea, al carei scop a fost obținerea drepturilor politice pentru femei.

- Domnişoară Bright, aşa şi pe dincolo...

Dar ea, fumându-şi trabucul, s-a întors cu faţa spre fereastră şi şi-a continuat lectura în timp ce vorbeam. Nu îmi dădea niciun fel de atenţie şi se comporta ca şi cum nu aş fi fost de faţă... Aceasta a fost cea mai mare lecţie din viaţa mea. De atunci, m-am interiorizat şi până în ziua de astăzi, nu am mai spus nimănui nimic personal - cu excepţia cazului în care mă întreabă cineva ceva anume şi dacă este spre slava lui Dumnezeu. Am petrecut astfel opt ani în Anglia (inclusiv anii războiului). Uneori, poate o dată pe an, primeam veşti de la familia mea prin intermediul Crucii Roşii. Aveam multe pe suflet, dar nu povesteam nimănui ce mă frământă. Am înţeles şi I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru această «lecţie» pe care mi-a dat-o prin domnişoara Bright la scurt timp după sosirea mea în Anglia - pentru că acest incident m-a făcut să mă «închid în mine», să mă destăinui numai lui Dumnezeu. Astfel pot să-i ascult pe toţi fară să obosesc.

Curând după ce am început practica fizioterapiei în diferite clinici, oamenii veneau la mine cu nerăbdare. Nu din pricina picioarelor sau pentru tratament... Veneau să vorbească despre necazurile lor. Era război. Copiii lor erau pe front, cei dragi muriseră, aveau atâtea greutăţi şi nu avea cine să-i asculte. Iar eu... nu «existam». Din când în când, cineva mă întreba:

- Aveţi familie?

- Da.

- Unde locuieşte familia dumneavoastră?

- În Atena.

- Am auzit că oraşul este închis, că oamenii de acolo o duc greu. Nu sunteţi neliniştită?

Şi începeau să spună:

- Această grecoaică este atât de indiferentă. Stă aici de una singură şi nu-i pasă de nimic...

De atunci, am realizat din ce în ce mai mult că a-i putea asculta pe ceilalţi cu interes adevărat este o vocaţie acordată de către Dumnezeu. A fost prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu că domnişoara Bright nu mi-a dat nicio atenţie când vorbeam cu ea în acel moment, pentru că acest lucru m-a făcut să realizez care este destinaţia mea. Când vei înţelege asta, dragă G., vei pricepe de ce nu am avut resentimente faţă de domnişoara Bright... Pentru că am iubit-o ca pe unul dintre profesorii mei!

74. Despre iubire

G.: Maică, ce ne puteţi spune despre iubire?

M.G.: Iubirea vine prin harul lui Dumnezeu. Ne naştem cu ea, deoarece suntem creaturile lui Dumnezeu, iar Dumnezeu este Iubire. Desigur, mintea noastră nu poate înţelege exact ce este Dumnezeu. Pentru că mintea noastră este limitată. Dar duhul nostru, sufletul nostru, este nemărginit. Iar sufletul este conştient de Dumnezeu. Nu Îl vedem cu ochii noştri pământeşti, ci Îl privim cu ochii sufletului.

Îți amintești pilda cu săracul Lazăr și bogatul cel nemilostiv? Lazăr a mers în sânul lui Avraam, iar bogatul în chinurile Iadului, de unde a strigat către Avraam: «Părinte, trimite-l pe Lazăr la frații mei să le spună despre chinurile mele, ca să nu mai stăruiască în nedreptăți.» Aici observăm ceva: acest om care s-a arătat rău și nemilos față de cei săraci îi iubea pe frații săi. Cu alte cuvinte, dacă îi iubim doar pe prietenii noștri, ce răsplată putem avea? Oare nu și păcătoșii fac același lucru? Aici creștinul se deosebește de restul oamenilor. El îi iubește și pe cei care nu sunt ai lui. El este fratele fiecărui om. În asta constă marea taină și misterul creștinismului. Și astfel, Avraam a răspuns așa: «Îi au pe Moise și pe prooroci; dacă nu îl ascultă pe Moise, nu vor crede nici dacă ar învia cineva din morți.» Din această pricină Mântuitorul i-a spus Apostolului Toma: «Fericiți sunt cei care nu au vă-zut și au crezut.» De ce? Pentru că ei Îl văd cu duhul, cu sufletul lor, în mod mistic...

Când crezi cu adevărat și din tot sufletul tău, simți în mod real și foarte puternic prezența lui Dumnezeu. Și atunci nu există nimic altceva. Îți pui mâna ta într-a Lui și mergi oriunde te va conduce El! Poate că oamenii vor crede că ai înnebunit. Poate vor crede că ești un excentric zăpăcit. Mulți te vor judeca. Vor spune:

- Unde stă persoana asta? Aici astăzi și mâine din-colo.

Dar este mai bine să fie judecat acum de către oameni decât să te judece Dumnezeu mai târziu. Când

auzi glasul Lui cerându-ți să faci ceva și tu spui «nu» doar ca să nu-i nemulțumești pe oameni, acest lucru ar fi groaznic, într-adevăr.

G.: Groaznic... Dar cum putem dobândi această dra-goste?

M.G.: Așa cum v-am mai spus, Dumnezeu ne dă iubirea. Pentru că Dumnezeu este Iubire. Dragostea pe care o dăm altora provine din izvor; se duce la ei și apoi revine la sursa.

G.: Ce frumos...

M.G.: Dar dragostea nu are măsură. Este infinită. Așa cum spune Sfântul Pavel, dragostea toate le suferă, toate le nădăjduiește, se bucură de ce este bine, nu se bucură de nedreptate, dragostea nu cade niciodată. Așa cum v-am spus de multe ori, atunci când dăruiești toată dragostea ta unei persoane și aceasta refuză să o accepte, iubirea va reveni la tine. Așa cum ne spune Domnul, atunci când intri într-o casă, urează-i pace. Dacă nu o acceptă, pacea se va întoarce la tine. Toate sunt așa.

Dar nu uita altceva. Orice am face cu bunătate, orice dorim cuiva și binecuvântăm, se întoarce la noi, și același lucru este valabil și pentru rău... De aceea, trebuie să fim foarte atenți! Nu trebuie nici măcar să gândim răul! Pentru că ne va afecta. Ați înțeles cum funcționează?

Cât despre nerecunoștință, nu vă bateți capul. Nu trebuie să vă preocupați de recunoștința altor persoane. Trebuie să fii recunoscător în primul rând lui Dumnezeu și apoi tuturor. A aștepta recunoștință este

un lucru meschin și josnic... Acceptați nerecunoștința și bucurați-vă!

G.: Să zicem că simt o oarecare amărăciune...

M.G.: Nici măcar asta! Deoarece această amărăciune este ceea ce simte Dumnezeu pentru noi. Ți-am mai spus asta. Ce ne dă El zi și noapte? Ce ne dă?

G.: Totul!

M.G.: Trebuie să fim recunoscători. Lui Dumnezeu. Dar și creaturilor Sale...

Aseară am luat autobuzul împreună cu o prietenă. Ea coborât înainte ca eu să ajung la destinație. Se întunecase și m-am gândit:

- Cum o să traversez strada după ce cobor?

Imediat ce am pus această întrebare, a venit răspunsul:

- Nu-ți face griji în privința asta. Stai să ajungi în stație și Dumnezeu va trimite pe îngerul Său.

Nu au trecut nici cinci minute și a venit o doamnă care s-a așezat lângă mine. Ar fi putut să se așeze pe bancheta din față, dar i-a oferit locul unui domn, spunându-i:

- Vă rog, luați loc aici lângă prietenul dumneavoastră, iar eu voi merge mai în spate.

Și așa s-a așezat lângă mine. Mi s-a părut o femeie cumsecade și am întrebat-o:

- Ați putea să-mi spuneți dacă suntem aproape de stația Sfântul Luca?

- Eu cobor cu o stație înainte și vă voi spune, mi-a răspuns.

I-am spus:

- Mi-e greu să traversez strada...

- În cazul acesta, a spus femeia, cobor cu dumneavoastră și mergem împreună.

Imediat, mi-am dat seama că îngerul lui Dumnezeu venise. În timp ce mergeam, ea mi-a spus:

- Mi-am dăruit viața lui Dumnezeu și locuiesc cu mama mea. Mă interesează foarte mult Africa.

Așa că i-am spus că am fost în Africa. Am continuat să vorbim despre misiunile contemporane ale Bisericii, am făcut schimb de nume și numere de telefon și ne-am despărțit prietene... A fost o întâlnire binecuvântată. De aceea vă tot spun: o întâlnire, chiar și un simpu «bună dimineața», vă poate aduce ceva...

G.: Aveți dreptate...

M.G.: Când suntem receptivi în felul acesta, toată lumea este ca o familie!

G.: Ce frumos!

M.G.: Întregul pământ este o singură patrie! Nu-i așa că este minunat?

G.: Da, într-adevăr.

M.G.: Am sentimentul că nu trăiesc pe pământ, ci în ceruri! După cum spune Părintele Lazăr, Raiul este aici! Ori îl găsim aici și îl luăm cu noi, ori nu-l vom câștiga niciodată!

G.: Sunt curioasă... Atunci când stăteați singură în peșteri cu șerpi și scorpioni, cu diferiți oameni, dintre care unii erau buni, alții răi...

M.G.: Nu! Erau cu toții buni! Întotdeauna este așa. Dumnezeu creează un echilibru, iar când împrejurimile sunt sălbatice și înfricoșătoare, oamenii

sunt buni. Ei îți oferă atât de multă dragoste, încât nu le simți pe celelalte.

G.: Cu adevărat, acest lucru ne schimbă toată viața!

M.G.: E vorba de felul în care trăim și simțim... Eu spun că a muri este în mâinile lui Dumnezeu, dar a trăi este în mâinile noastre! Pentru că El ne-a creat liberi...

Mai presus de toate, dragă G., conștiința noastră nu trebuie să «adoarmă» niciodată! În asta constă prima cădere. Încetul cu încetul, conștiința se împietrește, iar noi nu suntem conștienți de ceea ce se întâmplă... Și apoi, vedem că unor oameni serioși, cu frica lui Dumnezeu, care merg la Biserică, le-a adormit conștiința. Răutățile pe care le fac, gândurile pe care le au și modul în care îi critică pe alții sunt... îngrozitoare!

G.: Spuneți-mi, v-a fost vreodată frică de hoți?

M.G.: (Zâmbind) Cum! De hoți? Deloc! În primul rând, îi iubesc și pe ei. Dacă vor sosi, le voi ura «bun venit». Le voi da tot ce am, ca unor prieteni, și le voi spune:

– Luați tot ce am aici și lasați-mă să trăiesc, ca să înlocuiesc toate aceste lucruri și să le dăruiesc din nou altora ca voi!

Într-adevăr, dragă G., dacă primești un astfel de om fiind conștient că și acesta este un suflet, în acel moment îi va veni mintea la cap – chiar dacă numai pentru scurtă vreme – și va respecta iubirea.

Ți-am spus povestea lui Charlie House. Când l-am cunoscut, era directorul unui școli de agricultură.

Cu mulți ani în urmă, când Komitadji [87] le cauzau probleme, cineva a bătut la ușa lui târziu într-o noapte de iarnă. El a deschis și a rămas stupefiat, pentru că se afla față în față cu un om care părea a fi criminal și care purta o armă. Și-a dat seama că vizitatorul său avea intenții rele și a zis:

– Bine ai venit, frate. Vino și încălzește-te.

A pus mâncare pe masă și a început să vorbească cu omul...

G.: Presupun că vizitatorul a rămas consternat!

M.G.: Și a început să-i povestească cum s-a întors din Statele Unite, cum a înființat școala și despre lucrurile utile pe care le învățau copiii... La sfârșit, omul i-a apucat ambele mâini și a spus:

– Și acum? Ce facem acum? Am fost plătit să vin să te omor, dar nu o pot face. Însă dacă nu te ucid, mă vor ucide ei pe mine! Ce să fac?

Prietenul nostru C.H. i-a spus:

– Rade-ți mustața, iar eu îți voi da haine de schimb și o escortă până la cealaltă parte a muntelui. De acolo, poți merge oriunde dorești.

Komitadjiul a acceptat și a plecat! Acum imaginați-vă ce s-ar fi întâmplat dacă, deschizând ușa, C. H. s-ar fi gândit: «Acest om a venit să mă omoare. Să iau arma și să trag eu primul!»

[87] Paramilitari din Macedonia și țările balcanice.

G.: Așadar, Maică, iubirea poate face orice?

M.G.: Orice! Are atât de multă putere! Dragostea și rugăciunea pot zgudui lumea! Mai mult decât cutremurele! Mai mult decât potopul!

G.: Ce contează însă este să îi iubești atât pe cei pe care îi cunoști, cât și pe cei necunoscuți - căci și ei sunt suflete...

M.G.: Da, dragă G. Știi de ce? Pentru că, așa cum vă spun mereu, atunci când Dumnezeu ne-a creat, El a suflat suflarea Lui în noi. Această suflare a lui Dumnezeu este Iubirea. Încetăm vreodată să iubim? Atunci încetăm să mai trăim! Nu putem trăi fără să respirăm. Cu toate acestea, dacă îl iubești pe unul și pe altul nu, înseamnă că de fapt nu iubești pe nimeni. Înțelegeți cum stau lucrurile? Pentru că Dumnezeu ne-a dat dragostea, inima, ochii, toate darurile Sale, pentru aceasta... În primul rând, ca să-L iubim cu tot sufletul nostru, cu toată ființa noastră, așa cum ni se cere în prima poruncă, și în al doilea rând, ca să nu facem diferențe între noi și ceilalți oameni.

Ni se spune: «Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.» Cine sunt eu să spun: «Acesta este rău, nu trebuie să-l iubesc. Celălalt este mincinos, ce am eu de-a face cu el?» Ah! Nu, fratele meu! Dragostea nu este așa. Iubirea iubește pe toată lumea, așa cum Dumnezeu ne iubește pe toți, în ciuda stării noastre jalnice! Nu are El o mulțime de motive ca să nu ne iubească? Și totuși... În ciuda tuturor acestor lucruri, El face să răsară soarele atât peste cei buni, cât și peste cei răi și dă ploaie atât peste cei cinstiți, cât și peste cei necinstiți. Și atunci?

G.: Da... Când te întâlnești cu cineva, cum îți dai seama ce fel de om este? Judecând după modul în care te pri-vește? Din felul în care îți vorbește?

M.G.: Din toate aceste lucruri. Cu dragostea lui Dumnezeu și cu o experiență de-o viață, poți să-ți dai seama, mai mult sau mai puțin, de caracterul unei persoane: din aspectul, privirea, vocea, postura sa, din toate. În acest fel, îți poți face o părere despre om. Totuși acest lucru nu trebuie sub nicio formă să te facă să îți schimbi atitudinea față de el, să i te adresezi nepoliticos sau să-l eviți. Pentru că întâlnirea voastră l-ar putea schimba sau ar putea să te schimbe el pe tine într-o anumită privință. Așa este. Nu trebuie să exclu-dem niciodată aceasta posibilitate.

Se poate întâmpla să iei un taxi și să întâlnești un șofer nervos! După mai multe ore de condus, omul este epuizat. Un pasager îi spune să nu fumeze, celălalt să ridice geamul. Mofturi... Și desigur că este pus pe ceartă. Tu îți pui geanta într-un loc, el îți spune să o pui în altă parte! Tu stai lângă fereastră, el îți spune să te muți mai spre mijloc! Și așa mai departe... Dar dacă rămâi calm pentru un timp, vei vedea că se gândește mai bine; treptat se relaxează și te întreabă de unde ești și tot așa. În cele din urmă, îți dă adresa de acasă și te roagă să-i trimiți un crucifix mic din Țara Sfântă. Am întâlnit mulți oameni de felul acesta.

G.: E minunat, Măicuță. Mi-aș dori să ajungem și noi să îi iubim pe toți în acest mod simplu...

M.G.: Dar acesta este motivul pentru care ne-am născut, dragă G., să iubim! Gândiți-vă însă ce se

întâmplă. Ceea ce este greșit este felul în care suntem crescuți. Ți se spune:

– Nu te juca cu fata asta, este prost crescută... Nu vorbi cu băiatul acela, este un mincinos...

Așa începe totul. Pentru că atunci când se naște, copilul este gata să îi iubească pe toți. Iar copiii mici nu cunosc sensul cuvintelor «al tău» și «al meu». Ei îți scotocesc prin geantă, găsesc un obiect care le place și îl iau. Asta nu înseamnă că sunt hoți, desigur! Pur și simplu nu au simțul proprietății. Și au o iubire atotcuprinzătoare...

Îmi amintesc că, atunci când eram mică, și eu iubeam oamenii foarte mult. Nu o lăsam pe mama să coboare pentru a-i saluta pe vizitatori. Spuneam:

– Te rog, așteaptă să îi întâmpin eu, apoi vino!

Și stăteam de vorbă cu «cei mari», cum spun copiii. Iubeam foarte mult oamenii, probabil pentru că orice copil vrea să fie iubit. În primul rând, dacă nu dăruiești iubire, nici nu o primești înapoi. Mai târziu, nu-ți mai pasă, pentru că primești dragostea lui Dumnezeu. Tu dai iubire și nu te interesează dacă te iubește cineva sau nu... Nu te mai interesează deloc. Ceea ce vrei cu adevărat este să poți iubi și să fii cu El...

75. Despre dragoste și smerenie

M.G.: Dragostea și smerenia merg împreună. Când iubești pe cineva, nu poți fi egoist față de acea persoană. Cum ar fi mama și copilul, fratele și sora, tatăl și mama.

Îmi aduc aminte că în copilărie nu puteam insista să-mi împlinesc voia egoistă pentru că nu voiam să-mi mâhnesc părinții - pe mama pe care o iubeam atât de mult și pe tatăl meu, care era atât de blând și bun. Asta nu înseamnă că nu voiam cu adevărat lucrurile pe care le-aș fi cerut. Cu siguranță le doream...

Același lucru se întâmplă și azi. Dacă mă abțin să fac ceva rău este pentru că nu vreau să-L «întristez» pe Dumnezeu. Nu pentru că mă tem de El, ci pentru că Îl iubesc. Nu sunt nici «prizoniera» Lui, nici nu am «capitulat» de parcă am fi într-un război. Vreau să mă ofer în fiecare zi, de bună voie, cu dragoste, acum cât timp trăiesc, și nu să fiu doar un cadavru «ascultător». Aș putea să fac și în celălalt fel, dar atunci aș fi doar un trup lipsit de viață.

Îi spun: «Doamne, vreau ceea ce vrei Tu.» Nu pot să simt altfel. Același lucru este valabil și despre oamenii. Vreau din tot sufletul să-i iubesc, și îi iubesc. Nu-mi pasă deloc cine sunt. Sunt ființe umane - cu inimă, suflet și minte... Cum sunt și eu. Asta-i tot!

76. Despre iubire și a fi îndrăgostit

K: Ce ne puteți spune despre dragoste? Despre iubire și a fi îndrăgostit?

M.G.: Iubirea este cel mai frumos lucru din viața unei persoane. La început, când apare, este ca o floare care înflorește, fără să știi de ce! Pentru că inima este confuză și dragostea care este destinată lui Dumnezeu este dăruită unui bărbat sau unei femei. Aceasta este prima iubire. De fapt, nu este dragoste pentru celălalt. Deși această persoană poate avea toate neajunsurile din lume, ele sunt trecute cu vederea. «El a venit pentru că sufletul meu era pregătit să iubească.» Îl iubim pe acest om pentru că suntem îndrăgostiți de iubire. Și Iubirea este Dumnezeu. Și astfel, dragostea noastră este dăruită unui om pe care îl vedem, în loc să I-o oferim Celui pe care nu-L vedem, Izvorului Iubirii... Și, de obicei, are loc un eșec, cum este și normal - ca să deschidem ochii și să ne dăm seama...

K.: Cu alte cuvinte considerați că eșecul este absolut necesar pentru însănătoșire?

M.G.: În marea Sa dragoste pentru oameni, Dumnezeu ne învață treptat. Pe unii îi învață prin eșecul unei relații de cuplu. Pe alții, prin pierderea vreunui simț. Alții pot fi loviți de o boala și petrec un an și jumătate în pat, reflectând asupra vieții lor și așa mai departe. Pentru cei care pot învăța de la viața există toate aceste mijloace... Dar Dumnezeu o face atât de

blând, cu atâta iubire, încât noi nu suntem conștienti de aceasta...

K.: Problema încercărilor grele i-a nedumerit pe mulți... Chiar trebuie să trecem cu orice preț prin dureri și necazuri pentru a ne desăvârși?

M.G.: Aș spune că da. Deoarece omul este păcătos și poate fi sedus de păcat foarte ușor și totuși să i se pară că totul este bine! Asta e bine... Și celalată e bine... Și astfel uită care îi este destinația.

K.: Care este destinația omului?

M.G.:? Destinația omului? «Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul.» Destinația este tot Iubirea. Nimic altceva. Nu face nimic altceva...

Dar ce înseamnă dragostea? Când vezi o persoană, orice persoană, fă-te ca și cum nu ai exista și intră în sufletul acelei persoane, chiar dacă este un răufăcător sau dacă nu îl înțelegi... Trebuie să faci acest lucru! Pentru că și omul acela are în el suflarea lui Dumnezeu, scânteia lui Hristos și o inimă care bate ca a ta... Cu alte cuvinte, el este reflexia ta. Dacă nu faci asta, nu-l poți ajuta. Și atunci ce rost are să-L iubești numai pe Dumnezeu, să-ți ridici mâinile pe verticală, către Domnul, și să nu-ți întinzi brațele și pe orizontală îmbrățișând întreaga omenire, dacă este posibil, și așa să-ți transformi trupul în semnul crucii?

K.: Semnul crucii... Se întinde către cele patru puncte cardinale ale orizontului și cuprinde întreaga lume.

M.G.: Și știi ce altceva conține? Cea mai mare fericire, liniștea, pacea, blândețea, îndurarea și dragostea lui Dumnezeu în inima noastră.

K.: Așadar, care este principiul sfinției voastre?

M.G.: (Râde) Nu este al meu. Este așa cum spune Feri-citul Augustin: «Iubește și fă ce vrei.» Pentru că dacă iubești, nu poți face rău!

K.: Maică, ce altceva ne puteți spune despre dragoste și modul în care ea îi afectează pe copii?

M.G.: Ceea ce poate face dragostea, în special pentru copii, este destul de evident în școli. Același copil se poate comporta într-un fel cu un profesor și în alt fel față de altul, în funcție de simpatiile și antipatiile sale...

La Școala de Agricultură Americană predam științele domestice unor copii care rămăseseră orfani în urma războiului civil. Printre ei se afla o tânără al cărei tată fusese ucis de către partea adversă. De fiecare dată când această fată mergea în timpul vacanțelor în Langadas, orașul ei natal, îl căuta pe ucigașul tatălui ei și încerca să-l atace, așa mică cum era! Cu toate acestea, atunci când am început să vorbim și să citim Evanghelia, ea a înțeles că cel mai important lucru este dragostea și că astfel de infracțiuni și crime se petrec pentru că le-a îngăduit Dumnezeu prin socotelile Lui preaînalte. De asemenea, ea a înțeles că Dumnezeu decide dacă va aplica sau nu pedeapsa, dacă va ierta sau nu, și că tot ce putem noi să facem este să uităm...

A venit Crăciunul și tânăra s-a întors în orașul ei natal. În timp ce se plimba pe stradă cu niște rude, s-au

întâlnit cu acel om și cei de lângă ea au încercat să o oprească să se arunce asupra lui. Dar ea a spus:

– Nu vă faceți griji, nu voi face nimic. Acum el va răspunde în fața dreptății lui Dumnezeu, nu a mea.

Vedeți ce schimbare poate avea loc, numai prin iubi-re?

K.: Spuneți-mi mai multe despre iubire. Cum ar trebui să o dăruim? În ce măsură?

M.G.: Așa cum v-am mai spus, când omul încetează să iubească, este ca și cum ar înceta să mai respire. Dragostea este ca respirația. Suntem făcuți, suntem «frământați», ca să spunem așa, din iubire. Înțelegeți? Dar acest lucru este neclar. Este teorie... Iubire, iubire, iubire. Cu toate acestea, se poate observa; în primul rând în modul în care te adresezi persoanei de lângă tine, în modul în care cedezi primul loc acelei persoane – pentru că iubirea și smerenia sunt sinonime. Trebuie să știi aceasta...

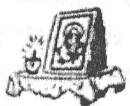
K.: Da.

M.G.: Vedem aceasta în viața de zi cu zi. Când cineva iubește, pune persoana iubită pe primul loc și este smerit față de ea. Nu este așa?

K.: Însă există și o mică problemă aici... Să spunem că îmi iubesc soțul sau soția atât de mult încât mă sacrific, mă neg pe mine însumi. Mă supun tuturor capriciilor, nu mă dau în lături de la nimic. Cum se spune în popor, sunt «la cheremul» lui. Și în cele din urmă, partenerul mă părăsește.

M.G.: Da, dar gândiți-vă la următorul aspect. Iubin-du-ne soțul sau soția, de fapt pe noi

înşine. Înţelegeţi de ce? Pentru că acesta nu este genul de iubire în care dăruieşti fără să iei ceva în schimb. Adevărata iubire însă dăruieşte şi nu aşteaptă nimic înapoi. Prin urmare, atunci când iubeşti şi aştepţi să fii şi tu iubit, în realitate te iubeşti pe tine însuţi... Dragostea unei mame pentru copilul ei este într-adevăr la un nivel mai înalt. Pentru că ea dăruieşte, fără să fie sigură că va primi ceva în schimb.

K.: Da. Şi o mamă iartă multe ori...

M.G.: Şi asta este adevărat. Astfel de lucruri merg mână în mână. Răbdare, iertare... toate sunt din Iubire. Dra-gostea înseamnă şi a te pune în locul celuilalt.

Iată ce a spus Hristos: «Să-l iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.» Şi iarăşi ce i-a spus apărătorului (din pilda bunului samaritean): «Du-te şi fă şi tu asemenea.» Indiferent cine este cealaltă persoană. Un om bun? Un om rău? Un străin? O rudă? Dragostea înseamnă să iubeşti pe cineva pentru ceea ce este. Pentru binele lui. Pentru ceea ce îl aşteaptă. Nu în legătură cu tine. Niciodată în legătură cu tine. Acesta este modul în care ne iubeşte Dumnezeu.

K.: Maică, acesta este modul obişnuit în care iubim. Adică ne iubim prietenii şi, în mod natural, ajungem la expresia corectă a iubirii, aşa cum aţi spus.

Cum rămâne însă cu cealaltă poruncă: «Iubeşte-ţi vrăjmaşul»? Acest lucru pare a fi cu totul contrar spiritului de autoconservare...

M.G.: O să-ţi spun o întâmplare neobişnuită, din propria mea experienţă. Un om care iubeşte nu poate fi conştient de... intenţiile duşmanului său. Este absolut imposibil. Se poate ca alţii să-l informeze în legătură cu acestea, dar nici atunci nu va crede. Nu poate să creadă. Şi dacă în cele din urmă îşi dă seama, după ce a fost informat, tot i se va face milă de acea persoană şi va spune: «Oh, bietul om... Cum poate să simtă aşa?» El nu va spune: «Uită-te şi tu ce părere are despre mine... Cine se crede?» sau alte lucruri şi mai rele.

În «Imitarea lui Hristos» scrie: «Când ai făcut totul, când ai oferit cel mai mare sacrificiu şi te-ai dăruit în întregime unei cauze, dar nu te-a apreciat nimeni, aminteşte-ţi, chiar şi atunci, că eşti doar o slugă nevrednică înaintea Domnului nostru.» Indiferent ce ai fi făcut. Căci, după ce ne întoarcem mintea către iubirea infinită şi mila lui Dumnezeu şi vedem tot ce primim de la El, trebuie să ne gândim: ce vom da în schimb? Nu putem da în schimb decât bunăvoinţă, puţină bucurie, un strop de bunătate...

Şi observaţi încă un lucru. Cu cât facem aceasta fără să ne gândim la noi înşine, cu atât mai mult vom fi feriţi de vreun efect negativ. Nu păţim nimic rău. Acest lucru se întâmplă atunci când dăruieşti iubire în timp ce lucrezi sau te pui în slujba altora întrega zi... Aşa cum s-a întâmplat acum când te-am întrebat dacă ai obosit să stai în picioare ca să ne aştepţi şi tu ai răspuns: «Nu,

deloc.» Știi de ce? Pentru că atunci când iubim, nu ne se simțim obosiți. Asta este.

Ce dăm în schimb? Nu Îi putem răsplăti lui Dumnezeu, dar ne putem arăta întreaga recunoștință față de cei care au fost creați după chipul și asemănarea Lui!... Vrei să spui ceva?

K.: Înțeleg... Dar aș vrea să mă întorc la subiectul căsătoriei, la împlinirea unei persoane prin alta. Acest lucru este oarecum în contradicție cu teoria că omul atinge desăvârșirea în singurătate, în el însuși - în comuniune cu Dumnezeu, desigur...

M.G.: Da. Dar când spui «în comuniune cu Dumnezeu, desigur», o spui de parcă ar fi în paranteze, când de fapt acesta este scopul. Să mergi să trăiești de unul singur este una, dar să mergi să trăiești cu Dumnezeu este cu totul altceva.

Când fugi de lume pentru a trăi cu tine însuți, când te retragi în singurătate, te regăsești pe tine însuți, și - așa cum am învățat din încercări grele - modul în care sinele tău îți va apărea va fi greu de suportat chiar și pentru o jumătate de oră... În singurătate, vom vedea sinele nostru zugrăvit foarte viu. Unele dintre faptele noastre, care pe vremea când trăiam în lumea păreau destul de bune, le vom vedea ca fiind complet lipsite de valoare, ne vom recunoaște pe noi înșine în ele, îngâmfați și dezgustători - niște nimicuri. Dar când te duci singur să trăiești cu Dumnezeu, o faci pentru a-I mulțumi, pentru a reflecta asupra iubirii și existenței Sale, asupre stelelor și lunii Sale, asupra întreagii Sale Creații pe care ne-a dăruit-o. Nu poți vedea toate aceste

lucruri și să nu te gândești la Dumnezeu... Nu este posibil să privești un apus de soare, pe care ți-l vei aminti tot restul vieții tale, fără să te gândești că El l-a creat. Îl vedem pe Dumnezeu în lucrările Sale... Cu toate acestea, Îl vedem mai întâi în sufletul nostru, când contemplăm Jertfa pe care a făcut-o pentru noi - deși suntem așa cum suntem...

K.: Totuși cum se «potrivesc» toate aceste lucruri cu locul de muncă pe care îl are o persoană, cu orice ar trebui să aibă pentru a întemeia o familie, pentru a construi o casă...

M.G.: Cu lucrurile materiale! De ce Domnul a ignorat lucrurile materiale, de ce nu a vorbit despre ele? Atunci când ești cu El, nu se poate să te rogi și să spui: «Acum vreau să mai adaug un etaj casei mele. Ce să fac, Doamne? Dă-mi un loz câștigător.» Poți să faci asta?

K.: Nu. Dar omul nu are în sine înclinația de a crea? El creează prin scris, prin muzică. El creează prin pictură, con-strucții, sculptură...

M.G.: Precum Maica Maria, care sculptează mici capodopere din lemn și merge în oraș o dată pe lună să le vândă și să cumpere pesmeți, ceai și zahărul care are nevoie. Apoi se întoarce la peștera ei și locuiește în singurătate încă o lună și tot așa... precum pustnicii din deșert din vremurile vechi. Totuși aceasta nu este o regulă. Căci omul este păcătos și nu poate crede cu ușurință că aceasta este calea pe care Hristos i-a indicat-o. Nu poate. El întreabă: «Atunci de ce a spus Dumnezeu să creștem și să ne înmulțim?» Dar din pricina asta te-ai căsătorit?

Odată, în Statele Unite, cineva din public m-a întrebat asta și i-am spus:

– Toți cei care s-au căsătorit pentru ca să nu se termine oamenii pe pământ să ridice mâna.

Și, desigur, toată lumea a râs. Nimeni nu se căsătorește din acest motiv! Te-ai căsătorit pentru a colabora cu Dumnezeu în creație? Nu. Te-ai căsătorit pentru că iubești un om care trebuie să fie exclusiv al tău și să nu-l împarți cu lumea. Așa este...

K.: Omul nu se desăvârșește în această iubire? Oare dragostea nu-i pricinuiește tristețe, durere?

M.G.: Îi pricinuiește lui însuși. Totuși dacă unul dintre cei doi l-ar părăsi pe celălalt, acesta s-ar putea desăvârși.

K.: Maică, credeți că omul se poate împlini singur, prin el însuși, cu Dumnezeu, și să atingă desăvârșirea...

M.G.: Dar omul nu poate face asta mereu. Nu poate. Pentru că, din pricina slăbiciunii umane, are nevoie de companie. Cu toate acestea, Hristos ne-a spus: «Du-te, părăsește-ți familia, lasă-ți averea, lasă totul și vino după Mine.» Și apoi El îl ia pe cel care îl urmează și îl duce peste tot... la leproși, paralitici, invalizi, la toți; și acesta le dăruiește dragostea sa tuturor celor care nu au darurile și bucuriile pe care le au alții. Astfel acest om se regăsește și trăiește cu bucurie.

Când omul se uită pe sine și trăiește pentru ceilalți, nu mai are nevoie – sub nicio formă – să mai

caute prietenii, căsătorie, să caute și iar să caute... Întreaga lume suferă.

Ce pot să spun? Cât de mult mă bucur când vin fetele și îmi spun: «Când termin școala, vreau să devin misionară... După absolvire, vreau să merg să lucrez în Africa...» sau oriunde altundeva. Ele doresc să împărtășească iubirea lui Dumnezeu. Așa va crește sufletul lor...

77. Despre căsătorie

G.: Maică, ce ne puteți spune despre căsătorie?

M.G.: Atunci când te căsătorești este ca și cum ai intra în mănăstire. Căci căsătoria este sacră – este o Taină a Bisericii binecuvântată de Dumnezeu. Știți de ce? Pentru că două persoane care sunt foarte diferite se întâlnesc și devin soț și soție. Cum se întâmplă acest lucru? Eu cred că a te naște, a te căsători și a muri nu sunt lucruri care stau în mâinile noastre. Ele sunt planificate de Dumnezeu. Acum aceste două persoane se căsătoresc. Soția trebuie să îl considere pe soțul ei ca pe un stareț... De ce? Pentru ca la temelia fericirii în această lume stă faptul de a înceta să mai avem propria noastră voință, care vine din egoism. Atrunci când încetăm să mai facem voia noastră și amândoi vrem să ne supunem voii lui Dumnezeu, atunci El trimite binecuvântarea Sa peste noi...

D.: Da, dar astăzi căsătoriile nu sunt așa și se pot termina prost. Ce se întâmpla în vechime? Lucrurile stăteau altfel atunci?

M.G.: Erau la fel. Dar soții păstrau tăcerea, pentru că țineau seama de opinia publică. Ce va spune lumea? Acum nu le mai pasă...

D.: Oare erau mai amabili unul cu celălalt? Sau femeile erau mai tolerante, mai răbdătoare?

M.G.: Nu numai asta... Soția avea mai multă răbdare. Ea era mai puțin educată și nu își putea câștiga existența muncind. Ce ar fi putut face dacă și-ar fi părăsit soțul? Să devină o sclavă fără lanțuri? Pe de altă parte, nici soțul nu i se împotrivea soției. El nu avea controverse cu ea pe probleme de egalitate - așa cum se întâmplă în zilele când și ea are un cuvânt de spus, iar el se enervează... Pentru că acum ea are o personalitate independentă.

Așadar, el își iubea foarte mult soția, pentru relația pe care o aveau, pentru că ea era mama copiilor săi - în alte privințe însă, bărbatul făcea ce dorea... În acele vremuri, această situație era des întâlnită...

Am văzut experiențele oamenilor căsătoriți în ambele secole! Pe vremuri, fiecare avea locul său. Demnitate, puține cuvinte... Acum, ce să vezi? Pălăvrăgeală neîncetată și doar rezultate nocive pretutindeni! Nu-mi e ușor să le sfătuiesc pe toate femilie care vin la mine:

- Nu vorbi. Nu spune ce ai făcut, ce ai gândit, ce ai zis, unde ai fost, ce ai lucrat... De ce vorbești atât de mult? Nu știi că majoritatea bărbaților nu doresc altceva

decât ca soția lor să-i asculte? Nu? Ei bine, atunci nu mai e nicio speranță, s-a terminat!

În zilele noastre, mai există și altă mare problemă. Dacă părinții se iubesc mult unul pe altul, și copiii așteaptă același lucru în propria lor căsnicie. Apoi, când își dau seama ce se întâmplă în jurul lor, se răzgândesc. Sau dacă părinții se ceartă între ei, copilul este pregătit să facă același lucru, crezând că așa este în căsătorie... Înțelegeți? Așa se întâmplă, din păcate...

Astăzi, puține căsătorii durează, deoarece foarte rar atât soțul cât și soția sunt cum vrea Dumnezeu să fim... Căci căsătoria este o Taină. Trebuie să mori ca să te naști din nou. Este o Taină, întocmai ca botezul. Dacă nu te naști din nou în inima celuilalt și celălalt nu se naște din nou în inima ta, Dumnezeu este absent.

78. Despre apartamentul din strada Midias

M.G.: În numeroasele mele «aventuri», mi s-a întâmplat uneori să mă găsesc literalmente... fără adăpost. De fapt, nu știam niciodată unde voi locui a doua zi... După întoarcerea mea din Elveția, unde însoțisem o femeie bolnavă, am avut ocazia de a rămâne cu o altă doamnă. Dar, după cum bine știți, ospitalitatea nu este definitivă... Nu știam dacă trebuia să plec în următoarele două sau trei zile...

Așadar, într-o dimineață, după Sfânta Liturghie și Sfânta Împărtășanie la Sfântul Luca, am rămas în

biserică, în liniște, ca de obicei. La scurtă vreme, au început să stingă luminile și să facă ordine în biserică... Eram pe cale să mă ridic și să plec, când bunul meu înger păzitor «mi-a spus»: «Stai pe loc!» Și așa am făcut. Paracliserul se tot învârtea de colo colo... Încă o dată am dat să plec, dar mesajul a venit din nou: «Stai pe loc!» În acel moment, Părintele Agathangelos[88] a ieșit din Sfântul Altar. Îl întâlnisem pe Părintele Agathangelos când slujise un parastas pentru părinții mei.

- Bună dimineața, soră, m-a salutat el. Ce mai faci? Ce te aduce pe aceste meleaguri? Unde stai acum?

- Aș fi fericită dacă aș ști acest lucru, Părinte, am răspuns, dar în momentul de față nu am nici cea mai mică idee.

Fără întrebări suplimentare, Părintele mi-a spus să aștept puțin. S-a dus în Sfântul Altar, și-a pus scufia pe cap, apoi a spus:

- Să mergem.

Ei bine, am mers! Și am tot mers. Am trecut de Piața Koliatsou, am intrat pe o stradă îngustă și am ajuns direct în apartamentul unde locuiesc acum. A scos un rând de chei - de care atârna o iconiță a Bisericii Buna Vestire din Tinos - și a descuiat ușa. Am văzut că pe sonerie scria: *Frăția teologilor «Harul»*. Vă puteți

[88] Părintele Agathangelos Michaelidis, foto.

imagina cum m-am simtit! «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu», mi-am spus, «Harul Tău m-a adus aici!» Am intrat și Părintele Agathangelos mi-a spus:

- Poftim! Vei locui aici de acum. Timp de mulți ani, am folosit acest apartament pentru a găzdui studenți fără adăpost - și într-adevăr, a fost de folos multor tineri nevoiași în timpul studiilor lor - dar acum este liber. Așa că acum este al tău.

Apartamentul este proprietatea Părintelui Agathangelos, al cărui nume înseamnă, literalmente, «înger bun»[89]. De aceea este atât de important! Pentru că eu cred în îngeri. Iar îngerii mi-au trimis un «înger bun»!

Apartamentul era complet gol: patru camere, o bucătarie, o baie și o debara.

- Este al tău acum, mi-a spus părintele Agathangelos din nou. Așteptam să vină cineva ca tine și acum ai venit...

Era aproape de Crăciun și Anul Nou, așa că i-am spus:

- Părinte, vă rog să veniți să sfințiți casa pe care mi-a dat-o...

Atunci Părintele Agathangelos a venit[90] și a tăiat tortul tradițional pentru Sfântul Vasile de Anul Nou... Ce binecuvântare! De atunci au trecut zece ani...

[89] Agathos = bine, angelos = înger.

[90] Locul de baștină al părintelui este Cezareea Capadociei, patria Sfântului Vasile cel Mare, care este prăznuit pe 1 ianuarie.

Călugărița: Aici am cunoscut-o! Era «Casa Îngerilor» – așa o numeam! Când intrai, ți se părea că ești într-o Biserică. Simțeai o înălțare duhovnicească...

M.G.: A fost atât de frumos, mereu plin de flori și oameni, care veneau zi și noapte...

Călugărița: Și telefonul suna tot timpul... Toate acestea datorită «Casei Îngerilor», datorită bunului Părinte. Dacă nu ar fi fost el, mulți dintre noi nu am fi întâlnit-o pe Gerondissa noastră... Nici nu vreau să mă gândesc cum ar fi fost fără ea...

M.G.: Un lucru duce la altul...

79. Despre lucrarea misionară

K.: Un misionar care merge într-un sat în care nu se află creștini crede că știe mai mult decât băștinașii. Acest lucru nu creează o opoziție, nu le afectează pacea, modul lor de viață?

M.G.: Cu siguranță le va afecta pacea. Dar nu asta este important. Ceea ce contează este ce exemplu de viață le dă misionarul, nu ce anume îi învață. Pentru că dacă acei oameni vor vedea că el trăiește după porunca lui Dumnezeu, modelându-și viața după Hristos, nu va fi nevoit să învețe pe cineva prin cuvinte... Toți se vor aduna în jurul lui și-i vor spune:

– Vedem că ești atât de bun, de blând, de iertător și de săritor, încât vrem și noi să ne închinăm Dumnezeului tău...

K.: Da.

M.G.: Dar mai întâi trebuie să devii ca ei, așa cum sunt ei, în toate privințele: să dormi pe podea, să trăiești în praf și murdărie, să accepți viața lor așa cum este ea. Pentru Dumnezeu i-a pus acolo, sau poate ticăloșia oamenilor, tot din îngăduința divină – și unii sunt milionari, în timp ce alții mor de foame. În orice caz, ei nu sunt responsabili pentru această situație. Trebuie să fii plin de compasiune față de ei, să îi iubești cu adevărat și să le împărtășești modul de viață.

Apoi vei putea înțelege de ce un mare asistent social din India a ajuns să spună în scrisorile sale: «Crucea este într-adevăr simbolul jertfei de sine pentru aproapele tău...» De ce? Pentru că am trăit acolo, în toți acești ani, purtând Crucea. Nu am vorbit...

K.: Aveți dreptate. Să recunoaștem totuși. De multe ori, avem intenții bune, dar spunem: «Gata, mi-a ajuns.» Vorbesc despre mine, desigur. Indiferent cât de bine dispusă aș fi, mi se pare imposibil să stau într-o cocioabă, aproape de acești oameni, să fac ce fac ei, să trăiesc cum trăiesc ei...

M.G.: Da. Pentru mine însă, doar asta înseamnă misionarism.

K.: Și apoi îți dai seama că nu există nicio altă cale pentru ca mesajul tău să fie perceput. Pentru că inclusiv modul tău de a trai este diferit. Nu se poate, de exemplu, să construiești o biserică cu o cămăruță învecinată pentru tine și apoi să aștepți ca ceilalți să vină și să-ți asculte «predicile»...

M.G.: Ei bine, dar asta se întâmplă...

K.: În schimb, ceea ce spuneți e cu totul altceva și e un lucru foarte, foarte dificil.

M.G.: Dar Domnul a spus așa. «Îngustă este calea care duce la Adevăr.» Ce altceva ne mai spune Domnul foarte clar? «Du-te, vinde averea ta, dă-o la săraci, apoi vino și urmează-Mi Mie.» Am înțeles marele adevăr al acestei fraze când mi-a spus-o mie personal, în 1954. Ei bine, dacă aş fi avut chiar şi o sută de drahme, nu aş fi locuit în cocioabe. M-aş fi gândit: «Să mă duc puțin mai departe să găsesc o cameră mică fără şobolani.» Dar când ești așa cum vrea El să fii, fără niciun ban, un cerșetor...

De asta ne spune: «Vinde totul, dă tot ce ai, apoi vino la Mine. Știu unde să te duc.» Și El m-a luat de mână - într-o zi la conacul unui Maharajah, cu paturi moi, să predau la un spital; în altă zi într-o locuință mizerabilă, precum cele pe care le-ai văzut, să trăiesc la acelaşi etaj cu o întreagă familie şi să predau instrucțiuni de prim ajutor unui grup mare de tineri foarte nevoiaşi; şi în altă zi, la dispensarul unui mare Ashram, unde totul era foarte modest, ca în mănăstirile noastre... Înțelegi?

Abia atunci vei simți mâna lui Dumnezeu și vei înțelege că El îți spune: «Toate aceste lucruri sunt la fel.» În momentul în care înțelegi că toate sunt la fel, îți vei da seama că orice altceva în afară de sufletul nostru nu are nicio importanță. Pentru că El spune așa: «Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?» De aceea, când ai pace și bucurie în inima ta, pentru că Hristos este aici, aproape de tine, în

timp ce te afli alături de acești oameni, stând cu ei și mânncând o bucată de pâine veche, muiată în apă, înțelegi că asta este ceea ce vrea El să faci. Și atunci te umpli de bucurie. Pentru că ai ajuns la destinație...

Dar, știți, dacă Hristos cere acest lucru de la cineva, înseamnă că acea persoană s-a rugat mult la Dumnezeu, zicând: «Doamne, arată-mi voia Ta în viața mea. Doamne, descoperă-mi voia Ta.» Așa cum s-au rugat Apostolii, zi și noapte, până când un Străin a venit și le-a spus: «Renunțați la toate astea și veniți după Mine. Vă voi face pescari!» Iar ei nu au spus: «Ei, dar ce fel de vorbe sunt acestea?», nici «Cum să mergem fără să ştim unde?», ci au mers înainte! Asta este.

K.: Totul este foarte bine și corect, dar este foarte greu de făcut.

M.G.: Dar nu este greu, de vreme ce El le face pe toate, nu voi! Cum să vă explic?

80. Despre monahism

X.: Maică, ce bine că nu v-ați născut... calugariță! Acum aveți experiența vieții în lume, în timp ce, dacă ați fi devenit monahie de tânără, perspectiva sfinției voastre ar fi fost mai degrabă unilaterală... Nu știu dacă ați fi avut posibilitatea pe care o aveți acum să

împărtăşiţi fiecare sentiment şi fiecare problemă din viaţa celor care vin să vă ceară sfatul...

M.G.: Dacă aş fi devenit călugăriţă de la o vârstă fragedă, înseamnă că aş fi fost deja atât de sporită încât Dumnezeu m-ar fi acceptat imediat să trăiesc în bucuria Lui, chiar de la vârsta de paisprezece ani...

X.: Da, dar ajutaţi atât de mulţi oameni aici, în lume, în mod real!

M.G.: Nu conteaza unde te afli. Chiar dacă nu eşti în măsură să faci ceva, efectiv sau în persoană, poţi totuşi să-I trimiţi un mesaj lui Dumnezeu. Te poţi gândi la un om şi să îl pui la picioarele lui Hristos, rugându-L să îl binecuvân-teze. Atunci ai făcut ce ai putut.

Acest lucru poate fi practicat treptat. Asta fac călugării care s-au retras complet din lume. Ei nu s-au retras pentru că nu au dragoste pentru oamenii, ci au plecat din mijlocul lor pentru că îi iubesc foarte mult şi doresc să nu facă nimic altceva decât să se roage pentru ei. Monahii se roagă şi postesc. Cu alte cuvinte, ei stau pe două dintre cele mai înalte trepte de pe scara iubirii de Dumnezeu. Rugăciunea lor devine o bombă a iubirii care curăţă milioane de kilometri... nu numai deşertul, ci jumătate din lume. Dacă lumea dăinuieşte astăzi, este pentru că mii de monahi se roagă pentru ea. Când îi citeşti pe Părinţii deşertului, descoperi înţelepciunea cuvintelor lor... Câtă simplitate, câtă smerenie! De parcă nu ar fi făcut nimic... Şi totuşi, spusele lor rămân veşnic. Oamenii care nu înţeleg ce spun:

- Ce face un călugăr sau o călugăriţă? Nimic altceva decât să se roage. La ce bun? Fapte! Acţiuni! De asta avem nevoie.

Ei nu au dreptate. Pentru că nu există nicio putere mai mare decât cea a rugăciunii.

Mare este puterea rugăciunii, spun Sfintele Scripturi, şi aduce rezultate. Pentru că rugăciunea este putere. Este energie. Nu ne spune Evanghelia că putem muta şi munţii prin credinţă şi rugăciune? Părintele Lazăr spune ceva foarte interesant: că muntele pe care îl mutăm cu credinţa este propria noastră mândrie - un munte colosal! Şi îl aruncăm în mare!

G.: Da, dar cum putem face asta?

M.G.: Numai cu harul lui Dumnezeu! Rugaţi-vă cu toată inima: «Doamne, vindecă-mă de mândrie» şi a doua zi, El începe s-o facă! Cumva, ajungem să ne dăm seama că, în ciuda iubirii noastre, nici unul dintre noi nu îl poate schimba pe aproapele său, nici nu-l poate sfătui sau influenţa. Ajungem la concluzia că putem ajuta numai prin rugăciune.

Maica Maria, care a pustnicit timp de cincizeci de ani, a ajuns la aceeaşi concluzie. Ea spunea:

- Mă simt mai aproape de lume de când sunt în pustie decât mă simţeam când eram în mijlocul oamenilor...

D.: Cum ar trebui să fie mănăstirile în zilele noastre?

M.G.: Ar trebui să deschidă porţile: să deschidă uşa să primească lumea şi să asculte problemele şi

necazurile lor. Aceasta este marele ajutor pe care îl poate da un creştin...

Îmi amintesc că într-o zi, pe când mă aflam la Mănăstirea Noul Ierusalim, a venit în vizită un grup de oameni. Strigau, se îmbrânceau, glumeau şi erau îmbrăcaţi nepotrivit. I-am văzut de la fereastră pe când se apropiau de poarta mănăstirii. Nu am ieşit să-i văd atunci când au bătut, dar i-am văzut plecând după o vreme. Comportamentul lor era complet diferit: fiecare mergea singur pe cărare, tăcut şi gânditor. Am ieşit şi am întrebat-o pe Maica Stareţă:

- Cine erau aceşti oameni?

-Ne-a vizitat un grup, copilul meu, în pantaloni scurţi, rochii decoltate şi aşa mai departe. Au venit strigând şi unul dintre ei m-a întrebat: «Gerondissa, ne acceptaţi aşa cum suntem?» Le-am spus: «Mănăstirea nu este a mea. Îi aparţine Preasfintei Fecioare.» Şi au intrat.

Călugăriţa: Foarte bine, a spus.

M.G.: Gerondissa a continuat:

- Au intrat şi peste puţin timp au început să se închine la icoane şi să aprindă lumânări... Când au plecat, mi-au spus: «Este o mănăstire foarte frumoasă, Gerondissa.» «Mergeţi în pace, copiii mei, şi fie ca binecuvântarea ei să fie cu voi», le-am spus. Apoi au plecat. Vă puteţi imagina cât de mult rău ar fi făcut această stareţă dacă, văzându-i în atâta neorânduială, le-ar fi spus să plece? Pentru că privind de la fereastră, am văzut cât de schimbaţi erau la ieşirea din mănăstire...

81. Despre viaţa monahală

M.G.: Domnul le-a spus ucenicilor Săi: «Peste puţin timp, vă veţi risipi şi Mă veţi lăsa singur; dar, eu nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu mine întotdeauna.». (Ioan 16:32) La fel şi noi; dacă ne gândim bine, nu suntem niciodată singuri. În momentul în care ne întoarcem ochii şi mintea la El, vom şti care este atitudinea corectă pe care ar trebui să o avem în primul rând faţă de El şi apoi faţă de oameni. Cu alte cuvinte, dacă aveţi nevoie de iluminare într-o anumită problemă, căutaţi-o imediat în Evanghelie în loc să cereţi ajutor de la oameni, mai ales dacă nu puteţi găsi persoana potrivită - acesta este principiul meu.

Viaţa veşnică, adică Dumnezeu Însuşi, este în Evanghelie... Dumnezeu ne-a dat conştiinţa, care este glasul Lui. Şi astfel, în această conştiinţă, vom găsi întotdeauna răspunsul...

Un alt ajutor foarte mare este, după cum ştim, rugăciunea neîncetată. Ea nu se face prin cuvinte, nici chiar prin gânduri. Rugăciunea nu este un act, ci o stare a sufletului. Sufletul tău poate fi într-o stare de rugăciune oriunde ai fi, orice ai face, indiferent de anturaj. Pentru că sufletul nostru este de la Dumnezeu. Astfel, atunci când îl ajuţi să se unească cu Numele Său cel Sfânt prin rugăciune şi rugăciunea lui Iisus, el continuă să rămână în această comuniune orice ai face.

Călugărița: Este un lucru dificil... Deoarece în momentele în care nu avem mintea la Dumnezeu, nu avem puterea de a fi în comuniune cu El, iar atunci apar *logismoi*[91].

M.G.: Acest lucru se întâmplă cel mai des atunci când te afli în compania unor persoane care nu trăiesc după poruncile lui Dumnezeu și sunt influențate de gânduri păcătoase. Dimpotrivă, atunci când eşti alături de oameni credincioşi, nu trebuie să ai grijă ce spui, la ce te gândeşti sau cum te comporți. Nu poți fi în armonie decât cu oameni care Îl iubesc pe Dumnezeu la fel de mult ca şi tine.

Totuşi vedem în multe pasaje din Evanghelie că Hristos nu spunea nimic. Vă amintiți cum a rămas în prezen-ța lui Pilat? Nu ar fi putut spune câteva cuvinte? Cu toate acestea, El nu a spus niciun cuvânt. De ce? Pentru că, așa cum i-a arătat Hristos lui Pilat, ceea ce se întâmpla era îngăduit de Dumnezeu. Pilat îi spune: «Nu ştii că am putere să fac asta şi asta?» Și Hristos i-a răspuns: «Ce putere? Nu ai avea nicio putere dacă nu ți-ar fi fost dată de sus.» Acum, să presupunem că cineva vine şi ne acuză de tot felul de lucruri, care nu au nimic de a face cu noi sau cu intențiile noastre...

Călugărița: Da. Astfel de lucruri mi s-au întâmplat în trecut şi încă mi se întâmplă.

M.G.: Ni se întâmplă tuturor. În acel moment, când simțim prezența lui Dumnezeu în noi, e bine să nu

[91] (Gr.) Termen folosit pentru a descrie gândurile, de obicei, negative, nelegiuite, fără iubire etc.

spunem nimic. Dacă ne apărăm, dăm dovadă de slăbiciune, nu de putere. Cei care au o gândire lumească cred că dacă răspund îi vor da oponentului lor o lecție. «El mi-a spus asta, și i-am răspuns cealaltă, şi aşa l-am redus la tăcere.» Dacă potrivnicul tău este foarte supărat și are o gândire lumească, tăce-rea ta îl poate exaspera atât de mult încât să-ți spună lucruri şi mai rele. Pentru că el se simte ofensat de tăcerea ta, care îl face să se gândească la propria lui stare. El se mânie când descoperă cine este cu adevărat. Furia lui creşte şi mai mult şi poate duce la ceva teribil! Mai există şi altă cale. În loc să taci până la sfârșit - pentru că îl vezi pe celălalt mâniindu-se din ce în ce mai tare - îi poți spune cu voce tare ceea ce ai spus în inima ta: «Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi.» De îndată ce spui «miluieşte-ne pe noi», vei simți o mare putere.

Odată, în timpul unei discuții aprinse, s-a întâmplat să fac acest lucru şi, imediat, cealaltă persoană a zâmbit şi a spus:

- Ei, atunci să te miluiască pe tine.

- Să mă miluiască? Sper din tot sufletul că aşa va fi.

Căci Domnul ne spune că dacă intrăm într-o casă și îi urăm pace, dar oamenii de acolo nu o primesc, pacea se va întoarce la noi. El o spune foarte clar. Și astfel, rugăciunea «miluieşte-ne pe noi» a devenit «să te miluiască pe tine». Apoi, spui: «Amin.» Nu există nicio putere mai mare pe pământ decât dragostea, care este sinonimă cu rugăciunea şi modul în care aceasta se manifestă în momentele dificile de tăcere.

Totuşi trebuie să aveţi în vedere faptul că tăcerea nu presupune nici lipsa de interes pentru celălalt, nici lipsa iubirii. Tăcerea nu trebuie să fie rezultatul indiferenţei. Ea trebuie să aibă atât interes, cât şi respect pentru cealaltă persoană, oricine ar fi aceasta. Aşa cum am văzut, Domnul nu a condamnat pe nimeni. El a spus: «Şi eu te iert, femeie», după ce spusese mai devreme: «Cel care nu are niciun păcat să arunce primul cu piatra în ea». Cu toate acestea, El a condamnat un păcat colectiv sau comun, când a spus: «Vai de voi, cărturari şi farisei făţarnici!» A trebuit să spună aceasta, altfel nu s-ar fi conformat Adevărului. Şi, de vreme ce El este Adevărul şi Viaţa şi Calea, a trebuit să o spună.

De multe ori, şi noi ne aflăm în aceeaşi ipostază. El nu ne-o spune personal, dar în felul Său, Dumnezeu judecă ipocrizia din noi toţi. Putem urî minciuna, putem urî răutatea, dar nu-l putem urî pe cel mincinos sau rău, pentru că el este fratele nostru. Astăzi, el a fost cel care a suferit atacul unui duh rău. Dacă, Doamne fereşte, acest lucru ni se întâmplă şi nouă mâine? Pentru ca suntem toţi păcătoşi şi slabi şi, aşa cum ne spune Domnul: «Fără Mine nu puteţi face nimic.» Dacă El nu ne ţine de mână tot timpul, suntem pierduţi! Ne vom poticni întruna. Când Sfântul Apostol Petru şi-a luat privirea de la Mântuitorul şi a privit valurile numai o clipă, a început să se scufunde dintr-o dată. De aceea, trebuie să privim direct în ochii Lui şi să ne continuăm drumul. Aţi putea spune că nu e uşor să facem asta, pentru că El este invizibil. Dar El este vizibil pentru

ochii sufletului nostru! Asta este... Oricum, Răul nu poate rezista într-un monolog... El urmăreş-te întotdeauna un dialog...

Călugăriţa: De aceea, pentru ca lucrurile să meargă conform voii lui Dumnezeu, ar trebui să tăcem, în sensul bun al cuvîntului...

M.G.: Da. De altfel, trebuie să evităm întotdeauna să facem comparaţii. Să presupunem că ne aflăm într-o instituţie şi persoana responsabilă face discriminări, tratându-ne diferit faţă de alţii. Nu trebuie să luăm aceasta în nume de rău. Totul în lume se întâmplă fie pentru că Dumnezeu vrea acel lucru sau îl permite, pentru ca toţi să fim puşi la încercare – în diferite moduri. De exemplu, eu mă aflu aici pentru a-i testa pe alţii. Tu eşti aici pentru a mă testa pe mine. O a treia persoană vine pentru a ne testa comportamentul amândurora în toate împrejurările.

Ca să înţelegeţi, lui Dumnezeu nu-I plac comparaţiile. Trebuie să avem grijă întotdeauna la noi înşine, nu dacă ceea ce ne spune cineva că este bine sau rău... «Nu a fost vina mea. De ce mi-a spus asta? Celălalt a fost de vină... De ce cutare m-a atacat prin cuvintele sale?»

Noi trebuie să ţinem cont de faptul că, aşa cum vedem în Evanghelie, Însuşi Mântuitorului nu-I plac comparaţiile. Iisus o iubea pe Marta, dar în momentul 1. în care aceasta I-a reproşat că îi permite Mariei să asculte cuvintele Sale în timp ce ea muncea, a corecta-t-o. Iarăşi, în pilda fiului risipitor, vedem că atunci când 2. fiul cel mare i-a reproşat tatălui că face toate acele

lucruri pentru fratele lui, părintele său l-a corectat. Altădată, avem exemplul lucrătorilor din vie, care erau plătiți pentru o zi întreagă, deși unii au lucrat toată ziua, alții o jumătate de zi și alții doar o oră. «Stăpâne», a mormăit primul, «am asudat toată ziua și totuși...»

De asemenea, nu înțelegem de ce aproapele ne tratează într-un anumit mod. Are el motivele lui. Acel om este călăuzit de Dumnezeu și se comportă așa cum are nevoie sufletul nostru. Uneori, am putea crede că am învins mândria. Cu toate acestea, «criticându-ne aspru», starețul mănăstirii reînvie în noi un ego pe care nici nu-l bănuiam. Asta ne face să ne întrebăm: ce s-a întâmplat? Totuși să fim atenți la noi înșine. Dumnezeu nu vrea niciodată să facem comparații. El vrea ca fiecare dintre noi să ia aminte la propriul său drum în legătură cu Adevărul Său. Pentru că atunci când Dumnezeu a suflat Duhul Său în noi – făcând astfel din creatura Sa om cu suflet – odată cu Duhul Său, a suflat în noi dragoste. Și așa cum încetăm din viață atunci când nu mai respirăm, tot așa, atunci când încetăm să iubim, devenim ființe fără viață. Pentru a ajunge la măsura pe care ne-o indică Mântuitorul – de a-i binecuvânta pe cei care ne persecută – iubirea trebuie să prisosească. Și din moment ce, așa cum spune Evanghelia, Dumnezeu este iubire, înseamnă că atunci când încetăm să iubim, ne abatem de la fața lui Dumnezeu, și astfel harul Său pleacă de la noi. Iar fără har, suntem morți; indiferent ce facem după aceea, suntem cu adevărat morți.

Călugărița: Atât de multe eșecuri...

M.G.: Mi-ai spus că șederea ta, în acest deșert, te-a ajutat să îți descoperi diverse defecte. Asta este. Omul nu se retrage din lume ca să-L găsească pe Dumnezeu. O face ca să se descopere pe sine. Și când reușește, atunci poate sta în fața lui Dumnezeu, plin de pocăință, smerit, un nimeni care începe încetul cu încetul să recunoască și să respingă numeroasele răutăți pe care le-a acumulat prin mândrie, prin contactele sociale, prin vanitate, încurajat de complimente și laude. Atunci poate înțelege cu adevărat cine este.

Știm de la strămoși că cel mai important lucru este sa te cunoști pe tine însuți. Până la sfârșitul vieții noastre, doar o cercetare atentă asupra propriei persoane ne poate dezvălui măsura unirii noastre cu Dumnezeu. Când ești înconjurat mai mult de oameni care te felicită, care îți spun «bravo, ce sistem eficient ai aplicat în munca ta; cât de bine ai vorbit și ne-ai explicat totul...» Când nu auzi decât laude, se întâmplă uneori ca, după mulți ani, să auzi din pronia lui Dumnezeu o remarcă de genul «Nu ai făcut bine ce ai făcut» și apoi îți vii în fire. Așa cum a spus un om foarte înțelept: «Orice creștin este un creștin în devenire.» Așa stau lucrurile – până în ceasul morții noastre. Nimeni nu poate spune că a ajuns la desăvârșire. Pentru că numai Dumnezeu este desăvârșit.

Oricum, retragerea din lume este foarte benefică pentru scopul nostru. Pustnicia este utilă. Am înțeles asta cu mulți ani în urmă, în momentul în care am părăsit lumea și profesia și m-am trezit în Himalaya, fără Biserică, fără familie, fără limbă. Doar Dumnezeu și

cu mine pe pământ. În astfel de momente, devii mai strict cu tine însuți, pentru că ești constant în prezența lui Dumnezeu. Atunci descoperi secretele tale profunde. Singurătatea este necesară. Mai târ-ziu, te poți întoarce în lume. Dar, atunci, vechile laude și aclamații nu te mai impresionează. Nici critica nu te mai afectează, căci conștiința îți spune dacă ai greșit ceva sau nu. Atunci criteriile sunt Evanghelia și propria ta conștiință. Și mergi mai departe...

Judecătorul nostru este unul desăvârșit. Poți găsi pe cineva care să te ajute, însă «ajutorul meu este de la Domnul, Cel care a făcut cerul și pământul.» Aceasta este așadar o ocazie unică pentru tine. Ai mai multe ore în care participi la slujbe: dimineața, la prânz, seara și din nou după cină, ceea ce te ajută să rămâi în prezența lui Dumnezeu și să cugeți la El. Dacă ești foarte atent la ceea ce se citește, să spunem la Psalmi, Eclesiastul sau Înțelepciunea lui Solomon, atunci ai la îndemână cei mai buni profesori posibili.

Scopul singurătății este întotdeauna să lucrezi la structura ta interioară. Uneori însă, după ce ai petrecut mult timp în singurătate, este posibil să te întorci în lume și să realizezi că nu ai avansat nici măcar un pas. Pentru că la prima discuție, la prima opoziție întâlnită, este posibil să se trezească în tine un ego care fusese în stare latentă tot acest timp...

Odată, pe când eram în India, am lucrat timp de un an în cadrul dispensarului unui ashram indian. Un mare guru și elevii lui trăiau în acest ashram. Într-o zi, un discipol ales al gurului a trebuit să participe la o

sărbătoare foarte importantă de comemorare a Independenței Indiei. Gandhi murise cu șapte ani în urmă. Erau invitate autoritățile locale și multe alte personalități, printre care și marele guru. Dar, deoarece el nu putea să meargă, l-a trimis pe acest discipol al său, pe care toată lumea îl respecta. Se spunea chiar că elevul își depășise maestrul. Așadar, discipolul, care de obicei nu ieșea din ashram - așa cum călugării noștri rareori părăsesc mănăstirea - a trebuit să participe la ceremonie. Era o adunare însemnată, cu numeroși oficiali. Dintr-o dată, a izbucnit o mică dispută: cine avea prioritate? Delegatul ministrului? Primarul? Magistratul? Discipolul? Oficialul lui Gandhi? Lucrurile au scăpat de sub control, iar ceremonia nu a putut fi începută. Apoi, discipolul gurului a luat cuvântul și a spus:

- Să vă fie rușine pentru că ați ajuns la neînțelegeri cu privire la chestiuni legate de mândrie. Ce păcat! Nu meritați să fiți eliberați de Gandhi!

Și s-a înfuriat foarte tare - el, care era atât de umil, atât de înțelept, atât de rezervat...

- Eu trebuie să plec, le-a spus, nu pot rămâne într-un asemenea mediu!

L-au rugat să rămână, lucrurile s-au potolit și sărbăto-rirea a continuat. Când s-a întors la ashram, a relatat incidentul conducătorului în prezența tuturor.

- Să vedeți ce mi s-a întâmplat azi. Nu am crezut niciodată că m-aș putea înfuria atât de tare!

Răspunsul primit de la guru a fost:

- Şi furia este omenească... Şi furia este omenească..., şi nimic altceva.

Disperat, el a venit la mine.

- Mi s-a întâmplat ceva groaznic azi, a spus el. Ai putea oare să-mi explici? În orice caz, nu mă voi mai întoarce în lume până la sfârşitul vieţii mele! Ce a vrut să-mi spună guru prin acele cuvinte?

- Ei bine, am răspuns, cu siguranţă şi furia este omenească, dar nu şi pentru cei care se străduiesc, nu pentru călugări... Totuşi, prietenul meu, ai face o mare greşeală dacă nu te vei mai întoarce în lume. Ai putea crede foarte uşor că ai devenit un sfânt. Dar dacă te vei mai duce la o astfel de adunare şi anul viitor, vei reuşi să înţelegi la ce nivel eşti... Te vei înfuria din nou? Comportamentul tău va fi meschin sau dispreţuitor? Vei afla acest lucru. Şi dacă te enervezi, te vei întoarce la izolare. Şi tot aşa, până când vei deveni atât de blând, încât vei putea să te uiţi cum cei din jur se ceartă de zor, în timp ce tu rămâi unit cu Dumnezeu, rugându-te ca cearta să înceteze...

Câteva zile mai târziu, a venit şi m-a întrebat:

- Îmi poţi recomanda o carte care ar putea să mă ajute?

I-am sugerat Filocalia, tradusă în limba engleză. Ei bine, cum m-am gândit la Filocalie, chiar nu ştiu... Şase ani mai târziu, am aflat că atunci când europenii îl caută să culeagă din înţelepciunea sa, el le spune să citească Filocalia! Ei, ce ziceţi? În prezent, acest

discipol[92] a devenit gurul ashramului. El călătoreşte peste tot în lume, ţine conferinţe şi aşa mai departe... Nu ştiu dacă se mai enervează. Să sperăm că nu...

Oricum, eu insist pe ideea că, dacă pustnicul nu revine în lume cândva, nu va şti în ce stare se află. Mulţi sfinţi au făcut acest lucru. Ce mi se pare ciudat este că încet-încet şi spre surprinderea ta, persoanele pe care mai înainte le credeai dificile ţi se vor părea de treabă, în timp ce aceia pe care îi credeai buni, ţi se vor părea răi. Dacă L-ai rugat cu sinceritate pe Dumnezeu să lucreze în sufletul tău, nu îi vei mai vedea pe ceilalţi ca înainte. Aceasta este marea Sa minune: când suntem singuri cu Dumnezeu, El lucrează o mare schimbare în noi. Apoi, când ne întoarcem în lume, nu mai contează dacă suntem în lume sau în deşert. Îi vedem pe toţi oamenii ca fii ai lui Dumnezeu şi, prin urmare, buni. Astfel, fiind singuri cu Dumnezeu, ne simţim liniştiţi, fie pe munte sau în lume, iar lucrurile lumeşti nu te mai impresionează deloc... La început însă trebuie să-ţi găseşti refugiul, locul unde ajungi să te cunoşti pe tine însuţi.

[92] G. Chidananda, elevul lui G. Sivananda.

82. Despre chemarea la monahism

E.: Mă întreb de ce v-ați decis să vă călugăriți, când ați fi putut face aceleași lucruri ca mireancă, mergând când într-o misiune, când în alta...

M.G.: În primul rând, alegerea de a deveni călugăriță nu a fost a mea - deloc. Eram cu totul lipsită de griji și fericită și credeam că locul în care mă aflam și lucrurile pe care le făceam erau după voia Dumnezeu. Nu aveam niciun motiv să devin monahie și nici nu mi-a trecut vreodată gândul acesta prin minte. De fapt, atunci când ceream în rugăciunile mele să aflu: «Ce vrea Dumnezeu să fac? Să mă duc aici sau acolo? Să lucrez cu orbii sau cu paraliticii? Cu bătrânii sau cu alte persoane care au nevoie de ajutor?» răspunsul era: «Pe Dumnezeu nu-L interesează unde ești sau ce faci. Pe El Îl interesează doar calitatea și cantitatea iubirii pe care o dăruiești, nimic altceva. Nimic altceva.»

Prin urmare, nu mă gândeam deloc dacă trebuie să devin călugăriță sau nu. Nici măcar nu mai vizitasem vreodată o mănăstire. Deodată, în Himalaya unde mă aflam[93], am primit mesajul îngerilor: «Acum ești pregătită să mergi să devii călugăriță.» Ei bine, nu mă gândisem niciodată la asta! Așa că mi-am spus: «Să tac și să vedem ce iese.» Vedeți, încă din copilărie, am avut o aversiune foarte puternică pentru negru, atât de mare încât le-am cerut părinților mei permisiunea să port albastru închis în loc de haine negre de doliu la moartea

[93] În Uttar Kashi.

lor! În plus, de când am părăsit lumea, am tot hoinărit peste tot ca un pelerin sărac. Nu am avut mijloace proprii de întreținere. Încotro puteam s-o apuc? Nu cunoșteam nicio mănăstire. Am așteptat... Din nou, mesajul! Cine ar îndrăzni să râdă de voia lui Dumnezeu? Câteva zile mai târziu, un alt mesaj: «Du-te la Landour, și acolo cutare îți va arăta calea...» La scurtă vreme după aceea, o prietenă care devenise monahie hindusă[94] s-a îmbolnăvit și a venit să stea cu mine pentru câteva zile. Ea a fost al doilea european care a apărut în aceste părți. Suferise un atac de dizenterie și în timp ce îi acordam îngrijire medicală, mi-a spus:

- Ascultă. În starea în care am ajuns, nu mă pot întoarce la ashramul unde locuiesc. Trebuie să mă duc undeva să mă întremez mai întâi. Vii cu mine la Landour?

Mesajul dispăruse din mintea mea. I-am răspuns:

- Să mergem. Știu o pensiune mică condusă de o britanică în vârstă[95]. Ea mă va primi pe gratis, pentru că i-am făcut un tratamentul de fizioterapie.

Am trimis o telegramă și răspunsul a fost: «Sunteți binevenite.» Așadar, am plecat la Landour. A doua zi, prietena mea a vrut să se ducă la un medic dentist și am însoțit-o.

- De unde sunteți? m-a întrebat dentistul.

- Din Grecia.

[94] Daya.

[95] D-na Walsh.

- Ah! Atunci ar trebui să faceți cunoștință cu o americancă, Nella Graham Cook, care a trăit mulți ani în Grecia. Ea vorbește excelent limba greacă și va fi încântată să vă cunoască.

În ceea ce mă privea, încă nu făceam niciun fel de legătură cu scopul sosirii mele la Landour. Ne-am dus și am găsit-o pe Nella îmbrăcată în haine Punjabi. Dar cât de minunat vorbea limba greacă! Mai bine decât mine. Ea a început să cânte un cântec grecesc: «Câțiva pini, niște pietricele, oh, Grecia mea.» Am fost emoționate până la lacrimi. Tatal ei, arheolog, a dus-o în Grecia și ea terminase o școală grecească. Nella îl cunoscuse pe Gandhi și era prietenă cu Myra Ben, care a scris biografia acestuia și alte cărți.

- Încotro te îndrepți acum? Înapoi la Bekir? m-a între-bat ea.

- Nu, am spus. E ceva ciudat: cred că Dumnezeu vrea să devin călugăriță...

I-am spus acest lucru printr-o mare forțare, nedorind să par. De îndată ce am zis aceasta, ea a sărit în picioare, m-a apucat de mâini și mi-a spus:

- Te trimit eu undeva. Vei merge direct în Betania, la Părintele Teodosie, într-o frumoasă mănăstire micuță într-un sat din afara Ierusalimului! Mi s-a oferit ospitalitate acolo. Este cel mai frumoasă mănăstire din lume! Voi scrie să facă aranjamentele!

Vă puteți imagina? De sus din Himalaya, am fost trimisă în Betania! I-am spus:

- Nu scrie, te rog... Nu am bani să călătoresc sau să merg nicăieri. Voi pleca acum la Hyderabad.

Trebuia să întâlnesc acolo o indiancă ce fusese sfătuită de către Sivananda să înființeze un așezământ privat pentru leproși. Doamna era o prințesă[96]; ea își pierduse fiul și dorea să facă o jertfă lui Dumnezeu. Așadar, Nella s-a așezat și i-a scris Părintelui Teodosie. Era o persoană foarte activă și entuziastă, dar și o idealistă, scriitoare și poeta[97]. Ea a studiat multe religii și, odată, a format un grup de dansatori cu fete din Iordania, dând reprezentații chiar și în Persia...

Părintele Teodosie cunoștea activitățile ei[98] și, după ce a primit scrisoarea sa, se pare că s-a gândit: «Această Nella probabil ne trimite vreo... nebună. Mai bine să nu răspundem la această scrisoare.»

Șase luni au trecut fără vești. Nella a scris din nou. În cele din urmă, când Părintele Teodosie a văzut că insistă, i-a scris și i-a spus: «Să-și plătească biletul spre Betania și apoi vom vedea...» Și m-am gândit: «Bine, Dumnezeu vrea să merg, dar nu am bani pentru călătorie; așadar, stau liniștită.» Astfel, am mai petrecut ceva timp în India mea dragă...

Între timp, un cunoscut[99] mi-a scris ca să mă invite în Australia, spunând: «Suntem foarte interesați de ceea ce faceți în India și am dori să veniți să vă continuați munca aici.» I-am răspuns: «Sunt gata să merg la Ierusalim pentru a deveni călugăriță.» Și el mi-a

[96] Smt. Kumundini, pe care Gerondissa Gavrilia o întâlnise la ashramul lui Sivananda în timpul primului an petrecut în India. (Vezi biografia.)
[97] Autoarea volumului «Poezii din Kashmir».
[98] La acel moment, Betania făcea parte din Iordania.
[99] Probabil Alan.

trimis primul cec, care a acoperit aproape jumătate din bilet! Când am văzut asta, am început să-mi iau rămas bun. Acum, să vedeți ce dovadă impresionantă de iubire!

Prietenii mei indieni au pus bani într-un plic, spunându-mi: «În loc să oferim aceşti bani la altarul nostru, ți-i dăm ție, ca să pleci la Ierusalim pentru Dumnezeul vostru.» Astfel, s-au adunat destui bani pentru două bilete de avion - unul i l-am dat unui prieten, Cameron C, care acum se află în Atena, iar pe celălalt l-am păstrat pentru mine. Înainte de a pleca însă, am tot sperat să fac cunoştință cu celebrul Paul Brand, care era atunci cea mai mare autoritate în materie de lepră. M-am gândit: «Cum să plec din India fără să-l cunosc?» Pentru că voiam să-i spun ceva ce descoperisem cu ajutorul lui Dumnezeu, un lucru pe care numai el ar fi putut să-l pună în practică. Totuşi nu puteam să fac nimic în privința asta.

Am călătorit în Hyderabad şi m-am dus să-mi iau rămas bun de la nişte prieteni. În timp ce eram împreună, am spus: «Ei bine, voi pleca la Ierusalim în scurtă vreme...» Un domn indian care stătea deoparte, s-a apropiat şi mi-a spus:

- Puteți să ieşiți puțin afară? Aş vrea să vorbim ceva între patru ochi.

Am ieşit, iar el a zis:

- Am auzit că mereu spuneți «da». Dacă ar fi să vă rog ceva într-o problemă gravă, ați fi de acord?

- Da, desigur.

- Vedeți, a continuat el, eu sunt un cripto-lepros. Sunt doctor şi am mulți pacienți. Soția mea și cei doi copii nu cunosc problema. Doctorul care mă trateaz m-a sfătuit să nu le spun pentru a nu le pricinui mâhnire şi durere. În ultimul timp, mâinile mele au început să amorțească şi trebuie să fiu operat de Paul Brand, în Madras. Ați putea, vă rog, să mă însoțiți?

Ați înțeles? Până în ziua de azi, aşa lucrează Dumnezeu minunile Sale! Oricum, nu a fost alegerea mea să devin călugăriță. Nici nu am ales vreodată ceva din propria mea voință. Am continuat aşa tot timpul. Şi încă mai continui...

83. Despre darurile pe care nu le merităm

M.G.: De nenumărate ori, Domnul ne dă daruri bo-gate pe care nu le merităm.

G.: Într-adevăr! Atât de multe binecuvântări... Ați dori să spuneți ceva în legătură cu asta?

M.G.: Da... Îmi amintesc un incident foarte interesant care s-a petrecut pe când mă aflam în India. Ajunsesem într-un loc retras în Himalaya. Singurul loc de cazare era un fel de han pentru pelerini indieni care veneau pe aceste meleaguri, petreceau o noapte sau două, şi apoi îşi continuau drumul. O prietenă, soția unui ministru, mi-a prezentat-o pe doamna responsabilă de sectorul pentru femei al hanului. Era o

tânără văduvă care avea un fiu de zece ani. Nimeni nu era cazat la han în acea perioadă a anului şi mi s-a spus că pot să rămân chiar şi două sau trei luni. Eram foarte bucuroasă din acest motiv. Desigur, camera nu avea nimic deosebit: geamuri sparte, insecte, scorpioni şi altele. Totuşi eram foarte încântată şi mă tot gândeam: «Şi aici Dumnezeu îmi dă mai mult decât merit.»

Cu regularitate mă plimbam în jos, spre râul Gange, mă rugam ore în şir şi adeseori cântam imnuri care nu se mai auziseră în acele părţi, precum: «Slavă Ţie, Celui Ce ne-ai arătat lumina». Eram foarte fericită citind, studiind şi uneori oferindu-le localnicilor tratament fizioterapeutic. Spuneam: «Doamne, sunt atât de fericită. Întotdeauna îmi dai mai mult decât merit.»

Timpul a trecut. M-am împrietenit cu doamna şi am început să predau lecţii de limba engleză fiului ei. Într-o dimineaţă, cam după trei luni, adminstratorul de la han a venit şi mi-a spus:

- Va trebui să vă mutaţi. Nimeni nu poate rămâne mult timp aici, pentru că este un loc destinat numai şederii temporare. Veniţi, vă rog. Am găsit pentru dumneavoastră un loc foarte frumos mai jos, aproape de Gange.

L-am urmat cu bucurie spre noua mea locuinţă, dar, dragă G., ce mi-a fost dat să văd! O peşteră mică săpată într-o stâncă lângă râu, într-un loc frumos. Nu avea uşă şi trebuia să te apleci ca să intri. În interiorul peşterii, pe jos, o lespede mare din piatră servea drept pat. Într-un colţ erau nişte cărţi, caiete şi creioane. Părea ca şi cum cineva locuia acolo, aşa că am întrebat:

- Cine stă aici acum?

- Un student care nu îşi permite să stea în altă parte. Ei bine, spuneţi-i să se mute, pentru că şi-a depăşit deja şederea. Apoi puteţi locui aici, pentru că trebuie să eliberaţi camera pe care o ocupaţi acum.

- Aş putea instala o uşă? l-am întrebat.

- Da.

- Nu există niciun fel de pericol aici?

- Nu. Doar să fiţi atentă la amurg, când şerpii vin să bea din râu. Mai bine staţi înăuntru la ora aceea.

Atunci - deşi vă puteţi imagina cum mă simţeam - l-am întrebat pur şi simplu dacă peştera avea un nume (pentru că în India, toate aceste locuri au nume).

- Nu are nici un nume.

- Atunci îi voi da eu un nume: Tapassia Kutir - ceea ce înseamnă chilia de instrucţie.

El a zâmbit şi am plecat... M-am întors la han decurajată. Nu aveam ce face, deoarece am ţinut mereu jurământul ca niciodată în viaţa mea să nu am bani. După cum ştiţi, eu locuiesc numai acolo unde mă pune Dumnezeu... Aşa că am început, fără tragere de inimă, să-mi pregătesc mica valiză. Apoi m-am gândit: «Până acum, Dumnezeu nu mi-a dat ce merit, ci mai mult decât atât. Îi mulţumesc; Domnul fie lăudat! Astăzi, când mi-a dat ce merit, m-am posomorât, am picat în deznădejde şi am refuzat să accept. Te rog, iartă-mă, Doamne! Iartă-mă, Te rog!»

Lacrimile îmi curgeau pe obraji şi am început să-mi spun: «Eşti o ipocrită. Sigur că eşti. Cum a locuit studentul acela acolo? Oare crede în Dumnezeu mai

mult decât tine şi totuşi El l-a protejat de şerpi şi scorpioni? Atunci ce se întâmplă? Unde este credința ta? O, puțin credincioaso, de ce deznădăjduieşti? Nu a spus Domnul că veți călca peste scorpioni şi nu veți fi răniți? Că veți bea otrăvuri şi nu veți păți nimic rău? Nu ai băut apă înfectată în colonia de leproşi, din puțuri în care se înecaseră broaşte şi şerpi, şi nu te-ai îmbolnăvit? Ei, bine? Acum ai deveni o laşă? Ruşine! Asta e toată credința ta?»

Îmi era atât de ruşine de mine însămi, eram atât de mâhnită pentru că îmi pierdusem curajul, încât am început să mă rog imediat: «Iartă-mă, Doamne. Ştiu că vei fi lângă mine în peşteră. Ştiu că nu vei lăsa şerpii să se apropie de mine – vor coborî la râu să bea, nimic mai mult. Mulțumesc. Mulțumesc că îmi dai ceea ce merit, arătându-mi în ce stadiu sunt. Îți mulțumesc pentru această ocazie. Îți mulțumesc că nu mă laşi fără adăpost. Îți multumesc că îmi dăruieşti din nou bucuria şi harul Tău, pe care singură le-am scos din inima mea.»

Aceste mulțumiri mi-au umplut sufletul de atâta bucurie încât, continuând să împachetez, am început să cânt imnuri. Eram entuziasmată şi chiar am început să-mi fac planuri: îmi voi instala o uşă; voi face rost de o lanternă mai puternică de noapte; va fi minunat să ascult curgerea râului în timp ce mă rog. Acceptasem din toată inima acest dar al lui Dumnezeu şi eram în al şaptelea cer!

Cântate erau de mine îndreptările Tale, în locul pribegiei mele ***(Ps. 119:54)***

În acel moment, cineva a bătut la uşă. Administratorul a intrat şi mi-a spus:

– Văd că sunteți gata. Ei bine, am venit să vă spun că puteți rămâne aici.

Am rămas fără cuvinte şi el a continuat:

– Ştiți, studentul sărac nu are unde să meargă (imaginați-vă, ceea ce era îngrozitor pentru mine, era ideal pentru acel tânăr), iar băiatul hangiței plânge la parter că îşi pierde lecțiile de limba engleză. Mama lui ne-a implorat să vă lăsăm să stați aici. Nu vreau să-i supăr. Vă rog, rămâneți.

De îndată ce a închis uşa după el, aproape am căzut pe podea. Atât de mare a fost bucuria mea. «Îți mulțumesc, Doamne, că îmi dăruieşti din nou ceea ce nu merit. Eşti atât de Bun şi Atotputernic şi Milostiv! Dă-mi tot ce vrei, bine sau rău, uşor sau dificil. Numai să fie de la Tine, din mâna Ta cea sfântă care mă protejează întotdeauna!»

Într-adevăr, dragă G., El ne înțelege atât de bine sufletele... Din moment ce sunt ale Lui! Şi El nu permite ca suferințele noastre să fie mai mult decât putem suporta. Niciodată.

G.: Dar şi sfinția voastră ați avut atât de multă credință în Dumnezeu, încrezându-vă cu desăvârşire în mâinile Lui! Ați acceptat să locuiți în acea peşteră îngrozitoare şi ați găsit puterea să vă rugați, să faceți planuri, să vă recăpătați calmul...

M.G.: Puteam să fac altceva oare? Spuneți-mi, vă rog... Ştiam că ceea ce vine de la El nu are cusur. Atunci când scopul nostru este voia Domnului, când ne predăm Lui cu totul şi în mod desăvârşit, asta este ceea ce se întâmplă întotdeauna. Amintiți-vă cum a mers Sfântul Apostol Petru pe apă. Abia atunci când şi-a luat privirea de la Hristos a început să se scufunde...

84. Despre Nepsis [100] în Mănăstire

M.G.: Adevărata viață în mănăstire este aşa. Nu te gândeşti deloc la viața din lume. Acesta este marele avantaj al vieţuirii într-o mănăstire. Nu vorbeşti cu nimeni, şi în aceste ore de tăcere te afli la un alt nivel. Dar dacă în acel moment, cineva vine şi îți spune: «Să vezi ce se întâmplă acolo... lucruri groaznice. Aşa şi pe dincolo...» nu se poate, nu te poți abține... Ceva se întâmplă. Toate acele imagini cotropitoare care îți fulgeră prin minte nu pot persista, dar aruncă o umbră trecătoare şi urâtă asupra lumii tale... Influența lumii exterioare în viața noastră interioară este foarte subtilă...

[100] (Gr.) Vigilență, trezvie.

D.: Atât de vulnerabili suntem?

M.G.: Da... Într-adevăr, suntem.

D.: Acesta este motivul pentru care ni se spune: «Rugați-vă neîncetat»? Aşa se explică acest lucru?

M.G.: Da. Şi, de asemenea: «Privegheați, ca nu cumva să cădeți în ispită.» Trebuie să fim în alertă, tot timpul. Trebuie să fim mereu pregătiți. Suntem în stare de veghe atunci când suntem în permanență în prezența lui Dumnezeu şi a îngerilor - în toate; în orice privință. Atunci acesta devine un obicei şi nimic nu ne mai atinge. Într-adevăr, este foarte ciudat. Este ca şi cum mintea este împărțită în două: jumătate din ea este acolo, cealaltă jumătate aici... Înțelegeți? «Acolo» trebuie să fie în permanență însă. Pentru că dacă predomină «aici», ajungi să te confrunți cu un sentiment de toropeală (akedia). Atunci te întorci la El. Această stare vine de la Dumnezeu, atunci când te uneşti cu El... «Sufletul meu este legat de Tine». Acesta este motivul pentru care toți sfinții şi asceții insistă asupra desei Împărtăşanii.

85. Despre motivele pentru care nu refuza să fie înregistrată

M.G.: Vă voi spune de ce nu refuz să fiu înregistrată. Prima dată în viața mea când am ținut un discurs a fost în Anglia, în timpul războiului. Mai

târziu, am vorbit unor grupuri mici în India. Însă când am călătorit în SUA, un misionar[101] m-a invitat cu el într-un turneu de proporții.

Publicul era întotdeauna mare - cinci sau șase sute de oameni. Prima dată când trebuia să vorbesc, m-am întrebat: «Ce fac acum? Cum încep? Ce trebuie să fac?» Apoi m-am gândit: «Ei bine, le voi spune: „Dacă veți aprecia ceea ce vă voi spune, să știți că nu sunt cuvintele mele, ci Dumnezeu mă inspiră. Dacă însă nu veți aprecia ceva, să știți că este propria mea enunțare, și astfel veți da dovadă de toleranță".»

Și așa, am început să vorbesc. Când am terminat, o doamnă în vârstă din ultimul rând s-a apropiat de mine. Purta ochelari cu lentile foarte groase și aparat auditiv. Veselă, mi-a apucat ambele mâini și mi-a spus:

- Locul meu era în capătul sălii, așa că nu am putut înțelege ce ați vorbit și, după cum puteți judeca după ochelarii mei, văd foarte prost, însă pot să vă spun că ați fost minunată!

Când am auzit aceste cuvinte, am spus în sinea mea: «Îți mulțumesc, Doamne. Acum îmi dau seama că atunci când vrei să faci ceva pentru cineva, arunci un „văl" între noi, și celălalt mă vede nu așa cum sunt, ci după cum dorești Tu să fiu! În felul acesta noi, oamenii, putem avea o oarecare influență asupra altora... Uneori, am putea spune ceva întâmplător sau, iarăși, am putea fi nepregătiți să vorbim. Dar când este momentul lui Dumnezeu, când ceea ce spunem trebuie să fie auzit,

[101] Stanley Jones.

Dumnezeu transformă vorbirea noastră. Prin „vălul" pe care El îl pune între noi, ceea ce spunem ajunge la celelalt în mod diferit. Și astfel, ceilalți sunt inspirați și progresează, în timp ce noi rămânem la fel...»

Înțelegeți ce se întâmplă? De atunci, de multe ori am văzut că Dumnezeu lucrează așa și asta mi-a dat curaj... Pe atunci, grupul nu folosea casetofoane, dar când am plecat mai departe în alt oraș, le-au folosit și toți cei care au vorbit înaintea mea au avut discursurile înregistrate. Responsabilul cu înregistrările a venit și mi-a spus:

- Discursul dumneavostră va fi înregistrat.

- O, nu, vă rog, am spus. Eu nu pot vorbi cu casetofoanele pornite. Vă rog.

După ce am terminat de vorbit, cineva din Canada a venit la mine și mi-a spus:

- Ați ținut un discurs bun, și suntem încântați de cunoștință... Ne pare rău însă că ați refuzat să fiți înregistrată. Nu ne-am imaginat că nu vă veți gândi la membrii familiilor noastre care nu au putut să vină cu noi. Cei mai mulți dintre noi suntem din zone îndepărtate și am fi vrut ca cei care au lipsit să vă poată asculta discursul, ca și noi. Ne-ați lipsit de o mare bucurie.

După aceasta, după cum puteți înțelege, dragă G., nu am mai refuzat casetofoanele...

86. Despre lepădarea de sine

E.: Gerondissa, vă rugăm să ne spuneți cum putem noi practica acest «eu nu exist» despre care ne vorbiți mereu?

M.G.: Permiteți-mi să spun că, în ultimii douăzeci de ani din viața mea, am înțeles foarte bine acest lucru. Atunci când o persoană vine să-ți spună ce probleme are, însă în acel moment mintea ta este distrasă de ceva personal, atunci încerci în zadar, pentru că nu vei fi capabil să ajuți acea persoană. Dar dacă uiți că exiști și devii tu însuți acel om - chiar dacă ar fi, să zicem, un hoț, un mincinos, un criminal - poți intra în sufletul lui și să te gândești: «Doamne, bietul om! Cum poate să depășească asta? Ce poate face?» Atunci, în starea în care se află, fără să-l judeci, fără să-l condamni, fără să-l urăști, începi prin a-i spune: «Nu a spus Mântuitorul că El a devenit om pentru a alina suferința umană, pentru a-l elibera din răutate și toate celelalte?» În felul acesta, devii una cu acea persoană. Și chiar dacă acel om a venit la tine plin de disperare, acum pleacă voios, pentru că știe că Hristos este cu el și că va reuși să facă față problemelor sale.

Așadar, când devii celelalt, unul pleacă, altul vine, apoi al treilea, al patrulea, al cincelea... La sfârșitul zilei te întrebi: «Cine sunt eu? Dintre toți acești oameni, eu cine sunt? Nimeni; eu sunt un nimeni.» Ce amuzant! Apoi spun: «Să-L privesc pe Hristos, chiar dacă eu nu exist. Ce-mi pasă de existența mea?»

Am spus asta o dată, de două ori, de trei ori... Oame-nii mă întreabă: «Vă e frig?» Cui să-i fie frig? Cum să-mi fie frig din moment ce nu exist? «Vă e foame?» Cui să-i fie foame? Cum să-mi fie foame dacă nu exist? «Poluarea vă afectează sănătatea?» Cum, de vreme ce nu exist? Ei bine, au crezut că sunt puțin sărită de pe fix... Apoi, într-o zi, întorcând foaia într-un calendar bisericesc, am găsit următoarele cuvinte ale Sfântului Nil: «Cel care crede că nu există se cunoaște pe sine cel mai bine.» Domnul fie lăudat, am spus. Voi lua acest cuvânt și-l voi lipi pe perete. De acum înainte nu le voi mai spune «eu nu exist», ci le voi spune ce zice Sfântul Nil...

Călugărița: Cum ne putem antrena în acest «eu nu exist»?

M.G.: V-am spus deja. Gândindu-vă tot timpul la cei-lalți, nu la voi înșivă. De exemplu: «Pfiu, ce zăpușeală e azi, mi-e atât de cald» sau «Ah! Sunt mort de oboseală» sau iarăși «O, ce foame îmi e!» Cu alte cuvinte, gânduri care ne privesc pe noi, tot timpul.

G.Th.: Maică, dar dacă într-adevăr nu poți suporta canicula?

M.G.: Nu o spune! Spunând aceasta, oricum nu scapi de căldură; nu reușești decât să o simți de două ori mai puternică. Înțelegeți? O vezi disproporționat, îi dai o entitate, o transformi în, să zicem... Majestatea Sa căldura, Majestatea Sa oboseala, Majestatea Sa foamea. De ce atâta agitație? În ceea ce mă privește, nici măcar persoana care stă cu mine nu știe nimic din problemele cu care mă confrunt. Niciodată. Este posibil să îmi

petrec toată noaptea în dureri și nimeni nu va ști aceasta dimineața. De ce ar trebui să vorbesc despre asta? Din moment ce s-a sfârșit... Așadar? Sau iarăși, aş putea fi foarte obosită și să am încă mulți oameni de care trebuie să mă îngrijesc. Ce rost are să spun că sunt obosită de vreme ce nu pot face nimic în privința asta? Grecii antici aveau o vorbă: «Nu dori ca lucrurile să se întâmple aşa cum vrei tu. Ca să fii fericit, doreşte-ți ca totul să se întâmple aşa cum se întâmplă.»

87. Despre judecarea aproapelui

M.G.: Nu trebuie să-i judecăm pe alții. Totuşi trebuie să ştim că, dacă nu îi judecăm pe alții, ceilalți ne vor judeca pentru asta. Odată s-a întâmplat să țin un discurs la diverse evenimente și, când am terminat, comentariul a fost:

- Dar ea nu a condamnat acestea, nu le-a condamnat pe celelalte, nu a condamnat pe ceilalți etc...

Ați înțeles? Vei fi judecat pentru că nu îi judeci pe alții.

G.: Ce să facem, atunci?

M.G.: Exact asta: nu trebuie să pese dacă ești judecat...

G.: Și atunci când auzim oamenii judecându-i pe alții?

M.G.: Nu te amesteca în conversație.

88. Despre şederea într-un singur loc

M.G.: Eu cunosc pe cineva care s-a obişnuit atât de mult să «stea într-un singur loc» încât acesta a devenit un mod de viață pentru el. Acum îngerii i-au înzestrat sufletul cu aripi duhovniceşti, încât poate merge oriunde atât pe pământ cât și în cer, ba chiar şi în Universul invizibil. Dar ceilalți, care nu știu asta - pentru că nu o pot vedea - încear-că cu dragostea lor să-l plimbe de colo-colo...

89. Despre Ortodoxie

F.G.: Gerondissa, ați călătorit peste tot în lume. Ați cunoscut multe ordine monahale, romano-catolici, budişti, hinduşi. Ați văzut misiuni, organizații și instituții, și ați observat numeroasele facilități pe care le primesc în munca lor. Sfinția voastră, ca monahie ortodoxă săracă, ați beneficiat de foarte puține mijloace materiale pentru a călători în diferite locuri și a vă oferi ajutorul. V-ați gândit vreodată că ar fi fost mai bine dacă ați fi făcut parte dintr-o dominațiune oarecare și nu ați fi fost ortodoxă?

M.G.: Doamne ferește! Nu! Aşa ceva nici nu mi-a trecut prin minte! Tocmai pentru că mă mândresc cu asta.

Îmi amintesc că odată eram în biroul lui Indira Gandhi[102] și discutam despre unul dintre proiectele sale, când o femeie a intrat și a întrebat-o în prezența mea:

- Doamna cu care vorbiți este catolică?

- Nu, a răspuns Indira Gandhi, ea aparține Bisericii Ortodoxe. Nu cunoașteți această Biserică, pentru că nu este prezentă în India. Este o Biserică cu totul diferită.

Apoi, în 1959, când m-am dus la mănăstirea noastră din Ierusalim care era foarte săracă, niște călugărițe catolice care veniseră din Franța mi-au spus:

- Aici este adevărata cale a vieții întru Hristos, pentru că nu aveți de niciunele, în timp ce noi ducem o viață confortabilă.

Înțelegeți?

90. Despre răbdare și nerăbdare

G.: Maică, am observat că, de multe ori în viața noastră ne grăbim și ne impacientăm adeseori atunci când Dumnezeu nu răspunde imediat rugăciunilor noastre...

M.G.: Trebuie să avem răbdare, pentru că Dumnezeu trăiește în veșnicie și lucrează în veșnicie.

[102] Când Maica Gavrilia era încă mireancă, în timpul primei sale călătorii în India.

Noi, oamenii, suntem constrânși să ducem o viață scurtă de 70-80 de ani, așa că ne grăbim să vedem totul împlinit cât ai bate din palme! Pentru că viața noastră se scurge rapid. Suntem aici doar pentru o scurtă vreme din veșnicie și apoi ce se întâmplă? Am terminat cu această viață.

Dumnezeu lucrează în veșnicie și din această cauză s-ar putea să cerem ceva azi și să-l primim peste 30 de ani! În acest fel, ușor-ușor dobândim experiență și, în final, într-o zi, nu mai dorim și nu mai cerem nimic. Pentru că El știe *ce, unde, dacă* și *când* ne va da acel lucru. Așa că trebuie să rămânem liniștiți și să nu ne agităm. Unii vor spune că suntem indiferenți, apatici, impasibili. Dar acest lucru nu este adevărat. Noi pur și simplu mergem în ritmul lui Dumnezeu și conform voii Sale. Acesta este motivul pentru care nu ne impacientăm.

Cu mulți ani în urmă, mă nelinișteam. «Ce se va întâmpla? Cum voi face asta? Când voi merge acolo?» Apoi, am avut mândria de a ști care va fi rezultatul muncii mele... Va fi criticată? Va fi aprobată? De aceea eram îngrijorată și așteptam cu nerăbdare să aflu. Acum nu mai simt nimic de genul acesta! Pur și simplu stau liniștită și aștept să se facă voia Lui în viața mea - în fiecare zi.

Așa cum v-am mai spus, în fiecare dimineață îmi pun semnătura în partea de jos a noii pagini - semnez «cec alb» pentru Domnul...

91. Despre pacea între oameni

G.: Maică, ce ne puteți spune despre pacea între oameni?

M.G.: Când nu mai avem pace cu semenii noştri, Hristos ne spune că dacă, atunci când vrei să te rogi, îți aminteşti că fratele tău are ceva împotriva ta - nu tu împotriva fratelui tău - să-ți laşi darul (adică rugăciunea) în fața altarului. Mai întâi du-te şi împacă-te cu fratele tău şi numai după aceea vino înapoi să-ți oferi darul tău. Cu alte cuvinte, dacă conştiința ta nu este împăcată cu oamenii, ea nu poate fi împăcată nici cu Dumnezeu.

Ceea ce spune El însă are o mare importanță: chiar dacă vina este a celuilalt, tu trebuie să-ți ceri iertare. Şi nu mă deranjează să mărturisesc că acesta a fost cel mai dificil lucru pe care l-am făcut în viața mea. Nu din cauza faptului că m-am umilit cerându-mi iertare celeilalte persoane (pentru aceasta am făcut-o din toată inima mea), ci din cauza modului în care era perceput ceea ce am făcut. Uneori, celălalt ar putea spune:

- Bineințeles că ea este de vină; nu şi-a cerut iertare de la mine?

Cu toate acestea, nu este adevărat - numai că am încercat să practic ceea ce învață Evanghelia. În caz contrar, atunci când vrem să ne rugăm la sfârşitul zilei, nu putem, pentru că pacea pe care trebuie să o avem, lipseşte. Nu trebuie să băgăm în seamă ce face cealaltă

persoană. Este ceva complet irelevant. Noi trebuie, indiscutabil, să urmăm Evanghelia, căci ea spune apoi: «Veți găsi odihnă sufletelor voastre.» Cel mai important lucru este să fii pe pace cu Dumnezeu în sufletul tău...

92. Despre fariseu

M.G.: Aşa e viața. Atunci când iubim cu toată inima, toți şi toate cooperează pentru a înfăptui binele. Dar dacă avem chiar şi cea mai mica aversiune, nu se mai poate face nimic. Este lege.

Uneori auzi oameni spunând:

- Eu îi ajut pe toți, nu am fost nedrept cu nimeni, de ce mă chinuie Dumnezeu?

În primul rând, cine vorbeşte aşa se aseamănă ca fariseul care a spus:

- Eu postesc de două ori pe săptămână; fac una şi alta; eu nu sunt ca cel de acolo!

Cum să accepți faptul că ceva se poate întâmpla celuilalt şi ție nu? Şi auzi pe unii zicând:

- Dar eu nu am fost nedrept cu nimeni.

Bieții oameni...

93. Despre fizioterapie

G.: Maică, ne puteți spune cum ați descoperit, prin munca de fizioterapeut, modalitatea de a vorbi inimii?

M.G.: Când m-am dus la Londra pentru studii, un prieten, celebrul teolog rus Nicolae Zernov, m-a întrebat:

– De ce studiezi fizioterapia? Ar trebui să înveți teologia și să vorbești inimilor oamenilor.

I-am răspuns:

– Motto-ul meu este «De la picioare la inimă»!

Douăzeci de ani mai târziu, ne-am întâlnit din nou la Londra.

– Nicolae, i-am spus, îți voi spune ceva care îți va plăcea. Am renunțat la ceea ce știai. Acum merg direct la inimă!

– Ei bine, a răspuns el, mă așteptam!

Așa este. Vedeți în viața de zi cu zi. Când cineva este medic, asistentă medicală sau are orice altă profesie care se preocupă de corpul uman, descoperă că pacientul își deschide inima imediat și vorbește depre durerea sa. Pentru că în spatele oricărei boli se află o durere a sufletului. Nimic rău nu se întâmplă cu corpul atunci când mintea și spiritul sunt sănătoase. Totul începe cu grijile. În zilele noastre, toți medicii știu acest lucru... Boala începe în minte, cu un gând negativ, printr-o neliniște constantă.

Ei, și când oamenii veneau la mine pentru tratament, începeau să vorbească imediat. Iar eu ascultam. Dar mai e ceva. Un fizioterapeut nu trebuie să vorbească în timp ce de lucrează. După cum știți, vorbitul necesită o mare cantitate de energie. Este mai ușor să mergi zece mile decât să vorbești timp de o oră.

G.: Da. Totuși ce face ca o persoană bolnavă să-și deschidă inima?

M.G.: Atunci când o persoană bolnavă merge la doctor, simte nevoia să-și deschidă inima. În acel moment, vrea să vorbească despre viața lui, despre toate. A fi medic, asistentă medicală sau fizioterapeut nu este o ocupație ca oricare alta. Oricine are de a face cu corpul unei persoane, are de a face și cu sufletul său. Dacă încerci să tratezi o mână sau un picior care dor, vei vedea că sufletul îl doare și mai mult și că inima pacientului este plină de dezamăgire. Atunci îl poți ajuta într-adevăr. Și vei înțelege în cele din urmă că Dumnezeu te-a trimis acolo pentru acest scop.

G.: Maică, îmi amintesc că spuneați că atunci când practicați fizioterapia pe strada Massalias, aveați o reproducere a «Mâinilor rugătoare» a lui Dürer.

M.G.: Da. Și în sala de așteptare aveam o reproducere a mozaicului din mănăstirea de la Daphni, care Îl înfățișează pe Mântuitorul Hristos spălând picioarele ucenicilor. Pentru că, după cum știți, m-am specializat în tratamentul picioarelor. Mai aveam și o icoană mică cu Hristos.

G.: Odată mi-ați spus despre un tânăr care întreba de «doamna cu mâinile care se roagă»...

M.G.: Ah! Da, bietul de el... Era un tânăr din Creta, care lucra pentru compania de telefonie. Într-o zi, m-am dus să plătesc factura. Am schimbat câteva cuvinte şi apoi m-a întrebat:

- Unde este clinica dumneavoastră? Mă dor picioarele foarte rău, dar nu-mi pot permite tratamentul.

- Nu are importanţă, i-am spus, pentru că ştiam sta-rea precară a funcţionarilor publici în zilele acelea.

Aşadar, el a venit şi, încetul cu încetul, vorbind de una şi de alta, a reieşit că era foarte nefericit. Ducea o viaţă destul de libertină, avea mai multe relaţii de scurtă durată şi nu ştiu ce altceva. După o vreme, a încetat să mai vină la tratament.

Mă întrebam ce s-a întâmplat cu el, până într-o zi când fratele său m-a informat că refuză să mai mănânce. Familia lui nu ştia ce să mai facă cu el, dar el le-a spus:

- Dacă doamna cu «Mâinile rugătoare» vine şi se roa-gă pentru mine, voi mânca. Aşa că m-am dus şi el a acceptat să mănânce. Asta se întâmpla cu 27-28 de ani în urmă. Din păcate, nici atunci medicii nu recomandau nimic care să-L includă pe Dumnezeu. După un tratament psihiatric, ei l-au sfătuit să-şi continue stilul de viaţă anterior, ceea ce a şi făcut, fără nicio reţinere... Am plecat în India şi abia în 1969, când m-am dus la Chania, în Creta, m-am interesat de el. Am aflat că bietul om îşi pierduse deja complet minţile; umbla cu o pălărie de paie vara şi iarna şi ajunsese de râsul copiilor... Acesta a fost sfârşitul lui...

K.: Credeţi totuşi că practica fizioterapiei v-a ajutat foarte mult...

M.G.: Da, într-adevăr. Tuturor celor care îmi cer sfatul despre cum să-şi ajute semenii le spun întotdeauna că pot începe cu ceva fizic. Pentru că în momentul în care mâinile tale ating cu blândeţe corpul unei persoane bolnave, el va răspunde:

- Cât de minunat alini durerea...

Şi omul acela îşi va deschide inima în faţa ta. Aşa începe...

K.: Ştiţi că mâinile sfinţiei voastre «vorbesc»?

M.G.: Ei, bine... Nu toate mâinile «vorbesc»?

K.: Nu, ale sfinţiei voastre «vorbesc» foarte mult...

M.G.: (Zâmbind). Ştiţi cine a spus asta? E amuzant... Îi făcusem un masaj tratament lui Indira Gandhi, care avea gâtul înţepenit. Într-o zi, tatăl ei, J. Nehru a venit să viziteze infirmeria pentru copii unde lucram. El a intrat când făceam masaj şi mi-a spus:

- Fiica mea spune ca aveţi degete de zână. Aţi putea să atingeţi punctul acesta dureros ca să pot înţelege ce înseamnă aceste cuvinte?

Am făcut ce mi-a cerut şi s-a întors, spunân-du-mi:

- Fiica mea are dreptate!

A doua zi, întreaga istorie apărea în ziare. Toţi prie-tenii mei au început să mă felicite, spunându-mi:

- Bravo, şi alte de lucruri de genul acesta.

- Ei, le-am spus, am fost lângă voi în fiecare zi, v-am oferit tratament şi v-am făcut o mulţime de

masaje, dar nu ați apreciat. Acum, pentru că a zis Nehru...

Vedeți cum stau lucrurile în această lume?

K.: Noi nu l-am așteptat pe Nehru să ne spună asta. Ştim, înțelegem și singuri!

94. Despre politică și regimuri

G.: Ce ne puteți spune despre politică și regimuri?

M.G.: Toți cei care s-au gândit la astfel de chestiuni știu că atunci când noțiunea de dumnezeire este omisă, nimic nu poate fi perfect. Noi nu putem face nimic desăvârșit, pentru că suntem păcătoși. Toate sistemele guvernamentale fac uz de violență, omorând milioane de oameni. Ele nu respectă legea lui Dumnezeu...

Atunci Dumnezeu face două lucruri în același timp: permite răului să lovească răul (pentru că binele nu ripostează) și, deoarece El este Dumnezeu, rezultatul e întotdeauna bun. Din păcate, de cele mai multe ori, frica îl învață mai mult pe om decât dragostea. Acesta este motivul pentru care nu putem condamna un regim. Sistemele de guvernare sunt umane și păcătoase. Vedeți asta peste tot. Penitenciarele sunt pline pretutindeni în lume. Anarhia este peste tot. Același lucru este valabil și aici: răul lovește răul... Dar Domnul spune: «Urmați-mă» și «lasă morții să-și îngroape morții lor». Înțelegi,

dragă G.? Nu trebuie să ne preocupe astfel de probleme. Nici măcar nu ar trebui să discutăm despre ele dacă mergem pe calea lui Dumnezeu.

G: Da, dar atunci când spune cineva:

– Cum? De ce nu deschizi ochii să vezi ce se întamplă în jurul tău? Atâta violență...

M.G.: Într-adevăr. Totuşi nu se rezolvă nimic prin violență – numai prin rugăciune. Rugăciunea face minuni. Aşa este. Cu toate acestea, de multe secole, ei nu au practicat rugăciunea. Tot încearcă să rezolve ceva prin violență, dar nimic bun nu a ieşit vreodată din ea.

G.: Dacă spui «roagă-te» cuiva care nu se roagă nicio-dată, te va întreba de ce?

M.G.: Ei nu cred în Dumnezeu. Aşadar cui să se roage? În Acela în care nu cred?

G.: Cu toate acestea, ei cred în ceva – nu în Hristos, ci într-o «putere superioară», cum se spune...

M.G.: Și acela nu este Dumnezeu. Totuşi nimeni nu poate să le explice. Pentru că îi este dat fiecărui om să aibă noțiunea de Dumnezeu. Această noțiune variază în funcție de fiecare persoană în parte. Fiecare om are o conștientizare diferită, care nu poate fi explicată prin rațiune. Ar trebui să spuneți acestor oameni:

– Cere-I lui Dumnezeu să te lumineze și vei înțelege.

Ani la rând, Sfântul Grigorie Palama s-a rugat lui Dumnezeu zicând: «Luminează întunericul meu... Luminează întunericul meu.» În cele din urmă s-a întâmplat!

G.: Dar ei te tot întreabă:

– Cum Îl simţi pe Dumnezeu? Unde Îl vezi?

– Îl văd în zâmbetul unei persoane, răspund, în albastrul cerului, în iubire... Dar mi-au spus că sunt o romantică...

M.G.: Asta nu are nimic de-a face cu romantismul. Priveşte miracolul unui copac uscat care înfrunzeşte într-o zi şi înfloreşte în următoarea... Vezi cât de fermecătoare este fiecare creatură mică sau cum o insectă este desăvârşită în fiecare detaliu... Priveşte un răsărit de soare şi sufletul ţi se umple de bucurie în timp ce simţi că te uneşti cu Dumnezeu... Trebuie să fii orb să nu vezi toate aceste lucruri. Dar mai rău decât toate este atunci când orbi sunt ochii sufletului...

95. Despre rugăciune

M.G.: Când te afli în imposibilitatea de a face ceva, efectiv sau în persoană, pentru cineva pe care doreşti să-l ajuţi, poţi totuşi să-I trimiţi un mesaj lui Dumnezeu. Te poţi gândi la acea persoană, o pui la picioarele lui Hristos şi te rogi Domnului să o binecuvânteze. Atunci ai făcut tot ce ai putut.

Acest lucru poate fi practicat treptat. Asta fac călugării care s-au retras complet din lume. Ei nu s-au retras pentru că nu au dragoste pentru oamenii, ci au plecat din mijlocul lor pentru că îi iubesc foarte mult şi doresc să nu facă nimic altceva decât să se roage pentru ei... Dacă lumea dăinuieşte astăzi, este pentru că mii de

călugări se roagă pentru ea... Oamenii care nu înţeleg spun:

– Ce face un călugăr sau o călugăriţă? Nimic altceva decât să se roage. La ce bun? Fapte! Acţiuni! De asta avem nevoie.

Însă nu au dreptate spunând aceasta. Pentru că nu există nicio putere mai mare decât cea a rugăciunii.

Mare este puterea rugăciunii, spun Sfintele Scripturi, şi aduce rezultate. Pentru că rugăciunea este putere. Este energie. Nu ne spune Evanghelia că putem muta şi munţii prin credinţă şi rugăciune? Părintele Lazăr spune ceva foarte interesant: că muntele pe care îl mutăm cu credinţa este propria noastră mândrie – un munte colosal! Şi îl aruncăm în mare!

G.: Da, dar cum putem face asta?

M.G.: Numai cu harul lui Dumnezeu! Rugaţi-vă cu toată inima: «Doamne, vindecă-mă de mândrie» şi a doua zi, El începe s-o facă!

K.: Totuşi viaţa de zi cu zi, munca, căsătoria, copiii, supărările, grijile – toate acestea nu îţi lasă timp pentru altceva. Vrei să faci şi altele, dar nu ai timp...

M.G.: Nu ai nevoie de timp. Pentru că, aşa cum v-am spus, rugăciunea este o stare a sufletului. Aşa cum citim în *Pelerinul rus*, când speli vasele spune întruna: «Doamne, miluieşte-mă. Doamne, miluieşte-mă». Orice am face de-a lungul zilei, putem face păstrând în mintea şi în inima noastră noţiunea de Dumnezeu, o conştientizare permanentă a existenţei lui Dumnezeu, ca şi cum am asculta o melodie de fundal. Nimic nu este imposibil...

96. Despre rugăciunea înfocată

G.: Maică, am vorbit cu mai multe persoane în ultimul timp, în special cu fizioterapeuți și stomatologi. Ambele meserii vin în contact cu oamenii și se confruntă cu durerea umană. Mi-au spus că nu consideră că rugăciunea îi poate ajuta în munca lor...

M.G.: Dar fără rugăciune, nu pot acea succes nici în munca lor, nici în contactul cu oamenii. Uită-te la doamna G., de exemplu. Îți dai seama imediat că ea este omul lui Dumnezeu. Nu are icoane in cabinet, dar îi vezi atitudinea, dragostea şi răbdarea... Am trimis o prietenă la consultație și când s-a întors, mi-a spus:

- Este posibil ca o persoană să fie atât de calmă și blândă?

I-am răspuns:

- Bineînțeles că este. Pentru că această persoană are încredere în voia lui Dumnezeu. Asta este.

G.: Sunt surprinsă de atitudinea uneia dintre tinerele pe care le-am menționat mai devreme. Este medic şi totul i-a mers bine în timpul studiilor sale, la absolvire şi în practică. I-am spus:

- Mulţumeşte-I lui Dumnezeu pentru asta și asta...

Şi ea a întrebat:

- De ce spui asta?

M.G.: Da. Pentru că oamenii cred că au realizat totul datorită capacității lor, prin propria lor voință. Dar îşi vor învăța lecția, și mă rog ca aceasta să nu fie prea

dură... Pentru că va veni cu siguranță momentul când vor înțelege și vor spune în primul rând, «Doamne, am păcătuit», și apoi «Domnul fie lăudat».

97. Despre rugăciune și examenele finale

M.G.: Un tânăr care este pe cale să-şi dea examenele finale poate deveni atât de tensionat, încât riscă să pice. Dar dacă el ştie că cineva, undeva, să spunem o călugăriță, se gândește el și se roagă pentru el în timpul examenului, va fi încrezător că Dumnezeu îl va ajuta și că va reuși cu siguranță. Apoi, călugărița primeşte un «Mulțumesc» fără să fi făcut nimic!

98. Despre rugăciunea fără dragoste

M.G.: Dacă nu iubești, nu îndrăzni să te rogi. Pentru că rugăciunea ta nu va ajunge la urechile lui Dumnezeu. Aceasta este urâciune înaintea Feței lui Dumnezeu.

Cineva vine și-mi spune:

- Nu suport această persoană. Desigur, nu-i doresc răul, dar mă rog ca Dumnezeu să o călăuzească.

Iar eu spun:

- Cum îndrăznești?

Dacă spun:

– Doamne, te rog ajut-o pe această persoană pe care nu o iubesc, El va spune:

– Ce-ți pasă, din moment ce nu o iubești? În primul rând iubește-o, apoi vino și cere-Mi să o ajut. Îți voi împlini rugăciunea îndată.

Pentru că El a spus: «Iubiți pe vrăjmașii voștri.».

99. Despre mândrie

M.G.: Părintele Lazăr spune ceva foarte interesant: că muntele pe care îl mutăm cu credința este propria noastră mândrie – un munte colosal! Și îl aruncăm în mare!

G.: Bine, dar cum putem face asta?

M.G.: Numai cu harul lui Dumnezeu! Rugați-vă cu toată inima: «Doamne, vindecă-mă de mândrie» și a doua zi, El începe s-o facă!

Azi am auzit la radio un părinte spunând la predică că Sfântul Ioan Gură de Aur zice că lucrul de care avem nevoie, ceea ce ne va duce în Rai, este nimicirea mândriei noastre – asta și nimic altceva!

Permiteți-mi să vă dau un exemplu. Vine cineva la mine, discutăm despre problema lui și găsim o soluție. Dacă spun: «Ce bine că am fost aici să pot ajuta!» Hei! Ce cădere (Adică, pentru mine)! S-a întâmplat să fiu aici și să pot ajuta. Dar dacă nu eram, Dumnezeu ar fi trimis pe altcineva! Pentru că Domnul spune: «Îi pot ridica pe fii lui Avraam și din pietre.»

Din păcate, așa stau lucrurile. Omul se mandrește în în inima lui. L-am ajutat! L-am ajutat! Dar cine ești tu? Cine?

Și încă ceva... Când cineva vă face un bine, spuneți-i:

– Sunteți cu adevărat binecuvântat. Trebuie să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru că v-a oferit posibilitatea de a face acest lucru, altfel El ar fi trimis pe altcineva în locul dumneavoastră.

În ceea ce mă privește, a trebuit să fiu ajutată: pentru că venise ora lui Dumnezeu. Ei, și pe cine va trimite Dumnezeu? Oricine ar fi, va fi binecuvântat. El va fi binecuvântat datorită lui însuși – nu datorită mie! Oricum, este foarte greu să te lupți cu mândria. Pentru că egoul nostru se amestecat cu acest monstru și nu ne dăm seama. Suntem orbi. «Orbi care îi conduc pe orbi.»

Și mai e ceva. Încă din copilăria noastră, ni se spune: «Fii primul din clasă... Nu fi ca acel copil.» Ce înseamnă acest lucru? Deoarece «cei dintâi vor fi cei din urmă, iar cei din urmă vor fi cei dintâi.» Dar până când înțelegem noi asta... Mândria este cel mai mare păcat al omului. Ea izvorăște din Întuneric – cu adevărat, din Întuneric. Mândria și egoismul: merg mână în mână. Unde este harul lui Dumnezeu, acestea două nu pot fi. De aceea, atunci când spunem că cineva este un «mare om», prima trăsătură a caracterului său care ne face să-l considerăm «mare» este smerenia lui. Pentru că smerenia este un sinonim al iubirii...

100. Despre persoană

G: Maică, ce este persoana?

M.G.: Este entitatea sufletului. Aceasta este ceea ce ne diferențiază de filosofii panteiști. Ei susțin că, după moarte, sufletul este în cele din urmă absorbit de divinitate, în timp ce noi credem că entitatea sufletului, adică *prosopon*[103], este veșnică - așa cum o vedem la sfinți.

G.: Suflete au vârstă?

M.G.: Nu. Ele trăiesc pentru totdeauna, în veșnicie. După cum știți, atunci când noi, călugării, suntem întrebați câți ani avem, spuneam că avem atâția ani câți au trecut de când am intrat în mănăstire sau de când L-am «cunoscut» pe Dumnezeu, de când ne-am născut din nou.

[103] (Greaca veche – πρόσωπον.) Termen tehnic întâlnit în teologia greacă; cel mai adesea tradus ca *persoană*, motiv pentru care este uneori confundat în traducere cu ipostasis (de asemenea, tradus ca persoană). În limba greacă, prosopon însemna inițial *față* sau *mască* și provenea din sfera teatrului grec, unde actorii de pe scenă purtau măști pentru a descoperi publicului caracterul și starea lor emoțională. Atât prosopon, cât și ipostasis au jucat un rol central în dezvoltarea teologiei despre Sfânta Treime și despre Mântuitorul Iisus Hristos (hristologia) în dezbaterile din secolele IV-VII. (N.tr.)

101. Despre nașterea ei din nou

M.G.: Era ajunul sărbătorii Bunei Vestiri, în anul 1954. În acea zi, pe neașteptate, mama mea a murit. Abia dacă am avut răgaz să o țin de mână și să o fac să înțeleagă că sunt lângă ea înainte de a părăsi această lume. Într-o clipă, toată viața mi-a trecut prin fața ochilor, foarte repede, ca și cum ar fi fost un film, și m-am trezit «moartă» lângă ea... De a doua zi de dimineață, nu mai eram eu însămi. Eram doar un suflet...

Așadar, am început să vând tot ce aveam, am închis cabinetul de fizioterapie, mi-am abandonat profesia și am lăsat lotul în urmă. Totul. De atunci, L-am urmat pe Hristos, de colo-colo. Domnul fie lăudat!

Cu ajutorul Lui, am mers până în Himalaya și aproape că am ajuns până la izvoarele râului Gange. Am călătorit la Mombassa în Africa de Est, în Statele Unite în California și în Canada, să nu mai vorbim de Anglia, Italia, Franța, Elveția și toate țările care sunt mai aproape. În cele din urmă, Domnul, cu iubirea, purtarea de grijă și protecția Sa, m-a condus din munții Indiei până în Betania, la Mănăstirea Învierii lui Lazăr, unde a avut loc propria mea «înviere» și unde am îmbrăcat rasa monahală... Viața oricărui om este o întreagă poveste...

102. Despre reciprocitatea iubirii

G.: Maică, ar trebui să ne așteptăm ca sentimentele pe care le avem față de alte persoane să fie reciproce?

M.G.: În prietenie și în iubirea «lumească» ar trebui să existe o reciprocitate. Nu poate fi altfel. Dar dragostea, așa cum ne-a învățat Hristos pentru prima dată, trebuie oferită fără a aștepta nimic în schimb. Aceasta este marea, uriașa diferență. In această Iubire, egoul nu mai există. Propriul nostru sine încetează să mai existe. Îi dăruim celuilalt dragostea noastră așa cum o primim de la Dumnezeu, fără să ne gândim deloc la ce va face acesta cu ea... Asta este ceea ce contează.

G.: Vă referiți la felul în care a iubit Hristos?

M.G.: Exact. Dar și la modul în care iubesc foarte mulți oameni în ziua azi. Toți oamenii lui Dumnezeu iubesc în felul acesta. Ei nu iubesc pentru că așteaptă ceva în schimb de la cel pe care îl iubesc. Ei iubesc pentru că dacă încetează să iubească, mor. Cei care nu au simțit asta, nu au simțit bucuria lui Dumnezeu deloc. Deloc. Pentru că ei sunt preocupați doar de ei înșiși, tot timpul...

– Vezi? Iubesc atât de mult această persoană și nu răspunde sentimentelor mele. Am făcut atât de multe sacrificii pentru ea...

Auzi tot timpul astfel de prostii! Aceasta nu are nimic în comun cu dragostea după Dumnezeu, care

curge din Izvorul Iubirii, se duce la celălalt și revine la Izvor. Cine sunt eu să aștept și să mă întreb dacă celălalt mă iubește sau nu? Ne simțim «în comuniune» cu Dumnezeu? Ce altceva mai vrem? Acesta este unicul nostru scop în viață!

103. Despre Crucea Roșie

M.G.: Când aveam 18 ani, am luat lecții de servicii de voluntariat la Crucea Roșie. Am vrut acest lucru așa cum vi-l doriți voi acum, pentru că sufletul are nevoie să dăruiască. Am vrut să îngrijesc bolnavi și deoarece, slavă Domnului, nimeni nu a fost bolnav acasă, m-am dus la Crucea Roșie și am obținut acest certificat. Făceam patul, vorbeam cu pacienții și altele. Am făcut totul cu plăcere. După patru ore de muncă, plecam cu un sentiment de bucurie și simțământul că, ei bine, Dumnezeu este mulțumit de mine... Cunoașteți acest sentiment, și voi l-ați încercat.

104. Despre refuz

M.G.: Știți ce îmi spun unii?

– Dar sunteți binecuvântată! Nimeni nu v-a refuzat niciodată nimic.

Iar eu răspund:

– Nu, nu m-au refuzat. De vreme ce Dumnezeu nu refuză atunci când ne rugăm Lui, oamenii cum ne-ar putea refuza?

E.: Şi chiar dacă ne refuză, pentru sfinţia voastră ar fi ca şi cum nu v-ar refuza!

M.G.: Exact! Pentru că eu cred că ceea ce nu s-a împlinit, nu a făcut parte din planul lui Dumnezeu.

105. Despre reîncarnare

G.: Ce ne puteţi spune despre reîncarnare?

M.G.: Eu nu cred în reîncarnare. Dumnezeu ne-a dat această viaţă pentru a face tot ce avem de făcut. În Sfintele Scripturi nu se menţionează *nicăieri* despre reîncarnare şi ceea ce ştim despre această viaţă şi cea de după moarte se bazează pe Sfânta Scriptură. Aceasta este reperul nostru şi noi trebuie să-l urmăm, la fel cum orice ştiinţă urmează anumite linii directoare. Numai sufletul ştie restul. Şi sufletul păstrează aceste lucruri în el însuşi şi nu discută despre ele.

106. Despre relaţiile umane

G.: Maică, aş vrea să ştiu care este opinia dumneavoastră cu privire la relaţiile dintre oameni. Adică de ce ar trebui ca o persoană care vorbeşte şi se

comportă cum trebuie să fie tratată prost sau să i se vorbească nepoliticos? Atunci, deşi această persoană este calmă şi liniştită, ea nu mai poate suporta şi situaţia se înrăutăţeşte...

M.G.: Şi atunci ambii coboară la acelaşi nivel! Acesta este motivul pentru care întreaga lume a ajuns la stadiul acesta. Din cauză că se ciocnesc orgoliile... Însă acest lucru nu se poate întâmpla dacă unul dintre ei este omul lui Dumnezeu. Vă voi spune de ce. Mântuitorul ne-a spus că nu putem face nimic fără El. El i-a spus şi lui Pilat, care susţinea că are putere să-L elibereze sau să-L răstignească: «Nu ai avea nicio putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus.»

Cu alte cuvinte, atunci când cineva ne vorbeşte urât, credeţi că acest lucru nu se întâmplă din pronia divină? Se întâmplă pentru că Dumnezeu permite aceasta pentru desăvârşirea noastră. Şi adeseori şi pentru desăvârşirea celuilalt. Căci dacă tăcem, tăcerea noastră îl va ajuta încet-încet să-şi vină în fire. Dar dacă ne coborâm la nivelul celuilalt, toate eforturile noastre vor fi inutile. Este un lucru dificil de făcut totuşi. Pentru că, în mod natural, omul nu poate tolera nedreptatea. El va spune: «De ce să-mi spună asta, din moment ce eu...» şi aşa mai departe. Totuşi omul acela, în ciuda prieteniei sau iubirii pe care ar putea să o aibă pentru tine, devine pentru un moment instrumentul unei alte Puteri, care te pune la încercare. Ar trebui să ştii, dragă G., că în întreaga lume, chiar şi în cadrul aceleiaşi familii, fiecare dintre noi este un test pentru celălalt. Aşa stau lucrurile...

G.: Da, Maică, dar totuşi mă supără grosolănia, limbajul necuviincios... Sunt prea pretenţioasă?

M.G.: Am înţeles problema ta, pentru că şi eu eram ca tine. Cu timpul însă am realizat că celălalt nu îţi poate oferi mai mult decât ceea ce are. Nu este aşa? El nu are nicio altă modalitate de exprimare. Aşa a crescut el acasă, în mediul său. De exemplu, în loc să spună: «Îmi permiţi, te rog, să trec?», el spune: «La o parte!». Acest lucru te poate şoca. Dar pentru el şi mediul său, aceasta nu înseamnă nimic şi nu deranjează pe nimeni.

G.: Prin urmare, este un alt mod de a înţelege oamenii şi de a nu avea aşteptări prea mari...

M.G.: Dar mai presus de toate, nu trebuie să încetăm niciodată să-i iubim pe aceşti oameni. Numai exemplu tău îi va face, încetul cu încetul, să-şi dea seama că au ridicat vocea mai mult decât era cazul sau că au făcut ceva ce nu ar fi trebuit. Numai tăcerea ta poate avea acest efect. Ştiţi că de multe ori, dacă nu faci altceva decât să taci în faţa cuiva care a greşit, îi oferi şansa de a se gândi mai bine şi de a-ţi spune, după un timp, că şi-a înţeles greşeala? Acesta este modul în care îl poţi ajuta pe celălalt: nu prin cuvinte, nu pentru că îşi cere iertare (cu atât mai mult ar trebui, în fiecare moment al zilei, să-I cerem şi noi iertare lui Dumnezeu), ci pentru că având puterea de a păstra tăcerea, îi dăm şansa de a progresa măcar puţin. Şi, ori de câte ori îi ceri lui Dumnezeu să-ţi dea puterea să păstrezi tăcerea, El te va ajuta...

G.: Acest lucru este foarte important...

M.G.: Vă voi da un exemplu. O prietenă de-a mea, căsătorită cu un bărbat foarte bun, locuia cu soacra sa, care era şi ea o persoană foarte cumsecade. Cele două femei se iubeau foarte mult, iar singura problema era ca soacra vorbea întruna vrute şi nevrute. De dimineaţă până seara, nu numai că flecărea în neştire, dar îi adresa prietenei mele întrebări la care trebuia să răspundă. Aceasta era pusă în încurcătură şi nu ştia cum să facă faţă situaţiei. I-am spus:

- Când vorbeşte cu tine, spune întruna rugăciunea lui Iisus: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi». Repetă această rugăciune a inimii încet-încet cât timp vorbeşte şi nu-i răspunde nimic.

Pentru că, de obicei, oamenii care vorbesc mult nu aşteaptă vreun răspuns şi nici nu îi interesează vreunul.

G.: Ei vor doar să se descarce...

M.G.: Da. Ei au nevoie tot timpul de compania oamenilor să-şi exprime gândurile. Ei bine, prietena meu a făcut ceea ce i-am spus şi a funcţionat. În scurtă vreme, era atâta armonie între ele, încât îi trecuse supărarea. Obişnuiam să-i spun:

- Nu te superi pe vrăbii pentru ciripitul lor, nu? Ei bine, tot aşa, bucură-te de o persoană care vorbeşte neîncetat.

Timpul a trecut. Am plecat într-o călătorie, m-am întors şi am revăzut-o pe prietena meu. Ea era încântată. Totul era bine. După o vreme, soacra ei a plecat să locuiască împreună cu fiica sa. Vedeţi? Totul

s-a întâmplat pentru că prietena mea a trebuit să învețe o lecție. Ea a trecut testul prin iubire. Ispita a plecat și a rămas numai iubirea. Acum totul este bine...

G.: Asta este foarte important. Îmi amintesc că ne spuneți mereu:

– Dacă trebuie să treci prin ceva, treci. Nu încerca să eviți experiența, pentru că atunci va fi mai rău!

M.G.: Într-adevăr. Trebuie să le acceptăm pe toate care vin cu bucurie și recunoștință. Și să spunem: «Mulțumesc, Doamne, pentru această încercare. Am trecut prin asta ca să devin mai blând, mai smerit, mai liniștit, ca sufletul să mi se umple de mai multă iubire!». Înțelegeți?

107. Despre porunca de a nu ne împotrivi răului

M.G.: Nu trebuie să ne împotrivim ispitei. Evanghelia spune să nu ne împotrivim răului[104]. Când ai o ispită, spune rugăciunea lui Iisus și vei simți o schimbare interioară. Dar nu trebuie să ai niciun resentiment. În momentul în care ai resentimente, Cel Rău găsește o oportunitate de a acționa. El înflorește în confuzie, în incoerență, în neliniște.

[104] Matei 5:39.

Vine un gând rău. Cum a venit, așa pleacă. Vine din nou. Noi ne facem răspunzători pentru acel gând numai dacă îl păstrăm îndeajuns de mult timp ca să-l punem în practică.

Păcatul are trepte. Vine mai întâi sub forma unui gând. El a venit și la sfinți și la toată lumea. Unii l-au păstrat, alții l-au evitat. Unii l-au pus în practică și s-au afundat. Au păcătuit și s-au pocăit. Au postit și s-au pedepsit, și astfel au revenit pe calea lui Dumnezeu. În general, a te «împotrivi răului» este o greșeală colosală.

Să luăm ca exemplu războiul. A izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial. Hitler era de vină, desigur. Spiritul Angliei era diferit. Să spunem că ați sosit de pe Marte pe Pământ la trei ani după izbucnirea războiului și luați aminte la ce se întâmplă. Nu vedeți nicio diferență între părțile beligerante. Într-o noapte este bombardată Londra, în cealaltă, Berlinul. Într-o noapte, sunt uciși oamenii de pe partea aceasta, în următoarea cei de pe partea cealaltă. Nu se mai înțelege cine are dreptate și cine greșește, în ce parte se opune ideologia și în ce parte se află păcatul.

Pe de altă parte, dacă nu te împotrivești răului, lucrurile urmează un curs diferit. Acum haideți să-l luăm pe Gandhi, care a recurs la rugăciune și post și care, în timp ce era închis, spunea poporului său:

– Nu folosiți arme. Britanicii vor pleca numai prin rezistență pasivă.

Și miracolul s-a întâmplat – miracolul din India care a uimit întreaga lume! Cinci sute de milioane de oameni și-au câștigat libertatea aproape fără să verse

nicio picătură de sânge! Îmi amintesc că eram în India când în Cipru a început revolta împotriva britanicilor. Prietenii indieni care citeau ziarele îmi tot spuneau:

- Asta-i bună. De ce conducătorii cipurioți și întreg poporul nu îngenunchează la rugăciune și nu postesc? Asta îi va speria pe britanici și vor părăsi insula.

Erau atât de siguri că rezistența pasivă îi va elibera pe ciprioți...

X.: Câtă credință!

M.G.: Îmi aduc aminte de o altă întâmplare. Eram într-o mănăstire[105] și primisem ascultarea de a îngriji o călugăriță bolnavă. Această călugăriță era o persoană foarte dificilă, sărmana! Așadar, mi-am spus din nou: totul în această lume se întâmplă fie pentru că este voia Domnului, fie pentru că El permite. În ceea ce mă privește, orice îmi dă bucurie este cu voia lui Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu este atotmilostiv și atotbun. Și tocmai pentru că El este atotmilostiv și atotbun, El le permite și alte lucruri care sunt necesare pentru desăvârșirea sufletului meu. Poate că aceste lucruri sunt cu totul neplăcute pentru mine, dar dacă ne gândim bine... cum poate cărbunele să se transforme în diamant? Așadar, mi-am asumat îngrijirea aceastei surori bolnave.

Se poate spune că îmi făcea viața foarte grea. Totuși nu conștientizam comportamentul ei tiranic în timp ce spuneam rugăciunea în tăcere. Mă liniștea, de

[105] În Betania.

asemenea, gândul că și ea Îl avea pe Hristos în inimă - poate că ea nu era conștientă de aceasta, dar eu Îl puteam vedea. Celelalte călugărițe se plângeau amarnic și îmi spuneau:

- Ce înseamnă asta, ai venit aici să o faci să-și piardă sufletul? Îi spui tot timpul «da, da, da» și ea e din ce în ce mai rău în fiecare zi. Dacă pleci, ce se va alege de noi?

A venit vremea spovedaniei. I-am spus această problema duhovnicului meu și am pus întrebarea care mă nedumerea.

- Părinte, vă rog, spuneți-mi cine are dreptate. Eu, care spun «da» tuturor capriciilor sale, sau surorile, care vor să-mi schimb atitudinea, deoarece maica își poate pierde sufletul?

Răspunsul lui a fost:

- Celălalt este în plan secundar. Fiecare are grija de mântuirea propriului său suflet. Cu toate acestea, de vreme ce ne este greu să ajungem la stadiul în care putem tolera orice, spunem că orice am face, o facem pentru a salva sufletul celeilalte persoane. Încearcă să continui să spui «da» și Dumnezeu îi va arăta calea.

Într-adevăr, cincisprezece luni mai târziu, ea îmi spunea:

- Te rog. Mulțumesc. Te-am obosit? Du-te și te odihnește, copilul meu...

Lucrul amuzant este că era și mai dificilă cu ceilalți decât fusese înainte. Se pare că simțea nevoia să își reverse proasta dispoziție pe altcineva!

X.: Cât de grele sunt *lecțiile*, uneori...

M.G.: Nu trebuie să uităm un lucru: cu cât progresezi în viața duhovnicească, cu atât vei vedea că cei nedesăvârşiți vin să te desăvârşească pe tine. Aceşti oameni sunt trimişi de Dumnezeu şi ar trebui să-i primeşti cu drag, pentru că fiecare dintre ei vine în Numele Lui. Unul vine să te instruiască, altul să te iubească, al treilea să te mângâie, al patrulea să te supere.

Țineți minte! Totul se întâmplă fie pentru că Dumnezeu permite, fie pentru că El vrea. Odată ce îți dai seama de asta, viața devine atât de interesantă! Iar tu progresezi, aşteptând în fiecare moment să vezi minunea, întâlnirea, împrtăşirea, aşteptând să vedeți când va avea loc totul... Totul.

108. Despre reversul medaliei şi nedreptate

M.G.: Cineva se plângea că este tratat nedrept şi se întreba de ce trebuie ca săracii să fie săraci, de ce unii erau aşa şi alții nu, de ce unii oameni trebuie să aibă totul şi alții nimic...

Într-o zi, el a avut o viziune: L-a văzut pe Dumnezeu, sus în cer, cu o broderie pe care El broda viețile noastre, ale tuturor. Ne-a văzut, de asemenea, şi pe noi, oamenii, jos pe pământ, privind doar firele libere care atârnă pe partea exterioară a broderiei,

neputând înțelege lucrul de mână minunat al lui Dumnezeu...

Ce viziune superbă!... Aşa este. Numai când ne vom duce acolo sus, vom putea admira planul lui Dumnezeu pentru viața noastră! Acum ne facem griji, pentru că vedem doar partea din spate a broderiei...

109. Despre drepturile celuilalt

M.G.: Cine are dragoste, toleranță, ascultare şi smerenie a câştigat atât această lume, cât şi Raiul. Cel mai dificil lucru însă este să învingem puterile întunericului care ne spun mereu că avem dreptate. Sunteți de acord?

E.: Dar nu avem niciodată dreptate?

M.G.: Niciodată! Celălalt are întotdeauna «dreptate». Acesta este cel mai important lucru...

E.: Cum explicați asta?

M.G.: Ştiți cum? Pentru că, potrivit egoului său, el are dreptate. Prin urmare, de ce ar trebui să încerc să-l conving de dreptatea propriului meu ego?

E.: Cu alte cuvinte, ne supunem egoului celuilalt şi dreptății sale.

M.G.: Nu în felul în care o spui. Noi facem ceea ce considerăm că este drept, fără a intra în controverse fără sens cu cealaltă persoană, fără reproşuri, fără a ne pierde pacea sufletească. Acea persoană îşi va continua propriul drum şi o vom încredința voii lui Dumnezeu.

Ea nu ne poate face rău. Pentru că avem o autoritate superioară nouă şi această autoritate este conformă cu propriul nostru simţ al dreptăţii. Îl avem pe duhovnicul nostru, pe maica noastră duhovnicească, pe episcopul nostru, întreaga Biserică, care sunt în acord. Mai presus de toate, avem Evanghelia care ne spune: «Acest lucru este drept, aceasta este porunca.» Aşadar?

Acum să vă spun ceva. Pentru toate aceste gânduri, am un coş, pe care îl numesc «coşul mândriei». Aşa cum aruncăm deşeurile la gunoi, tot aşa şi eu arunc astfel de gânduri în acest «coş» şi ele încetează să mă mai supere. Pentru că omul nu ar trebui să bage în seamă astfel de lucruri.

De multe ori poate veni un ateu, cineva care se opune şi care începe discuţii inutile cu singura intenţie de a te enerva. Chiar dacă această persoană te-a întristat sau te-a rănit, nu i-o arăta... Niciodată să nu-i arăţi. Altfel, îşi va realiza scopul. Înţelegeţi? Data viitoare se va întoarce şi mai hotărât. Dar, dacă din nou, rămâi calm, se va gândi: «Nu are rost să lovesc aici, voi încerca în altă parte.»

Aşadar, mai presus de toate, nu te înfuria! Pentru că Domnul Însuşi a spus: «Nu vă împotriviţi răului». Când ne montăm împotriva cuiva, ajungem să ne implicăm într-o ceartă groaznică. Dacă cineva ar asista la scenă după o vreme, ar fi în măsură să spună cine are dreptate şi cine a greşit? Desigur că nu! Pentru că devenim amândoi răi, supunându-ne ispititorului. De aceea vă spun: când o discuţie între două persoane duce la controverse, unul dintre cei doi, dacă se

întâmplă să fie omul lui Dumnezeu, trebuie să păstreze tăcerea şi să repete în gând rugăciunea «Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi.» Apoi în două minute totul încetează...

110. Despre sfinţenie şi înţelepciune în ziua de astăzi

X.: Maică, am citit in Sinaxare[106] vieţile multor sfinţi. Dar în vremurile acestea? Mai există sfinţi în zilele noastre?

M.G.: Desigur că există. Domnul fie lăudat! V-am spus istoria unui om pe nume Iordan? Odată, trăia în Patra un preot remarcabil, Părintele Ghervasie, care avea mulţi fii duhovniceşti. Printre ei era Iordan, un refugiat orb din Asia Mică, care locuia cu sora lui în acelaşi oraş. În fiecare dimineaţă, sora lui Iordan punea pe o tavă diverse fleacuri ieftine şi dulciuri, pe care el încerca să le vândă trecătorilor. Iordan cunoştea preţul fiecărui articol de pe tava lui. La prânz se întorcea acasă cu tava goală, dar numai cu o treime din banii pe care ar fi trebuit să-i strângă. Vezi tu, unii oameni, probabil copii, îl înşelau atunci când cumpărau. Aşadar, Iordan s-a dus la Părintele Ghervasie, duhovnicul lui, şi i-a spus:

– Părinte, mă aflu într-o mare deznădejde.

[106] Vieţile Sfinţilor Bisericii.

– De ce? Ce ți s-a întâmplat, Iordan?

– Părinte, a răspuns el, din cauza infirmității mele, am pus mulți oameni în ispita de a fura de la mine. Ce ar trebui să fac?

Apoi duhovnicul lui a spus:

– Iordan, copilul meu, când te vei duce dincolo de pe acest Pământ, roagă-te pentru noi păcătoșii.

Există sfinți în ziua de astăzi! Iordan. Așa stau lucrurile...

Nu putem nici înțelege unde se găsește sfințenia, nici **ghici,** unde se ascunde înțelepciunea. Pentru că înțelepciunea poate fi dezvăluită unde te aștepți mai puțin. Uneori, auzi bunicile și bunicii rostind cuvinte uimitoare. Mai presus de toate, îi vezi ducând o viață exemplară fără să spună prea multe despre aceasta. Mare este taina vieții pe care o duc aceste persoane, fără să vorbească, dar lăsând modul lor de viață să vorbească pentru ei. Ei nu au nevoie să vorbească despre Dumnezeu. Oamenii Îl simt pe Dumnezeu din felul în care trăiesc. Dar se poate întâmpla și invers: poți vorbi despre Dumnezeu zi și noapte, dar dacă nu trăiești în Dumnezeu, vei fi «aramă sunătoare și chimval răsunător»...

111. Despre sfințenia locului de muncă și purificarea iubirii

M.G.: Ar trebui să încercăm întotdeauna să sfințim locul de muncă și să purificăm dragostea – chiar și dragostea «lumească». Când purificăm iubirea și o păstrăm limpede și rafinată, fără secrete – care vor fi dezvăluite într-o zi – și spunem: «Voi lucra ca servitoare», dar o facem ca și cum am fi profesori universitari (pentru că orice am lucra este sfânt, de la măturător, până la rangul de înalt oficial), atunci suntem pe drumul cel bun.

Îmi amintesc bucuria pe care am simțit-o când trei măturători de stradă au bătut la ușa mea în ziua de Anul Nou. I-am văzut ca pe cei trei magi, i-am salutat și i-am servit cu primele chifle zaharisite tradiționale. După ce au plecat, am spus:

– Doamne, copiii Tăi tocmai au plecat.

Înțelegeți? Mare este bucuria pe care o simte omul atunci când se identifică cu cei pe care oamenii îi considera pe rangul cel mai de jos din lume. Și eu am avut locuri de muncă pe care nici nu vi le-ați putea imagina. Și bucuria mea a fost mare.

112. Despre a Doua Venire a lui Hristos

K.: Ce ne puteți spune despre a Doua Venire a lui Hristos?

M.G.: Oh! Sunt foarte sigură de ea - la fel de sigură cum sunt de faptul că vă aflați acum în fața ochilor mei. Căci Domnul a zis: «Iarăşi voi veni»[107]. Si din moment ce El spune: «Eu sunt Adevărul», tot ce spune este adevărat...

El a spus că va veni din nou şi atunci oamenii vor fi judecați în funcție de starea în care se găseşte sufletul lor... Nu pot să ştiu nimic mai mult, pentru că doar atât ne-a spus. Nu uitați că Domnul are multe taine, pe care adeseori sfinții le-au înțeles în lumina Duhului Sfânt. Cu toate acestea, Dumnezeu nu le-a permis să le dezvăluie mai mult decât a făcut-o El Însuşi. Acesta este motivul pentru care El spune: «Fericiți sunt cei care nu au văzut şi au crezut.» Şi, în adâncul inimii mele, aş adăuga: căci vor vedea...

113. Despre faptul că ne răzgândim

F.G.: Să ne întoarcem la întrebarea lui A. Ce faci dacă după ce ai spus «da» unei invitații, se întâmplă să te răzgândeşti în ultima clipă? Ați fost tulburată de vreo

[107] Ioan 14:3.

ispită sau gând care v-a spus: «Unde te duci?». Ați avut experiențe de acest gen?

M.G.: Nu am avut niciodată o astfel de ispită sau gând. Pentru că sunt mereu pe pace, căci sunt convinsă că oriunde aş merge, Domnul îmi deschide calea şi îngerii îmi stau alături. Prin urmare, nu am nicio grijă. Cu adevărat, aşa stau lucrurile...

Însă atunci când nu trebuie să mergem undeva şi spun «da», se întâmplă ceva foarte important... Îmi amintesc că odată, când lucram într-un spital din India, un grup de misionari germani m-au invitat să mă alătur lor şi să lucrăm împreună... Oamenii cu care colaboram în vremea aceea au încercat să mă sfătuiască să nu merg, spunându-mi:

- Nu pleca. Nu ştii cât de mult îi dispreţuiesc pe localnici. Nu ştii cât de nemiloşi sunt. Tu ne iubeşti atât de mult, încât nu vei putea să rezişti!

Le-am spus:

- Trebuie să accept invitația. Însă dacă nu trebuie să merg, veți vedea că Dumnezeu mă va împiedica să ajung acolo.

Aşadar, am trimis un mesaj spunându-le că mă voi alătura lor. După un timp, am primit răspunsul lor: «Ne pare foarte rău, soră. Decizia de a vă invita a fost luată în absența unor membri ai Consiliului. Deoarece programul nostru este momentan oarecum inflexibil, vom reveni mai târziu...»

Şi au uitat cu totul de mine! Ați văzut? Aşa acționează Dumnezeu de foarte multe ori. În ceea ce mă priveşte, eu spun «da». Accept chiar dacă ştiu că

cealaltă persoană este atee sau dacă îmi displace vocea sa la telefon sau orice altceva... Dacă mă întreabă:

- Să vin? răspunsul meu este:

- Vino!

Şi îmi spun: «Acum ce fac?» Dar, în ultimul moment, ceva îl împiedică să vină.

- Îmi pare rău, nu voi reuşi să vin azi.

După aceea, altceva se iveşte pe neaşteptate şi aşa mai departe... Înţelegeţi? Asta se întâmplă tot timpul când avem în primul rând, credinţă, în al doilea rând, credinţă, în al treilea rând, credinţă...

113. Despre abandonul de sine

M.G.: La început, înainte să găsesc calea, îmi puneam credinţa la încercare destul de des. Spuneam: «Dacă îndrăznesc să fac acest lucru, mă va ierta Dumnezeu? Dacă îndrăznesc să fac cealaltă, mă salvează Dumnezeu?» Voiam să văd cât de departe mă va duce abandonul de sine. Şi această practică de a mă lăsa în mâinile Lui mi-a dat atât de multă încredere, încât de atunci am mers cu ochii închişi - aşa am făcut până în ziua de astăzi.

Pregătirea însă a venit prin parabola tânărului bogat care L-a întrebat pe Hristos: «Ce trebuie să fac?» şi i-a zis: «Vinde tot ce ai şi vino după Mine.» Asta mă «bântuia» oriunde mă duceam.

În cele din urmă, am spus: «Bine, atunci... Îmi voi câştiga existenţa, dar nu voi economisi nimic.» Prin urmare, nu am pus niciodată banii la bancă. Îmi amintesc că odată trebuia să mă angajez undeva şi am fost întrebată cu ce bancă lucrez. Am zis:

- Banca mea este în Rai.

- Ei bine, cu un bancher atât de bun, vă vom angaja, a venit răspunsul.

Şi am primit slujba...

Am pus în practică acest lucru şi nu am economisit deloc, deloc. Nu am avut nimic mai mult decât era necesar ca să trăiesc. Şi m-am simţit foarte bine în pielea mea, pentru că spuneam: «Nu pot face nimic mai mult decât ceea ce fac.» Apoi am văzut ceva ciudat, ca o viziune sau un vis. Am văzut un borcan plin cu gem în care îmi cufundam mâna şi tot dădeam altora... În cele din urmă, o voce a spus:

- Uită-te la mâna ta! E plină de gem. Aşa mergi în străinătate în vacanţă. O foloseşti pentru nu mai ştiu ce... Nu eşti a Lui.

Am fost îngrozită şi am spus:

- Nu sunt încă pregatită...

Asta a fost pregătirea. Până în momentul în care toate legăturile, cu mama, cu familia, cu ţara mea au fost întrerupte în ziua în care ea a murit... Nu m-am mai gândit să merg înapoi în Grecia, pentru că mama mea... nu ştiam cât de mult aş mai fi avut bucuria să fie cu mine... Înţelegeţi? Acesta a fost sfârşitul.

F.G.: Aşadar, după ce mama sfinției voastre a murit, ați urmat noul curs, final... Asta am simțit şi eu atunci când a murit mama...

M.G.: Înțelegeți ce se întâmplă?

Fath.G.: Totul se schimbă atunci. Ai un sentiment de pace, de bucurie, un sentiment că...

M.G.: Că acum El ne trimite spre destinația noastră...

114. Despre tăcere în opoziție cu flecăreala inutilă

M.G.: Unor oameni le place să-şi expună teoriile «fără sens» chiar şi ore în şir. În astfel de cazuri, nu spune nimic, absolut nimic. Nu discuta cu aceste persoane, chiar dacă tăcerea ta le dă falsa impresie că te-au convins. În caz contrar, ele pot afla câteva lucruri adevărate pe care le vor distorsiona şi le vor prezenta după bunul plac. Pe când dacă nu ştiu...

115. Despre păcat

M.G.: Suntem orbi şi surzi la minunile pe care Dumnezeu le face şi față de lecțiile pe care El ni le dă zi de zi. În plus, suntem şi neascultători. Şi toate acestea pentru că suntem păcătoşi. Acest lucru este sigur.

Suntem păcătoşi. Cu toate acestea, auzi oameni spunând:

– Ei, dar n-am comis niciun păcat grav... De ce ar trebui să simt remuşcări?

Într-adevăr! Pentru început, eşti un păcătos, şi eşti de două ori păcătos pentru că refuzi să o recunoşti!

116. Despre soluționarea problemelor

M.G.: Experiența m-a învățat că nimeni nu poate ajuta pe nimeni să rezolve problemele înainte de timpul hotărât de Dumnezeu. Soluția se va găsi atunci – nu cum dorim noi, ci cum vrea Dumnezeu. De multe ori, această soluție ne va durea, dar după un timp, vom înțelege Înțelepciunea Lui.

117. Despre suflet

G.: Maică, dacă îi întrebi pe unii necredincioşi:

– Bine, dar nu simți că Dumnezeu există, că ai un suflet?

– Un suflet? Ce este acela? spun ei.

Apoi le dau un răspuns de genul:

– Nu pot să-l definesc, dar este ceva separat de trup, ca o adiere, o răsuflare dumnezeiască...

Nu ştiu ce altceva să mai spun.

M.G.: Trimite-i la Evanghelie, care spune: «Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?»[108] Asta înseamnă că cel mai valoros lucru care există în om este sufletul său. Un indian creştin care a fost întrebat dacă L-a văzut pe Dumnezeu a spus:

- L-am văzut.

- Cum L-ai văzut? Spune-ne, au insistat ei, iar el a răspuns cu o întrebare:

- V-aţi văzut vreodată propriii ochi?

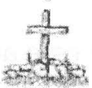
- Da, într-o oglindă, a venit răspunsul.

- Nu într-o oglindă, ci cu ochii voştri?

- Ei bine, nu. Cum am putea, deoarece ne folosim ochii pentru a vedea cu ei?

- Tot aşa e şi cu Dumnezeu, a spus el. Cum L-am putea vedea din moment ce trăim în El?

Nu este minunat? Aşa este. Nu se poate folosi raţiu-nea la nesfârşit, pentru că mintea are limitările sale. Poţi ajunge dincolo doar prin rugăciune, prin contemplaţie, prin meditaţie. Dar cuvintele sunt atât de insuficiente, înţelesul lor este atât de limitat, încât în continuare nu vei reuşi să-ţi exprimi gradul de conştientizare la care ai ajuns.

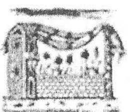
[108] Marcu 8:36.

118. Despre a te deosebi de ceilalţi şi a avea credinţă

M.G.: Nu trebuie să ne deosebim niciodată de alte persoane - indiferent cine ar fi ele. Pentru că Domnul Însuşi a spus: «Nu vă miraţi de ceea ce fac. Dacă aveţi credinţă, vei face nu numai ce fac Eu, ci mai mari decât acestea.» Aşa? Dacă Hristos Însuşi ne pune pe toţi la acelaşi nivel, cum este posibil ca noi să credem că ne putem deosebi de ceilalţi? Cum este posibil? Este un lucru pe care eu nu pot să-l accept...

Şi, din păcate, acest lucru este mereu întâlnit în rândul intelectualilor şi adepţilor filosofiilor orientale. Pentru că ei cred că sunt deosebiţi de alţi oameni. Ei şi-au pierdut «umanitatea». Dacă tu acum te-ai răni şi ai începe să sângerezi, aş suferi pentru că există o legătură care uneşte întreaga familie umană împreună...

Şi mai e ceva. Indiferent ce a făcut cineva şi tu poţi face - atâta vreme cât ai credinţă. Acesta este punctul de plecare. Orice ar fi făcut sfinţii, au făcut-o prin credinţă; totul se face prin credinţă. Dar nu prin «credinţa în mine însumi», aşa cum cred unii. Nu! «În mine însumi» trebuie să devină «în Cel Care trăieşte în mine».

119. Despre Sfântul Daniel Stâlpnicul

M.G.: Odată, după întoarcerea din Sinai, am însoțit o doamnă bolnavă în Elveția, unde am rămas timp de două luni. Această doamnă avea nevoie de prezența mea permanent, pentru că suferea de o afecțiune nervoasă. Aşadar, am stat într-un fotoliu, de la 7 dimineața până la 7 seara, cu o pauză de doar câteva minute pentru masa de prânz. Și vă puteți închipui care a fost singura carte pe care am avut timp să o iau cu mine? *Sfântul Daniel Stâlpnicul*! Citind-o, mi-am spus: «El a trăit pe un stâlp, aşa că pentru mine fotoliul este confortabil!» Am petrecut două luni în felul acesta... cu Sfântul Daniel Stâlpnicul! Apoi, doamna s-a însănătoşit și am plecat.

120. Despre Epistola Sfântului Iacov Ruda Domnului

Chr.:. În primul an de la venirea noastră aici, am studiat Epistola Sântului Apostol Iacov Ruda Domnului.

M.G.: Ce capodoperă!

Chr.: Știți ce-am spus? Că Dumnezeu m-a adus aici ca să ascult Epistola. Pentru ca această epistolă este...

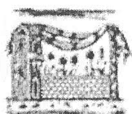
Călugărița: Când o întrebăm ce să citim, ea dă acelaşi răspuns de fiecare dată: Evanghelia şi această epistolă. În fiecare zi!

M.G.: Știți ce mi-a spus un prieten la telefon? «Din ziua în care mi-ai spus să citesc Epistola Sfântului Iacob mă simt condamnat! Sunt pierdut! Pentru că fac tot ceea ce se spune că nu ar trebui...»

Acesta este motivul pentru care mă țin departe de medici! «Este cineva dintre voi bolnav? Să cheme preoții Bisericii...» Mari sunt minunile lui Dumnezeu! Cât de minunat este când El ne deschide ochii la momentul potrivit...

121. Despre Sfânta Filoteea din Atena

M.G.: Cred că Sfânta Filoteea este precursoare a tuturor femeilor misionar din lume. Ce curaj! Câtă credință! Prin întuneric și sclavie... Cât de multe suflete a răscumpărat, cât de mulți tineri s-au mântuit datorită ei![109]

[109] Sfânta Mucenița Filoteea din Atena (n. 1522 – 19 februarie 1589) a trăit în perioada întunecată a ocupației turceşti şi fost omorâtă de turci pentru că încerca să-i ajute prin toate mijloacele pe frații săi creştini care sufereau ca sclavi sub jugul turcesc. (N.tr.)

122. Despre Sfântul Apostol Toma

M.G.: O mare «nedreptate» i se face iubitului meu sfânt, Apostolul Toma, care a fost numit «necredinciosul». Toți ucenicii păreau să se îndoiască atunci când le-a apărut Domnul. Atât de mult încât El a fost nevoit să le ceară ceva de mâncare pentru a-i convinge că nu este o fantomă. Și de ce ar fi trebuit să creadă bietul Sfânt Toma, care nu a fost prezent?

123. Despre cum înțelegem deodată lucrurile

D.: Sunt momente când ni se pare că am înțeles unele lucruri importante, dar în clipa următoare uităm tot ce am crezut că am înțeles...

M.G.: Acest lucru se face cu un scop. Pentru că nu trebuie să înțelegem mai mult decât trebuie. Dumnezeu permite acest lucru, ca să putem, în orice moment, să-L așteptăm și să-L ascultăm...

124. Despre discuțiile inutile

D.: Ce pot face când unii oameni pălăvrăgesc prea mult?

M.G.: Puteți evita vorbirea deșartă numai atunci când vă fixați mintea în altă parte. Aveți nevoie de mult

antrenament pentru aceasta - mai ales atunci când sunteți cu rudele și prietenii... Înfrânarea este necesară tot timpul...

D.: Ce fel de înfrânare?

M.G.: Nu spune ceea ce crezi în acel moment. Adică să spui «Ajunge!» sau «Pentru numele lui Dumnezeu, încetează»...

D.: Am înțeles.

M.G.: Trebuie să spui mereu: «Bine, bine...», chiar dacă continuă să-ți povestească multe. Și să-ți spui: «De vreme ce Dumnezeu permite acest lucru, voi spune nu?». Să ai tot timpul rugăciunea în inima ta, rugăciunea neîncetată. Trebui să asculți tot ce îți spun acei oameni, pentru că ceea ce îți povestesc are o importanță vitală pentru ei. Le poți spune oare: «Îmi pare rău, am ceva de făcut acum»? Nu!

D.: Foarte bine... Dar dacă ei continuă să facă asta, să zicem de zece ori, aș putea să... merg la o plimbare a unsprezecea oară? Sau nu?

M.G.: Cred că, dacă Dumnezeu vrea, El nu va permite... a unsprezecea oară. Dar dacă permite, atunci ar trebui să faci ce ne-a poruncit: «De te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două»[110].

Te-a jignit cineva de atâtea ori. Trebuie să-l ierți de șapte ori? Nu, de șaptezeci de ori câte șapte! Nu există nicio limită!

D.: De ce alte pericole trebuie să mă feresc?

---

[110] Matei 5:41.

M.G.: Fiți atenți. Vorbirea întotdeauna duce la altceva. Se transformă în dialog și acolo se găsește pericolul. Atunci când îți pune cineva o întrebare, dă un răspuns scurt. Asta o va împiedica pe acea persoană să înflorească prin imaginație ceea ce i-ai spus și să prezinte lucrurile în mod diferit.

Aici există un mare pericol. Deoarece atunci ei pot începe să spună:

- Ea ne-a spus așa și pe dincolo.

D.: Da...

M.G.: Ține ochii și urechile deschise și gura închisă... Căci numai atunci îți va acorda Dumnezeu discernământ, ca să știi cum stai...

D.: Ce altceva trebuie să strunesc?

M.G.: Râsul. După toate prin care a trecut A., vezi ce se întâmplă cu râsul ei? Primește apeluri telefonice și nu auzi decât râsete - fără motiv. Aceasta este o reacție nervoasă la mulți oameni. Mai bine scapi de el...

125. Despre recunoștință

M.G.: Când devenim cu adevărat conștienți de darurile lui Dumnezeu, nu mai avem timp să cerem nimic. Ne continuăm drumul și spunem mulțumesc. Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc.

Vedem o persoană... Mulțumesc. Vedem o floare. Mulțumesc. Vedem un pahar cu lapte. Mulțumesc. Mulțumesc pentru tot! Și atunci intră în viața noastră o

bucurie atât de mare, încât mulți, chiar și dintre cei apropiați nouă, nu pot înțelege nimic din toate acestea.

Când trăiam în Anglia, uneori oamenii mă întrebau:

- Ce se întâmplă? De ce ești așa de fericită?

- Pentru că trăiesc și te văd... Îți doresc o zi bună!

126. Despre oboseală

M.G.: Mă întreabă oamenii dacă obosesc primind atât de mulți oameni într-o zi. Vă voi spune de ce nu obosesc. Pentru că viața mea se bucură de cea mai mare varietate. Într-o singură zi, devin douăsprezece persoane! Cineva vine și eu dispar: am devenit acel om.

Nu este minunat? El vorbește, eu ascult și vorbim despre viața lui. Și așa, eu dispar, nu exist. Ascult, ascult și iar ascult. Apoi pleacă și vine altcineva. Același lucru se întâmplă din nou. Știți ce lucru mare este acesta? Să fii douăsprezece persoane? E o mare minune! Nu știu cum să explic. Dar așa este. Vorbim despre Dumnezeu tot timpul. Poți obosi? Nu poți obosi niciodată.

127. Despre încercări

X.: Nu pot să înţeleg de ce M. a trecut prin această mare încercare în toţi aceşti ani. Din moment ce Dumnezeu este Tatăl care Îşi iubeşte copilul, de ce atâta chin?

M.G.: Desigur, nu putem înţelege. Cum am putea să înţelegem? Îl putem măsura pe Cel Nemăsurat cu măsura noastră? Pe Cel Fără de Început?

X.: Eu tot nu pot înţelege...

M.G.: Bine, atunci. Ce crezi, că Dumnezeu nu poate să intervină?

X.: Nu, eu cred că poate. Nu ne-a spus să cerem? Nu ne spune: «Bateţi şi vi se va deschide. Cereţi şi vi se va da.»?

M.G.: Da! Ca să putem cere înţelepciune, răbdare, milă...

X.: Şi cum rămâne cu problema lui M.? Să nu ne rugăm?

M.G.: Nu, nu! Oamenii înţeleg greşit acest lucru şi cer mereu o casă, bani sau nu mai ştiu ce în rugăciunile lor.

X.: Dar când spunem «miluieşte», El Care ştie greu-tăţile lui M., nu ar putea să...

M.G.: Nu putem cere nimic de la El pentru altă persoană. Şi omul acela este copilul Lui! Spunem doar atât: facă-se voia Ta în viaţa lui. Ce ştim despre planul lui Dumnezeu pentru această persoană? Cum putem şti ce este bine pentru el? Suntem chiar foarte orgolioşi

dacă ni se pare că ştim! Dar nu am înţeles aceste lucruri pentru că nu le-am învăţat... Trebuie să fim total supuşi lui Dumnezeu - trebuie să devenim adevăraţi «slujitori ai Domnului», aşa cum ni s-a poruncit... Cum să spun? Nu vom înţelege vreodată? Mă mâhnesc până în adâncul inimii pentru că oamenii nu pricep asta...

K.: Maică, ce ne puteţi spune despre fericire şi nefericire? Despre încercări?

M.G.: Permiteţi-mi să vă spun acest lucru. Atunci când o persoană încearcă cu smerenie, cu multă dragoste să se dobândească isihia, nu mai este afectat de nicio schimbare de acest gen. Sunt bolnav? Ei bine, aceasta face parte din planul lui Dumnezeu pentru viaţa mea; este o încercare şi va trece... Am pierdut pe cineva drag? Timpul său a venit să meargă în viaţa viitoare, aşa a trebuit să fie... Oricare s-ar întâmpla, eu spun: «Aşa a trebuit să fie.»

Asta este. Am învăţat asta în primul rând de la Epic-tet, pe care îl citeam în fiecare zi ani la rând în tinereţe. El a spus: «Nu dori ca lucrurile să se întâmple aşa cum vrei tu. Pentru a fi fericit, doreşte-ţi ca ele să se întâmple aşa cum se întâmplă».

Sau, după cum spune alt proverb grecesc antic: «Dacă destinul îţi aduce un lucru, suportă-l şi poartă-te bine. Căci dacă îl respingi, îţi vei provoca mâhnire şi destinul va te va purta oricum oriunde voieşte». Mai târziu, am găsit asta printre învăţăturile Sfintei Evanghelii...

Acum circulă o binecunoscută zicală greacă modernă: «Ia o stâncă de pe ţărm şi foloseşte-o drept

pernă și adu-ți aminte că orice ar suferi trupul, capul este de vină». Înțelepciunea populară este atât de practică!

128. Despre cele două brațe ale crucii

Călugărița: Gerondissa, mă gândesc la cele două iu-biri – cele două brațe ale crucii, după cum ați spus: verticală și orizontală. Simt un fel de diviziune interioară, ca și cum aș fi împărțită în două, ca și cum cele două brațe nu s-ar fi unit complet în sufletul meu. Există momente în care unul îl depășește pe celălalt și invers. Ori de câte ori am încercat să le adun împreună, nu am reușit.

M.G.: Cât de bine te înțeleg. Brațul vertical este dragostea pentru Dumnezeu, rugăciunea, izolarea. Brațul orizontal este dragostea pentru oameni. Cu toate acestea, există o pregătire similară cu modelarea bucăților de lemn atunci când se fac crucile. Când se lucrează brațul vertical, îi poți iubi pe toți oamenii fără niciun efort și fără a te simți divizat interior. Atunci vei vedea că, doar cu un zâmbet, câteva cuvinte sau un simplu «bună dimineața», oameni – fără să asimileze niciunul din cuvintele tale – vor lua ce le dă Dumnezeu prin rugăciunile tale și prin *komboskini*.

Totuși, chiar dacă ne retragem să ne rugăm o zi în-treagă cu *komboskini* pentru cineva, este posibil ca această persoană să ne depășească duhovnicește chiar și cu zece ani, în timp ce noi rămânem la stadiul la care

suntem. Pentru că puterea nu o avem noi. Puterea este numai a lui Dumnezeu. Și astfel, de vreme ce Dumnezeu ni se descoperă și Îl întâlnim numai în singurătate, ni se spune în monahism: «Închi-de ușa chiliei tale.» Unii ar putea spune: «Cât egoism! Oamenii bat la ușa ta și tu ți-ai încuiat ușa chiliei.» Cu toate acestea, asta este ceea ce trebuie să facem. Pentru că dacă deschizi ușa acum cât ești încă la început de drum, ei nu vor vedea altceva decât un om la fel ca ei, nu vor câștiga nimic duhovnicește și vor pleca așa cum au venit...

129. Despre «văl» și «fiica din piatră a lui Avraam»

M.G.: Știi, când Dumnezeu vrea să ajute pe cineva, El poate să-i ridice pe fii lui Avraam chiar și din pietre, cum spune Evanghelia. Așa spune. Bine! Atunci și eu sunt o «fiica din piatră a lui Avraam»!

Să zicem că cineva care are mare nevoie de ajutor vine la mine, pentru că aici s-a întâmplat să-l aducă pașii. Atunci Dumnezeu pune un «văl» între noi și el nu mă vede așa cum sunt, ci cum vrea Dumnezeu să fiu – adică o persoană foarte diferită de cum sunt în realitate – cu totul inutilă. Așadar, ascultă ce-ți spun, el este mângâiat și inspirat și, în cele din urmă, pleacă un om mai bun decât mine, iar eu rămân așa cum eram.

Înțelegeți? Aşa lucrează Dumnezeu. De aceea nimeni nu ar trebui să se simtă mândru că a ajutat cineva. Lucrurile nu stau deloc aşa... «Ajutorul meu este de la Domnul, Cel care a făcut cerul și pământul...»

130. Despre viziuni și har

M.G.: Harul lui Dumnezeu ne dă o stare de bucurie, seninătate, calm. Atunci nu avem nevoie de viziuni și experiențe, mai ales dacă suntem genul de oameni care vorbesc despre aceste lucruri... Căci dacă primim cu adevărat o viziune sau un mesaj din cealaltă lume, mintea, gândirea şi limbajul noastră nu au capacitatea de a descrie în cuvinte ce a fost sau ce s-a întâmplat... Viața noastră se schimbă și ceilalți observă schimbarea.

131. Despre ce își doresc oamenii cel mai mult

A.: Gerondissa, în toate țările pe care le-ați vizitat, ce îşi doreau oamenii cel mai mult?

M.G.: Ceea ce îşi doresc ei cel mai mult este un zâmbet, o atingere, o lacrimă. Nimic altceva. Când îl vezi pe aproapele tău ca pe o ființă umană şi îl simți ca

pe un frate, atunci orice ai face pentru el va fi bine. El şi-ar putea dori o mâncare gătită sau o cămaşă curată...

Într-o colonie de leproşi unde am lucrat[111] spălam zeci de tricouri în fiecare dimineață, pentru că o persoană care nu era infectată trebuia să spele rufele pentru cei sănătoşi. Ei bine, am făcut asta timp de şase luni. Dar unii - care nu au putut înțelege, bieții de ei - îmi spuneau:

- Tu, o persoană educată, europeană, faci munca asta? Treburile astea sunt pentru... localnici?

Da...

132. Despre voia lui Dumnezeu

M.G.: Atunci când doreşti cu adevărat să faci întot-deauna voia lui Dumnezeu, ți-o va descoperi. El asta cere. Vrea ca noi să dobândim harul Său, astfel încât harul Lui să ne călăuzească şi Duhul Său cel Sfânt să strălucească asupra noastră. Și atunci este Raiul pe pămant!

Nu vă îndoiți dacă este sau nu voia lui Dumnezeu. Pentru că atunci când te îndoieşti când ai ceva de făcut, nu vei face totul cum se cuvine. Nu uitați că, dacă nu este voia lui Dumnezeu, El va arăta acest lucru foarte clar, pentru că atunci închide toate uşile. Când te duci aici și acolo și găseşti obstacole peste tot,

[111] La Baba Amte.

schimbă cursul, nu insista să se facă voia ta. Roagă-te şi răzgândeşte-te.

G.: Acest lucru este foarte important...

M.G.: Dar nu uitaţi să vă rugaţi! Vorbiţi cu Duhul lui Dumnezeu, aşa cum aţi vorbi cu cineva drag. Cu toate acestea, ştiţi, a accepta voia lui Dumnezeu depinde într-un fel şi de om... Dumnezeu îl cheamă pe om să-L urmeze, iar el răspunde «da» sau «nu»...

Dumnezeu binecuvântează căsătoria pentru naşterea de prunci. Omul răspunde: «da» sau «nu»... În orice caz, efortul de a trăi conform voii lui Dumnezeu este absolut necesar. Pentru că aceasta este scopul nostru pe acest pământ.

133. Despre mărturia de credinţă

G.: Nu ştiu cum să vorbesc cu colegii mei de şcoală care nu cred în întruparea lui Dumnezeu. Ei spun că Hristos a fost doar...

M.G.: El a fost *Theanthropos*[112]! Dar omul nu poate înţelege asta prin raţiune. El nu poate cuprinde Taina Întrupării - modul în care Dumnezeu a devenit Om. Şi nu poate înţelege pentru că acest lucru nu s-a mai întâmplat niciodată şi nici nu se va mai întâmpla vreodată. S-a întâmplat o singură dată!

[112] (Gr.) Dumnezeu-Omul, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care este cu adevărat în acelaşi timp pe deplin Dumnezeu şi pe deplin Om.

Acesta este motivul pentru care discuţiile nu au niciun sens: aşa cum tu nu îi asculţi pe ei, nici ei nu te ascultă pe tine atunci când mărturiseşti în astfel de circumstanţe. Trebuie să vorbim numai atunci când întâlnim un căutător al Adevărului - doar atunci. Restul - cu toţii - sunt oameni care au fost induşi în eroare, care au gândirea limitată. Orice le-ai spune, îşi vor continua monologul. Nu poate fi vorba de niciun dialog. Vin, prin îngăduinţa lui Dumnezeu, numai ca să-ţi irosească timpul preţios.

G.: Ce ar trebui să facem atunci când vorbesc?

M.G.: Recită în gând rugăciunea: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi». Şi lasă-i să vorbească, pentru că au nevoie să spună acele lucruri...

G.: Dar dacă facem aşa vor crede că...

M.G.: Că, din moment ce nu spui nimic, eşti de acord cu ei.

G.: Şi atunci ce se întâmplă?

M.G.: Nimic. Lasă-i în pace şi roagă-te să li se deschidă ochii.

G.: Şi totuşi, ei insistă:

- Nu dai mărturie? Nu vorbeşti?

M.G.: Nu. Mărturisirea de credinţă nu este aşa. Măr-turia se dă numai atunci când oamenii sunt receptivi. Cum scrie în Evanghelie: «Iată, semănătorul a ieşit să semene.» Şi a semănat. O sămânţă a căzut pe pământ uscat, alta printre mărăcini, alta pe pământ bun. Dacă arunci seminţe tot timpul pe pietriş sau

printre mărăcini, ele nu vor găsi pământ bun şi nu vor creşte.

Ne lipseşte atât de mult credinţa... Din fericire, există cărţi. Este mai uşor ca cineva să fie convins de ceea ce citeşte decât de un om fără nicio putere, ca tine şi ca mine. Aţi înţeles cum funcţionează? Celălalt zice:

- Cine eşti tu să mă înveţi?

Şi, desigur, egoul îşi face apariţia...

G.: Am observat că există persoane care iubesc oameni, animale, plante, tot ce este frumos, muzica şi aşa mai departe, dar nu Îl vor pe Hristos. Despre ei ce ne puteţi spune?

M.G.: Nu contează. Va veni o zi în care Domnul Însuşi le va deschide ochii. În prezent, îi iubim aşa cum sunt. Nu putem face nimic altceva. Noi nu ar trebui să vorbim. Dacă vorbeşte viaţa noastră, atunci e bine. Nu-mi place idea de a vorbi atunci când celălalt nu vede nimic în viaţa ta. Pentru că Domnul ne spune să dăm atunci când ni se cere să dăm. Atunci când vor vedea ceva în viaţa ta, te vor întreba:

- Cum s-a întâmplat asta?

G.: Vor fi interesaţi să afle...

M.G.: Când te duci la oameni de altă religie, de exemplu, în India, şi lucrezi ca servitor fără plată, fără nicio recompensă, atunci ei se întreabă:

- Cine este Cel Care te-a trimis?

Am aici nişte scrisori şi oamenii încă îmi scriu: «Dumnezeul tău te-a adus la noi.»

G.: Da. Aşadar, în zilele noastre, ce înţelegem prin a da «mărturie de credinţă»? Şi cum o putem sprijini?

M.G.: Pentru fiecare mărturisitor, modul în care mărturiseşte depinde de caracterul, temperamentul şi supunerea sa faţă de voia lui Dumnezeu şi de circumstanţele mărturisirii lui. Permiteţi-mi să vă dau un exemplu. După cum ştiţi, poţi vorbi întotdeauna numai prin experienţa personală.

Mă aflam într-un azil unde făceam recuperare din cauza unui picior fracturat. Era sărbătoarea Sfântului Gheorghe şi, pentru că nu m-a putut duce la biserică, ascultam slujba la radio. Părintele tocmai începuse predica când m-a sunat Părintele Pavel.

- Maică, a spus el, azi ne-am adunat câţiva oameni aici şi facem o serbare. Aţi putea veni să ne vorbiţi, vă rugăm?

- Ah, Părinte, am răspuns, nu pot să mă deplasez.

- Voi veni să vă iau cu maşina şi vă voi ajuta.

- Totuşi îmi este foarte greu să mă mişc, având în vedere starea piciorului meu... Vă rog, scuzaţi-mă o secundă, să închid radioul...

În timp ce opream aparatul, l-am auzit pe părintele care predica spunând:

- Ce creştini călduţi suntem astăzi! Spunem ca Îl iubim pe Hristos şi nu avem curajul să stăm în faţa a doi oameni şi să spunem că suntem creştini! Sfântul Gheorghe a fost un mare mucenic, dar şi un mare

mărturisitor. De asta el a mişcat lumea şi mişcă şi azi inimile noastre. Dar noi ce facem?

După cum puteţi înţelege, nu am mai avut nevoie de altceva. Deşi întotdeauna spuneam «da» indiferent ce mi se cerea, de data aceasta am uitat şi de «da» şi de mărturisire (din pricina fricii că nu mă pot mişca şi nu pot vorbi). Predica a acţionat ca un memento şi, desigur, i-am spus Părintelui Pavel:

- Vă rog să veniţi şi să mă luaţi, Părinte.

El a venit, m-a ajutat să mă urc în maşină, cu unele dificultăţi, şi am ajuns la întrunire. Oamenii se uitau la mine - aşteptând să vadă cine era călugăriţa care venise să le vorbească într-o astfel de zi...

Ei bine, dragă G., Dumnezeu a făcut o minune! Pentru că m-a îndrumat să vorbesc, nu despre mine, mulţumesc lui Dumnezeu, ci despre sufletele minunate pe care El le-a adus în calea mea şi pe care am avut şansa să le cunosc...

Am început să istorisesc unele evenimente pe care le-am trăit în India, în Africa, în Grecia, şi se pare că acestea i-au atins pe oameni. În timp ce vorbeam despre o minune pe care Dumnezeu o făcuse, un preot în vârstă care se afla lângă mine mi-a spus cu lacrimi în ochi:

- Maică, aş vrea să vorbesc cu sfinţia voastră mai târziu...

Şi mi-a spus o minune care s-a întâmplat în viaţa lui - o experienţă cutremurătoare: după ce s-a scufundat o barcă mică, el a fost singurul supravieţuitor

din patru naufragiaţi. Deşi aproape murise, a fost salvat şi şi-a revenit.

În timp ce vorbeam despre diverse evenimente în India prin care se întrevedea mâna mântuitoare a lui Dumnezeu, Părintele şi-a dat seama că a fost voia lui Dumnezeu ca el să fie singurul supravieţuitor şi a fost profund mişcat. Chiar şi numai pentru el, a trebuit să fiu prezentă la acea reuniune. A trebuit să dau mărturie. Au venit şi nişte doamne de la o societate de binefacere, una câte una, şi au vorbit despre experienţele lor personale... Oamenii făceau cunoştinţă, iar numele lui Hristos era preamărit... Şi toate acestea datorită şocului pe care l-am primit ascultându-l pe părintele care întreba în predica sa:

- Dar noi ce facem?

G.: Într-adevăr, aveţi o mulţime de lucruri de istorisit. Cred că un mic incident din viaţa sfinţiei voastre în India, cu Domnul, spune multe...

M.G.: Aş dori să vă mai spun ceva, dragă G. Cu trecerea anilor şi pe măsură ce ne obişnuim să facem mai mult voia lui Dumnezeu, cu îngerii, prin isihie şi toate celelalte, înţelegem că atunci când facem un pas înainte pentru a da mărturie într-un mod răsunător, facem acest lucru cu unele particularităţi proprii...

G.: Aţi subliniat o chestiune foarte importantă...

M.G.: Mai ales atunci când avem de a face cu experienţe personale. Vă voi spune un alt incident care a avut loc pe când mă aflam în India. Sosise acolo un mare misionar american celebru, care mergea în turneu mondial de două ori pe an, dând mărturie. Şi despre ce

a vorbit omul acela? Despre aventurile sale și minunile lui Dumnezeu din viața sa... Era un orator înfocat și striga:

– Am fost acolo și am vorbit publicului numeros despre Domnul și au venit la mine mii de oameni. Am dat mărturie și voi trebuie să faceți la fel!

Dar știți cum a sunat? «Eu, eu, eu.» Și mă tot gândeam: «O, Doamne, cum am putea face ca acel „eu" să dispară? Cum am putea spune „EL", cu majuscule, și cum am putea mărturisi folosind cuvântul „EL", care este Hristos?»

Așadar, am început să adun evenimente miraculoase care li s-au întâmplat altora și să le prezint în timpul discursurilor: nu știu cine a făcut asta; cealaltă i s-a întâmplat nu știu cui... Ați înțeles?

Și mai e ceva. În zilele noastre, dragă G., atunci când o persoană iubește cu adevărat, nu este necesar să dea mărturie prin cuvinte. Nu e nevoie să deschidă gura. Știți de ce? Pentru că, deși mulți oameni au fost chemați de Dumnezeu, se poate să nu-și fi dat seama de asta însă și egoismul lor poate fi încă destul de puternic. Așadar, atunci când ei aud pe cineva spunând: «Eu am făcut asta și cealaltă; pentru mine, Dumnezeu a făcut așa și pe dincolo», este posibil să se întrebe: «Mie de ce să nu mi-a întâmplat așa?». Înțelegeți? Ei nu știu că și pe cel care mărturisește și pe cel care ascultă, Dumnezeu îl va ajuta la fel numai dacă el crede cu toată inima sa. Și atunci nu va mai spune: «De ce pe tine și nu pe mine?». Însă toate acestea sunt reacții umane și din acest motiv

apar dificultăți mari. Din pricina aceasta apar dezbinări între creștini. Asta este...

G.: Maică, dacă fiecare dintre noi are experiențe diferite, cum ne putem pune cu toții de acord și să încetăm disputa?

M.G.: Vă voi spun un singur lucru. În epoca noastră, în care vedem că totul se zdruncină, armata întunericului are multă putere și omul este slab, pentru că educația pe care o primește nu este după Hristos. În zilele acestea, auzi o mulțime de predici (nu mă refer la cele din biserică), în care unul și altul lansează diverse mesaje umanitare, fără a menționa măcar numele lui Dumnezeu... În această eră, prin urmare, este extrem de dificil ca oameni să se înțeleagă unul pe celălalt și să formeze grupuri... Totuși în aceste grupuri, atunci când există dragoste, toate problemele pot fi rezolvate... Dar vedeți voi, iubirea este ceva foarte... Dragostea este dată. Așa cum și Duhul este dat. Când Dumnezeu a suflat Duhul Său în noi, El ne-a dat și dragoste. Pentru că aceștia merg împreună, sunt legați unul de celălalt. Nu poți avea Duhul lui Dumnezeu și să faci diferențieri pe bază de «ne-iubire». Este imposibil! Aceasta atitudine va trăda ime-diat ce fel de om ești.

Hristos ne-a spus că dacă există dragoste între noi, atunci vor cunoaște toți că suntem ucenicii Săi. După nimic altceva – nici după înțelepciune, nici după orice altă abilitate. Ai dragoste? Ai modestie? Ai blândețe? Atunci ai totul! Toate acestea sunt sinonime. Nu poți iubi și încă să mai dorești să fii superior

celuilalt. Pentru că îl vei vedea pe acest altul ca pe un chip al lui Dumnezeu. Totul este în Dumnezeu.

Odată ce veți avea această relație cu Dumnezeu și nu vă veți gândi la nimic altceva în afară de Dumnezeu zi și noapte, atunci, dragă G., nu veți mai putea face niciun fel de discriminări. S-a terminat! Și dacă vă va întreba cineva vreodată: «Cum poți vorbi cu un musulman? Cum poți sta cu un indian? Cum poți fi alături de acest heterodox?», nu veți putea înțelege de ce vă spun aceste lucruri, și atunci va începe persecuția. Asta este. Dragostea este persecutată. Dragostea este sacrificată. Dragostea este răstignită... Indiferent ce faci.

Dar bucuria crucii este învierea. Acesta este motivul pentru care simți bucurie chiar și când ești răstignit. Vezi bucuria mărturisitorilor. Îi vezi pe cei care au fost aruncați în foc, pe cei care s-au răstignit, cum au cântat imnuri și L-au slăvit pe Dumnezeu. Îl vezi pe Sfântul Ștefan, întâiul mucenic care, după Hristos, este cel mai mare exemplu al nostru. În timp ce era lapidat, Sfântul Ștefan Îi dădea slavă lui Dumnezeu spunând: «Văd slava Lui! Văd slava Lui!» și «Iartă-i!» Pentru a putea spune cu adevărat: «Iartă-i», trebuie să-i iubești mai întâi cu toată puterea ta. Prin urmare, Duhul lui Dumnezeu trebuie să locuiască în tine.

De aceea, dragă G., uneori simpla prezență a unor oameni ca aceștia este de ajuns. Înțelegeți? Ei nu trebuie să vorbească. Atunci când dragostea pătrunde undeva, toată lumea o simte.

Zilele acestea mi-au spus despre Părintele Paisie de la Muntele Athos - un slujitor ales al lui Dumnezeu,

care le dăruiește cu adevărat multă bucurie și curaj tinerilor care îl vizitează. Este atât de simplu... El doar stă acolo, în liniște, fără să vorbească sau să scrie tot timpul. Dar știți ce este în el? Cea mai mare energie de pe pământ, care se numește starea de rugăciune. Această stare de rugăciune în sufletul nostru este fără cuvinte, dar este ceva care poate zgudui lumea întreagă! Aceasta este starea atinsă de sfinții din vechime.

Citim in Sinaxare că au fost aruncați în foc și nu au fost arși! Au fost aruncați în smoală și au pățit nimc rău, precum sfinții pe care îi comemorăm astăzi[113]. Ei au fost aruncați în smoală topită de trei ori, dar au rămas nevătămați, în timp ce oamenii care au aprins focul au fost arși. Cei din jur au crezut că tinerii au murit, dar ei doar păreau așa, pentru că s-au ridicat imediat și l-au lăudat pe Hristos. Iar poporul a fost de față la acestă minune.

În zilele noastre, oamenii se roagă pentru minuni. Asta e ceea ce doresc să vadă. Slavă lui Dumnezeu, încă există oameni care pot da mărturie că se mai fac minuni. Știm că Dumnezeu poate face minuni oriunde și în orice moment. Avem și Evanghelia și alte cărți pe care le poate citi oricine. Dacă într-adevăr îți dorești însă, Dumnezeu îți poate aduce în cale persoana potrivită...

G.: Da, asta este. Numai lipsa noastră de credință ne împiedică să vedem minuni. Acest «nu» din inimă...

[113] Cei trei tineri aruncați în cuptorul încins.

M.G.: Da, aşa este. Când încercăm să dăm un telefon, auzim uneori o voce spunând: «Rămâneți pe fir. Rămâneți pe fir.»

Rămâi pe fir şi aştepți, aştepți, aştepți... Cu toate acestea, poți să taci măcar cinci minute pe zi ca să asculți ce îți spune Dumnezeu? Să înțelegi care este voia Lui? Să rămâi pe fir cu eternitatea?

Amintiți-vă şi de Sfânta Evdochia - cum a ajuns la mucenicie şi sfințenie. Vedeți cum Hristos acceptă chiar o mărturisire de credință tăcută? De aceea vă spun, că mărturisirea depinde şi de caracterul omului...

G.: Da. Totuşi nu este mai bine să nu mai vorbim decât să cauzăm o dispută sau să înrăutățim lucrurile provocând o reacție în cealaltă persoană, care apoi I se va împotrivi lui Hristos şi mai mult?

M.G.: Acesta este motivul pentru care eu cred că, în loc să vorbeşti, ar trebui să începi prin a iubi acea persoană. Odată ce îi dai dragostea ta, Dumnezeu, Care este Iubire, îți vă va arăta ce să faci - nu ce vrei tu sau potrivit motivelor tale... În primul rând, iubeşte acea persoană, indiferent unde este sau în ce stare se află: fie că e sus sau e căzut, fie că e păgân sau altceva. Din momentul în care începi să iubeşti, voia lui Dumnezeu îți va arăta calea şi te va învață cum să vorbeşti.

Dacă te-ai duce acum la cineva de altă religie şi i-ai spune: «Scapă de aceşti idoli pe care îi ții aici. Ei nu L-ar putea reprezenta vreodată pe Dumnezeu» şi aşa mai departe, dacă începi să-i spui astfel de lucruri, nu numai că celălalt va refuza să te asculte, dar el va considera şi că eşti necuviincios față de zeii săi. Însă

dacă i-ai spune: «De ce crezi că ții toți aceşti idoli? Îi ții aşa cum ai păstra fotografia cuiva absent - aşa cum ai ține aproape de inima ta şi ai săruta foto-grafia unui fiu care trăieşte departe. Dar când fiul tău se întoarce, te-ai mai uita la poza lui? Nu! Acum ştim că Dumnezeu a venit pe pământ şi ne-a vorbit şi nu mai nevoie să păstrăm reprezentări, pentru că ne închinăm lui Dumne-zeu în inimile noastre.»

Atunci el te-ar putea întreba: «Cum este acest Dumnezeu? Este la fel ca zeii noştri?». Atunci poți să-i spui: «Nu există decât un singur Dumnezeu, nu există mai mulți zei. Probabil ai tăi sunt numai o concepție imaginară, a rațiunii, a minții. Dumnezeul nostru este al inimii, al sufletului, al duhului şi El este veşnic...»

Aşadar, pe măsură ce discuția continuă, îi poți da - dacă cere - o carte mică. Fiți atenți totuşi, căci dacă nu v-o cere, o va arunca.

Când mi-au cerut o carte în India - «dați atunci când vi se cere», zice Domnul -, obişnuiam să le dau mai întâi *Imitarea lui Hristos* şi, datorită numeroaselor citate pe care le conține, de obicei îmi cereau mai târziu, din propria lor voință, Evanghelia... Înțelegeți? În cei cinci ani pe care i-am petrecut în India, nu am dat niciodată o carte dacă nu mi s-a cerut.

134. Despre vieţuirea în lume

X.: Sfinţia voastră, Maică, aţi părăsit această lume. Noi, cei care trăim în ea, ne confruntăm cu probleme în fiecare zi şi simţim această presiune...

M.G.: Toate sentimentele de anxietate izvorăsc din imaginaţie. Şi eu trăiesc în această lume. Şi eu trebuie să plătesc factura la telefon şi toate celelalte. Dar eu nu sunt neliniştită. Pentru că ştiu că Domnul va oferi ceea ce este necesar la momentul potrivit - exact ce şi cât de mult este necesar...

135. Despre îngrijorare (în timpul vizitei sale la o prietenă bolnavă)

M.: Maică, sunt momente în care îmi dau seama că, deşi îmi doresc să ajut un om, nu pot face nimic... Apoi mă tulbur şi aproape că devin deprimată...

M.G.: Da, dar atunci ar trebui să analizezi motivele pentru care eşti îngrijorată. Trebuie să înţelegi un lucru. Să spunem că eşti dispusă să-i ajuţi pe alţii. Asta este exact ceea ce Dumnezeu aşteaptă de la tine - să ai intenţia de a ajuta. Cred că pentru Dumnezeu, intenţia este mult mai importantă decât actul în sine. Am cunoscut oameni care ar fi vrut foarte mult să ofere ospitalitate, dar nu au nicio cameră disponibilă pentru a găzdui un călător. De ce? Dacă Dumnezeu ar fi vrut, le-

ar fi putut da şi zece camere în plus. Dar El ştie intenţia lor...

Cunosc, de asemenea, şi oameni care deţin vile, dar dacă îi întrebi:

- Ai putea să-l găzduieşti pe acest călător pentru două nopţi, te rog? ei răspund:

- Îmi pare rău, dar momentan nu pot...

Atunci Dumnezeu îi pune din nou la încercare şi le trimite alţi oameni cu aceeaşi cerere... Acesta este motivul pentru care nu trebuie să-ţi mai faci griji.

M.: Da... În plus, simt că îngrijorarea nu-mi face bine...

M.G.: Nu ar trebui să-ţi faci rău singură. Hristos ne spune să ne iubim aproapele aşa cum ne iubim pe noi înşine. El nu ne spune să ne facem rău singuri. Nu te întrista dacă nu poţi face nimic.

Vezi tu, dacă mi-ar spune cineva că un om are nevoie de zece mii de drahme, nu m-aş gândi preocupa prea mult, pentru că ştiu că nu am nici măcar zece în buzunar! Îmi pot face griji? Pot doar să spun în sinea mea şi să doresc cu toată inima: «Sper să apară cineva care să poată ajuta cu aceşti bani.» Altceva ce pot să fac? Înţelegi? Aşa stau lucrurile în general.

Când aud oamenii vorbindu-i de rău pe ceilalţi, nu mă mir. Pentru că ştiu că şi răutatea există tot aşa cum există şi bunătatea. Atunci spun: «Dumnezeule, arată-le calea», şi nu mă mai gândesc la asta. Gândiţi-vă la Lumină şi priviţi numai spre ea. Orice altceva este irelevant şi nu ar trebui să ne afecteze în nici un fel. Ceea ce cred, dragă M., este că, retrăind incidente

regretabile din trecut, îți faci mult rău. Așa cum a spus doctorul, boala ta actuală este psihosomatică. Asta a spus el, dar eu știu, din experiență personală, că derulând în minte astfel de evenimente neplăcute, ajungi să le retrăiești...

Odată, în tinerețe, am trăit o vreme alături de cineva care suferea de melancolie. El era trist și gânditor întreaga zi. Indiferent cât de mult încercam, nu am reușit să-l ajut să depășească această boală. Se pare că Dumnezeu a permis-o ca pe un test. Încetul cu încetul, am început să devin ca el.

M.: Sfinția vostră? Deprimată?

M.G.: Da. Când ieşeam cu prietenii mei, nu aveam nimic să le spun. Orice m-ar fi întrebat, răspundeam cu un singur cuvânt: «Da.» «Nu.» Prietenii mei erau curioşi:

- Ce s-a întâmplat? De ce această schimbare?

Eu nu eram conștientă de această schimbare, dar aveam sentimentul că totul era în zadar! Devenisem şi eu o persoană melancolică, pentru că această boală este foarte contagioasă.

Apoi, într-o zi, s-a întâmplat să fiu în alt mediu, cu un grup de colegi, și, deși în mod normal caracterul meu era foarte deschis, toată lumea a remarcat:

- Ce fată timidă! E atât de tăcută. E foarte ciudat!

Această boală a durat vreme îndelungată. Se spune că persoanele melancolice emit vibrații triste așa cum cele vesele emit valuri de bucurie. Trebuie să fi observat vreodată că în momentul în care apare o persoană plină de veselie, chiar și fără să spună vreun

cuvânt, doar intrând și ieșind bucuroasă dintr-o cameră, ea lasă ceva acolo, ceva ca o urmă...

M.: De prospețime.

M.G.: Da. Cam așa ceva...

M.: Da. După ceva timp însă, mă gândesc la toate acestea și-mi spun: «De ce să înnebunesc făcându-mi griji?»

M.G.: Ei bine, foarte rar întâlneşti o persoană care să se exprime atât de expresiv cum ai făcut-o tu. Parcă mă aduci înapoi la starea în care eram, înainte să înțeleg că Dumnezeu este Tatăl nostru, al tuturor, și că El are grijă de copiii săi. Altfel, și eu aș fi fost încă o persoană melancolică. Eram atât de deprimată în vremea aceea, încât simțeam că aş prefera să mor decât să văd ce se întâmplă în această lume! Știți, este posibil să sfârşim aşa. De aceea trebuie să reacționăm imediat.

Așa cum vă tot spun, ar trebui să luăm toate neca-zurile și să le punem la picioarele lui Hristos. Pentru că El a suferit pe cruce pentru păcatele noastre, pentru durerile noastre, pentru problemele noastre și pentru tot întunericul din sufletele noastre. Pentru tot! Și când vă amintiți că Sângele Domnului nostru ne curăță de toate, s-a terminat! Nimic din toate acestea nu mai există.

Dacă te gândeşti bine la asta, atunci vei înțelege. Nu le putem face pe toate. Nu îi putem ajuta pe toți... Nu putem fi prezenți fizic pretutindeni. În duh, desigur, putem fi peste tot...

Exact din pricina asta, dragă M., ar trebui să-ți transformi sensibilitatea în rugăciune. Ceva minunat se

va întâmpla atunci. Pentru că i-ai putea lua în inima ta pe toți cei care au nevoie de ajutor și să-i așezi la picioarele lui Hristos, care a fost răstignit pentru tine, pentru mine, pentru toată lumea... Acesta este motivul pentru care ai fost țintuită în patul de suferință: ca să meditezi la acest lucru și apoi să mergi mai departe plină de bucurie.

****

3. PARTEA A TREIA

CUVINTE ALESE

Când eram în preajma stareței noastre, țineam mereu urechile și ochii deschiși, pentru că nu se știa niciodată când puteai auzi un cuvânt remarcabil.

Vorbea despre probleme obișnuite de zi cu zi și dintr-o dată, o bijuterie de înțelepciune scăpăra în fața ochilor noștri obosiți sau un fulger de lumină penetra mințile noastre adormite.

Țineam tot timpul în buzunar un carnețel în caz că se întâmpla așa ceva. Când nu ne vedea, pentru că trebuia să răspundă la telefon sau să se retragă în chilie, notam în grabă cuvintele înțelepte pe care le auzisem. Cei care aveau suficientă îndrăzneală, chiar purtau cu ei un reportofon.

Cu timpul, am adunat acest nectar prețios și, din când în când, făceam schimb de notițe. «Ascultați una fantastică. Iată ce a spus de curând...»

Din aceste notițe scrise pe furiș și alte înregistrări, am adunat de-a lungul anilor aproape 400 maxime ale sale. Ele pot fi, probabil, apreciate mai bine fiind citite una câte una.

Cel care adună, lipsindu-se pe sine, altora adună și cu bunătățile lui alții se vor desfăta. (Înțelepciunea lui Isus Sirah 14:4)

1. Orice loc poate deveni un loc al Învierii dacă trăim smerenia lui Hristos.

2. Poți să dormi și să păstrezi trezvia în același timp.

3. Sunt oameni care au trezvie în unele lucruri și alții care au trezvie în toate.

4. Spiritualitatea ortodoxă este cunoașterea pe care o dobândești mai degrabă prin suferință decât să o aflii de prin cărți.

5. Nu dori multe lucruri, fie că sunt ușor de obținut sau nu. Mai degrabă ai grijă să sfințești puținul pe care îl ai deja.

6. Să înveți să Îl iubești pe Dumnezeu: aceasta este singura educație care contează.

7. Nu este nimic mai ieftin decât banii.

8. Mai bine trăiești în Iad în această lume decât în celalaltă.

9. Nu contează ce spunem, ci cum trăim. Nu contează ce facem, ci ceea ce suntem.

10. Îmi pun rasa și nu vorbesc decât dacă sunt întrebată. Rasa vorbește în locul meu.

11. Dacă ai dragoste pentru toată lumea, întreaga lume e frumoasă.

12. A zis cineva: creștinul este acela care curățește dragostea și sfințește fapta.

13. Ne dorim libertate. De ce? Ca să putem fi robii propriilor patimi.

14. Congresele: un loc unde oamenii de nimic se adună ca să concluzioneze că nu se poate face nimic.

15. Scopul nostru ar trebui să fie să avem Paracletul[114] în inimă, chiar și atunci când avem... parazitul în cap.

16. Devenim o întruchipare a cerului când spunem: «Facă-se voia Ta, precum în Cer, așa și pe pământ.»

17. Cine iubește nu este conștient de asta, așa cum nu este conștient de propria respirație.

18. Când porțile Raiului sunt deschise, se deschid și porțile pe pământ («Căutați mai întâi Împărăția Ceruri-lor...»).

19. Când mintea nu este risipită de lucruri lumești și rămâne unită cu Dumnezeu, chiar și când spunem un simplu «Bună ziua», cuvintele rostite devin o binecuvântare.

20. Spunând «nu» și refuzând, ne pierdem scopul nostru.

21. Nu trebuie să «existăm» în prezența celuilalt, care este după «chipul și asemănarea» lui Dumnezeu.

22. La începutul vieții noastre, avem nevoie de prezența cuiva pe care îl iubim. Pe măsură ce creștem însă, Unul Dumnezeu ne umple cu dragostea și bucuria Sa atât de mult încât nu mai avem nevoie de nimeni. Sufletul tânjește după oameni la început pentru că nu știe încă pe Cine iubește și crede că este vorba de o persoană sau alta.

---

[114] Paraclet (Gr. παράκλητος, Lat. Paracletus) înseamnă avocat sau ajutor. În creștinism, termenul Paraclet se referă cel mai frecvent la Duhul Sfânt. (N.tr.)

23. De multe ori, pe Dumnezeu Îl interesează intenția noastră mai mult decât fapta în sine. Îi este de ajuns să știe că dorești să-I urmezi poruncile.

24. Iisus Hristos ne-a dat calea împărătească: și singuri și cu ceilalți.

25. Când Dumnezeu ne-a creat, ne-a dat viață și a suflat Duhul Său peste noi. Acest Duh este dragostea. Când ne lipsește dragostea, suntem ca niște morți. Încetăm din viață.

26. Creștinul trebuie să respecte taina existenței fiecărui om și a oricărui lucru.

27. Pentru a ajunge la starea de lăpădare de sine, iubește, iubește și iar iubește până când te vei identifica complet cu celălalt, oricine ar fi el la momentul respectiv. Apoi, la sfârșitul zilei, te-ai putea întreba: Vreau ceva? Nu. Îmi doresc ceva? Îmi lipsește ceva? Nu. Deci asta este!

28. Omul înduhovnicit este cea care a ajuns la deplina lepădare de sine și care a înțeles pe deplin că orice i se întâmplă este fie din voia lui Dumnezeu, fie din îngăduința Sa.

29. Adevăratul progres interior începe doar atunci când omul nu mai citește altceva decât Evanghelia. Numai atunci, când se unește cu Dumnezeu prin rugăciunea lui Iisus, poate auzi voia lui Dumnezeu.

30. Nu dori nimic altceva în afară de voia lui Dumnezeu și acceptă cu dragoste orice încercare ar veni asupra ta.

31. Nu răspunde niciodată cu rău cuiva care te-a rănit, ci vezi-L pe Hristos în inima sa.

32. Nu întreba niciodată: «De ce mi s-a întâmplat asta?». Dacă vezi pe cineva care suferă de cangrena sau cancer sau care este orb, să nu spui niciodată: «De ce i s-a întâmplat una ca asta?». Mai degrabă roagă-te lui Dumnezeu să-ți arate celălalt mal... Atunci, asemenea îngerilor, vei vedea lucrurile așa cum sunt ele în realitate: totul face parte din planul lui Dumnezeu. Totul.

33. Un om înțelept a spus: «Dacă ar fi fost să trăiești doar pentru tine, mai bine nu te-ai fi născut.»

34. Dacă vrem să fim călugări buni, trebuie ca în orice moment să ne gândim mai mult la Dumnezeu decât la monahism. În caz contrar, vom eșua.

35. Un trecător a întâlnit șase oameni întristați și le-a zis: «De unde ați venit și de ce sunteți atât de triști?» Ei au răspuns: «Tocmai am îngropat dragostea.» Aceștia sunt așa-zișii «romantici», oameni care nu au simțit niciodată că Dumnezeu este iubire, veșnic, nemuritor, divin...

36. Punctul cel mai slab al unui om este vorba deșartă.

37. Blândețea înseamnă să dorești să nu ai niciodată o conștiință vinovată.

38. Când îți trece prin minte să judeci pe cineva, roagăte lui Dumnezeu să-ți stăpânești gândurile, ca să poți iubi acea persoană așa cum o iubește El. Atunci Dumnezeu te va ajuta să-ți vezi propriile greșeli. Dacă Hristos ar fi de față, ai putea avea astfel de gânduri?

39. Dacă nu îți place de cineva, gândește-te că Îl vezi pe Hristos în acea persoană. Atunci nu vei mai îndrăzni să-l critici nici măcar cu un cuvânt.

40. Trebuie să iubim oamenii și să-i acceptăm în inimile noastre așa cum ni-i oferă Dumnezeu. Așa a lăsat Domnul Însuși și așa spune Tradiția Ortodoxă.

41. Nimeni nu ar trebui să devină sluga altcuiva. Noi suntem slujitori doar ai lui Dumnezeu. «Căci ați fost cumpărați cu preț», spune apostolul[115]. Prin urmare, nu ar trebui să existe nicio slugărnicie în relațiile umane.

42. Ceea ce spunem rămâne veșnic.

43. Numai când te desăvârșești în iubire poți ajunge la despătimire.

44. Numai cei care acționează fără iubire întâmpină greutăți.

45. Facultatea judecății (*krisis*) se dezvoltă în mod natural la om. Critica (*katakrisis*) și reproșurile izvorăsc din răutate. Discernământul (*diakrisis*) este un dar de la Dumnezeu și trebuie să ne rugăm să îl dobândim. Este esențial pentru protecția și progresul nostru.

46. Viața Bisericii se extinde dincolo de disciplina morală și de îndatoririle religioase. Este transcendența de moralitate la spiritualitate.

47. Omul nehotărât nu participă la viață.

48. Când avem nevoie de ajutor, Dumnezeu ne va trimite pe cineva. Suntem cu toții împreună călători.

49. Glasul lui Dumnezeu este tăcerea.

[115] I Cor. 6:20.

50. Oricine trăieşte în trecut este ca un om mort. Oricine trăieşte în viitor în imaginaţia sa este naiv, pentru că viitorul Îi aparţine lui Dumnezeu. Bucuria lui Hristos se găseşte doar în prezent, în veşnicul Prezent al lui Dumnezeu.

51. Destinaţia noastră este de a-L adora pe Dumnezeu şi de a ne iubi semenii.

52. Nu putem găsi fericirea şi pacea decât trăind după poruncile lui Dumnezeu.

53. Cel mai important act filantropic este de a-i vorbi de bine pe semenii noştri.

54. Nu aş putea fi îngrijorată nici dacă aş încerca. Când ne facem griji este ca şi cum I-am spune lui Dumnezeu: «Nu sunt de acord. Nu faci lucrurile cum trebuie.» În plus, îngrijorarea este pur şi simplu nerecunoştinţă.

55. A vorbi în prezenţa frumuseţii este de prisos. Tulbură armonia.

56. Invocând numele lui Hristos, lovim în egoul nostru.

57. Trebuie să păstrăm întotdeauna aprinsă candela sufletului nostru. Ea trebuie să ardă neîncetat.

58. Noi simţim primii bucuria pe care o dăruim altora.

59. Mai bine să te rogi doar cu buzele decât să nu te rogi deloc.

60. Mai bine Îl laşi pe Dumnezeu să intervină între tine şi scopul tău, decât să-ţi laşi scopul să intervină între tine şi Dumnezeu.

61. Agonia de dinaintea morţii este efortul depus de suflet de a se elibera şi de a alerga spre Domnul.

62. Corespondenţa este singurul mod care combină singurătatea şi socializarea.

63. Minunea este cursul normal al evenimentelor după voia lui Dumnezeu. Ceea ce noi numim miracol este pur şi simplu normal pentru Dumnezeu.

64. Iasomia rămâne albă atât în zori, cât şi la amurg. (Cuvântul grecesc pentru iasomie este *yassemi* - care sună ca *Ya se eimi*: «Eu exist pentru tine.»)

65. Dacă dăm de un necaz, să nu ne întrebăm cine este de vină. Pentru că doar noi suntem vinovaţi. Vom înţelege motivul dacă Îi cerem lui Dumnezeu prin rugăciune să ni-l descopere: poate că nu am iubit suficient, sau nu am ascultat o altă poruncă, sau nu am gestionat situaţia în mod corespunzător, sau ne-am grăbit când nu era cazul, sau ne-au bizuit pe cineva în care nu trebuia să ne încredem.

66. Când pierdem ceva, să ne spunem: «Tot aşa să mă izbăveşti, Doamne, de orice gând rău aş avea despre aproapele meu».

67. Neliniştea este doar pentru cei necredincioşi.

68. Dragostea este mereu pe cruce.

69. Relaţiile umane devin dificile atunci când «eu» se află mai presus de «tu».

70. Dumnezeu îi iubeşte pe vrăjmaşii tăi la fel de mult ca pe tine.

71. Vrei să te rogi? Pregăteşte-te să Îl întâmpini pe Domnul în taină.

72. Cu îngăduința lui Dumnezeu, unii oameni devin instrumente ale puterilor întunericului pentru a ne testa și a ne desăvârși.

73. Nu trebuie să te superi, pentru că o inimă neliniștită alungă tot ajutorul.

74. Dacă cineva trăieşte în lume şi totuşi nu se amestecă cu ea - aşa cum uleiul nu se amesteca cu apa în candelă - înseamnă că trăieşte în Dumnezeu. Acest om se alfă în această lume, dar nu este din ea.

75. Suntem cu toții vase, uneori de lumină și, alteori, de întuneric.

76. Ține-ți gura închisă la supărare, când o problemă te apasă puternic. Nu spune nimic, pentru că s-ar putea să regreți de o mie de ori. În schimb, spune-o îngerilor, ca ei să poată pune problema ta la picioarele Domnului şi să-L roage pe Dumnezeu să-ți trimită un înger de pace să-ți mângâie sufletul.

77. Uneori oamenii cer sfaturi sau instrucțiuni numai ca să dea «vina» pe tine dacă lucrurile nu merg bine. Însă este foarte probabil să ignore ceea ce spui, iar în cazul aceasta te osteneşti degeaba.

78. Când «eul» se frânge şi devine «tu», apoi şi «tu» se frânge şi devine «El», atunci toți devenim «ai Lui».

79. Dacă vreodată simți teamă în inima ta, închide ochii şi spune rugăciunea lui Iisus: «Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă.»

80. Numai când suntem liniştiți le dăm îngerilor posibilitatea să facă ceva.

81. Fă ceea ce ține de tine, și Dumnezeu va face ceea ce ține de El.

82. Când simți o vibrație în inima ta, o dorință profundă de a avea ceva, acest lucru se va împlini după un anumit timp, hotărât de Dumnezeu.

83. Singuri nu putem scăpa de niciunul din cusururile noastre. El ni le vindecă, unul câte unul.

84. Trebuie să Îl rugăm pe Dumnezeu în fiecare zi să ne înfrângă voința și să o dăm Lui, astfel încât să putem deveni aşa cum vrea El să fim.

85. Noi nu trebuie să ne «predăm» voia Lui. Asta fac soldații. Noi, care suntem copiii Lui, trebuie să Îi oferim propria noastră voință odată cu toată ființa noastră - oricât de jalnică ar fi starea în care ne găsim - şi să-I spunem: «Doamne, ia-mi toate cusururile şi imperfecțiunile și îndrep-tează-mă.»

86. Harul lui Dumnezeu vine atunci când ridicăm mâinile. Credința este cea care atrage harul lui Dumnezeu asupra noastră. Dumnezeu «toarnă» harul Său, dar unde este mâna care se întinde să-l primească? În schimb, noi purtăm pălării sau umbrele...

87. Dacă un străin vorbeşte urât despre Grecia şi Credința Ortodoxă, nu i-o lua în nume de rău. Totuşi nu-i vorbi despre evenimente importante cum ar fi descoperirea sfintelor moaşte şi alte lucruri miraculoase care se întâmplă aici.

88. Nu trebuie să vorbim despre persoanele care nu sunt de față.

89. Trăim în deşertăciune şi credem că aceasta este viața. Ce vrednici de milă suntem!

90. O, Doamne, iartă-ne că uneori ne mândrim ca nişte cocoşei care se cred grozavi.

91. Bieții de noi! Considerăm că cele trecătoare sunt nemuritoare şi că cele nemuritoare nu există.

92. Biata ceapă! Şi ea oferă ce poate.

93. Cât de frumos este «misterul», «taina» zilei de mâine!

94. Omul îşi primeşte lecția o singură dată. Dacă nu învață din prima, înseamnă că ceva este în neregulă în subconştientul său, care îl împiedică să învețe.

95. Domnul a spus că oricine vrea ceva, dacă va crede, va primi - atâta vreme cât cererea lui respectă poruncile lui Dumnezeu, adică, dragostea.

96. Nu refuza altora firimiturile care cad de la masa ta din Pâinea vieții, care ți-a fost dată de Domnul. Atâția oameni sunt flămânzi şi însetează după dragoste, ca Lazăr care s-a hrănit cu firimiturile care cădeau de la masa bogatului.

97. Nu avem dreptul să nu reflectăm lumina Domnului. Nimic nu ar trebui să fie lăsat în umbră, «sub obroc».

98. Totul are două fețe, ca un cuțit cu două tăişuri. Ceea ce creează astăzi, mâine distruge. «Cine are urechi de auzit, să audă».

99. Chiar dacă marinarii de pe o navă se ceartă şi se luptă între ei, vasul continuă să navigheze şi ajunge la destinație. Acelaşi lucru este valabil şi pentru Biserică, pentru că Însuşi Hristos este la cârmă.

100. Dacă ai şti că nu eşti de aici, ai ajunge la destinație.

101. Este de ajuns să iubeşti şi se produc minuni. Nici rugăciunea, nici şiragul de mătănii nu au o astfel de putere.

102. Experiența m-a învățat că nimeni nu poate ajuta pe altcineva, oricât de puternică ar fi dorința şi dragostea lui. Ajutorul vine doar în ceasul hotărât de Dumnezeu, numai de la El.

103. Când ne gândim tot timpul la Dumnezeu, şi Dumnezeu se gândeşte la noi neîncetat.

104. Ceilalți te situează oriunde te plasezi tu singur. De aceea trebuie să avem demnitate umană şi aşa-numita demnitate creştină.

105. Suntem folositori doar atunci când nu existăm pentru noi înşine. Şi vice-versa.

106. Nu trebuie să luăm hotărâri în numele altora. Ar trebui să lăsăm acest lucru în mâinile îngerilor, care vor găsi întotdeauna cea mai bună soluție.

107. Nu uita niciodată că eşti al Lui.

108. Ca Simion Cirineul, trebuie să fim mereu gata să sărim în ajutorul aproapelui nostru.

109. Dacă rogi un om ocupat să te ajute, o va face. Cel nepăsător şi leneş însă nu va mişca un deget.

110. Vai mie dacă nu iubesc...

111. Avem nevoie de trei lucruri. În primul rând, credință. În al doilea rând, credință. În al treilea rând, credință.

112. Cât de uşor este să ții dietă de dragul siluetei! Şi cât de dificil este să ții post miercurea şi vinerea pentru că aşa indică Biserica noastră...

113. Când mergem la biserică, trebuie să stăm mereu în același loc. Pentru îngeri.

114. După Sfânta Liturghie ar trebui să zăbovim în Biserică cât putem. Pentru îngeri.

115. Dacă suntem întrerupți în timp ce vorbim, nu trebuie să continuăm. Înseamnă că ceea ce urma să spunem nu trebuie să fie auzit. Îngerii au facut aceasta.

116. Cel care nu vrea să vadă pe nimeni nu este om.

117. Nicăieri nu rămânem «pentru totdeauna».

118. Numai noi suntem de vină pentru ceea ce ni se întâmplă.

119. În fiecare dimineață, când o pagină nouă se deschide în fața noastră, să semnăm hârtia goală și să-L lăsăm pe Dumnezeu să scrie ce vrea El.

120. Încuie ușa înainte să începi rugăciunea.

121. Când iubirea este desăvârșită, adică după Hristos, ea include respectul pentru personalitatea celuilalt, oricum ar fi acel om, și nu se tocește din cauza unei familiarități prea mari.

122. Atunci când realizezi dintr-o dată un lucru sau când înțelegi pe neașteptate ceva ce nu poate fi exprimat în cuvinte, aceasta se întâmplă din pricina harului dumnezeiesc.

123. Dacă ceva nu este frumos, nu te mai gândi și nici nu spune nimănui despre asta.

124. A iubi pe cineva cu tot sufletul înseamnă a te ruga pentru el. Oricine are această experiență se află în Rai.

125. Dacă nu ajungi în pragul deznădejdii, nu poți vedea lumina.

126. Toată viața noastră este ca un val. Fie vom merge pe apă ca Sfântul Petru, Apostolul, sau ne vom afunda ca proorocul Iona.

127. Lui Dumnezeu nu-I place să fii încrezut, căci El a vorbit despre smerenie. A fi smerit înseamnă a deveni una cu cealaltă persoană și a-i trata pe toți la fel, fie că este vorba de un aventurier, un vagabond, un om de știință sau un sfânt.

128. Cu siguranță în drumul nostru vom da peste lucruri care nu ne plac. Cel mai bine atunci ar fi să nu avem lucruri care să ne displacă.

129. Nu regreta niciodată ceva ce s-a întâmplat.

130. A iubi înseamnă să nu spui niciodată: «Da, dar...», «Nu.», sau «Nu vreau.»

131. Fiecare chilie ascetică este un izvor al harului dumnezeiesc.

132. Dacă nu sfărâmi și nu te eliberezi de egoismul tău, cum Îi vei face loc lui Dumnezeu?

133. Ceea ce ești nu este totuna cu ceea ce pari a fi. Cei extrovertiți au pierdut prima de dragul celei de-a doua.

134. Darurile primite de la Dumnezeu înfloresc numai dacă sunt udate cu apa iubirii.

135. Nu aștept nimic, nu doresc nimic, nu mă întreb nimic, nu mă preocup pentru nimic, nu mă îngrijesc de nimic, nu mă agaț de nimic. Eu nu exist.

136. «Fii liniștit și treaz.» Nu există nicio școală mai bună decât această «liniștire».

137. Singura bucurie adevărată constă în eliberarea de griji.

138. La fel cum nu te poți apropia foarte mult de izvorul râurilor mari, căci zgomotul apelor te asurzeşte şi nu poți nici să vorbeşti, nici să te faci auzit, tot aşa nu te poți apropia prea mult de sursa vieții - care este Dumnezeu. Numai de departe poți primi de la El caldură, energie, putere, tot ceea ce trebuie să transmiți şi altora la rândul tău.

139. Când se frânge crenguța pe care este aşezată, pasărea, fără să se alarmeze, deschide aripile şi zboară. Tot aşa, atunci când sprijinul de sub picioarele noastre se prăbuşeşte, credința şi nădejdea în Dumnezeu ne dau puterea şi bucuria de a zbura mai departe.

140. Când uşa chiliei noastre se închide, atunci poarta Cerului se deschide.

141. Organismul are nevoie să fie «terorizat». Nu există altă cale.

142. Când cineva are intenția de a-ți ucide bucuria, aminteşte-ți în sinea ta că Dumnezeu te iubeşte!

143. Comportă-te cu oamenii ca şi cum Hristos ar fi prezent. Şi aşa, niciodată nu vei avea regrete pentru ceva sau cineva.

144. Cu cât ne lăsăm mai afectați de probleme şi necazuri, cu atât mai mult ne vădim mândria şi lipsa noastră de credință.

145. Cel care este cu adevărat blând, nu se supără niciodată, căci iritarea începe cu critici, reproşuri şi revoltă.

146. Bibliotecile şi sălile de cursuri sunt întotdeauna pline de oameni. Dar oare a ieşit vreodată din ele vreun sfânt?

147. Cultura spiritului are loc în inimă. Acesta este un om cu adevărat spiritual, nu unul educat, aşa cum mulți ar putea crede.

148. Pentru că ştie că este frate al Domnului Slavei şi copil al Tatălui Ceresc, creştinul are ceea ce se numeşte «demnitate creştinească». În prezența lui, prin urmare, nimeni nu ar trebui să vorbească în mod necorespunzător şi să-i critice pe alții, fie că sunt prezenți sau absenți.

149. Însuşi Dumnezeu Tatăl ne ia de mână şi ne încearcă - pentru curățarea şi desăvârşirea noastră. Acesta este motivul pentru care Dumnezeu Fiul ne-a învățat să-I spunem Tatălui în rugăciunea noastră de zi cu zi: «Şi nu ne duce pe noi în ispită...».

150. Hristos ne-a spus: «Mergeți şi învățați toate neamurile.». Dar noi, ascunşi sub camilafca noastră, ce facem?

151. Când Îl iubeşti pe Domnul, accepți cu răbdare voia Lui dumnezeiască. Dar dacă ai răbdare fără iubire, atunci eşti întocmai ca un soldat bine antrenat şi nimic mai mult.

152. Critica, ironia, dispreţul, ipocrizia şi atitudinea de «da, dar» sunt armele omului slab care nu a reuşit înaintea lui Dumnezeu. Nici în aspirațiile vieții sale, nici în destinația sa.

153. Domnul ne-a dat ca exemplu al lipsei de grijă păsările cerului, nu oamenii.

154. A iubi înseamnă a nu cere nimic, ci doar a da şi iarăşi a da... tot ce îţi dă Dumnezeu.

155. Când cerem cuiva să se roage pentru noi ca să putem dobândi o anumită virtute, şi noi trebuie să ne rugăm pentru aceasta, pentru că atunci propria noastră rugăciune este mai eficientă pentru îndeplinirea dorinţei noastre.

156. Avem nevoie de rezistenţă împotriva săgeţilor celui rău, perseverenţă în zdrobirea egoului nostru şi supunere faţă de voinţa lui Dumnezeu. Numai în acest mod putem progresa.

157. Niciodată nu lua parte la o conversaţie atunci când un om este criticat sau se vorbeşte despre el.

158. De multe ori voia Domnului nu pare a fi dreaptă, acceptabilă sau plăcută nouă. Dar când înţelegem că dincolo de toate se află un munte, muntele iubirii Sale, atunci ne dăm seama că lucrurile nu pot fi decât astfel - în armonie cu planul lui Dumnezeu.

159. Cu cât credinţa noastră în Cer este mai mare, cu atât grijile noastre pe pământ sunt mai puţine.

160. Ce ne deranjează cel mai mult este sentimentul de nedreptate atunci când considerăm că am fost nedreptăţiţi. Dar ceea ce noi considerăm ca fiind nedrept este cea mai mare lecţie a lui Dumnezeu pe care o primim pentru progresul sufletului nostru.

161. Nu vă bizuiţi niciodată pe lucrurile pe care vi le spun alţii. Căutaţi singuri informaţii.

162. Trebuie să ştim când să nu spunem nimic şi când să ne luăm rămas bun.

163. Cu cât continuăm să vorbim despre ceva ce s-a întâmplat, cu atât mai mult acel lucru zăboveşte în viaţa noastră, pe când în mod normal s-ar fi dus la timpul cuvenit.

164. Din moment ce viaţa mea este condusă de Domnul, cum aş putea să mă las condusă după mintea vreunui om?

165. Cuvântul «datorie» nu se găseşte în Evanghelie.

166. Pentru a fi mereu pe pace, nu vorbi despre lucruri care nu au legătură cu Dumnezeu.

167. Mai bine să taci mâlc decât să spui o prostie.

168. Când spunem că cineva are «sensibilitate», înseamnă că suferă din cauza mândriei şi a egoului său rănit. Exact ca un copil care plânge atunci când este certat sau nu i se face voia. Acest lucru nu-i este permis creştinului. Sfinţii nu au mândrie şi acceptă ceea ce li se întâmplă, pentru că sunt blânzi şi smeriţi cu inima. Un astfel de om nu are «sensibilitate» şi nu poate fi jignit, pentru că sufletul său are numai iubire şi este despătimit.

169. Când sunt unit cu Hristos, cine mă va despărţi de El? Există cineva care poate face asta? Nu, doar cel rău... şi acesta ar face bine să rămână unde este, departe de aici!

170. Boala aduce întotdeauna experienţe duhovniceşti persoanei care este gata să înţeleagă semnificaţia lor.

171. Cu toţi credem că avem dreptate şi astfel considerăm că toate faptele noastre sunt corecte. Cu

toate acestea, numai unul este Drept, tot aşa cum Adevărul este numai unul... dar noi nu suntem în măsură să îl discernem.

172. Dacă nu ne împiedicăm, nu putem avansa. Să-I mulţumim lui Dumnezeu că nu ne rupem un braţ sau un picior când cădem.

173. Dacă vrei să faci ceva, nu anunţa asta în mod deschis. În acest fel se va materializa mai degrabă în cuvinte decât în realitate. Aşadar, ţine secretul faţă de toată lumea până în ultimul moment.

174. Trebuie să fim spectatori în fiecare zi ai minunilor lui Dumnezeu.

175. Vorbirea spontană despre Dumnezeu vine cu adevărat din Dumnezeu, în timp ce la «predică», egoul se află pe primul loc. În primul caz, seminţele prind rădăcină, în cel de-al doilea, nu.

176. Acolo unde nu există respect pentru persoană, nu există respect nici pentru Dumnezeu. Şi vice-versa.

177. Atunci când un om are două lucruri - disponibilitatea de a se schimba şi de a spune «da» îndrumătorului duhovnicesc care îl iubeşte şi în care are încredere - atunci binecuvântarea lui Dumnezeu coboară peste el. Acesta este motivul pentru care acolo unde există ascultare, vine binecuvântarea lui Dumnezeu şi minunea se întâmplă.

178. După ascultare, îndrumarea de Sus va veni la timpul hotărât de Dumnezeu.

179. Cea mai puternică rugăciune este Epicleza rostită de preot în timpul Sfintei Liturghii.

180. Nu putem sta cu un picior aici şi cu celălalt dincolo. Dumnezeu ne vrea întregi. Aşa că, dacă spunem că Îi aparţinem lui Dumnezeu şi că Îl iubim, cum îndrăznim să nu fim cu totul ai Lui şi numai ai Lui?

181. Domnul trimite încercări numai celor care sunt ai Lui, ca ei să se trezească, să devină conştienţi şi să se pocăiască.

182. Cine nu pierde, nu regăseşte.

183. Dragostea este o bombă care sfărâmă tot răul.

184. Nu spune niciodată că este prea târziu, chiar dacă ai avut o mare cădere...

185. Să-I mulţumim lui Dumnezeu că existăm. Să-I mulţumim lui Dumnezeu că există aproapele nostru. Aceasta este adevărata recunoştinţă pe care o vrea Dumnezeu de la noi.

186. Trebuie să ne ferim de simţul proprietăţii.

187. Nu-i spune niciodată celuilalt că te-a rănit.

188. Când nu suntem siguri ce atitudine ar trebui să adoptăm, să ne întrebăm conştiinţa, nu numai gândul. Şi trebuie să ne punem întotdeauna în locul celuilalt.

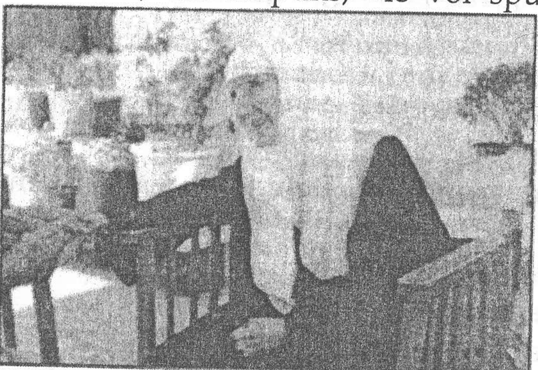
189. Nu trebuie niciodată să trădăm adevărul pe care îl cunoaştem în inimile noastre - în faţa nimănui, în nicio situaţie. Poate că acesta este motivul pentru care

mă vedeți azi aici și mâine acolo. Dar aș rămâne mai degrabă fără adăpost și aș fi o... cerșetoare decât să trădez vocea lui Dumnezeu din mine și convingerile mele.

190. Nu pleca niciodată dintr-un loc de bună voie. Niciodată. Nu pleca decât dacă ți se spune să pleci.

191. Dacă aș avea mijloacele necesare, mai degrabă aș satisface «capriciile» nevoiașilor, decât să le ofer milostenie.

192. O doamnă m-a întrebat ieri ce se va întâmpla după moarte cu «vameșii cei răi de la vămi». «Ei bine», am răspuns, «le voi spune că lumina lui Hristos luminează peste toți, dar voi sunteți în întuneric și nu vă văd!»

193. Cei foarte bătrâni și cei foarte tineri sunt tratați la fel în această lume. De îndată ce depășești o anumită vârstă, oamenii se gândesc: «Acum se poate îmbolnăvi și ce vom face în cazul acesta? Va trebui să-l îngrijim?». Și atunci, ei vă spun: «Nu mișca, nu face asta, nu face celaltă!» – dar numai din comoditate, că să nu fie nevoiți să vă îngrijească... Nu pentru binele vostru!

194. Cea mai mare parte a rugăciunii mele, de multă vreme, constă în a-I mulțumi lui Dumnezeu. Oricum, ce aş putea cer de vreme ce am totul?

195. Dacă îndrumătorul nostru duhovnicesc este strict cu noi, nu este vina lui. Mai degrabă este vina conștiinței noastre. Oricât ar fi de teribil păcatul nostru, trebuie să îl mărturisim. Dar când se interpune egoul nostru și nu ne spovedim, atunci duhovnicul devine sever.

196. Cel care cinstește pe cineva, Îl cinstește în inima lui pe Hristos în acea persoană. Asta este. Când oferim cinste sau un rang cuiva, de fapt Îl cinstim pe Domnul Care locuiește în acea persoană și în orice altă ființă umană.

197. Pe tot ceea ce mâncați sau beți în afara trapezei, faceți semnul crucii și spuneți: «Pentru tămăduirea trupului și a sufletului.»

198. Chiar dacă nu avem un motiv personal să fim triști, durerea pe care o vedem în lume ne întristează. Dar dacă oamenii nu au credință, nu putem face nimic.

199. Dumnezeu a pus simțul văzului în cap. Știți de ce? Ca să nu ne putem vedea propriul chip. Da! Ca să-l putem vedea doar pe aproapele și să-l iubim numai pe el. Ca să ne putem vedea pe noi înșine numai în ochii celuilalt...

200. Vorbește cu îngerul tău păzitor tot timpul, despre tot. Mai ales atunci când ai necazuri și nu te înțelegi cu alte persoane. El ajută întotdeauna.

201. Două lucruri au o mare importanță: «Iubiți-vă unii pe alții» și «Nu te teme, crede numai.»

202. Sfântul Apostol Pavel ne-a spus ca, după ce atenționăm o persoană o dată și încă o dată, să ne îndepărtăm de ea. S-a terminat! Ai spus ce ai avut de spus, ai ajutat cât de mult ai putut. După aceea, roagă-te pentru acest om, taci și vezi-ți de starea ta vrednică de milă.

203. Până la urmă noi nu facem altceva decât să-i învățăm pe alții, fără să ne schimbăm noi înșine, ca să avem o viață ușoară!

204. Dacă nu este «lovit», poate cărbunele să devină diamant?

205. Amintiți-vă să vă faceți semnul crucii atunci când preotul spune «Puternic» în timpul Sfintei Liturghii. Orice ați cere în acel moment Domnul vi-l va dărui. Este un moment foarte puternic.

206. Dacă observăm cu atenție, vom vedea că în viață învățăm atât din experiențele pozitive, cât și din cele negative – din întâlnirea noastră cu orice persoană, chiar dacă aceasta durează doar câteva momente.

207. «Nervii» sunt doar egoism.

208. Grija este un lucru și dragostea este altul.

209. În loc să spui «X mă iubește», este mai bine să spui «Te iubesc, X». Apoi, totul se schimbă. Sfântul Apostol Pavel a spus-o atât de bine!

210. Există momente când am impresia că inima mi se va rupe de iubire.

211. Numai persoanele cu complexe psihologice vor să-și impună tot timpul propria voie asupra altora.

212. Dragostea este mereu pe cruce, pentru că Hristos este pe cruce.

213. Când sunt pe punctul de a mă mâhni pentru o nenorocire care s-a întâmplat cuiva știi ce mă consolează? Îmi spun: «Ei bine, eu îl iubesc atât de mult pe acest om. Dumnezeu îl iubește însă de mii de ori mai mult, El va avea grijă.».

214. Adevăratul post înseamnă să te abții de la flecăreala rău intenționată și grija pentru propriile interese, să nu mai vezi «paiul din ochiul fratelui tău» și să nu «judeci pe sluga altuia.»

215. Când ești singur cu Dumnezeu, timpul trece incredibil de repede, mult mai repede decât atunci când ești în compania cuiva. Cu toate acestea, chiar și când trăiești în lume, te poți uni cu Dumnezeu. Cum? Gândindu-te la El, orice ai face, slăvindu-L pentru orice lucru bun care îți apare în cale, mulțumindu-I pentru orice încercare pe care ți-o trimite.

216. Sunt foarte mișcată de credința sutașului.

217. Acesta este scopul vieții noastre pe pământ: să încercăm să trăim în Împărăția lui Dumnezeu încă de aici... Căci cum putem veni și pleca fără să dobândim noțiunea de paradis aici pe pământ? Am căzut din Rai, dar dacă nu ne întoarcem în el încă de aici, cum îl vom câștiga dincolo?

218. Oricine are credință adevărată nu poate face nedreptățile și nelegiuirile pe care vedem că le fac oameni în fiecare zi. Ei fac acestea pentru că nu cred în Dumnezeu, pentru că inima lor nu-L cunoaște pe Dumnezeu. Dar, de îndată ce ajung la credință, sunt martori ai minunilor Sale în fiecare zi.

219. Feriți-vă de oamenii care doresc să vă indispună și apoi își cer iertare. Aceștia obțin o satisfacție dublă: reușesc și să vă supere și să obțină iertare.

220. Ceea ce oamenii numesc «coincidențe», eu numesc «întâlniri».

221. Lumea este și mai mică pentru cei care trebuie să se întâlnească - cu voia lui Dumnezeu.

222. Doar pentru că avem tată și mamă pe acest pă-mânt ne simțim în siguranță. Cu atât mai mult atunci când știm că Cel Atotputernic ne protejează!

223. Toți cei care caută și «prezic» viitorul, nu «prevăd» decât dezastru. Pot să vadă ceva bun? Nimic! Desigur, ei atrag dezastrul prin modul lor de gândire.

224. În rugăciunea de seară îi spun îngerului meu: «Ia sufletul meu în această seară și așează-l la picioarele lui Hristos, să fie desăvârșit toată noaptea și să-l găsesc îmbunătățit dimineața!»

225. Nu accepta niciodată nimic de la cei bogați. Primește, cu recunoștință, de la cei care trudesc pentru a-și câștiga existența și de la săraci.

226. Adevărul este Unul singur și este Hristos.

227. Mulți descriu Nașterea lui Hristos într-un mod care ar putea să ne facă să uităm că Maica

Domnului a născut suprafiresc. Fresca Nașterii Domnului din Biserica din Peribleptos din Mystra și pictura de Gyzis sunt atât de frumoase...

228. Gândiți-vă la lumină și vedeți-o numai pe ea. Orice altceva este un intermezzo care nu ar trebui să lase nicio urmă în voi...

229. Adeseori auzim oameni spunând: «Am întâlnit o persoană sau alta și viața mea s-a schimbat.». Apoi vedem că, de fapt, nu s-a schimbat nimic... De ce?

230. Intrăm în monahism ca pietrele tăiate la o carieră, cu suprafețe dure și marginile ascuțite. În timp și prin harul lui Dumnezeu, devenim ca niște pietricele de râu sau mare, care sunt rotunde si netede.

231. Pentru a ne echilibra libertatea și hotărârea, Sfin-ții Apostoli și Sfinții Părinți ai Bisericii ne-au rânduit un îndrumător duhovnicesc, ca să putem avea întotdeauna o conștiință curată în ceea ce facem. Slavă lui Dumnezeu pentru asta! Căci atunci când căutăm îndrumare, chiar dacă suntem pe un munte, pe o stâncă sau pe o cale necunoscută, răspunsul vine întotdeauna în câteva cuvinte și atunci știm că suntem pe drumul cel bun.

232. Am fost cu tine de la primii pași. Dar dacă nu prinzi rădăcini în Hristos și Biserică, vei fi pierdut dacă îndrăznești să crezi că ai putea găsi sprijin într-o altă ființă umană. Vai de cel ce se duce să ceară ajutor de la om în loc să meargă la Hristos.

233. Când vei decide să faci un pas, îl vei face singur, altfel vei fi pierdut pentru totdeauna.

234. Nu poți fi și în lumea aceasta și în celalaltă... Dacă încearcă cineva să facă asta, ori se va îmbolnăvi adeseori sau va sfârşi prematur. Nu se poate trăi în două lumi, pur şi simplu nu se poate.

235. Cei care vin în contact cu laicii rămân oameni. Ei îşi păstrează umanitatea...

236. Poți evita sporovăiala inutilă doar atunci când mintea ta este fixată în altă parte. Dar ai nevoie de mult antrenament pentru asta, mai ales atunci când cei din jurul tău sunt oameni de care te simți foarte legat.

237. Hristos a spus: «Tată, iartă-i, căci nu ştiu ce fac.» Dar cine nu ştie ce face? Omul nebun... Înțelegeți?

238. Când Dumnezeu vrea să ajungi undeva, vei ajunge... Acesta este motivul pentru care sunt liniştită în toate privințele în viața mea. Am observat că Dumnezeu mută oamenii din loc, chiar și atunci când nu vor să plece.

239. O femeie al cărei soț a murit recent, m-a întrebat:

– De ce mi-a luat Dumnezeu bărbatul de lângă mine?

Şi i-am spus:

– Mai bine întrebă de ce Dumnezeu l-a lăsat pe soțul tău să fie cu tine în toți acești ani.

– Da, dar atât de mulți trăiesc până la o vârsta mai înaintată...

Şi i-am spus:

– Şi atât de mulți mor mult mai tineri, chiar şi la scurt timp după căsătorie. Te-ai gândit vreodată la asta?

Acum trebuie să te dedici unei cauze bune, ca să îți poți depăşi durerea.

240. Când Dumnezeu vrea să ajute pe cineva, El îi poate ridica pe fii lui Avraam chiar şi din pietre. Dacă nu ai fi ajutat tu, ar fi făcut-o altcineva. Tu nu ai fost decât mesagerul impersonal trimis de Dumnezeu în acel caz. Vai de tine dacă ți se pare că acea persoană îți datorează recunoştință! Dacă vine să-ți mulțumească, spune-i că trebuie să-I mulțumească lui Dumnezeu, Care oricum ar fi trimis pe cineva în ajutor. El te-a trimis pe tine, aşa că tu ar trebui să îi fii recunoscător omului și să-I fii recunoscător lui Dumnezeu pentru că te-a trimis.

241. Nimeni nu «există» decât dacă vrea să «existe».

242. Unii vor să ajungă la Înviere fără să treacă prin Golgota.

243. Pentru că nu au putut pune în practică Sfânta Evanghelie trăind în lume, câțiva dintre primii creştini s-au retras în pustie. Acesta a fost începutul monahismului.

244. Numai oamenii lui Dumnezeu care nu fac niciun compromis se pot recunoaşte unii pe alții.

245. Binecuvântările mele: Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea Atotputernicului Părinte şi inspirația Duhului Sfânt să fie cu tine! La fiecare pas al vieții tale să urmezi exemplul Maicii Domnului, care te va călăuzi împre-ună cu arhanghelii și cu îngerii ca o mamă cerească, ca să îți iubeşti mama care te-a născut şi

te-a crescut, să-i oferi dragoste şi bucurie în primul rând ei, apoi tuturor celor care vin în contact cu tine.

246. Adevărata rugăciune ajunge întotdeauna la Cer. Îngerii o duc unde trebuie şi răspunsul vine, dacă rugăciunea se bazează pe adevăr şi când cauţi «nu voia Mea, ci a Tatălui care M-a trimis.»[116]

247. Când te păzeşti singur arată că ai egoism. Siguranţa unui creştin ar trebui să fie protecţia lui Dumnezeu.

248. Când îi ajutăm pe alţii, pe noi ne ajutăm, uneori indirect şi alteori direct.

249. Domnul ne-a spus să ne iertăm duşmanii. Este de neconceput să nu-l iertăm pe fratele nostru, aşa că Dumnezeu nici nu menţionează asta. Ce drept are omul să nu ierte un alt om? Atunci el devine inuman.

250. Dragostea nu se învaţă. Ea este dată de sus, dacă o căutăm în timp ce suntem conştienţi de propriul nostru egoism pe care dorim să-l depăşim.

251. Dacă vrei ca lucrurile să fie exact aşa cum le doreşti, nu mai dori nimic. Acceptă orice şi pe oricine, ca şi cum Dumnezeu aşa ar rândui sau aşa ar permite.

252. A-ţi aminti de cineva este o expresie a iubirii.

253 Aşadar, în calitate de trecător şi călător ce sunt, cu binecuvântarea iubirii lui Dumnezeu, îmi continui drumul spre ceea ce este «necunoscut» oamenilor, dar «cunoscut» lui Dumnezeu...

[116] Ioan 5:30.

254. (Unui începător în viaţa monahală). Să fii simplu. Vorbeşte cu toţi. Mănâncă şi bea cu oricine. Atitudinea ta firească va reflecta starea ta duhovnicească.

255. Niciun sfânt nu a ştiut vreodată că este sfânt.

256. Dacă nu alungi negarea şi amânarea din viaţa ta, nu vei ajunge niciodată la starea în care Domnul, Care îţi dăruieşte de toate, doreşte să fii. El îţi va da puterea fizică de care ai nevoie atunci când Îl asculţi spunând «da» şi «acum». Profeţii, îngerii şi sfinţii au zis: «Iată-mă, Doamne. Fie după Cuvântul Tău.»

257. Conform unui proverb grecesc, «trebuie să accepţi lucrurile nu cum ştiai că erau odată, ci după cum sunt ele acum».

258. Fiecare persoană este «trimisă».

259. Influenţa noastră asupra unui om, fie bună sau rea, îl scoate pe acesta din calea destinată lui de Dumnezeu. El trebuie să îşi înţeleagă singur propria destinaţie. De aceea, trebuie să fim foarte atenţi.

260. Cu siguranţă, darurile Duhului Sfânt nu sunt propriile noastre realizări individuale.

261. Ceea ce nu vedem nu este întotdeauna inexistent şi ceea ce nu auzim nu este întotdeauna tăcere.

262. Cum a spus un filosof antic grec: «Rabdă încercarea care ţi-a fost dată.»

263. Adevărul şi lumina sunt sinonime.

264 Predica de pe Munte şi Epistola Sfântului Iacob... În fiecare zi! Păcat că nu le auzim mai des.

265. Dacă urmezi Adevărul, te aflii în Lumină, ești cu Hristos. El a spus: «Adevărul vă va face liberi» Dar de ce anume ne va elibera? De propriul sine! De patimi! Și atunci nicio putere nu ne va subjuga vreodată, pentru că Dumnezeu Însuși ne va ajuta cu puterea Sa.

266. Sufletul nostru este răsuflare dumnezeiască, trupul nostru este creația Lui. Ființa noastră este în întregime chipul lui Dumnezeu.

267. Eu sunt «ucenica» Lui. Eu trăiesc și exist numai pentru El.

268. Înainte de rugăciune, Mântuitorul Iisus Hristos «a privit în sus spre cer».

269. Nu îți bate capul cu diverse erezii, culte și loje. Toate acestea sunt în «coșul de gunoi al slavei deșarte».

270. Domnul îngăduie ca cei care-L iubesc să fie încercați din două motive: în primul rând, pentru a le întări credința și în al doilea rând, să-i învețe pe alții.

271. Nu uita când mergi la biserică să aprinzi întotdeauna o lumânare pentru suferinzi și pentru călători.

272. Faceți câteva rugăciuni cu ***komboskini*** doar repetând «Mulțumesc».

273. Puneți o cruce pe ușa și fereastra chiliei – o cruce din lemn, ca aceea pe care o purtăm la gât.

274. Putem recunoaște o persoană care a avut experiențe duhovnicești numai prin felul în care se comportă și prin modul în care trăiește. Pentru că tocmai aceste experiențe îl călăuzesc în viață.

275. Nu te teme de nimeni.

276. Este mai ușor să te sacrifici pentru cei pe care îi iubești decât să trăiești cu ei.

277. Dragostea înseamnă respect pentru libertatea celuilalt.

278. Te simți liber doar atunci când te zăvorăști.

279. Două lucruri: atenție și rugăciune.

280. Toleranța și blândețea sunt principalele trăsături și arme ale unui om întărit duhovnicește. O astfel de persoană înțelege totul și iartă totul.

281. Nu trebuie să ne purtăm niciodată ca Iuda. Nici să «dăm cele sfinte câinilor». Adică Tainele slujite în Sfântul Altar. Imnul mai spune și: «Nici vrăjmașilor Tăi...»

282. Îngerii vin mereu.

283. Cu toții putem dărui bucurie – unii venind și alții plecând.

284. Când trecem printr-un tunel întunecat nu ne putem imagina că la celălalt capăt vom ajunge la lumină. Cădem în deznădejde și nu vedem decât întuneric. Același lucru este valabil și în viață. Lumina lui Hristos ne așteaptă la celălalt capăt. Și, ca și Sfântului Petru, ni se spune: «O, puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?».

285. Când ne aflăm în suferință, să nu uităm marea cinste pe care ne-o dă Dumnezeu pentru că împărtășim coroana de spini.

286. Toate prostiile încep cu *dacă*.

287. Frigiderul celor credincioși ar trebui să fie aproape gol.

288. Atâta timp cât ne ostenim să ne păstrăm duhul nostru cu Dumnezeu, trupul nu poate obosi. Oboseala vine numai atunci când sufletul nu participă la efort. Aşadar, atunci când duhul nostru este ocupat permanent cu Rugăciunea lui Iisus («Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi»), nicio lucrare nu ne poate obosi cu uşurinţă.

289. Să Îl slăvim pe Domnul zi şi noapte pentru toate darurile Sale.

290. Puţine cuvinte, multă dragoste. Pentru toate. Pen-tru oricine.

291. Dacă nu sunt acceptate, bucuria, pacea, iubirea şi binecuvântarea pe care o dăruim tuturor, ele revin la noi şi la Dumnezeu. Cu alte cuvinte, aşa cum nu ne putem opri intenţionat respiraţia şi bătăile inimii, tot aşa trebuie să lăsăm iubirea care izvorăşte din Dumnezeu să curgă din noi ca un râu, zi şi noapte, oriunde şi oricând. Nu trebuie să ne preocupe unde se duce, pentru că de aceasta se îngrijeşte Dumnezeu.

292. Dacă am reuşit în toţi aceşti ani, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ţin post negru în primele trei zile din Postul Mare, este pentru că în acelaşi timp am păstrat tăcerea.

293. După cum nu mă pot ruga cu voce tare, tot aşa nu pot ţine un monolog, ci doar să port un dialog.

294. Cu imnul pascal «Hristos a înviat» părăsim slava deşartă şi trecem în veşnicie, prin harul iubirii Sale.

295. Există aşa-zisa «mândrie a duhului». Dar unde este mândrie, nu există Duh... Prin urmare, ceea ce rămâne este doar mândria - care nu este nimic.

296. (Unui începător în viaţa monahală) Ai grijă de două lucruri: iubirea, fără discriminare şi fără reproşuri, şi smerenia, ca şi cum ai fi rob tuturor.

297. Nu aştepta niciodată înţelegere din partea nimănui, doar de la Dumnezeu.

298. Iartă-i pe toţi şi priveşte doar Lumina lui Hristos, pe care şi noi o vom putea vedea într-o zi, cu ajutorul Maicii Domnului şi al tuturor sfinţilor.

299. Oamenii ne spun ceea ce i-am inspirat să ne spună.

300. Slujirea nu trebuie să înceteze nicicând şi «egoul» nu trebuie să aibă niciun amestec în ea. Ea nu este actul unui moment, ci al unei vieţi întregi. Este un semn al prezenţei lui Hristos.

301. «Nu băga de seamă»: acesta a fost întotdeauna motto-ul meu.

302. Trăim doar atunci când iubim. Altfel nu suntem altceva decât nişte creaturi fără suflet, simple organisme, nimic mai mult.

303. Dragostea care îi leagă pe oamenii este cel mai mare dar al lui Dumnezeu.

304. Vieţuirea pe calea lui Dumnezeu se bazează pe «Urmaţi-mă». Mergând pe această cale, veţi simţi întotdeauna bucurie şi har, încredinţarea iubirii şi un

sentiment permanent de recunoştinţă pentru toate, zi şi noapte.

305. Şi «vechiul» Ierusalim ne dăruieşte lumină, după cum cântăm în Imnul «Luminează-te, luminează-te Noule Ierusalime»... Oricine merge acolo la momentul potrivit, va fi îndrumat în cele ce urmează.

306. Cei care sunt tot timpul preocupaţi de problemele lor fizice sau psihice nu au timp pentru alţii şi nici nu le pasă. Ei sunt egoişti

307. «Pace tuturor.» Şi astfel, Duhul se odihneşte, inima iubeşte, sufletul îşi găseşte liniştea, lumea pământească devine un paradis. Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul nostru şi noi suntem în Împărăţia lui Dumnezeu.

308. Fericiţi sunt cei care încep să creadă că au devenit o «umbră». Acesta este începutul lepădării de sine.

309. Schimbările, marile schimbări, cursul interior al progresului duhovnicesc trebuie să fie continuu. Vai de cel care devine ca apa stătută.

310. Cerul este Mănăstirea Îngerilor şi pământul este metocul.

311. Să trăim permanent în bucuria Învierii.

312. Cât de frumos este cântecul vieţii! Şi ce binecuvântare să pot spune că, privind înapoi, din 1937 până în ziua de astăzi, chipul nevăzut al lui Dumnezeu a fost mereu lângă mine şi în inima mea.

313. Mai multă dragoste, mai puţină vorbă... Puterile întunericului stau la pândă, aşteptând ocazia.

Să nu spunem multe cuvinte, pentru că le-am putea regreta.

314. În această viaţă, Hristos ne-a ridicat şi pe noi «din morţi».

315. Ce dar a revărsat Dumnezeu peste lumea Sa, trimiţându-L pe propriul Său Fiu, Iisus Hristos!

316. Citiţi pe rând câte un singur Sfânt Părinte - nu mai mulţi deodată.

317. Învierea lui Lazăr simbolizează învierea sufletului nostru în această lume.

318. Cel care face altora ceea ce lui nu-i place este «trimis» de puterile întunericului. Feriţi-vă de aceşti oameni!

319. Există oameni care insistă, de bună voie, săşi reducă puterea fizică pe care le-a dat-o Dumnezeu, menţinându-se permanent într-o stare de hiperactivitate şi surmenaj.

320. Lecturile de seară nu intră în suflet.

321. Dacă ne lipseşte îndrăzneala atunci când ne chea-mă Dumnezeu, suntem pierduţi.

322. Mă rog lui Dumnezeu să vă dăruiască harul Său, puterea şi iubirea Sa şi să fiţi aproape de cei care au nevoie de ajutor şi Îl caută pe El.

323. A te ruga înseamnă a fi conectat la voia lui Dumnezeu.

324. Să nu vă tulbure nimic: nici oamenii, nici greutăţile, nici obstacolele. Hristos ne spune mereu: «Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu.» Şi El merge mai departe având certitudinea că face voia

Tatălui Său, indiferent cât de grea și solicitantă ar fi ea și indiferent cu câte obstacole S-ar confrunta.

325. În ochii lui Dumnezeu, copiii nu sunt nici negri, nici albi şi nici de orice altă culoare. Ei sunt doar suflete scoase din inima Lui, ca nişte picături de sânge. Cine poate spune care picătură valorează mai mult decât alta?

326. Când vrem să ajutăm pe cineva, jumătate din sufletul nostru trebuie să se identifice cu acea persoană. Atunci, cealaltă jumătate va fi capabilă să găsească soluția potrivită, în ciuda tuturor obiecțiilor.

327. Dumnezeu lucrează în veșnicie - nu în năvala vieții noastre temporale. Totul se va face în momentul și în modul pe care îl doreşte El.

328. Vă doresc să fiți mereu capabili să deveniți instrumente ale lui Dumnezeu pentru finalizarea lucrării Sale pe pământul Său.

329. Dragostea pentru aproapele nostru - conform poruncii lui Dumnezeu - bucuria și pacea sunt câștigate prin rugăciune continuă.

330. Ceea ce oamenii numesc astăzi «depresie» nu este permisă unui om credincios. Pentru că dragostea lui Dumnezeu locuieşte în el.

331. Nu da importanță la ceea ce spun oamenii. Priveşte mai degrabă la ceea ce fac.

332. La sfârșitul zilei, rugați-vă îngerului păzitor să vă ajute să-i uitați pe toți cei pe care i-ați văzut și să-i ajute şi pe ei să vă uite. Altfel, nu vă veți putea ruga. Spuneți doar: «Îngerul meu păzitor, binecuvântează-i pe toți și îndepărtează amintirea lor de la mine.»

333. Când vorbim cu altă persoană, o facem în prezența îngerului nostru păzitor, în timp ce Hristos stă nevăzut și ascultă în tăcere. Să nu uităm niciodată acest lucru.

334. Mereu îmi amintesc un lucru pe care mi l-a spus duhovnicul meu odată: «Mintea ta la Dumnezeu, iar mâinile pe plug.»

335. Când oamenii ne întreabă: «De unde sunteți?», nu vom spune că suntem cetățeni ai Atenei, ai Constantinopolului etc, ci le vom spune: «Suntem cetățeni ai Cerului», cu toate că nu am ajuns încă acolo. Ei bine, să aşteptăm cele mai bune lucruri şi ele vor veni!

336. Numai atunci când starețul sau stareța au dobândit pacea în sufletul lor îşi pot găsi şi ucenicii liniştea.

337. Cel mai mare cadou de Crăciun pe care I-l putem oferi lui Hristos suntem noi înşine.

338. Păsările fac un cerc în jurul pământului. Oriunde am merge, ele ne amintesc aceleaşi lucruri. Cucul strigă: «Treziți-vă, treziți-vă!», ca să ne amintească să ne facem rugăciunea de dimineață. Turtureaua gângureşte: «Suntem pelerini, suntem pelerini!», ca să ne amintim că suntem doar în trecere pe acest pământ. Și cioara croncăne: «Rugați-vă, rugați-vă!», ca să ne amintească să ne rugăm tot timpul.

339. Cineva a spus: «Când te conformezi lumii, te deformezi. Numai atunci când te întâlneşti cu Domnul te transfigurezi.»

340. Lucrurile mici și simple sunt atât de valoroase...

341. «Te preamărim pe tine, Maica trimisă de Dumnezeu apostolilor, cu adevărat Maica lui Dumnezeu...»

342. Acum, imaginați-vă ce ar fi dacă îngerii s-ar ascunde «de bună voie» în persoanele bolnave incurabil și psihopați... doar pentru a ne încerca dragostea.

343. Nu se poate să fii creștin și să nu-i iubești pe toți oamenii la fel, indiferent dacă aceștia sunt de aceeași credință sau au alt crez, dacă au aceeași religie sau alta, dacă sunt de aceeași rasă sau de altă rasă. Nimeni nu este responsabil pentru originea sa.

344. Mulțumesc lui Dumnezeu că am învățat Evanghelia pe de rost și acum mi-o pot aminti și recita toată ziua... (Cu două luni înainte trecerea ei la Domnul).

345. În cealaltă lume nu există niciun «meu» sau «al meu». Totul este «Tău» și «al Tău» și îți aparține Ție, Dum-nezeul meu, Cel Atotbun, Cel Milostiv, Făcătorul de Minuni, Îndrumătorul vieții noastre...

346. *Hristos este Prototipul.*

347. Apostolii erau împreună cu toții, dar atunci când Învățătorul lor iubit a plecat, s-au răspândit. Așa trebuie să fie și cu voi. Așa trebuie să fie. Luminați acest pământ cu flacăra pe care inimile voastre au primit-o de la Hristos. Și, ca și ucenicii Săi, răspândiți mesajul că Hristos este Învierea celor vii și a celor morți. (Cu câteva zile înainte de trecerea ei la Domnul).

348. Anii trec și noi la fel. Numai sufletul curat va rămâne în mâinile Îngerilor. Domnul îi va trimite să îl ia.

349. Citiți Sfântul Isaac Sirul.

350. Nu vă gândiți la ceea ce vă pot spune oamenii sau la ceea ce vă pot face.

351. Căsătoria este dragoste, iubire, prietenie. Nu înseamnă doar relații trupești, care sunt «din această lume» și care nu au nicio legătură cu sufletul în aceste vremuri nelegiuite.

352. Cuplurile nu ar trebui să încerce să «atragă» atenția unul altuia prin gelozie. Gelozia vine de la Satana.

353. Taina Cununiei este o Taină întocmai ca cea a Botezului. Dacă nu renaști în inima celuilalt și dacă celălalt nu renaște în inima ta, este ca și cum Dumnezeu este absent. Desigur El este Prezent, dar El vă vede și Îi pare rău pentru voi. Însă El nu vă poate ajuta, pentru că I-ați interzis accesul, fără să vă dați seama.

354. Ascultați-vă conștiința. Conștiința este de la Dumnezeu.

355 Dar mai presus de toate, Îi mulțumesc Lui, Celui Care le conduce pe toate, Care le îndrumă pe toate, Care iubește pe toată lumea și totul și Care a trimis doar în îngeri viața mea.

356. Uită tot. Unește-te cu El în rugăciune. Și atunci, vei primi mesajele și vei ști pe care drum să apuci...

357. Cu El putem depăși totul.

358. Nu trebuie să ne mândrim atunci când îi «ajutăm» pe alții. Nu ajutăm pe nimeni. El este Ajutorul, El este Îndrumătorul. Când suntem în comuniune cu Dumnezeu, El călăuzește faptele noastre.

359. Dumnezeu nu vrea ca noi să fim dezbinați. Trebuie să-L iubim ori pe El, ori lumea. Nu putem avea un picior în lume și celălalt în Biserică.

360. Ca femeia samarineancă, trebuie să lăsăm «vasul cu apă» când auzim glasul Lui. Numai atunci ne poate ajuta Dumnezeu.

361. Când sănătatea ne dă un avertisment, înseamnă că trebuie să încetăm să facem ceva anume.

362. Feriți-vă de faimă. Dumnezeu nu vrea așa ceva.

363. Așa cum spune un proverb despre sănătate: «Un medic dă sfaturi. Doi medici provoca confuzie. Trei medici duc la... cimitir.» Același lucru este valabil și pentru viața duhovnicească. Un părinte duhovnicesc dă sfatul lui Dumnezeu. Doi, provoacă confuzie. Trei, duc la pierderea sufletului nostru!

364. Scopul nostru este să începem veșnicia de aici, ca să putem fi primiți sus de Maica Domnului și de oștile îngerești și să trăim veșnic în lumina lui Hristos.

365. Legea naturii nu tolerează vidul. Așadar, dacă ne golim complet, Duhul Sfânt va intra ca o furtună.

366. Nu te asocia cu oameni în a căror companie Dumnezeu nu ar dori să te vadă.

367. Există oameni care ne privează de singurătate fără a oferi companie.

368. Iubește-l pe aproapele fără a-l judeca, așa cum ți-l arată Dumnezeu și așa cum îl iubește el. Atunci Dumnezeu te va ajuta și îți va ierta greșelile tale.

369. (Unei persoane în doliu). Mai presus de toate, renunță la toate amintirile și așteptările «materiale».

370. A iubi cu adevărat și profund, trupul nu trebuie să se implice. Dragostea nu se uită niciodată atunci când este plasată la acest nivel superior.

371. Urmează-ți calea și nu-ți face niciun fel de griji. Fii gata să asculți și nu fii nerăbdător. Trebuie să te treacă mulți ani și trebuie să fim încercați înainte de a dobândi răbdarea.

372. «Te rog, Doamne, nu permite niciodată să am propria mea voință. Facă-se voia Ta în viața mea! Oricât de greu mi s-ar ar părea, va fi ușor, pentru că este voia Ta!»

373. Dumnezeu este liber și dragostea locuiește numai în libertate.

374. Iubirea de arginți duce în iad, pentru că cel care iubește banii, fură.

375. Cei care iubesc nu pot face decât lucruri frumoa-se.

376. Nu trebuie să te cunosc. Trebuie doar să te iu-besc.

377. Nu sunt un «intelectual», sunt doar fericită să trăiesc și să-L iubesc pe El și totul.

378. Fotografiile și mormintele sunt atât de triste și patetice atunci când generația care le-a iubit nu mai este...

379. Cum îndrăznim să ignorăm și să nu ascultăm de voia lui Dumnezeu, făcând ceea ce considerăm că este datoria noastră umană? Nu vedem că ne afectează sănătatea? Cuvintele «datorie» și «obligație» nu există în Evanghelie. Le datorăm numai lui Dumnezeu. Altfel vom deveni precum milioanele de «morți» din această lume.

380. «Nu te atașa de niciun loc sau persoană, ci numai de Hristos. Du-te oriunde te conduce Duhul Sfânt, aducându-le tuturor dragostea Lui, dincolo de granițe și discriminări. Destinația ta este să iubești!» Asta mi-a spus-o odată duhovnicul meu, Părintele Lev, și asta vă spun și eu.

381. Prea mult post cauzează slăbiciune, iar slăbiciunea aduce apatie.

382. Întotdeauna înainte... chiar și cu pas de țestoasă!

383. Te simți liber atunci când comportamentul altor oameni nu te afectează și îi ierți.

384. Dragostea face echilibristică pe o frânghie în inima omului.

385. Nu mă pot gândi la nimeni care să mă fi deranjat vreodată.

386. Pe noi nu ar trebui să ne intereseze nici răspunsul celuilalt, nici rezultatul eforturilor noastre. Trebuie pur și simplu să încercăm - Dumnezeu va face restul.

387. Nu fi supus, fii frumos.

388. Ne petrecem viața așteptând: un autobuz, o scrisoare, un prieten, o masă, un tren și în cele din urmă să ieșim... din trup.

389. Știu că în spatele tuturor lucrurilor se află voia lui Dumnezeu. Facă-se voia Lui, pentru că este întotdeauna mai bună decât orice alt lucru pe care noi, fiind atât de mici, ni l-am putea dori sau imagina.

390. Dacă un om face o nedreptate unui alt om, amintește-ți că aceasta nu s-ar putea întâmpla dacă făptuitorul nu ar avea putere de sus. Prin urmare, motivul pentru care ești neglijat ești chiar tu.

391. Numai durerea face libertatea posibilă.

392. Haideți să nu mai spunem nimic...

4. PARTEA A PATRA

SCRISORILE

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte-ne pe noi.

Pe parcursul îndelungatei sale vieţi, Gerondissa Gavrilia a scris foarte multă scrisori - nu numai pentru că avea nenumărate cunoştinţe şi prieteni în întreaga lume, dar şi pentru că lumea ei interioară deţinea o bogăţie inepuizabilă. Cuvântul ei dojenitor se revărsa şi alerga pe hârtie, amestecat cu ştirile şi lucrurile practice de zi cu zi. Fiecare scrisoare a sa devenea o scurtă conversaţie secretă, reamintind adâncimea lucrurilor, dezvăluind valoarea care se regăsea în toate, chiar şi în cele obişnuite, şi îl însufleţea pe cititor. Fie că erau liniştitoare sau critice, scrisorile ei insuflau mereu curaj, chiar şi după un eşec sau o cădere, pentru că erau scrise cu cerneala tămăduitoare a unei iubiri cum rar găseşti.

Oriunde mergea, îşi dăruia inima şi lua în sine inimile oamenilor. De aceea sute de nume şi adrese umplu paginile numeroaselor sale agende: nume din Grecia, Anglia, Franţa, Danemarca, Suedia, Elveţia, Austria, Germania, Cipru, Liban, Israel, Irak, Iran, India, Egipt, Kenya, Uganda, Tanzania, SUA, Canada...

Din această multitudine de nume, două se detaşează: cel al lui Baba Amte, marele asistent social indian, şi al lui Yehuda Hanegbi, scriitorul israelian. Ea i-a întâlnit pe aceşti oameni după ce a «renăscut», în 24

martie 1954, și i-a considerat pe amândoi prieteni și frați. Ea a corespondat cu amândoi, timp de patruzeci de ani - un schimb de la «inimă la inimă» de o mare profunzime spirituală.

Mai întâi, l-a cunoscut pe Y. Hanegbi, în septembrie 1954, într-un kibbutz israelian în care, ca mulți alții, acesta lucra voluntar. Aproximativ un an mai târziu, în ziua de Anul Nou în 1956, l-a întâlnit pe Baba Amte, la AnandWan, colonia de leproși pe care acesta o înființase cu câțiva ani în urmă. Scrisorile ei demonstrează marea iubire și respectul profund pe care îl aveau unul pentru celălalt. Și încă ceva: am observat cu admirație, și probabil și cu puțină uimire, afinitatea spirituală uimitoare a trei persoane din țări și religii diferite.

În ciuda distanței exterioare care îi separa, nu poți să nu îți dai seama că Hristos i-a unit în interior. Citind fiecare pagină a acestor scrisori, aproape că se poate distinge o mână invizibilă pictând cu sfială câteva dintre acele alte «staule» și alte «oi»[117] de care a vorbit Hristos. Descoperim sămânța unui lucru minunat: conturul acelei turme îndepărtate - «o turmă», așa cum a prezis Mântuitorul nostru - când El va fi Împăratul și Păstorul tuturor.

Este într-adevăr destul de neobișnuit să vezi pe cineva vorbind despre Hristos și profeți sau recomandând pasaje întregi din Vechiul și Noul Testament unor oamenii de altă religie! Ceea ce este mai

[117] Ioan 10:16.

important este să-i vedem pe acești oameni acceptând această «intruziune» cu bucurie și har... Asta înseamnă că Domnul a pregătit «pământul bun» în inimile lor și că ea, care le-a vorbit, cunoștea limba smerită a iubirii, care, în cele din urmă, este singura care evanghelizează.

Aceste scrisori - și alte câteva - ne permit să privim puțin atât în interiorul ei, cât și spre activitățile sale exterioare.

Pentru aceia dintre noi care au cunoscut-o în ultimii săi ani de viață, părea că ne spunea foarte multe. Însă se pare că, până la urmă, nu ne-a istorisit prea multe niciunuia dintre noi - nu numai pentru că nu eram vrednici, dar și pentru că ea a încetase, de multă vreme, să-și mai exteriorizeze cele mai intime simțăminte și gânduri și vorbea doar spre slava lui Dumnezeu, despre minunile pe care El le-a făcut în viața ei și a altora.

Citind scrisorile sale, suntem uimiți, dar simțim și un soi de bucurie amestecată cu tristețe, căci realizăm că un suflet atât de mare ca al ei a trecut pe nesimțite atât de aproape de noi, inima sa aproape atingând-o pe a noastră, și ne-a lăsat să credem că am ajuns să o înțelegem, chiar dacă într-o foarte mică măsură! Dragostea ei debordantă a fost oarecum res-ponsabilă pentru această înșelare...

Din acest motiv, suntem foarte recunoscători celor doi buni prieteni ai Maicii Gavrilia și tuturor celorlalți, fără excepție. Datorită lor, am descoperit falduri rare și secrete ale inimii sale mistice și am aflat și despre alte

călătorii din viața ei plină de drumeții, care până acum rămăseseră necunoscute.

Nu este uşor să scoți în evidență una din scrisorile sale. Sunt prea multe... Scrisorile către cei doi prieteni dragi; cea despre frică; despre căutarea greșită; despre progresul interior; scrisoarea către mama unui tânăr care a luat-o pe căi greşite; către soțul care se purta urât; către ruda unei persoane bolnave; către o tânără...

Citind următoarele extrase, veți putea judeca singuri. Multe alte scrisori[118] ale sale au fost deja incluse în biografia Maicii Gavrilia.

1. Extras din scrisorile ei către Baba Amte, prieten și frate indian

Delhi, 16 mai '57

După am vizitat tot felul de centre, spitale şi colonii de îngrijire a leproşilor, mă simt mai aproape ca oricând de tine în familia lui Dumnezeu și am o viziune minunată în ceea ce te priveşte, care se va materializa îndată ce vei coopera cu mine. De acum înainte, nu mai aparții doar centrului Anand-Wan, nici măcar întregii Indii, ci proiectului de reablilitare a leproşilor la nivel mondial! Dacă în patru ani ai realizat atâtea în

[118] Notă: Scrisorile 1, 2 și 3 sunt publicate aici așa cum au fost ele scrise în limba engleză de către Maica Gavrilia.

AnandWan, vei înființa, peste tot India, sate pentru leproşi... Du-te cât mai curând posibil în Filipine, rămâi acolo 6-12 luni și când vei reveni, mergi din loc în loc, în toată țara, pentru a consilia, îndruma şi conduce toate lucrările de reabilitare a leproşilor. Toți cei care au auzit de dorința ta de a merge la Filipine și de «viziunea» mea aşteaptă cu nerăbdare să te întâlnească în toate călătoriile tale. Vei călători la clasa I, cu permis, ca Ramachandra - în timp ce eu, la clasa a III-a, fără taxă, pe acelaşi permis, în calitate de... slujitoare a ta! Aşadar, multă baftă ție şi Indiei. Vezi, după cum glumeam, nu poți scăpa de tradiționala «femeie albă în spatele marilor oameni din India». Atâția oameni care «au depăşit 60 ani» m-au rugat să vin la ei după ce am plecat de la tine, dar eu îmi păstrez mâinile pentru tine!

Şi acum referitor la partea practică: te rog, trimite-mi cât mai curând posibil toate documentele personale, vârstă, studii, munca desfăşurată și toate acele extrase pe care le-am copiat de mai multe ori despre Mah. Seva Samiti și toate articolele despre tine...

Un singur stăpân, El, noi toți copiii lui și întreaga lume, fiecare dintre noi liber să-și îndeplinească destinul și destinația...

Voi încerca să îți trimit un vizitator: pe Preasfințitul Alexandru Mar Teofil al Marthomei (prima Biserică indiană înainte de sosirea tuturor misiunilor, fondată de Sf. Apostol Toma, ucenicul lui Hristos). El s-a întors din Filipine și a vorbit la Colonia de Leproşi acolo, îndemnându-ne să facem același lucru în India. De asemenea, în Indonezia, el a cunoscut o femeie creştină

care are un orfelinat de 300 de copii pe cont propriu! Preasfințitul va veni din nou în Delhi pe 20...

Cum le pot mulțumi suficient prietenilor mei din Anand-Wan și Warora? Numai rugându-L pe El să-i binecuvânteze pe toți și să le dăruiască dragostea Lui.

Uttar Kashi, 20 aprilie '58

...Viața mea aici este regizată de El, Cel Care m-a adus aici - aproape fără niciun plan, fără «viitor» sau «trecut» și, pentru prima dată, (cu excepția șederii mele la Sivananda, imediat după sosirea mea; dar aici am muncit într-un comunitate și nu singură), fără bani sau mâncare. Slavă veșnică Domnului! Când ne-a adus, pe mine, pe tine și pe alții, Dumnezeu a avut un plan. Noi nu facem altceva decât să-L urmăm...

A venit Dr. Sen. A văzut cum sunt acum, că prefer singurătatea și izolarea în loc să petrec timp cu oamenii - chiar și cu prietenii - cu excepția pacienților. Dragul meu frate: vei înțelege de ce. De multe ori ți-am spus cum mă văd: într-o mănăstire, dar pentru că nu sunt încă pregătită, voi rămâne aici... Știu, tu și sora mea Amte, nu ați făcut niciun compromis și trăiți în adevărul și în iubirea Sa și așa veți rămâne pentru totdeauna...

Uttar Kashi, 6 august '58

...Mintea mea este era încă preocupată cu o scrisoare de 14 pagini din partea lui Yehuda despre toți membrii familiei mele și despre cum marea lor dragostea pentru mine aproape că s-a transformat în ură atunci când am părăsit această iubire. M-am întristat, dar am sentimentul profund că, odată ce m-am predat Voinței Divine, trebuie să-L «iubesc pe Dumnezeu cu tot cugetul meu, din tot sufletul meu, iar pe aproapele meu ca pe mine însămi». Prin urmare, El m-a dus în India (eu nu am avut nicio dorință specială în acest sens). El m-a adus la voi, aici și tot așa...

Almora, 12 iulie '59

...Lumea este săracă în iubire. Toți oamenii caută dragostea. Dar când ea vine la ei, nu o recunosc, pentru că nu au simțit-o niciodată. Bieții oameni! Și uite așa, lumea piere și numai iubirea ajunge în veșnicia din care descinde.

Betania, 22/4 septembrie '59

Tocmai am primit scrisoarea de la voi acum câteva ore și din ea - din cuvintele surorii mele, ale lui Sumati și ale băieților - un mănunchi de raze mi-au umplut chilia și inima... Poate că sunt o idealistă la fel de mare

ca şi voi, sau cred în omenire întocmai ca voi (în ciuda faptului că nu am «şocuri», ci numai «surprize» plăcute) şi chiar mai mult, însă eu încă mai cred că timpul pe care l-aţi dedicat asistenţei sociale şi medicale s-a sfârşit - a fost şi acesta un pas în viaţa voastră plină de aventuri - şi că trebuie să faceţi ceva cu inimile, sufletele şi vieţile oamenilor. Aţi văzut destul egoism în jur şi în viaţa pacienţilor voştri - mai puţin excepţiile. Aţi primit de la Dumnezeu darul de a iubi, aşa cum foarte puţini o pot face; foarte puţini au obţinut harul unui asemenea dar. Astăzi, în vremurile noastre, mintea şi intelectul au ucis inimile şi cu siguranţă, în continuare, vor ucide sufletele. Am aproape în fiecare zi visul ca voi să plecaţi în jurul lumii... şi să vorbiţi despre Dumnezeul Cel Viu şi de învăţăturile lui Hristos, pe care le urmaţi în practică întocmai - motiv pentru care, în India, oamenii nici nu vă pot înţelege. Veţi da mărturia adevărului în Occident, unde, după 2000 de ani, acesta a fost uitat sau deformat. Veţi vorbi şi îi veţi înfrunta pe toţi cu privire la diferenţele rasiale, la camuflarea Adevărului atunci când oamenii pretind numai a fi «creştini» când de fapt aparţin demonilor. Da, frate Amte! Voi înfruntaţi moartea de parcă nu ar exista, căci, într-adevăr, ea nu există pentru suflet... Cine are curajul să vorbească despre Adevăr în ziua de azi? Nimeni! Frica şi egoismul domnesc pe pământ şi a venit timpul ca cei care sunt binecuvântaţi cu o inimă dreaptă şi caracter să acţioneze şi să-L ajute pe Dumnezeu - înţelegeţi ce vreau să spun? Da, tot aşa cum Hristos ne-a ajutat să facem lucrarea Sa pe pământ,

înainte ca omul să o distrugă... Iartă-mă, te iubesc pe tine şi pe sora mea[119], care chiar şi în drumul pe care l-aţi început va rămâne la fel de fermă şi iubitoare şi va accepta voia Lui, aşa cum a făcut întotdeauna în viaţa voastră. Mai întâi vei veni aici şi te vei duce în deşert - în singurătate ca să auzi Cuvântul Său pentru tine... Îmi pare rău să aud că, din nou în viaţa sa, Albert nu poate fi un simplu slujitor şi vrea să fie numai «şef»; va avea de suferit...

Betania, 31 decembrie '59

... Dar ştii prea bine (şi, probabil, foarte puţini oameni din această lume cunosc acest lucru la fel de bine ca voi) că suntem toţi «din întâmplare» şi că orice facem, trebuia să fie făcut - dacă nu de noi, atunci de altcineva; prin urmare, să-I mulţumim lui Dumnezeu dacă am făcut ceva bun şi-L rugăm să ne ierte dacă nu... I-am scris lui Indira Gandhi: «Vă rog, faceţi o vizită la AnandWan la familia Amte.» Ca răspuns am primit până acum numai o felicitare de Crăciun cu foto-grafia ei, a tatălui său, a celor doi fii cu un câine simpatic...

Ştiu răspunsul la «întrebările» voastre - laudele oamenilor vă lasă reci! Aţi făcut primul pas: «Lasă tot şi urmează-Mi Mie.» Acum va trebui iarăşi să renunţaţi la

[119] Maica se referă la soţia lui Baba Amte, Sadhana Amte.

ceva, mai ales în interior. Aici, fără proiecte, fără planuri, fără mutări de aici acolo, văd realitatea puterii rugăciunii făcută în tăcută iubire pentru Dumnezeu și om... Ceea ce nu putem face cu toată dragostea noastră pentru om, putem face doar unindu-ne cu cei pe care Dumnezeu dorește să îi folosească... Știu că misi-unea mea este doar să aduc împreună oamenii pentru lucrarea Sa de pe pământ și pentru slava Lui... Mâna mea este slabă, dar dragostea și rugăciunea sunt puternice și în curând mâna lui Dumnezeu vă va ajuta... Dumnezeu să vă binecuvânteze, sora mea... Tu cunoștii mai bine următoarele cuvinte care mi-au fost adresate ca urări de Crăciun: «Toată lumea trebuie să știe și să reflecteze la faptul că starea fiecăruia este unică în lume și că nimeni care a trăit vreodată nu este la fel ca el, căci dacă ar fi fost vreodată vreunul la fel ca el, nu ar fi fost nevoie ca el să existe...»

... Vă mulțumesc pentru generozitatea voastră a tuturor, prietenii mei, am toți banii mei de buzunar din cupoanele poștale de răspuns. Biletul de autobuz pentru oraș, dulciuri de dăruit, smochine uscate etc... Nu mai există băi, nici săpun de toaletă, nici lux... Să îmi scrieți repede.

Betania, 4 /17 ianuarie '60

Curaj... Este ceva ce puțini au acolo, din pricina concepției despre «soartă» - spre deosebire de concepția noastră care (apropo, atunci când spun «a

noastră», mă refer la tine, fratele meu, mai mult decât la oricare altul) trebuie să reflecte altora, prin iubire, ceea ce ne este daruit de sus. Noi credem, că (dacă trăim) pentru noi înșine - chiar și pentru «mântuire» sau pentru «realizarea» lui Dumnezeu - mai bine nu ne-am fi născut!

Mai întâi trebuie să «renaști» tu însuți, să lași morții să-și îngroape morții lor și să ai grijă de vindecarea rănilor sufletului și ale minți tale. Da, cred că avem nevoie de un «om de la Răsărit» (vezi Isaia 41:1-4 și, de asemenea, 46:9 până la sfârșit).

Țara Sfântă este țara profețiilor. Niciuna dintre profeții nu a rămas nerealizată și ele vor continua să devină realitate până la sfârșitul lumii. Studiază bine toate acestea și când vei veni aici peste o lună și vei merge într-o mănăstire în deșert, vei primi răspunsul la toate întrebările tale. Da, puțini pot exprima cu orice preț adevărul, pentru că oamenii se tem de mucenicie și de moarte. Dar oricum vom muri, așadar de ce să nu o facem spre proslăvirea Adevărului? Privește cum omul îl torturează pe om: putem vedea acest lucru fără să mărturisim că este greșit? Vezi Matei 5:6 și Înțelepciunea lui Solomon 14:25. Privind în urmă întreaga ta viață, vei ști cine ești și ce trebuie să faci. Atunci nu vei mai avea dureri de cap!

Betania, Duminica Rusaliilor 1960

... Când ai menționat că Renuka[120] nu se simte bine şi că a lipsit de la școală, am zâmbit căci, prin ea, mi-am amintit de propria mea copilărie: pentru că eram iubită de familie, în fiecare iarnă inventam o boală ca să pot rămâne acasă; desigur nu în mod voit, ci în subconștient...

Am zâmbit din nou că ai scris că nu îl cunoşti pe... Satan! Poate că l-ai întâlnit, fără să îi fi dat un nume așa cum îi este dat în Sfânta Scriptură. Cel puțin ai văzut lucrările sale - orice opoziție în împlinirea lucrării lui Dumnezeu. De exemplu, el intră ca un duh de mândrie, de mânie, de lăcomie, sau în alte chipuri distructive... De aceea trebuie să începem să studiem noi înșine şi să aflăm cine suntem. Atunci vom vedea ce rol are, sau nu, în noi. De exemplu, cine, chiar şi unui om ca Albert Schweizter, îi dictează să scrie şi să spună «cioară» şi nu cum este normal, «om», aşa cum îi numeşte pe alții? Forma sa cea mai rea şi mai subtilă este cea a linguşelii...

Betania, 2 iulie '61

Îmi amintesc, când eram în Grecia, că Folero, marele asistent social care a lucrat cu leproşii, a ținut o conferință în Atena. El a spus că dintre toate țările din lume, Grecia are cea mai umană abordare, pentru că nu

[120] Fiica lui Baba Amte.

face nicio diferență între lepră şi oricare altă boală contagioasă. Din această cauză, ori sunt într-o aripă a acestor spitale, ori sunt «în concediu». Îți mai aduci aminte? Într-adevăr, am fost surprinsă să întâlnesc câțiva dintre pelerinii din Cipru ieşind din centrele lor în Țara Sfântă, sărutând icoanele pe care noi le sărutam şi primind Sfânta Împărtăşanie din acelaşi Potir şi Linguriță... Folero credea că procentul însemnat de vindecări care se înregistra în activitatea lor se datora simpatiei umane şi sprijinului moral... Părerea mea este că noi, grecii, având o imaginație bogată, imediat ce apărea medicamentul care anunța tratamentul, pacienții se şi vindecau... Întocmai ca în Clinica mea Albastră...

Elveția, 20 februarie '63

... Într-adevăr, nu există «de ce» cu Dumnezeu şi, foarte curios, fără să-l fi citit vreodată pe Luther - am vorbit numai despre acest lucru în Statele Unite ale Americii, inclusiv despre faptul că nu ar trebui să existe nici «dar», nu numai în relație cu Divinitatea, dar nici cu semenii noştri...

... Ei bine, în curând voi veni să vă văd pe toți. Acum, «de ce» merg în India? Mai mult chiar decât prima dată, chiar nu ştiu. Votul mea a fost să spun DA tuturor ofertelor din 1954 şi asta m-a condus la toate prin care am trecut şi trec. Dar, după cum bine ştiți, starea interioară este cea care contează, nu cea

exterioară. Astfel, deşi trupul se mişcă, duhul este în pace cu El.

Sat Tal, 6 februarie '64

... A fost ca un vis minunat să vă văd şi Anand Wan parcă ar fi ieşit din lampa lui Aladin. Inima mea este plină de iubire pentru voi, dragi băieţi, pentru Aristotel şi fete, precum şi pentru pacienţii care - mai mult decât majoritatea vechilor mei prieteni care nu m-au recunoscut de la prima vedere - m-au recunoscut; pentru că dragostea şi inima sunt mai mult decât chipul şi ochii pământeşti. Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Betania, 15 mai '70

Oare aţi uitat cu desăvârşire că undeva pe Pământ aveţi un membru al familiei iubitor, a cărui inimă vă iubeşte? De ce această lungă tăcere? Cât mi-aş dori ca Arhanghelul Gavriil, al cărui nume mi-a fost dat în viaţa monahală, să mă ia pe aripile sale şi să mă ducă acolo. O, mizerabilii bani! Fără ei nu te poţi deplasa, dar după moarte... Am venit aici pe 3 ianuarie şi, după 4 săptămâni, am fost chemată din nou în Grecia. După o şedere de două luni acolo, m-am întors aici, pe 12 aprilie, în mănăstire, unde o prietenă scoţiană a devenit ortodoxă şi soră de mănăstire...

Betania, 16 august '70[121]

Lumea are două categorii diferite de oameni: cei care îşi dau în continuu viaţa pentru alţii şi cei care, nu numai că nu dau (au ei oare ceva de dat, bietele creaturi?), dar singura lor bucurie este de a-i împiedica pe cei care dăruiesc. Aceasta este imaginea pe care o am despre tine şi Baba.

În această lume, cei care aparţin «Împărăţiei lui Dumnezeu» au de suferit, dar ei sunt singurii care cu adevărat sunt conectaţi la voia lui Dumnezeu şi împlinesc ceea ce trebuie întreprins de către Dumnezeire în viaţa omului... Sora lui Baba, care îl iubeşte foarte mult, ştie acum că mai mult decât prezenţa efectivă şi atingerea face rugăciunea. Crede-mă, suntem atât de aproape, deşi separaţi din punct de vedere geografic, mai mult ca niciodată. Când am primit scrisoarea ta, m-am cufundat în rugăciune şi am primit un răspuns pe care îl vei găsi în această scrisoare[122]. O atingere care te poate ajuta mai mult decât a mea este cea a Sfântului Pantelimon. Acesta a trăit în anii creştinismului timpuriu şi a crezut în Dumnezeu şi Hristos. A fost medic şi era foarte bogat, provenind dintr-o familie nobilă greacă, sub Imperiul Roman. El şi-a lăsat averea şi medicina obişnuită şi a îmbrăţişat «calea îngustă», ca Baba, vindecând mii de

121 După accidentul lui Baba Amte.
122 Se pare că ea i-a trimis o icoană de hârtie cu Sfântul Pantelimon.

oameni, până când a fost omorât pentru că mărturisea că puterea pe care o manifesta nu era de la el, ci de la Dumnezeu, prin Hristos. După moartea sa, până în această zi, au loc multe vindecări prin rugăciunile sale. Așadar îți trimit icoana sa, în care el ține cutia de medicamente. Te rog să o pui pe locul dureros de pe cap, din partea mea, și Îl vom lăuda cu toții pe Dumnezeu pentru această intervenție mai presus decât cea omenească... Rugăciunea este mai puternică decât prezența, tăcerea, mai puternică decât vorbirea...

Muntele Sinai, 5 iunie '76

Preaiubiților! De pe aceste înălțimi, unde deșertul și munții roșii cu stânci aspre simbolizează lupta omului de a ajunge la puterea dumnezeiască și de a face voia Lui pe pământ, mă gândesc la voi, dragul meu Baba, fratele meu, la sora mea, la dragii băieți și fete, la «draga» Sumati și la familie. Îmi amintesc credința și munca voastră în ciuda tuturor dificultăților... Întocmai ca acești călugări ortodocși greci care locuiesc, generații la rând, pe acești munți, muncind din greu și adorându-L pe Cel care a zis chiar pe acest munte: «Să nu ucizi». O, cât de tristă a devenit această lume prin neascultare...

Atena, 1979

... Desigur, nu sunteți un om «handicapat». Există o mulțime de cadavre vii în lume – cei care nu sunt buni-de-nimic, nici pentru ei înșiși, nici pentru alții. Aceia sunt cei care au un handicap real! Nu cei care, ca și tine, «crează», în calitate de «prieteni ai lui Dumnezeu», ceea ce El vrea să facă pentru omenire. Tu, fratele meu, și tu, sora mea, și voi băieți, Socrate și Platon, sunteți demni de a fi numiți prieteni și următori ai lui Dumnezeu.

Atena, 6 martie '81

Nu mă surprind încercările din viața ta. Dragostea și jert-fa sunt sinonime. Dumnezeu ți-a acordat dragostea și pute-rea Lui, compasiunea, curajul, modul Lui de a ierta, înțelepciunea Sa extraordinară și a făcut din tine unul dintre cei mai buni slujitori ai Săi, prieten și colaborator pe pământul Său, unde suferința este atât de răspândită și îngerii îi inspiră pe câțiva să dea o mână de ajutor. *Dragostea este mereu pe cruce.* De aceea, inima ta iubitoare împărtășește această suferință umană, nu numai în minte și prin ajutorul efectiv, ci și prin suferința propriului trup, pentru a da un exemplu de putere supraomenească, ca astfel să devii o pildă pe care alții o pot urma.

Atena, 1982

Să ai pace și bucurie ca întotdeauna.

Yehuda ne este oaspete aici de 10 zile și vorbim despre voi și despre «miracolul» de la AnandWan. Inima lui este o inimă iubitoare care înțelege o altă inimă iubitoare și ne întâlnim în acest fel cu Dumnezeu Care este Iubire.

Cât de mult mi-aş dori să pot veni la tine, chiar și pentru o săptămână, să te văd cu ochii mei pământești și nu numai cu ochii sufletului. Dar am îmbătrânit. Şi nici banii nu există. Poate că dacă îngerii mă vor lua deasupra acestui pământ, vă voi vizita în duh. Vă transmit tuturor toată dragostea mea. Nu voi uita toate «aventurile» noastre în Iubirea lui Dumnezeu de-a lungul anilor 1955-1959. Slavă lui Dumnezeu!

Atena, 1983

Sub lumina și iubirea lui Dumnezeu, omul ajunge nemuritor... Deşi lumea se află în starea pe care o cunoaştem, încă există oameni care Îl iubesc pe Dumnezeu și înțeleg viața și acțiunea celor care Îl iubesc pe El. Asta este ceea ce înțeleg din fotocopiile pe care mi le-a trimis Vikas. Slavă Celui care ne luminează și ne călăuzește. Observ prin scrisul tău de mână că te simți foarte bine și Îi mulțumesc lui Dumnezeu că a răspuns rugăciunilor iubitei mele surori, Sadhana, și ale noastre, precum și ale multor oameni care te iubesc.

Într-adevăr, când mă gândesc la anii în care am fost împreună, o caracteristică remarcabilă a fost iubirea jertfelnică pe care o are Sadhana pentru tine, pentru munca ta inspirată și pentru toți. Slavă lui Dumnezeu că ea există. De asemenea, iubiții mei «copilaşi», Socrate și Platon, aceşti adevărați eroi care trăiesc în jungla vremurilor noastre pline de «maya»[123] și de tulburare. Mulțumesc lui Dumnezeu și pentru ei... Sunt fericită că mi-am cunoscut familia în India, familia Amte, într-un moment de veşnicie și acest lucru îmi îmbogățește viața.

Atena, 14 ianuarie '84

Unirea sufletului cu Creatorul înseamnă a-i iubi pe toți, fără discriminare, în lumina Adevărului.[124]

Nu pot să-mi exprim îndeajuns recunoştința față de Dumnezeu pentru că mi-a dat să cunosc familia Amte. Sunt atât de fericită că Baba Amte a primit un alt «premiu». Voi fi alături de voi în duh în timpul conferinței de la N. Delhi în februarie. Îi voi mulțumi lui Dumnezeu că i-a acordat lui Baba dragostea, puterea și curajul Lui de se a lupta cu ignoranța, indiferența și prejudecata și forța de a fi un înger victorios. Da, Baba

---

[123] Termenul *māyā* apare de 70 de ori în Rig Veda și în jur de 27 de ori în Atharva. Potrivit lui Monier Williams, *māyā* însemna înțelepciune și putere extraordinară în limbajul timpuriu, dar mai târziu, cuvântul a ajuns să însemne iluzie, fraudă, înşelăciune, vrăjitorie, farmece și magie. (N.tr.)

[124] Cu ocazia Premiului primit de Baba Amte.

iubește și eu cred că cea mai puternică bombă este iubirea - iubirea este singura «bombă» care poate distruge tot răul de pe pământ.

... Adeseori, când vorbesc despre călătoriile mele în India, expresiile atât de iubitoare de pe fața voastră se află pururea înaintea ochilor mei.

Să îți spun «Felicitări», dragă Baba, pentru premiu? Nu! Îi felicit mai degrabă pe cei care te-au ales pentru a fi premiat, pentru că înseamnă că te înțeleg...

Ierusalim, 25 aprilie '84

Urări de bine tuturor din Țara Sfântă - Ierusalim, unde am venit pentru a sărbători Paștele în acest an. Este absolut minunat să mă aflu din nou aici și să mă rog împreună cu voi pentru pacea lumii. Sunteți cu mine mereu.

Atena, 20 februarie '85

Dragul meu, Vikas... Îmi spui că m-ai invitat «de mii de ori». Ei bine, dragul meu, am «îmbătrânit». Asta înseamnă că nu mai pot alerga ca altă dată. Este destul de ușor să fac o călătorie scurtă de câteva zile în Ierusalim, dar una mai lungă nu mai pot îndura. Cu toate acestea, sufletul, inima și mintea călătoresc și de multe ori sunt aproape de voi și mă bucur de discuțiile lui Baba - cu ochii săi scânteietori - și de tine, cu

zâmbetul tău; aproape că văd copacii înalți și transformările de la AnandWan.

Atena, 18 decembrie '85

Pentru că se apropie Crăciunul, mă gândesc la acel Crăciun pe care l-am petrecut împreună în AnandWan în plinătatea iubirii «familiei» mele. M-am simțit exact ca «acasă». Așa că, astăzi, cu aceste amintiri frumoase - timpul zboară și dragostea rămâne. Vă trimit salutări pline de iubire.

Vă mulțumesc pentru toate fotocopiile pe care mi le-ați trimis. Vă mulțumesc pentru că ați împărtășit «miracolul» de la AnandWan cu sora voastră Lila! Împărtășesc toate acestea cu toți cei care urmăresc viața voastră cu felicitările și rugăciunile lor. Vă doresc tuturor viață lungă și să rămâneți în continuare în această lume «ciudată» ca o lumină și o stea a jertfei de sine. Să aveți binecuvântarea lui Dumnezeu. Vă trimit dragostea mea și Îi mulțumesc lui Dumnezeu că v-am întâlnit...

Atena, înainte de Paști, 1985

În curând, vom sărbători Învierea lui Hristos și mă gândesc la tine, dragă Baba, care ai scris odată: «Simbolul crucii este jertfa de sine pentru alții». Te-ai confruntat cu moartea de mai multe ori și cunoști prea

bine sensul Învierii. Pentru că sărbătorim 30 de ani de la prima noastră întâlnire pe pământ, vă trimit dragostea mea, admirația și sincerele rugăciuni. Să dea Dumnezeu să ne întâlnim din nou cu toții în veșnicie!

Atena, 26 ianuarie '89

Aici, viața noastră continuă ca de obicei. Oamenii vin și pleacă cu problemele lor, cu așteptările lor și cu nevoia de a fii iubiți. Biata umanitate! Oamenii nu știu că dacă nu vom împărtăși dragostea pe care ne-o dă Dumnezeu, vom fi mereu singuri și vom cerși iubirea. Este ciudat, dar aceste lucruri nu pot fi învățate ținând cuvântări sau prin simple cuvinte. Doar atunci când viața cuiva vorbește poți auzi ceva...

Eghina, 24 iunie

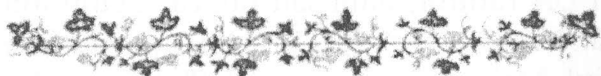
Dragul meu Vikas,

În credința noastră creștină, avem sfinți, care sunt oamenii care şi-au închinat viața în întregime lui Dumnezeu şi au pus-o în slujba Sa - adică a semenilor lor aflați în nevoie - uitând de propriul confort, de preferințele lor şi aşa mai departe... Aşadar, pentru mine, eşti unul dintre ei și întotdeauna te-am văzut aşa. Pentru că eşti cu adevărat smerit şi te-ai dăruit într-un mod foarte natural, nefiind nici măcar conştient de

jertfa ta. Fii binecuvântat întotdeauna, dragă Vikas, ca fiu adevărat și slujitor al lui Dumnezeu... Prin dragostea ta pentru toți acei pacienți[125] pe care i-ai întâlnit încă de la primii tăi paşi în viață, inima ta s-a unit cu ei atât de mult încât îmi amintesc că atunci când erai doar un băiețel, îți doreai să fii unul dintre ei - Doamne fereşte -, ca să te amesteci între ei şi să-i poți iubi în mod liber şi deplin...

Leros, decembrie 1992

Vă scriu pentru a vă anunța că am fost «îndrumată», după ce am petrecut un an aici, în pustnicie, să încetez corespondența, chiar și cu iubiții membri ai familiei mele, printre care vă numărați și voi, și să continui doar mesajul duhovnicesc al iubirii pentru voi toți și astfel, să mă pregătesc pentru călătoria în Împărăția Îngerilor. Vă mulțumesc pentru fiecare moment în care am fost aproape de voi. Acum am 94 de ani! Dumnezeu să vă binecuvânteze! Pururea sora voastră, Lila.

[125] Bolnavi de lepră.

2. Din scrisorile ei către Yehuda Hanegbi, scriitor evreu, prieten și frate

India, Almora, 2 iulie '56

Îmi spui: De ce India? Merg înainte și nu înapoi, prin urmare, nu pun întrebări. Acum am murit și totuşi sunt mai vie ca oricând. Nu ai putea să înțelegi cum muzica, arta, cărțile, gândurile şi aşa mai departe au dispărut cu totul pentru mine. De ce? Nu întreb. Simt că sunt pe calea cea bună, în contact permanent cu Dumnezeu şi nu-mi pasă de nimic altceva decât să îmi îndeplinesc rolul în creația Lui. Îl bine-cuvântez pe Prof. Bergman pentru acea propoziție pe care a spus-o despre mine: «Ea este o adevărată prietenă a lui Dumnezeu.» Şi care este legătura prietenilor? Iubirea. Dar ce este Dumnezeu? Iubire!...

Nu, nu mai am nicio legătură cu trecutul cu excepția câtorva persoane care trebuie să urmeze aceeaşi cale, mai devreme sau mai târziu... Întrebi: «Unde eşti cu mintea, cu sufletul?» Nu ştiu. Merg, lucrez, tac. Iubesc. Le spun DA tuturor, buni sau răi, ca şi cum totul vine de la El. Nu port discuții. Încă râd și văd lucrurile... distractiv! Mai ales atunci când dragii mei «adepți» doresc să deschidă un ashram pentru mine și să trăim toți acolo... Sau când Sivananda le spune discipolilor săi că: «Dr. Lila din Grecia are... magnet», sau când îmi cere să stau cu el...

Îi iubesc pe toți și nu mă interesează să critic pe nimeni. Mai degrabă mă amuză egoul «sfinților»... sau cel al occidentalilor care devin călugării hinduşi şi se închină la idoli de parcă ar fi statui în Biserica Catolică... unii dintre ei ar fi cu totul lipsiți de personalitate dacă s-ar îmbrăca din nou ca noi...

Nu vreau atenția oamenilor. Merg şi îmi găsesc propria odihnă şi fericire. Aşa te-am cunoscut pe tine, Hyam, pe Sylvia şi pe mulți alții, care sunt aleşii lui Dumnezeu - plimbându-mă şi mergând pe jos.

Nu ştiu care este viitorul meu, dar refuz să am chiar şi siguranța unui Ashram. Baba Amte face acelaşi lucru. El îndrăzneşte mult mai mult... Nu am nicio curiozitate pentru nimic. Oriunde merg, mi se pare mai bine decât locul din care am plecat... Dintre toți guru pe care i-am întâlnit, acela bătrân care trăieşte în peşteră mi se pare cel mai bun.

În ceea ce mă priveşte, de ce ar trebui să ascult muzică sau să port discuții? Cele 24 de ore ale zilei şi nopții le petrec în compania Sa Dumnezeiască... Aşadar, cu cine pot înlocui compania Sa - o companie de o mie de ori mai liniştitoare decât orice altceva?

Delhi, 23 iulie '56

... În India, vin toți cei care doresc să fie numiți «căutători». Ori de câte ori sunt întrebată, răspund: «Nu, nu sunt un căutător.» Ei nu înțeleg de ce am venit. Nu sunt un «căutător». Îi iubesc pe toți şi totul şi nu mă

interesează nimic altceva. Şi dacă asta nu este suficient pentru alții, este suficient pentru mine. Pentru că va trebui să răspundem în consecință înaintea lui Dumnezeu... Te rog, nu citi cărți şi nu încerca să întâlneşti oameni, fie ei interesanți sau nu. Toate acestea nu au nimic să te învețe. Dumnezeu este în tine şi El vorbeşte în singurătate. Dacă urmezi sfaturile Lui orbeşte, atunci eşti în siguranță...

Dumnezeu este liber, iar dragostea locuieşte în libertate... Simt că trebuie să hoinăresc pentru totdeauna, fără securitatea unui ashram sau a unei mănăstiri. Aşadar, aici sunt o punte de legătură - cu scopul de a-i aduce împreună pe cei care trebuie să se întâlnească... Dr. Stanley Jones a făcut mult agitație pe seama faptului că spun mereu «da». M-a amuzat teribil. El mi-a cerut să îl însoțesc în turneu, ca un... specimen al lucrurilor pe care le predică! Sivananda mi-a cerut să merg într-un turneu pentru a ține cuvântări... despre Vedanta! Reporterii din Delhi au venit să mă fotografieze şi să mă intervieveze despre... leproşi! I-am refuzat pe toți. Simt că toate acestea duc la pierzare. Eu le spun că sunt moartă, dar vie în Dumnezeu!

Sunt de acord cu tine. Izolarea într-o mănăstire sau Ashram ajută foarte mult, dar nu este pasul final - acest pas este înăuntrul nostru.

Poona, Bombay, 20 ianuarie '58 ...

Te rog. Să nu consideri că «trebuie» să scrii, sau că «trebuie» să termini romanul sau că «trebuie» să mergi într-un loc sau altul. Acesta este blestemul educației occidentale, acest tip de atitudine în viață şi amestec în Planul Divin. Nu, nu trebuie să facem altceva decât să tăcem şi să urmăm. Unii trebuie să facă lucruri extraordinare ca să «clatine» lumea. Alții, doar să existe, să iubească şi să moară. Se întâmplă să fac parte din ultima categorie, iar tu, din prima, pentru că El dăruieşte după cum doreşte pentru scopul Său... Şi nu există nicio îndoială că noi Îi aparținem, nu?...

Noua mea adresă este o instituție care se ocupă cu copiii cu handicap mental şi, în acelaşi timp, cei cu handicap fizic. De fiecare dată când ajung în Delhi, vin aici. Luni de zile, am dormit pe o bancă folosită pentru persoanele care vin în vizită în timpul zilei. O bancă de lemn îngustă unde am avut câteva din cele mai revelatoare experiențe binecuvântate din partea Lui... Era o încăpere mică cu aer închis, fără ferestre, dar am fost atât de fericită...

Aceşti copii săraci fac parte din «?» din viață! Astfel, fără limbaj, mă pot juca, pot râde şi le pot masa copiilor bietele lor picioare şi mâini. Dar - aceasta este minunea - am descoperit cu mult timp în urmă, în Lucknow, lucrând cu bolnavii mental, că masajul facial este principalul tratament; doar atingerea umană şi expresia afecțiunii - adică ceea ce acei oameni nu au experimentat! Cât de trist este faptul că, în această lume

mare, oamenii nu au dragoste de oferit. Tragic, dar adevărat.

Dr. Schweitzer nu a mai venit! Oricum nu avea să vină, dar anunțul a fost o «luare a numelui său în deșert» atât de flagrantă, încât oamenii au alergat la Congresul Vegetarian din toate părțile Indiei ca să-l întâlnească. A fost un succes bazat pe o promisiune falsă! Nu am fost acolo, pentru că am plecat chiar în ziua în care trebuia să înceapă la Bombay, unde Baba Amte trecea prin tortura medicinii moderne!

Uttar Kashi, 20 mai '58

Ești al Lui și știi asta, așa cum o știu și eu. Dar amân-doi am păcătuit în viața noastră dorindu-ne și având tot ce am cerut, până când, prin dragostea și mila Sa față de niște netrebnici ca noi, ne-a îngăduit să Îl cunoaștem și să ne predăm Lui; și facem acest lucru doar atunci când vedem că nicio ființă umană - oricât de iubitoare ar fi ea - nu ne poate scoate dintr-o situație, dar El poate.

Uttar Kashi, 28 iunie '58

Te rog, nu te tulbura și nu te gândi că «le produci dezamăgiri, speranțe etc., altora.» Uită de toți. Ai murit pentru toți. Dacă nu vei simți asta, Îi vei bloca drumul lui Dumnezeu către sinele tău real și voia Lui nu va

lucra în tine. Ia aminte: suntem singuri. Nu există niciun prieten în afară de El. Toți văd ceea ce se poate vedea în noi, iar unii văd numai ce putem fi pentru ei. Dacă se poate, să nu ai nici prieteni, nici rude - pe nimeni în afară de El, însă iubește-i și dăruiește-te desăvârșit tuturor, fără discriminare (și cui îți întoarce iubirea și cui îți răsplătește cu ură). Numai atunci ești al Lui. Dacă nu aș fi murit pe 24 ianuarie '54, aș mai fi putut renaște?

Ține minte, nimeni nu poate învăța pe nimeni sau demonstra cuiva ceva, dar dragostea îi poate ajuta pe cei care Îl caută. Rugăciunea funcționează, chiar dacă trec ani de zile...

Uttar Kashi, 29 iulie '58

Am venit ca un străin. Un străin este un străin. Cu cât înaintez în vârstă, cu atât mai mult mă conving de faptul că am fost «menită» să fiu un străin - nu în diferite țări, ci pe pământ...

Născuți la Constantinopol, noi, grecii, eram străini pentru turci - în ciuda faptului că țara era moștenirea noastră. Mutându-ne și stabilindu-ne în Grecia, din cauza faptului că eram «nedoriți» acolo, ne-am simțit la fel străini pentru ceilalți greci... Continuându-mi studiile și educația în Elveția, Franța și Anglia, am rămas un străin, desigur. La fel am fost și în Statele Unite ale Americii. Anglia mi-a oferit cetățenia britanică, lucru pe care nu mi-l doream. Astăzi, India a

devenit din ce în ce mai naționalistă. Aceasta este evoluția normală a istoriei: ocupație... libertate... Având o cultură moartă și o filozofie care nu sunt practicate, așa trebuie să stea lucrurile vreme de câteva secole înainte ca civilizația neo-indiană să se nască...

Aici, cu ceva vreme în urmă, am avut dificultăți pentru prelungirea vizei de ședere. Pe atunci credeam că voi rămâne. Mi s-a oferit cetățenia și chiar și o proprietate «nominală» - o bucată de teren necesară pentru formalități. Am refuzat și mi s-a acordat o prelungire de 2 ani a vizei, care expiră în mai 1959. Acum, spre surprinderea ta (și eu aș fi fost surprinsă cu un an în urmă), vei afla că voi pleca din India. A expirat timpul. Experiențele pe care trebuia să le înmagazinez mi-au fost date. Acum, din nou, trebuie să «las și să urmez». Să renunț numai la această țară, pentru că nu am nimic altceva, iar trupul meu - atât de mic acum! - este doar purtătorul sufletului. Ce contează unde suntem, atâta vreme cât suntem ceea ce credem că dorește El să fim?

Începând din martie 1957, nu am mai primit de lucru. Dumnezeu nu mai vrea să-mi «bag nasul peste tot». Aici, de aproape șase luni, am rămas în camera mea și prezența Sa a fost de ajuns pentru mine. Nu-mi e dor de nimeni, dar îi iubesc pe toți, indiferent cine intră în viața mea trimis de El...

Într-un fel, simt că este suficient să am compania celor pe care îi iubesc în inima mea. Ce să spun? Având în vedere că limbajul lui Dumnezeu este tăcerea, atunci și limbajul iubirii este tăcerea...

Oricum, suntem singuri și fiecare persoană, o ființă cu totul diferită de oricare alta. Singura fericire, singura fericire adevărată este «Dumnezeu și cu mine pe acest pământ» și, ca urmare a singurătății, îi poți iubi pe toți și împărtăși chiar și lucrurile cele mai neînsemnate cu toată lumea și să îi faci fericiți - cel puțin pentru o clipă...

Secunderabad, 4 octombrie '58

Slăbiciunea noastră stă în dorința de a fi iubiți... Atunci totul începe să lucreze foarte rapid și puternic pentru a ne trage înapoi. Toate discuțiile din familie încep să lucreze pentru a ne lega definitiv de mâini și de picioare. Primim atât de multă dragoste de le Dumnezeu, dar cu toate acestea punem preț pe iubirea umană... Acest lucru este neascultare față de întâia poruncă și față de chemarea lui Dumnezeu. Atunci ne întoarcem în «cursa de șoareci», lumea de rând... Este oare chiar atât de dificil să-L ascultăm? Cum se face că pentru siguranța umană trebuie să respectăm legile unei societăți omenești și ale familiei, dar pe El îndrăznim să-L nesocotim? De ce? El ne cheamă să-I îndeplinim voia, dar atunci când auzim glasul Lui, în loc să spunem: «Doamne, ia-mă, frânge-mă, fă-mă precum voiești», umblăm cu jumătăți de măsură, așa cum au făcut mii de oameni înaintea noastră și o vor face și după noi... Totuși știm că acest lucru este greșit. Sănătatea noastra reacționează. Devine și o scuză

pentru a nu face ceea ce oamenii doresc să facem, să împărtăştim viaţa lor fără speranţă şi lipsită de sens. Devine şi o scuză pentru a ne ţine departe de viaţa şi necazurile îndurate de dragul Lui, scuzându-ne din pricina slăbiciunii noastre... Am devenit «cadavre vii», ca milioane şi milioane de oameni care au murit pentru lume şi pentru Dumnezeu... Suntem batjocoriţi de către forţele răului...

Vezi Matei 17:20, Luca 17:5, Marcu 9:19. Unde este credinţa! Citeşte Isaia 41:1-4, şi 46:9 până la capăt. Dumnezeu îi duce pe aleşii Săi întotdeauna în ţări «străine».

Aici mă comport ca şi cum aş fi surdă şi mută. Peste tot e la fel. Izolarea este necesară. Mormântul ne aşteaptă pe toţi. Va fi o groapă comună sau Învierea?

Mănăstirea din Betania, 30/12 ianuarie '60

Să începem cu dragostea. Da, am aceeaşi părere sau experienţă ca prietenul tău, «cel mai mare gânditor» cum îl numeşti. Forma pe care o folosesc este triunghiul - între Dumnezeu şi om. Dumnezeu mă iubeşte. El revarsa peste mine dragostea Lui. Dacă o ţin în mine, voi pieri; voi plesni sub puterea ei. Când iubesc pe altcineva cu tot acel foc, ştiind că îl am de la El, acelei persoane i se întâmplă lucruri extraordinare, căci într-adevăr începe să fie atrasă sau chemată de Dumnezeu. Pentru început, are loc o transformare. Acel om ajunge la destinaţie şi simte această dragoste este un

dar trimis lui de către Dumnezeu. El nu trebuie să îmi fie recunoscător mie - asta ar strica totul. Ar trebui să ajungă să-I mulţumească Domnului, pentru slava lui Dumnezeu, pentru propria lui existenţă, pentru dragostea pe care i-o dă Dumnezeu. Pentru că, după aceea, el, la rândul lui, trebuie să dea acelaşi foc altora.

După realizarea acestui adevăr, el nu mai aşteaptă nimic în schimb de la oameni, ci se bucură de faptul că o altă fiinţă umană se uneşte cu Dumnezeu... Şi se mai întâmplă şi un alt lucru remarcabil: recunoaşterea la prima vedere a celor care trebuie să se unească cu El.

Mănăstirea Noul Ierusalim, 11 iulie '66

Dragostea... Aceasta este comuniunea sufletelor în El... Comuniunea sfinţilor. Mănăstirea nevăzută în care toţi ai Săi se întâlnesc în Duhul, indiferent unde s-ar afla trupurile lor.

Această mănăstire în care locuiesc în prezent se află printre pini şi măslini. De 40 de ani, trei călugăriţe şi bătrâna lor mamă văduvă locuiesc aici. Au fost mult mai multe maici, dar a venit tragedia războiului şi germanii l-au ucis pe preot şi le-au închis pe multe dintre ele. În afară de acest maici, există o călugăriţă octogenară, refugiată de la Marea Neagră, ale cărei rude

au fost ucise de către turci[126]. Ea a suferit şi sub ocupaţia germană, în închisoare, torturi etc..

În ceea ce mă priveşte, cred că îngerii au luat o «pauză» în jocul lor de «fotbal» pentru moment...

Noul Ierusalim, 12 ianuarie '67

Şi acum am ajuns la partea cea mai frumoasă din scrisoarea ta... Şi anume, voinţa. Da, ai perfectă dreptate şi eşti singura persoană - cred că şi T. de Chardin a avut o idee despre asta - care ar putea fi de acord cu mine în această privinţă, sau eu cu tine. Majoritatea oamenilor se opresc la a se «preda» şi «acceptă» toate cele date de Dumnezeu într-un mod «pasiv». Dar, într-adevăr, aceşti oameni nu pot fi folosiţi ca «mesageri», pentru că ei nu au nicio chemare. Această chemare, atunci când există dragoste, se întâlneşte cu voinţa dumnezeiască şi atunci se întâmplă minuni pe pământ, ca în viaţa veşnică... Da, este periculos să omori egoismul şi apoi să te «împotmoleşti» într-o dragoste pasivă. Nu pentru asta ne-am născut! Când iubim, uneori simţim o chemare şi dorim lucruri extraordinare şi vom vedea, uneori după ani de zile, care a fost sensul... De atâtea ori în viaţa mea am văzut că dragostea nu este forţa care poate da viaţă altora. Totul este harul, harul!

[126] În 1922, în timpul genocidului grecilor din Asia Mică şi Marea Neagră.

Nairobi, 10 august '68

Am sosit aici în februarie. La început, munca mea a fost să ţin corespondenţa preotului bătrân, care este primul preot misionar trimis vreodată din Grecia. El a venit în aceste locuri în urmă cu opt ani, când africanii din Biserica Ortodoxă - care au ridicat Bisericii şi au hirotonit preoţii la nivel local - au cerut Greciei să trimită pe cineva să-i instruiască. După aceea, în urmă cu doar doi ani, a venit un mirean să dea o mână de ajutor...

Dumnezeu, în marea Sa dragoste şi milă, mi-a dat un înger care să-mi înrâurească comportamentul. Aşadar, acum, prin harul Său, sunt singură peste tot. Nu mă deranjează nimic niciodată. Din păcate, văd de multe ori că prezenţa mea îi perturbă pe alţii - nu cuvintele mele, pentru că vorbesc numai atunci când sunt întrebată...

Clima, mâncarea şi alte lucruri materiale sunt excelente şi în afară de fericirea sufletului, când merg îmi simt corpul atât de puternic şi de uşor ca şi cum nu ar exista. Totul este harul. Noi nu facem nimic. De aceea, nu am niciun plan, ci las lucrurile să curgă în voia lor. Astfel, acum, oamenii au decis în privinţa mea să rămân până la sfârşitul anului. Apoi, ei au «planuri» pentru mine în Grecia.

Bonn, 3 martie '72

Mă întrebi ce fac aici. Ți-am spus oare că, de câțiva ani, Dumnezeu mi-a luat orice «alegere personală»? Am fost invitată... și am venit.

Prezența este mai importantă decât vorbirea, iar dragostea tăcută cu rugăciune, mai mult de prezența trupească. Cu alte cuvinte, nu contează distanța sau prezența vizibilă...

Da, într-adevăr empatizăm cu așa-numita suferință umană, dar în momentul în care aceasta vine (așa cum se întâmplă de cele mai multe ori), vine din cauza stării egocentrice a bolnavului. Noi doar îi iubim și Dumnezeu înfăptu-iește.

Da, prietenia este cel mai mare cadou de Sus. De aceea El a spus: «Vă numesc prietenii mei.»

Păsările și copacii sunt universali. La fel și cerul și stelele.

Basel, 1977

Acum, pacientul meu e bine... Dacă aş fi fost în locul ei, aş fi fugit de soț și de familie înainte să fie prea târziu. Dar oamenii se sperie de necunoscut, care este harul, credința, dragostea și bucuria, și se împotmolesc în apele stătute ale minciunii și ale morții inimii și sufletului. Ei se transformă apoi în roboți de folos pentru societate, bine îmbrăcați și care trăiesc cu oglinzi create de om și fac chirurgie plastică pentru riduri... să

pară tineri! Ce tragedie. Chiar și medicii de aici au nevoie de tratament în «apa vie» a Adevărului. Am avut atât de multe experiențe, am întâlnit atât de mulți pacienți în această lună de când sunt aici, încât aş putea scrie o carte intitulată «Un simplu credincios și iubitor de Dumnezeu descoperă psihiatrii»!

De curând, stau pe un scaun aproximativ 12 ore pe zi, cu Sf. Daniil Stâlpnicul, ca însoțitor... Am cartea lui cu mine.

Acum, pacientul s-a trezit şi trebuie să mă opresc. Nu vorbesc - ciudat - îi zâmbesc ca unui copil și ea este fericită. Oamenii vor atât de puțin și toată lumea este prea ocupată ca să dea acel puțin. Trebuie să fii bolnav ca să primeşti o vizită cu ciocolată și flori. Sau să moară pentru a obține cele mai bune flori! Îmi vine să râd. Odată, în Atena, i-am spus omului de la o florărie: «Nu am multă simpatie pentru profesia dumneavostră, pentru că vă doriți decese și boli.» El nu s-a simțit lezat. A zâmbit și a spus: «Într-adevăr!»

Mănăstirea Profetul Moise,
Faran, Sinai, 16 februarie '79

Aşadar, din 5 decembrie, de când am venit aici, am încetat corespondența... Din nou, nu înțeleg de ce mă aflu aici. Am fost invitată, cu aproximativ un an în urmă, conştientă de faptul că nu era acesta motivul pentru care am fost invitată «în aparență»: experiența,

limbile străine, vârsta respectabilă... Știu că mai era ceva aici pentru mine și se pare că ți-ai dat seama ce...

Mă întrebi despre îngeri. Din puțina experiență mea cu ei (și nu este vorba despre ceva ce am citit sau auzit, căci nu e cazul), se pare că aceste «ființe» (cum le numeşti) de dincolo, preferă fie să vină la noi, fie să ne trimită un mesaj și apoi să ne permită să plecăm și să ne întoarcem pe pământ...

Atena, 14 noiembrie '80

Nu scriu şi nu citesc. Dar îmi petrec ore în şir trăind liniştită în prezența lui Dumnezeu, în camera din casa unde locuieşte fratele meu. Din ianuarie, el petrece cea mai mare parte din timp în pat, aproape tot timpul în linişte sau dormind. Şi-a revenit dintr-un atac serios de pneumonie - la vârsta de 92 de ani. Neavând pe nimeni, în afară de mine pe lume, rămân alături de el. Dorm - sau, mai degrabă, priveghez toată noaptea - în camera lui și am o asistentă medicală ziua. În timpul zilei mă duc la Atena în apartamentul în care locuiesc singură și acolo vin să vorbească cu mine tineri și tinere cu probleme - fie cu familia, sau cu drogurile etc -, sau unii care doresc să aibă contact cu școli sau persoane din afara Greciei... Aceastea sunt ştirile pe care ți le pot da despre mine...

Atena, 23 decembrie '84

Încă mă aflu în ascunzătoarea mea de Crăciun. Este minunat să trăieşti o vreme în singurătate, numai în prezența îngerilor. Oh! Izbucnesc de recunoştință față de Cel Care este totul în toate!... În ceea ce mă priveşte, accept din ce în ce mai mult (și cu harul lui Dumnezeu pot pune în practică) prilejul de a rămâne în singurătate...

Atena, 5 septembrie '87

Voi răspunde «întrebărilor» tale, ale căror răspunsuri, cu siguranță, le cunoşti deja. Dumnezeu, în dragostea Lui, mi-a dăruit întotdeauna (chiar și în nebunia mea), atât de multe daruri, încât nu am cerut şi nu cer niciodată nimic. Chiar și acum, când îmi iubesc singuratatea, El face acest lucru posibil cu uşurință. Deși, după cum știi, încă am câțiva vizitatori după-amiaza, îi iubesc, îi înțeleg, dar nu simt nevoia de a împărtăși sau de a cere sau a dori ceva anume... Sunt prietenă cu tinerii - și o revoluționară - și nu îmi place ce spune C.: «Severitatea face parte din iubirea lui Dumnezeu.»

De multe ori sunt «spectator»... Știi că nu mă interesează lucrurile «active», aşa că îmi oboseşte mintea să urmăresc proiecte, discursuri, spectacole etc... Numai îngerii mei mă cunosc și mă bucur că nu mă lipsesc de compania lor decât preț de câteva ore...

3. Scrisori către Dr. Sinha, doctor indian și prieten

Atena, 14 ianuarie '86

Îți mulțumesc pentru scrisoare după o lungă tăcere. Încă o dată îți voi spune că sufletul, fiind nemuritor, este mult mai puternic decât trupul. De aceea, atunci când avem o dificultate sau o divizare interioară, nu se poate ca trupul nostru să nu fie afectat, el fiind purtătorul sufletului, iar atunci trebuie să acționăm într-adevăr în orice situație după cum este bine.

Răspunsul meu la ceea ce mi-ai scris despre sfatul «bătrânului» de a «pleca» atunci când vine chemarea este că eu nu cred asta. Când ne asumăm o «obligație» - chiar și una făcută unui om - trebuie să o ducem până la capăt și apoi să «plecăm»...

Cuvintele Evangheliei «nu vă împotriviți răului» se aplică cu succes în viața noastră și ne dau seninătate, liniște și iubire pentru a ne uni cu iubirea și voința dumnezeiască. Când facem asta, nu mai există întristare, durere, necaz sau tulburare. De când am început să practic acest lucru, viața mea este un «vis» frumos în locul unei vieți pline de chin. Uneori îmi pare rău că nu îi putem ajuta pe cei care îi iubim care vin să ne ceară ajutorul... Căci, oricât de siguri am fi noi înșine de existența lui Dumnezeu (ceea ce ne dă prin credință toată fericirea de pe pământ), oamenii egocentrici sunt

orbiți de egoul lor și nu pot înțelege nimic altceva. De aceea acum înțeleg mai bine motivul pentru care sfinții părăseau viața obișnuită și se retrăgeau în singurătate.

De șase zile, mă aflu într-o izolare totală în camera mea (locuiesc singură într-un apartament de 4 ani, de când fratele meu a plecat la Domnul) și voi rămâne în continuare în izolare încă patru zile. Acest lucru îl fac la fiecare început de An Nou, după numeroasele vizite (mai ales din partea omenilor plini de probleme) pe care trebuie să le am în timpul sărbătorii. Această singurătate desăvârşită îmi oferă experiențe duhovniceşti și multă tărie pentru a continua să văd oameni. De fapt, cum se întâmplă de doi ani, primesc vizitatori între orele 16 și 19 și răspund la telefon între 19 și 21. Restul timpului mă retrag în linişte, contemplare și rugăciune tăcută. Este într-adevăr o mare binecuvântare. Astfel, mă pregătesc pentru «călătoria fără întoarcere» pe care trebuie să o întreprind într-o zi. Există vreo şansă să ne vedem?

Atena, 22 februarie '88

«Duhul lui Dumnezeu suflă încotro vrea»[127]

Pacea și bucuria lui Dumnezeu să fie cu tine şi cu cei dragi... Cu o săptămână în urmă, am fost rugată să țin un discurs după vecernie în Biserică. Le-am spus că

[127] Ioan 3:8.

nu «vorbesc», ci doar îndrăznesc să răspund la întrebări. Așadar, am avut o experiență foarte interesantă. Elevi, tineri doctori, ingineri, băieți și fete de diferite vârste mi-au pus întrebări foarte dificile. «Ce este viața?» «Cel mai mare dar al lui Dumnezeu.» «Ce ar trebui și am putea face cu viața noastră pentru a fi plăcuți lui Dumnezeu?» «Eu una cred că Evanghelia este rețeta. Hristos spune: „Eu sunt Viața și Calea și Adevărul." Astfel, încercând să urmăm acest model, putem să iubim, să iubim și iar să iubim nu numai pe cei dragi ai noștri, ci întreaga omenire, indiferent de cine ar fi vorba, în ce națiune sau religie s-a născut, ce face și cum trăiește fiecare.»

Prietenii care au auzit acest lucru au început să întrebe despre creștini și ne-creștini și când le-am spus că pentru mine este imposibil să văd diferența, au avut un șoc! Draga mea Laloo, după lungi discuții, mi-a venit în minte să le povestesc câteva evenimente din India! Unchiul tău din Patna, după ce te-am cunoscut acolo atunci și am vorbit despre Sivananda, Anand Mayee ți-a scris în scrisoarea sa: «Prietena ta, sora Lila, îl girează pe Hristos». Când mi-ai spus asta, a fost o mare surpriză, pentru că nici măcar nu Îl menționasem pe Hristos. Dumnezeu este iubire și, astfel, toți oamenii de pe pământ sunt una.

După aceea, în fiecare zi vin la mine oameni noi și mi-am schimbat programul. Lunea și joia întreaga zi (o oră fiecare) și nimeni miercurea. Vineri, sâmbătă și duminică, prietenii mei vechi și o viitoare călugăriță. Ce zici de asta?

Aegina, 26 ianuarie '89

Pacea și bucuria lui Dumnezeu să fie cu tine și cu cei dragi... În prezent, mai mult ca niciodată, tineri și tinere, studenți sau absolvenți, se simt atât de singuri în această lume, încât vin doar ca să găsească pe cineva – indiferent ce vârstă ar avea – ca să vorbească, să spună tot ce au pe suflet, să își împărtășească «dorințele», «gândurile», «visurile»... Oamenii în zile noastre nu mai au timp să asculte și, cu atât mai puțin, să iubească pe nimeni în afară de ei înșiși. Iubesc atât de mult toate aceste suflete tinere a căror credință în Dumnezeu se «clatină» și care nu au deloc încredere în semenii lor. Nu putem face nimic. Dumnezeu știe asta. El poate schimba lucrurile dacă iubim. Așa că văd că aceasta este calea mea. Nimic mai mult. De vreme ce nu am vise sau planuri în ceea ce mă privește și viața mea este doar o eternă Zi a Recunoștinței față de El pentru tot ce a făcut și face (faptul că v-a adus în viața mea pe toți cei care sunteți ai Lui). Mă simt cu adevărat fericită.

4. Scrisoare către mama unei tinere care își dorește să fie budistă

Atena, martie 1972

Vă felicit pentru că aveți o fiica cu un suflet cum rar găsești. Cu siguranță, ereditatea și educația au contribuit la aceasta. Nu vă îngrijorați defel. Dacă ea are, așa cum spuneți, un fundament creștin, nu îl va pierde. Ar trebui să studiați cu atenție scrisoarea fiicei dvs., cu multă dragoste, și atunci veți vedea că tot ce vă scrie are legătură cu învățătura Evangheliei pe care, din păcate, cei mai mulți dintre creștini nu reușesc să o practice. Fata are dreptate... Cum să ne suporte ipocrizia? Fiecare dintre noi, cei care căutăm adevărul, devenim neliniștiți când ne vedem înconjurați de nedreptate, înșelătorie și minciuni, care ne lasă cu un sentiment de deșertăciune. Dar apoi, Evanghelia vorbește și ne spune: «Eu sunt Adevărul.» Adevărul nu este un cuvânt nedeslușit. Adevărul este «Acela»: Hristos Însuși. Și noi ar trebui să practicăm acest adevăr în lume. Nu te nelinişti niciodată în privința zilei de mâine. Nu poseda niciodată averi sau bani într-o bancă. Pentru că într-o zi vei auzi o voce care îți va spune: «Du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor, apoi vino și urmează-Mi Mie...»

Într-o zi, și eu am auzit această voce care mă chema. Știți unde? În India! Cu credință, încredere și

dragoste pentru El, am ajuns în India, unde am învățat ce trebuie să fac în calitate de creștin.

Scrisoarea fiicei dvs. m-a mișcat profund, pentru că printre rânduri am văzut o inimă adevărată care nu acceptă compromisuri, dar care vrea să adopte o poziție clară față de Dumnezeu, față de semenii și față de sine însăși. Îmi place foarte mult fata. Din păcate, observ că dvs., mama ei, în ciuda dragostei imense pe care i-o purtați, nu ați reușit să o înțelegeți și să deveniți prietena ei. Ați uitat că fiica dumneavoastră este în primul rând copilul lui Dumnezeu și că are propria ei personalitate. Mulți părinți încearcă să-l determine pe copilul lor să-și piardă această personalitate cerându-i o supunere oarbă față de voința lor.

Observ, de asemenea, că nu a existat o educație creștină adevărată și studiu biblic, ci mai degrabă o abordare superficială a credinței noastre. Cu toate acestea, sufletul unui «Căutător al Adevărului» va merge oriunde pentru a căuta ceea ce consideră hrană adecvată a spiritului. Pentru că «nu numai cu pâine va trăi omul...»

Fiica dvs. scrie că «învățătorul» lor și-a abandonat averea și cariera pentru a începe să-i învețe. A văzut ea sau a auzit vreodată așa ceva? A citit vreodată Viețile Sfinților? Desigur că nu. Pentru că, știți, omul este mereu în căutarea unui exemplu viu!

Scrieți-i o scrisoare cu dragoste adevarată – nu despre cum vreți dvs. ca ea să se comporte...

«Autoconcentrarea» despre care scrie este cheia pentru pace, liniște și bucuria de a trăi. Ea a fost

practicată de isihaşti în vremurile vechi, dar acum această practică este în pericolul de a se pierde.

În loc să încerce să dobândească cunoaşterea filosofiei indiene, ea ar trebui să citească lucrările Sfântului Grigore Palama, ale Sfântului Simeon Noul Teolog, ale Sfântului Ioan Scărarul...

Fata are dreptate totuşi. Nu poţi să te rogi şi să fii în acelaşi timp preocupat de cât de mult profit vei dobândi prin afacerea ta. Acest lucru este la fel de blasfemator ca pomenirea lui Dumnezeu în mijlocul unei conversaţii pe diverse teme lumeşti. Îmi pare rău că, uneori, necreştinii sunt mai sinceri decât noi!

«Să nu se tulbure inima voastră...» Cu credinţă în Dumnezeu, veţi vedea minuni. Pentru noi, un miracol este ceva supranatural, însă pentru Domnul, o minune este prezenţa Lui naturală şi intervenţia Sa în viaţa noastră...

5. Scrisoare către un soţ infidel şi cu un comportament necuviincios

Atena, mai 1985

Dragul meu S., frate întru Hristos,

Te numesc «frate întru Hristos» deşi nu eşti, nici nu L-ai cunoscut vreodată pe Hristos. Mi-ai cerut de mai multe ori să fiu deschisă şi să-ţi spun ce cred fără

ocolişuri. Din smerenie, deoarece cu toţii suntem păcătoşi, am vorbit cu tine într-un mod paşnic. Cu toate acestea – acum că ai plecat la Agrinion şi mi-ai cerut din nou să-ţi scriu, dacă îmi pasă de tine am cu adevărat – îţi voi spune tot ceea ce îngerii mă inspiră în ceea ce te priveşte.

Eşti un mare ipocrit şi fariseu – deşi poate nu eşti conştient de asta! În faţa prietenilor tăi, înaintea lumii, în locuri publice, treci drept un bun cetăţean, un soţ bun, un tată bun. Dar nu eşti deloc aşa. Eşti un bărbat egoist, care îşi bate soţia pentru fleacuri, care nu o lasă să postească şi să meargă la biserica. Eşti un hulitor şi îţi înveţi copiii să fie la fel. De ce ar trebui cei doi băieţi ai tăi şi fetiţa ta să te asculte, toată ziua, să dea vina pe Biserica şi să îi condamne pe slujitorii lui Dumnezeu? Cu toate acestea, Dumnezeu este milostiv şi răbdător cu tine. Mă întreb cât de departe vei merge! Într-o zi, în modul în care Dumnezeu va permite, păcatele tale te vor face să-ţi revii, înainte de moarte. Cu toţii murim... Într-o zi vei muri şi tu, iar cel căruia i-ai slujit toată viaţa – Diavolul – îţi va înhăţa sufletul.

Ţi-ai înfiinţat o afacere. Ai eşuat. Ai certuri şi dispute şi eşti târât în tribunale... Nu înţelegi? Dacă nu ar fi existat sufletul bun al soţiei tale, M., care suferă cu răbdare greşelile tale, dacă nu ar fi fost rugăciunile sale, astăzi ai fi fost o epavă.

Îţi aminteşti? Nu ştiu dacă ţi-am spus vreodata istoria unui prieten care era ca tine. La un moment dat, a primit un «mesaj» de la Dumnezeu... El l-a ignorat. După un alt mesaj, a avut un eşec... Dar nu l-a luat în

considerare. Până într-o zi, când a venit momentul. Un accident de motocicletă i-a sfărâmat fața și trupul. După multe luni de zile, după multe intervenții chirurgicale și operații estetice, și-a revenit până la urmă. Și unde este el acum? Îl poți vedea în Piața Omonia, mergând în cârje, vânzând cărticele cu Viețile Sfinților și repetând neîncetat: «Doamne, miluiește-mă.» Acum, toți membrii familiei sale țin post, se spovedesc și, cu ajutorul lui Dumnezeu, își vor găsi mântuirea sufletului.

Asta este ceea ce am să-ți spun.

Ai grijă. Încetează să te justifici.

Smerește-te. Dumnezeu să te miluiască.

6. Scrisoarea prin care răspunde întrebărilor lui D. K.

Scriu acestea pentru a răspunde întrebărilor dumneavoastră și adăug că este inutil să căutăm modul în care vom ajunge la destinație potrivit voii lui Dumnezeu dacă nu ne vom uita pe noi înșine. Spunem că Îl iubim pe Dumnezeu, dar cum vom demonstra această iubire? Iubindu-l pe fratele nostru - oricine ar fi el, oriunde ar fi, indiferent de naționalitate, religie și modul său de viață. Dacă nu facem aceasta, nu merităm să ne numim «fiii lui Dumnezeu», Care, așa cum ni s-a spus, «face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei

buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți.»[128]

Cine sunt eu să mă cred mai bun decât leprosul și orbul, decât răufăcătorul și criminalul, de vreme ce știm că suntem cu toții păcătoși și că într-o zi nefericită și noi putem deveni ca ei? Vorbim de «rugăciune», «meditație», «contemplare» etc... Cu toate acestea, în primii noștri pași, toate aceste căi nu vor face altceva decât să ne ducă la o viață egocentrică și astfel vom deveni ori mizantropi, ori alienați mintal. Primul pas este fratele nostru: dăruirea noastră altruistă față de el, în orice condiții ar trăi sau ar fi (bolnav în trup, limitat mental, străin fără adăpost), conștienți tot timpul că facem acest lucru doar ca să putem găsi voia lui Dumnezeu în viața noastră și că pentru acest frate al nostru noi nu suntem indispensabili (chiar dacă pare că suntem).

Să ne întoarcem la întrebarea dumneavoastră. Cum putem avansa pe cale? În timp ce îl ajutăm pe fratele nostru, avem și ore de singurătate și rugăciune. Pe măsură ce trec anii, realizăm că perspectiva noastră asupra valorilor vieții se schimbă. Atunci înțelegem cât de diferiți sunt oamenii - deși îi iubim mereu la fel - și descoperim un adevăr: că fiecare dintre noi este singur cu Dumnezeu pe acest pământ.

Ne confruntăm cu tot ce vine în viața noastră într-un mod unic. Suntem gata să trăim tot ce trăiesc alții, dar știm bine că oricum ar fi viața noastră, vom trăi

---

[128] Matei 5:45.

singuri cu Dumnezeu și Preaiubitul nostru Iisus Hristos. Așadar, vorbim cu îngerul Său, pentru că îngerii - fiind ai Săi - ne pot înțelege cele mai intime simțiri, așteptările noastre sacre, gândurile noastre secrete și toate celelalte și doar cu ei putem avea o prietenie puternică și unică. Hristos este Lumina noastră. Încercăm, în fiecare zi, să nu trăim nicio clipă în întunericul păcatului, care ne desparte (chiar și printr-un singur gând potrivnic) de Adevăr. Hristos este puterea Care ne sprijină să biruim slăbiciunea, să fim buni în fața răutății, smeriți în fața mândriei, plini de «mulțumiri» față de cei care ne uită, care nu ne iubesc și care denaturează adevărul - pentru că nu încetăm să îi iubim pe toți și totul. Înaintăm singuri, călăuziți de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu și harul Său. Ne rugăm, fără încetare, sa nu ne poticnim pe calea Lui și astfel să pierdem harul Său, care este cel mai fragil și prețios lucru din viața noastră.

7. Scrisoare despre isihasm

Atena, Paște 1986

Aceasta este ultima mea zi de retragere în tăcere și singurătate. Oh! Cât mi-aș dori să nu mai văd oameni! În ziua de azi, îi iubesc mai mult în dragostea lui Hristos... Și sunt sigură că puterea lui Dumnezeu îi protejează pe toți cei care îmi vin în mintea și în liniștea

mea. Tăcerea Lui, plină de călăuzire și lumină, este de ajuns pentru mine... Sunt atât de fericită și vă doresc tuturor să fiți binecuvântați.

Din sâmbăta sărbătorii Învierii lui Lazăr până în duminica Sfântului Toma[129], «Casa îngerilor» rămâne închisă. Obloanele sunt trase și nu răspund la telefon și sonerie. Mi se pare imposibil să particip la orice activitate. Îi iubesc pe toți, foarte mult, dar ajung la ei prin comuniunea în rugăciune și nu prin prezența mea. Sunt atât de liniștită în pacea lui Dumnezeu, încât simt puterea și bucuria rugăciunii pe care o au asceții. Da! Dumnezeu ne-a pus pe pământ să-L slăvim și să lăudăm Numele Lui spunând: «Sfânt, Sfânt, Sfânt», așa cum fac îngerii Săi. Dragă D.! Profită de instruirea pe care ți-o oferă Hristos: trebuie să fim uniți numai cu El și trebuie să știm că nu sunt indispensabili nicăieri.

În «Imitarea lui Hristos» scrie: «Chiar dacă faci cea mai grea lucrare și dai totul, să fii conștient că există cineva care poate face aceste lucruri mai bine decât tine și că, la urma urmei, nu ești nimic altceva decât o slugă inutilă și ticăloasă.» Aceasta a fost experiența din viața mea. Fiecare «jertfă» pe care o facem - și ce avem noi, ticăloșii, de «jertfit», când totul este al Său? - nu o facem oare numai pentru a ne curăți de păcate: de egoism, mândrie, ambiție, iubire de sine, sete de putere, îmgâmfare? «Coșul vanității» este plin! Abia atunci când înțelegem aceste lucruri putem completa «reversul medaliei» iubirii - adică smerenia...

---

[129] O săptămână înainte și o săptămână după Duminica Paștelui.

Ferice de cei care au văzut-o, au simțit-o şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, au practicat-o în viața lor. Ei trăiesc în Rai încă de aici, pe acest pământ, şi când vor pleca, o vor lua cu ei. «Căci Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru». Atunci nu vom mai fi ataşați de nimic şi de nimeni! Privim Lumina. «Eu sunt Lumina», ne-a spus El. Tot drumul, oricât de dificil ar părea, este numai El. «Eu sunt Calea», ne-a spus. Şi astfel, zburăm cu «aripi» de îngeri, care ne păzesc şi ne călăuzesc spre El. Daca aş fi fost pictor, aş picta o astfel de imagine nemaipomenită, arătând o cale infinită plină de Lumină şi de îngeri.

Totuşi cele mai frumoase lucruri pe care ni le-a dat Dumnezeu nu au fost pictate, nici scrise, nici cântate. Ele au fost şi vor fi, de-a lungul secolelor, numai în suflet, în inima şi în duhul celor care le-au experimentat. Ele nu s-au exprimat nicicând pe pământ, ci numai în lumea nevăzută; căci omul muritor nu are mijloacele necesare pentru a le exprima.

La început, ai dorința de a împărtăşi harul nesfârşit al lui Dumnezeu cu cei pe care îi iubeşti. Încetul cu încetul însă, şi tu vei învăța să-l împărtăşeşti doar cu îngerii Săi, până când, într-o zi, vei înceta să mai «exişti». Întoarce-te la toate amintirile pe care le ai din viața ta şi îți vei da seama că îți aminteşti oameni, evenimente, peisaje, dar pe tine nu te vezi nicăieri. Acesta este Adevărul, Calea, Viața - Fiul lui Dumnezeu! Iar noi suntem fii Săi adoptați. Ce bucurie!

Dragă D., am trăit această viață mulți ani şi acum aştept cu pace, în rugăciune şi linişte - mereu plină de

dragostea Sa - chemarea Lui în călătoria fără întoarcere. Slavă Lui pentru tot. Multumeşte-i.

8. Scrisoare către Asociația misionară

Atena, 13 mai 1986

Am salutat în numele dvs. micul arbore de pe tro-tuarul din fața ferestrei mele... Verde stralucitor, cu crengu-țele proaspăt spălate de ploaie, şi-a legănat vârful său abia înmugurit şi m-a salutat înapoi cu mesajul pe care l-a primit prin văzduh: «Lasă grijile şi neliniştile vieții în seama Aceluia Care te-a creat, te-a crescut, te-a luminat şi te-a călăuzit până acum şi Care nu va înceta să te iubească câtă vreme trăieşti în această lume trecătoare. Lasă-te - aşa cum îmi las şi eu crengile - să te legene vântul încoace şi încolo, fără să uiți vreodată că eşti ataşat, aşa cum sunt şi eu de o rădăcină, de Hristos, Care este Lumina, Adevărul, Iubirea.»

Acestea au spus ramurile fragilele ale micului arbore - acestea şi multe altele.

Dragă D., fie ca Domnul să te trimită în locuri înde-părtate şi apoi să te poarte aici, în Grecia, să aduci Învierea lui Hristos, cu dragostea Lui; şi iubindu-i pe toți şi totul, să ajungi la unirea permanentă cu El. Pentru că acesta este scopul final al vieții noastre pe pământ - pentru mântuirea sufletului nostru, pe care El

l-a răscumpărat şi pe care încă îl răscumpără prin sângele Său.

Aşa cum ţi-a spus Preasfinţitul A.: «Nu se ştie unde te va duce Dumnezeu.» Ar trebui să ai mereu în vedere acest lucru şi să nu te îngrijorezi pentru ziua de mâine. Nu căuta siguranţă. Faimoşii călugării kafsokaliviţi de pe Muntele Athos[130], după ce stau o vreme într-o colibă, îi dau foc, ca să se poată lăsa în purtarea de grijă zilnică a lui Dumnezeu.

Aşa cum mi-a scris Părintele Lev[131]: «Nu te ataşa de nimeni şi de nimic - doar de Iisus Hristos Du-te unde te duce şi te călăuzeşte Duhul lui Dumnezeu, ca să aduci dragostea Lui nelimitată, fără margini...

9. Scrisoare către o fostă căutătoare a înţelepciunii răsăritene

Atena, septembrie 1986

Cunosc problemele tale. Cunosc, de asemenea, şi modul tău de gândire şi cum te simţi. Există un singur lucru pe care vreau să ţi-l spun, draga mea M. Nu pierde prea mult timp cu aşa-numita «auto-examinare». Acest lucru te face să uiţi de Dumnezeu, dar şi de oameni. Mi se pare că dragostea adevărată pentru

[130] *Schitul* Sfintei Treimi din *Kafsokalivia* de la *Muntele Athos*.
[131] Gillet.

Dumnezeu este să-L vedem în întreaga Lui creaţie şi, mai presus de toate, să-L vedem în aproapele nostru. Şi când îl vedem pe aproapele nostru şi îi dăruim atenţia noastră, uităm încet-încet de noi înşine.

Deoarece ai fost crescută în spirit creştin, te-aş întreba: chiar a fost nevoie să te duci la Sai Baba să auzi despre «inima curată»? Dacă ai fi citit Evanghelia, ai fi ştiut că Domnul spune: «Fericiţi cei curaţi cu inima.» Şi un pasaj din Vechiul Testament spune: «Copilul meu, te voi duce în pustiu şi acolo voi vorbi inimii tale»[132]. Nu prin minte vorbim cu Dumnezeu. Inima este cea care vorbeşte.

De asemenea, mă întrebi dacă ar trebui să ceri să fii botezată, din moment ce ai primit deja Mirungerea. Mirungerea a avut loc cu mult înainte de petrece ani de zile cu alte teorii filosofice. Crezi că acest lucru nu a avut niciun efect asupra strării tale interioare? A avut - şi încă într-o mare măsură. Pentru că, în prezent, de fiecare dată când te gân-deşti la modul în care ne rugăm, la modul în care ne închinăm, mintea ta se duce la poziţiile yoghine, la menţinerea coloanei vertebrale în poziţie verticală şi la multe alte practici care nu au nimic de a face cu Duhul lui Dumnezeu.

Cineva a spus: «Când sufletul îngenunchează la picioarele lui Hristos, ce contează dacă trupul este culcat, în picioare, în genunchi sau prosternat la pământ?» Nu contează deloc! Când vei înceta să te

[132] Cf. Osea 2:16.

gândeşti la trupul tău şi la tine însăţi, atunci vei reuşi cu adevărat să simţi unită cu puterea lui Dumnezeu.

Mă tot întrebi: «Cum de mi-ai spus asta? De ce mi-ai spus cealaltă? A fost inspiraţia lui Dumnezeu? A fost iluminare de Sus? A fost ceva din mintea ta?». Dacă m-aş gândi tot timpul la asta, nu aş fi în stare să pronunţ niciun cuvânt... Pentru că ştim că nimeni dintre noi nu este vrednic să sfătuiască pe altcineva. Dar simt şi empatizez cu cei din jurul meu atât de mult, încât devin una cu ei. De aici încep şi finalizez prin a spune: «Daca aş fi în locul tău, aş face asta.» Ceea ce vrei tu însă este ca cineva să te ia de mână, să te supună şi să-ţi spună: «Fă asta şi asta; acum ridică-te în picioare; acum stai jos; acum primeşte plata pentru munca ta; acum nu lua niciun ban; acum pune-ţi rochia albastră; acum cea albă...» Ei bine, acest lucru înseamnă servitute... Însă Dumnezeu ne-a creat liberi! Foarte mulţi oameni îmi spun: «Ce bine ar fi fost dacă Dumnezeu nu ne-ar fi creat liberi, pentru că nu ştim care este voia Lui.» Asta este ipocrizie! Voia lui Dumnezeu se descoperă foarte clar omului. Dar noi spunem de fiecare dată: «Nu o înţeleg. Nu o înţeleg...» De ce? Pentru că nu ne mulţumeşte, de aceea nu o înţelegem!

Ştii câţi ani am studiat Evanghelia? Sunt în măsură să spun că putem găsi acolo toate instrucţiunile pentru viaţa noastră, dar noi încă facem un... talmeş-balmeş din asta – întocmai ca o gospodină bună care are o reţetă de prăjitură, amestecă ingredientele conform instrucţiunilor şi în final iese ceva... necomestibil! Apoi, încearcă din nou, pentru că în timpul preparării

prăjiturii poate că a pus o dată prea multe ouă, altă dată prea puţin zahăr şi aşa mai departe. Tot aşa, în viaţa noastră, cauza eşecului este la un moment dat vanitatea noastră, altă dată ipocrizia, apoi altă dată faptul că am vorbit despre aproapele nostru ca şi cum acesta nu ar fi fost fratele nostru. Şi, încetul cu încetul, toate aceste lucruri devin ca o greutate agăţată de grumazul nostru, care ne vor face să ne scufundăm pe fundul mării şi să ne înecăm...

Spui că draga noastră G. ţi-a spus: «Întoarce-te la ea, ascult-o în tot ce-ţi spune, şi apoi îţi veţi găsi calea, pentru că vede în viitor...». Şi mă întrebi: «Este adevărat? Chiar vezi?». Imaginează-ţi acum, dragă M., dacă aş putea să văd în viitor! Nu înţeleg nimic din ce spui în acest moment, pentru că totul este foarte intelectual! Este imposibil! Singurul lucru pe care îl ştiu este să te iubesc – din toată inima mea. Iubesc, de asemenea, întregul Univers din toată inima mea. Pentru că, în ceea ce mă priveşte, nimeni nu este străin şi nimeni nu este «al meu», nimeni nu este negru sau alb sau galben... nimeni. Nu uita, dragă M., că primul păcat a fost comis de către minte şi că unii îngeri, din îngeri de lumină au devenit îngeri întunecaţi. Ştii cât de groaznic este atunci când o putere, care nu este o putere a luminii, vine şi îţi prezintă anumite lucruri atât de frumoase, cu atâta forţă, cu atâta bunătate, încât ar putea foarte uşor să te convingă să le pui în practică... Trebuie să ne ferim de acest lucru. Ştii, m-am întrebat de mai mulţi ani care este sensul cuvintelor: «Dacă lumina care e în voi este întuneric, dar întunericul cu

cât mai mult.»[133] Aşadar trebuie să ştim că atunci când credem că suntem în lumină, uneori suntem în întuneric şi îl folosim asupra fratelui nostru, crezând că îl ajutăm şi îl iubim, însă aceasta este tot opera întunericului, pe care o confundăm cu lumina.

Permite-mi să menționez în acest moment cazul relevant al cuiva care îşi iubea foarte mult sora. Ea suferea de depresie şi el a crezut că era atât de indispensabil, încât a renunțat la serviciu pentru a fi cu ea. El obişnuia să spună: «Dacă nu sunt aproape de sora mea, ceea se va alege de ea?» Atâta lipsă de credință? Adică noi credem că am putea să ne substituim chiar şi ajutorului dumnezeiesc? Şi aici putem vedea înțelesul cuvintelor: «Dacă lumina care e în tine...»

Iarăşi, îmi spui că faci o faptă bună şi apoi spui: «Iată, am facut-o!». Perimite-mi să-ți povestesc un eveniment. Odată, citeam împreună cu o prietenă câteva cărți scrise de Sfinții Părinți. Îl cunoscusem pe Înaltpreasfințitul Arhiepiscop de Sinai, Damianos, şi, într-o zi, i-am spus prietenei mele: «Să mergem să-l vedem. Te va spovedi şi îi vom cere binecuvântarea.» Am mers şi, printre altele, i-a spus acestei doamne că avea un egoism de care nu era conştientă încă şi că, dacă nu se va pocăi pentru asta, nu putea avea bucuria lui Hristos... Asta a zdruncinat-o puțin şi, când s-a întors acasă, a început să plângă.

A plâns şi a tot plâns o săptămână întreagă... Apoi, ne-am dus din nou să-l vedem pe Arhiepiscop.

[133] Mat. 6:23.

«Ce să fac-em?», i-am spus. «Femeia plânge zi şi noapte.» «Chiar aşa?», a spus el cu un zâmbet blând. «Nici eu nu am plâns atât de mult în viața mea, nici nu am simțit atâta pocăință!» După aceea, am plecat ... Pe drum spre casă, prietena mea mi-a spus: «Vezi? Ai auzit ce mi-a spus episcopul? Nici măcar el nu a simțit atâta pocăință!» Ei bine, copilul meu drag, te voi lăsa pe tine să tragi singură concluzii...

Aceasta este tot ce am avut să-ți spun astăzi. Şi acum, harul lui Dumnezeu să fie cu tine şi lumina lui Hristos să-ți lumineze calea... Lasă-te liberă în mâinile lui Dumnezeu, dragă M., şi uneori El îi va îndruma pe oameni să îți spună care este voia Lui. Mai târziu, cufundată în tăcere şi rugăciune, vei fi capabilă să înțelegi voia Lui în mod direct. Şi atunci vei trăi permanent în lumina şi bucuria lui Hristos...

10. Scrisori către o călugăriță

Atena, 17 decembrie 1986

Ei bine, «Iată locul şi iată testul», cum se spune... Dacă patimile nu sunt omorâte, nu poate exista nicio «ridicare» în momentul Învierii. Trebuie să ştii că Dumnezeu ne călăuzeşte în locurile în care trebuie să mergem, pentru că este necesar ca noi să stăm acolo. Să nu te simți niciodată ca la închisoare. Adună-ți puterile de la El – nu de la oameni, oricât de buni ți s-ar părea.

Nu uita niciodată Duminica Floriilor şi Vinerea Mare care a urmat... Şi nu uita nici ceea ce a spus Domnul: «Feriţi-vă de oameni...». Totuşi suntem ai Lui numai atunci când, deşi cunoaştem toate acestea, îi iubim pe toţi, indiferent dacă ne sunt prieteni sau nu, pentru că El ne-a dat această poruncă. Numai atunci vom putea să trăim în lumea lui frumoasă, pretutindeni şi întotdeauna. Ai grijă să te aflii în permanentă comuniune cu El - rugându-te cu *komboskini*, făcând metanii, spunând rugăciunea lui Iisus («Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă») cu voce tare, pentru ca niciun alt gând să nu-ţi poată intra în minte. Eu fac asta zi şi noapte deja de foarte mulţi ani, iar El mi-a dat puterea Lui...

Ce fericită eşti să fii chemată de Dumnezeu în pustie ca să vorbească inimii tale, aşa cum spune profetul. Astăzi nu ai numai oştile îngereşti, ci şi duhurile luminate ale tuturor asceţilor care au trecut prin dureri, suferinţe şi greutăţi cu unicul scop de a-şi frânge sinele, de a deveni ca nişte copilaşi, ca astfel să se unească cu El, Care a spus: «Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de cei înţelepţi şi de cei pricepuţi şi le-ai descoperit pruncilor. Aşa, Părinte, căci aşa a fost înaintea Ta bunăvoinţa Ta.»[134]

Un copilaş, dragă G., nu ştie dacă omul care se apropie este bogat sau sărac, tânăr sau bătrân, bun sau

[134] Luca 10:21.

rău, rudă sau un străin. El zâmbeşte tuturor şi continuă să joace.

Îndrăznesc să afirm că toate reuşitele noastre lumeşti nu înseamnă nimic în locul în care te afli. Prin urmare, consideră noua ta viaţă ca o cădere din spaţiu pe o planetă necunoscută... Ce teamă! Ce uimire! Dar acolo, înaintea ta, se află toate oştirile luminoase ale îngerilor! Ele te înconjoară, te iubesc; ele înţeleg toate limbile - cea a minţii, a inimii, a sufletului - şi te învaţă să cânţi cu ele, permanent, zi şi noapte, spunând: «Sfânt, Sfânt, Sfânt.» Aminteşte-ţi bine acest lucru, dragă G., pentru că atunci când te vei găsi din nou printre oameni, nu vei avea timp pentru nimic altceva decât să pui în practică îndemnul Domnului: «Celui care cere de la tine, dă-i.»[135] Şi apoi, repede, foarte repede, întoarce-te în compania lor luminoasă cea mai presus de lume!

Noi, oamenii, spunem că Îl iubim pe Hristos din toată inima noastră. Cu toate acestea, ne displace şi începem să ne plângem atunci când fraţii noştri, oamenii, «ne dau o palmă», fie prin cuvintele lor sau prin fapte. De ce? Pentru că noi nu trăim în modul în care a făcut-o Hristos. Noi vrem confort, vrem ca alţii să preţuiască iubirea pe care le-o dăruim, sau, cel puţin, vrem să fim lăsaţi în pace... Numai trăind cu oamenii putem înţelege dacă suntem oameni sau nu. Domnul a spus: «Bucuria mea o dau vouă.»[136] Dar El a adăugat:

[135] Mat. 5:42.
[136] Cf. Ioan 15:11.

«Nu precum dă lumea.»[137] Şi noi, oamenii, aşteaptăm bucurie de la oameni! Bietele fiinţe umane!

În viaţa mea, oriunde m-am dus, am acceptat totul ca fiind voia lui Dumnezeu şi am trăit ca şi cum trebuia să rămân în locul acela pentru totdeauna... Doar aşa vrea Dumnezeu să fim. Să nu ne gândim niciodată la viitor. Viitorul este al Lui! Întregul pământ nu este altceva decât o sală de aşteptare pentru veşnicie.

Facem noi oare ceea ce trebuie în fiecare moment al vieţii noastre? Iubim aşa cum ne cer poruncile lui Dumnezeu? Urmăm exemplul lui Hristos? Nu trebuie să uităm că El ne-a asigurat: «Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul lumii.»[138] Aşadar, trebuie să ne gândim mereu: «Cum ne-am comporta dacă Hristos ar fi aici, în chip văzut, aproape de noi, pretutindeni şi în toate timpurile?». Acesta ar trebui să fie modul nostru de viaţă. Trebuie să considerăm oamenii doar ca pe «incidente» pe drumul nostru. «Celui care cere de la tine, dă-i.»

Din scrisoarea ta, observ că eşti pe drumul cel bun spre progresul interior. Nu te simţi «divizată». Trăieşte aşa cum ne-a spus El: «Credeţi în Dumnezeu, credeţi şi în Mine.»[139] Nimic altceva. Niciodată să nu îţi faci planuri conform planurilor altor oameni. Noi suntem copii ai lui Dumnezeu - nu ai părinţilor care sunt muritori, pentru că şi noi suntem muritori. Nu vă

[137] Ioan 14:27.
[138] Mat. 28:20.
[139] Ioan 14:1.

încredeţi în oameni, «în care nu există mântuire.»[140] Aceasta este singura realitate în «coşul cu deşertăciuni».

Ai credinţă! Ai credinţă! Ai credinţă! Eşti copilul «răsfăţat» al lui Dumnezeu, ca noi toţi. Cu dragostea lui Hristos, care ne uneşte.

Paşte Fericit! Am primit din partea ta două scrisori. Bucuria mea este mare văzând că îţi trăieşti viaţa aşa cum Hristos vrea să o trăieşti. Acesta este scopul vieţii noastre şi numai aşa trăim viaţa pentru care am fost pecetluiţi de Dumnezeu cu Duhul Său cel Sfânt. Am fi trădători dacă am face orice altceva în afară de asta. Chiar dacă cei care trăiesc în «coşul cu deşertăciuni» nu sunt conştienţi de acest lucru şi îşi continuă modul lor de viaţă, criticând, condamnând, «înşelând şi fiind înşelaţi», ar trebui să aplici acel: «Urmează-Mi». Zi şi noapte, oriunde ai fi, nu uita: «Dumnezeu şi eu pe pământ.» Închină-te Lui, aşa cum fac îngerii Săi. Iubeşte aşa cum iubeşte El, pe toată lumea şi totul. Atunci, fiecare moment va fi plin de bucurie, pace, dragoste şi binecuvântare. Pentru că vei fi cu adevărat liber şi Îi vei sluji numai Lui, Căruia Sfânta Fecioară I-a spus: «Iată roaba Domnului.»[141]

Sunt sigură că ştii toate aceste lucruri; dacă le scriu, este pentru că doresc să reafirm că bucuria în care locuieşti este singurul adevăr.

[140] Ps. 145:3.
[141] Luca 1:38.

11. Scrisoare despre anxietate

Atena, 22 august 1987

Am înțeles că Dumnezeu face minuni cu tine. Fii pe pace. Nu te gândi la «ziua de mâine» - «căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale»...[142] Cel Care te-a eliberat din «robie», dacă ai credință, te va călăuzi ca pe Moise în Țara Făgăduinței. Nu uita de unde și cum s-a produs «Ieşirea» ta. «Nu te teme, turmă mică»[143]. Dacă ai credință, urmează-L pe Bunul Păstor și totul va fi bucurie, pace, linişte și dragoste pentru toată lumea și pentru toate...

12. Scrisoare despre iubire și lipsa iubirii

Atena, 1988

Am primit a doua scrisoare din partea ta. Neliniştea din inima ta cu privire la neputința unor persoane de a împărtăşi dragostea lui Dumnezeu cu alți oameni m-a pus pe gânduri. Sf. Ioan Evanghelistul explică acest subiect foarte clar. Cu siguranță, nu ne putem ruga atunci când nu avem dragoste pentru cealaltă persoană. În plus, atunci când nu suntem plini de această iubire, sufletul nostru devine «bolnav» și

[142] Mat. 6:34.
[143] Luca 12:32.

devenim «leşuri vii». «Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul...»[144]

Există mai multe nivele de răutate și mai multe moti-ve pentru existența acesteia:

1. Ura
2. Antipatia
3. Gelozia
4. Invidia
5. Critica
6. Duşmănia
7. Calomnia
8. Indiferența

Prin urmare, trebuie să ne examinăm pe noi înşine ca să aflăm unde în ce stadiu suntem în ceea ce priveşte mândria și egoismul nostru și dacă nu cumva suntem influențați de puterile întunericului.

Ura. Cel care se bucură de eşecurile altei persoane. El vrea ca acesta să fie trist, fără prieteni, fără loc de muncă, cu planurile eşuate și căzut în deznădejde.

Antipatia. Cel care nu apreciază pe cineva îl va găsi pe acela enervant - fără motiv - indiferent ce ar face el. Antipatia este ceva foarte personal: se poate ca cel pe care nu-l agreează să fie plăcut de alții. Acest sentiment nu este legat nici de caracter, nici de originea socială. Auzi oameni spunând: «Nu pot suporta această persoană...». Ei nu îşi explică de ce.

[144] Ioan 13:34.

Gelozia. Cineva şi-ar putea arăta dragostea faţă de cineva care nu poate accepta iubirea sa. Atunci el va fi gelos din cauza bucuriei pe care cealaltă persoană o simte, din pricina libertăţii de care aceasta se bucură în viaţă şi a acţiunilor sale. El este gelos pe prietenii celeilalte persoane, pe succesul pe care îl are în munca sa şi pe contactele sale sociale. El poate fi gelos chiar şi pe faptul că celălalt nu i se alătură atunci când critică o terţă persoană. În general, acest om suferă şi se pedepseşte singur.

Invidia. Invidia este inclusă în acelaşi grup de sentimente ca gelozia, dar are un grad mai mare de răutate. Persoana invidioasă încearcă, prin denaturarea adevărului, să distrugă tot ce face celălalt şi să-i cauzeze distrugerea în orice mod posibil. Potrivit unui proverb vechi, «Invidia este un lucru rău, dar are ceva bun: ea îl consumă pe cel care o are.».

Critica. Cineva depune eforturi neîncetate să găsească defecte în cealaltă persoană, să le amplifice şi să facă comentarii nefavorabile. El se bucură dacă reuşeşte prin aceasta să schimbe părerea sau sentimentele altor oameni în privinţa acestei persoane. Domnul ne-a spus că acesta este unul din-tre păcatele strigătoare la Cer, şi că aşa vom fi şi noi înşine judecaţi într-o zi după cum îi judecăm pe alţii. Critica este o capcană periculoasă, în care, din păcate, mulţi sunt atraşi în moduri subtile de către puterile întunericului. De exemplu, acestea spun: «Această persoană este atât de bună şi de blândă... Păcat că nu este şi inteligentă.

Poate fi învârtită pe degete de către oameni... Nu are deloc o voinţă proprie!».

Duşmănia. Similară cu ura. Inima este neagră, plină de egoism, vanitate şi egoism. Se depune un efort constant pentru a-l distruge pe celălalt. Domnul ne spune «să iubim şi să facem bine» acestui fel de oameni.

Calomnia. Bârfa. Denaturarea acţiunilor, a cuvintelor şi a evenimentelor în detrimentul altora. Persoana care răspândeşte astfel de zvonuri false este îmgâmfată; într-un fel, ea încearcă să câştige laude pentru ea însăşi, făcându-i pe alţii să pară neînsemnaţi.

Indiferenţa. Vezi pilda bunului samaritean.

Cu toate acestea, dragă M., o altă concluzie îmi vine în minte. Se poate oare să te fi înşelat în judecata ta? Este posibl oare să iubeşti cu adevărat, aşa cum trebuie, numai că te-ai judecat greşit? Mi se pare că, examininându-te singură, presupui că ai defecte care nu există cu adevărat. Aşadar, te rog, roagă-te lui Dumnezeu să te elibereze de astfel de gânduri. Îl iubeşti aşa cum inima ta îţi spune să-L iubeşti. El te iubeşte aşa cum eşti. Asta o ştiu foarte bine. Aşadar, lasă în fiecare zi în mâinile Lui. Nu-I cere nimic. Continuă numai să-I spui «mulţumesc» – fără niciun efort. El va face tot ce este mai bine pentru tine.

13. Scrisoare către o mamă la botezul copilului său

Aegina, 1989

Deși omul a intrat în lume creat de Dumnezeu, el a apărut şi pentru ca sufletul său să se unească cu Dumnezeu. Acest lucru se realizează numai prin Botez. Hristos Însuşi ne spune: nu vă puteți naşte din nou decât din Duhul Sfânt şi din apă... «Adevărat, adevărat zic ție: De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.» (Ioan 3:5). În timpul vieții Sale pe pământ, Hristos Însuşi a mers la Ioan Botezătorul să fie botezat în râul Iordan și acolo Duhul lui Dumnezeu a coborât asupra Lui...

Cu trecerea secolelor, noi, oamenii, ne-am întors la închinarea la «idoli». Acum, aşa slabi cum suntem, nu mai putem «intra» în această Taină nevăzută a lui Dumnezeu, Taina Botezului, și să o simțim.

Din cauza zgomotului și agitației oamenilor din Biserică în timpul sfintei slujbe nu mai reuşim să auzim nici măcar un singur cuvânt, cu atât mai puțin să conștientizăm ce are loc în acest moment pe pământ și în copilul proaspăt botezat...

Daca aş fi în locul tău, mi-aş lua copilul şi m-aş duce, cu cinci sau șase prieteni adevărați, la acea bisericuță în care şi eu am simțit o evlavie rară în sufletul meu în timpul Liturghiei la care am participat împreună.

Toate aceste cheltuieli și extravaganțe, toate aceste etalări a averilor sunt ridicole înaintea lui Dumnezeu. Ceea ce trebuie să înțelegem este că în aceste momente, sufletul omenesc se apropie de slava de pe Muntele Tabor și că acest lucru se întâmplă doar o singură dată în viața unei persoane!... Domnul i-a spus lui Nicodim că unirea cu Dumnezeu este posibilă numai dacă omul se naşte din nou din apă și din Duhul Sfânt.

... Când fetița ta va avea doisprezece ani, atunci, cu ajutorul lui Dumnezeu, ai putea să o duci într-un pelerinaj la Ierusalim și să primească harul apei din râul Iordan.

Toți banii pe care intenționezi să-i cheltuieşti pe un eveniment «social» - chiar şi jumătate din sumă ar fi de ajuns - i-ai putea trimite la Epirul de Nord[145] pentru botezul sugarilor şi al copilaşilor care nu au fost botezați, sau la misiunea din Africa, pentru acelaşi scop.

Cutiile cu dulciuri cu tradiționalele migdale zaharisite ar trebui să fie simple. Medalia de confirmare, micuță, placată cu argint, cu icoana Botezului lui Hristos pe de o parte și cea a Mântuitorului pe cealaltă parte ar trebui să fie prinsă cu o panglică roz.

Împreună cu invitația, le poți trimite o scrisoare frumoasă prietenilor tăi spunându-le că: «Regretăm că nu vom avea o ceremonie somptuoasă de Botez, cu petrecere acasă etc. Vremurile sunt de aşa natură încât

[145] În Albania.

simțim că ar trebui să contribuim la ajutorarea milioanelor de copii care suferă pretutindeni în lume. Naşul împreună cu noi vă mulțumim pentru înțelegere şi rămânem uniți în rugăciune.»

Acum - de vreme ce am fost creați liberi - dacă nu eşti de acord cu ceea ce am sugerat aici, te rog să rupi şi să arunci această scrisoare. Oricare ar fi decizia ta, să ai binecuvântarea lui Dumnezeu.

Cu dragostea lui Hristos.

14. Scrisoare către ruda unei persoane bolnave

Leros, 14 iulie 1989

Harul şi bucuria lui Dumnezeu să fie cu tine.

Te rog, iartă-mă că îmi asum libertatea de a-ți scrie pentru a-ți oferi, cu smerenie, un sfat.

În viața mea, şi eu am trecut prin ceea ce treci tu acum din pricina bolii fratelui tău. L-am iubit pe fratele meu la fel de mult cum îl iubeşti tu pe al tău - cu o singură diferență însă: nu m-am forțat să depun eforturi fizice care, pe lângă faptul că nu l-ar fi ajutat cu nimic pe el, mi-ar fi afectat iremediabil sănătatea.

Nu îți depăşi limita de rezistență.

1) Dormi când trebuie şi atât cât este nevoie.

2) Nu te întrista atunci când vezi că nimic nu merge cum trebuie. Aceste lucruri depind de bolnav, pe care încercăm în zadar să-l convingem şi să-l povățuim. El va vrea întotdeauna să facă lucrurile în felul lui.

3) Nu încerca niciodată să-l mişti forțându-ți spatele.

4) Să ai mereu în vedere faptul că ce trebuie să se întâmple cu persoana bolnavă se va întâmpla! Totuşi, prin suprasolicitare, vei suferi consecințele în detrimentul sănătății tale.

Ştiu cât de mult te iubeşte fiica ta D.. De dragul iubirii sale, încearcă să înfrunți cu o inimă paşnică progresul bolii fratelui tău.

15. Scrisoare către o mamă a cărei fiică se află pe punctul de a divorța.

Leros, 17 iulie 1991

Scrisoarea ta a ajuns la mine. Mă bucur să aflu că sunteți cu toții sănătoşi, dar îmi pare rău să aud vestea despre fiica ta.

Când un «nimeni» în propria sa țară devine «cineva» în altă țară, este firesc ca el să sufere amăgirile provocate de mândrie. Asta s-a întâmplat cu soțul fiicei tale.

Nu uitați că el provine dintr-o țară care nu a cunoscut niciodată democrația, şi nici nu o va cunoaşte

vreodată. Acolo, omul este fie cuceritorul, fie suferă greutățile înfrângerii. Istoria acestei țări dovedește aceasta. Aşadar, ori subjugi, ori eşti subjugat... Fiica ta l-a acceptat pe acest om ca pe un egal, spre deosebire de femeile din țara sa natală, unde soții sunt la «cheremul» soțiilor lor... iar acum ea plăteşte pentru asta.

Părerea mea este că nu ar trebui să dai sfaturi nici de despărțire, nici de împăcare. Oricum, eşti foarte emotivă şi sunt sigură că ai făcut asta deja. Lasă lucrurile să-şi urmeze cursul lor şi roagă-te tot timpul: «Facă-se voia Ta, precum în cer, aşa şi pe pământ.».

Există mulți oameni care cred că este mai bine pentru copiii dintr-o căsătorie nereuşită ca părinții lor să nu se despartă. Din păcate, din îndelungata mea experiență în care m-am confruntat cu problemele oamenilor, am înțeles că lucrurile stau diferit. Certurile neîncetate dintre părinți împietresc inimile copiilor, care nu mai simt niciun pic de afecțiune pentru niciunul dintre ei. Atunci, ei pot fi uşor de atras pe căi dezastruoase de către alți tineri, din care numai îngerii lor păzitori îi mai pot salva...

Orice făgaş vor lua lucrurile, te rog să ai în vedere faptul că fiecare moment de îngrijorare scade rezistența fizică şi «practica» devine tot mai dificilă.

Dumnezeu te ajută întotdeauna. El te va ajuta şi acum. Cu toții avem nevoie doar de: 1) Credință, 2) Credință, 3) Credință!

Cu dragostea lui Hristos!

16. Scrisoare despre suferințele provocate de boală

Leros, 1991

Harul lui Dumnezeu să fie cu tine pururea! Am auzit de la sora ta că ai probleme de sănătate. Îmi pare rău pentru această încercare prin care treci, dar experiența m-a învățat că Dumnezeu «permite» ca cei care Îl iubesc să fie puşi la încercare: în primul rând pentru ca să le fortifice credința în El, şi în al doilea rând, pentru ca ceilalți să învețe din exemplul lor.

Să-ți spun să ai «curaj»? Este, probabil, ceva ce ai auzit de multe ori în ultimul timp, precum şi să «ai răbdare»... Dar dacă nu trecem prin ceva noi înşine, nu putem înțelege cu adevărat prin ce trec frații noştri.

Tu, sora mea, ai fost dintotdeauna «copilul lui Dumnezeu», vizitându-i mereu pe cei bolnavi şi suferinzi. Nu uita că pentru tine, pentru mine, pentru noi toți, Hristos S-a urcat pe Cruce şi ne-a mântuit din cădere, oferindu-ne bucuria Învierii.

Cu toată inima mea, aş vrea ca acum să fii un astfel un exemplu pentru cei care te vizitează. În loc să-ți ofere ei consolare, să plece plini de credință şi speranță din puterea pe care le-o vei oferi.

17. Scrisoare către S. V., pentru când va deveni domnişoară

Leros, 10 februarie 1992

Când vei citi aceasta scrisoare, eu mă voi fi dus din această lume, iar tu vei fi devenit o domnişoară. De aceea, este posibil să ţi se pară interesante aceste câteva gânduri despre subiectul foarte important al iubirii - al iubirii care într-o zi te va uni cu un tânăr.

Va sosi o vreme când vei simţi că inima ta «bate mai repede», cum se spune, pentru un anumit tânăr... În zilele noastre, lucrurile s-au schimbat destul de mult. Acum, tinerii se grăbesc foarte tare să-şi trăiască viaţa, să dobândească cât mai multă experienţă cu putinţă, cât se poate de repede... Totuşi toate la timpul lor - la timpul lor binecuvântat.

Fii atentă, dragă S.. Mulţi tineri te vor aborda în numele iubirii. Acest lucru este absolut normal, căci iubirea este primul lucru frumos care apare în viaţa noastră. Este ca o micuţă floare, care îşi deschide petalele la soare într-o dimineaţă frumoasă de primăvară, fără să ştie prea bine ce se întâmplă, şi astfel devine confuză...

Desigur, ne măguleşte să auzim într-o zi că cineva ne iubeşte. Totuşi nu este întotdeauna vorba de iubire. Astăzi, poate cineva te doreşte... Şi ceea ce doreşte el astăzi, s-ar putea ca mâine să nu te mai

dorească - poate că a văzut altceva care l-a fascinat şi o doreşte pe aceea acum, pentru a-şi satisface dorinţele.

Apoi, când mergem la Taina Cununiei, dacă pe sub hainele frumoase ne prezentăm cu un trup care a fost pângărit şi nu şi-a păstrat curăţia, Dumnezeu nu va binecuvânta această căsătorie...

Când un tânăr te va iubi cu adevarat, el va iubi sufletul tău; şi tu îl vei iubi pe al lui. Atunci nu veţi avea nevoie de nimic mai mult. Pentru că amândoi veţi simţi sacralitatea acestei relaţii, a acestei «cunoaşteri» reciproce. Şi, pe măsură ce timpul trece, veţi descoperi comori unul în inima celuilalt.

O astfel de căsătorie, o astfel de uniune va fi binecuvântată de Dumnezeu şi nu va cunoaşte niciodată divorţul, avortul sau tot ceea ce este în contradicţie cu poruncile lui Dumnezeu. O astfel de căsătorie aduce pe lume copii binecuvântaţi, cum eşti şi tu; căci şi părinţii tăi au păstrat sanctitatea căsătoriei lor.

Ştii, dragă S., o căsătorie care este departe de Dumnezeu şi de Sfânta Împărtăşanie este departe şi de virtute. Este ameninţată de infidelitate, adulter şi multe alte pericole. Copiii care cresc într-o astfel de atmosferă mohorâtă pot să urmeze căi primejdioase care duc la prietenii greşite, companii nedorite, violenţă şi droguri.

Fii atentă - până în momentul în care devii sigură de dragostea pe care tu şi alesul inimii tale o aveţi unul pentru celălalt. Nu te pripii! Există mulţi care umblă după... pofte trupeşti, poate pentru că nici ei înşişi nu au nimic mai mult de oferit.

Bucură-te, dragă S.. Fii mereu pe Calea lui Dumnezeu, unde şi cum vrea El ca tu să fii. Iubeşte-i neîncetat pe părinţii care te-au adus la viaţă, şi, de asemenea, pe toţi şi pe toate.

Fii întotdeauna copilaşul Lui binecuvântat.

18. Scrisoare despre frică

Leros, 15 februarie 1992

«Frica de Domnul este începutul înţelepciunii.» (Pildele lui Solomon 1:7)

«Nu te teme, turma mică.» (Luca 12:32)

«Iubirea desăvârşită alungă frica.» (1 Ioan 4:18)

«Dumnezeu este iubire.» (1 Ioan 4:16)

Esenţa lui Dumnezeu nu ne este cunoscută nouă - numai arhanghelilor şi îngerilor, care Îl pot contempla, în tăcere şi în extaz, cântând: «Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, pline sunt cerul şi pământul de mărirea Sa.»

Omul are mai multe tipuri de frică.

1. «Voi face ceva ce el nu vrea să fac şi atunci mă va pedepsi.» (Cum ar fi frica unui şcolar de profesorul său.)

2. «Pentru că iubesc atât de mult această persoană, nu vreau să o întristez.» (Cum ar fi frica copilului de mama sa.)

3. «Dacă fac asta, voi pierde îndrăzneala către acestă persoană şi ceea ce pot obţine de la ea.» (Frica cea mai josnică şi meschină.)

De aceea, în funcţie de caracterul unei persoane, frica este fundamentul pentru mari răutăţi. Ea te face să devii un om ipocrit, mincinos, prefăcut. De multe ori, din cauza fricii nefericite de «ce vor spune oamenii», dezvoltăm un caracter complet fals şi astfel trădăm dragostea lui Dumnezeu încercând să intrăm în graţiile anumitor persoane.

Această teamă de «ceea ce vor spune oamenii» este un monstru cu multe capete... Dar cine sunt aceşti oameni? Reprezintă ei oare idealul tău? Vrei să fii ca ei? Dacă te întrebi cu sinceritate, răspunsul va fi «Nu». Atunci, de ce trădezi dragostea lui Dumnezeu şi Adevărul lui Dumnezeu de dragul lor? Dumnezeu ne spune: «Veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi.». (Ioan 8:32).

Frica este cea dintâi patimă...

Această frică «pământeană» ne face să ne comportăm ca şi cum am fi foarte dezechilibraţi. Totuşi, atunci când mergem cu un taxi, avem încredere că şoferul, într-un acces de nebunie, nu va intra cu maşina într-un copac. Tot aşa, când călătorim cu avionul, credem că pilotul nu îşi va pierde minţile provocând moartea tuturor...

Cunosc un episcop care a avut un accident de maşină în deşert. Ochii lui erau plini de cioburi de sticlă, dar el nu s-a speriat şi s-a rugat să se facă voia lui Dumnezeu în viaţa lui. După o vreme, medicii,

uimiți, au asistat la o vindecare miraculoasă... Sau iarăşi, auzim că cincizeci de pasageri au murit într-un accident de avion şi nu a supraviețuit decât o fetiță care a fost aruncată printr-o fereastră!

În această viață percepem totul prin organele sen-zoriale perisabile şi dacă nu punem în practică ceea ce a spus Hristos: «Cereți şi vi se va da; bateți, şi vi se va deschide» (Mat. 7: 7), nu putem învinge frica înnăscuta în noi. Frica de ce? Frica de necunoscut, de cele nevăzute, de ceea ce va urma după moarte. Pentru că omul, încă din copilărie, este conştient de faptul că este ca un înger căzut...

Aveam vreo patru ani când am întrebat-o într-o zi pe sora mea, care era foarte credincioasă şi îmi vorbea mereu despre Dumnezeu: «Dumnezeu este peste tot?» «Da, peste tot.» «Cum peste tot? Dacă mă duc într-o cameră foarte mică, El va fi şi acolo?» «Da.» «Şi dacă mă voi face suficient de mică că mă ascund într-o cutie de chibrituri, ca în basme, El va fi acolo?» «Chiar şi acolo.» Apoi m-am ascuns în brațele surorii mele şi am izbucnit în lacrimi, spunând: «Ei bine, atunci... Nu pot scăpa!»

Aceasta este frica înnăscută pe care omul căzut o poartă în el. Şi Mântuitorul vine şi ne spune: «Nu te teme, crede numai.». (Marcu 5:36).

De aceea spun că avem nevoie doar de trei lucruri: primul, credința, al doilea, credința, al treilea, credința. Să ne rugăm lui Dumnezeu să nu vom fi niciodată nevoiți să spunem: «Cred, Doamne; ajută necredinței mele.» (Marcu 9:24) Niciodată!

Ce a spus Domnul? «O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voieşti.» (Matei 15:28). Crezi că te vei vindeca? «Cred...» Şi femeia a fost vindecată chiar în acel moment. Crezi că vei vedea din nou? «Cred...» Şi orbul a văzut lumina. Ce a spus El Apostolului Toma? «Ferice de cei ce n-au văzut, şi au crezut.» Iar eu, cu smerenie, adaug: pentru că aceştia vor vedea - chiar şi în această lume.

Să spun mai mult? Să-ți descriu copilaşul purtat în brațele mamei sale care dormea cu capul pe umărul ei, în ciuda hurducăturilor autobuzului? Lui nu-i păsa: avea siguranța iubirii. Aşa? Dacă o ființă umană poate da acest sentiment de siguranță, cu cât mai mult poate Dumnezeu, Care este Iubire?

Când mi-am început călătoriile în țări străine, fără să cunosc pe nimeni şi fără mijloace proprii de întreținere, Cine mi-a dat asigurarea că nu mă voi găsi fără acoperiş deasupra capului, sau că nu mă voi îmbolnăvi, sau că nu voi sfârşi ca un cerşetor? Nu! Un creştin nu devine niciodată cerşetor, pentru că Dumnezeu nu-l părăseşte! Dumnezeu îi dă pâinea cea de toate zilele, pe care el şi-o câstigă prin muncă, prin trudă, sau în alt fel... Pe parcursul celor cinci ani de şedere în India, la temperaturi între 10 şi 40 de grade Celsius, nu am răcit niciodată, nici nu m-am îmbolnăvit de dizenterie, în ciuda alimentelor cu care mă hrăneam... Cum ar putea omul să vadă toate aceste lucruri şi totuşi să nu creadă? Şi cum le-ar putea vedea dacă nu ar crede mai întâi? Voi, dragi frați şi surori, ați auzit povestea despre apartament din strada Midias şi

cum am ajuns să locuiesc acolo - doar pentru că am fost convinsă că Dumnezeu îmi va da tot ceea ce aveam nevoie şi aşteptam. Când ne rugăm şi spunem: «Facă-se voia Ta, precum în cer, aşa în pământ», dacă credem cu adevărat că acest lucru se va întâmpla, se va întâmpla - nu numai nouă, ci şi celorlalţi. Aceasta ar trebui să fie rugăciunea noastră - nu ceea ce vreau eu pentru celălalt, pentru că eu cred că aşa este bine pentru el. Nu! Numai Dumnezeu ştie ce este bine pen-tru acea persoană. Aşadar, «Facă-se voia Ta în ceea ce-l priveşte pe cutare.» Pentru asta trebuie să ne rugăm. Ce am mai putea spune? Dacă respectăm poruncile lui Dumnezeu şi Evanghelia, pe care trebuie să o citim în fiecare zi, vom găsi înţelepciunea lui Dumnezeu chiar în inima noastră - nu în teorii filosofice, nu cu mintea şi raţiunea noastră. Şi atunci vom fi atât de liniştiţi, încât nu vom avea nevoie de nicio altă carte sau învăţătură care de fapt conţine ego-ul autorului sau vorbitorului. Dumnezeu ne inspiră pe fiecare dintre noi într-un mod diferit: în funcţie de ceea ce putem accepta şi de scopul pe care Dumnezeu îl are pentru viaţa noastră...

Alt gen de frică este frica de moarte.

Ne facem griji şi ne gândim: «Dacă mă voi îmbolnăvi grav? Unde mă voi duce? La ce spital? Ce voi găsi acolo? Voi lua un tratament adecvat? Şi cum rămâne cu cheltuielile? Bani, bani, bani... Ce se va întâmpla când voi rămâne fără bani? Cum voi putea să călătoresc în străinătate ca să mă vindec, aşa cum fac mulţi oameni?».

Bieţii oamenii! Ei nu ştiu că mâna lui Dumnezeu îndrumă mâna doctorului. Şi că nu pot să scape de lucrurile prin care trebuie să treacă! Cele mai eficiente tratamente pe care le-am văzut în viaţa mea au fost realizate de către un medic hrăpăreţ. L-am întrebat pe îngerul meu păzitor: «Cum este posibil acest lucru? Cum permite Dumnezeu asta?». Răspunsul a fost: «Dumnezeu ajută persoana suferindă să se faca bine şi îl lasă pe doctor să dea seama pentru faptele sale mai târziu...».

Noi depozităm şi tot depozităm bani la Bancă... şi apoi începem să ne facem griji! Dolarul a crescut, francul a scăzut. Dacă vom pierde aceşti bani? Unde vom merge dacă izbucneşte războiul? Ce vom face? Ce bine ar fi să ne salvăm viaţa! Ce bine ar fi dacă am fi scutiţi de astfel de încercări...

«Sfârşit creştinesc vieţii noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...». Asta cerem noi de la Dumnezeu, de frică. Şi de la Cine cerem aceasta? De la Acela a Cărui viaţă s-a încheiat în dizgraţie şi durere... Dumnezeu să ne ierte!

De aceea, primul şi ultimul lucru ar trebui să fie: «Cred, Doamne. Te iubesc şi încerc, zi şi noapte, să pun în practică prima poruncă.» Restul ţine de El - nu de mine. *Când, unde* şi *cum* nu sunt ale mele.

Aceasta este ceea ce I-am spus Domnului meu, iar El a trimis pe cineva să fie alături de mine, că să îmi pot continua felul meu de viaţă, fără de griji, zi şi noapte, la picioarele lui Hristos. Amin.

5. PARTEA A CINCEA

DESPĂRȚIREA

Cât de frumos este cântecul vieții! Și ce binecuvântare să pot spune că, privind înapoi, din 1937 până în ziua de astăzi, chipul nevăzut al lui Dumnezeu nu m-a părăsit niciodată.

«Noaptea m-a despărțit de o soră nespus de blândă, trăind lumina indistructibilă a iubirii.»
(Sfântul Simeon Noul Teolog)

Acest verset rafinat al Sfântului Simeon Noul Teolog conține toată durerea și mâhnirea despărțirii, dar și întreaga lumină a Învierii și mângâierea dată de strălucitorii îngerii mironosițelor femei.

Nici măcar moartea nu poate stinge lumina Iubirii; cu atât mai mult cu cât această moarte nu este moarte, ci viață.

Maica Gavrilia s-a nascut pe 2 octombrie 1897 în Constantinopol, iar pe 28 martie 1992, în chilia Sfinților Îngeri din Leros, ea s-a născut pentru Cer - patria pe care a iubit-o și și-a dorit-o cel mai mult.

Chiar și când era în viață, puteai vedea și simți că ea nu se afla aici în această lume, ci era deja acolo. De multe ori te întrebai dacă ea exista cu adevărat... Pentru că, oricât ar fi încercat să te facă să simți în largul tău, să vorbiți de la «egal la egal», nu se putea să nu observi unicitatea ei. Ceva în privirea ei, în expresia ei, îți aducea o bucațică de Rai, ca un dar pe care îl primeai fără un motiv anume...

Îmi amintesc că în timp ce tăia ultimul tort tradițional de Anul Nou pe 1 ianuarie 1992, nu ne-a mai ascuns faptul că urma să plece. Văzând în privirea ei gânditoare o reflectare a cerului, ne-am umplut de uimire și de acea stranie «nostalgie» premonitorie care întotdeauna vestește despărțirea. Ea pleca de lângă noi, și cum puteai suporta această despărțire de nesuportat? Şi cum să nu o însoțeşti cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu acea bucurie inexplicabilă cum alta nu mai este?

În ultima lună de viață pe acest pământ, Maica Gavrilia nu mai vedea pe nimeni - cu excepția Preasfințitului Nectarie, episcopul nostru, și a părintelui Nicodim. Ea păstra tăcerea. Totuși, cu câteva zile înainte de trecerea sa la Domnul, a găsit puterea de a vorbi și am înregistrat câteva povețe pe care le-a dat câtorva fii duhovniceşti de-ai săi. Şi-a luat rămas bun și le-a dat ultimele povețe și binecuvântare. Maica Gavrilia a primit Sfânta Împărtășanie, și pe deplin pregătită, a intrat în antecamera Raiului.

«Slujitorii buni ai lui Dumnezeu au în permanență îngerii lângă ei în această viață pentru a-i proteja; și atunci când pleacă din trup, o ceată de îngeri le iau sufletul și îl duc la Domnul, Căruia I Se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.» (Sf. Macarie cel Mare, Omilia 22:1).

La ora șase și cincisprezece minute în dimineața zilei de 28 martie, cu câteva minute înainte răsărit, o seninătate diferită i-a umplut chilia. Dintr-o dată, ea și-a ridicat brațele spre cer și cu un tremur al mâinilor a

încercat să ne spună ceva... Am înțeles ce voia să spună în momentul în care şi-a dat ultima suflare. Probabil că a văzut sau a simțit o prezență. Ce este zguduitor este faptul că, în acel moment, am auzit foarte clar o voce tânără care cânta o melodie necunoscută, cu bucurie, angelic... A durat câteva secunde. Apoi, o tăcere, o absență și un gol au pătruns în chilie.

Am deschis fereastra și primele raze ale soarelui care răsărea au luminat camera. După priveghere și oboseala acumulată, de care devenisem brusc conștienți, aceasta a fost prima noastră consolare.

Plecarea

După aceea, lucrurile au progresat rapid. Pregătirea, apelurile telefonice... A sosit Părintele Nicodim, care a slujit prima panihidă. Apoi a venit doctorul, Nikitas Tahliambouris și Părintele Antim. Trupul, înfășurat în rasă, conform tradiției monahale, a fost aşezat în Biserica *Panaghia tou Kastrou*[146], unde în urmă cu șapte luni Maica Gavrilia primise schima mare.

După atâtea călătorii, Providența Divină a adus-o înapoi în locul din care a plecat: s-a întors în Biserica lui Hristos Greaf, la Constantinopol[147]... Acum, de sus

[146] Maica Domnului a Castelului.
[147] Toate eparhiile din Dodecanese, inclusiv cea din Lews, se află sub jurisdicția ecleziastică a Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol.

din castelul de pe insulă, ea priveşte în depărtare spre iubitul ei «oraş», spre venerabilul nostru Fanar...

Îmi amintesc că într-o zi, Preasfinţitul Nectarie a întrebat-o pe Gerondissa unde doreşte să fie îngropată. Ea a răspuns: «Ei bine, oriunde... cu condiţia ca imnul pascal „Hristos a înviat" să fie cântat, indiferent de ziua morţii mele...»

Dorinţa ei s-a împlinit. Chiar dacă eram încă în Postul Mare, în ziua aceea nouă preoţi - cele «Nouă cete îngereşti», cum ar spune ea - au cântat împreună cu Preasfinţitul imnul pascal «Hristos a Învi-at». Îi mulţumim lui Dumnezeu pentru aceasta.

Au bătut toate clopotele bisericilor din Lews. La înmormântare a participat un număr mare de oameni. Câţiva dintre fii ei duhovniceşti au reuşit să vină. A venit şi Părintele Dimitrie din Sinai şi Gerondissa Agne cu surorile din Kalymnos, care a cântat cu multă evlavie imnurile funerare.

Au fost prezenţi mulţi dintre locuitorii din Leros care au cunoscut-o, dar şi mulţi care nu au cunoscut-o. Un lucru foarte mişcător l-a constituit prezenţa copilaşilor. Cel mai mic dintre ei - Angeliki, fiica lui Nikitas - avea doar 40 de zile.

Pentru prima dată după multe secole, pe insulă s-a auzit slujba de înmormântare pentru un monah cu schima mare. Când călugăriţele i-au ridicat trupul şi au pornit spre mormânt, inimile noastre nu mai puteau suporta durerea. Atunci, Preasfinţitul a dorit să privească o ultimă dată chipul ei. Cu toţi ne-am ţinut răsuflarea. Aceia dintre noi care au privit-o acestă ultimă dată, ne-am făcut semnul crucii... Nu există cuvinte pentru a descrie expresia unică, venită din cealaltă lume, pe care am văzut-o pe faţa ei...

L-am lăudat pe Domnul şi am coborât-o în mormântul aşternut cu petale de flori. O candelă cu ulei fusese deja aprinsă într-o nişă. Pe rasa care o învelea, Preasfinţitul Nectarie a depus florile sălbatice pe care le adunase în acea dimineaţă de pe locul unde se află Aghios Petws...

La câteva ore după slujba de înmormântare şi «pomana de mângâiere»[148] oferită de către Preasfinţitul, un sentiment de adevărată mângâiere a început să crească în inimile noastre.

În aceeaşi noapte, în timp ce ne adunasem în chilia ei - câţiva dintre fii ei duhovniceşti şi nepotul său - am început să simţim bucurie, de parcă nu eram îndoliaţi, ci mai degrabă într-o sărbătoare. A fost un sentiment inxplicabil, ca o stranie exaltare.

Am vorbit neîncetat despre ea, despre lucrurile pe care le spunea sau le făcuse şi, pe măsură ce orele

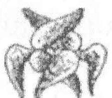
[148] Obicei tipic grecesc. Masă oferită de familia decedatului imediat după înmormântare.

treceau, bucuria noastră creştea până când, dintr-o dată, a venit un dar neaşteptat: trei dintre noi, în acelaşi timp, am auzit vocea ei! Părea că venise de undeva destul de aproape, din interiorul camerei!

Ni s-a oprit respiraţia şi inima aproape că ne exploda, nemaiputând suporta acest sentiment copleşitor pe care nu l-am mai avut niciodată. Desigur, trebuie să fi fost asemănător bucuriei pe care au avut-o oamenii atunci, în Ziua Învierii şi a Cincizecimii... Dacă ne-ar fi văzut cineva atunci, ar fi crezut că ne-am ieşit din minţi.

Viaţa nu mai era ceea ce ştiam... Văzusem puntea şi aruncasem o privire spre celălalt mal. Totul era cum a spus Domnul: atât bucurie, cât şi viaţă!

Doliu? Ce doliu? Cine a murit? Moartea numai! Cum să uităm asta?

Acest sentiment pe care nu-l mai cunoscusem până atunci, această «întristare dătătoare de bucurie», această bucurie amestecată cu tristeţe, a pus stăpânire pe inimile noastre timp de 40 de zile. Sunetul clopoţelului ei de lut pe care îl folosea pentru a ne chema nu s-a oprit nicicând...

Oamenii ne telefonau din toate părţile lumii pentru a-şi exprima condoleanţele, iar noi le spuneam: «Condoleanţe? Felicitări ar fi mai potrivit...»

Cuvintele sunt atât de sărace pentru a descrie acest dar de plecare pe care l-am primit din partea Stareţei noastre - cel mai mare dar pe care o fiinţă umană îl poate oferi: o străfulgerare de Rai, o şoaptă de la uşa lui Dumnezeu. Darul Vieţii învingând moartea! Mielul Pascal! Darul Domnului nostru!

40 de zile au fost petrecute în aceste ecouri cereşti. Când a sosit timpul slujbei de pomenire, eram în perioada de 50 de zile în aşteptarea sărbătorii Rusaliilor, «Triodul trandafirilor», cum este numită.

Marea noastră bucurie acum se atenua, dar tristeţea absenţei încă nu se făcuse simţită. Lent şi ezitant, făceam acum primii noştri paşi fără siguranţa prezenţei şi a călăuzirii sale...

EPILOG

EPILOG

În fotografia de pe pagina anterioară o vedem pe Maica Gavrilia în sfântul vârf al Muntelui Sinai. Așa cum ne-a istorisit, a fost un moment intens și personal trăit în harul și binecuvântarea lui Dumnezeu. Prin arc, se vede un corb trecând în zbor - asemenea corbului care, nu departe de acel loc, a adus mâncare profetului Ilie cu multe secole în urmă.

Gerondissa Gavrilia a plecat la o vârstă venerabilă, la încununarea unei vieți de 94 de ani, încununare la care a ajuns prin practica ascetică, pe care o sfințise prin Taina acesteia. A plecat după o viață excepțională, cu o experiență bogată și plină de jertfă. Cu toate acestea, ea spunea mereu zâmbind: «Nu sunt decât un lucrător din cel de-al unsprezecelea ceas!»

A părăsit această lume, dar pe noi nu ne-a părăsit. Îi simțim lipsa, dar, pe zi ce trece, grija ei pentru noi devine tot mai evidentă. Ea continuă să ne transmită iubire din iubirea lui Dumnezeu, la fel ca mai înainte. «Dragostea alungă frica...» Poate acesta este motivul pentru care încă ne simțim protejați și după

moartea ei. Cu siguranță ea mijlocește pentru noi - nu poate exista nicio altă explicație...

Maica Gavrilia îi iubea pe toți și totul. Inima ei care cuprindea atât de mulți și atât de multe a fost preamărită de către Domnul, pentru că ea I-a dăruit-o Lui. «Dă-mi inima ta...»[149]

«Dumnezeu face totul. Dacă nu m-ar fi trimis pe mine, El ar fi trimis pe altcineva...» Asta obișnuia să ne spună atunci când îi mulțumeam...

Prezența ei nu a devenit o amintire, nici o reminiscență. Ea a lăsat în inimile noastre un etern «miros de bună mireasmă duhovnicească» și în toate dificultățile, propriile sale urme pentru a ne ajuta să ținem calea cea dreaptă.

Ea face asta pentru toți fii săi duhovnicești, chiar și pentru cei care nu au cunoscut-o - precum câțiva călugări de la Mănăstirea Sfântului Grigore Palama, în Statele Unite ale Americii, care au simțit totuși prezența sa într-un mod foarte marcant...

[149] Cf. Pildele lui Solomon 23:26.

Este ca și cum ea a devenit pentru noi toți un ecou binecuvântat care reverberează Numele Lui. «Urmează-L. Nu te teme, turmă mică. Urmează-L.»

În primul rând, ea însăși a pus în practică orice ne-a învățat,. Oriunde s-a dus în timpul vieții sale, întreaga ei existență a fost asemenea unui far luminos arătând spre Cale, spre iubire, spre Dumnezeu.

Viața ei... Chemarea Lui... Chemarea ei... Alegerea este a noastră.

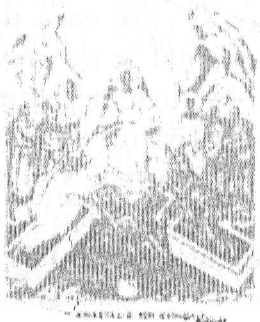
Cu El totul este posibil... «Oricine va crede...»

Urma unei bărci

«Când voi pleca din această lume, aşa cum o barcă nu lasă nicio urmă pe suprafaţa apei în trecerea sa - cum spune poetul - tot aşa nici eu nu voi lăsa nicio urmă... Cu toate acestea, nu am mustrări de conştiinţă. Asta e! Nepătimirea! Dacă Domnul ar fi vrut, m-ar fi făcut altfel. Dar El mă conduce pe cale, iar eu Îl urmez, privind minunile Sale! Sunt doar un spectator...»

AU SCRIS ŞI AU SPUS DESPRE EA

Înalt Preasfinţitul Mitropolit din Kissamo şi Selino, Irineu

Am întâlnit-o pe Gerondissa Gavrilia în timpul uneia dintre vizitele sale la în Mitropolia noastră. Când, la începutul anului 1972, am fost ales de către Patriarhia Ecumenică în Scaunul episcopal din Germania, ea m-a însoţit şi asistat (o vreme) în noua mea misiune în această parte a Europei.

Mai târziu, am întâlnit-o la Atena, unde avea o chilie frecventată de mireni, dar şi de clerici şi monahi din toate părţile lumii. Era ca o «casă-biserică», întocmai ca la începutul creştinismului în care se auzea Cuvântul lui Dumnezeu, conform Tradiţiei noastre ortodoxe.

Gerondissa Gavrilia a fost o călugăriţă cu o educaţie aleasă, care cunoştea mai multe limbi străine. Avea, de asemenea, vederi largi şi credea în mişcarea unui dialog ecumenic - care, cel puţin în anii 1960-1970, nu era la fel de dezamăgitor cum este astăzi şi care ne dădea tuturor speranţe mari...

Avea o deschidere şi în materie de viaţă şi conduită creştine. Ea i-a ajutat pe mulţi, în special tinerii, să cunoască Biserica şi să găsească mângâiere în harul lui Dumnezeu.

Gerondissa Gavrilia a avut cu siguranță harisma vederii duhovnicești, pentru că de multe ori a vorbit despre lucruri legate de sfinția sa sau de alții pe care le aștepta sau prevedea. Cu mult spirit, obișnuia să spună că acestea îi fuseseră... dezvăluite de îngeri.

Sfința sa nu a trăit retrasă într-o mănăstire. Mănăstirea sa era întreaga lume. Marile sale contribuții duhovnicești și sociale o dovedesc o ascetă valoroasă a Ortodoxiei în zilele noastre.

Nu știu câți dintre cei care au cunoscut-o pe Gerondissa Gavrilia și au beneficiat de «slujirea îngerilor ei» mai trăiesc astăzi. Cei care sunt în viață pot contribui prin mărturia și dania lor la construirea unei mănăstiri - sau la înființarea unui alt proiect social - care să perpetueze memoria ei și, cu harul lui Dumnezeu, să aducă o veste bună oamenilor și să preaslăvească Treimea Sfântă. (Kastelli Kis-Samos, 7 ianuarie 1993)

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit din Hydra, Spetsai și Aegina, Ierotei

Comemorez întotdeauna cu emoție profundă numele și persoana Gerondissei Gavrilia, care a adormit întru Domnul. Mă rog milostivului Dumnezeu să umple golul lăsat în urma plecării sale, pe care eu și mulți alții îl resimțim cu durere. Ar fi, probabil,

recomandabil să grăbim publicarea unei cărți care să conțină evenimente și învățături din viața ei lungă și foarte instructivă. (Hydra, 4 octombrie 1993)

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit din Leros, Kalymnos și Astypalaia, Nectarie

(Extras din discursul său funerar)

Astăzi, Providența Divină a pus capăt planului lui Dumnezeu care a început în 1897... Acest suflet binecuvântat și nespus de frumos s-a născut în 1897, în Constantinopol, regina orașelor, orașul protejat de Maica Domnului. Încă din copilărie, Gerondissa Gavrilia L-a iubit pe Mântuitorul Iisus Hristos și dragostea răstignită pe cruce a Bisericii a devenit iubirea răstignită a vieții sale. Ea a trăit un secol întreg în slujba Domnului, a preadulcelui Iisus, Mirele sufletului ei. Știu că un reper foarte important în viața sa a fost calatoria ei la Patmos și întâlnirea cu marele și venerabilul stareț, renumitul ascet, preotul blând și iertător, Părintele Amfilohie Makris. Ea l-a întâlnit acest pe stareț, a primit binecuvântarea sa și plecat din nou în inima Asiei...

Viața Gerondissei Gavrilia a fost călăuzită de trei stele mari. Prima a fost credința. Maica a dat foarte mare importanță credinței. Deoarece credința este ceea ce-l schimbă pe om. Se pot face, desigur, fapte bune,

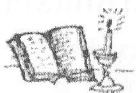
acțiuni sau lucrări, fără însă provoca șocuri «cutremurătoare» în interiorul inimii omului. Numai cre-dința produce ceea ce Părinții inspirați de Dumnezeu au numit «schimbarea în bine». A doua mare stea a fost dragostea: dragostea imensă pentru toți, pentru orice persoană, din toate categoriile sociale. Un vameș? O desfrânata? Un om bogat? Sărac? Educat? Analfabet? Ea le dăruia iubirea sa tuturor. Și ce iubire!...

Traversând cu autobuzul întregul Orient Mijlociu, a ajuns în sfârșit în India, unde s-a dedicat marii sale lucrări misionare, trăind în sărăcie în această țară. Pentru că era «înflăcărată» de al treilea mare ideal al său: steaua misionarismului... Permanent fără bani - deși provenea dintr-o familie foarte bogată - ea a dat totul pentru dragostea lui Hristos... A lucrat în India, în Africa, în America și în multe alte părți ale lumii. A mai lucrat și în Anglia și în Grecia. Foarte mulți oameni au cunoscut-o. Mulți au venit să o vadă aici, în insula noastră: fii ei duhovnicești, preoți, călugări, călugărițe, mireni și mirence din întreaga lume. Ea a lucrat din greu în ogorul lui Dumnezeu. A plivit și săpat terenul preț de aproape un secol. Nu a primit niciun premiu omenesc. Asta nu contează însă, pentru că astăzi ea a caștigat toate premiile. Îngerii săi - sfinții îngeri pe care i-a iubit atât de mult - au dus-o astăzi la Iisus Hristos, speranța vieții sale, și El Însuși i-a dat răsplata. Oștirile de arhangheli și îngeri au mărșăluit și au cinstit-o în Ceruri. Cine are ochi de văzut, să vadă...

Orice aș spune despre Gerondissa nu este de ajuns. Pentru că, un secol întreg, ea a lucrat și s-a

dedicat idealului sufletului său. Noi, creștinii de azi, nu avem curajul, puterea și înflăcrarea să lucrăm 10 sau 20 de ani. Obosim și cârtim, în timp ce ea... un secol întreg! Gândiți-vă numai! Și ce vom spune noi, cei care trăim pe această insulă? Cât de recunoscători ar trebui să-I fim lui Dumnezeu pentru marea Sa binecuvântare? Căci am trăit momente de Înviere astăzi! Domnul a trimis insula noastră un dar prețios, un dar extraordinar de prețios. Clopotele din Leros au răsunat - deși ar fi trebuit să mai degrabă să sune a jale. Ea și-a dorit imnuri pascale la înmormântarea ei... Și, într-adevăr, am trăit o zi a Învierii.

Prea venerabilă Gerondissa! Astăzi, că te afli în compania îngerilor tăi dragi, te implor, atunci când te vei prezenta înaintea «Preasfintei Născătoare de Dumnezeu a Castelului», mulțumește-i pentru darul ei pentru insula noastră, pentru poporul nostru, pentru Biserica noastră. Spune-i «Doamnei castelului» că locuitorii de azi din Leros se străduiesc, dar că noi toți - clerici și mireni deopotrivă -, avem nevoie de mai multă călăuzire, acoperământ și protecție. Roagă-te pentru ei și pentru mănăstirile noastre, pentru că ele sunt nestemate de pe veșmântul ei...

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit din Johannesburg, Ioannis Zahariou

O prezență binecuvântată ca aceea a Gerondissei Gavrilia este trimisă de Dumnezeu. În acest fel, Dumnezeu ne dă o dovadă tangibilă a iubirii Sale și a purtării Sale de grijă pentru noi. El niciodată nu ne părăsește, El ne mântuiește, ne dă maturitate și ne trimite îndrumători și împreună-călători care să ne arate calea. Și când vede că nu mai suntem copii, El îi scoate pe oameni din această viață... Cu toate acestea, vom continua să trăim în prezența ei.

Gerondissa Gavrilia și-a dat propriile bătălii, a urcat Golgota ei și sărbătorește acum propriul ei Paște. Noi, care încă luptăm pe cale pentru a ne dobândi Paștele, avem nevoie de binecuvântarea ei, de prezența ei, de călăuzirea ei, ca să fim ajutați de Acela care, cu Paștele Său desăvârșit, veșnic și unic, ne binecuvântează și ne mântuiește... Acum și pururea și în vecii vecilor.» (Cairo, 31 martie 1992)

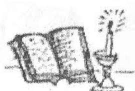
Preacuviosul Arhimandrit Părintele Ilie Mastroyannopoulos

Gerondissa Gavrilia este o prezență aparte, cu un loc special în sfera credinței noastre creștine ortodoxe. Ea s-a dedicat lui Dumnezeu, iubirii față de aproapele,

slujirii fratelui aflat în dificultate. Și a fost în măsură să dăruiască, pentru că voia lui Dumnezeu era pentru ea un mod de viață... Cei care au căutat-o au obținut din partea ei cunoaștere, pe care ea o comunica, în același fel în care comunica experiența pe care o avea în prezența permanentă a Domnului.

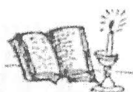
Unii tineri caută paradisuri artificiale pentru că nu au găsit Omul adevărat. Poate că există predicatori de excepție, dar oameni care să facă din credința lor un mod de viață sunt rari. Ea ne-a făcut și pe noi participanți la acest mod de viață în prezența permanentă a lui Dumnezeu și a îngerilor Săi. Nu a fost singură niciodată: nici în junglă, nici în lume. «Eu nu sunt singură niciodată», obișnuia să spună. Pentru că a mers pretutindeni împreună cu îngerul ei păzitor... Ea nu își părăsea niciodată «chilia», oriunde s-ar fi dus... Oriunde mergea, transmitea mesajul Învierii... Tinerii care erau departe de Dumnezeu și nu puteau ajunge la alte călăuze duhovnicești «inaccesibile» găseau în ea ceea ce căutau... Pentru mulți, ea a rămas în umbră... Maica Gavrilia a plecat și absența ei este grea...

(Fragmente dintr-un discurs ținut la parastas la Biserica Sfânta Ecaterina - dependenta de Mănăstirea Sinai - Atena, martie 1996).

Preacuviosul Arhimandrit Părintele Gabriel Tsafos (Biserica Sfântul Andrei, Strada Lefkosias, Atena)

Protectoarea noastră, Sfânta Muceniță Filoteea nu putea să ne facă un dar mai prețios în această seară decât prezența Gerondissei Gavrilia. Doar o călugăriță ca Gerondissa noastră putea fi printre noi în această zi, pentru a ne încălzi inimile, pentru a ne odihni, mângâia și încuraja în lupta noastră de zi cu zi - de multe ori atât de grea și dificilă - împotriva necazurilor, ispitelor și păcatelor. Prezența pe Pământ, în această lume, a sufletelor asemenea Gerondissei Gavrilia dau frumusețe și speranță vieții. Întunericul stăpânește pretutindeni în jurul nostru, dar cei care intră în chilioara ei văd un cer senin. Ei văd acolo toate stelele. Nu este nevoie să părăsească orașul - să scape de fumul și luminile sale - ca să privească stelele. În chilia ei, oamenii găsesc Cerul și pe Sfinții Îngeri... Maica Gavrilia spune mereu «Da...» Ea are acest «Da» ca o regulă de viață. Ca răspuns la orice invitație, fie a unui episcop sau a orcărei alte persoane, la orice i-ar cere Biserica în orice moment, ea spune mereu «Da». (1985)

Părintele Teodor Efthimiadis (Biserica Sfinților Apostoli Petru și Pavel, Kitchener, Ontario)

Ceea ce m-a atras la Gerondissa Gavrilia a fost spiritualitatea ei profundă. Ea L-a iubit pe Domnul și a crezut în darurile Duhului Sfânt. Marea ei spiritualitate era evidentă prin seninătatea ei nezdruncinată, prin dragostea care se revărsa peste toți - în special asupra poporului lui Dumnezeu - și prin mesajele pe care le primea de la îngeri. A fost o călugăriță conform Duhului, și nu potrivit literei. Ea nu judeca după aparențe, ci cerceta întotdeauna inimile oamenilor. Cred că toți cei care au cunoscut-o, chiar și pentru o clipă, sunt cei mai bogați oameni din lume, pentru că ea poseda o comoară care nu poate fi estimată prin măsurile acestei lumi.

Cuvioasa Maică Melani, Egumena Sfintei Mănăstiri Kalami

Acum, acea dorință și speranță au devenit realitate, iar sufletul sfințit al Gerondissei Gavrilia, însoțit de oștirile sfinților îngeri, se închină Preasfintei Treimi scăldat în bucuria și harul strădaniilor și limpezimii unei bogate vieți duhovnicești... Am rămas cu certitudinea că trista noastră epocă a mai câștigat un

mijlocitor blând și smerit prin nesfârșita milă și iubire de oameni a lui Dumnezeu. (15 aprilie, 1992)

Maica Xenia (Mănăstirea din Betania)

Am multe amintiri cu Gerondissa Gavrilia. Ea m-a însoțit și a rămas cu mine un an de zile în Betania, pentru că am dorit să devin ortodoxă și călugăriță ca ea, și am avut nevoie de prezența ei.

Odată am întrebat-o dacă o persoană se poate opri vreodată din dezvoltare. «Un copac se poate opri cândva», a răspuns ea, «dar omul niciodată». Apoi a adăugat: «Mă simt ca un pârâu curgător, care uneori este prins într-un baraj și aproape că nu mai curge. În cele din urmă, se eliberează iarăși și merge mai departe, în sus și în jos, cotind ici și colo, și nu se oprește până nu ajunge la destinație: Oceanul Veșniciei și Dragostea lui Dumnezeu...»

Într-o zi, în timp ce o trata pe Gerondissa Eufrossyni, mi-a cerut să caut în bucătărie un vas pe care nu îl găsea. «Cred că l-a luat cutare», a adăugat ea. M-am dus, l-am găsit și i l-am adus. Și atunci mi-a spus: «Acum va trebui să fac 100 de mătănii ca să-mi spăl conștiința...» De fiecare dată când i-am oferit fructe - proaspete sau uscate - pe care primisem permisiune să le consum din cauza de bolii mele, ea le refuza. «De ce?» am întrebat-o, iar ea mi-a răspuns: «Dacă cu vreo

ocazie festivă le vei oferi și celorlalte maici, voi accepta și eu bucuroasă atunci...»

Într-altă zi, eram tristă deoarece, din cauza stării mele deosebite, primeam Sfânta Împărtășanie doar o dată pe lună. Ea mi-a spus: «Niciodată să nu te tulburi din privința lucrurilor care ți se întâmplă. Ori de câte ori nu poți primi Sfânta Împărtășanie împreună cu noi, primește-o cu Duhul.» Asta fac în fiecare zi, când preotul se află în fața Porților Împărătești, ridicând Potirul...» Odată, mi-a spus că pentru ea, postul era la fel de important ca și participarea la slujbele bisericești. Altă dată, în timp ce vorbeam despre altceva, ea s-a întors brusc, și a zis: «Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului - grădinarul, omul de pe stradă, oricine vine în numele Domnului.» Apoi, cu altă ocazie, mi-a spus: «Când ne gândim la noi înșine, suntem cadavre vii. Numai atunci când ne gândim la celălalt trăim cu adevărat...»

Maica obișnuia să spună că în viața de obște, nu ar trebui să mănânce nimeni în secret. De aceea, ea aducea în sala de mese orice primise permisiunea să mănânce - nu mânca pește, ouă și măsline - și lua masa în prezența tuturor... (Betania, 1993)

N. Belessi

Aranjasem cu Gina să ne întâlnim la prânz, în fața bisericuței Sfintei Xenia. De acolo, urma ca ea să mă

ducă la Gerondissa Gavrilia. Eram tulburată în timp ce mă plimbam încoace și încolo, trecând strada într-o parte și alta cu totul absorbită de gânduri... Cel mai bun prieten al meu murise de curând și într-un fel nu aveam dispoziția necesară pentru a cunoaște oameni noi; bine-nțeles, exceptând monahii - din rândul cărora cunoșteam destui. Încă unul nu mai conta. Totuși dorința mea de a merge la Calcuta și un strop de curiozitate m-au făcut să accept să o întâlnesc.

Se făcuse deja ora 12:15 după masa și m-am hotărât să intru în biserică... Am aprins o lumânare gândindu-mă: «Mai bine aș lăsa baltă toată povestea asta.». În timp ce priveam flacăra pâlpâind, am auzit «în interior» o voce plină de îndemnuri și iubire spunând: «Vei întâlni un suflet sfânt.». Cu o mustrare de conștiință, am fugit afară din biserică. Era aproape ora unu fără un sfert. «Asta-i bună! Am ratat-o.», am murmurat în barbă. Dintr-o dată, am văzut mașina Ginei. «Îmi pare rău că am întârziat, dar... urcă.»

Am ajuns la casă și acolo am văzut-o pentru prima dată, așteptându-ne la colț, cu broboada ei neagră și ochelari de soare închiși la culoare. Am avut un șoc. «Bine ați venit», mi-a spus. «Maică», am spus, «vă cunosc de undeva!» «Știu», a răspuns ea. Am urcat în mașină din nou și am mers acasă la Gina să servim un ceai. Stăteam pe banchetă în spatele ei și pe drum, din când în când, maica se întindea spre mine și mă strângea de mână preț de câteva secunde... Această mână mi-a adus în minte o altă mână pe care o vedeam în copilărie la marginea patului meu. Pe aceea, nu am

reușit niciodata să o ating, acesta însă se întindea spre mine...

Când am ajuns acasă la Gina, m-am așezat lângă ea. «Mi-am amintit unde v-am mai văzut», i-am spus. «Într-un vis, în urmă cu 10 ani!» «Știu», a răspuns ea din nou. «Cine sunteți, maică? Cine vă dezvăluie secretele din viața mea? De ce mă simt ca un rebel în căutarea libertății stând acum lângă sfinția voastră?» Ea a spus: «Tinerii au un sentiment al trecerii timpului mai puternic conturat... Vino mâine pe strada Midias numărul 7 și vom sta de vorbă...»

Prima dată când am fost la ea, am fost zguduită. A doua oară am fost uimită. Maica m-a întrebat: «Ai un ceas?» «Nu», i-am răspuns, luată prin surprindere. «Bine atunci, ia-l pe al meu...» În mod spontan, și-a scos ceasul de mână, cu o curea uzată, l-a învârtit în aer și, întorcându-și privirea în sus, mi-a urat: «Să călătorești în jurul lumii...». Înainte să mi-l pun la mână, m-am uitat la el și am văzut gravată data de fabricație: 21 octombrie 1949 - data nașterii mele! M-am gândit: «Mi-a fost hărăzit să o cunosc încă de la naștere!». Mi s-a oprit respirația... «Ia o bomboană, copilul meu, și, pentru că te grăbești să pleci, ia cu tine o banană și o feliuță de păcintă...»

Ea nu contenea să dăruiască cu bucuria unuia care primea, iar eu, în culmea fericirii, mă tot gândeam: «Am găsit farul vieții mele!» Asta a fost tot! (Atena, 1993)

M. Dikita

Nu trece nicio zi de la Dumnezeu în care să nu-mi amintesc lucrurile pe care le-am învățat de la ea. Aceasta este moștenirea ei, este lumina pe care ea ne-a arătat-o, lumina pe care au văzut-o ochii ei. Este moștenirea pe care ne-a lăsat-o ca să ne simțim în orice moment «împliniți», «bogați», plini de curaj și îndrăzneală... Ea a fost cea care m-a învățat că «pot supraviețui oriunde, în orice circumstanțe!» Că «purtându-mi valijoara, Îl las pe Dumnezeu să mă îndrume oriunde dorește!» Cea mai mare lecție a fost că «faptele bune nu sunt de ajuns! Ceea ce contează în viață este cantitatea și calitatea iubirii pe care o dăruim altora...» Credeți-mă, aceste cuvinte din inimă, aceste cuvinte ale iluminării sunt cântarul cu care îmi măsor propria meschinarie, propria-mi inimă. Un prieten mi-a spus: «Am pierdut o mare rugătoare.» Totuși eu cred că ceea ce ea a făcut pe pământ pentru noi, săracii și orbii, trimițându-ne îngerii ei, poate face și acum de unde se află în prezența lui Dumnezeu.

D. Georgiou

Pentru că nu aveam niciun fel de legătură cu Biserica și din cauza unei experiențe foarte neplăcute cu un preot în trecut, cam la o lună după ce Hristos a venit în viața mea, am dat înapoi. Totuși Dumnezeu S-a

milostivit de mine și nu a permis să mă prefac într-un «stâlp de sare».

Trecuse un an și uitasem de intervalul acela luminos... Mă aflam în casa lui S. Spanoudakis. El vorbea despre Hristos și, la un moment dat, a citit un pasaj din Evanghelie pe care l-am ascultat preocupat de ale mele. Desigur, mă mustra conștiința din pricina «apostaziei» mele, dar o ignoram cu o indiferență stupidă... Când a încetat să vorbească, m-am întors și i-am spus un lucru pe care nici astăzi nu-mi explic cum sau de ce l-am zis: «Ei bine, nu știu despre ce vorbești acolo, dar în ceea ce mă privește... voi pleca în India cândva...», «De ce?», m-a întrebat el. «Mă duc ca să găsesc profesorul.», am răspuns. «Ei bine», a continuat el, «te înșeli... Poți găsi unul aici...». «Ei, haide! Nu începe să-mi vorbești despre aceste lucruri, pentru că nu vreau să știu nimic despre ele!», i-am replicat. (Desigur, mai târziu, am spovedit toate adjectivele nepoliticoase pe care le-am folosit referitor la preoți, și Hristos m-a iertat.) El a insistat și mi-a spus: «Am o prietenă care a fost în India, care a lucrat cu leproși și este o ascetă. Ți-o voi prezenta.». «De ce?» am întrebat, «și cu ce se ocupă ea în prezent?» «Este călugăriță», a răspuns el. «Doamne ferește!» Am exclamat eu. «Eu? Să cunosc pe cineva care poartă rasa? Niciodată!» «Ia numărul ei de telefon», a spus el și l-a notat pe o bucată de hârtie pe care am pus-o în buzunar. După o vreme, m-am ridicat de parcă aș fi fost teleghidat și, pentru a-mi «salva onoarea», am sunat-o de la telefonul din bucătăria prietenului meu. Nu aveam nici cea mai mică

idee care este formula adecvată pentru a te adresa unei călugărițe. «Bună ziua», am murmurat. «Numele meu este D., și vă sun de la familia Stamatis. Aș vrea să vă cunosc...» I-am spus totul fără nicio pauză, pentru că mă simțeam puțin stânjenit. «Desigur», a spus ea. «Joi...» Din acea zi, I-am mulțumit lui Dumnezeu pentru Stamatis de nenumărate ori.

M-am dus la ea acasă direct de la serviciu și pe drum îmi tot spuneam: «Ei bine, dar ce am eu de a face cu o călugăriță?». Apoi ușa s-a deschis și în același moment, am simțit că mi se deschide în fața ochilor Poarta Raiului... «Bine ai venit! Bine ai venit!» Apoi, intrând în apartament, mi-a spus: «Lasă-ți lucrurile aici...». Am lăsat casca și geanta și am urmat-o în camera de zi - la distanță de mai puțin de cinci metri de ușă. De îndată ce ne-am așezat, i-am apucat mâinile, mâinile ei binecuvântate și dragi și am început să plâng într-un mod cu totul inexplicabil... «Liniștește-te, copile. De ce plângi?» «Pentru că vă așteptam! Vă aștept de 20 de ani îndelungați! M-ați auzit? De douăzeci de ani întregi!»

În sfârșit îmi găsisem profesorul! Am recunoscut-o imediat! Ce treabă aveam eu cu India? Niciuna. Totuși o spusesm din greșeală, îmboldit de Cineva, pentru a fi prins în plasa Lui cea sfântă... Acesta a fost «momeala», cuvântul cheie care a descuiat ușa vieții mele, permițându-I lui Hristos să reintre după ce Îi închisesem ușa cu un an în urmă. Mare ești Tu, Doamne, și minunate sunt îndurările, iubirea și blândețea Ta... Să aștepți cu răbdare ca un fiu rău și

nesuferit să devină o... ființă umană! Și ea? Mi-a spus toate lucrurile după care înseta sufletul meu. Mi-a vorbit despre Învingătorul oricărui fel de moarte, care șterge totul chiar cu buretele cu care I S-a dat să bea. Mi-a spus multe și era ca și cum ar fi citit paginile cele mai ascunse ale inimii mele. În câteva minute, am murit și am renăscut. Apoi, m-a trimis la spovedanie, la Părintele Sarandis.

Mai târziu, m-a luat cu sine într-un pelerinaj în Țara Sfântă și de acolo mi-a spus să merg în Sinai, la Mănăstirea Sfânta Ecaterina, unde mi-a poruncit «să-mi țin gura închisă și... urechile deschise». În timp ce mă aflam acolo, mi-am dat seama că pentru mine drumul trecea prin monahism... «Te-ai gândit bine, copilul meu?», m-a întrebat ea ca și cum ar fi fost uimită, când mi-am anunțat decizia. «Să mă gândesc la ce?», am întrebat-o. «Când este vorba de astfel de lucruri, nu stai pe „gânduri”...» Asta era minunat la ea. Ea nu forța calea nimănui. Ea Îl lăsa pe Dumnezeu să le-o arate. Maica Gavrilia doar se ruga, doar iubea.

După moartea ei, am citit un pasaj foarte frumos din Sfântul Ioan Gură de Aur: «Cea mai eficientă metodă de predare este a iubi și a fi iubit.» Acesta este modul în care ne-a învățat Domnul nostru și exact așa a lucrat ea cu toți fiii ei. Domnul să fie lăudat! (Atena, 1992)

Y. Hanegbi (vechiul ei prieten evreu, scriitor)

Ea a plecat, dar chipul ei luminos reapare mereu. Ecoul râsului său îmi stârnește inima obosită și îmi desfide apatia. Oricum, ea nu a putea suporta lenea și amânarea. Pentru ea, doar prezentul exista...

M. Logiadi

Am întâlnit-o pe Gerondissa Gavrilia când fratele sfinției sale era pe patul morții la spital. Ea a stat la căpătâiul lui, îngrijindu-l zi și noapte. Bolnavul își pierduse conștiența... Cu toate acestea, numai faptul că era prezentă făcea ca atmosfera din cameră să fie împresurată nu de moarte, ci de viață - de viața cerească în care ea credea cu o credință de nezdruncinat...

N. Logiadis

Când mă gândesc cât de binecuvântat am fost să o cunosc pe Gerondissa Gavrilia și să fiu ajutat de ea, Îi sunt recunoscător Domnului. Acum, o numesc «Sora mea din Rai.»

❖

N. Metallinos

Lucram la o agenție de turism. Odată la un an sau doi, venea o călugăriță pentru a-și aranja formalitățile de călătorie. Mi-a atras atenția încă de la început pentru că era deosebită față de alți oameni. Fără îndoială, era diferită de orice altă persoană pe care am întâlnit-o vreodată. Privirea ei avea ceva foarte special. Nu am avut niciun contact cu ea, pentru că lucram într-un alt departament. Călătorea în locuri îndepărtate: Statele Unite ale Americii, India, diverse țări europene... Anii au trecut...

Odată m-am gândit să merg la Ierusalim să-i mulțumesc Domnului pentru o chestiune personală. Cu câteva zile înainte de plecarea mea, am văzut-o din nou și de data aceasta m-am hotărât să vorbesc cu ea. Am întrebat-o dacă ar putea să mă ajute cu șederea mea în Ierusalim. Cu dragă inimă, Maica Gavrilia m-a direcționat spre casa surorii sale, unde era cazată în acel moment. Mi-a dat scrisori de recomandare în Beirut, Damasc și Ierusalim. Era cunoscută și respectată de către toți! Oriunde mă duceam, ușile erau deschise! Când m-am întors la Atena, ea plecase deja în India... De atunci, am văzut-o în mod regulat...

Categoric, nu era un om din această lume... Urmându-i sfatul, m-am dus la Sinai, unde l-am întâlnit pe fericitul Gheronda Sofronie Sinaitul, cu care am avut de atunci o relație duhovnicească apropiată... Timp de cinci ani, în ajunul plecării mele în Sinai, ea mă primea

și înainte de despărțirea noastră, făcea întot-deauna semnul crucii pe capul meu, cu Crucifixul ei de lemn, spunând o rugăciune imperceptibilă.

Într-o seară, ea a început să-mi vorbească despre o problemă personală despre care eram singurul care știa și pe care nu avusesem timp să o spovedesc Fericitului meu Părinte, Gheronda Efrem de la Mănăstirea Xeropotamu de pe Muntele Athos... Ea mi-a dezvăluit secretele mele cele mai profunde și gândurile mele ascunse cu un glas foarte blând, plin de iubire... Am plecat plângând amarnic, ca Sfântul Petru, pocăindu-mă din toată inima!

Altă dată, iarăși, în ajunul vizitei mele la Mănăstirea Sfintei Ecaterina, m-am dus să iau binecuvântarea de la sfinția sa. Vorbeam, ca de obicei, și am pierdut noțiunea timpului. Se făcuse deja 22:30. Dintr-o dată, am auzit amândoi două sau trei bătăi foarte lungi la ușă. «Este timpul să pleci», a spus ea, «îngerii poruncesc».

Cu altă ocazie, Maica s-a ridicat să meargă la chilia sa. M-am ridicat și eu și atunci am văzut deasupra capului său o reflecție de culoarea albastru deschis care o urma. Când am menționat acest lucru, ea a spus: «Oh, ți s-a părut doar!».

Am avut și altă experiență cu ea. Din nou, era în ajunul plecării mele la muntele Sinai, cel pe care «a pășit Dumnezeu». În timp ce vorbeam, fața ei a dispărut din ochii mei. Era ca și cum întreg capul ei fusese înfășurat de ceva nevăzut... Am continuat să vorbim... De data aceasta nu i-am spus nimic. Nu am vrut să-mi

spună că înnebunisem... Îmi închideam și îmi deschideam ochii întruna, mă frecam la ochi... degeaba. Cred că a durat cam cinci minute, apoi i-am văzut din nou fața, normal... În mod curios, această experiență nu m-a speriat deloc. Întotdeauna plecam de la ea entuziasmat...

Viața Gerondissei Gavrilia a fost o consacrare permanentă «chipului și asemănării» lui Dumnezeu. Un înger a trecut prin viața noastră, a tuturor celor care au cunoscut-o; un mare OM, cu majuscule. «Merită să plătești prețul...» (Atena, 1992)

E. Michalopoulou

În timp ce încercam să mă apropii de Hristos în Biserică, am avut binecuvântarea de la Dumnezeu să o cunosc pe Maica Gavrilia. Această persoană binecuvântată și luminoasă nu a făcut nimic altceva decât faptele iubirii toată viața ei. Nu a ratat nicio ocazie să facă binele. Munca ei misionară este binecunoscută în multe țări de pe pământ... Hristos a domnit în inima ei, dar ea a iubit și creaturile Sale atât de mult, încât alerga întotdeauna să-și ajute semenii; indiferent de rasă, culoare, țară sau religie... Credin-ța ei fermă și adorarea lui Dumnezeu, supunerea față de voința divină, smerenia ei profundă și viața mistică i-a ridicat spiritualitatea la asemenea înălțimi încât L-a întâlnit pe Duhul Sfânt în inima sa...

Având o cruce greu de dus, am alergat la ea pentru sprijin și încurajări duhovnicești. La plecare, aveam întotdeauna un sentiment de bucurie în privința încercării prin care treceam...

Ea nu avea nimic de a face cu banii și într-o zi am întrebat-o: «Cu ce trăiți, Gerondissa?» «Sunt hrănită de bunii mei îngeri», a răspuns...

Într-una din vizitele mele, am auzit-o vorbind cu două persoane la telefon. Fiecăreia dintre persoanele de la celălalt capăt al firului îi cerea să contribuie cu o sumă mare de bani. Prima trebuia să acopere toate cheltuielile unei călătorii în Țara Sfântă pentru o tânără lipsită de mijloace materiale, iar a doua, să achite cheltuielile pentru cineva grav bolnav, care trebuia să fie operat în străinătate. Am fost marcat de bunăvoința instantanee a ambelor persoane cu care ea a vorbit.

Altă dată, am întrebat-o: «Maică, cum se face că atunci când vorbiți despre lucruri duhovnicești este ca și cum ar vorbi Duhul Sfânt?». Ea a răspuns: «Copilul meu, când vorbesc cu un credincios care Îl iubește pe Dumnezeu, cuvintele curg de la sine, dar în alte cazuri, nu pot spune nimic...».

Într-adevăr, cu cât cineva se afla mai aproape de ea, cu atât se simțea mai aproape de Dumnezeu...

Într-o zi, ea mi-a spus că am nevoie de un duhovnic și mi l-a recomandat pe Părintele Sarandis... Mi-a mai recomandat să citesc «Sfântul Siluan» de Gheronda Sofronie. «Aceasta carte este de inspirație divină», mi-a spus.

Anii au trecut... La un moment dat, a plecat la Leros. Înainte să plece, m-a sunat să-mi spună la revedere... «Și acum, copilul meu, rămas bun până când ne vom întâlni din nou în Cer!» O! Dumnezeul meu! Ce-a fost asta? Din adâncul smereniei sale, ea m-a făcut un egal, deși știam atât de bine ce era ea... Măreția ei a devenit evidentă prin modul în care a încercat să mă ridice la nivelul ei.

K Panoutsopoulou (asistent social):

Pentru mine, ea este profesorul desăvârșit. Marele învățător. Binecuvântarea lui Dumnezeu asupra noastră.. Ea este îngerul și omul lui Dumnezeu care ne-a stat alături. Cel smerit care nu a certat pe nimeni și nu a predicat... Se răspândea precum apa care curge pe sub ușă și pătrundea pretutindeni... Oriunde mergea, umplea totul.» (1989)

Chr. Parnassa

Prima dată când am vorbit cu ea la telefon și i-am auzit vocea, mi-au dat lacrimile. Dar când am cunoscut-o, era ca și cum aș fi ajuns în Rai! Câtă liniște, câtă puritate, ce iubire desăvârșită! De multe ori, am căutat-o ca să vorbesc cu ea despre ceea ce consideram a fi o «problemă». Cu toate acestea, în momentul în care o vedeam, îmi dădeam seama că este ceva cu totul lipsit

de importanță! Cu timpul, m-a învățat să fiu recunoscătoare pentru că trăiesc. Obișnuia să spună că ar trebui să vedem viața prin ochii copiilor și a celor veseli... Nu mai întâlnisem niciodată o astfel de dragoste necondiționată.

Din ziua în care ne-a părăsit, o simt aproape de mine, deși mi-e atât de dor să vorbesc cu ea! Este extrem de dificil să găsești această dragoste în altă parte. Ea este de neînlocuit!

E. Ragheb

Am întâlnit-o pentru prima dată la Biserica Sfântul Luca. Părintele Agathangelos mi-a prezentat-o, spunând: «Aș vrea să vă prezint acest suflet remarcabil. Sunt sigur că veți deveni prieteni duhovnicești.». Și, într-adevăr, așa s-a și întâmplat, din prima clipă. M-am dus la apartamentul unde locuia, pe strada Midias. De fiecare dată când rămâneam singuri, vorbeam ore în șir.

Când sora mea s-a îmbolnăvit grav, am întrebat-o dacă era aproape de sfârșit. «Nu încă», a răspuns ea. O săptămână mai târziu, ea mi-a spus: «Evangelia ne va părăsi în Duminica Mironosițelor Femei[150]. Pregătiți-o.»

Într-adevăr, sora mea a murit la ora 16 în ziua aceea. Am fost foarte zguduit... Înțelesesm că mi-am

[150] A doua duminică după Paște.

găsit un sprijin în viață. Nu după mult timp, fratele Maicii Gavrilia s-a îmbolnăvit grav. I-am vizitat zilnic.

Într-o duminică dimineața (pe 28 decembrie, 1980), m-am dus la spital ca de obicei și ea mi-a spus: «Fratele meu este pe moarte și nu am giulgiu. Va trebui să-l îmbrac doar în hainele sale...» Am plecat în grabă, rugându-mă să găsesc deschis la o mercerie mică pe care o cunoșteam. În momentul în care am dat colțul, am văzut-o pe vânzătoare deschizând ușa magazinului. Uitase ceva și se întorsese după acel lucru... «Vă rog,» am spus, «dați-mi trei metri de stambă fină...» M-am întors cât de repede am putut, pentru a-i da răgaz să-l primenească pe fratele ei cum se cuvine. Ajunsesem tocmai la timp. Câteva minute mai târziu, a murit. (Atena, 1993)

JD Adityananda Robinson (fost mormon și, mai târziu, călugăr catolic în India):.

Îmi face o deosebită plăcere să scriu câte ceva despre Maica Gavrilia și despre ceea ce a însemnat ea în viața mea, din primul moment în care am cunoscut-o în Ierusalim, în 1968, în curtea Bisericii Sfântului Mormânt, când mi-a vorbit în ciuda privirilor dezaprobatoare ale spectatorilor - vedeți dumneavoastră, eu purtam roba portocalie a hindușilor creștini... Despre dragostea pe care mi-a aratat-o când am ajuns în Grecia de la Ierusalim, în 1984, după

teribilul accident de mașină pe care l-am avut pe drum în Damasc și despre cum a aranjat să fiu primit la Hosios Lukas și la Sfântul Ioan Evanghelistul în Patmos. Acestea au fost, probabil, cele mai fericite zile din viața mea. Eram în convalescență și mă rugam... Iarăși, în 1985, după o operație dificilă în Londra, ea a aranjat încă o dată să petrec o vreme în Patmos și în alte părți în Grecia...

Niciodată nu am primit atât de multă dragoste în viața mea, în ciuda numeroaselor mele păcate grele... A fost un suflet sfânt. În lumea noastră, astfel de suflete sunt atât de rare... Sper să pot fi capabil să scriu ceva omagial în memoria ei; măcar atât aș putea face pentru toate lucrurile pe care cred că Duhul Sfânt le-a lucrat prin ea în folosul nostru, al tuturor.

Murray Rogers (misionar american)

Am făcut cunoștință cu sora Lila, așa cum era cunoscută atunci, în anii '60, la Joytiniketan, în Uttar Pradesh, India. La acea vreme, lucrând ca fizioterapeut, ea alina durerea multor pacienți bolnavi de lepră de la Colonia de Leproși a lui Baba Amte. Am făcut cunoștință și cu o tânără englezoaică care și-a găsit drumul spre Ortodoxie și apoi a devenit călugăriță. Mai târziu, sora noastră Lila a mers să lucreze, ca prezență ortodoxă, cu Stanley Jones la Sat Tal în Himalaya. Ea îl

impresionase în trecut, și probabil că acesta a fost motivul pentru care el a invitat-o. La scurt timp, ne-am alăturat Părintelui Lazăr Moore din Biserica Ortodoxă Rusă. Părintele Lazăr era însoțit de doi tineri. Cât de interesant și frumos era să asculți Liturghia ortodoxă, în fiecare zi, la poalele munților Himalaya...

Dragă Sora Lila, acum ai trecut dincolo. Te-ai dus dincolo de orizont, dar știm că linia orizontului este doar limita vederii noastre. Într-o zi, ne vom întâlni din nou, împreună cu toți ceilalți prieteni ai tăi. Pentru noi, și pentru mulți alții, ai fost un dar de la Dumnezeu, și nu contenim să-I mulțumim Domnului pentru tine. (Canada, 17 iunie, 1992)

L. Sariyanni (o prietenă foarte veche)

Gavrilia nu a rămas mult timp în mănăstiri. Pentru ea, adevărata mănăstire era în Împărăția Cerurilor. Tămâia și lumânările ardeau pururea în sufletul ei... Ea nu obosea niciodată, energia sa nu cunoștea limite. Ori de câte ori se întâmpla să o întâlnesc pe stradă sau în autobuz, era aceeași «aventură» dintotdeauna. Avea mulți prieteni. Toți încercau să găsească în inima ei «cheia» care deschidea ușa Raiului...

Într-o seară m-am dus să o văd la Maroussi, unde locuia la vremea aceea cu sora ei, Paulina, și cu fratele său, Alexander. Ei o adorau, așa cum și ea îi

adora. Gavrilia a vorbit despre mama lor și despre Constantinopol... Dacă iubesc acel oraș este pentru că am simțit în inima mea că ea încă îl iubește... Când am vizitat Constantinopolul, am căutat păsările și chiparoșii care au legănat-o ca să adoarmă când era mică... A primit atât de multă dragoste de la mama ei... Tocmai această dragoste a făcut-o capabilă să îi iubească pe toți atât de mult... Dacă evreii sunt «poporul ales al lui Dumnezeu», Gavrilia este «copilul ales» al lui Dumnezeu și al înge-rilor... Ea a spus de multe ori că un copil trebuie să «învețe» de la mamă pentru a reuși să «înflorească» în viață. În persoana mamei sale, ea a găsit acea legatură dintre trup și spirit care ne-a permis mai târziu să ne apropiem de ea și să simțim fericirea - chiar dacă numai dincolo - văzând Cerul fără nori...

De câte ori m-am dus să o văd, am uitat de toate problemele mele, pentru că moștenirea pe care am primit-o de la ea valoara mai mult decât toate bogățiile lumii. De fiecare dată când ne întâlneam la Maroussi era sărbătoare. Ea pregătea întotdeauna un ceai excelent, în stil rusesc... Încă îmi amintesc uimirea și bucuria noastră când am aflat că ne trăgeam cu toții din Epirul de Nord... Pentru ea, era doar o amintire. Eu însă aveam senzația că puteam avea alte dimensiuni... De fiecare dată când o vedeam, mă simțeam ca și cum aș fi avut aripi, ca și cum aș fi avut alte puteri. Ea s-a născut pentru a rosti Cuvântul care trăgea mulțimile după ea. A fost o conducătoare și o îndrumătoare, smerită și discretă. Nu și-a permis niciodată să facă «prozelitism».

Spunea mereu că nu este altceva decât o minge cu care se joacă îngerii - «fotbalul îngeresc» -, că singurul ei scop era să-l iubească pe Dumnezeu și că, prin urmare, era pregătită, în orice moment să meargă oriunde ar fi trimis-o îngerii.

Iubea revoluțiile și revoluționarii, dar... fără arme și sânge vărsat... Era atât de bucuroasă să vadă mii de indieni culcați pe șinele de tren, cerându-și libertatea. A iubit rezistența pasivă și l-a respectat pe Gandhi... «Nicio singură picătură de sânge britanic, numai sânge indian...» Avea aceleași sentimente si pentru Martin Luther King, nu pentru că era pastor, ci pentru că și el era împotriva violenței. L-a cunoscut personal și l-a ajutat prin prezența și dragostea ei. A colaborat, de asemenea, și cu mama acestuia.

Gavrilia avea «pasiune», un foc care îi consuma sufletul și sufletele celor care voiau, prin intermediul ei, să găsească calea lui Dumnezeu.

O altă caracteristică a sa era «simpatia» sa pentru regnul animal. «Cum este posibil să mâncăm carne dacă facem animalul să sufere? Dacă îl chinuim până devine vânat pentru altă pradă: omul?» Ea mi-a spus că nu era vorba de o atitudine pe care a dobândit-o în India, ci a avut aceste sentimente de când era copil.

Avea aceeași repulsie pentru băuturile alcoolice. De asemenea, nu-i plăceau florile care erau tăiate de om și cele care «aveau viață lungă». Îi plăceau florile care trăiau doar o zi. Am văzut-o aruncând firimituri de pâine la rădăcina copacilor. Vorbea cu arborii și cu flo-rile. Ea însăși era un imn, un cântec. Mai târziu, m-am

dus să o văd și am luat-o cu mine și pe fiica mea, Christa. Încă de când Christa era micuță, intra în panică când vedea o insectă sau o reptilă. Gavrilia a ajutat-o să-și depășească această teamă spunându-i ceva foarte frumos: «Christa, draga mea, du-te să stai lângă ele și spune-le: micuță furnică, te iubesc... Micule păianjen, te iubesc, dar, nu facem parte din aceeași familie... Apoi, vei vedea că vor pleca!».

Cu copiii, Gavrilia era ca zâna cea bună din basme. Ea umplea conversațiile cu îngeri, cu visuri și poezii. Îi plăcea să le spună că este foarte leneșă, pentru că îngerii îi vorbeau tot timpul și astfel nu mai avea răgaz pentru nimic altceva. Ea a pus în inimile lor aripile iubirii și luminii și îi făcea să zboare și să viseze. Ce dar dumnezeiesc. Așa era ea cu copiii, pentru că ea însăși era un copil iubit de Dumnezeu, pictorul iubit al lui Dumnezeu care picta lumină și iubire...

Îmi amintesc că odată fiica mea - care avea pe atunci 4 ani - nu putea să doarmă... Voia să știe dacă exista o mare în cer pentru peștișorii pe care îi iubea atât de mult. Unde pleacă atunci când mor? Așadar, la următoarea noastră vizită la Gavrilia a întrebat-o, cu un ton foarte serios: «Bunică Gavrilia, iubesc pești-șorii foarte mult și vreau să știu: există o mare în Rai pentru ei?». Gavrilia a tăcut o vreme și i-a spus: «Christa dragă, deseară, în rugăciunile mele, le voi cere îngerilor să ne dea un răspuns...». «Vrei să spui că ne vor aduce o scrisoare pe aripile lor?» «Da, o scrisoare foarte frumoasă.»

Această întrebare o mișcase profund pe Gavrilia. Câteva zile mai târziu, ea a răspuns la întrebarea Christei cu unul din frumoșii Psalmi ai lui David, care spune: «Lăudați-L pe El cerurile cerurilor și apa cea mai presus de ceruri.» (Psalmul 148:4).

Relațiile Gavriliei cu oamenii nu erau determinate de către minte, ci de spirit și sentiment. Ea însăși era un amestec al tuturor culturilor. Nu existau limite sau granițe cu ea. Era prea mistică pentru astfel de lucruri.

Când și-a închis cabinetul de fizioterapie din Atena și a plecat în India, a dezvoltat legături puternice cu familia Amte... Ne-a spus de multe ori că în Occident nu este niciodată loc pentru altă persoană într-o casă cu 10 camere, pe când în India este loc întotdeauna, chiar și pentru 10 persoane într-o casă cu o singură cameră!... La plecarea ei din India, Nehru însuși i-a oferit singurul lucru pe care ea putea să-l accepte: o ghirlanda de flori...

Îmi amintesc de ochii ei... Ei puneau o întrebare, apoi eva-dau, mereu spre Cer, spre o nouă aventură. Cu toate acestea, era mereu aici, prezentă, umplând spațiul cu prezența ei...

Gavriliei nu-i plăcea să bată apropouri și aproape niciodată nu încerca să-l facă pe celălalt să se schimbe... Odată m-am dus să o văd și l-am luat cu mine pe un prieten drag. Acesta era homosexual și mi-a trecut prin minte că aș putea încerca să-l ajut să se schimbe... Fără ca vreunul dintre noi să spună vreun cuvânt, Garilia l-a privit în ochi și i-a spus: «George, vei

avea foarte mult de suferit aici; mai bine ia un avion și pleacă!». Spunând acestea, s-a întors și m-a privit cu ceea ce mi s-a părut a fi o umbră de nemulțumire care în curând a trecut. Am realizat zădărnicia planului meu... Planul lui Dumnezeu pentru George urma să se înfăptuiască altă dată. Ce drept aveam eu să intervin în acest fel chiar atunci?

Christa Sariyanni (tânăra ei prietenă)

Încă din copilărie, am simțit întotdeauna aproape de mine prezența bunicii noastre Gavrilia. Când vorbeam sau când mergeam la școală, o simțeam lângă mine... Chiar și acum, când trebuie să iau o decizie, simt că ea mă privește de undeva de sus, ca o rândunică așezată pe razele de soare, privindu-ne în tăcere, cu pace... Îmi amintesc că în copilărie am întrebat-o: «Gavrilia, unde se duc peștișorii atunci când mor? Cum poate să existe o mare în Rai?». Și ea mi-a dat răspunsul pe care îngerii i l-au adus la rugăciune...

În orice moment, în toate greutățile, am văzut-o pe Gavrilia, ca o umbră luminoasă, stând alături de mine și spunându-mi: «Nu-i nimic, o să treacă...». Iar eu, trăind în acel moment o singurătate fără sfârșit, văzând cât sunt de mică înaintea măririi și slavei lui Dumnezeu, am simțit grozava deșertăciune a vieții lumești: mergând mereu să privesc vitrinele magazinelor, purtând conversații plictisitoare cu cei de vârsta mea. Mă tot întrebam cum a reușit Gavrilia să-mi

influențeze într-atât viața? Cum de îmi aminteam chipul ei atât de clar? Ce m-a făcut să o iubesc atât de mult încât, atunci când a venit timpul să iau o decizie, o zăream înaintea mea, cum mă privea fără să vorbească, ca să vadă ce voi spune sau ce voi face? Când mă așezam în fața ei, în acest fotoliu «care a călătorit mult la Cer» și pe care ea ni l-a dăruit, vorbeam foarte rar. În schimb, culegeam ca o albină toată mierea dulce care ieșea de pe buzele ei - pentru a nu perturba armonia divină a momentului și pentru a nu strivi cu pașii mei mohorâți razele de aur care umpleau camera, atmosfera, întreaga lume... și m-am lăsat cufundată în acest vast ocean de har și frumusețe. Ea își întindea brațele și cuprindea întreaga lume, făcând ca soarele să-ți pătrundă în inimă...

S. Scapa (o evreică, veche prietenă de la Salonic)

Îmi amintesc că, trăind la Londra, între anii 1944-1945, anii de război, îmi era dor de soare și din pricina asta mă plângeam uneori... Atunci Gavrilia mi-a dat un portret al unei tinere cu brațele întinse către soare. Dedesubt ea scrisese: «Privește soarele și lasă umbra să cadă în urma ta...» Au trecut mulți ani de atunci... Cu toate acestea, chiar și acum, la lumina soarelui, îmi întind brațele cu fața către soare, iar umbra cade în

spatele meu, și îmi amintesc de Gavrilia... Să fie binecuvântată. Ea a fost lumina soarelui din viața mea. Era uimitor de dinamică. Nu am mai văzut până acum pe cineva să-i semene, nici nu mi-am închipuit vreodată că poate exista o astfel de persoană: mereu veselă și zâmbitoare, mereu gata să ajute, indiferent care era problema. Gândul că nu o voi mai vedea în această viață îmi provoacă un vid în suflet. Totuși nu este chiar așa... Pentru că am amintirile...

M. Vassiliou

Întreaga ei viață a fost un martor neobosit, pretutindeni în lume, a iubirii Domnului nostru... Mărturia ei ortodoxă a afectat mulți heterodocși (cei de altă confesiune), care mai târziu au devenit ortodocși. Părintele Elias Mastroyannopoulos mi-a prezentat-o, cu mulți ani în urmă, când și eu însetam după esența Ortodoxiei. Întâlnirile noastre au fost o «școala secretă»[151], care m-a eliberat de ritualism și de tirania «necesității» și m-a condus la libertatea «fiilor lui

[151] Școală secretă – un gen de școală frecventată de copiii greci, noaptea târziu, în vremurile întunecate ale celor patru secole de ocupație turcă, atunci când școlile erau arse sau închise. Multe din «școlile secrete» erau conduse de călugări și călugărițe în mănăstirile lor. Copiii erau învățați să citească și să scrie în limba greacă. Cărțile folosite ca manuale școlare erau în principal cele bisericești – Evangheliile, Vechiul Testament, Mineiele etc.

Dumnezeu». O mare parte din inima mea îi aparține blândei noastre Gerondissa. Nu o voi uita niciodată. Acum că ea se află în prezența iubitului ei Dumnezeu, se poate ruga pentru iertarea noastră, a păcătoșilor.» (Atena, 18 aprilie 1992)

Elena Virvou (1987)

Ne-am întâlnit pentru prima dată la Salonic. Prietenia și dragostea pe care o împărtășim sunt încă neschimbate și, cu ajutorul lui Dumnezeu, așa vor rămâne până la sfârșit. Ne-am întâlnit, ne-am despărțit, apoi ne-am reîntâlnit, întotdeauna cu aceeași dragoste care ne unește. Pentru că oricine o întâlnește pe Avrilia nu poate să nu o îndrăgească. Este ca și cum întreaga ei ființă este iubire, o iubire care strălucește și îi încălzește pe ceilalți precum soarele. În compania ei, uiți de grijile și de necazurile vieții. Ea este soarele, lumina, bucuria și revarsă toate acestea asupra tuturor. Este un deliciu să o asculți, pentru că vorbește cu înțelepciune și umor, are o memorie foarte bună și o educație vastă. Într-adevăr, e un suflet cum rar întâlnești... Ce putem spune? Avem multe amintiri... Oamenii ca ea nu sunt ușor de găsit. Ea are un suflet mare și din acest motiv știe cum să miște sufletul adormit al celor care se apropie de ea.

Hariklia G. Zissimou (misionară)

Am întâlnit-o pe Gerondissa Gavrilia pentru prima dată în 1965, în fața Bisericii Sfântului Nicolae de la Maroussi. Se afla în compania doamnei E. Hoida, pe care o cunoșteam. După ce am făcut cunoștință, m-a întrebat: «Sunteți cumva acea Harikleia care depune atâtea eforturi în folosul Bisericii Sfinților Apostoli în Pefki?». «Da», am răspuns. «Eu sunt. Iar dumneavostră sunteți cumva Gerondissa Gavrilia, misionara despre care am auzit?». «Eu sunt», a spus ea și a adăugat: «Acum că ne-am întâlnit, să nu ne despărțim niciodată.». Într-adevăr, de atunci am păstrat legatura și am colaborat de multe ori... Am pus-o în legătură cu Părintele Atanasie Anthidis, misionarul grec ortodox (care a murit în India, la Misiunea externă) și m-au informat cu activitățile Misiunii externe. Am colaborat cu amândoi începând cu anul 1965 și voi continua această activitate până în ziua când voi muri. Așa am ajuns să o cunosc și Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru aceasta...

Într-o zi, am auzit-o povestindu-i Părintelui Atanasie că, pe când se afla în Africa, a văzut unele persoane mănâncând verdețuri cu omizi. «Și ce-ai făcut?», am întrebat-o. «Am pus deoparte omizile.» Dumnezeu să îi binecuvânteze... Altă dată, ea m-a întrebat: «Nu ai vrea să vii cu noi în Betania? O doamnă catolică dorește să devină ortodoxă și să se călugărească.» Acest lucru s-a și întâmplat. De 25 ani,

această doamnă este Maica Xenia. Gerondissa Gavrilia a călăuzit-o pe calea Domnului și la Ortodoxie. Ea a colaborat cu străinii, chiar și cu ereticii, și ei au venit la Ortodoxie. A fost un mare misionar, pretutindeni în lume. Slavă lui Dumnezeu. A studiat fizioterapia în Anglia. Îmi amintesc că îmi spunea: «Am observat că, deși în mod normal era de așteptat ca pacienții să se recupereze în șase luni, ei se refăceau în două săptămâni. Am înțeles că erau vindecați prin harul Domnului nostru și, prin urmare, am decis să nu accept plată.». Nu știu dacă avea voie să facă acest lucru din pricina altor fizioterapeuți din motive profesionale. Cred că a decis să dea banii câștigați celor nevoiași. A continuat să facă asta până când a auzit o voce care i-a spus într-o zi: «Pleacă. Du-te în India și spune «Da» întotdeauna oricărei activități filantropice la care ți se cere să participi și Eu te voi ajuta. Îți voi trimite mereu pe îngerul meu ca să-ți fie aproape.».

Anii au trecut... S-a întors din India. Eu locuiam la Pefki și încercam să ajut la construirea Bisericii Sfinților Apostoli. Într-o noapte, am văzut-o pe Gerondissa Gavrilia într-un vis. Părea că plutește în aer spunând: «Vino, am nevoie de tine.». M-am trezit și m-am gândit: «Are nevoie de mine pentru un motiv oarecare, dar nu îmi știe adresa.». La vremea aceea, locuia cu sora ei, Paulina, pe strada Areos, în Maroussi. Am trecut pe acolo și am văzut-o stând în verandă. În momentul în care m-a zărit, mi-a spus: «Vino, am nevoie de tine. Poți să rămâi timp de 20 de zile cu fratele și cu sora mea care sunt în vârstă? Trebuie să

plec cu Părintele Elias Mastroyannopoulos și cu alți pelerini la Ierusalim.» Am acceptat. În noaptea următoare, într-un vis, am văzut pe cale un preot purtând patrafir cu un urs negru lângă el. Am ezitat, dar preotul mi-a spus să trec. «Mi-e frică de urs,» am spus. «Nu te teme. O s-o bag în cușcă», mi-a răspuns părintele. Într-adevăr, așa a făcut și am putut să trec. Dimineața, i-am spus visul meu doamnei Paulina. Ea a zâmbit, a intrat în camera ei și revenit ținând în mână o icoană. «Oare aceasta este preotul din visul tău?», m-a întrebat ea. «El este», am răspuns. «Ei bine», mi-a explicat ea, «este cel mai mare stareț din Rusia...». Și așa am auzit, în casa lor, numele Sfântului Serafim de Sarov. Mai târziu, am citit despre viața lui. Domnul fie lăudat!... Câțiva ani mai târziu, cred că era în 1973 – Gerondissa Gavrilia și-a rupt glezna și avea dureri mari. Dintr-o dată, a auzit o voce spunându-i: «Pe tine te doare doar o gleznă. Dar ce părere ai despre Nichita, care a avut ambele glezne străpunse de cuie încinse de către călăii săi?». «Nu mai auzisem despre asta», mi-a spus ea, «așa că am luat Sinaxarele[152] pentru a afla dacă există vreun sfânt cu acest nume. Într-adevăr, există și acesta a fost martiriul său! I-am dat slavă lui Dumnezeu și l-am rugat pe Sfântul Nichita mă ajute să suport durerea. Slavă lui Dumnezeu!..»

Altă dată – trebuie să fi fost în 1976 – o prietenă, Elena H, m-a invitat să o vizitez împreuna cu Gerondissa Gavrilia. Când i-am spus de invitație,

[152] Cărți bisericești care descriu viața și martiriul sfinților.

stareța a acceptat, pentru că era întotdeauna dispusă la aceste lucruri. «Vei vedea însă că nu are nicio problemă. Vrea doar să ne vadă. Te rog, dă-i telefon și află.» Am sunat-o și am fost informată că doamna nu dorea altceva decât o vizită. Gerondissa Gavrilia mi-a zis: «Ce ți-am spus?» Atunci am înțeles că, după umila mea părere, Maica Gavrilia avea darul străvederii.

Cu altă ocazie, în 1980 dacă îmi amintesc corect, mă aflam în apartamentul de pe strada Midias. Sora Augustina de la Faran era acolo și îi spunea: «Când eram la spital în Anglia, după operație, te vedeam stând lângă patul meu în fiecare zi, iar acest lucru mi-a dat curaj.» Apoi am întrebat-o: «Cum te putea vedea în Anglia, de vreme ce tu te aflai aici?» Ea a răspuns: «Când mă rugam aici, ea mă vedea acolo.» După părerea mea, puteți crede sau nu, ea se deplasa în duh la persoana pentru care se ruga. Slavă lui Dumnezeu!

Trebuie să fi fost anul 1986 când Gerondissa Gavrilia mi-a spus: «Părintele Sofronie din Sinai este bolnav și se află la Spitalul Evangelismos. Du-te să-l vezi și întreabă-l dacă are nevoie de ceva.» Când m-am întors, i-am spus: «M-am folosit de cuvintele și de sfaturile sale. De asemenea, el mi-a spus ceva extraordinar: că atunci când te-ai dus pentru prima dată la Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Sinai și ai stat de vorbă cu el în chilie, el te-a întrebat dacă cu un an în urmă ai călătorit la Mănăstire cu autocarul sau cu avionul... Poți să-mi spui cum s-a întâmplat aceasta?». Răspunsul ei a fost: «Nu-mi amintesc cum am călătorit, nici despre ce am vorbit. Îmi amintesc însă cum era

chilia lui... Dar, oricum, eram la Ierusalim!» Am fost foarte impresionată de acest eveniment extraordinar, pentru că am înțeles că ea călătorise în duh, nu în trup. Mulțumim Domnului!

În 1991, ea mi-a telefonat din Leros. Mi-a spus cu mult umor: «Hariklia, sora mea, în loc să fiu purtată de către patru am fost purtată de... doi.» «Ce vrei să spui?» am întrebat-o. «Vreau să-ți spun ceva plăcut. Gheronda al nostru, Părintele Dionisie Micrayannanitis, de la Muntele Athos, a venit aici. Un călugăr și un diacon m-au ridicat pe un scaun pentru că nu mă pot deplasa singură și m-au dus la Biserica Maicii Domnului a Castelului. Acolo mi-a dat mie și celei tinere schima mare.» «Mă bucură foarte mult acestă veste. Roagă-te pentru mine.» «Întotdeauna te pomenesc când mă trezesc la rugăciune la miezul nopții. Ne întâlnim în rugăciune...» Pe 2 aprilie 1992, la câteva zile după ce Gerondissa Gavri-lia a trecut la Domnul, predicatorul parohiei noastre a văzut în vis o călugăriță înaltă, foarte palidă, cu un chip luminos și ochi albaștri. Ea l-a întrebat: «Hariklia vine aici? Cum te descurci?». «Foarte bine», a răspuns el. «De ce mă întrebați?» «Nu ar trebui? O cunosc pe Hariklia de mulți ani. Am lucrat împreună.» «Dar cine sunteți?», a întrebat el. «Sunt Gavrilia», a venit răspunsul...

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că Gerondissa Gavrilia se gândește la mine chiar și de acolo, din Biserica triumfătoare în care se află ea acum.

Nevrednica Hariklia G. Zissimou. (Amaroussion, 10 mai 1992).

MULȚUMIRI

Hristos Se naște, slăviți-L! Doamne, miluiește.

Și acum, că am ajuns la sfârșitul acestei cărți, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu binecuvântarea Gerondissei noastre, am dori să adăugăm câteva cuvinte.

Îi mulțumim și Îl lăudăm pe Domnul pentru marele dar al prezenței sale în viața noastră.

Rugăm cititorul să aibă îngăduință pentru acest demers al nostru de a include în paginile unei simple cărți bogatul mozaic multicolor al vieții Maicii Gavrilia.

Pe parcursul eforturilor noastre, această sarcină a fost o experiență cu totul zguduitoare: un memento continuu și dureros al propriei noastre sărăcii și insignifianțe în comparație cu măreția duhului și a inimii sale.

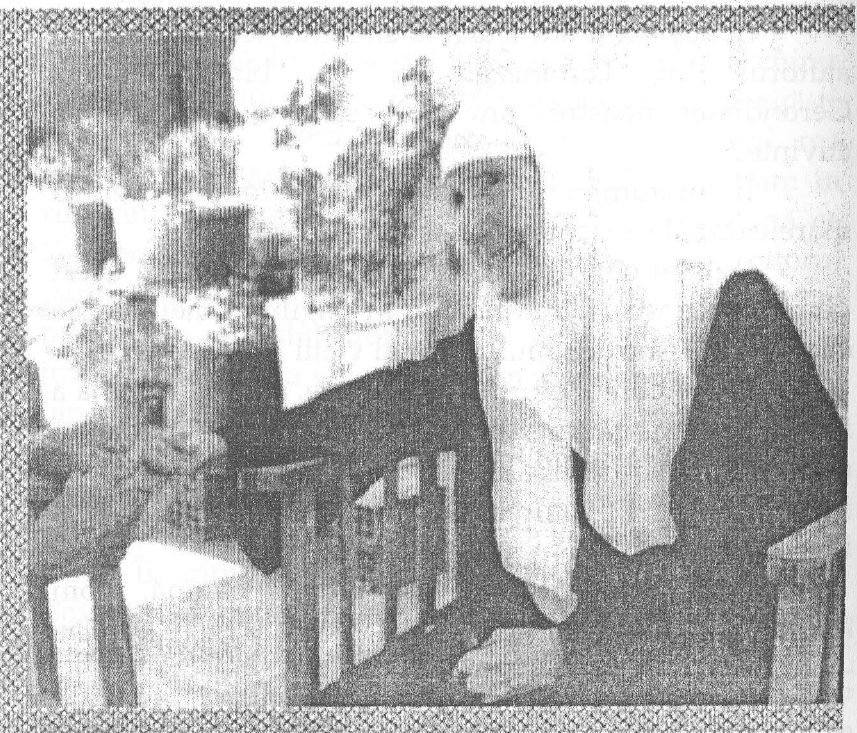
Acum că am ajuns la ultima pagină, vom împrumuta propriile ei cuvinte[153]: «Dacă veți aprecia

[153] Dintr-un discurs pe care Maica Gavrilia l-a ținut la Protoklitos (Misiunea Ortodoxă din Africa) în Patra, în anii '70.

ceva, să știți că nu sunt cuvintele noastre. Dacă însă nu veți aprecia ceva, să știți că este propria noastră enunțare, şi astfel veți da din nou dovadă de toleranță şi iertare.»

Fie ca ea să ne ierte pe toți și să ne dea binecuvântarea sa.

Maica Gavrilia, Lews, 15 octombrie, 1996.

Cuprins

Am fost rugată să scriu un cuvânt despre Maica Gavrilia!

Dar nu sunt vrednică în nici un fel să scriu acest cuvânt! Mintea mea nu găsește cuvinte potrivite. Uimirea mea nu poate fi cuprinsă de nici un gând.

Această maică, această femeie, a trăit cu adevărat în Hristos Domnul și cu El! A trăit Poruncile Lui ca iubire și nu ca nevoință! L-a iubit pe Domnul și L-a văzut în orice față omenească și L-a slujit în orice suferind întâlnit în Cale!

Maica Siluana Vlad